Utskicksdatum 2016-05-02

NACKA KOMMUN

KALLELSE

Kommunstyrelsen kallas till sammanträde

Dag	Måndagen den 9 maj 2016
Tid	Kl. 15.00
Plats	Nacka stadshus, sammanträdesrummet Orminge
Ordförande	Gunilla Grudevall Sten
Nämndsekreterare	Görel Petersson
Gruppmöte	Kl. 14.00 Orminge M, L, C, KD
Gruppmöte	Kl. 14.00 Eknäs S, MP, V
Gruppmöte	Kl. 14.00 Hasseludden NL

Föredragningslista

Nr	Ärende	Noteringar
1.	Val av justeringsman	
2.	Anmälningar	
3.	Delegationsbeslut, anmälan	
	Förslag till kommunfullmäktige	
4.	Omreglering av tomträttsavgäld för fastigheten Eknäs 1:268 i Boo, LSS-boende. KFKS 2016/37-284, KSSU § 44	
5.	Omreglering av tomträttsavgäld för fastigheten Orminge 1:57 – flerbostadshus i Orminge centrum KFKS 2016/211, KSSU § 45	
6.	Försäljning av fastigheten Älta 10:61 inom detaljplan för Ältadalens industriområde, Dpl 480 KFKS 2016/216, KSSU § 46	
7.	Komplettering parkeringsavgifter vid stadshuset KFKS 2014/410-315, KSSU § 54	
8.	Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer – ändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning KFKS 2016/303, KSAU § 55	

Nr	Ärende	Noteringar
9.	Förmånscykel till Nacka kommuns anställda *Motion den 19 oktober 2015 av Sidney Holm (MP)* KFKS 2015/687-028, KSAU § 62	
10.	Feriearbeten för alla ungdomar 16 – 18 år *Motion 16 november 2015 av Rolf Wasteson m fl (V)* KFKS 2015/749-819, KSAU § 63	
11.	Utveckling av fritidsgårdarna *Motion den 16 november 2015 av Rolf Wasteson m fl (V)* KFKS 2015/741-816, KSAU § 64	
12.	Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden *Motion den 16 november av Erik Svanfeldt m fl (S)* KFKS 2015/748-822, KSAU § 65	
13.	Miljöcertifiering av Nackas förskolor *Motion 14 december 2015 från Sidney Holm och Lisskulla Zayane (MP)* KFKS 2015/849-712, KSAU § 66	
14.	Information om giftfria produkter *Motion den 14 mars 2016 av Desha Svenneborg och Sidney Holm (MP)* KFKS 2016/192-1, KSAU § 67	
15.	Den psykiska hälsan hos äldre *Motion den 14 december 2015 av Ninni Lindberg (MP)* KFKS 2015/851-773, KSAU § 68	
16.	Inrättande av arbetsmiljöråd i Nacka *Motion den 1 februari 2016 av Khashayar Farmanbar med flera (S)* KFKS 2016/74-029, KSAU § 69	
	Egna beslutsärenden	
17.	Marsbokslut för kommunstyrelsen KFKS 2014/441-040, KSAU § 48	
18.	Marsbokslut Nacka kommun KFKS 2016/300, KSAU § 49	
19.	Nacka kommuns inköpsprocess KFKS 2016/215, KSAU § 50	
20.	Dokumenthanteringsplan för Välfärd skola 2016/249-004, KSVU § 18	
21.	Revidering av verksamhetsområde för vatten, spillvatten och dagvatten i Nacka kommun KFKS 2016/301, KSAU § 56	

Nr	Ärende	Noteringar
22.	Handlingsplan för att genomföra näringslivsstrategin KFKS 2014/785-140, KSAU § 57	
23.	Volontär i Nacka år 2015, verksamhetsrapport KFKS 2016/291, KSAU § 58	
24.	Frågor inför bolagisering av VA-bolag *Yttrande till kommunfullmäktiges revisorer* KFKS 2015/866-040, KSAU § 59	
25.	Trafikförändringar i SL-trafiken 2016/2017 *Yttrande till Stockholms läns landsting* KFKS 2016/121-511, KSAU § 60	
26.	SOU 2014:78 - Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av luftburen ambulanssjukvård och SOU 2015:93 - Översyn av ersättning till kommuner och landsting för s.k. dold mervärdesskatt *Yttrande till Regeringen* KFKS 2016/69-177, KSAU § 61 **Omedelbar justering**	
27.	Markförläggning av 130kV-ledningar mellan Telegrafberget och Björknäs/Björknäs och Myrsjön *Yttrande till Energimarknadsinspektionen* KFKS 2016/124-373, KSSU § 47	
28.	Uppföljning av översiktsplanens strategier KFKS 2016/228-212, KSSU § 52	
29.	Mark-, bostads- och lokalförsörjningsplaneringen för åren 2016-2030 KFKS 2016/248, KSSU § 56	
30.	Justering av köpebrev med Rikshem Skolfastigheter AB för fastigheterna Igelboda 23:9 och 46:5, Neglinge skola KFKS 2016/255, KSSU § 59	
31.	Uppföljning av fastighetsöverlåtelse till Rikshem Skolfastigheter AB KFKS 2016/268, KSSU § 60	
32.	Inriktning och tillvägagångssätt för försäljningsuppdrag – fastighetsöverlåtelse KFKS 2016/269, KSSU § 61	
33.	Inriktningsbeslut Nacka C bussterminal, överdäckning, trafikplatser KFKS 2015/304-224, KSSU § 62	

Nr	Ärende	Noteringar
34.	Åtgärdsvalsstudie och avsiktsförklaring för verksamhetsområde Kil KFKS 2016/271, KSSU § 63	
35.	Utredning av tunnelbana från Nacka centrum till Ektorps centrum *Politikerinitiativ den 31 augusti 2015 av M Gerdau (M), G Grudevall-Steen (L), H Peters (C) och J-E- Jansson (KD)* KFKS 2015/575-210, KSSU § 48	
36.	Asylsökande som praktikanter inom Välfärd skola *Politikerinitiativ den 14 december 2015 av Sidney Holm (MP)* KFKS 2016/30-019, KSVU, § 21	
37.	Tilldelningsbeslut i upphandling av ekonomisystem KFKS 2015/839-050, KSAU § 54 **Omedelbar justering**	
38.	Övriga frågor	

§ 44

Dnr KFKS 2016/37-284

Omreglering av tomträttsavgäld för fastigheten Eknäs 1:268 i Boo, LSS-boende

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa den årliga tomträttsavgälden för fastigheten Eknäs 1:268 till 50 000 kr per år att gälla fr.o.m. den 1 juli 2017 och under kommande 10-årsperiod.

Ärendet

Fastigheten Eknäs 1:268, Skymningsvägen 6 i Boo, är upplåten med tomträtt för ändamålet bostäder, LSS-boende, sedan 2007. Omregleringstidpunkten är 1 juli 2017. Nuvarande avgäld är 50 000 kr/år och ny avgäld föreslås bli densamma.

Handlingar i ärendet

Enheten för fastighetsutvecklings tjänsteskrivelse den 4 mars 2016
Bilaga 1, Karta

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med enheten för fastighetsutvecklings förslag.

- - - - -

2016-03-04

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/37-284

Kommunstyrelsen

Omreglering av tomträttsavgäld för fastigheten Eknäs 1:268 i Boo, LSS-boende

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa den årliga tomträttsavgälden för fastigheten Eknäs 1:268 till 50 000 kr per år att gälla fr.o.m. den 1 juli 2017 och under kommande 10-årsperiod.

Sammanfattning

Fastigheten Eknäs 1:268, Skymningsvägen 6 i Boo, är upplåten med tomträtt för ändamålet bostäder, LSS-boende, sedan 2007. Omregleringstidpunkten är 1 juli 2017. Nuvarande avgäld är 50 000 kr/år och ny avgäld föreslås bli densamma.

Ärendet

Kommunen har en skyldighet enligt lag att se till att människor som omfattas av lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade, (LSS-boende) kan få tillgång till bostäder inom hemkommunen. Bostaden skall vara komplett med eget vardagsrum/pentry, sovrum och hygienrum. I den omedelbara närheten skall också finnas gemensamhetslokaler för hyresgästerna.

Fastigheten Eknäs 1:268, Skymningsvägen 6, Boo är upplåten med tomträtt sedan den 1 juli 2007, se bilaga 1. Fastigheten har en areal på 3 503 kvm och är belägen inom ett område där gällande detaljplan för fastigheten på Skymningsvägen, medger en byggrätt på 600 kvm/BYA. Eftersom fastigheten används för LLS boende så är taxeringsvärdet 0 kr.

Kommunen har för närvarande fem fastigheter som är upplåtna med tomträtt för LSS-boende med olika omregleringstidpunkter. Avgälderna ligger i samtliga fall mellan 77-85 kr/kvm byggrätt. Vid den senaste omregleringen som skedde i januari 2015 för fastigheten Älta 37:38, vilken är upplåten med tomträtt för bostäder (LSS-boende) fastställdes avgälden

NACKA KOMMUN

till 50 000 kr/år. Markgruppen har även samrått med en utomstående fastighetsvärderare som har bedömt att den nuvarande avgälden på 83 kr/kvm ligger i linje med marknadsvärdet.

Utifrån ovanstående föreslås att den nya årliga avgälden ska fortsätta att vara 50 000 kr/år fr.o.m. den 1 juli 2017 och under kommande 10-årsperiod.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutsförslaget bedöms inte innebära några särskilda ekonomiska konsekvenser eftersom avgälden även i fortsättningen kommer att ligga på samma nivå som tidigare.

Konsekvenser för barn

Beslutsförslaget bedöms inte innebära några särskilda konsekvenser för barn.

Anna Ahrling
Markchef
Enheten för fastighetsutveckling

Anna Anisimova
Markingenjör
Enheten för fastighetsutveckling

Bilagor

Bilaga 1 Karta

Bilaga 1

Eknäs 1:268
EKNÄS 1:268
EKNÄS 1:195
EKNÄS 1:2
EKNÄS 1:274
EKNÄS 4:13
EKNÄS 5:17
EKNÄS 4:15
EKNÄS 1:101
EKNÄS 1:102
EKNÄS 4:14
EKNÄS 5:16
EKNÄS 4:16
EKNÄS 1:232
EKNÄS 1:231
EKNÄS 1:151
EKNÄS 1:150
EKNÄS 1:149
EKNÄS 1:148
Skymningsvägen
Höjdvägen
Långvägen
TOLLARE 2:3
TOLLARE 2:4
TOLLARE 5:1
TOLLARE 2:48
TOLLARE 2:2
10 m
50 ft
1 : 1000

§ 45

Dnr KFKS 2016/211

Omreglering av tomträttsavgäld för fastigheten Orminge 1:57 - flerbostadshus i Orminge centrum

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut:

1. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälden för fastigheten Orminge 1:57 till 1 949 220 kr/år att gälla från och med den 1 juni 2017 under förutsättning att upplåtelseform är bostadsrätt.
2. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälden för fastigheten Orminge 1:57 till 974 610 kr/år att gälla från och med 1 juni 2017 under förutsättning att upplåtelseform är hyresrätt.

Ärendet

Fastigheten Orminge 1:57, Kommunalvägen 2-6 A-E i Orminge centrum är upplåten med tomträtt för bostadsändamål sedan juni 2007. Omregleringstidpunkten är 1 juni 2017. Tomträttsavgälden föreslås för fastigheten Orminge 1:57 att höjas från 693 000 kr/år till 974 610 kr/år.

Handlingar i ärendet

Enhetens för fastighetsutvecklings tjänsteskrivelse den 21 mars 2016
Bilaga 1 Kartskiss
Bilaga 2 Värdebedömning
Bilaga 3 Tomträttsavtal

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med enheten för fastighetsutvecklings förslag.

- - - - -

2016-03-21

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/211

Kommunstyrelsen

Omreglering av tomträttsavgäld för fastigheten Orminge 1:57 - flerbostadshus i Orminge centrum

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut:

1. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälden för fastigheten Orminge 1:57 till 1 949 220 kr/år att gälla från och med den 1 juni 2017 under förutsättning att upplåtelseform är bostadsrätt.
2. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälden för fastigheten Orminge 1:57 till 974 610 kr/år att gälla från och med 1 juni 2017 under förutsättning att upplåtelseform är hyresrätt.

Sammanfattning

Fastigheten Orminge 1:57, Kommunalvägen 2-6 A-E i Orminge centrum är upplåten med tomträtt för bostadsändamål sedan juni 2007. Omregleringstidpunkten är 1 juni 2017. Tomträttsavgälden föreslås för fastigheten Orminge 1:57 att höjas från 693 000 kr/år till 974 610 kr/år.

Ärendet

Fastigheten Orminge 1:57 är upplåten med tomträtt för bostadsändamål sedan 1 juni 2007 och belägen på adressen Kommunalvägen 2-6 A-E i Orminge centrum, se bilaga 1. Tomträtten innehas av Boo Seniorhem kooperativ hyresrättsförening, org. nr. 769610-2701. Avgäldsperiodernas längd är på 10 år och den nuvarande avgälden är på 693 000 kr/år under förutsättning att bostäderna upplåts med hyresrätt enligt tomträttsavtal.

Ekonomiska konsekvenser

I avgäldsunderlaget ingår gatukostnad men kommunal va-anslutningsavgift ingår ej. Tomträttsavgälden är satt utifrån 7 487 kvm BTA, enligt taxeringsuppgifter, och ett marknadsvärde om 4 000 kr/kvm BTA för upplåtelseform hyresrätt och 8 000 kr/kvm

NACKA KOMMUN

BTA för upplåtelseform bostadsrätt. Detta genererar ett avgäldnivå om 130 kr/kvm BTA respektive 260 kr/kvm BTA. Fastigheten är bebyggd med 7 497 kvm BTA bostäder och har en tomtareal om 8 807 kvm. Tomträttsavgälden baseras en extern värdering, se bilaga 2.

Innevarande avgäldsperiod löper ut den 31 maj 2017. För att kommunen skall kunna utnyttja sin rätt att höja nuvarande avgäld, måste överenskommelse om ny avgäld vara träffad med tomträttshavaren senast ett år före angiven omregleringstidpunkt, det vill säga senast den 31 maj 2016. Ny avgäld ska bestämmas utifrån markvärde för fastigheten och en fastställd avgäldsränta, som för närvarande är 3,25 %.

Överenskommelsen, som utgör sidoavtal till tomträttsavtalet, innebär dock att avgälden nedsätts under förutsättning att bostäderna upplåts med hyresrätt.

Anledningen till att tomträttsavtal med sidoavtal tecknas är för att säkerställa upplåtelseformen för bostäderna samt att det ger kommunen rätt att ta ut marknadsmässig avgäld om upplåtelseformen ändras.

Konsekvenser för barn

Beslut om omreglering av tomträttsavgäld bedöms inte medföra några konsekvenser för barn.

Anna Ahrling
Chef markgruppen
Enheten för fastighetsutveckling

Anna Anisimova
Markingenjör
Enheten för fastighetsutveckling

Bilagor

Bilaga 1	Kartskiss
Bilaga 2	Värdebedömning
Bilaga 3	Tomträttsavtal

Ormingeringen
Ormingeringen
Kanholmsvägen
Värmdövägen
0
10
20
30m

Marknadsvärdering av fastigheten Orminge 1:57 (mark), Nacka kommun

Stockholm 2016-03-16
FS Fastighetsstrategi AB

Anders Almqvist

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Uppdrag	4
Beskrivning av värderingsobjektet	5
Marknadsanalys	8
Definitioner och värderingsmetoder	10
Värdebedömning 1 – Bostadsmark fri upplåtelse	11
Ortsprisanalys	11
Värdebedömning 2 – Bostadsmark hyresrätt	25
Ortspris - tomträttsupplåtelser	25
Ortspris – sålda tomträtter	26
Bedömning	26
Marknadsvärde	27

Bilagor

1. Karta
2. Bilder
3. Utdrag FDS
4. Allmänna villkor för värdeutlåtande

p:\2016\o\orminge 1_57\värdebedömning - orminge 1_57.docx

Sammanfattning

Allmänt

Värderingsobjektet utgör tomtmark för bostäder på Orminge 1:57 i Nacka kommun. Tomtarealen uppgår till 8 807 m² med en bruttoarea om 7 497 BTA bostäder enligt fastighetstaxeringen. Fastigheten har adressen Kommunalvägen 2-6 A-E och har ett gott läge nära Orminge Centrum. Området bedöms vara attraktivt för bostäder. Värdebedömningen baseras på en ortsprismetod av mark för bostäder i flerbostadshus. Antalet försäljningar av mark för bostäder upplåtna med hyresrätter är mycket få och därför är värdet något osäkert.

Marknadsvärde

Efter en ortsprisanalys bedöms marknadsvärdet för marken med för bostäder i flerbostadshus på Orminge 1:57 i Nacka kommun vid värdetidpunkten 15 mars 2016 ligga på enligt nedan.

Bostäder – fri upplåtelse (bostadsrätt)

60 000 000 kr eller 8 000 kr/m² BTA

Bostäder - hyresrätter

30 000 000 kr eller 4 000 kr/m² BTA

Marknadsbedömningar är alltid behäftade med en viss osäkerhet.

Stockholm 2016-03-16

Anders Almqvist, MRICS
FS Fastighetsstrategi AB

Uppdrag

Uppdraget är att bedöma marknadsvärdet på fastigheten (mark) med bostadsändamål, upplåten med hyresrätt och bostadsrätt.

Värderingsobjekt

Orminge 1:57 (mark), Nacka.

Uppdragsgivare

Uppdragsgivare är Nacka kommun genom Claes Hielte.

Värdetidpunkt

15 mars 2016.

Syfte

Syftet med uppdraget är att marknadsvärdera fastigheten (mark) inför avgäldsreglering.

Förutsättningar

För definition av marknadsvärde och värdetidpunkt, se ”Definitioner och värderings-metoder”. Detta utlåtande följer ”Allmänna villkor för värdeutlåtande” enligt bilaga om ej annat anges. Följande förutsättningar gäller för värderingen:

- **Värderingen grundar sig på en byggrätt om 7 497 m² BTA, som baseras på fastighetstaxeringen.**
- **Bostadsytan i fastighetstaxeringen uppgår till 6 090 m².**

Underlag

Nedan följer en sammanställning av övriga underlag som använts vid värderingen.

- Kopia på tomträttsavtal
- Detaljplan
- Fastighetsinformation från Fastighetsdatasystemet (FDS)
- Taxeringsuppgifter
- Databaserad ortsprisinformation
- Övrigt

Beskrivning av värderingsobjektet

Typ av objekt

Objektet utgörs av tomtmark för bostadsändamål på fastigheten Orminge 1:57 i Nacka kommun.

Lagfaren ägare/Tomträttshavare

Lagfaren ägare är Nacka kommun, org. nr. 212000-0167. Tomträttshavare är SeniorForum Boo kooperativ hyresrättsförening, org. nr. 769610-2701.

Läge

Objektet är beläget i Orminge i Nacka kommun, ca 500 m söder om Orminge Centrum. Adressen är Kommunalvägen 2 – 6 A-E. Tomten sluttar något från öster till väster och gränsar till Lidl. Området består av bostäder och handel.

Avståndet till Nacka Forum är ca 5 km och till Södermalm ca 9 km. De allmänna kommunikationerna i området är buss. Busslinjerna 471, 444 och 422 trafikerar Kanholmsvägen nära fastigheten. Närmaste större service ligger i Orminge Centrum.

Tomten

Tomten är belägen intill Värmdövägen och nära Ormingeleden. Fastigheten har en tomtareal om 8 807 m². Tomten är plan och i sin helhet bebyggd. Tomten är uppdelad på en del med bostäder och parkering och en del med enbart parkeringsplatser. Obebyggda delar av tomten består av hårdgjorda körytor samt gångvägar samt gräsmatta/planteringar. Fastigheten nås via Värmdövägen, Mensättravägen, Ormingeringen och Kanholmsvägen.

Taxeringsuppgifter

Värderingsobjekten har i Allmän fastighetstaxering 2013 (AFT –13) taxerats med följande taxeringsvärden:

Typ	Typ-kod	Värdeår	Taxeringsvärde 2013 (kr)		
			Mark	Byggnad	Totalt
Hyreshusenhet, bostäder	320	-	18 400 000	-	18 400 000
Hyreshusenhet, bostäder	320	-	2 525 000	-	2 525 000
Totalt			20 925 000	-	20 925 000

Tabell 1 – Taxeringsuppgifter

Skatteverkets typkod	Typ av taxeringsenhet
200-serien	Småhusenhet
300-serien	Hyreshusenhet
400-serien	Industrienhet
800-serien	Specialenhet

*Tabell 2 - Typkoder för fastigheter, **www.skatteverket.se***

Den innevarande taxeringsperioden för hyreshusenheter är 2013-2015.

Planer och bestämmelser

För fastigheten gäller detaljplan för del av Orminge, fastigheterna Orminge 1:18, 1:57 m fl., seniorbostäder i centrala Boo, nr Dp 355, antagen 2005-06-15. Planen anger bostads- och vårdändamål. Byggnader får uppföras i mellan två och fem våningsplan med en högsta totalhöjd om mellan +40 m och +56 m över stadens nollplan. Vind får inte inredas. Två uthus får uppföras med en högsta byggnadshöjd om tre meter. Del av tomtmark ska vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar. Del av tomt får ej bebyggas. Genomförandetiden har utgått.

Befintlig bebyggelse bedöms inte strida mot gällande plan.

Rättigheter etc

Fastigheten berörs av tre rättigheter. Det gäller två officialservitut och ett avtalsservitut. Officialservituten avser väg och är till förmån för värderingsobjektet och belastar Tollare 1:3. Ledningsrätten avser vatten- och avlopp. Ledningshavare är Nacka kommun.

I värdebedömningen har förutsatts att rättigheterna inte påverkar värdet.

Miljö

Fastigheten är bebyggd år 2007 och 2010 med bostäder. Fastigheten har sannolikt inga miljöföroreningar. I samband med nyuppförandet av bostäderna har sannolikt en inventering av miljön gjorts. Inga undersökningar av eventuell miljöbelastning på fastigheten har varit möjliga inom ramen för uppdraget. Se vidare bilaga med ”Allmänna villkor för värdeutlåtande”.

Värdebedömningen gäller därför under förutsättning att det inte föreligger några föroreningar eller skadliga miljöfaktorer som påverkar objektets marknadsvärde.

Marknadsanalys

Orten

I Nacka kommun finns cirka 96 000 invånare. Befolkningen har under det senaste året ökat med cirka +1,6 procent. Orten har mycket goda kommunikationer. Regionvägen 222 passerar Nacka och ansluter till E4:an ca 7 km väster om Nacka. De allmänna kommunikationerna är bussar som ansluter till tunnelbana i Stockholm kommun. Det finns även tågförbindelse med Stockholm. Tyngdpunkten i näringslivet ligger på handel, tjänster, bygg, vård och utbildning. De största privata företagen är Teliasonera, Cgi It-konsulter, Dustin AB, Atlas Copco, Casco Adhesives AB, Gant och Fredells Trävaru AB. Nacka kommuns ställning i regionen är stark. Det är attraktivt att bo i kommunen och handeln lockar många från södra Stor-Stockholm. Närheten till naturen och Stockholms innerstad är positivt. Den totala arbetslösheten år 2013 var cirka 5 procent. Det senaste året har det varit en uppåtgående trend vad avser näringsliv och sysselsättning. Vår prognos för den allmänna utvecklingen för näringsliv och sysselsättning är en fortsatt uppgång.

Mark - allmänt

I Sverige finns det gott om mark för bebyggelse. Det stämmer väl in på stora delar av landet, men för storstadsregioner är det ofta brist på mark med bra läge. Generellt gäller att närhet till service, marknad och infrastruktur ger ett attraktivt läge.

I utvecklingen av samhället används mark vid bebyggelse av bostäder, arbetsplatser, infrastruktur, handel och kommunal service. I storstäder krävs en planering av hur marken ska ”fördelas” för att samhället ska utvecklas på bästa möjliga sätt. Det görs främst med hjälp av plan och bygglagen. Planer tas fram för att bestämma vad marken i samhället får användas till. Planen tas fram genom planprocessen, se nedan.

Värdet på mark skiljer sig kraftigt åt beroende på vad marken får användas till, vilken exploateringsgrad som tillåts och var marken är belägen. I områden med hög befolkningstäthet och brist på mark är värdet mycket högt medan mark i glesbyggd med låg efterfrågan har lågt värde. Mark kan ha många olika användningar såsom allmän plats, infrastruktur, industri, kontor, boende, skola, sjukvård för att nämna några. Användningen av mark styrs av detaljplaner i de fall det finns framtagna. Mark kan även sakna plan.

För mark som saknar plan är värdet ofta lågt jämfört med mark med plan. Saknas plan finns en stor risk med vad som blir tillåtet att uppföra på fastigheten. Planprocessen är lång och flera parter ska yttra sig innan beslut om plan tas.

Fastighetsmarknad i Nacka

Bostäder

I Nacka kommun bedöms den totala bostadsarean uppgå till 1,69 miljoner m² med typkod 320, fördelade på 373 fastigheter. Det totala taxeringsvärdet uppgår till 21,6 Mdr. De klart dominerande fastighetsägarna av bostäder i Nacka är bostadsrättsföreningar som har en ägarandel om 79 procent av taxeringsvärdet för samtliga bostäder (typkod 320) i Nacka kommun. Övriga stora fastighetsägare är fastighetsbolaget Stena Fastigeter, Diligentia, Wallenstam och Folksam.

Omsättningen på fastigheter är låg. Under år 2014 har endast fyra bostadsfastigheter med typkod 320 sålts med en bostadsarea om 29 000 m². Köpesumman uppgick till totalt 540 Mkr. Merparten av dessa försäljningar har avsett Wallenstams försäljningar till BRF till en köpeskilling om totalt 498 Mkr.

Nacka kommun saknar ett allmännyttigt fastighetsbolag och äger inga bostäder. Fastigheterna ägs idag av bostadsrättsföreningar. Efterfrågan på bostäder är idag mycket stor i Nacka kommun och Stor-Stockholm.

Nacka kommun är en attraktiv kommun för boende och en fortsatt utveckling inom kommunen kommer att ske. Det finns beslut om att bygga en ny bro vid Skurusundet vilket kommer att förbättra trafiken, särskilt under rusningstrafik söderut och mot Värmdö. Planer finns om att exploatera med ett stort antal nya bostäder i samband med en plan om att bygga ut tunnelbanenätet till Nacka Forum.

Vår prognos för det närmaste året är att värdenivån för fastigheter kommer att vara stabil eller öka.

Definitioner och värderingsmetoder

Definition av marknadsvärde

Med marknadsvärde avses det mest sannolika priset vid en försäljning på en fri och öppen fastighetsmarknad vid ett visst givet tillfälle, den s.k. värdetidpunkten. Försäljningen förutsätts ske efter det att värderingsobjektet varit utbjudet till försäljning på ett för fastighetstypen sedvanligt sätt under en normal exponeringstid.

Marknadsvärdebedömningen sker normalt genom en kombination av två metoder. En ortsprismetod som är en analys av genomförda jämförbara förvärv samt en marknadsanpassad avkastningsmetod som är en nuvärdeberäkning av sannolika framtida ekonomiska utfall.

De två metoderna får inbördes olika vikt från fall till fall beroende på objektets karaktär samt tillgång och kvalitet på relevant information.

Ortsprismetod

Ortsprismetoden innebär att man bland genomförda förvärv söker de fastigheter/tomträtter med egenskaper som liknar värderingsobjektet. Därefter görs en analys av dessa förvärv. Köpeskillingarna kan antingen jämföras direkt eller, vilket är mer lämpligt, ställas i relation till en eller flera värdebärande egenskaper hos objekten såsom taxerad area, hyra, driftnetto eller taxeringsvärde. Hänsyn skall även tas till den värdeutveckling som skett mellan den tidpunkt då transaktionerna gjordes och värdetidpunkten.

Värdebedömning 1 – Bostadsmark för bostadsrätt

Värdet av byggrätt för bostäder upplåtna med bostadsrätt kan bedömas genom en ortsprismetod, d v s genom jämförelser med liknande försäljningar av mark med byggrätt. Ortsprismaterialet är hämtat från Nacka kommun och jämförbara kommuner i Stor-Stockholmsområdet.

Ortsprisanalys

Urval

För att identifiera ett relevant ortsprismaterial har följande urvalskriterier använts;

Fastighetstyp	Mark för bostäder upplåtna med bostadsrätt
Område	Stor-Stockholm
Byggrätt	940 – 320 000 m² BTA
Förvärvstidpunkt	2010 – 2015

Förvärv med konstaterad intressegemenskap mellan köpare och säljare har gallrats bort. Urvalet redovisas i bilaga/nedan:

Nr.	Fastighet	Ort/område	Adress	Byggrätt m²	Upplåtelse BR/HR	Köpedatum År-månad	Köpesk/ Kr/m² BTA
1	Hästen 3	Täby Galopp	Galoppvägen 3	320 000	BR	maj-11	6 250
2	Mars 1 m fl	Tibble	Grindtorps Skolg.6	31 500	BR	dec-12	8 476
3	Vävnaden 1 m fl	Bromma	Tunnlandet 2	68 000	BR	dec-12	9 600
4	Rovan 1	Huvudsta C	Storgatan 68	18 000	BR	aug-10	5 390
5	Arrendatorn 1 mfl	Sundbyberg	Arrendevägen 37	13 900	BR	dec 10	5 007
6	Fabriken 15	Huddinge	Dalhemsvägen 23	36 000	BR	jan-13	3 500
7	Stallet 1 o 2	Ursvik	Stallgatan 28	11 000	BR	dec-10	5 090
8	Ceremonien 5	Nockeby	Gubbkärrsvägen 15	16 000	BR	jun-13	6 500 1)
9	Maskrosen 1	Roslags-Näsby	Sågtorpsvägen 67	5 900	BR	jan-12	4 117
10	Tendern 1 m fl	Täby Kyrkby	Sandborgsslingan 44	940	BR	nov-12	5 432
11	Hammarbyh. 1:1	Stockholm	Resare Bengts plan	1 100	BR	sep-11	10 000
12	Hägersten 1:1	Hägersten	Stjernströms väg	4 500	BR	jun-11	11 000
13	Blomkronan 2 mfl	Hässelby	Blomsterkungsv.116	~2 000	BR	nov-11	5 400
14	Västertorp 1:1	Västertorp	Vasaloppsvägen	~3 000	BR	feb-13	8 700
15	Orminge 45:1 mfl	Orminge C	Edövägen 5 m fl	39 500	BR/HR	Jan-14	4 000
16	Älvsjö 1:1	Rågsved	Snösätravägen	~6 000	BR	Feb-14	3 900
17	Gustavsberg 1:64 mfl	Gustavsbergs C	Idrottsvägen	9 000	HR	Okt-13	3 500
18	Odde 1 m fl	Kista	Kista Alléväg 6	~140 000	BR	April-15	5 500 2)
19	Årsta 1:1, del	Årsta	Årstafältet	95 000 3)	BR	Feb-15	15 975
20	Herbariet 2 m fl	Midsommarkr.	Tellusborgsvägen	~12 000	BR	Aug-15	14 000
21	Midsommarkr 1:1,del	Midsommarkr.	Tellusborgsvägen	5 000	BR	Maj-15	14 600
22	Gubbängen 1:1, del	Hökarängen	Tisdagsvägen	~4 000	BR	Sep-15	8 250
23	Snödroppen 28 m fl	Hässelby Villas.	Snårvindevägen	~3 200	BR	Feb-15	5 560
24	Hjorthagen 1:3	Östermalm	Gasverksvägen	~8 000	BR	Mars-15	23 000

1) Köparen har ansökt om att få bygga 200 lägenheter
2) Två köpeskillingar 5 500 kr/m² och 4 675 kr/m²
3) Avser etapp 1 på Årstafältet av totalt ca 450 000 m²

Karta på försäljningar

Analys

Under studerad period har det sålts eller markanvisats totalt 24 fastigheter med egenskaper enligt ovan. Det kan förekomma fler markanvisningar än de som analyserats. Dessa fastigheter har sålts/anvisats till priser som varierar mellan 3 500 och 23 000 kr/m² BTA för bostäder upplåtna med bostadsrätt eller hyresrätt. Jämförelseköpen ger ett snitt på cirka 8 216 kr/m² BTA. Motsvarande median är 5 905 kr/m² byggrätt.

För verksamheter har det under senare år kommunikationsmässigt goda lägen kommit att prioriteras och efterfrågas i ökad grad, det gäller framför allt tillgången på allmänna kommunikationer. En god infrastruktur och närhet till service och tillväxtområden är viktiga faktorer vid val av investeringar och exploatering. Vår bedömning är att detta förhållande kommer att bestå.

1) Hästen 3, Täby

Fastigheten såldes i maj 2011 till en uppskattad köpeskilling 2 Mdr eller 3 756 kr/m² tomtyta. Fastigheten har adressen Galoppvägen 3 och en tomtareal om 532 509 m². Fastigheten ligger centralt i Täby intill bostäder och Täby Centrum. Hela Täby Galopp-området uppgår till ca 70 hektar och kommer att bebyggas med 4 000 bostäder och ett stort antal lokaler för arbetsplatser (kontor, butiker, skola m m). Exploateringen i området uppskattas till ca 425 000 m² byggrätt totalt. Det ger fastigheten med en andel om 75 procent en exploatering om ca 320 000 m² byggrätt. I byggrätten ingår en uppskattad lokalandel om 15 procent. Priset för byggrätten bedöms uppgå till **6 250 kr/m² BTA**. Köpare var ett gemensamt bolag, Galoppfältet Exploatering AB, ägt av JM AB och Skanska Nya Hem AB och säljare var Svenska Galopp. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

2) Mars 1 m fl, Täby

Fastigheten Mars 1 och del av Tibble 10:330 såldes i december 2012 till en köpeskilling om 267 miljoner kronor. Fastigheten har adressen Grindtorps Skolväg 6 och en tomtareal om 11 951 m² tomtyta plus den del av Tibble 10:33 som är okänd. Fastigheten ligger centralt i Täby intill bostäder och Täby Centrum. Detaljplanen är klar för bostäder om 315 lägenheter och en byggrätt om 31 500 m² BTA. Priset uppgår till **8 476 kr/m² BTA**. Köpare var JM och säljare var Täby kommun. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

3) Vävnaden 1 m fl, Stockholm

Fastigheten ingår som en del i en markanvisning av Stockholms kommun i december år 2012. Köpeskillingen uppgår till **9 600 kr/m² byggrätt bostäder**. Fastigheterna är belägna vid Brommaplan i Stockholm. Fastigheterna är det gulmarkerade området på bilden ovan. Fastigheterna är obebyggda. Omgivningen består av bostadshus och trafikrondellen i Riksby. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

4) Rovan 1, del av, Solna

Del av fastigheten såldes i augusti 2010 till en köpeskilling om 97 miljoner kronor. Fastigheten har adressen Storgatan 68 och en total tomtareal om 10 143 m² tomtyta, varav en del ingår i köpet. Fastigheten ligger i Huvudsta Centrum med tillgång till tunnelbana och butiker. Fastigheten säljs med en byggrätt om 18 000 m² bostäder. Priset uppgår till **5 390 kr/m² BTA**. Köpare var Fabege och säljare var Peab. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

5) Arrendatorn 1 och Kronogården 7, Sundbyberg

Fastigheterna såldes i december 2010 till en köpeskilling om 69,6 miljoner kronor. Fastigheterna har adressen Arrendevägen 37 och Oxenstiernas Allé 34 och en total tomtareal om 11 442 m² tomtyta. Fastigheten ligger i Ursvik ca 1 km öster om Ringeby. Fastigheterna säljs med en byggrätt om 13 900 m² bostäder. Upphandling av byggentreprenör pågår. Priset uppgår till **5 007 kr/m² BTA**. Köpare var Stockholms Kooperativa Bostadsförening, SKB, och säljare var NCC. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock bedöms jämförelseobjektets läge vara mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

6) Fabriken 15, Huddinge

Fastigheten såldes 2013-01-14 till köpeskillingen 128 000 000 kr eller 6 107 kr/m² tomtyta. Fastigheten har adressen Dalhemsvägen 23-29 och är belägen i centrala Huddinge. Arealen uppgår till 20 959 m² och är bebyggd med en industribyggnad. Fastigheten är taxerad som industri, typkod 426. Fastigheten har köpts av JM som har för avsikt att omvandla fastigheten från industri till 400 bostäder. Arbete med ny detaljplan kommer eventuellt att påbörjas redan år 2013, vilket bedöms innebära en start av byggnation kan ske redan år 2015. JM planerar att exploatera fastigheten med 400 bostäder vilket bedöms ge en byggrätt om mellan 34 000 – 40 000 m² BTA. Exploateringsgraden uppgår med bedömd byggrätt till mellan 1,6 – 1,9 vilket är högt. Priset uppgår med bedömd exploatering om 1,75 till **3 500 kr/m² BTA**. Säljare är en privatperson. Fastigheten bedöms vara jämförbar med

värderingsobjektet, dock bedöms jämförelseobjektets läge vara mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

7) Stallet 1 och 2, Sundbyberg

Fastigheterna såldes i december 2010 till en köpeskilling om 56 miljoner kronor. Fastigheterna har adressen Oxenstiernas Allé 31 och en total tomtareal om 5 734 m² tomtyta. Fastigheterna är belägna i Ursvik ca 1 km öster om Rinkeby. Fastigheterna säljs med en byggrätt om 11 000 m² bostäder. Försäljning av etapp 2 är igång och inflyttning av etapp 1 pågår. Priset uppgår till **5 090 kr/m² BTA**. Köpare var Lindbäcks Bygg AB och säljare var NCC. Fastigheterna bedöms vara jämförbara med värderingsobjektet.

8) Ceremonien 5, Stockholm

Fastigheten såldes i juni 2013 till en köpeskilling om 88 miljoner kronor. Fastigheten har adressen Gubbkärrsvägen 15 och en tomtareal om 13 316 m² tomtyta. Fastigheten är belägen i Bromma nära Nockebybron. Fastigheten är bebyggd med ett äldreboende om 8 600 m² och nya ägaren har nu ansökt om att få riva byggnaden och uppföra 200 bostäder, vilket uppskatts ge ca 16 000 m² byggrätt. Priset för fastigheten i det fall en byggrätt erhålls uppgår

till **6 500 kr/m² BTA**. Köpare var JM och säljare var Micasa. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

9) Maskrosen 1 m fl, Täby

Fastigheterna såldes i januari 2012 till en köpeskilling om 24,3 miljoner kronor. Fastigheten Maskrosen 1 har adressen Sågtorpsvägen 67 och en tomtareal om 1 140 m² tomtyta. Den totala tomtarealen som ingår i köpet uppgår till 5 966 m². Fastigheterna är belägna i Roslags-Näsby nära Roslagsbanan och stationen Roslags-Näsby. Fastigheterna får bebyggas med 5 900 m² byggrätt bostäder. Priset uppgår till **4 117 kr/m² BTA**. Köpare var Besqab och säljare var Täby kommun. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

10) Tendern 1 och Slipern 1, Täby

Fastigheterna såldes i januari 2012 till en köpeskilling om 5,1 miljoner kronor. Fastigheterna har adressen Jarlabankes 43-45 och har en total tomtareal om 3 149 m² tomtyta. Fastigheterna är belägna i Täby Kyrkby intill Jarlabankes Golfklubb. Fastigheterna får bebyggas med 940 m² byggrätt bostäder. Priset uppgår till **5 432 kr/m² BTA**. Köpare var BRF Blåbärsriset 17 och säljare var Täby kommun. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget sämre jämfört med värderingsobjektet.

11) Del av Hammarbyhöjden 1:1, Stockholm

Stockholms kommun markanvisar del av fastigheten Hammarbyhöjden 1:1 om 700 m² tomtyta. Fastigheten ligger i Hammarbyhamnen och har adressen Resare Bengts plan. Fastigheten ska bebyggas med 1 100 m² BTA bostäder. Priset för fastigheten uppgår till **10 000 kr/m² BTA**. Köpare är Maxera Bostad AB och säljare är Stockholms kommun. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

12) Del av Hägersten 1:1, Stockholm

Stockholms kommun markanvisar del av fastigheten Hägersten 1:1. Fastigheten ligger i Hägersten och har adressen Stjernströmsvägen. Fastigheten ska bebyggas med ca 4 500 m² BTA bostäder, bostadsrätter och radhus. Priset för fastigheten uppgår till **11 000 kr/m² BTA**. Köpare är Svanberg & Sjögren Bygg AB och säljare är Stockholms kommun. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

13) Blomkronan 2 m fl, Stockholm

Stockholms kommun har markanvisat fastigheten Blomkronan 2 och del av Villastad 28:1 i Hässelby. Fastigheten ligger norr om Stockholms Stad och har adressen Blomsterkungsvägen 116. Fastigheten ska bebyggas med ca 2 000 m² BTA bostäder. Priset för fastigheten uppgår till **5 400 kr/m² BTA**. Köpare är Blomkronan AB och säljare är Stockholms kommun. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

14) Del av Västertorp 1:1, Stockholm

Stockholms kommun har markanvisat fastigheten del av Västertorp 1:1 i Västertorp. Fastigheten ligger i Västertorp strax söder om Stockholms Stad och har adressen Vasaloppsvägen. Fastigheten ska bebyggas med ca 3 000 m² BTA bostäder. Priset för fastigheten uppgår till **8 700 kr/m² BTA**. Köpare är Åke Sundvall Projekt AB och säljare är Stockholms kommun. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

15) Orminge 45:1, 53:9, 52:1, Nacka

Nacka kommun har markanvisat fastigheterna Ormine 45:1, 53:9 och 52:1 i Orminge Centrum till Magnolia Bostad AB i januari 2014. Fastigheterna ligger i Orminge 4-5 km öster om Nacka Forum. Fastigheterna har adressen Edövägen 5 m fl. Fastigheterna får enligt markanvisningen bebyggas med 39 500 m² BTA bostäder och 4 000 m² BTA lokaler. I anvisningen uppgår priset för marken, vid en avvikelse från överenskommen volym, till **4 000 kr/m² BTA**. Bostäderna ska upplåtas med 50 procent bostadsrätter och 50 procent hyresrätt. Vid en avvikelse från en volym om 4 000 m² BTA lokaler uppgår priset till **1 500 kr/m² BTA**. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

16) Del av Älvsjö 1:1, Stockholm

Stockholms kommun markanvisar del av fastigheten Älvsjö 1:1 i Rågsved till BoKlok Housing AB februari 2014. Fastigheten ligger i Snösätra i Rågsved, ca 3 - 4 km söder om Globen City. Fastigheten saknar adress men fastigheten är belägen längs Snösätravägen. Fastigheten får enligt markanvisningen bebyggas med 60 – 80 lägenheter i småskalig flerfamiljbebyggelse. Byggrätten bedöms uppgå till ca 6 000 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **3 900 kr/m² BTA**. Bostäderna ska upplåtas med bostadsrätter. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

17) Del av Gustavsberg 1:64, 1:315 och 1:317, Värmdö

Värmdö kommun markanvisar del av fastigheten Gustavsberg 1:64, 1:315 och 1:317 till Stena Fastigheter i oktober 2013. Fastigheterna liggercentrala Gustavsberg, ca 10 km öster om Nacka Forum. Fastigheten saknar adress men fastigheterna är belägna längs Båtvägen bl a. Fastigheterna får enligt markanvisningen bebyggas med ca 110 lägenheter. Byggrätten uppgår till 9 000 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **3 500 kr/m² BTA**. Bostäderna ska upplåtas med hyresrätt. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är gäller upplåtelsen hyresrätt och läget är mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

18) Odde 1, Stockholm

Stockholms kommun anvisar fastigheten Odde 1 och del av fastigheten Akalla 1:1 till IBM Svenska AB i maj 2015. Fastigheterna ligger i Kista, ca 800 m norr om Kista Galleria. Fastigheterna har adressen Kista Alléväg 60. Fastigheterna får enligt markanvisningen bebyggas med ca 2 000 lägenheter, varav ca 350 studentlägenheter i IBM´s gamla byggnad. Byggrätten uppgår till 140 000 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **5 500 kr/m² BTA för mark på Akalla 1:1 och 4 675 kr/m² BTA på Odde 1**. Prisnivån avser bostäder upplåtna med bostadsrätt. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

19) Årsta 1:1, Stockholm

Stockholms kommun har markanvisat del av fastigheten Årsta 1:1 till Järntorget Bostad AB, Ebab AB och Negroni Management AB, Byggnadsfirman Erik Wallin AB, HSB Bostad AB och Maxera Bostad AB. Avtal har tecknats år 2011 men där avtalet reviderats år 2015. Priset sattes år 2011 med en uppräkning enligt Mäklarstatistik AB till augusti 2015. Fastigheterna ligger i Årsta, ca 3 km söder om Södermalm och 2 km väster om Globen. Adress saknas. Byggrätten uppgår till ca 95 000 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **15 975 kr/m² BTA för flerbostadshus respektive 18 020 kr/m² BTA för stadsradhus**. Bostäderna ska upplåtas med bostadsrätt. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

20) Herbariet 2 m fl, Stockholm

Stockholms kommun anvisar del av fastigheterna Herbariet 2 och 3 till Järntorget Bostad AB och Åke Sundvall Projekt AB i augusti 2015. Fastigheterna ligger i Midsommarkransen, ca 1,5 km söder om Södermalm. Fastigheterna har adressen Tellusborgsvägen 10-20, 30, 30X och 30Y. Fastigheterna får enligt markanvisningen bebyggas med 150 lägenheter upplåtna med bostadsrätt. Byggrätten bedöms uppgå till ca 12 000 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **14 000 kr/m² BTA**. Objektet bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

21) Del av Midsommarkransen 1:1, Stockholm

Stockholms kommun anvisar del av fastigheten Midsommarkransen 1:1 till Besqab Bostadsmark I AB i maj 2015. Fastigheten ligger i Midsommarkransen, ca 1,5 km söder om Södermalm. Fastigheten saknar adress men ligger vid Tellusborgsvägen och Bäckvägen. Fastigheten får enligt markanvisningen bebyggas med ca 55 lägenheter upplåtna med bostadsrätt. Byggrätten bedöms uppgå till ca 5 000 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **14 400 kr/m² BTA**. Objektet bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet.

22) Del av Gubbängen 1:1, Stockholm

Stockholms kommun har anvisat del av fastigheten Gubbängen 1:1 Midsommarkransen 1:1 till Besqab i september 2015. Fastigheten ligger i Hökarängen, ca 400 m öster om Hökarängens tunnelbanestation 5 km söder om Södermalm. Fastigheten saknar adress men

ligger söder om Tisdagsvägen. Fastigheten får enligt markanvisningen bebyggas med ca 50 lägenheter upplåtna med bostadsrätt. Byggrätten bedöms uppgå till ca 4 000 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **8 250 kr/m² BTA**. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

23) Snödroppen 28 och del av Hässelby Villastad 28:1, Stockholm

Stockholms kommun har anvisat Snödroppen 28 och del av Hässelby Villastad 28:1 till Besqab i september 2015. Fastigheten ligger i Hökarängen, ca 400 m öster om Hökarängens tunnelbanestation 5 km söder om Södermalm. Fastigheten ligger vid Snårvidevägen och Snödroppevägen. Fastigheten får enligt markanvisningen bebyggas med förskola (SISAB) och ca 40 lägenheter upplåtna med bostadsrätt. Byggrätten bedöms uppgå till ca 3 200 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **5 250 kr/m² BTA**. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mindre attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

24) Hjorthagen 1:3, Stockholm

Stockholms kommun har anvisat del av Hjorthagen 1:3 till Åke Sundvall Projekt AB i mars 2015. Fastigheten ligger vid Gasverksområdet i Hjorthagen. Fastigheten ligger på Östermalm som räknas som Stockholms innerstad. Fastigheten har adressen Gasverksvägen. Fastigheten

får enligt markanvisningen bebyggas med 100 lägenheter upplåtna med bostadsrätt. Byggrätten bedöms uppgå till ca 8 000 m² BTA bostäder. Priset för marken uppgår till **23 000 kr/m² BTA**. Fastigheten bedöms vara jämförbar med värderingsobjektet, dock är läget mer attraktivt jämfört med värderingsobjektet.

Bedömning

Sammantaget visar ortsprismaterialet ett värde om mellan 3 500 och 23 000 kr/m² BTA för bostäder i Storstockholm, exklusive Stockholms innerstad förutom Hjorthagen. Försäljningarna har skett mellan år 2011 och 2015. En kraftig prishöjning kan noteras i ortsprismaterialet under senaste 1-2 åren för objekt som har ett mycket gott läge.

De två försålda/anvisade fastigheterna i Nacka och Värmdö har sålts/anvisats till priser om 3 500 och 4 000 kr/m² bruttoarea bostäder. Det gäller dock hyresrätt eller 50 procent hyresrätt vilket inte är helt jämförbart med värderingsobjektet. Värderingsobjektet har därför jämförts med liknande objekt i liknande lägen.

Samtliga försäljningar bedöms vara jämförbara med värderingsobjektet förutom de fastigheter som har ett mycket nära läge till Stockholms innerstad. De försäljningar som är jämförbara har skett till priser om mellan 3 500 – 8 200 kr/m² BTA. För att göra priserna jämförbara så kan priserna justeras till år 2015 års värdenivå. Det har gjorts genom att använda Svensk Mäklarprisstatistik över bostadsrätter i Storstockholm. Prisnivåerna har justerats med upp till 54 procent för de äldsta försäljningarna. Efter justeringen uppgår prisnivåerna till i 2015/16 års prisläge till mellan 4 700 – 12 800 kr/m² BTA. Medelvärdet uppgår till 7 716 kr/m² BTA. Median uppgår till 7 819 kr/m² BTA.

Någon kontroll har inte gjorts avseende typ av bostadsrätter som sålts och i vilken omfattning byggkostnadspriserna har ökat. Därför råder en osäkerhet avseende de indikerade värdenivåerna.

Värdet för byggrätt med bostäder upplåtna med bostadsrätt inom området för värderingsobjektet i Orminge i Nacka kommun bedöms uppgå till mellan **7 000 – 8 000 kr/m² BTA.** Värdet för marken med byggrätt för bostäder i flerbostadshus om 7 497 m² BTA bedöms till mellan **52 000 000 – 60 000 000 kr**.

Värdebedömning 2 – Bostadsmark hyresrätt

Ortspris - tomträttsupplåtelser

Försäljningar eller markanvisningar av mark för bostäder upplåtna med hyresrätt förekommer mycket sällan. En stor del av nybyggnation av bostäder i Stockholm avser bostäder upplåtna med bostadsrätt. Företag som producerar bostäder vill helst köpa mark för bostäder upplåtna med bostadsrätt.

På senare tid har mark för hyresrätter markanvisats men i de fallen upplåts marken med tomträtt. Tomträttsavgälder som överenskommits med tomträttshavare ger en indikation på markvärdet, se nedan i tabellen.

Nr.	Fastighet	Ort/område	Område	Byggrätt m²	Upplåtelse	Köpedatum År-månad	T-avgäld/ Kr/m² BTA
1	Porslinskvarteren	Värmdö	Gustavsberg	15 300	HR	Okt-14	180
2	Herbariet 2 och 3	Stockholm	Midsommarkransen	~17 000	HR	Aug-15	124
3	Skärholmen 2:1	Stockholm	Skärholmen	~6 600	HR	Sep-15	91
4	Västberga 1:1	Stockholm	Västberga	~11 000	HR	Maj-15	102
5	Sicklaön 40:14 mfl	Nacka	Forum Nacka	12 000	HR	Aug-15	330

Upplåtelserna har en avgäld om mellan 91 – 330 kr/m² BTA vilket med en avgäldsränta om 3,25 procent indikerar ett värde på marken om **2 800 – 10 150 kr/m² BTA**.

Det finns även flera upplåtna tomträtter till t ex Svenska Bostäder AB till låga avgäldsnivåer i Mariehäll och Norra Djurgården om ca 100 kr/m² BTA. De nivåerna bedöms vara subventionerade för att stimulera hyresrättsproduktionen. Dessa nivåer bedöms inte vara jämförbara eller marknadsmässiga.

Ortspris – sålda tomträtter

Under perioden 2014 och 2015 har Stockholms kommun sålt 13 fastigheter (mark) till tomträttsinnehavarna av flerbostadshus, ej bostadsrättsföreningar. Försäljningarna är gjorda under 2014 till priser mellan 1 124 – 7 089 kr/m² bostadsarea. Det bedöms motsvara mellan 1 300 – 5 700 kr/m² BTA. Medelvärdet på försäljningarna uppgår till **2 800 kr/m² BTA** och medianen ligger på 2 800 kr/m² BTA. Försäljningarna har skett i Stockholms kommun, exklusive Stockholms innerstad. Det ska beaktas att köparna av en tomträtt säljs i praktiken bara av en tomträttsinnehavare och därför saknas egentligen en marknad. Prisnivåerna ska därför betraktas vara ett minsta värde på marken.

Bedömning

Värdet av mark för bostäder upplåtna med hyresrätt har ett lägre värde jämfört med mark med bostäder upplåtna med bostadsrätt. Det beror på att bostadsrätter säljs till högre priser jämfört med bostäder upplåtna med hyresrätt. Värdet för mark för bostäder upplåtna med hyresrätt har därför ett lägre värde om det bedömda värdet om 7 000 – 8 000 kr/m² BTA för bostadsrätter i Orminge. Indikerade värden vid tomträttsupplåtelser ligger på mellan 2 800 – 10 150 kr/m² BTA och tomträtter har sålts till mellan 1 300 – 5 700 kr/m² BTA. Värdet för marken bedöms uppgå till **4 000 kr/m² BTA** eller **30 000 000 kr**.

Marknadsvärde

Allmänt

Värderingsobjektet utgör tomtmark för bostäder på Orminge 1:57 i Nacka kommun. Tomtarealen uppgår till 8 807 m² med en bruttoarea om 7 497 BTA bostäder enligt fastighetstaxeringen. Fastigheten har adressen Kommunalvägen 2-6 A-E och har ett gott läge nära Orminge Centrum. Området bedöms vara attraktivt för bostäder. Värdebedömningen baseras på en ortsprismetod av mark för bostäder i flerbostadshus. Antalet försäljningar av mark för bostäder upplåtna med hyresrätter är mycket få och därför är värdet något osäkert.

Marknadsvärde

Efter en ortsprisanalys bedöms marknadsvärdet för marken med för bostäder i flerbostadshus på Orminge 1:57 i Nacka kommun vid värdetidpunkten 15 mars 2016 ligga på enligt nedan.

Bostäder – fri upplåtelse (bostadsrätt)

60 000 000 kr eller 8 000 kr/m² BTA

Bostäder - hyresrätter

30 000 000 kr eller 4 000 kr/m² BTA

Marknadsbedömningar är alltid behäftade med en viss osäkerhet.

Stockholm 2016-03-16

Anders Almqvist, MRICS
Civ. Ing, Fastighetsekonom

FS Fastighetsstrategi AB
Box 7644
103 94 Stockholm

Tfn 08 - 545 297 30

www.fastighetsstrategi.se

AUKTORISERAD FASTIGHETSVÄRDERARE

SAMHÄLLSBYGGARNA

Bilaga 1 – Karta

Bilaga 2 – Bilder

Bilaga 3 – Utdrag FDS

fastighetsstrategi AB

FASTIGHET

NACKA ORMINGE 1:57

Fastighetsnyckel:	010439967	**Aktualitet FR:**	2013-12-17
Län:	01, STOCKHOLM	**Kommun:**	82, NACKA
Distrikt:	215032, BOO		
Församling (2015-12-31):	03, Boo		

URSPRUNG

NACKA ORMINGE 1:9 NACKA ORMINGE 1:10

AREAL

Totalareal:	**Varav land:**	**Varav vatten:**
8 807 kvm	8 807 kvm	0 kvm
0,8807 ha	0,8807 ha	0 ha

KOORDINATER

Punkttyp:	**N:**	**E:**	**Gå till:**
Central	6580536.3 *6580572 (RT90)*	685214.0 *1639473 (RT90)*	
Central	6580461.6 *6580497 (RT90)*	685222.4 *1639480 (RT90)*	

ÅTGÄRDER

	Datum:	**Akt:**
Fastighetsrättsliga		
Sammanläggning	1986-04-01	0182K-86/23
Fastighetsreglering, Ledningsåtgärd	1997-02-26	0182K-97/18
Fastighetsreglering	2006-02-06	0182K-2005/171
Ledningsåtgärd	2013-12-17	0182K-2012/25
Tekniska		
Övriga åtgärder ÅTERSTÄLLANDE AV GRÄNSMÄRKE	2000-10-13	0182K-2000/135

AVSKILD FASTIGHET

ORMINGE 62:1

ADRESS

Adress:	**Postnr:**	**Postort:**	**Kommundel:**
Kommunalvägen 2	132 34	Saltsjö-Boo	Boo
Kommunalvägen 4	132 34	Saltsjö-Boo	Boo
Kommunalvägen 6A	132 34	Saltsjö-Boo	Boo
Kommunalvägen 6B	132 34	Saltsjö-Boo	Boo
Kommunalvägen 6C	132 34	Saltsjö-Boo	Boo
Kommunalvägen 6D	132 34	Saltsjö-Boo	Boo
Kommunalvägen 6E	132 34	Saltsjö-Boo	Boo

LANTMÄTERIKONTOR

LANTMÄTERIMYNDIGHETEN I NACKA, 131 81 NACKA
Kontorsbeteckning: AK82

2016-03-08 07:28:01 Sida 1 / 6

Bilaga 3 – Utdrag FDS

NACKA ORMINGE 1 57

Tel: 08-718 8000

PLANER

DP 147
Plan: Detaljplan
Aktbeteckning: 0182K-96/91 **Beslutsdatum:** 1996-09-11

Sök efter InfoPlan.
Hänv. till beslut:
010059996 010001400
Laga kraft: 1996-10-11
Genomförande: 1996-10-12 - 2006-10-11
Populärnamn: ORMINGE 1:57
Berörd kommun: NACKA

DP 355
Plan: Detaljplan
Aktbeteckning: 0182K-2005/113 **Beslutsdatum:** 2005-06-15
Hänv. till beslut:
010001400 010037990 010053704
Laga kraft: 2005-07-15
Genomförande: 2005-07-16 - 2010-07-15
Populärnamn: SENIORBOST ORMINGE
Berörd kommun: NACKA

RÄTTIGHETER

Redovisningen kan vara ofullständig.

Officialservitut	Akt: 01-BOO-883.1
Officialservitut	Akt: 01-BOO-884.1
Ledningsrätt	Akt: 0182K-97/18.1

Sök efter InfoRätt.

INSKRIVNING ALLMÄNT

Aktualitet: 2016-03-04
Senaste ändring för fastigheten: 2011-07-22 13:00:00

Inskrivningskontor
LANTMÄTERIET FASTIGHETSINSKRIVNING
Kontorsbeteckning: AI24
761 80 NORRTÄLJE
Tel: 0771-636363

LAGFART

Ägare:
212000-0167
NACKA KOMMUN
131 81 NACKA
Dagboksnr: 55/910
Inskrivningsdag: 1955-04-13
Beslut: Beviljad

2016-05-08 07:28:01 Sida 2 / 6

Bilaga 3 – Utdrag FDS

NACKA ORMINGE 1 57

Fång: Köp 1954-05-06
Andel: 1/1

TOMTRÄTT

Innehavare:
769610-2701
SENIORFORUM BOO KOOPERATIV HYRESRÄTTSFÖR
c/o ÖSTERÅKERS BOSTADSRÄTTSFÖRVALTN
BOX 550
184 25 ÅKERSBERGA
Dagboksnr: 07/545
Inskrivningsdag: 2007-01-04
Beslut: Beviljad
Fång: Köp 2004-06-24
Köpeskilling fast egendom: SEK 1
Avser hela fastigheten
Andel: 1/1

Aktuellt namn hos Bolagsverket: Boo Seniorhem Kooperativ hyresrättsförening

UPPLÅTELSE TILL TOMTRÄTT

Inkrivningsdag: 1997-08-14 **Dagboksnr:** 97/25298
Beslut: Beviljad
Upplåtelsedag: 1997-07-01 **Ändamål:** SKOLVERKSAMHET

Årlig avgäld: SEK 42 000
Avgäldens start: 1997-07-01
Avgäldsperiod: 10 år

Uppsägning får ske till: 2057-07-01 därefter med 40 års perioder.
Inskränkning: Annan rättighet än panträtt eller nyttjanderätt får ej upplåtas
Anmärkning:
Dagboksnr: 06/26932 Beslut: Beviljad
Anm.: RÄTTAT

TIDIGARE INNEHAVARE

Tid. innehavare:
716405-6793
BOO SKOLA EKONOMISK FÖRENING
KOMMUNALVÄGEN 6
132 34 SALTSJÖ-BOO
Fång: Upplåtelse av tomträtt 1997-08-11
Överlåten andel: 1/1

556556-7889
BYGGMÄSTAREN U J JOHANSSON AB
c/o ALLIANCE
KUNGSBRO STRAND 15
112 26 STOCKHOLM
Fång: Köp 2002-12-30
Köpeskilling fast egendom: SEK 2 039 000
Avser hela fastigheten

2016-03-08 07:28:01 Sida 3 / 6

Bilaga 3 – Utdrag FDS

NACKA ORMINGE 1 57

Överlåten andel: 1/1

TIDIGARE INNEHAVARE

Tid. innehavare:
556556-7889
BYGGMÄSTAREN U J JOHANSSON AB
c/o ALLIANCE
KUNGSBRO STRAND 15
112 26 STOCKHOLM
Fång: Köp 2002-12-30
Köpeskilling fast egendom: SEK 2 039 000
Avser hela fastigheten
Överlåten andel: 1/1

ÄLDRE FÖRHÅLLANDE

Akt: I99/21032	**Akt:** Ö00/1016	**Akt:** T97/25299	**Akt:** A02/56967	**Akt:** A04/28417
Akt: I00/22340	**Akt:** I06/64665	**Akt:** I01/7299	**Akt:** I06/64666	**Akt:** I01/15022
Akt: I06/64667	**Akt:** I06/25942	**Akt:** I06/64668	**Akt:** I06/25943	**Akt:** I06/25944
Akt: I06/64669	**Akt:** I99/21031	**Akt:** I06/64670	**Akt:** T04/28412	**Akt:** I06/64672
Akt: I06/64673	**Akt:** I09/6225	**Akt:** I09/6227	**Akt:** I09/6228	**Akt:** I10/8912
Akt: I10/8914	**Akt:** I11/20806	**Akt:** I11/24999		

INTECKNINGAR

Antal inteckningar: 4st **Summa:** 121 000 000
Datapantbrev Företrädesordning 1
Inskr.dag: 2006-12-12 **Dagboksnr:** 06/64671
Belopp: SEK 95 000 000

Datapantbrev Företrädesordning 2
Inskr.dag: 2009-02-17 **Dagboksnr:** 09/6226
Belopp: SEK 5 000 000

Datapantbrev Företrädesordning 3
Inskr.dag: 2010-03-09 **Dagboksnr:** 10/8913
Belopp: SEK 14 000 000

Datapantbrev Företrädesordning 4
Inskr.dag: 2010-03-09 **Dagboksnr:** 10/8915
Belopp: SEK 7 000 000
Innehav:
Dagboksnr: 10/8916
Beslut: Beviljad
NACKA KOMMUN
131 81 NACKA

INSKRIVNINGAR

Inga inskrivningar hittades.

ANTECKNING

2016-03-08 07:28:01 Sida 4 / 6

Bilaga 3 – Utdrag FDS

NACKA ORMINGE 1:57

Inga anteckningar hittades.

MER INFORMATION

Det finns 5 byggnad/er på fastigheten. Sök efter InfoBygg.

Det finns 85 lägenhet/er på fastigheten. Sök efter lägenheter.

Det bor 623 personer inom 250m. Sök efter grannskapsinformation.

TAXERING

Taxeringsenhet:	**128148-1 (320 Hyreshusenhet, huvudsakligen bostäder)**
Taxeringsår:	2013
Taxeringsvärde i tkr:	81 125
Tax.enhet avser:	Hel registerfastighet
Areal:	8 807

Ägare:

769610-2701
Boo Seniorhem Kooperativ
hyresrättsförening
c/o ÖSTERÅKERS BOSTADSRÄTTSFÖRVALTN
BOX 550
184 25 ÅKERSBERGA
Juridisk form:
Andel: 1/1

Värderingsenhet:	**Hyreshusmark för bostäder**
Tillhör tax.enhet:	128148-1 (320 Hyreshusenhet, huvudsakligen bostäder)
Skatteverkets id:	300461065
Tax.värde i tkr:	18 400
Riktvärdeområde:	182286
Riktvärde kr/kvm:	2 800
Byggrätt i kvm:	6 595
Markid:	20031667

Värderingsenhet:	**Hyreshusmark för bostäder**
Tillhör tax.enhet:	128148-1 (320 Hyreshusenhet, huvudsakligen bostäder)
Skatteverkets id:	300780265
Tax.värde i tkr:	2 525
Riktvärdeområde:	182286
Riktvärde kr/kvm:	2 800
Byggrätt i kvm:	902
Markid:	20066804

Värderingsenhet:	**Hyreshusbyggnad för bostäder**
Tillhör tax.enhet:	128148-1 (320 Hyreshusenhet, huvudsakligen bostäder)
Skatteverkets id:	300780264
Tax.värde i tkr:	7 200
Riktvärdeområde:	182286
Boyta i kvm:	722
Hyra i tkr/år:	915
Nybyggnadsår:	2010

2016 03 08 07.28.01 Sida 3 / 6

Bilaga 3 – Utdrag FDS

NACKA ORMINGE 1:57

Värdeår:	2010
Under byggnad:	Nej
Placerad på mark:	20066804
Värderingsenhet:	**Hyreshusbyggnad för bostäder**
Tillhör tax.enhet:	128148-1 (320 Hyreshusenhet, huvudsakligen bostäder)
Skatteverkets id:	300461063
Tax.värde i tkr:	53 000
Riktvärdeområde:	182286
Boyta i kvm:	5 378
Hyra i tkr/år:	6 778
Nybyggnadsår:	2007
Värdeår:	2007
Under byggnad:	Nej
Placerad på mark:	20031667

Källa: Lantmäteriet, Skatteverket och InfoTrader

Bilaga 4 – Allmänna villkor för värdeutlåtande

ALLMÄNNA VILLKOR FÖR VÄRDEUTLÅTANDE

Dessa allmänna villkor är gemensam [illegible] av Ett Richard Ellis AB, [illegible] Sweden AB, [illegible] Fastighetsvärdering AB, Newsec Advice AB, Savills Sweden AB och Svefa AB. De är utarbetade med utgångspunkt från God Värderingssed, utgiven av Sektionen för Fastighetsvärdering inom [illegible] och är avsedda för [illegible]. Villkoren gäller för [illegible]-01 vid värdering av hela, delar av fastigheter, rättigheter, byggnader på och ovan eller liknande värderingsuppdrag inom Sverige. Utom i annan framgår av värdeutlåtandet gäller följande:

1 Värdeutlåtandets omfattning

1.1 Värderingsobjekten omfattar i värdeutlåtanden angivna fast egendom eller motsvarande med nyttjanderätt förknippade ägande- och skyldigheter i form av servitut, ledningsrätt, samfällighetar och andra rättigheter eller skyldigheter som framgår av underlag från Fastighetsregistret. Beträffande all värderingsobjekt.

1.2 Värdeutlåtandet omfattar även, i förekommande fall, till värderingsobjekt hörande fastighetsbestånd och byggnadsrulbehör, dock ej inventarierulbehör i annan omfattning än vad som framgår av utlåtandet.

1.3 Samtliga av individ [illegible] som skall gälla [illegible] Fastighetsregistret. Den information som erhållits genom Fastighetsregistret har [illegible] och tillförlitlig, varför ytterligare utredning av lagliga förhållanden och dispositionsrätt ej vidtagits. Vad gäller lagliga förhållanden utöver vad som framgår av Fastighetsregistret har dessa enbart beretts i den omfattning information därom tillhanda skett genom av uppdragsgivarens eller dennes ombud. Förutom det som framgår av utdrag från Fastighetsregistret samt av uppgifter som lämnats av uppdragsgivarens eller dennes ombud har det förutsatts att värderingsobjektet inte belastas av icke inskrivna servitut, nyttjanderätter eller andra avtal som i något avseende begränsar fastighetsägarens rådighet över egendomen samt att värderingsobjekten inte belastas av [illegible] eller andra gränsvärden. Vidare har det förutsatts att värderingsobjekten inte är föremål för [illegible].

2 Förutsättningar för värdeutlåtande

2.1 Den information som ingår i värdeutlåtanden har insamlats från källor som bedömts vara tillförlitliga. Samtliga uppgifter som erhållits genom uppdragsgivarens/kundens eller dennes ombud och eventuella nyttjande tillhörande handlingar samt beredda uppgifter har endast kontrollerats genom en allmän rimlighetsbedömning. Vidare har förutsatts att inga av relevans för värdebedömningen har undanhållits av uppdragsgivarens/kundens eller dennes ombud.

2.2 De areor som lagts till grund för värderingen har erhållits genom uppdragsgivarens/kundens eller dennes ombud. Värderingen har förlitat sig på dessa areor och har inte mätt upp dem på plats eller på ritningar, men areorna har kontrollerats genom en rimlighetsbedömning. Areorna har förutsatts vara upprättade i enlighet med vid varje tillfälle gällande svensk standard.

2.3 Vid avser lojer- och arrendeförhållanden eller andra nyttjanderätter, har värdebedömningen i förekommande fall utgått från gällande lojer- och arrendeavtal samt övriga nyttjanderättsavtal. Kopior av dessa eller andra handlingar av relevans för värdering har erhållits av uppdragsgivarens/kundens eller dennes ombud.

2.4 Värderingsobjekten förutsätts dels uppfylla alla erforderliga myndigheters och för fastigheten gällande villkor, avtal, planbestämmelser etc, dels ha erhållit alla erforderliga myndighetstillstånd för dess användning på sätt som anges i utlåtandet.

3 Miljöfrågor

3.1 Värdebedömningen gäller inte för föroreningar i mark eller byggnader inom värderingsobjektet inte är i behov av åtgärdas eller att det föreligger risker som kan komma att medföra belastning.

3.2 Mot bakgrund av vad som framgår av 3.1 ovanför förutsätter värderaren att den skada som som åsamkas uppdragsgivaren eller kund inte som en konsekvens av att värdebedömningen är felaktig på grund av att värderingsobjekt är i behov av åtgärd eller att det föreligger någon annan form av miljöproblematik.

4 Besiktning, tekniskt skick

4.1 Den fysiska konditionen och de anläggningar byggnader och som ingår i utlåtandet är baserad på översiktlig okulär besiktning. Utöver besiktning har ej varit av större karaktär att det uppfyller säljarens upplysningsplikt eller köparens undersökningsplikt enligt 4 kap. 19 § köplagen. Värderingsobjektet förutsätts ha det skick och den standard som vid besiktningen indikerade vid besiktningstillfället.

4.2 Värderaren har inget ansvar för dolda fel eller icke upptäckta förhållanden på egendomen, under marken eller i byggnaden, som skulle påverka värdet. Inga ansvar har för

- [illegible] som skulle kräva speciella kompetens eller speciella åtgärder för att upptäcka.
- funktionen (skicket/tillstånd) och/eller konditionen hos byggnadsdelar, mekanisk installning, ventilation eller elektriska komponenter.

5 Ansvar

5.1 Ersättning skadestånd som kan utgå för påstådd skada till följd av fel i värdeutlåtandet skall begränsas till en [illegible] (fyrtio) [illegible] av [illegible].

5.2 Det maximala skadestånd som kan utgå för påstådd skada till följd av fel i värdeutlåtandet är 25 prisbasbelopp vid värderingstillfället.

6 Värdeutlåtandets aktualitet

6.1 Bevende på att de faktorer som påverkar värderingsobjektets marknadsvärde förändras över tiden är den värdebedömning som återges i utlåtandet giltande endast vid värdetidpunkten mot de förutsättningar och reservationer som angivits i utlåtandet.

6.2 Eventuella in- och utbetalningar samt vinstutveckling som [illegible] i utlåtandet [illegible] till, har gjorts i [illegible] som enligt vårt bedömande [illegible] fastighetsmarknadens förutsättningar och trender. Värdebedömningen innebär inte [illegible] om fiskisk framtida [illegible] och värdeutveckling.

7 Värdeutlåtandets användande

7.1 Inte allt i värdeutlåtandet med tillhörande bilagor [illegible] uppdragsgivaren och skall användas i sin helhet till det syfte som anges i utlåtandet.

7.2 Användande värdeutlåtande för rättslig efterkontroll, ansvarar värderaren endast för direkt eller indirekt skada som kan drabba uppdragsgivaren om utlåtandet av [illegible] enligt 7.1. Värderaren är fri från all ansvar för skada som drabbar tredje man till följd av att denne använt sig av värdeutlåtandet eller uppgifter i detta.

7.3 Inget värdeutlåtande eller delar av det uppträdande eller [illegible] till i någon annan skriftligt dokument, inklusive värderingsbrevet, [illegible] och på vilkor som [illegible] skall [illegible].

IM I NORRTÄLJE GRUPP 4
Ink 2007 -06- 2 1
Nr.....

ÄNDRING AV TOMTRÄTTSAVTAL

Fastigheten Orminge 1:57 är upplåten den 1 juli 1997 med tomträtt för skolverksamhet. Tomträtten är inskriven den 14 augusti 1997. Eftersom fastigheten är utlagd för bostadsändamål i lagakraftvunnen detaljplan, har avtal träffats mellan Nacka kommun genom dess kommunstyrelse nedan kallad kommunen och SeniorForum Boo kooperativ hyresrättsförening, 769610-2701, Box 133, 132 23 SALTSJÖ-BOO nedan kallad tomträttshavaren, som innebär att gällande tomträttsavtal skall ändras till att lyda enligt föreliggande avtal.

§ 1 FASTIGHET

Kommunen upplåter från och med den 1 juni 2007 till tomträttshavaren med tomträtt fastigheten Orminge 1:57 i Nacka kommun i det skick fastigheten har dagen för tomträttshavarens undertecknande av detta avtal.

§ 2 AVGÄLD

Årliga tomträttsavgälden utgör, om ej annat överenskommes eller av domstol bestämmes, 693.000 kronor. Avgälden betalas kvartalsvis i förskott senast sista vardagen före varje kvartals början. Tomträttsavgäld skall dock erläggas först från och med den tidpunkt då tomträtten kan tas i bruk för avsett ändamål.

§ 3 ÄNDAMÅL OCH BYGGNADSSKYLDIGHETER

Fastigheten får enbart nyttjas för bostäder i enlighet med gällande detaljplan och av områdesnämnden beviljat bygglov.

Ritningar jämte tillhörande beskrivningar till varje byggnadsåtgärd, för vars utförande byggnadslov erfordras, skall underställas kommunen för godkännande innan bygglov söks.

Byggnader och övriga på fastigheten uppförda anläggningar skall av tomträttshavaren väl underhållas. Om byggnader eller anläggningar förstörs eller skadas av eld eller på annat sätt, skall de inom av kommunen bestämd skälig tid ha återuppbyggts eller reparerats. Detta under förutsättning att annan överenskommelse icke har träffats mellan kommunen och tomträttshavaren. Byggnad eller anläggning får icke utan kommunens medgivande rivas.

Även obebyggd del av fastigheten skall hållas i vårdat skick.

§ 4 ERSÄTTNING FÖR BEFINTLIGA BYGGNADER

På fastigheten är uppfört två kontorsbyggnader. Särskild ersättning skall erläggas för dessa med SJUMILJONER (7.000.000) kronor.

Ersättningen skall erläggas senast på upplåtelsedagen enl § 1 genom utfärdande av ett skuldebrev med en amorteringsplan som kopplas till medlemsanslutningen i Föreningen.

Full betalning skall dock ha erlagts senast den 31 december 2011. Reversen löper med en ränta baserad på vid varje tillfälle gällande referensränta med påslag på två procentenheter.

Till säkerhet för denna skuldförbindelses riktiga fullgörande och även för kostnader för fordrans indrivande och bevakande pantförskrives till Nacka kommun det pantbrev på 7.000.000 kronor som kommer att urfärdas på grund av sökt inteckning i ovan nämnda tomträtt. Pantbrevet skall placeras omedelbart efter de pantbrev som utfärdats som säkerhet för kreditgivares lån för bottenfinansiering.

Tomträttshavaren har själva och med hjälp av konsulter besiktigat byggnaderna och kunnat utröna deras såväl in- som utvändiga skick.

Tomträttshavaren förklarar sig härmed godtaga byggnadernas skick och avstår med bindande verkan från alla anspråk mot kommunen på grund av fel och brister i byggnaderna. Tomträttshavaren är införstådd med att ovanstående villkor är en s.k. friskrivning från kommunens ansvar som avses i Jordabalken 4 kap 19 §.

§ 5 GATUKOSTNADER OCH VATTEN OCH AVLOPP

Gatukostnader för gällande detaljplan ingår i tomträttsavgälden. Anläggningsavgift för vatten och avlopp skall däremot erläggas av tomträttshavaren enligt vid varje tidpunkt gällande va-taxa. Dock ingår anläggningsavgiften för vatten och avlopp i avgäldsunderlaget avseende befintlig bebyggelse enligt § 4.

§ 6 UPPLÅTELSER

Tomträttshavaren får utan kommunens medgivande upplåta panträtt och nyttjanderätt i tomträtten. Servitut eller annan särskild rättighet får däremot inte upplåtas utan sådant medgivande.

§ 7 ÄNDRING AV AVGÄLD

För avgäldsreglering gäller de i lagen angivna minimiperioderna om tio år, varvid den första perioden räknas från den 1 juni 2007.

§ 8 UPPSÄGNING AV AVTALET

Enligt lag äger endast kommunen uppsäga tomträttsavtalet inom vissa perioder. Den första perioden omfattar sextio år räknat från den 1 juni 2007. De därpå följande perioderna skall omfatta fyrtio år.

§ 9 KOSTNADER, FÖRPLIKTELSER M. M.

Det åligger tomträttshavaren att svara för och fullgöra alla kostnader och förpliktelser som kan komma att belasta fastigheten och tomträtten under upplåtelsetiden.

§ 10 INSKRIVNING, ÖVERLÅTELSE

Kommunen skall för tomträttshavarens räkning på sätt som anges i jordabalken söka inskrivning av tomträtten. Samtliga kostnader för inskrivningen erlägges av tomträttshavaren.

Vid överlåtelse av tomträtten åligger det tomträttshavaren att omedelbart meddela kommunen om överlåtelsen.

§ 11 LEDNINGAR M. M.

Tomträttshavaren medger att kommunen eller annan som har kommunens tillstånd, får framdraga och bibehålla vatten- och avlopps-, el- och teleledningar i eller över fastigheten med erforderliga stolpar och andra anordningar som hör till ledningarna. Detta gäller även infästningsanordningar på byggnad där någon olägenhet för tomträttshavaren ej uppstår. Kommunen eller annan som har kommunens tillstånd medges vidare rätt att anlägga och för all framtid bibehålla tunnlar för kommunikationsändamål samt vatten och avlopp i fastigheten. Kommunen skall äga tillträde till fastigheten för skötsel och underhåll av ifrågavarande anläggningar. Tomträttshavaren är skyldig att utan ersättning tåla det intrång och nyttjande som ovan nämns enligt denna paragraf. Dock är tomträttshavaren berättigad till ersättning för skada på byggnad eller annan anläggning på fastigheten.

§ 12 MILJÖSTÖRANDE NYTTJANDE

Tomträttshavaren ansvarar för att nyttjandet av fastigheten ej är miljöstörande. Tomträttshavaren svarar för de kostnader, som kan påfordras enligt gällande hälso- och miljöskyddslagstiftning eller liknande. Därest sådana åtgärder icke vidtages äger kommunen rätt att utföra dessa på tomträttshavarens bekostnad.

§ 13 KONTROLL

För kontroll av detta avtals tillämpning är tomträttshavaren pliktig att lämna kommunen erforderliga upplysningar och tillfälle till besiktning.

§ 14 ÖVRIGT

I övrigt gäller vad i jordabalken eller eljest i lag stadgas om tomträtt.

§ 15 GODKÄNNANDE

Detta avtal är för kommunen bindande endast under förutsättning att det godkännes av kommunfullmäktige i Nacka kommun genom beslut som vinner laga kraft.

.....

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Nacka den 10 maj 2007

För NACKA KOMMUN

.....
Erik Langby
Kommunstyrelsens ordförande

.....
Dag Björklund
Fastighetsdirektör

Nacka den 29/1 -07

För SENIORFORUM BOO KOOPERATIV HYRESRÄTTS-FÖRENING

.....
Jan-Erik Fransson
Föreningens ordförande

.....
Börje Andersson
Styrelseledamot

Kommunens namnteckningar bevittnas:

.....

.....

Tomträttshavarens namnteckningar bevittnas:

.....

.....
Lars Fladen

NACKA KOMMUN

5 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 46

Dnr KFKS 2016/216

Försäljning av fastigheten Älta 10:61 inom detaljplan för Ältadalens industriområde, Dpl 480

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska ingå föreslaget köpekontrakt, som innebär att fastigheten Älta 10:61 försäljs till Hammersta Fastigheter AB, orgnr: 556493-7737, för en köpeskilling om 11 200 000 kr.

Ärendet

Fastigheten Älta 10:61 är belägen i Ältadalens industriområde, inom dpl 480. Fastigheten föreslås ska försäljas till Hammersta Fastigheter AB och köpeskillingen uppgår till 11 200 000 kr. Tillträdesdatum är satt till den 1 juni 2016.

Handlingar i ärendet

Enhetens för fastighetsutvecklings tjänsteskrivelse den 22 mars 2016
Bilaga 1 Köpekontrakt
Bilaga 2 Detaljplan

Yrkanden

Helena Westerling (S) yrkade att ärendet avslås och att fastigheten istället erbjuds avtal med tomträttsavgäld.

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till enheten för fastighetsutvecklings förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Helena Westerlings yrkande beslutade stadsutvecklingsutskottet i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Reservation

Helena Westerling reserverade sig för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

Protokollsanteckningar

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

"Vänsterpartiet är emot att kommunen säljer mark i verksamhetsområden, vi vill istället att den ska upplåtas med tomträtt. Ur ekonomiskt perspektiv är det knappast fördelaktigt för kommunen på lång sikt att sälja marken. Men den främsta orsaken till att vi säger nej är att genom att sälja marken tappar kommunen rådighet över den. I en avlägsen framtid kan förhållanden och behov av mark se mycket annorlunda ut än idag. Säljer kommunen marken så saknar man varje möjlighet till att kunna använda marken till andra ändamål. Vad hade hänt om kommunen sålt Bergs oljehamn när hamnen etablerades? Då skulle vi idag helt sakna möjligheten till att där kunna bygga ett stort och bra bostadsområde."

- - - - -

2016-03-22

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/216

Kommunstyrelsen

Försäljning av fastigheten Älta 10:61 inom detaljplan för Ältadalens industriområde, Dpl 480

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska ingå föreslaget köpekontrakt, som innebär att fastigheten Älta 10:61 försäljs till Hammersta Fastigheter AB, orgnr: 556493-7737, för en köpeskilling om 11 200 000 kr.

Sammanfattning

Fastigheten Älta 10:61 är belägen i Ältadalens industriområde, inom dpl 480. Fastigheten föreslås ska försäljas till Hammersta Fastigheter AB och köpeskillingen uppgår till 11 200 000 kr. Tillträdesdatum är satt till den 1 juni 2016.

Ärendet

Ältadalens verksamhetsområde är ca 10 ha stort med ett strategiskt läge intill Tyresövägen. För området gäller en detaljplan som vann laga kraft den 12 januari 2010. Området medger bebyggelse för småindustri, kontor och handel, som utgör ca 7 ha av verksamhetsområdet. Tillfart till området skall ske via Tyresövägens nya trafikplats Skrubba-Lindalen.

I samband med utbygganden av de allmänna anläggningarna har kommunen iordningställt kvartersmarken till en grovplanerad yta innan försäljningen sker. Kommunen kommer även att betala fastighetsbildningskostnaderna för att bilda fastigheterna.

Anläggningsavgift för vatten och avlopp skall dock betalas av köparen enligt för varje tidpunkt gällande va-taxa.

Köpeskillingen, inklusive gatukostnader, är satt utifrån ett markvärde på 1 600 kr/kvm tomtarea, bedömt av utomstående värderingsman. Tillträdesdagen är satt till den 1 juni 2016.

NACKA KOMMUN

Verksamhetsområdet i Ältadalen innefattar totalt 23 tomter varav 10 av dessa tomter är försålda, 8 tomter är upplåtna med tomträtt och 2 tomter är upplåtna med arrende. Resterande 3 tomter är bokade och i process att försäljas alternativt upplåtas med tomträtt.

Ekonomiska konsekvenser

Föreslaget pris om 1 600 kr/kvm avspeglar marknadsvärdet för industrifastigheter i området.

Konsekvenser för barn

Försäljningen bedöms inte medföra några särskilda konsekvenser för barn. Fastigheten ligger inom ett detaljplanelagt område med ändamål för industri.

Bilagor

Bilaga 1 Köpekontrakt
Bilaga 2 Detaljplan

Anna Ahrling
Gruppchef mark
Enheten för fastighetsutveckling

Claes Hielte
Markingenjör
Enheten för fastighetsutveckling

KÖPEKONTRAKT

§ 1 PARTER, OBJEKT OCH KÖPESKILLING

Nacka kommun, genom dess kommunstyrelse, nedan kallad kommunen försäljer härmed till Hammersta Fastigheter AB, org.nr: 556493-7737, Box 307, 135 29 Tyresö, nedan kallad köparen, del av fastigheten Älta 10:1 samt del av fastigheten Älta 10:51, se bilaga 1, i Nacka kommun, med en areal om ca 7 000 kvm, för en överenskommen köpeskilling av ELVAMILJONERTVÅHUNDRATUSEN (11 200 000) kronor samt på följande villkor i övrigt.

§ 2 FASTIGHETSBILDNING

Ansökan om fastighetsbildning enligt bilaga 1 har lämnats in till lantmäterimyndigheten i Nacka. Köpeskillingen, som ska erläggas på tillträdesdagen, enligt § 5, ska utifrån angiven areal i §1 justeras med 1600 kr/kvm tomtarea då slutgiltig areal för fastigheten är känd. Fastigheten kommer erhålla beteckningen Älta 10:61 efter fastighetsregleringen vunnit laga kraft.

§3 FASTIGHETENS SKICK

Fastigheten försäljs i det skick den är på köpekontraktsdagen. Köparen har själv besiktigat fastigheten och kunnat utröna dess skick.

Parterna är ense om att några muntliga avtal eller utfästelser utöver detta köpekontrakt beträffande fastighetens skick icke föreligger.

Med hänvisning till ovan godkänner köparen fastighetens skick och avstår därför med bindande verkan från alla anspråk mot kommunen på grund av såväl synliga som dolda fel och brister i fastigheten.

§ 4 TILLTRÄDESDAG

Fastigheten skall tillträdas av köparen den 1 juni 2016 eller annan tidpunkt som parterna kommer överens om.

§ 5 KÖPESKILLINGENS ERLÄGGANDE

Köpeskillingen erlägges så att köparen

a)	betalar handpenning vid detta kontrakts undertecknande	1 120 000 kronor
b)	betalar kontant på tillträdesdagen	10 080 000 kronor
	Summa :	11 200 000 kronor

§ 6 PENNINGINTECKNINGAR

Kommunen garanterar att fastigheten på tillträdesdagen icke besväras av penninginteckningar.

§ 7 SERVITUT OCH NYTTJANDERÄTTER

Kommunen garanterar att fastigheten överlåtes fri från besvärande servitut och nyttjanderätter förutom de som är redovisade i fastighetsregistret.

§ 8 FÖRDELNING AV UTGIFTER

I köpeskillingen ingår gatukostnadsersättning. Anläggningsavgift för vatten, spillvatten och dagvatten skall däremot betalas av köparen enligt vid varje tidpunkt gällande va-taxa.

Kommunen skall betala skatter, räntor och andra periodiska utgifter för fastigheten av vad slag de vara må, i vad de belöpa på tiden intill tillträdesdagen. Från och med nämnda dag åvilar betalningsskyldigheten i dessa hänseenden köparen.

§ 9 BYGGNADSSKYLDIGHET, VITE SAMT SÄKERHET

Köparen förbinder sig att inom tre år efter tillträdesdagen färdigställt bebyggelse om minst 2 100 kvm BTA enligt detaljplan och lämnat bygglov. Tomt och bebyggelse skall utformas enligt bilaga 2.

Om köparen eller ev. ny ägare inte fullgjort byggnadsskyldigheten enligt ovan, skall kommunen erhålla ett vite på 1 320 000 kronor. Tidsförlängning kan medges av kommunen om särskilda skäl därtill föreligger.

Som säkerhet för detta vitesbelopp skall kommunen erhålla ett pantbrev med bästa rätt i fastigheten på 1 320 000 kronor. Kommunen skall, efter anfordran från fastighetsägaren, återlämna pantbrevet till fastighetsägaren. Detta kan ske tidigast inom en månad efter att byggnadsskyldigheten har uppfyllts.

§ 10 SKADESTÅND

Skulle köparen eller kommunen inte fullborda sina åtaganden enligt detta avtal, äger motparten rätt till skälig ersättning. Skulle åsidosättande av åtagande vara av väsentlig betydelse, har motparten dessutom rätt att häva köpet.

Vid köparens kontraktsbrott skall kommunens ersättning regleras i första hand ur erlagd handpenning. Överstiger kommunens skada handpenningen, är köparen skyldig att erlägga mellanskillnaden. Understiger skadan handpenningen, skall mellanskillnaden snarast återbetalas till köparen under förutsättning att köpet hävs.

§ 11 LAGFART OCH UTTAGANDE AV PANTBREV

Sedan köpeskillingen har erlagts och köpebrev undertecknats lämnar köparen fullmakt för kommunen att söka lagfart på förvärvet samt att söka inteckning och uttaga ett pantbrev på 1 320 000 kronor enligt § 9. Alla med lagfartsökandet och uttagande av pantbrev förenade kostnader betalas av köparen.

§ 12 ÖVERLÄMNANDE AV KÖPEBREV

På tillträdesdagen skall kommunen till köparen för dennes undertecknande utfärda kvitterat köpebrev avseende fastigheten och övriga handlingar som erfordras för att köparen skall få lagfart.

§ 13 SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

Köparen skall vid projektering och uppförande av byggnader och anläggningar inom fastigheten följa riktlinjer för etablering enligt bifogad bilaga 3.

§ 14 VIDAREÖVERLÅTELSE

Vid en eventuell vidareöverlåtelse är köparen skyldig att i köpekontraktet överföra återstående åtaganden enligt detta avtal och tillförskriva den nya köparen att i sin tur göra det samma.

§ 15 ÖVRIGT

I övrigt gäller vad som i 4 kap. jordabalken eller eljest i lag stadgas om köp och byte av fast egendom.

Detta köpekontrakt är upprättat i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Nacka den	Nacka den
För NACKA KOMMUN	Hammersta Fastigheter AB
.....	.....
Mats Gerdau Kommunstyrelsens ordförande	
.....	.....
Anna Ahrling Markchef	
Kommunens namnteckningar bevittnas:	Köparens namnteckning/ar bevittnas:
.....	.....
.....	.....

BILAGOR
1 Ansökan om fastighetsbildning
2 Tomt- och bebyggelseutformning
3 Riktlinjer för etablering

Bilaga 1.

Lantmäterimyndigheten
NACKA KOMMUN

2014-12-10

ANSÖKAN OM LANTMÄTERIFÖRRÄTTNING
Aktbilaga A

2014 -12- 12
Dnr 2014/777/10

1) Kommun
NACKA

2) Önskad åtgärd
☒ Avstyckning ☐ Den nya fastighetens markområde bildas av fram mindre del

☒ Fastighetsreglering ☐ Fastighetsbildning ☐ Sammanläggning
☐ Klyvning ☐ Anläggningsförrättning ☐ Arrondering ☐ Annan förrättning

3) Område som ska användas till
☐ Helårsbostad ☐ Fritidsbostad ☐ Jord- eller skogsbruk ☒ Annat ändamål
Industri

4) Närmare beskrivning av åtgärden/åtgärderna och andra upplysningar
Avstyckning från Älta 10:1 samt fastighetsreglering berörande styckningslotten och Älta 10:51 enligt bil med bilaga 1. Fastighetsbildning kan ske utan markering på plats.
Ett markområde inom Älta 10:51 utarrenderas. Det markområdet, som avses att regleras, angränsar mot arrendeområdet, se bifogat arrendeavtal.

5) Fastighetsbeteckningar på berörda fastigheter
Älta 10:1 och 10:51

6) Förrättningskostnaderna betalas av
Nacka kommun, Mark- och exploatering, ansvar 20130, ref Ältaberget verksamhetsområde, Box 53545, 202 50 Malmö

7) Namn och adress för aktmottagare
Nacka kommun, Inesa Dakovina, 131 81 Nacka

8) Följande handlingar bifogas
☐ Det gällande byggbara ☐ Förrättningskarta ☐ Strandskyddsdispens ☐ Förrättningsbeskrivning om bygglov
☒ Karta ☐ Registerutdrag ☐ Ovanstående handlingar ☒ Övrigt (anges nedan)
Arrendeavtal

Underskrift 1

9) Fastighet
Älta 10:1 och 10:51

Telefonnummer dagtid

10) Namnteckning ägare/sökande

5) Makes/makas/sambos underskrift

Namnförtydligande
Tomas Vesterlin, H Warscher

Namnförtydligande

Underskrift 2

9) Fastighet

Telefonnummer dagtid

10) Namnteckning ägare/sökande

5) Makes/makas/sambos underskrift

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Bilaga 1
1:1000
ÅLTA 10:1
GA:82
Stycknings blott
TYRESÖVÄGEN
GRUSTAGSVÄGEN

Bilaga 2.

Alta 10:51, bilvärde 10:61
Alta 10:51, del av 10:1
NY BYGGNAD
Parkering
Parkering
Parkering
Parkering
N

SKYLT
SKISS
ÖRKROKEN 17A
Nacka kommun
Industribyggnad
Ritning UA2
PLAN, färnadsvaning
FASADER, SEKTION
Skala 1:250
Datum: 17 december 2015
ROLF FORSBERG
ARKITEKTKONTOR
AB

Bilag U41
PLAN, nedrivning
eksisterende
Skala 1:200
Dato: 17 december 2015
BOLIG FORBRUGS
GRUPPEN A/S
Ombygning nr.A
Nørre Farimagsgade
Indendørsgård
SK002

Bilaga 3.

Nacka kommun

2010-09-06

1 (3)

Riktlinjer för etablering i Ältabergs verksamhetsområde

Inledning

Nacka kommuns intention för Ältabergs verksamhetsområde är att små och medelstora företag från skilda branscher skall få största möjliga utbyte av en etablering i området. Läget är strategiskt vid Tyresövägen med omedelbar närhet till en utbyggd infrastruktur med den nya trafikplatsen.

Området är också en ny entré till östra delarna av Älta med ny planerad bostadsbebyggelse i Åltadalen och till Storkällans kyrkogård. Särskilt utformning och bebyggelse utmed Grustagsvägen, som är entrégata till området och till övriga Älta, är viktig för det samlade intrycket.

Nacka kommunen har höga ambitioner vad gäller områdets utformning. Kommunen har tagit fram dessa riktlinjer för etablering för att skapa ett sammanhållet område med en tydlig identitet.

Dessa riktlinjer är upprättade av Nacka kommuns ledningsgrupp för utvecklingen av Ältabergs verksamhetsområde.

Gestaltning

- Byggnadens exteriörer ska ha arkitektoniska och estetiska kvaliteter som är lämpliga för den etablerande verksamheten samt ge en god helhetsverkan. Samråd om byggnaders utformning mm skall ske med Bygglovenheten, Nacka kommun.
- I samband med markförhandling ska intressent redovisa en skiss på planerade byggnader och en situationsplan för aktuell tomt. Skissen lämnas till Fastighetskontoret som samråder med Bygglovenheten. Skissen kommer efter godkännande läggas som bilaga till upplåtelseavtal.
- Grustagsvägen är entrégata till området och östra Älta och utformning av byggnader och tomtmark mot gatan är därför särskilt viktig. För dessa fastigheter ska samordning ske så att till exempel inhägnader och byggnader bildar en harmonisk helhet.

Postadress
Nacka kommun
131 81 Nacka

Besöksadress
Granitvägen 15

Telefon
Växel 08-718 80 00
Direkt
Mobil
Fax

E-post

www.nacka.se
Organisationsnummer
212000-0167

Nacka kommun

- Motsvarande gäller för utformning av de byggnader som vänder sig mot Tyresövägen.
- Genom val av likartade belysningsarmaturer och typ av ljuskälla inom tomtmark och allmän mark ska en sammanhållande karaktär skapas i området.

Färgsättning/material

- Färgskala för byggnader och anläggningar ska vara i falurött, ockragult, brun umbra, olivgrön, eller svart (se bild)
- Lättare, ljusare kulörer som vitt och grått kan också användas
- Till fasader och anläggningsdelar nyttjas material som ger karaktär och färg såsom tegel, trä, betong, sten, corténstål och rostfri plåt

Inhägnad

- Stängsel skall vara genomsiktiga för att få en öppen och genomblickbar stadsbild. Om verksamheten behöver avskärmas för insyn kan plank uppföras efter särskild prövning.
- Inhägnaden kan gärna kombineras med plantering.
- Plank och exponerade fasader ska vara klotterskyddade, t ex med ribbor, spaljéer eller en skyddande behandling så att klotter kan tas bort. Nacka kommun har som mål att anmält klotter ska saneras inom 24 timmar.
- Inhägnad ska utformas så att sikten vid in- och utfarter blir 40 m i vardera trafikriktningen, mätt tre meter in från närmaste vägbanekant.

Marken inom fastigheten

Gröna ytor inom fastigheten ska sparas eller nyanläggas. Gröna ytor bidrar till ett jämnare och behagligare klimat genom att träd och vegetation sänker stoftnivån i luften, minskar temperatursvängningar och binder damm. Området blir behagligt att vistas i och får en fin inramning. Omfattning av gröna ytor, som t ex gräsytor, planteringar, träd, gröna tak o dyl, ska redovisas i situationsplan enligt punkt 2 under Gestaltning ovan.

Miljö och dagvatten

Dagvatten från takytor ska där så är möjligt infiltreras i stenkista, alternativt fördröjas inom fastighet innan dagvatten leds vidare till kommunens dagvattennät.

Gröna tak – tak med vegetation av sedum (fetbladsväxter) eller gräs - tar upp en del av nederbörden och avrinningen till dagvattensystemet fördröjs. Gröna tak ger fler miljövinster t.ex. ett stabilare inomhusklimat, som ger energibesparing både sommar och vinter, bullerdämpning, mm.

Nacka kommun

Dagvatten från hårdgjorda ytor inom fastighet, t.ex. parkering motsvarande 20 platser eller annan transportintensiv verksamhet, ska via täta ledningar ledas via oljeavskiljare inom fastigheten innan påkoppling sker till kommunens dagvattennät eller leds till infiltration/fördröjning. Miljöenhetens rekommendationer vid prövning av verksamhet ska följas.

Energi

Byggnader skall projekteras för att låg energiförbrukning. U-värden för uppvärmda byggnader skall vara

- U_{tak} = högst 0,13 W/m^{2}K
- $U_{vägg}$ = högst 0,18 W/m^{2}K
- U_{golv} = högst 0,15 W/m^{2}K
- $U_{fönster}$ = högst 1,0 W/m^{2}K

Luftläckaget via klimatskalet skall vara < 0,4 l/s, m2 omslutande area vilket ska säkras i byggprocessen (kontrollplanen) via provtryckning (enligt SS 02 15 51). Detta krav omfattar inte portar.

Ventilationssystem skall förses med värmeåtervinning.

Byggnader skall förses med utvändig solavskärmning, nattkyla eller andra åtgärder för att minimera behovet av klimatkyla.

Utomhusbelysning ska vara av lågenergityp. Belysningskonsultation erbjuds och samordnas inom verksamhetsområdet. Genom att planera för lågenergibelysning inomhus och utomhus kan områdets energiförbrukning och därmed kostnader sänkas.

Alla tak ska projekteras och utföras för att klara laster för eventuell senare installation av solpaneler eller solfångare.

Skyltar

Skyltar ska placeras och utformas med hänsyn till sin omgivning och på ett sätt som berikar miljön. Det är viktigt att verksamheterna i området syns och att besökare och leverantörer hittar dit. Skyltar i området ska utformas på ett medvetet sätt och samordnas inom området i samband med bygglovprövningen.

Nacka kommun har riktlinjer för skyltar, se
http://www.nacka.se/web/bo_bygga/bygglov/riktlinjer/Sidor/skyltar.aspx

PARK
PARK
PARK

NACKA KOMMUN

19 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 54

Dnr KFKS 2014/410-315

Komplettering av parkeringsregler och -avgifter vid Nacka stadshus

Fastigheten Sicklaön 134:1

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

1) Parkeringsavgifter på parkeringsytor vid Nacka stadshus, inom en del av fastigheten Sicklaön 134:1, för förtroendevalda och anställda, uppgår till följande nivåer
   a) 500 kronor för 30-dagarsparkering
   b) 35 kronor för dagsparkering
   c) 10 kronor per timme för parkering som överstiger två timmar

2) Parkeringsavgifter på parkeringsytor vid Nacka stadshus, inom en del av fastigheten Sicklaön 134:1, för besökare, uppgår till följande nivåer
   a) 10 kronor per timme för parkering som överstiger två timmar
   b) 50 kronor för dagsparkering

3) Avgiftsuttaget sker på vardagar mellan klockan 08-17, ej vardag före söndag och helgdag.

4) Beslutet träder i kraft den 1 juli 2016.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 22 september 2014, § 159, att införa avgifter för parkering av fordon vid Nacka stadshus för förtroendevalda, anställda och besökare. Det har nu påtalats ett behov av timparkering även för förtroendevalda och anställda. Kommunfullmäktige föreslås därför att besluta om en kompletterande avgift på 10 kr per timme för parkering som överstiger två timmar för förtroendevalda och anställda vid Nacka stadshus.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 22 mars 2016

NACKA KOMMUN

19 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2016-03-22

KFKS 2014/410-315

Kommunstyrelsen

Komplettering av parkeringsregler och -avgifter vid Nacka stadshus

Fastigheten Sicklaön 134:1

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

1) Parkeringsavgifter på parkeringsytor vid Nacka stadshus, inom en del av fastigheten Sicklaön 134:1, för förtroendevalda och anställda, uppgår till följande nivåer
   a) 500 kronor för 30-dagarsparkering
   b) 35 kronor för dagsparkering
   c) 10 kronor per timme för parkering som överstiger två timmar

2) Parkeringsavgifter på parkeringsytor vid Nacka stadshus, inom en del av fastigheten Sicklaön 134:1, för besökare, uppgår till följande nivåer
   a) 10 kronor per timme för parkering som överstiger två timmar
   b) 50 kronor för dagsparkering

3) Avgiftsuttaget sker på vardagar mellan klockan 08-17, ej vardag före söndag och helgdag.

4) Beslutet träder i kraft den 1 juli 2016.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 22 september 2014, § 159, att införa avgifter för parkering av fordon vid Nacka stadshus för förtroendevalda, anställda och besökare. Det har nu påtalats ett behov av timparkering även för förtroendevalda och anställda. Kommunfullmäktige föreslås därför att besluta om en kompletterande avgift på 10 kr per

timme för parkering som överstiger två timmar för förtroendevalda och anställda vid Nacka stadshus.

Ärende

Kommunfullmäktige beslutade den 22 september 2014, § 159, att införa avgifter för parkering av fordon vid Nacka stadshus för förtroendevalda, anställda och besökare. Avgiftsuttaget påbörjades först den 1 februari 2016, bland annat eftersom upphandlingen av avgiftssystem och parkeringsautomat överklagades i två instanser. Dagens avgiftsuttag för förtroendevalda och anställda är inte skapat för att valet skall vara att åka bil i första hand. Därav infördes ingen timbaserad p-avgift vid stadshuset. Flera förtroendevalda och anställda har dock påtalat olika former av korta tjänstgöringspass med många korta besök vid stadshuset, varför de finns ett behov av möjlighet till timparkering även för dem. Kommunfullmäktige föreslås därför att besluta om en kompletterande avgift på 10 kr per timme för parkering som överstiger två timmar för förtroendevalda och anställda vid Nacka stadshus. Möjlighet till två timmars gratisparkering gäller vid ett tillfälle mellan kl 8-17.

Ekonomiska konsekvenser

Eftersom programvaran inte var utformad för detta krävs en ny producerad mjukvara i betalningsprogrammet. Kostnaden blir där 12 000 kronor med programvaruleverans cirka 1 juli 2016. Hemsidans information om systemet måste göras om och en viss utbildning för användarna behövs. En viss minskning av intäkterna kan uppstå om många nyttjar tjänsten. Lokalenhetens bedömning i dag är dock att minskningen blir försumbar.

Konsekvenser för barn

Ärendet bedöms inte innebära några särskilda konsekvenser för barn.

Mats Bohman
Administrativ direktör
Stadsledningskontoret

Jenny Asmundsson
Fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 55

Dnr KFKS 2016/303

Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer - ändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

A.
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta om följande ändringar och tillägg i kommunfullmäktiges arbetsordning.

1. § 10 (första meningen) ändras till *Sammanträde ska normalt sluta senast klockan 22.00.*

2. § 24 (andra och tredje meningen) ändras till *Som rekommendation gäller att den som gör sitt partis första inlägg i ärendet har fyra minuter till sitt förfogande för första inlägget, två minuter för andra inlägget samt en minut för tredje inlägget. Nästa talare från samma parti rekommenderas tre minuter för sitt första och andra inlägg följt av en minut för tredje inlägget.*

3. En punkt med följande lydelse läggs till i arbetsordningen. *Medborgarförslag som inlämnats till styrelser och nämnder sammanställs och anmäls till kommunfullmäktige minst en gång per år.*

B.
Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige i övrigt noterar följande.

1. Kulturnämnden arbetar med ett förslag om konstnärlig utsmyckning i Nackasalen. Det ingår i kommunstyrelsens ansvar att fatta beslut om den slutliga utformningen av denna.
2. När den pågående upphandlingen av nytt system för filmning i Nackasalen är genomförd får frågan om att direktsända sammanträdena, behandlas som särskilt ärende.

Ärende

Kommunfullmäktiges vice ordförande har på uppdrag av gruppledarna lämnat ett förslag till en översyn av kommunfullmäktiges arbetsordning i en slutrapport. Syftet med översynen har varit att vitalisera och öka allmänhetens intresse för kommunfullmäktige. Förslagen har genom gruppledarna varit remitterade till partigrupperna i kommunfullmäktige.

Utifrån en sammanvägning av förslagen i slutrapporten föreslås sammanträdestiden för kommunfullmäktige justeras samt att den rekommenderade talartiden vid inlägg minskas något. Övriga förslag som framgår av slutrapporten bedöms inte generera några ändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 15 april 2016
Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer - slutrapport till gruppledarmötet 22 februari 2016.
Kommunfullmäktiges arbetsordning.

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) yrkade, med instämmande av Mats Gerdau (M), Gunilla Grudevall Sten (L) och Hans Peters (C), bifall till stadsledningskontorets förslag med tillägget att medborgarförslag som inlämnats till styrelser och nämnder sammanställs och anmäls till kommunfullmäktige minst en gång per år.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Khashayar Farmanbars yrkande.

Protokollsanteckningar

Louise Ollivier (MP) lät anteckna följande för Miljöpartiets arbetsutskottsgrupp.

"Miljöpartiet ser oerhört positivt på att arbetsformerna för kommunfullmäktige utvecklas. Vi hade gärna sett än fler förändringar av arbetsformerna och ser fram emot fortsatt utveckling av det demokratiska arbetet med stor insyn och tydlig kommunikation för och till nackamedborgaren."

- - - - -

2016-04-15

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/303

NACKA KOMMUN

Kommunstyrelsen

Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer - ändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning

Förslag till beslut

A.
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta om följande ändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning.

1. § 10 (första meningen) ändras till *Sammanträde ska normalt sluta senast klockan 22.00.*

2. § 24 (andra och tredje meningen) ändras till *Som rekommendation gäller att den som gör sitt partis första inlägg i ärendet har fyra minuter till sitt förfogande för första inlägget, två minuter för andra inlägget samt en minut för tredje inlägget. Nästa talare från samma parti rekommenderas tre minuter för sitt första och andra inlägg följt av en minut för tredje inlägget.*

B.
Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige i övrigt noterar följande.

1. Kulturnämnden arbetar med ett förslag om konstnärlig utsmyckning i Nackasalen. Det ingår i kommunstyrelsens ansvar att fatta beslut om den slutliga utformningen av denna.
2. När den pågående upphandlingen av nytt system för filmning i Nackasalen är genomförd får frågan om att direktsända sammanträdena, behandlas som särskilt ärende.

Sammanfattning

Kommunfullmäktiges vice ordförande har på uppdrag av gruppledarna lämnat ett förslag till en översyn av kommunfullmäktiges arbetsordning i en slutrapport. Syftet med översynen har varit att vitalisera och öka allmänhetens intresse för kommunfullmäktige. Förslagen har genom gruppledarna varit remitterade till partigrupperna i kommunfullmäktige.

NACKA KOMMUN

Utifrån en sammanvägning av förslagen i slutrapporten föreslås sammanträdestiden för kommunfullmäktige justeras samt att den rekommenderade talartiden vid inlägg minskas något. Övriga förslag som framgår av slutrapporten bedöms inte generera några ändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning.

Ärendet

Gruppledarna för de politiska partierna i kommunfullmäktige initierade under hösten 2015 en översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer. Syftet med en översyn har varit att vitalisera och öka allmänhetens intresse för kommunfullmäktige. Kommunfullmäktiges vice ordförande, Stefan Saläng, har på uppdrag av gruppledarna lämnat ett förslag till en översyn av kommunfullmäktiges arbetsordning. Förslagen har utarbetats efter att synpunkter lämnats av partigrupperna i kommunfullmäktige. Synpunkterna har sammanställts i en slutrapport som togs upp på gruppledarmötet i februari 2016.

I slutrapporten beskrivs vilka förslag som föreslås för att vitalisera kommunfullmäktige. Nedan följer de förslag som framkommer av slutrapporten samt stadsledningskontorets synpunkter med anledning av förslagen.

Stadsledningskontorets synpunkter

Ändrad tidsram och disposition på sammanträdena

Av nuvarande arbetsordning framgår att sammanträdet normalt ska sluta senast klockan 22.30. Stadsledningskontoret tillstyrker förslaget om begränsa sammanträdestiden till klockan 22.00.

Det föreslås att tiden mellan klockan 18.00 till 19.00 på kommunfullmäktigesammanträdet disponeras för besvarande av interpellationer och enkla frågor om inte annat anges i kallelsen. Eftersom detta redan framgår av arbetsordningen bedöms detta inte behöva förtydligas ytterligare.

I slutrapporten föreslås en del förändringar avseende allmänhetens frågestund. Allmänhetens frågestund regleras i arbetsordningen för kommunfullmäktige. Frågestunden (så kallat kommunfullmäktigecafé) hålls en halvtimme före ordinarie sammanträde. Respektive parti har ansvar för att frågestunden bemannas. Allmänhetens frågestund i form av särskilda möten kan även hållas.

Om frågestunden upphör, i enlighet med förslaget i slutrapporten, försvinner ett forum för nackaborna att möta kommunens förtroendevalda. Genom caféet har nackaborna möjlighet att träffa de förtroendevalda och diskutera aktuella politiska frågor utan att det är formaliserat. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktigecaféet bör vara kvar med nuvarande utformning.

NACKA KOMMUN

När det gäller förslaget om att avsätta tid på kommunfullmäktige för att uppmärksamma särskilda händelser eller personliga insatser med anknytning till Nacka så sker detta redan idag. Som exempel har olika idrottsliga prestationer uppmärksammats vid ett flertal tillfällen. Detta bedöms inte behöva regleras särskilt i arbetsordningen.

Tidsbegränsning vid anförande

Talartiden för respektive partiföreträdare förslås bli begränsad med en minut mindre per inlägg i debatten. Talartiden för den som gör sitt partis första inlägg i ett ärende föreslås rekommenderas att ha fyra minuter (i dag fem) till sitt förfogande, två minuter (i dag tre minuter) för andra inlägget samt en minut (samma som idag) för tredje inlägget. Nästa talare från samma parti rekommenderas två minuter (idag tre minuter) för sitt första och andra inlägg följt av en minut för tredje inlägget (samma som idag). Stadsledningskontoret har inga synpunkter på att tidsbegränsa den rekommenderade talartiden i arbetsordningen.

Av förslaget i slutrapporten följer även att kriterierna för replik och kontrareplik förtydligas i arbetsordningen. Av arbetsordningen följer att den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar också har rätt till ett kort inlägg på högst en minut för ett direkt bemötande av vad en talare anfört om honom/henne eller uttalande som hon/han gjort (replik). Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs. Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges ordförande har att bedöma när replik respektive kontrareplik är tillämpliga och anser inte det bör föras in allt för detaljerade kriterier i arbetsordningen.

Alternativa vägar för motioner och interpellationer

En alternativ beslutsväg för motioner föreslås. Enligt förslaget ska motioner, efter dialog med kommunfullmäktiges presidium och om motionären vill, överlämnas till berörd nämnd för beslut. Interpellationer föreslås efter dialog med presidiet och i samförstånd frågeställaren kunna omvandlas till en fråga som kan besvaras under frågestunden vid nästa kommunfullmäktige. Tidsgränsen för inlämning av motioner, medborgarförslag och frågor föreslås även flyttas fram.

Rätten att väcka motion är en grundläggande rättighet i den kommunala demokratin. Av 5 kapitlet 33 § kommunallagen följer att motioner bör beredas så att kommunfullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes. Vidare följer att om beredningen inte kan avslutas inom ett år så ska det och vad som framkommit i beredningen anmälas till kommunfullmäktige inom samma tid. Beredningsgången för motioner är tydlig i kommunallagen och att ändra denna beredningsgång kan inte anses förenligt med kommunallagen. Dessutom innebär förslaget att motionären, i de fall denna inte sitter som förtroendevald i den berörda nämnden, inte får möjlighet att delta när nämnden fattar beslut om motionen. Det är också den enskilde ledamotens ansvar att välja form för att

NACKA KOMMUN

väcka ärenden och det bedöms inte lämpligt att ta in en regel i arbetsordningen att ta in en bestämmelse om att presidiet ska ha ett uppdrag ifrågasätta hur ledamöterna väljer att använda sina rättigheter att väcka ärenden. Förslaget om en alternativ väg för motioner bör, enligt stadsledningskontoret, inte genomföras.

Rätten att ställa interpellationer och frågor är, i likhet med motioner, viktigt ur demokratisk synpunkt. Av 5 kapitlet 49-55 §§ kommunallagen framgår vad som avses med en interpellation respektive fråga. Interpellationer utgör ett viktigt kontrollmedel över nämnderna vid sidan av den kommunala revisionen. Frågorna är framförallt viktiga som medel för att få upplysningar och styra debatten. Skillnaden mellan en interpellation och en fråga är framförallt att interpellationer bör ställas endast i av angelägenheter av större intresse för kommunen, medan frågorna är avsedda att ställas för att inhämta sakupplysningar. I interpellationsdebatten får alla fullmäktigeledamöter delta, medan debatten i anledningen av en fråga begränsas till den som ställt frågan och den som svarar. I likhet med vad stadsledningskontoret anfört om att inte formalisera ett uppdrag till presidiet att ifrågasätta hur de enskilda ledamöterna använder lagstadgade rättigheter att föra ärenden till debatt i kommunfullmäktige, bör inte heller detta förslag genomföras.

Tidsgränsen för inlämning av motioner, interpellationer och frågor föreslås flyttas fram från fredagen klockan 12 till onsdagen klockan 12 veckan före kommunfullmäktige. Konsekvensen av förslaget blir att de ledamöter som ska lämna in motioner, interpellationer och frågor får kortare tid på sig jämfört med idag. I dagsläget behandlar respektive parti förslag på nya motioner, interpellationer och frågor på gruppmöte som infaller torsdagen innan kommunfullmäktige. Skulle tiden för inlämning av motioner tidigareläggas till onsdagen finns ingen tid för partigruppen att diskutera utformningen av motionen, interpellationen eller frågan innan den lämnas in, alternativt måste gruppmötena tidigareläggas. Stadsledningskontoret avstyrker därför detta förslag.

Av förslaget följer även att medborgarförslag och politikerinitiativ som lämnats in till kommunstyrelse respektive nämnd ska redovisas till kommunfullmäktige en gång per år. En redovisning enligt förslaget innebär att kommunfullmäktige får ta del av ett informationsärende. Det är värt att notera är att kommunfullmäktige alltid har att besluta i ärenden (även medborgarförslag och politikerinitiativ) som är av principiell vikt för kommunen. Stadsledningskontoret bedömer inte att mängden ärenden i kommunfullmäktige ska utökas så länge det inte rör sig om ärenden av principiell beskaffenhet.

Allmänpolitisk debatt i samband med mål och budget samt bokslut

I slutrapporten föreslås att kommunfullmäktige, inledningsvis, i samband med beslut om mål och budget samt bokslut har en allmänpolitisk debatt. Ledande partiföreträdare föreslås där ges tillfälle att redovisa övergripande synpunkter och besvara frågor. i nuvarande arbetsordning finns inget reglerat om en allmänpolitisk debatt. Om det finns önskemål om

NACKA KOMMUN

en allmänpolitisk debatt vid nämnda tillfällen bör detta kunna beslutas av kommunfullmäktiges ordförande: Ett tillägg i arbetsordningen bedöms därför inte nödvändigt i denna fråga.

Sammanträdeslokalen - Nackasalen

Av förslaget följer att sammanträdeslokalen för kommunfullmäktige, Nackasalen, bör förändras genom att två talarstolar inrättas och att bekväma stolar placeras i Nackasalen och utanför. Möjligheten att ha två talarstolar för att underlätta debattskiften prövades i samband med att Nackasalen planeras och byggdes. Ansvariga för inredningen kom då fram till att det inte gick att bygga ett tillräckligt stort podium för att rymma två talarstolar. Presidiet skulle komma att sitta än mer i vägen för informationstavlorna, än det gör idag.

Vidare föreslås att en TV-skärm sätts upp utanför Nackasalen samt att lokalen förses med utsmyckning flaggor och konst. Det pågår en upphandling av filmning av sammanträdet och i samband med att ett nytt system installeras, ska det bli möjligt att följa sammanträdet på befintlig visningstavla utanför Nackasalen. Att det inte redan sker beror på att det inte går att synkronisera ljud och bild med nuvarande system. ”Osynk” bedöms sämre än att, som nu, bara förmedla ljudet från Nackasalen.

När det gäller önskemålet om utsmyckning av sammaträdesloklen så kan noteras att kulturnämnden gett Välfärd samhällsservice i uppdrag att utföra en utredning om förslag på konstnärlig utsmyckning av Nackasalen. Efter att denna utredning genomförts kommer kommunstyrelsen fatta beslut om lämplig utsmyckning. Ärendet behandlades på kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015. Utifrån att det finns ett pågående arbete om utsmyckning av sammanträdeslokalen bedöms önskemålet vara uppfyllt i närtid.

När det gäller stolar i anslutning till sammanträdeslokalen bedöms befintliga stolar vara funktionsdugliga. Soffan inne i Nackasalen är en del av den konstnärliga utsmyckningen av lokalen. Stadsledningskontoret utgår från att kommunstyrelsen väger in den i kommande beslut om utsmyckning.

Presidiets funktion förtydligas

Kommunfullmäktiges presidiums funktion föreslås förtydligas i fråga om revision, ansvarsprövning och som företrädare för kommunen.

Granskning och ansvarsprövning är väsentliga delar i den demokratiska kontrollen. Fullmäktige ska fatta beslut i ansvarsfrågan för föregående års verksamhet senast 30 juni. Prövningen avser kommunstyrelsen, nämnderna och enskilda förtroendevalda i dessa organ. Det finns olika metoder för bereda denna ansvarsprövning som kommunfullmäktige årligen fattar beslut om. Främst handlar detta att inhämta eventuella förklaringar, förbereda motivering av fullmäktiges beslut, planera handläggningen och beslutsprocessen i

NACKA KOMMUN

fullmäktige och se till att jävsproblematiken blir beaktad. I en del kommuner är det fullmäktiges presidium som har uppdraget att bereda ansvarsprövningen, alternativt fullmäktiges ordförande i samråd med presidiet. Om inte något särskilt bestämts är det fullmäktiges ordförande som ansvarar för att besluten blir formellt riktiga, vilket innebär att hon/han också svarar för att beredningen fram till beslut är riktig. Då det finns olika metoder för att bereda ansvarsprövningen i kommunfullmäktige anser stadsledningskontoret att arbetsordningen bör innehålla detaljer om hur ansvarsprövningen ska gå till.

Tillgång och utformning av beslutsunderlag

Av förslaget följer att ett prenumerationssystem bör införas för dagordningar och protokoll. Kommunen har nyligen infört ett nytt ärendehanteringssystem som även inbegriper nämndadministration. Alla dagordningar och protokoll kommer framöver nås via webbtjänsten Meetings Plus som publicerar av nämndhandlingarna på den förtroendevaldes läsplatta. Projektgruppen för Platina har en tidplan för när respektive nämnd går över till den nya webbtjänsten. Under hösten 2016 väntas alla nämnder och även kommunfullmäktige ha övergått i den nya webbtjänsten. Allmänheten kan framöver välja att prenumerera på specifika nämnder för att bli informerade via e-post när nya dagordningar och sammanträdesprotokoll blivit publicerade och tillgängliga i Meetings Plus. Utifrån det pågående arbetet anses förslagen slutrapporten vara genomförda senast under hösten 2016.

I slutrapporten efterfrågas ett inriktningsbeslut om omfattningen och utformningen av kommunens beslutsunderlag. Stadsledningskontoret konstaterar att arbetet med goda beslutsunderlag är ett prioriterat område som ständigt kan förbättras. Under hösten 2015 lanserade juridik -och kanslienheten en handbok – Rättssäkra beslut – som vägledning och stöd vid framskrivning av bland annat tjänsteskrivelser. Utbildningsinsatser utifrån handboken har därefter gjorts och detta arbete pågår fortfarande. Ett politiskt inriktningsbeslut bedöms av inte vara nödvändigt utifrån det pågående arbetet.

Övriga förslag

Av förslaget följer även att arbetet med att ha aktiva mediakontakter om kommunfullmäktiges funktion i kommunen bör fortsätta, årliga enkäter till de förtroendevalda i kommunfullmäktige bör genomförs samt att en utvecklingsdag för kommunfullmäktige bör anordnas. Dessa förslag bör kunna hanteras på gruppledarträffar framöver. När det gäller förslaget om att utöka informationen på kommunens hemsida om kommunfullmäktige och dess förtroendevalda så ligger det i linje med projektet för införande av kommunens nya hemsida.

Av förslaget följer även att möjligheteten att införa direktsända webb-sändningar från kommunfullmäktige bör utredas. Med nuvarande tekniska lösning så läggs sammanträdet ut som en webbsändning på kommunens hemsida något dygn efter det att sammanträdet ägt rum. Då en ny teknisk lösning för webb-tv kommer börja nyttjas finns möjligheten att

NACKA KOMMUN

direktsända kommunfullmäktige. Denna fråga bör däremot inte regleras av kommunfullmäktiges arbetsordning. Stadsledningskontoret kommer att aktualisera ett särskilt ärende om direktsändning. Ett sådant beslut förutsätter att det finns en ansvarig utgivare, eftersom en direktsändning omfattas av bestämmelser i grundlag.

En översyn av den tekniska lösningen för närvaro och votering bör även göras enligt förslaget. En upphandling av ny teknisk lösning pågår och tilldelningsbeslut kommer fattas inom kort varför en översyn inte anses behövlig.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser noteras med anledning av förslaget.

Konsekvenser för barn

Inga konsekvenser för barn noteras med anledning av förslaget.

Bilagor

1. Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer - slutrapport till gruppledarmötet 22 februari 2016.
2. Kommunfullmäktiges arbetsordning.

Helena Meier
Stadsjurist
Stadsledningskontoret

Anneli Sagnérius
Tf enhetschef
Juridik- och kanslienheten

Till
Gruppledarna i Nacka kommunfullmäktige

Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer – slutrapport till gruppledarmötet 22 febr 2016.

Undertecknad har under hösten 2015 haft i uppdrag att lämna förslag till översyn av gällande arbetsordning för kommunfullmäktige i Nacka. Inledningsvis har flera avstämningar gjorts med en referensgrupp utsedd av gruppledarna. Under dec 2015-jan 2016 har synpunkter och förslag inhämtats från alla partigrupper i KF.
Som ett resultat av samrådet innehåller rapporten även andra förslag som syftar till att effektivisera och vitalisera fullmäktige som beslutsorgan och öka intresset för fullmäktige som arena för debatt och påverkan. Flera förslag med litet eller inget stöd bland partigrupperna har sorterats bort.

Problembilden
Betungande uppdrag. Under 2015 genomfördes åtta KF-möten under totalt 49 timmar. Inräknat restider, gruppmöten och inläsning av handlingar mm torde den totala tidsåtgången hänförligt till uppdraget som ledamot/ersättare i KF uppskattas till minst 120 timmar. KF-uppdraget förutsätter inläsning av ett mycket omfattande beslutsunderlag – totalt 3.700 sidor under 2015.
Tidsanvändningen. Alla möten under 2015 utom två har slutat omkring 22.30 eller senare.
Omständlig beslutsprocess. Antalet beslutsärenden uppgick under 2015 till 170, varav 60 (35%) utgjorde bordlagda eller återremitterade ärenden. Antalet nya motioner och interpellationer uppgick till drygt 60 st. Formerna för beredning av motioner och interpellationssvar är både resurs- och tidskrävande.
Lågt intresse bland allmänheten och lokala media för fullmäktiges möten. Behov att förnya formerna för kommunikation och dialog.

A. Förslag på kort sikt och i avvaktan på ny kommunallag 2018 (kan genomföras omgående efter justering av gällande arbetsordning)
Syfte: effektivare tidsanvändning och mer intressanta möten för både deltagare och åhörare.

<u>Ändrat tidsram och disposition för KFs sammanträden</u>
Förslag:
1.. KFs sammanträden börjar kl 18.00 och avslutas senast kl 22.00 (om inte annat särskilt beslutats).
2. Tiden mellan 18.00-19.00 disponeras för besvarande av interpellationer och frågor till ledande förtroendevalda.
3. Allmänhetens frågestund i form av särskilt KF-Cafe´kl 17.30 slopas.
4. Nuvarande möjlighet att anordna särskilda informationsmöten för allmänheten behålls.
5. Avsätta tid vid KF-möte för att uppmärksamma särskilda händelser eller personliga insatser med Nacka-anknytning.

<u>Översyn av tidsbegränsningsrekommendationen</u>
Förslag:
6. Talartiden för förste partiföreträdare ändras till 4 (fn 5), 2 (fn 3) och 1 (of) minuter för första, andra resp tredje inlägg. Motsvarande talartid för nästföljande partiföreträdare ändras till 3 (of), 2 (fn 3) och 1 (of).
7. Kriterierna för replik och kontrareplik förtydligas.

Försök med alternativa vägar för motioner och interpellationer

Förslag:

Som komplement till kommunallagens regler för motioner och interpellationer införs **försöksvis** två nya institut; dels

8. att en motion kan - efter dialog med presidiet och om motionären så vill - överlämnas till aktuell facknämnd och hanteras som ett politikerinitiativ inom aktuell nämnd, dels

9. att en interpellation kan - efter dialog med presidiet och i samförstånd den frågeställaren - omvandlas till en fråga som kan besvaras under frågestunden vid nästa KF-möte.

10. Framflyttning av tidsgräns för inlämning av motioner, interpellationer och frågor till onsdagen kl 12.00 i veckan för KF-mötet.

Allmänpolitisk debatt ism beslut om Mål&Budget samt Bokslut

Förslag:

11. KF-behandlingen av Mål& Budget (nov) och bokslutet (apr) inleds med ett samlat block (tidsram 60 min) där ledande partiföreträdarna ges tillfälle att redovisa övergripande synpunkter och besvara frågor.

Öppen redovisning av medborgarförslag och politikerinitiativ

Förslag:

12. Medborgarförslag (och politikerinitiativ enl p8 ovan) som inlämnats till styrelser och nämnder sammanställs och redovisas till KF minst en gång per år.

Nacka-salen

Förslag:

13. Omdisponering av podiet för att skapa utrymme för två talarstolar.

14. Införskaffande av mer bekväma besöksstolar inom och utan möteslokalen

15. Anordna TV-skärm utanför Nacka-salen

16. Förse Nacka-salen med flaggor och konst (enligt tidigare fattade beslut).

Presidiets roll och uppdrag

Förslag:

17. Förtydligande av presidiets roll och uppdrag i fråga om revisionen och KFs ansvarsprövning, och som företrädare för kommunen (i likhet med Nationaldagsfirandet 2015).

Ekonomiska konsekvenser

Inget av förslagen förutom p13-16 ovan bedöms medföra ökade kostnader.

B. Övriga förslag som kräver ytterligare utredning

18. Uppdrag att upprätthålla aktiva mediakontakter om KFs roll och uppgifter i Nacka-samhället (fortsätta redan påbörjade aktiviteter på initiativ av KFs ordf)

19. Webb-sändningar av KF i realtid (redan infört i ett 50-tal kommuner).

20. Införande av prenumerationssystem för dagordningar och protokoll för nämnder och styrelser (gärna samma lösning, som sedan länge finns i Stockholms stad, kallat INSYN).

21. Översyn av teknisk lösning för närvaroregistering och voteringar (upphandling pågår)

22. Kommunens nya hemsida används som huvudkanal för aktuell om information inför och efter KFs möten och presentationen av folkvalda ledamöter/ersättare. KFs gruppledare engageras i kravspecifikationen.
23. Inriktningsbeslut betr utformningen av beslutsunderlag i form av länkar till bakgrundsdokument, sammanfattningar och - oftare än idag - redovisning av beslutsalternativ som utretts.
24. Årliga enkäter till KFs ledamöter/ersättare för inhämtning av erfarenheter, utvecklingsmöjligheter och förslag som underlättar förtroendemannarollen (t ex teknisk support, utbildningsinsatser, barnvaktslösningar, tillgänglighetsproblem).
25. Anordnande av utvecklingsdag för KF (hösten 2016 eller våren 2017) i samarbete med SKL.

C. Fortsatt beredning

Rapporten enligt ovan överlämnas till gruppledarmötet för ställningstagande till förslagen dels betr gällande arbetsordning (p 1-17) och dels vägledning för den fortsatta beredningen inom Stadsledningskontoret av övriga förslag (p 18-25)

Stefan Saläng

Inkomna kommentarer

Vänsterpartiet har läst och begrundat arbetsgruppens förslag till ändrade arbetsformer mm för KF. På det stora hels tycker vi att förslagen är bra eller i alla fall OK. Några få synpunkter dock:

3 Allmänhetens frågestund
Det stämmer att detta inte har varit en särskilt lyckad form. Dock borde vi fundera på vidare på alternativa former för kontakter med Nackaborna. Det är viktigt att KF och dess ledamöter är nära Nackaborna och att det är enkelt att komma i kontakt. Vi tycker alltså att frågan borde diskuteras vidare, kanske på gruppledarträffar eller i någon annan form.

10 Tidsgräns för motioner o interpellationer
Vi har viss förståelse för att det är ont om tid både för presidiet och för ev svarande på enkla frågor när deadline är så nära KF-mötet. Om tiden ska tiigareläggas är det dock en absolut nödvändighet att även gruppmötena tidigareläggs i motsvarande grad, vi måste kunna slutbehandla förslag för inlämning på gruppmötena.

14-15 Besöksutrymme och TV-skärm
Det är angeläget att besökare känner sig välkomna och lätt kan finna sig till rätta. Så en mer utpekad åhörardel inkl sköna stolar i lokalen samt motsvarande utanför är angelägna. Och TV-skärm utanför lokalen är verkligen efterlängtat, både av oss KF-ledamöter och för åhörare.

16 Flaggor och utsmyckning
Redan när beslutet om fanor i KF togs för ganska många år sedan så var vi ljumma i vår entusiasm. Det är vi fortfarande. En fin (konstnärlig) utsmyckning av lokalen är däremot positivt.

Hälsningar
Rolf

(S)

Det är bra att detta arbete sker och S-gruppen är positiva till många av förslagen. Nedan är några konkreta frågetecken och synpunkter.

P2. I anslutning till den punkten borde punkten Information från revisorerna läggas. Och då gärna med t ex 15 minuter reserverade för ev presentation av något från revisionen. Gissar att det skulle bli aktuellt högst fyra ggr/år.

P3. Fullmäktige-Cafét funkar idag bra som en uppsamling av KF-ledamöterna i partigrupper inför KF. Dessutom är det faktiskt från tid till tid värdefull interaktion med medborgare och grupper som kommer. Vad är poängen med att avskaffa KF-Cafét när fullmäktige ändå börjar samma tid?

P5. Denna punkt bör vara tydligt för "externa" personer och insatser (ej till mer eller mindre intern politisk hyllning). I brist på händelser eller personer att uppmärksamma kan t.ex. en bibliotekarie läsa en dikt, när KF-mötet startar? Eller låta någon spela ett musikstycke?

P6. Talartiden bör för förste partiföreträdare ändras till 4 (fn 5), **3 (of)**, 1 (of). I övrigt som förslaget.

P7. Bra. Behövs verkligen. Idag kan det råda viss förvirring om replikrätten utgår från namn, antydan eller innehåll. Detta kan med fördel förtydligas.

P8. Under en försöksperiod.

P9. Under en försöksperiod. En till fråga omvandlad interpellation bör kunna besvaras under samma möte som den lämnas in.

P10. Det känns helt galet att flytta datumet för inlämning av motioner till före gruppmötena. Nacka har inget vidare ”track-record” av att hantera motioner snabbt. Detta bidrar bara till att försena processen ytterligare. Inlämning ska ske dagen efter gruppmöten. Alternativet är att tiden för gruppmöten ändras till exempelvis tisdagar, vilket förutsätter att handlingarna är klara och utskickade tidigare än vad som sker idag. Tillsvidare ska motionerna få lämnas in på fredag som idag.

P11. Det är en bra ambition att fullmäktige ges tillfälle att ha allmänpolitiska reflektioner så som i inledningsavsnittet vid mål&budget och att en liknande procedur upprepas i samband med bokslutet. Ytterligare ett tänkbart tillfälle är första fullmäktige per klalenderår då det brukar vara tunnare dagordning och många regeringsbeslut precis effektuerats.

P12. Bra! Dock bör redovisningen vara varje halvår. Var 12e månad blir orimligt lång tid.

P13. Bra!

P16. Lokalen är nybyggd och ganska snygg faktiskt. Viktigt att inte bränna så mycket pengar på detta. Svenska flaggan, EU-flaggan och FN-flaggan bör vara representerade i salen.

P17. Vad innebär detta? Texten är luddigt skriven och svår att tolka. Revisionen är och ska vara helt fristående. Dess uppdrag att granska fullmäktige inkl dess presidium samt nämnder och styrelse får under inga omständigheter begränsas.

P18. Svårt att ta ställning till så som det står nu, utan mer och mer konkret information.

P25. Mycket bra initiativ. Ser framemot konkretisering kring syfte, mål och innehåll. Revisorerna måste också inbjudas att delta.

Punkter som behöver läggas till:

Mötesrum för fullmäktigegruppernas förmöte ska bokas av KF-sekretariat, på samma sätt det sker inför KS, efter partiernas storlek och i samråd med partiernas gruppledare.

Ett radikalare grepp: flytta fullmäktiges sammanträdesdag från måndag till torsdag. Eftersom båda lokaltidningarna kommer ut på tisdagar förstår jag att det känns föga lockande att skriva om frågor som behandlades för över en vecka sedan. Om vi har fullmäktigemöten på torsdagar kan de hinna refereras inom bara fyra dagar. Detta skulle förstås också kräva en diskussion med redaktionerna om att de skulle ägna fullmäktigemötena större uppmärksamhet.
Då kan man också flytta gruppmötena till måndagar och motionsinlämning till tisdagar.

I övrigt ett bra dokument.

Vänliga hälsningar,
Socialdemokratiska gruppen
gm Khashayar Farmanbar

Mattias Qvarsell
072-076 89 15

Nackalistan tycker att många av förslagen går i rätt riktning och kommer att bidra till att fullmäktiges funktion förbättras. Vi är inte eniga med förslaget vad gäller punkt 3, fullmäktigecaféer. Inte minst med tanke på att allmänhetens insyn i och kontakt med politiken i Nacka är mycket begränsad eftersom nämndsammanträden ännu inte är öppna som i flertalet kommuner. Vi har en positiv erfarenhet av dessa möjligheter till träffar och förstår inte varför de ska dras in på.

Vi är också kritiska till punkterna 8 o 9, och den förändring som det innebär. De ärenden som man vill lyfta upp till fullmäktigenivå borde man få göra så, även om man har möjlighet att säga nej till andra alternativ. Det är inte bara själva behandlingssystemet inom organisation utan också allmänhetens möjlighet att i större utsträckning ta del av en fråga i det forum som är fullmäktige.

M v h Christina Ståldal

Nackalistan

tel 072 550 34 75

Svar från Miljöpartiets Fullmäktigegrupp

Översyn av kommunfullmäktiges arbetsformer – slutrapport till gruppledarmötet 22 febr 2016.

1.. KFs sammanträden börjar kl 18.00 och avslutas senast kl 22.00 (om inte annat särskilt beslutats).
Bra
2. Tiden mellan 18.00-19.00 disponeras för besvarande av interpellationer och frågor till ledande förtroendevalda.
Bra
3. Allmänhetens frågestund i form av särskilt KF-Cafe´kl 17.30 slopas.
Miljöpartiet ser det som viktigt att Nackaborna bjuds in till dialog med folkvalda politiker. Vi ser därför att vi istället för att slopa KF Cafét istället bör vidareutveckla det och marknadsföra möjlighet till dialog. Kopplingen till KFs möten är viktiga för att bibehålla en viss struktur.

4. Nuvarande möjlighet att anordna särskilda informationsmöten för allmänheten behålls.
Bra och utveckla gärna detta än mer. Insynen är mycket viktig för förtroendet.

5. Avsätta tid vid KF-möte för att uppmärksamma särskilda händelser eller personliga insatser med Nacka-anknytning.
OK

<u>Översyn av tidsbegränsningsrekommendationen</u>
Förslag:
6. Talartiden för förste partiföreträdare ändras till 4 (fn 5), 2 (fn 3) och 1 (of) minuter för första, andra resp tredje inlägg. Motsvarande talartid för nästföljande partiföreträdare ändras till 3 (of), 2 (fn 3) och 1 (of).
OK väl värt att prövas

7. Kriterierna för replik och kontrareplik förtydligas.
OK

<u>Försök med alternativa vägar för motioner och interpellationer</u>
Förslag:
Som komplement till kommunallagens regler för motioner och interpellationer införs **försöksvis** två nya institut; dels
8. att en motion kan - efter dialog med presidiet och om motionären så vill - överlämnas till aktuell facknämnd och hanteras som ett politikerinitiativ inom aktuell nämnd, dels
Kan prövas

9. att en interpellation kan - efter dialog med presidiet och i samförstånd den frågeställaren - omvandlas till en fråga som kan besvaras under frågestunden vid nästa KF-möte.
Kan prövas

10. Framflyttning av tidsgräns för inlämning av motioner, interpellationer och frågor till onsdagen kl 12.00 i veckan för KF-mötet.

Om denna tid förändras behöver planerade KF möten som samtliga partier har på torsdagskvällar förflyttas till tisdagar. Detta kan inte ske under 2016 utan i såfall 2017 och framåt.

Allmänpolitisk debatt ism beslut om Mål&Budget samt Bokslut

Förslag:

11. KF-behandlingen av Mål& Budget (nov) och bokslutet (apr) inleds med ett samlat block (tidsram 60 min) där ledande partiföreträdarna ges tillfälle att redovisa övergripande synpunkter och besvara frågor.

Bra och väl värt att försöka

Öppen redovisning av medborgarförslag och politikerinitiativ

Förslag:

12. Medborgarförslag (och politikerinitiativ enl p8 ovan) som inlämnats till styrelser och nämnder sammanställs och redovisas till KF minst en gång per år.

Bra med föreslagen uppföljning. Men det bör finnas tid för debatt och inte endast en bifogad lista som vi ska notera till protokollet. Bjud in förslagsställaren att berätta om förslaget när det behandlas – i nämnd, styrelse eller på KF

Nacka-salen

Förslag:

13. Omdisponering av podiet för att skapa utrymme för två talarstolar.

Bra

14. Införskaffande av mer bekväma besöksstolar inom och utan möteslokalen

Jättebra

15. Anordna TV-skärm utanför Nacka-salen

Bra men se även till att få till Webbsändningar och utveckla nacka.se

16. Förse Nacka-salen med flaggor och konst (enligt tidigare fattade beslut).

Miljöpartiet ser fram emot utvecklad utsmyckning men ställer sig mycket frågande till flaggning. Vi anser inte att det är vårt uppdrag som politiker att bestämma exakt hur utsmyckningen ska se ut. Därför anser vi att en god idé vore att utlysa en tävling där våra invånare, både unga och vuxna, kan få chansen att påverka hur Nackasalen ska vara utsmyckad. Det är ändå våra väljare som vi företräder och då borde även de få chansen att påverka detta.

Presidiets roll och uppdrag

Förslag:

17. Förtydligande av presidiets roll och uppdrag i fråga om revisionen och KFs ansvarsprövning, och som företrädare för kommunen (i likhet med Nationaldagsfirandet 2015).

Bra

18. Uppdrag att upprätthålla aktiva mediakontakter om KFs roll och uppgifter i Nacka-samhället (fortsätta redan påbörjade aktiviteter på initiativ av KFs ordf)

Bra

19. Webb-sändningar av KF i realtid (redan infört i ett 50-tal kommuner).

Bra

20. Införande av prenumerationssystem för dagordningar och protokoll för nämnder och styrelser (gärna samma lösning, som sedan länge finns i Stockholms stad, kallat INSYN).

Bra

21. Översyn av teknisk lösning för närvaroregistering och voteringar (upphandling pågår)

Bra

22. Kommunens nya hemsida används som huvudkanal för aktuell om information inför och efter KFs möten och presentationen av folkvalda ledamöter/ersättare. KFs gruppledare engageras i kravspecifikationen.

Bra

23. Inriktningsbeslut betr utformningen av beslutsunderlag i form av länkar till bakgrundsdokument, sammanfattningar och - oftare än idag - redovisning av beslutsalternativ som utretts.

Bra

24. Årliga enkäter till KFs ledamöter/ersättare för inhämtning av erfarenheter, utvecklingsmöjligheter och förslag som underlättar förtroendemannarollen (t ex teknisk support, utbildningsinsatser, barnvaktslösningar, tillgänglighetsproblem).

Bra med uppföljning men behöver såklart även följas av åtgärder

25. Anordnande av utvecklingsdag för KF (hösten 2016 eller våren 2017) i samarbete med SKL.

Bra

C. Fortsatt beredning

Rapporten enligt ovan överlämnas till gruppledarmötet för ställningstagande till förslagen dels betr gällande arbetsordning (p 1-17) och dels vägledning för den fortsatta beredningen inom Stadsledningskontoret av övriga förslag (p 18-25)

Miljöpartiets Fullmäktigegrupp ser fram emot fortsatt utveckling av fullmäktiges arbete och vill fortsättningsvis få möjlighet att i större omfattning få delta i arbetet.

ARBETSORDNING

för Nacka kommunfullmäktige

Dokumentets syfte
Arbetsordning för kommunfullmäktige

Dokumentet gäller för
Kommunfullmäktige

Utöver det som föreskrivs om kommunfullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning.

Antalet ledamöter (5 kap 1-3 §§ KL)

§ 1

Fullmäktige har 61 ledamöter.

I vallagen finns det bestämmelser om antalet ersättare.

Ordförande och vice ordförande (5 kap 6 § KL)

§ 2

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande (presidium). Presidievalen ska förrättas på sammanträde som hålls före utgången av december.

Presidiet väljs för fullmäktiges löpande mandatperiod.

§ 3

Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresidenten).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

§ 4

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, bör fullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått.

POSTADRESS Nacka kommun, 131 81 Nacka | BESÖKSADRESS Stadshuset, Granitvägen 15 | TELEFON 08-718 80 00 | E-POST info@nacka.se | SMS 716 80 | WEBB www.nacka.se | ORG.NUMMER 212000-0167

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter.

Tid och plats för sammanträdena (5 kap 7-8 §§ KL)

§ 5

Fullmäktige håller ordinarie sammanträde minst åtta gånger per år. Valår ska sammanträde hållas i december. När ordinarie sammanträdesdagar beslutas ska fullmäktige också besluta om reservdag för ordinarie sammanträde i erforderlig omfattning. Vid sammanträde före juni månads utgång fastställer kommunfullmäktige ordinarie sammanträdesdagar för nästkommande år.

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, sammanträder nyvalda fullmäktige första gången i november.

§ 6

Extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena.

Begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlade på det extra sammanträdet.

§ 7

Om det föreligger särskilda skäl för det får ordföranden, efter samråd med vice ordförandena, ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen anslås på kommunens anslagstavla.

§ 8

Fullmäktige sammanträder i Nackasalen i Nacka stadshus. Reservdag kan sammanträde hållas i Nackasalen i Nacka stadshus eller annan lokal som ordföranden bestämmer efter samråd med de vice ordförandena. Det ska framgå av kallelse till sammanträdet var sammanträde hålls om reservdagen tas i anspråk.

Ordföranden får efter samråd med vice ordförandena bestämma annan plats för sammanträde.

§ 9

Annonsering i ortstidning om sammanträde med fullmäktige ska även omfatta uppgifter om de ärenden som ska behandlas. Urval av de mest intressanta ärendena får därvid ske. Om särskilda skäl föreligger får dock ordföranden inför ett visst sammanträde begränsa annonseringen i ortstidning.

Sammanträdet ska också annonseras på kommunens hemsida, www.nacka.se. Kallelse med föredragningslista ska finnas tillgänglig på hemsidan senast en vecka före sammanträdet.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

§ 10

Sammanträde ska normalt sluta senast klockan 22.00. Pågående ärende ska dock avslutas. Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet. Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver någon kungörelse inte utfärdas. I sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet. Om sammanträdet fortsätter på beslutad reservdag meddelar respektive parti sina ledamöter och ersättare om det fortsatta sammanträdet.

Ärenden och handlingar till sammanträdena

§ 11

Ordföranden bestämmer när fullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

§ 12

Kallelse till sammanträde med fullmäktige - med uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden, som ska behandlas (föredragningslista) - ska vara åtföljd av tillhörande handlingar i den omfattning fullmäktiges ordföranden bestämmer. Sådan fullständig kallelse ska sändas till varje ledamot och ersättare i fullmäktige.

Handlingarna i varje ärende bör finnas tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet.

Interpellationer, enkla frågor och motioner ska vara tillgängliga för samtliga ledamöter och ersättare vid det sammanträde vid vilket de avses bli ställda.

Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare (5 kap 12-17 §§ KL)

§ 13

Är ledamot förhindrad att delta i sammanträde eller del därav, ordnar respektive parti att ersättare kallas in.

Ledamot eller ersättare får inte inträda i tjänstgöring under pågående handläggning av ett ärende, såvida ej fullmäktige beslutat annat.

§ 14

Om ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra .

§ 15

Det som sagts om ledamot i 13 och 14 §§ gäller också för ersättare, som kallats till tjänstgöring.

§ 16

Ordföranden bestämmer, när ledamot eller ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående behandling av ett ärende.

Upprop

§ 17

En uppropslista som utvisar de ledamöter och ersättare som tjänstgör ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

I början av varje sammanträde låter ordföranden förrätta upprop.

Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

Om ledamot infinner sig vid sammanträde efter det uppropet avslutats, ska han/hon anmäla sig hos ordföranden, som efter tillkännagivande om närvaron låter ledamoten inträda i tjänstgöring.

Protokolljusterare (5 kap 61 § KL)

§ 18

Ordföranden bestämmer tid och plats för justeringen av protokollet från sammanträdet.

Sedan uppropet har förrättats enligt 17 § väljer fullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

Turordning för handläggning av ärendena

§ 19

Fullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i kungörelsen.

Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller fler ärenden. Ordföranden bestämmer när under sammanträdet ett ärende, som inte finns med i kungörelsen, ska behandlas.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

Yttranderätt vid sammanträdena (4 kap 18 § första stycket och 19 § KL, 5 kap 53 och 56 §§ KL)

§ 20

Ordföranden och vice ordförandena i en nämnd, vars verksamhetsområde ett ärende berör, får delta i överläggningen i ärendet.

Ordföranden i en nämnd eller någon annan, som besvarar en interpellation eller en fråga, får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret.

Kommunalråd och oppositionsråd, som inte är medlem av kommunfullmäktige, har rätt att yttra sig i alla ärenden.

§ 21

Kommunens revisorer får delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende, som berör revisorernas egen förvaltning.

§ 22

Ordföranden låter, efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs, kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Om fullmäktige inte beslutar annat, bestämmer ordföranden, efter samråd med vice ordförandena, i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

§ 23

Stadsdirektören får delta i överläggningen i alla ärenden.

Fullmäktiges sekreterare får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

Stadsjuristen eller ersättare för denna får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

Talarordning, tidsbegränsning av inlägg och ordningen vid sammanträdena

§ 24

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning, i vilken han eller hon har anmält sig och blivit uppropad. Som rekommendation gäller att den som gör sitt partis första inlägg i ärendet har *fyra* minuter till sitt förfogande för första inlägget, *två* minuter för andra inlägget samt en minut för tredje inlägget. Nästa talare från samma parti rekommenderas *två* minuter för sitt första och andra inlägg följt av en minut för tredje inlägget. Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får göra maximalt tre antal inlägg. För ärende om mål och budget och bokslut kan kommunfullmäktige anta eller rekommendera särskilda regler som beslutas vid respektive sammanträde.

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst en minut för ett direkt bemötande av vad en talare anfört om honom/henne eller uttalande som hon/han gjort (replik). Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs.

Skulle någon i sitt yttrande uppenbart avlägsna sig från ämnet eller uppträda på ett sätt som strider mot gällande lag, allmän författning eller denna arbetsordning, får ordföranden med klubbslag fästa talarens uppmärksamhet därpå. Om denne inte

låter sig rätta, har ordföranden rätt att ta ifrån från honom ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans anförande.

Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får han upplösa sammanträdet.

Yrkanden

§ 25

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen, och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller återtas, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Andra yrkanden än bifall och avslag ska ges in skriftligen, om inte ordföranden medger annat.

Deltagande i beslut (4 kap 20 § första stycket KL)

§ 26

Ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut ska anmäla detta genom att använda knapparna på voteringsdosan.

Då beslut fattas genom acklamation ska ledamot som avser att avstå från att delta anmäla detta till ordföranden innan beslutet fattas.

Ledamot, som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om fullmäktige fattar det med acklamation.

Omröstningar (4 kap 20 § andra stycket KL, 5 kap 42-44 §§, 46 och 47 §§ KL)

§ 27

När omröstningar genomförs biträds ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet.

Omröstningarna sker i första hand genom acklamation. Begärs votering genomförs sådan på så att ledamöterna avger sina röster genom att trycka ”ja”, ”nej” eller ”avstår” på den handhållna, personliga enheten som ingår i den elektroniska voteringsanläggningen.

Votering kan också ske på så sätt att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt uppropslistan

Ordföranden avger alltid sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning skall ny omröstning genomföras omedelbart.

§ 28

Valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

Valsedel är ogiltig
– om den upptar namnet på någon som inte är valbar,
– om den upptar flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas,
– om den upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val, som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

Motioner

§ 29

1. Motion skall vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter. Motionen ska innehålla förslag till beslut och motivering till förslaget

2. Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma motion.

3. Motion som avses att väckas i kommunfullmäktige ska ges in till kommunfullmäktiges presidium. Motionen ska lämnas in till kommunfullmäktiges presidium senast klockan 12.00 fredag före kommunfullmäktiges sammanträde för att väckas vid det sammanträdet. En motion får också lämnas vid ett sammanträde med fullmäktige men väcks då först vid påföljande sammanträde.

4. Endast ledamot och ersättare som tjänstgör vid kommunfullmäktiges sammanträde kan väcka en motion.

5. Efter beslut av kommunfullmäktige beslutar kommunstyrelsen om remittering av motionen. Budgetpåverkande motioner bör behandlas i samband med beslut

om mål och budget eller behandling av tertialbokslut. Detta beslutas av kommunstyrelsen i samband med beslutet om beredning av motionen.

6. Kommunstyrelsen ska en gång varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen skall göras på fullmäktiges första ordinarie sammanträde under kalenderåret.

Interpellationer (5 kap 49-53 §§ KL)

§ 30

1. Interpellation besvaras klockan 18.00 – 19.00 vid ordinarie kommunfullmäktigesammanträde om inte annat anges i kallelsen. Vid behov kan ordförande besluta att interpellationsdebatten startar tidigare än kl. 18. Ordföranden får ajournera behandling av interpellation för att återuppta den senare under sammanträdet.

2. Interpellation ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.

3. Interpellation ska lämnas in till kommunfullmäktiges presidium senast klockan 12.00 fredag före kommunfullmäktiges sammanträde för att anmälas vid det sammanträdet. Senast nästföljande arbetsdag efter fullmäktiges sammanträde ska interpellationen överlämnas till den som ska besvara interpellationen.

4. Interpellation får också lämnas vid ett sammanträde med fullmäktige men anmäls då först vid påföljande sammanträde.

5. Ersättare får lämna in en interpellation om ersättaren kommer att tjänstgöra som ledamot vid det sammanträde då interpellationen anmäls.

6. Interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes.

7. Svar på en interpellation skall vara skriftligt. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde bör tas in i kungörelsen.

8. Den ledamot, som har ställt interpellationen ska få del av svaret senast torsdag kl. 12.00 före den sammanträdesdag då svaret skall lämnas.

9. En ersättare som har ställt en interpellation får delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlas oberoende av om ersättaren tjänstgör vid sammanträdet eller inte.

10. Vid besvarandet av interpellation får antalet närvarande ledamöter understiga hälften.

Enkla frågor (5 kap 54-56 §§ KL)

§ 31

1. Enkla frågor besvaras klockan 18.00 – 19.00 vid ordinarie kommunfullmäktigesammanträde om inte annat anges i kallelsen. Ordföranden får klockan 19.00 ajournera behandling av fråga för att återuppta den senare under sammanträdet.

2. Fråga ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.

3. Fråga som lämnas in till kommunfullmäktiges presidium senast klockan 12.00 fredag före kommunfullmäktiges sammanträde ska i princip besvaras vid det sammanträdet.

4. Kommunfullmäktiges presidium har rätt att omvandla en enkel fråga till en interpellation, om frågans omfång går utöver omfattningen av en enkel fråga.

5. Vad som sägs i 30 § gäller i tillämpliga delar också beträffande enkel fråga. Svar på frågan behöver dock inte vara skriftligt.

Allmänhetens frågestund

§ 32

Allmänheten har möjlighet att träffa förtroendevalda dels inför fullmäktiges sammanträde dels i form av särskilda möten. En halvtimme före ordinarie sammanträdes öppnande finns representanter från partierna tillgängliga för frågor utanför sammanträdeslokalen. Det åligger respektive parti att tillse att erforderligt antal ledamöter/ersättare närvarar för att svara på allmänhetens frågor. I fullmäktiges annons ska framgå att medborgare kan träffa förtroendevalda denna tidpunkt.

Allmänhetens frågestund i form av särskilt möte kan hållas 1-4 gånger per år.

Samtliga partier i fullmäktige erbjuds medverka vid de särskilda mötena. Dessa möten kan rikta sig såväl till medborgarna i allmänhet som inom viss del av kommunen.

Ansvaret för att allmänhetens frågestånd i form av särskilda möten hålls, åvilar kommunstyrelsen.

Gruppledarinformation

§ 33

Gruppledarna för de i fullmäktige representerade partierna ska träffas åtta gånger per år för gruppledarinformation under ledning av stadsdirektören.

Förklaring vid revisionsanmärkning (9 kap 16 § KL)

§ 34

Om fullmäktige inte beslutar annat bestämmer ordföranden i vilken ordning förklaringar över en anmärkning, som revisorerna har framställt i revisionsberättelsen, ska inhämtas från den nämnd, mot vilken anmärkningen har riktats.

Justering av protokollet (5 kap 61 och 62 §§ KL)

§ 35

Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som respektive ordförande har lett.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen skall redovisas skriftligt innan fullmäktige justerar den.

Reservation och protokollsanteckning (4 kap 22 § KL)

§ 36

Om ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren senast fyra arbetstimmar före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Förtroendevald som vill förklara sitt ställningstagande i ett ärende kan göra det i en protokollsanteckning. Protokollsanteckning anmäls och förtroendevald redogör för innehållet vid sammanträdet. En skriftlig protokollsanteckning lämnas till sekreteraren senast fyra arbetstimmar före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Vid sammanträdets slut bör varje parti lämna en skriftlig sammanställning över vilka reservationer och protokollsanteckningar som anmälts.

Expediering m. m.

§ 37

Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Kommunens revisorer ska alltid tillställas hela protokollet.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar fullmäktiges skrivelser och de andra handlingar, som upprättas i fullmäktiges namn, om inte fullmäktige beslutar annat.

Inom parentes efter vissa rubriker ges hänvisning till var i kommunallagen som grundreglerna kan återfinnas.

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 62

Dnr KFKS 2015/687-028

Förmånscykel till Nacka kommuns anställda

Motion den 19 oktober 2015 av Sidney Holm (MP)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att kommunstyrelsen som ett led i att erbjuda attraktiva förmåner till medarbetarna under våren 2016 kommer att ta ställning till ett förslag att upphandla en samarbetspartner som erbjuder kostnadsfri förmånsportal för en effektiv administration av exempelvis förmånscykel med bruttolöneavdrag.

Motionen anses därmed bifallen.

Ärende

Motionären Sidney Holm (MP) vill att kommunen erbjuder alla anställda en förmånscykel genom bruttolöneavdrag. Motionärens förslag bygger på mängdrabatt, att kommunen via gemensam upphandling kan teckna avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik. Detta skulle bidra både till att nå de lokala miljömålen och till en förbättrad hälsa hos kommunens anställda. Kommunen skulle också bli en attraktivare arbetsgivare.
Nacka kommuns medarbetarpolicy slår fast att konkurrenskraftiga anställningsvillkor ska erbjudas kommunens anställda. Stadsledningskontoret har därför initierat att kommunens anställda ska erbjudas än fler attraktiva förmåner. De förmåner som utreds under våren är exempelvis förmånscykel med bruttolöneavdrag och SL-årskort med nettolöneavdrag för alla anställda i kommunen, som ett led i att inspirera till smart hållbart resande.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 15 april 2016

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade, med instämmande av Louise Ollivier (MP), bifall till stadsledningskontorets förslag med följande tillägg i beslutet.
"Motionen anses därmed bifallen."

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2016-04-15

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015 687-028

NACKA KOMMUN

Kommunstyrelsen

Erbjudande om förmånscykel till kommunens anställda

Motion den 19 oktober 2015 av Sidney Holm (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att kommunstyrelsen som ett led i att erbjuda attraktiva förmåner till medarbetarna under våren 2016 kommer att ta ställning till ett förslag att upphandla en samarbetspartner som erbjuder kostnadsfri förmånsportal för en effektiv administration av exempelvis förmånscykel med bruttolöneavdrag.

Sammanfattning

Motionären Sidney Holm (MP) vill att kommunen erbjuder alla anställda en förmånscykel genom bruttolöneavdrag. Motionärens förslag bygger på mängdrabatt, att kommunen via gemensam upphandling kan teckna avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik. Detta skulle bidra både till att nå de lokala miljö-målen och till en förbättrad hälsa hos kommunens anställda. Kommunen skulle också bli en attraktivare arbetsgivare.

Nacka kommuns medarbetarpolicy slår fast att konkurrenskraftiga anställningsvillkor ska erbjudas kommunens anställda. Stadsledningskontoret har därför initierat att kommunens anställda ska erbjudas än fler attraktiva förmåner. De förmåner som utreds under våren är exempelvis förmånscykel med bruttolöneavdrag och SL-årskort med nettolöneavdrag för alla anställda i kommunen, som ett led i att inspirera till smart hållbart resande.

Förslagen i motionen

Sidney Holm (MP) har i motionen föreslagit att kommunen som ett led i att bli bäst på att vara kommun erbjuder alla sina anställda en förmånscykel enligt en kostnadsneutral grön löneväxlingsmodell. Enligt förslaget skulle en el-cykel som i handeln kostar 15 000 kr med rätt upplägg inte behöva kosta den anställde mer än 100 kr per månad efter skatt. Motio-närens förslag bygger på mängdrabatt att kommunen via gemensam upphandling kan teckna

NACKA KOMMUN

avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik. Enligt Skatteverkets regler om förmånsbeskattning av cykelförmån kan sedan kommunens anställda enkelt kvittera ut en cykel med ett mindre löneavdrag varje månad. Motionären framhåller att med rätt upplägg kan både kommunen och den anställde tjäna ekonomiskt på affären. Vidare framhåller motionären att kommunen också kan beroende på ambitionsnivå trimma upplägget för att än mer premiera den som väljer att cykla till jobbet. Miljöpartiet vill genom motionären att kommunen i konkurrensen med andra arbetsgivare ska erbjuda de smartaste och mest attraktiva löneförmånerna. Detta skulle bidra både till att nå de lokala miljömålen och till en förbättrad hälsa hos kommunens anställda. Kommunen skulle också bli en attraktivare arbetsgivare.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Förslaget att kommunen via gemensam upphandling kan teckna avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik har utretts av andra arbetsgivare, såsom Region Skåne och Eskilstuna kommun. De avråder från att införa cykel som möjlig löneväxling då det inte innebär någon ekonomisk fördel för medarbetarna. Cyklar förmånsbeskattas utifrån marknadsvärde. Bruttolöneavdrag och förmånsbeskattning medför att det inte torde bli billigare att löneväxla till cykel jämfört med att köpa den privat.

Intentionen att erbjuda kommunens medarbetare förmånscykel är möjligt via en kostnadsfri förmånsportal som kommunen kan upphandla som ett led i att erbjuda fler attraktiva förmåner med bruttolöneavdrag. Stadsledningskontoret utreder möjligheten att upphandla en riskfri tjänst som avlastar arbetsgivaren maximalt utan att kommunen behöver köpa cyklar. Det finns exempel på kommuner som valt att köpa in cyklar och modellen bedöms inte som kostnadseffektiv och ligger inte i linje med att kommunen ska vara bäst på att vara kommun genom att göra det en kommun ska göra. Det finns framgångsrika exempel på andra kommuner som nyligen upphandlat förmånsportaler för att erbjuda anställda förmånscykel med bruttolöneavdrag såsom Västerås stad, Linköpings kommun och Katrineholms kommun.

Nacka kommuns medarbetarpolicy slår fast att konkurrenskraftiga anställningsvillkor ska erbjudas kommunens anställda. Kommunens ambition är att erbjuda fler attraktiva förmåner och stadsledningskontoret har därför för avsikt att upphandla förmånsportal för effektiv kostnadsneutral administration av exempelvis förmånscykel.

Initiativet att erbjuda förmånscykel och SL-kort med nettolöneavdrag för alla medarbetare är ett led i att inspirera till smart hållbart resande och för att stimulera det förhållningssätt som slås fast i medarbetarpolicyn att kommunens medarbetare ska bidra till hållbar utveckling och göra miljösmarta val i arbete och resande. Genom upphandling av kostnadsfri förmånsportal med attraktiva förmåner som erbjuds genom bruttolöneavdrag kan kommunen även få en samarbetspartner för effektiv administration av andra förmåner med bruttolöneavdrag. Det möjliggör att fler attraktiva förmåner som främjar hälsa och välbefinnande kan införas.

NACKA KOMMUN

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Förslaget att kommunen via gemensam upphandling kan teckna avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik bedöms inte som totalekonomiskt kostnadseffektivt . Motionens syfte att nå de lokala miljömålen och en förbättrad hälsa hos kommunens anställda kan uppnås genom att förmånscykel erbjuds med bruttolöneavdrag genom val i kostnadsfri förmånsportal. Genom att låta företag som är specialiserade på upphandling av cyklar och administration av förmånshantering av cyklar sköta hanteringen uppstår ingen ekonomisk konsekvens av att på försök införa personalförmånen förmånscykel med bruttolöneavdrag.

Konsekvenser för barn

Genom erbjudande om förmånscykel till kommunens anställda skulle barn få fler förebilder med än mer hälsosam livsstil som bidrar till hållbar utveckling och gör miljösmarta val.

Elisabeth Carle
Personaldirektör
Stadsledningskontoret

miljöpartiet de gröna

Förmånscykel - Kostnadsneutral grön löneväxling

Motion till Nacka kommunfullmäktige 2015-10-19
Sidney Holm
Miljöpartiet de gröna i Nacka

Generationsmålet - Nacka kommun har antagit lokala miljömål och vill bl.a. minska klimatutsläppen och den skadliga miljöpåverkan från bilen. Kommunen vill också skapa en god bebyggd miljö med en miljöanpassad resurseffektiv bebyggelsestruktur och en mer demokratisk fördelning av gaturummet. Det övergripande miljömålet är generationsmålet om att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta.

Nacka ska vara bäst på att vara kommun - Miljöpartiet vill att Nacka ska vara bäst även när det gäller hållbar samhällsbyggnad. Vi vill också att kommunen i konkurrensen med andra arbetsgivare ska erbjuda de smartaste och mest attraktiva löneförmånerna.

Grön löneväxling - Miljöpartiet vill att kommunen via en kostnadsneutral grön löneväxling ska erbjuda sina anställda en förmånscykel liknande upplägget för ”hemdator”. Detta skulle bidra både till att nå de lokala miljömålen och till en förbättrad hälsa hos kommunens anställda. Kommunen skulle också bli en attraktivare arbetsgivare.

Mängdrabatt - Via gemensam upphandling kan kommunen teckna avtal om köp av olika cykelmodeller till lägre pris än vad en vanlig konsument kan erhålla i butik. Enligt skatteverkets regler om förmånsbeskattning av cykelförmån kan sedan kommunens anställda enkelt kvittera ut en cykel med ett mindre löneavdrag varje månad. Med rätt upplägg kan både kommunen och den anställde tjäna ekonomiskt på affären. Kommunen kan också beroende på ambitionsnivå trimma upplägget för att än mer premiera den som väljer att cykla till jobbet.

En el-cykel som i handeln kostar 15 000 kr skulle med rätt upplägg inte behöva kosta den anställde mer än 100 kr per månad efter skatt.

Som ett led i att bli bäst på att vara kommun föreslår Miljöpartiet därför:

- att kommunen erbjuder alla sina anställda en förmånscykel enligt en kostnadsneutral grön löneväxlingsmodell som i förslaget ovan.

.....
Sidney Holm (MP)

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 63

Dnr KFKS 2015/749-819

Feriearbeten för alla ungdomar 16–18 år.

Motion den 15 december 2015 av Rolf Wasteson (V) Camilla Carlberg (V) med flera.

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.
Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen och noterar att Alliansens budgetalternativ innebär att resurserna för sommarjobb för ungdomar ökar från 3,0 till 3,8 miljoner kronor 2016.

Ärende

Motionärerna yrkar att Nacka kommun vidtar åtgärder så att alla ungdomar mellan 16 och 18 år erbjuds feriearbete under minst 3 veckor från år 2016 och framåt. Det är givetvis positivt om alla ungdomar som önskar feriearbeta också kan få ett feriejobb. Det ingår i arbets- och företagsnämndens uppdrag att på olika sätt stödja ungdomars inträde i arbetslivet. Motionens förslag kan leda till ökade kostnader på 8,5 miljoner kronor, under förutsättning att kommunen behöver stå för samtliga merkostnader. Arbets- och företagsnämndens budgetram anger hur många feriearbeten som kommunen kan erbjuda. Arbets- och företagsnämnden har, i samband med beslut om internbudgeten i december 2015, bedömt att kostnaden för och därmed antalet kommunalt finansierade feriearbeten ligger på en lämplig nivå i förhållande till nämndens övriga verksamhetsområden. Arbets- och företagsnämnden bedömer inte att det finns skäl att utöka antalet kommunalt finansierade feriejobb. Däremot kommer arbets- och företagsenheten fortsätta att vidta åtgärder för att fler ungdomar ska erbjudas feriejobb av andra arbetsgivare.

Handlingar i ärendet

Arbets- och företagsnämnden den 9 mars 2016 § 19
Arbets- och företagsenheten den 15 februari 2016
Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i arbets- och företagsnämnden den 9 mars 2016 §19
Arbets- och företagsnämnden föreslog kommunfullmäktige att fatta följande beslut.
Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom antalet feriearbeten som är finansierade av kommunen bedöms vara på en lämplig nivå.

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade att kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att avslå förslagen i motionen och notera att Alliansens budgetalternativ innebär att resurserna för sommarjobb för ungdomar ökar från 3,0 till 3,8 miljoner kronor 2016.

Khashayar Farmanbar (S) yrkade, med instämmande av Louise Ollivier (MP), bifall förslagen i motionen.

Beslutsgång

Med avslag på Khashayar Farmanbars yrkande beslutade arbetsutskottet i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Protokollsanteckningar

Monica Brohede Tellström (L) lät anteckna följande för Liberalernas arbetsutskottsgrupp.

"Liberalerna anser inte att kommunen ska erbjuda feriejobb till alla ungdomar. Men, det vore bra ifall en större andel ungdomar kunde få ett sommarjobb. Nacka borde titta på alternativ med t ex en feriejobbs-check som kan finansiera en del av ett feriejobb. Rätt upplagt, skulle kommunen då kunna hjälpa fler ungdomar till sommarjobb, inte bara i kommunens regi. Många småföretagare tvekar att ta in personal under sommaren då de har en pressad ekonomi. Värmdö kommuns modell borde utvärderas."

Maria Raner (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas arbetsutskottsgrupp.

"Det är beklagligt att majoriteten inte har högre ambition när det gäller sommarjobb för ungdomar. I AFN yrkade S dessutom kommunen för 2016 ska ha som målsättning att tillgodose minst 75 % av behovet av feriearbeten som ett delmål till 1 00 %. Inte heller detta ställde sig majoriteten bakom. Det är beklagligt."

Louise Ollivier (MP) lät anteckna följande Miljöpartiets arbetsutskottsgrupp.

"Miljöpartiet ser det som oerhört viktigt att kommunen arbetar aktivt för att ge ungdomar i kommunen möjlighet till feriearbete. Arbete under ferierna ger värdefull erfarenhet, kontakter och kunskap om arbetslivet som annars inte ges till kommunens ungdomar. I samband med att PRAO tagits bort i skolverksamheten i Nacka så blir denna möjlighet till att prova arbetslivet än mer viktig för att stötta våra ungdomar in i arbetslivet samt underlätta valet för framtida val av studier (se interpellation från ställd av Magnus Söderström (mp) till KF den 14 mars 2016).
Miljöpartiet har i samband med vår egen budget för 2016 valt att lägga ytterligare medel till feriearbeten för ungdomar. Läs gärna mer i vår budget http://www.mp.se/nacka/budget"

- - - - -

§ 19

AFN 2015/133-618

Feriearbeten för alla ungdomar 16–18 år

Motion den 15 december 2015 av Rolf Wasteson (V), Camilla Carlberg (V) med flera.

Beslut

Arbets- och företagsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.
Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom antalet feriearbeten som är finansierade av kommunen bedöms vara på en lämplig nivå.

Ärendet

Motionärerna yrkar att Nacka kommun vidtar åtgärder så att alla ungdomar mellan 16 och 18 år erbjuds feriearbete under minst 3 veckor från år 2016 och framåt. Det är givetvis positivt om alla ungdomar som önskar feriearbeta också kan få ett feriejobb. Det ingår i arbets- och företagsnämndens uppdrag att på olika sätt stödja ungdomars inträde i arbetslivet. Motionens förslag kan leda till ökade kostnader på 8,5 miljoner kronor, under förutsättning att kommunen behöver stå för samtliga merkostnader. Arbets- och företagsnämndens budgetram anger hur många feriearbeten som kommunen kan erbjuda. Arbets- och företagsnämnden har, i samband med beslut om internbudgeten i december 2015, bedömt att kostnaden för och därmed antalet kommunalt finansierade feriearbeten ligger på en lämplig nivå i förhållande till nämndens övriga verksamhetsområden. Arbets- och företagsnämnden bedömer inte att det finns skäl att utöka antalet kommunalt finansierade feriejobb. Däremot kommer arbets- och företagsenheten fortsätta att vidta åtgärder för att fler ungdomar ska erbjudas feriejobb av andra arbetsgivare.

Handlingar i ärendet

Arbets- och företagsenhetens tjänsteskrivelse den 15 februari 2016
Bilaga: Motion Feriearbeten för alla ungdomar 16–18 år

Yrkanden

Maria Raner (S) yrkade bifall till motionen.
Vidare yrkade Maria Raner (S) att för 2016 ska kommunen ha som målsättning att tillgodose minst 75 % av behovet av feriearbeten som ett delmål till 100 %.
I detta yrkande instämde Louise Ollivier (MP) och Shahin Malak (NL).
Ylva Sandström (M), Joakim Olofsson (L) och Jan-Eric Jansson (KD) yrkade bifall till enhetens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande Jan-Eric Jansson ställde Maria Raners (S) bifallsyrkande mot det utsända förslaget till beslut och fann att nämnden biföll det utsända förslaget till beslut.
Vidare ställde ordföranden Maria Raners (S) yrkande om målsättning mot avslag och fann att nämnden avslog Maria Raners (S) yrkande.

§ 19 forts

Reservationer

Maria Raner (S) och Shahin Malak (NL) reserverade sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Maria Raner (S) lät anteckna följande till protokollet.

"Det är beklagligt att majoriteten i Nacka inte vill höja ambitionsnivån med avseende på sommarjobb. Det är oerhört viktigt för individer att komma in på arbetsmarknaden. Viktigt att belysa är även att tjänsteskrivelsen sorterar bort de som hade sommarjobb förra året (ca 350 personer) samt de barn som är asylsökande (ca 300 personer). Det är viktigt att alla får en meningsfull sommar."

Ylva Sandström (M) lät anteckna följande till protokollet.

"Sommarjobb under skollov ger en fantastisk erfarenhet för unga på väg ut i vuxenlivet. Man lär sig söka jobb, passa tider, ta ansvar, utföra ett arbete. Dessutom tjänar ungdomen egna pengar. Självklart vill moderaterna att alla som kan och vill arbeta på sommaren, ska få möjlighet att göra det. Där är vi ense med vänsterpartiet. Men vi anser inte att sommarjobb sköts eller finansieras bäst av kommunen. Precis som på den reguljära arbetsmarknaden "skapas" inte jobb av det allmänna, utan uppkommer i företag som är villiga att betala för att få ett visst arbete utfört. Kommunen har förstås också behov av arbetskraft på sommaren, men behovet är inte så stort att det räcker för att anställa alla gymnasieungdomar.

Nämndens ansvar att stödja ungdomars inträde på arbetsmarknaden sker i första hand på andra sätt, genom Jobbpeng, och till prioriterade grupper, dvs ungdomar som inte längre går i skolan och är arbetslösa.

Huruvida kommunala feriearbeten har ngn reell påverkan på möjligheten att i framtiden få arbete vet vi mkt lite om. Om kommunen också ensam skulle erbjuda alla ungdomar jobb, skulle detta negativt påverka möjligheten att rekrytera för de övriga arbetsgivare som är i behov av feriearbetare. Nacka föredrar "riktiga" jobb, det är ju därför vi samarbetar med företagen i feriejobbsmässan. Att lära ungdomar att alla "får jobb av kommunen" är inte att förbereda dem för den riktiga arbetsmarknaden. Det är också anmärkningsvärt att det är många fler söker kommunala sommarjobb än som besöker feriemässan, vilket är helt bakvänt - kanske borde alla ansökningar komma in på feriemässan, för den som inte ens orkar besöka denna har inte gjort en reell ansträngning att söka jobb, vilket ju är en av de viktigaste lärdomarna med feriejobb."

§ 19 forts

Shahin Malak (NL) lät anteckna följande till protokollet.

"Det finns glädjande nog ett stort intresse för feriearbete bland Nackas ungdomar. Av de 1.261 ungdomar som år 2015 sökte feriearbete fick ca 44% jobb. Av denna andel sommarjobb gick ca 71% till kommunens egna verksamheter. Resten gick till det privata näringslivet.
Det är nu hög tid att öka samarbetet med det privata näringslivet för att kunna erbjuda en större mängd feriearbeten och få en större variation i innehåll av arbete. Ett alternativ till att öka mängden feriearbete vore att också kunna erbjuda arbeten via de många frivilliga organisationerna och via föreningslivet. En önskan vore att då också kunna erbjuda en ersättning för detta. Även om ersättningsnivån är uttömd så vore det ett värdefullt tillskott för många ungdomar att komma in i ett sammanhang, få nya erfarenheter, få fler kontakter och få ett värdefullt tillskott till sina cv:n. Nackalistan vill att ansträngningarna att hitta fler ferieplatser för att möta ungdomarnas behov ska öka och gärna att medel till detta också ökar."

Joakim Olofsson (L) lät anteckna följande till protokollet.

"Liberalerna anser inte att kommunen ska erbjuda feriejobb till alla ungdomar. Men, det vore bra ifall en större andel ungdomar kunde få ett sommarjobb. Nacka borde titta på alternativ med t ex en feriejobbs-check som kan finansiera en del av ett feriejobb. Rätt upplagt, skulle kommunen då kunna hjälpa fler ungdomar till sommarjobb, inte bara i kommunens regi. Många småföretagare tvekar att ta in personal under sommaren då de har en pressad ekonomi. Värmdö kommuns modell borde utvärderas."

- - - - -

2016-02-15

TJÄNSTESKRIVELSE
AFN 2015/133-618

Arbets- och företagsnämnden

Feriearbeten för alla ungdomar 16–18 år.

Motion den 15 december 2015 av Rolf Wasteson (V) Camilla Carlberg (V) med flera.

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.
Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom antalet feriearbeten som är finansierade av kommunen bedöms vara på en lämplig nivå.

Sammanfattning

Motionärerna yrkar att Nacka kommun vidtar åtgärder så att alla ungdomar mellan 16 och 18 år erbjuds feriearbete under minst 3 veckor från år 2016 och framåt. Det är givetvis positivt om alla ungdomar som önskar feriearbeta också kan få ett feriejobb. Det ingår i arbets- och företagsnämndens uppdrag att på olika sätt stödja ungdomars inträde i arbetslivet. Motionens förslag kan leda till ökade kostnader på 8,5 miljoner kronor, under förutsättning att kommunen behöver stå för samtliga merkostnader. Arbets- och företagsnämndens budgetram anger hur många feriearbeten som kommunen kan erbjuda. Arbets- och företagsnämnden har, i samband med beslut om internbudgeten i december 2015, bedömt att kostnaden för och därmed antalet kommunalt finansierade feriearbeten ligger på en lämplig nivå i förhållande till nämndens övriga verksamhetsområden. Arbets- och företagsnämnden bedömer inte att det finns skäl att utöka antalet kommunalt finansierade feriejobb. Däremot kommer arbets- och företagsenheten fortsätta att vidta åtgärder för att fler ungdomar ska erbjudas feriejobb av andra arbetsgivare.

Förslaget i motionen

Motionärerna yrkar att Nacka kommun vidtar åtgärder så att alla ungdomar mellan 16 och 18 år erbjuds feriearbete under minst 3 veckor från år 2016 och framåt.

Enhetens utredning och bedömning

Bakgrund

Arbets-och företagsnämnden har tidigare fattat beslut om följande riktlinjer för arbetet med de kommunala feriejobben (§ 46 AFN 2015/57-618)
”Arbets- och företagsnämnden beslutar att urvalet avseende de kommunala ferieplatserna fördelas enligt följande:

NACKA KOMMUN

- Åldersgruppen 16-18 år.
- Ferieplats erbjuds inte den som föregående år hade kommunalt feriearbete.
- I den mån fler sökande än platser finns prioriteras ungdomar som av olika anledningar har särskilt svårt att få sommarjobb på egen hand.
- Övriga platser fördelas genom lottning och matchning i enlighet med personens intresse och lämplighet."

I samband med arbets- och företagsnämndens yttrande över budgetramen har nämnden möjlighet att föra fram synpunkter på den ekonomiska ramen och hur många ferieplatser som kommunen kan finansiera. Inom ramen för budget 2016 har nämnden tilldelats 3 miljoner kronor som beräknas täcka kostnader för 340 platser. Inför sommaren 2015 sökte 1 261 ungdomar sommarjobb i Nacka med en varaktighet om tre veckor. Totalt erbjöds 546 ungdomar sommarjobb, varav kommunen erbjöd 394. Varje kommunalt sommarjobb kostade drygt 7 600 kr.

Antalet kommunfinansierade feriearbeten

Det ingår i arbets- och företagsnämndens uppdrag att på olika sätt stödja ungdomars inträde i arbetslivet. Ett led i detta uppdrag är att kommunen erbjuder feriearbete. Arbets- och företagsenheten arbetar också för att engagera andra arbetsgivare att erbjuda, och därmed även täcka kostnader, för feriearbete. Av den anledningen planerar enheten en feriejobbmässa under våren 2016 (mässan "Jobb-ett"). I sammanhanget ska också noteras att antalet ungdomar som ges inträde till arbetslivet utökas genom arbets- och företagsnämndens riktlinje om att ferieplats erbjuds inte den som föregående år hade kommunalt feriearbete.

Det är rimligt att anta att efterfrågan på sommarjobb 2016 kan vara cirka 1 500 ungdomar, om ensamkommande barn även inkluderas. Vidare kan man utgå ifrån att kostnaden per plats ligger på samma nivå som 2015. Då blir kommunens kostnader cirka 11,5 miljoner kronor, under förutsättning att kommunen behöver stå för samtliga merkostnader. Arbets- och företagsnämndens budgetram 2016 för feriearbeten anger hur många platser som kommunen kan erbjuda.

Arbets- och företagsnämnden har i samband med beslut om internbudgeten i december 2015 bedömt att kostnaden för och därmed antalet kommunalt finansierade feriearbeten ligger på en lämplig nivå i förhållande till nämndens uppdrag och budget. Arbets- och företagsnämnden bedömer inte att det finns skäl att utöka antalet kommunalt finansierade feriearbeten kommande år. Däremot kommer arbets- och företagsenheten fortsätta att vidta åtgärder för att fler ungdomar ska erbjudas feriejobb som bekostas av externa arbetsgivare.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Kommunfullmäktiges budgetram för arbets- och företagsnämnden anger de ekonomiska ramarna för arbetet med feriearbeten för ungdomar. Om motions förslag genomförs kan det leda till årliga merkostnader på 8,5 miljoner kronor.

NACKA KOMMUN

Konsekvenser för barn

Det är givetvis positivt att kunna erbjuda samtliga ungdomar feriearbeten. Erfarenheterna från kommunens tidigare arbete med ungdomar visar att vägen till arbetslivet och det första jobbet har stor betydelse för ungdomens fortsatta utveckling. Det finns många arbetsgivare, såväl offentliga som privata, som på olika sätt vill stödja ungdomarnas inträde till arbetslivet. Feriearbeten är ett viktigt inslag i detta arbete.

Bilaga

1. Feriearbeten för alla ungdomar 16–18 år

Carina Filipovic
Enhetschef
Arbets- och företagsenheten

Staffan Ström
Rektor
Arbets- och företagsenheten

2015-11-12

Motion till Nacka Kommunfullmäktige

<u>Feriearbeten för alla ungdomar 16 – 18 år</u>

Feriearbete för ungdomar har många positiva effekter. Nacka kommun har en modell för detta. Vänsterpartiet anser att det går att utveckla den på fler områden så att alla ungdomar som så önskar ska kunna få ett feriearbete.

Feriearbetet kan, förutom att det utgör ett första självklart steg in på arbetsmarknaden ge så mycket annat.

Kommunen kan, genom att anställa ungdomar, visa upp de egna verksamheterna, och på så sätt underlätta sin rekrytering framöver. Möjlighet finns också för kommunen att ge en bild av sin egen roll i samhället.

Att låta ungdomar vara med och hålla parker, grönområden, bostadsområden mm välskötta kan innebära att de redan tidigt får en känsla för miljö. Samarbete med hyresgästföreningar, bostadsrättsförening och villaföreningar kan vara en väg.

För många ungdomar från familjer som inte är så välbeställda, kan ett feriearbete innebära att de kan skaffa sin egen månadspeng och att de har något att berätta, när sommarlovet är slut.

Satsningen kan ingå i en satsning på flyktingvälkomnandet och ska också erbjudas ungdomar med funktionsvariation.

Vänsterpartiet yrkar

att Nacka kommun vidtar åtgärder så att alla ungdomar mellan 16 och 18 år erbjuds feriearbete under minst 3 veckor från år 2016 o framåt

Vänsterpartiet Nacka

Rolf Wasteson *Camilla Carlberg*

Birgit Hansson

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 64

Dnr KFKS 2015/741-816

Utveckling av fritidsgårdarna

Motion den 16 november 2015 av Rolf Wasteson, Camilla Carlberg, Birgit Hansson (V)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen avseende öppethållande och HBT-certifiering eftersom
   a. antalet öppna timmar på fritidsgårdarna är rimliga
   b. fritidsgårdarna redan har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet

2. Kommunfullmäktige avslår förslaget om att införa fältassistenter och noterar att funktionen finns i verksamheten "Polarna Nacka".

Ärende

Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) har lämnat ett förslag om utökade öppettider på fritidsgårdarna, att fritidsgårdarna ska HBT-certifieras och att fältassistenter ska återinföras i kommunen.

Fritidsgårdsverksamhetens innehåll utgår från riktlinjer som fritidsnämnden har fastställt. I riktlinjerna anges bland annat hur fritidsgårdarna ska vara öppna. Fritidsnämnden har i sin beredning av motionen bedömt att det beslutade öppethållandet är rimligt och tillräckligt. I riktlinjerna anges också att alla ungdomar oavsett kön, etnisk bakgrund, politisk åsikt eller religiös tro ska kunna mötas på lika villkor. Detta även omfattar unga med annan könsidentitet. Om en enskild fritidsgård ändå vill HBTQ-certifiera sin verksamhet på egen hand, som en del hur utför sitt uppdrag, så finns den möjligheten. Ett sådant beslut får fattas av respektive utförare.

Kommunfullmäktige avslog i behandlingen av ärendet om mål och budget för 2016-2018 ett förslag om att införa fältassistenter. Med hänvisning till detta och till att funktionen finns genom verksamheten "Polarna Nacka" föreslås att förslaget avslås.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 16 mars 2016
Protokollsutdrag fritidsnämnden den 18 februari 2016, § 6
Motion

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Ärendets tidigare behandling

Beslut i fritidsnämnden den 18 februari 2016 § 6
Fritidsnämnden föreslog kommunfullmäktige att fatta följande beslut.
Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen avseende öppethållande eftersom bedömningen är att antalet öppna timmar på fritidsgårdarna är rimliga.

Fritidsnämnden beslutade att inte ta ställning i frågan om fältassistenter då nämnden anser att denna fråga inte ingår i fritidsnämndens kompetensområde.

Beträffande förslaget om HBTQ-certifiering konstaterade fritidsnämnden att fritidsgårdarna har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet, i vilket arbetet med HBTQ-frågor ingår. Kommunens Mångfaldskommitté har i uppdrag att arbeta med dessa frågor brett inom kommunens verksamheter. Formerna för hur arbetet bedrivs kan variera utifrån varje verksamhets och enhets specifika omständigheter, där den föreslagna certifieringen kan vara en modell. Beslutet om formerna för detta arbete vilar på respektive verksamhet. Motionen anses därmed färdigbehandlad.

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) yrkade, med instämmande av Louise Ollivier (MP), bifall till förslagen i motionen.

Beslutsgång

Med avslag på Khashayar Farmanbars yrkande beslutade arbetsutskottet i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Protokollsanteckningar

Monica Brohede Tellström (L) lät anteckna följande för Liberalernas arbetsutskottsgrupp.

"Denna motion, särskilt punkten om HBTQ-certifiering, borde även ha beretts av mångfaldskommittén.
Liberalerna tycker att intentionerna i motionen är bra. Det är väldigt viktigt att alla barn, oavsett sexuell läggning och könsidentitet, kan känna sig välkomna och trivas på fritidsgårdarna. RFSL:s HBTQ-certifiering är ett av flera sätt att höja kompetensen hos personalen, och vi ser gärna att fritidsgårdarna genomgår denna eller andra utbildningar. Vi tror dock att valet av metod för kompetensutveckling inte bör göras av kommunfullmäktige utan av den enskilda verksamheten. Mångfaldskommittén har som en del av sitt ansvarsområde att bevaka hur kommunens olika verksamheter arbetar med dessa frågor, och de tittar på olika alternativa former för att höja HBTQ -kompetensen."

- - - - -

2016-03-16

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/741-816

Kommunstyrelsen

Utveckla fritidsgårdarna

Motion den 16 november 2015 av Rolf Wasteson, Camilla Carlberg, Birgit Hansson (V)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen avseende öppethållande och HBT-certifiering eftersom
    a. antalet öppna timmar på fritidsgårdarna är rimliga
    b. fritidsgårdarna redan har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet

2. Kommunfullmäktige avslår förslaget om att införa fältassistenter och noterar att funktionen finns i verksamheten ”Polarna Nacka”.

Sammanfattning

Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) har lämnat ett förslag om utökade öppettider på fritidsgårdarna, att fritidsgårdarna ska HBT-certifieras och att fältassistenter ska återinföras i kommunen.

Fritidsgårdsverksamhetens innehåll utgår från riktlinjer som fritidsnämnden har fastställt. I riktlinjerna anges bland annat hur fritidsgårdarna ska vara öppna. Fritidsnämnden har i sin beredning av motionen bedömt att det beslutade öppethållandet är rimligt och tillräckligt. I riktlinjerna anges också att alla ungdomar oavsett kön, etnisk bakgrund, politisk åsikt eller religiös tro ska kunna mötas på lika villkor. Detta även omfattar unga med annan könsidentitet. Om en enskild fritidsgård ändå vill HBTQ-certifiera sin verksamhet på egen hand, som en del hur utför sitt uppdrag, så finns den möjligheten. Ett sådant beslut får fattas av respektive utförare.

Kommunfullmäktige avslog i behandlingen av ärendet om mål och budget för 2016-2018 ett förslag om att införa fältassistenter. Med hänvisning till detta och till att funktionen finns genom verksamheten ”Polarna Nacka” föreslås att förslaget avslås.

NACKA KOMMUN

Förslagen i motionen

Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) lämnade vid kommunfullmäktiges sammanträde den 16 december 2015 en motion med förslag om att

- fritidsgårdarna får utökade öppettider
- fritidsgårdarna HBT-certifieras
- fältassistenter återinförs i kommunen

Fritidsnämndens utredning och bedömning av förslagen om öppettider och HBT-certifiering

Fritidsnämnden behandlade förslagen om öppettider och HBT-certifiering vid sitt sammanträde den 18 februari 2016, § 6. Nämnden föreslog kommunfullmäktige fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen avseende öppethållande och HBT-certifiering eftersom bedömningen är

- att antalet öppna timmar på fritidsgårdarna är rimliga
- att fritidsgårdarna redan har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet

Som underlag för nämndens beslut förelåg nedan följande utredning.

Riktlinjer för fritidsgårdar i sammanfattning

Fritidsnämnden har fastställt riktlinjer för fritidsgårdarna. I dessa riktlinjer anges att det är den främjande öppna verksamheten som ska vara central i fritidsgårdens verksamhet.
Verksamhetens huvudsakliga syfte är att under fria former underlätta och ge utrymme för ungdomars umgänge och aktiviteter på deras fritid. Fritidsgården ska upplevas som en attraktiv mötesplats av ungdomar, där alla ungdomar oavsett kön, etnisk bakgrund, politisk åsikt eller religiös tro ska kunna mötas på lika villkor.

Utbudet skall präglas av öppenhet och tillgänglighet och ska vara utan krav på prestation eller konsumtion. Under fria former ska ungdomar stimuleras att förverkliga sina fritidsintressen, på ett sätt som stärker och berikar deras utveckling och välbefinnande. På fritidsgården ska det vara en trygg stämning och ett positivt umgängesklimat som är fritt från mobbning och trakasserier. Verksamheten är frivillig och ungdomarna ska kunna komma när de själva vill.

I riktlinjerna anges även det antal timmar som fritidsgårdarna ska vara öppna och när öppettider ska förläggas. Fritidsgårdarna har även i uppdrag att förlägga viss verksamhetstid på uppsökande arbete och öppen fritidsverksamhet utanför fritidsgårdslokalerna, till exempel vid platser utomhus där många ungdomar samlas eller i anslutning till skolorna och skoldagens slut. Varje fritidsgård har idag öppet fem vardagseftermiddagar i anslutning till skoldagens slut och fyra kvällar per vecka. Öppethållandet ska i viss

NACKA KOMMUN

mån anpassas efter de behov som de unga har i kommundelen. En av fritidsgårdarna, Fisksätra, har i uppdrag att ha öppet ytterligare en vardagskväll i veckan. I Orminge är fritidsgården öppen fem vardagskvällar och därför istället endast fyra eftermiddagar. I Orminge bedrivs även fritidsgårdsverksamhet förlagd till Orminge sporthall under ett antal lördagskvällar per år.

Främjande fritid och förebyggande socialt arbete

Enligt fritidsnämndens reglemente ansvarar fritidsnämndens för fritidsverksamhet. Kultur- och fritidsenheten menar att detta innebär att den verksamhet som fritidsnämnden finansierar ska ha ett tydligt främjande perspektiv, där utgångspunkten inte först och främst är att förebygga sociala problem bland ungdomar med någon form av problembeteende. Att arbeta med en främjande fritid innebär att man utgår från ett salutogent perspektiv. Det betyder att man utgår från det som fungerar, att man erbjuder en mötesplats och ett utbud av möjligheter till fritidsaktiviteter, där en positiv livsstil och ett gott livsmönster är i fokus. Alla ungdomar som vill besöka och delta i en öppen verksamhet, utan krav på regelbunden närvaro eller prestation, ska känna sig välkomna och trygga i en fritidsgårdsverksamhet. Därför är det angeläget att fritidsgårdarna inte uppfattas som en verksamhet som först och främst vänder sig till ungdomar med problembeteenden. Fritidsgårdarna ska vara en del av ett positivt fritidsutbud, på samma vis som andra verksamheter och anläggningar som fritidsnämnden ansvarar för.

Detta betyder inte att det inte finns behov av ett socialt förebyggande arbete bland ungdomar med olika problembeteenden. I Nacka är det socialnämnden som ansvarar för det förebyggande ungdomsarbetet. Socialnämnden har organiserat det förebyggande ungdomsarbetet bland annat genom verksamheten Polarna Nacka. Polarna Nacka består av fem vuxna ungdomssamordnare och drygt 20 Nackaungdomar i åldrarna 17-19 år. Denna verksamhet kan ses som likvärdig med det arbete som fältarbetare utför i andra kommuner.

Enhetens bedömning

Kultur- och fritidsenheten bedömer att antalet timmar som varje fritidsgård har öppet idag är en rimlig nivå på öppethållande som väl stämmer överens med behoven. Just nu pågår ett gemensamt utvecklingsarbete mellan enheten och utförarna av verksamheten, där bland annat frågan om öppettidernas förläggande är ett område som ses över. Enheten har en kontinuerlig dialog med utförarna om behoven av öppethållandet.

I riktlinjerna för fritidsgårdsverksamheten anges, att alla ungdomar oavsett kön, etnisk bakgrund, politisk åsikt eller religiös tro ska kunna mötas på lika villkor. Enheten menar att detta även innefattar att ungdomar oavsett sexuell läggning ska kunna mötas på lika villkor. Enheten följer regelbundet upp verksamheten, där även frågan om ungdomar, med olika stilar och identiteter eller sociala förutsättningar, upplever sig välkomna på fritidsgårdarna. Varje utförare av verksamheten har sedan en egen möjlighet att utveckla sina arbetsmetoder inom ramen för uppdraget. Om en utförare vill HBTQ-certifiera sig på egen hand, som en del av sina val hur uppdraget ska utföras, så finns den möjligheten. Ett sådant beslut får fattas av respektive utförare. Enheten bedömer inte att det finns skäl att kräva av utförare att de ska genomföra en HBTQ-certifiering, då riktlinjerna för verksamheten följs upp regelbundet.

NACKA KOMMUN

Stadsledningskontorets utredning och förslag om att införa en funktion med fältassistenter

Motionen omfattar även förslag om att återinföra fältassistenter. Kommunfullmäktige avslog vid sin behandling av ärendet om mål och budget för 2016-2018 ett sådant förslag[1]. Det saknar därmed grund för att utreda det förslaget i motionen vidare.

Nacka kommun har genom verksamheten ”Polarna Nacka” en funktion där fem socialarbetare tillsammans med ungdomar är ute och ”fältar” och som samarbetar bland annat med fritidsledare på fritidsgårdarna.

Stadsledningskontoret föreslår att förslaget om att införa fältassistenter avslås med en notering om verksamheten med ”Polarna Nacka”.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär inga ökade kostnader för fritidsnämnden eller socialnämnden. Av underlaget för fritidsnämndens beredning av ärendet framgår att nämnden saknar ekonomiskt utrymme för att öka öppethållandet på fritidsgårdarna.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut inte innebär några förändringar av befintlig fritidsgårdsverksamhet eller verksamheten med Polarna Nacka. Barn och unga i Nacka har tillgång till en bra verksamhet genom den fritidsgårdsverksamhet som fritidsnämnden ansvarar för. Samma bedömning görs för Polarna Nacka.

Bilagor

Bilaga 1. Motion
Bilaga 2. Protokollsutdrag fritidsnämnden den 18 februari 2016, § 6

Susanne Nord
Utbildningsdirektör, tf kultur- och fritids-direktör

Anders Fredriksson
Socialdirektör

---

[1] Utdrag ur kommunfullmäktiges protokoll den 16 november 2015, § 288:

- Camilla Carlberg yrkade bifall till Vänsterpartiets förslag. Hon yrkade därvid att punkten 75 (återinföra fältassistenter) skulle ställas under särskild proposition.
- Ordföranden ställde proposition på Camilla Carlbergs särskilda yrkande om punkten 75 och fann att det hade avslagits. Votering begärdes och verkställdes. Vid voteringen avgavs 36 röster mot Camilla Carlbergs yrkande och 18 röster för det. Yrkandet hade således avslagits. Sju ledamöter avstod. Vid voteringen avgavs röster enligt följande.
  •Voteringslista punkten 75 i Vänsterpartiets förslag

§ 6

FRN 2016/17-816

Utveckla fritidsgårdarna – återinför fältassistenter

Motion den 12 november 2015 av Rolf Wastesson, Camilla Carlberg, Birgit Hansson (V)

Beslut

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen avseende öppethållande eftersom bedömningen är att antalet öppna timmar på fritidsgårdarna är rimliga.

Fritidsnämnden beslutar att inte ta ställning i frågan om fältassistenter då nämnden anser att denna fråga inte ingår i fritidsnämndens kompetensområde.

Beträffande förslaget om HBTQ-certifiering konstaterar fritidsnämnden att fritidsgårdarna har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet, i vilket arbetet med HBTQ-frågor ingår. Kommunens Mångfaldskommitté har i uppdrag att arbeta med dessa frågor brett inom kommunens verksamheter. Formerna för hur arbetet bedrivs kan variera utifrån varje verksamhets och enhets specifika omständigheter, där den föreslagna certifieringen kan vara en modell. Beslutet om formerna för detta arbete vilar på respektive verksamhet. Motionen anses därmed färdigbehandlad.

Ärendet

Rolf Wastesson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) i en motion lämnat förslag om utökade öppettider på fritidsgårdarna, att fritidsgårdarna ska HBT-certifieras och att fältassistenter ska återinföras i kommunen.

Fritidsgårdsverksamhetens innehåll utgår från de riktlinjer som fritidsnämnden fastställt. I riktlinjerna anges bland annat hur fritidsgårdarna ska vara öppna. Kultur- och fritidsenheten bedömer att öppethållandet är rimligt och tillräckligt. I riktlinjerna anges också att alla ungdomar oavsett kön, etnisk bakgrund, politisk åsikt eller religiös tro ska kunna mötas på lika villkor. Enheten menar att detta även omfattar unga med annan könsidentitet. Om en enskild fritidsgård menar att det trots detta finns skäl för att HBTQ-certifiera sin verksamhet på egen hand, som en del hur utför sitt uppdrag, så finns den möjligheten. Ett sådant beslut får fattas av respektive utförare.

Enheten har inte utrett om det behövs fältarbetare i Nacka då det är socialnämnden som ansvarar för kommunens sociala förebyggande ungdomsarbete.

Handlingar i ärendet

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 2 februari 2016
Bilaga 1. Motion Utveckla fritidsgårdarna – återinför fältassistenter

§ 6 forts.

Bilaga 2. Protokollsutdrag från KSAU

Yrkanden

Ordförande Richard Wendt (M), Louise Granath (L), Martin Gunnesson (KD) och Ingemar Sahlgren (C) yrkade gemensamt på en följande ändring i den del av förslag till beslut som avser HBTQ-certifiering:

- Beträffande förslaget om HBTQ-certifiering konstaterar fritidsnämnden att fritidsgårdarna har i uppdrag att vara mötesplatser för ungdomar med olika bakgrund och identitet, i vilket arbetet med HBTQ-frågor ingår. Kommunens Mångfaldskommitté har i uppdrag att arbeta med dessa frågor brett inom kommunens verksamheter. Formerna för hur arbetet bedrivs kan variera utifrån varje verksamhets och enhets specifika omständigheter, där den föreslagna certifieringen kan vara en modell. Beslutet om formerna för detta arbete vilar på respektive verksamhet. Motionen anses därmed färdigbehandlad.

Ninni Lindberg (MP) yrkade bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande Richard Wendt (M) ställde Alliansens yrkande mot Ninni Lindbergs (MP) bifallsyrkande och fann att nämnden bifallit Alliansens yrkande.

Fritidsnämnden beslutade således i enlighet med enhetens förslag till beslut och Alliansens ändringsyrkande.

Bosse Ståldal (NL) deltog inte i handläggningen av ärendet på grund av jäv.

- - - - -

2015-11-12

Motion till Nacka kommunfullmäktige

Utveckla fritidsgårdarna – återinför fältassistenter!

Kommunens fritidsgårdar har låg besöksfrekvens. Det betyder inte att de inte fyller en mycket viktig funktion för kommunens unga invånare. Vi vill att fritidsgårdar ska fortsätta att finnas i varje kommundel och ha generösa öppettider. Inte minst är det viktigt på helger och lov.

Samtliga fritidsgårdar ska ha ett inkluderande normkritiskt arbetssätt vilket innebär att personalen är utbildad i dessa frågor. Vi vill att fritidsgårdarna hbt-certifieras utifrån den certifiering med utbildning som RFSL tillhandahåller.

Som ett komplement till Polarna ska fältassistenter återinföras. Dessa ska vara knutna till fritidsgårdarna i de olika kommundelarna. Det är viktigt att fritidsgårdspersonal och fältassistenter får ha sina olika roller på gården och ute bland ungdomarna. Vi vet att alkohol och droganvändning är hög bland Nackas ungdomar varför det är särskilt viktigt att jobba förebyggande och i samverkan.

Vänsterpartiet yrkar

att fritidsgårdarna får utökade öppettider

att fridsgårdarna HBT-certifieras

att fältassistenter återinförs i kommunen

Vänsterpartiet Nacka

Rolf Wasteson *Camilla Carlberg*

Birgit Hansson

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 65

Dnr KFKS 2015/748-822

Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden

Motion den 16 november 2016 av Erik Svanfeldt, Zakia Mirza, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärende

Erik Svanfeldt, Zakia Mirza, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S) i en motion lämnat förslag om att den nya simhallen i Saltsjöbaden ska inrymma ett gemensamt omklädningsrum för med dusch och omklädningsrum för funktionshindrade samt att det görs ett sluttande golv så man lätt kan gå ner i vattnet.

Fritidsnämndens beslut den 18 februari 2016 innebär att den nya simhallen ska utformas så att samtliga lokaler och funktioner ska vara tillgänglighetsanpassade för att kunna fungera för personer med olika funktionsnedsättning enligt gällande regelverk.

Därmed pågår redan ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen.

Handlingar i ärendet

Fritidsnämnden den 17 mars 2016 § 16
Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 29 februari 2016
Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i fritidsnämnden den 18 februari 2016 § 6
Fritidsnämnden föreslog kommunfullmäktige fatta följande beslut.
Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med fritidsnämndens förslag.

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

NACKA KOMMUN

17 mars 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Fritidsnämnden

§ 16

FRN 2016/25-822

Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden

Motion den 16 november 2016 av Erik Svanfeldt, Zakia Mirza, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S)

Beslut

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärendet

Erik Svanfeldt, Zakia Mirza, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S) i en motion lämnat förslag om att den nya simhallen i Saltsjöbaden ska inrymma ett gemensamt omklädningsrum för med dusch och omklädningsrum för funktionshindrade samt att det görs ett sluttande golv så man lätt kan gå ner i vattnet.

Fritidsnämndens beslut den 18 februari 2016 innebär att den nya simhallen ska utformas så att samtliga lokaler och funktioner ska vara tillgänglighetsanpassade för att kunna fungera för personer med olika funktionsnedsättning enligt gällande regelverk.

Därmed pågår redan ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen.

Handlingar i ärendet

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 29 februari 2016
Bilaga: Motion

Beslutsgång

Fritidsnämnden beslutade i enlighet med förslag till beslut.

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2016-02-29

TJÄNSTESKRIVELSE
FRN 2016/25

Fritidsnämnden

Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden

Motion den 16 november 2016 av Erik Svanfeldt, Zakia Mirza, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S)

Förslag till beslut

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Erik Svanfeldt, Zakia Mirza, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S) i en motion lämnat förslag om att den nya simhallen i Saltsjöbaden ska inrymma ett gemensamt omklädningsrum för med dusch och omklädningsrum för funktionshindrade samt att det görs ett sluttande golv så man lätt kan gå ner i vattnet.

Fritidsnämndens beslut den 18 februari 2016 innebär att den nya simhallen ska utformas så att samtliga lokaler och funktioner ska vara tillgänglighetsanpassade för att kunna fungera för personer med olika funktionsnedsättning enligt gällande regelverk.

Därmed pågår redan ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen.

Enhetens utredning och bedömning

Fritidsnämnden beslöt den 18 februari 2016 att inriktningen för en ny simhall i Saltsjöbaden ska planeras enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen, daterad 25 januari 2016.

Av bilagan framgår att samtliga lokaler och funktioner ska vara tillgänglighetsanpassade för att kunna fungera för personer med olika funktionsnedsättning enligt gällande regelverk. I bilagan anges även att det ska finnas omklädningsytor med dusch och bastu, där det även finns ytor för personer med funktionsnedsättning, förskole- och skolgrupper, föreningsgrupper, familjer samt personer med annan könsidentitet än kvinna eller man, där olika målgrupper kan vistas var för sig.

NACKA KOMMUN

Utifrån detta beslut ska den aktör som kommer att få i uppdrag att bygga den nya simhallen i Saltsjöbaden få möjlighet att utforma omklädningsrum för funktionsnedsatta där det även finns utrymme för ledsagare. Aktören ska även utforma bassänger och hjälpredskap så att det är möjligt för personer med funktionsnedsättning att ta sig ner i bassänger på en tillfredställande vis. Hur detta ska utformas överlåts till aktören att avgöra. Aktören ska ha den kunskap som krävs för att utforma en simhall i enlighet med beslutade riktlinjer och vedertagna krav på tillgänglighet. Utformningen av tillgänglighetsanpassade funktioner ska enligt gällande regelverk och den erfarenhet som finns inom branschen.

Därmed pågår redan ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Därför föreslår kultur- och fritidsenheten att fritidsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att besluta följande. Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär inga kostnader för fritidsnämnden.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut får inga direkta konsekvenser för barn.

Bilaga

1. Motion – Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden
2. Protokollsutdrag från KSAU daterat 15 december 2015

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Thomas Sass
Utvecklingsledare
Kultur-och fritidsenheten

Socialdemokraterna i Nacka kommunfullmäktige

Tillgänglighet till det nya badhuset i Saltsjöbaden

Motion till kommunfullmäktige

I Saltsjöbaden ska det byggas ett nytt badhus. Det är bra, men det är viktigt att tillgängligheten för funktionshindrade inte glöms bort. Det finns många funktionshindrade som klarar sig bra utan hjälp. Men det finns också många som inte gör det. För dessa människor behövs det gemensamt omklädningsrum. Om en manlig funktionshindrad har kvinnlig assistent så finns det ingenstans där hon kan hjälpa honom med omklädning och duschning. Hon kan inte följa med in på herrarnas och han kan inte följa med in på damavdelningen. Det behövs därför ett gemensamt omklädningsrum med dusch och toalett.

Om man ska ta sig ner i bassängen via stege kan det vara nog så svårt även för en icke funktionshindrad. För en person som till exempel har svårt att se och svårt att röra sig blir det omöjligt. Därför behövs det ett sluttande golv på den grunda delen av simbassängen som gör det möjligt att gå ner i vattnet.

Socialdemokraterna föreslår att

- det i det nya badhuset i Saltsjöbaden inryms ett gemensamt omklädningsrum med dusch och toalett för funktionshindrade samt

- det görs ett sluttande golv så man lätt kan *gå* ner i vattnet.

Nacka den 12 november 2015

Erik Svanfeldt (S) *Zakia Mirza (S)* *Majvie Swärd (S)* *Ella Tegsten (S)*

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 66

Dnr KFKS 2015/849-712

Miljöcertifiering av Nackas förskolor

Motion 14 december 2015 från Sidney Holm och Lisskulla Zayane (MP)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fatta följande förslag.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen eftersom förebyggande miljöarbete regleras av förskolans läroplan. En modell med certifiering kan medföra en för förskolorna begränsande styrning av hur de uppfyller det uppdraget.

Ärende

Sidney Holm och Lisskulla Zayane (MP) föreslår i sin motion att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig.

Förebyggande miljöarbete är ett område som redan säkerställs och regleras av förskolans läroplan. Utbildningsnämnden har bedömt att förslaget om att premiera miljöcertifierade förskolor bör avslås, då ett arbete att särskilt premiera just förebyggande miljöarbete framför de andra delarna i läroplanen kan ge felaktiga signaler om hur förskolorna ska prioritera sitt arbete. Stadsledningskontoret bedömer att arbetet med certifiering riskerar att begränsa förskolornas ansvarstagande för det förebyggande miljöarbetet och medföra en administration som inte tillför det arbetet ett värde motsvarande insatserna. Kommunfullmäktige har antagit ett miljöprogram som anger kommunens övergripande inriktning på allt miljöarbete, så även förskolornas.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 16 mars 2016
Protokollsutdrag utbildningsnämnden den 11 februari 2016 § 9
Utdrag ur läroplan för förskolan (Lpfö-10)
Motion

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Ärendets tidigare behandling

Beslut i utbildningsnämnden den 11 februari 2016 § 9
Utbildningsnämnden föreslog att kommunfullmäktige avslår motionen "Miljöcertifiering av nackas förskolor" av Sidney Holm (MP) och Lisskulla Zayane (MP).

Yrkanden

Louise Ollivier (MP) yrkade, med instämmande av Khashayar Farmanbar (S), bifall till förslagen i motionen.

Beslutsgång

Med avslag på Louise Olliviers yrkande beslutade arbetsutskottet i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

- - - - -

2016-03-16

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/849-712

Kommunstyrelsen

Miljöcertifiering av Nackas förskolor

Motion 14 december 2015 från Sidney Holm och Lisskulla Zayane (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fatta följande förslag.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen eftersom förebyggande miljöarbete regleras av förskolans läroplan. En modell med certifiering kan medföra en för förskolorna begränsande styrning av hur de uppfyller det uppdraget.

Sammanfattning

Sidney Holm och Lisskulla Zayane (MP) föreslår i sin motion att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig.

Förebyggande miljöarbete är ett område som redan säkerställs och regleras av förskolans läroplan. Utbildningsnämnden har bedömt att förslaget om att premiera miljöcertifierade förskolor bör avslås, då ett arbete att särskilt premiera just förebyggande miljöarbete framför de andra delarna i läroplanen kan ge felaktiga signaler om hur förskolorna ska prioritera sitt arbete. Stadsledningskontoret bedömer att arbetet med certifiering riskerar att begränsa förskolornas ansvarstagande för det förebyggande miljöarbetet och medföra en administration som inte tillför det arbetet ett värde motsvarande insatserna. Kommunfullmäktige har antagit ett miljöprogram som anger kommunens övergripande inriktning på allt miljöarbete, så även förskolornas.

Förslagen i motionen

Sidney Holm och Lisskulla Zayane, Miljöpartiet de gröna i Nacka, föreslår i en motion till Nacka kommunfullmäktige 14 december 2015 att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig.

NACKA KOMMUN

Utbildningsnämnden utredning och förslag

Utbildningsnämnden behandlade förslagen i motionen vid sitt sammanträde den 11 februari 2016, § 9. Utbildningsnämnden fattade följande beslut.

”Utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen ”Miljöcertifiering av Nackas förskolor” av Sidney Holm (MP) och Lisskulla Zayane (MP). ”

Som underlag för utbildningsnämndens beslut låg följande underlag.

Förebyggande miljöarbete är ett område som redan säkerställs och regleras av förskolans läroplan (…) Det är förskolorna som utifrån sina förutsättningar ansvarar för att utveckla och organisera verksamheten så att den uppfyller läroplanens krav.

Alla delar i läroplanen ska ha samma dignitet och omfattas av det pedagogiska arbetet i förskolan. Att särskilt premiera just förebyggande miljöarbete framför de andra delarna i läroplanen kan ge felaktiga signaler om hur förskolorna ska prioritera sitt arbete.

En särskild miljöcertifiering skulle även behöva dokumenteras av den verksamhet som söker en sådan. Det kan leda till att verksamheten får ännu en administrativ arbetsbörda, som tar tid från arbetet med barnen.

Utbildningsenheten konstaterar också att utbildningsnämnden tidigare föreslagit kommunfullmäktige att avslå liknande förslag, till exempel motionen om att införa en barnrättscertifiering i Nacka kommun.

Av dessa skäl gör utbildningsenheten bedömningen att förslaget i motionen att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig bör avslås.

Stadsledningskontorets utredning och förslag

Som utbildningsnämnden har lyft fram i sin beredning av motionen innehåller läroplanen för förskolan bestämmelser om förebyggande miljöarbete.

Grundläggande värden förskolans läroplan, sidan 4
”Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.”

Förskolan uppdrag Förskolans läroplan, sidan 7
”Förskolan ska lägga stor vikt vid miljö- och naturvårdsfrågor. Ett ekologiskt förhållningssätt och en positiv framtidstro ska prägla förskolans verksamhet. Förskolan ska medverka till att barnen tillägnar sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och förstår sin delaktighet i naturens kretslopp. Verksamheten ska hjälpa barnen att förstå hur vardagsliv och arbete kan utformas så att det bidrar till en bättre miljö både i nutid och framtid.”

Utveckling och lärande mål läroplanen sidan 10

NACKA KOMMUN

”utvecklar sin förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra.”
Arbetslaget ska:
”Ge barn möjlighet att förstå hur egna handlingar kan påverka miljön…”

Stadsledningskontoret ser i och för sig inte att olika sätt att stödja förskolornas arbete genom arrangemang som det är valfritt att delta i, medför att förskolans olika ansvar enligt läroplanen värderas olika. Däremot innebär utformandet av certifieringar en styrning av hur förskolorna tar sig an miljöarbetet och behov av en hel del administration. Stadsledningskontoret bedömer att en certifiering inte tillför förskolornas miljöarbete värde motsvarande insatserna med att jobba med certifieringsmodeller och att de medför en begränsande styrning av arbetet. Det av kommunfullmäktige antagna miljöprogrammet anger Nacka kommuns övergripande inriktning på miljöarbetet och är i sig styrande för förskolornas verksamhet.

Ekonomiska konsekvenser

Att avslå motionen innebär inga ekonomiska konsekvenser för förskolor eller för Nacka kommun.

Konsekvenser för barn

Förskolan har ett uppdrag enligt läroplanen att arbeta med ett förebyggande miljöarbete. Det har inga negativa konsekvenser för barn att inte styra det genom certifieringsmodeller.

Bilagor

1. Motion
2. Protokollsutdrag utbildningsnämnden den 11 februari 2016, § 9
3. Utdrag ur läroplan för förskolan (Lpfö-10)

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Susanne Nord
Utbildningsdirektör

§ 9

Dnr UBN 2016/12

Miljöcertifiering av Nackas förskolor

Motion 14 december 2015 från Sidney Holm (MP) och Lisskulla Zayane (MP)

Beslut

Utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen "Miljöcertifiering av Nackas förskolor" av Sidney Holm (MP) och Lisskulla Zayane (MP).

Ärendet

Sidney Holm (MP) och Lisskulla Zayane (MP) föreslår i en motion Nacka kommunfullmäktige att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig. Förebyggande miljöarbete är ett område som redan säkerställs och regleras av förskolans läroplan. Att särskilt premiera just förebyggande miljöarbete framför de andra delarna i läroplanen kan ge felaktiga signaler om hur förskolorna ska prioritera sitt arbete. Utbildningsenheten bedömer att förslaget om att premiera miljöcertifierade förskolor bör avslås.

Handlingar i ärendet

Utbildningsenhetens tjänsteskrivelse 2016-01-30
Motionen
Bilaga 2 Utdrag ur förskolans läroplan (Lpfö-10)

Yrkanden

Ordförande Tobias Nässén (M) yrkar bifall till utbildningsenhetens förslag.

Magnus Söderström (MP) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande Tobias Nässén ställer sitt bifall till utbildningsenhetens förslag mot Söderströms bifall till motionen och finner att nämnden beslutat i enlighet med sitt förslag.

Votering begärs. Den som röstar för Tobias Nässéns förslag att bifalla utbildningsenhetens förslag röstar ja. Den som röstar för Magnus Söderströms bifall till motionen röstar nej.

§ 9 forts

Votering genomförs

	Ja	Nej
Tobias Nässén (M)	X	
Lena Linnerborg (L)	X	
Espen Bjordal (S)		X
David Erixon (M)	X	
Christina Rinman (M)	X	
Håkan Ekegren (C)	X	
Karolina Johansson KD)	X	
Ulrika Bjare (S)		X
Magnus Söderström (MP)		X
Margareta Jonsson (NL)		X
Summa	6	4

Utbildningsnämnden har därmed med 6 ja-röster mot 4 nej-röster beslutat att bifalla Tobias Nässéns förslag.

Reservationer

Magnus Söderström (MP) och Espen Bjordal (S) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Magnus Söderström antecknar för Miljöpartiet:
Beredningen av den här motionen signalerar något väldigt allvarligt: ett totalt ointresse för politiska idéer som går ut på att underlätta för förskolor som vill genomföra konkreta satsningar på sin verksamhet utifrån aspekter av läroplansuppdraget. Det är dessutom väldigt allvarligt att det i beredningen av denna motion signaleras att om vi som politiker beslutade om att ge incitament för att förskolor ska kunna miljöcertifiera sig så skulle inte förskolan klara av att jobba med de andra delarna av läroplanen. Vi vet att förskolorna i Nacka är professionella nog att kunna tolka uppdraget som det är beskrivet i läroplanen på ett sätt som gör att man inte ställer de olika perspektiven emot varandra: bara för att man som kommun signalerar att det är positivt att förskolor miljöcertifierar sig och på så sätt jobbar konkret med hållbar utveckling betyder det alltså inte att man prioriterar ner de andra delarna av uppdraget. Beslutet att en förskola ska miljöcertifiera sig ligger alltid hos den enskilda huvudmannen (förhoppningsvis i samråd med personalen) och även om tjänsteskrivelsen är skriven som om motionen går ut på att tvinga verksamheter att certifiera sig så är det inte det som motionen föreslår!
Vi tror och hoppas att kommunfullmäktige är kloka nog att sympatisera med visionen om att fler förskolor får möjlighet att miljöcertifiera sig och bifaller motionen, det är också

tråkigt att beredningen av motionen inte har föranlett några konkreta förslag på hur incitament ska kunna skapas.

- - - - -

§ 10

Dnr UBN 2015/32-610

Svar på politikerinitiativ om en satsning på reellt elevinflytande av Magnus Söderström (MP)

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att lämna politikerinitiativet av Magnus Söderström (MP) om en satsning på reellt elevinflytande utan åtgärd. Därmed är politikerinitiativet färdigbehandlat.

Ärendet

I ett politikerinitiativ av Magnus Söderström (MP) till utbildningsnämnden föreslås att elevers reella inflytande i skolan ska främjas genom att utbildningsenheten får i uppdrag att anordna ett utvecklingsprojekt samt genomföra exempelvis djupintervjuer av elever. Utbildningsnämnden föreslås också årligen uppmärksamma en skola som jobbar på ett bra sätt med elevernas reella inflytande. Mot bakgrund av den rådande ansvarsfördelningen och att utbildningsenheten på flera olika sätt redan uppmärksammar och främjar goda resultat vad gäller elevernas reella inflytande så föreslås att utbildningsnämnden lämnar politikerinitiativet utan åtgärd.

Handlingar i ärendet

Utbildningsenhetens tjänsteskrivelse 2016-01-25
Politikerinitiativet

Yrkanden

Magnus Söderström (MP) yrkar bifall till politikerinitiativet. I detta yrkande instämmer Espen Bjordal (S).

Ordförande Tobias Nässén (M) yrkar bifall till utbildningsenhetens förslag samt avslag på Magnus Söderströms yrkande.

Beslutsgång

Ordförande Tobias Nässén ställer sitt bifall till utbildningsenhetens förslag mot Söderströms bifall till politikerinitiativet och finner att nämnden beslutat i enlighet med sitt förslag.

§ 10 forts

Votering begärs. Den som röstar för Tobias Nässéns förslag att bifalla utbildningsenhetens förslag röstar ja. Den som röstar för Magnus Söderströms bifall till politikerinitiativet röstar nej.

Votering genomförs

	Ja	Nej
Tobias Nässén (M)	X	
Lena Linnerborg (L)	X	
Espen Bjordal (S)		X
David Erixon (M)	X	
Christina Rinman (M)	X	
Håkan Ekegren (C)	X	
Karolina Johansson KD)	X	
Ulrika Bjare (S)		X
Magnus Söderström (MP)		X
Margareta Jonsson (NL)		X
Summa	6	4

Utbildningsnämnden har därmed med 6 ja-röster mot 4 nej-röster beslutat att bifalla Tobias Nässéns förslag.

Reservationer

Magnus Söderström (MP), Espen Bjordal (S) och Margareta Jonsson (NL) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Margareta Jonsson antecknar för Nackalistan följande:
Bakgrund:
Endast 48% av gymnasieleverna i Nacka anser att de kan påverka arbetssättet under lektionerna.
Endast 65% av gymnasieeleverna anser att de är med och planerar arbetet i skolan.
Andelen gymnasieelever som är motiverade att lära sig mer har sjunkit och är långt från uppställt mål.
Dessa upplysningar talar sitt tydliga språk. Insatser måste till.

Utbildningsenheten menar att man på olika sätt uppmärksammat problemet. Både elever och skola känner säkert också redan till hur situationen ser ut. Uppmärksamhet är inte nog.

Här behövs insatser. Annars är det lätt att det går ytterligare år utan förändring.

- Att vara aktiv aktör i sitt eget arbete, på sin egen arbetsplats, läs sin egen gymnasieskola innebär ett aktivare ansvarstagande för sitt eget lärande.

En ökad delaktighet innebär också att motiveringen att lära sig mer ökar.

Utbildningsnämnden har som en av sina uppgifter att följa upp resultat. Om nu utbildningsnämnden inte har att initiera utvecklingsprojekt så skulle utbildningsnämnden i sitt agerande på ett *indirekt* sätt kunna *stödja* och *entusiasmera* till att det anordnas olika utvecklingsprojekt vad gäller *elevers reella inflytande.*

Förslagsvis genom **att**

Utbildningsnämnden årligen uppmärksammar en skola som på ett förtjänstfullt sätt visat att de ger eleverna stora möjligheter till ett reellt inflytande

Magnus Söderström antecknar för Miljöpartiet:
Trots att utbildningsnämnden år efter år misslyckas med att nå de uppsatta målen gällande reellt elevinflytande så bemöts konkreta förslag för att förbättra möjligheterna att nå dessa mål med ointresse. Vi i Miljöpartiet tror på att ett tydligt politiskt ledarskap är viktigt i dessa frågor och för att komma vidare måste rektorer, lärare och elever få delge sina tankar kring utmaningen med reellt elevinflytande. Det räcker inte med enkäter eller enskilda samtal med endast huvudmän. Det är uppenbart att det saknas en politisk vision att nå dessa mål så frågan blir: under hur många år framöver är det okej att fortsätta misslyckas med detta mål? Under hur många år ska elever i Nackas skolor fortsätta att uppleva att de inte inge ges möjlighet till reellt inflytande?
Under samma nämndsammanträde som det här politikerinitiativet röstades ner presenterades förslag på hur utbildningsenheten genom samtal med huvudmännen ska lyfta upp utmaningar som är kopplade till de mål och nyckeltal som nämnden har satt upp. Detta är en snarlik åtgärd som presenteras som förslag i politikerinitiativet med en viktig skillnad: vi i Miljöpartiet efterfrågar mer kvalitativt underlag där elever och lärare kommer till tals gällande elever möjligheter till reellt inflytande. Samtal mellan tjänstemän på utbildningsenheten och huvudmännen kan föras i all oändlighet men vi kommer aldrig problemet närmre om inte lärare och elever utfrågas om hur det faktiskt ser ut i faktiska undervisningssituationer.
Vi reserverar oss självfallet mot ett beslut som i praktiken innebär status quo: inga nya riktade åtgärder genomförs och vi kommer förmodligen inte nå nämndens uppställda mål nästa år heller.

§ 10 forts

Espen Bjordal antecknar för Socialdemokraterna följande:
Socialdemokraterna stödjer miljöpartiets politikerinitiativ gällande reellt inflytande. Nacka skolor fungerar bra på många sett. Dock finns det utmaningar. Vi har under flera år kunna se röda siffror på bl.a. reellt inflytande och att skolorna i Nacka här inte når upp till utbildningsnämndens nyckeltal. För att kunna vända dessa siffror krävs handling från oss politiker. När det gäller frågan om reellt inflytande handlar det om att elever ska utveckla sin demokratiska kompetens och finna det meningsfullt att delta i demokratiska processer. Det handlar med andra ord om att ge eleverna demokratins verktyg, reellt inflytande samt väcka deras vilja och engagemang att använda dessa verktyg. Att skolorna i Nacka år efter år inte uppfyller nämndens nyckeltal är allvarligt och vi måste gå till handling. Att majoriteten i Nacka väljer att inte ta denna fråga på allvar tycker vi är anmärkningsvärt. Vi har förståelse för att det är svårt att förstå vad som är orsaken till de röda siffrorna och för det tror vi likt miljöpartiet att en vi kvalitativt behöver undersöka samt också ge pedagoger verktyg och förutsättningar att arbeta med dessa frågor.

- - - - -

2016-02-01

UBN 2016/12-619

Bilaga 2

Bilaga 2 Utdrag ur förskolans läroplan (Lpfö-10)

Grundläggande värden förskolans läroplan s 4
”Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.”

Förskolan uppdrag Förskolans läroplan s 7
”Förskolan ska lägga stor vikt vid miljö- och naturvårdsfrågor. Ett ekologiskt förhållningssätt och en positiv framtidstro ska prägla förskolans verksamhet. Förskolan ska medverka till att barnen tillägnar sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och förstår sin delaktighet i naturens kretslopp. Verksamheten ska hjälpa barnen att förstå hur vardagsliv och arbete kan utformas så att det bidrar till en bättre miljö både i nutid och framtid.”

Utveckling och lärande mål läroplanen sid 10:
”*utvecklar sin förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra.”*
Arbetslaget ska:
”Ge barn möjlighet att förstå hur egna handlingar kan påverka miljön…”

miljöpartiet de gröna

Miljöcertifiering av Nackas förskolor

Motion till Nacka kommunfullmäktige 2015-12-14
Sidney Holm och Lisskulla Zayane
Miljöpartiet de gröna i Nacka

Det är svårt att lära gamla hundar att sitta – Förebyggande arbete hos barn och unga tror vi i Miljöpartiet är bästa vägen att gå när det gäller att uppmuntra till ett hållbart beteende hos våra medborgare. Dessutom påverkar barn ofta sina föräldrars beslut så att gå via barnen för att också förändra vuxnas beteende är ofta en effektiv väg. Det krävs både handlingskraft och framtidstro hos nästa generation för att kunna anta de stora utmaningar vi står inför och det är någonting vi måste ingjuta hos våra barn.

Barnen måste få känna att de kan påverka - Miljöpartiet vill använda en certifiering i kommunens förskolor som ett verktyg i ett aktivt och långsiktigt arbete med hållbar utveckling. En miljöcertifiering som t.ex. ”Grön Flagg” skulle ge Nackas förskolor ett konkret verktyg att med ett lösningsinriktat fokus arbeta för att förbättra miljön. Barnen skulle då bli delaktiga i ett positivt förändringsarbete för att nå både kommunens och de globala miljömålen.

Barn vill göra rätt och få uppmärksamhet för det – Miljöpartiet vill att alla förskolor i Nacka som miljöcertifierar sig får någon form av morot. Det kan vara allt från att bara ta emot ett diplom vid en årlig ceremoni i Nacka stadshus, en valfri kulturupplevelse eller en mindre kappsäck med pengar att fritt förfoga över. Vi skulle också kunna införa ett tävlingsmoment för att sporra andra, dels Nackas förskolor sinsemellan men även Nacka kommun vs andra kommuner.

För att engagera alla Nackas medborgare i omställningen mot ett hållbart samhälle och även uppmärksamma unga miljöhjältar föreslår vi:

- att kommunen via en morot försöker få så många som möjligt av kommunens förskolor att miljöcertifiera sig.

********** **********

Sidney Holm (MP) Lisskulla Zayane (MP)

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 67

Dnr KFKS 2016/192-1

Information om giftfria produkter

Motion den 14 mars 2016 av Desha Svenneborg och Sidney Holm (MP)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att kommunen redan bedriver ett arbete i linje med motionens intention och motionen anses därmed bifallen.

Ärende

Desha Svenneborg och Sidney Holm föreslår i en motion att kommunen informerar om rättigheten att som konsument få veta om en vara innehåller särskilt skadliga ämnen eller inte, via webben, en digital broschyr och en "talong" som medborgarna kan skriva ut och använda sig av. Detta för att bidra till kommunens mål om en Giftfri miljö.

Nackas nya miljöprogram som antogs av kommunfullmäktige i mars 2016 poängterar vikten av att alla aktörer i samhället samverkar för att nå miljömålen. Att kommunen underlättar för medborgarna att använda sin konsumentmakt för att också bidra till målet giftfri miljö ligger helt i linje med miljöprogrammets intentioner. Stadsledningskontorets utredning visar att kommunen redan har ett arbete i linje med motionens intention och föreslår därför att motionen med en notering om detta inte ska föranleda några ytterligare åtgärder.

Handlingar i ärendet

Miljöenhetens tjänsteskrivelse den 12 april 2016
Motion

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade med instämmande av Gunilla Grudevall Sten (L), Khashayar Farmanbar (S), Louise Ollivier (MP) och Hans Peters (C) bifall till miljöenhetens förslag men med den ändring att i beslutet ersätta "Motionen är med detta färdigbehandlad" med "Motionen anses därmed bifallen".

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2016-04-12

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/192-1

Kommunstyrelsen

Information om giftfria produkter

Motion den 14 mars 2016 av Desha Svenneborg och Sidney Holm (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att kommunen redan bedriver ett arbete i linje med motionens intention och motionen föranleder därmed inte några ytterligare åtgärder. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Desha Svenneborg och Sidney Holm föreslår i en motion att kommunen informerar om rättigheten att som konsument få veta om en vara innehåller särskilt skadliga ämnen eller inte, via webben, en digital broschyr och en ”talong” som medborgarna kan skriva ut och använda sig av. Detta för att bidra till kommunens mål om en Giftfri miljö.

Nackas nya miljöprogram som antogs av kommunfullmäktige i mars 2016 poängterar vikten av att alla aktörer i samhället samverkar för att nå miljömålen. Att kommunen underlättar för medborgarna att använda sin konsumentmakt för att också bidra till målet giftfri miljö ligger helt i linje med miljöprogrammets intentioner. Stadsledningskontorets utredning visar att kommunen redan har ett arbete i linje med motionens intention och föreslår därför att motionen med en notering om detta inte ska föranleda några ytterligare åtgärder.

Förslagen i motionen

Desha Svenneborg och Sidney Holm (MP) beskriver i motionen att alla konsumenter har rätt att få reda på om en vara innehåller mer än 0,1 procent av något ämne som finns upptaget på den så kallade ”kandidatförteckningen”, europeiska kemikaliemyndighetens lista över särskilt farliga ämnen. Inom 45 dagar från att frågan har ställts ska den som säljer varan svara på frågan. Detta är ett sätt att sätta press på butiker och tillverkare för att få bort de giftigaste produkterna från butikshyllorna.

NACKA KOMMUN

Motionärerna föreslår att

1. Kommunen på sin hemsida tydligt informerar om rättigheten att som konsument få veta om en vara innehåller särskilt skadliga ämnen eller inte.
2. En digital broschyr med information om kandidatförteckningen tas fram och publiceras för nedladdning på Nacka kommuns hemsida.
3. En ”talong” tas fram och finns tillgänglig på hemsidan så att medborgarna enkelt kan skriva ut och lämna till den butik som säljer en vara kring vilken information önskas.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Kemikalieproduktionen i världen har ökat i snabb takt och kemikalier finns idag i de flesta varor. Många kemikalier har bra och värdefulla egenskaper men många har också negativa effekter på hälsa och miljö. I många fall är kunskapen om kemikaliers hälsoeffekter inte undersökta. Nya kemikalier framställs fortare än lagstiftningen hinner fasa ut farliga ämnen, och farliga kemiska ämnen kan läcka från varor och material och påverka växter, djur och människor. Barn är känsligare än vuxna eftersom de fortfarande växer.

Nackas nya miljöprogram som antogs av kommunfullmäktige i mars 2016 poängterar vikten av att alla aktörer i samhället samverkar för att nå miljömålen. Kommunens egen verksamhet har redan startat ett arbete med att inventera och åtgärda förskolor, skolor, lekplatser och idrottsanläggningar vad gäller de särskilt farliga ämnen som finns upptagna på kandidatförteckningen. Att kommunen underlättar för medborgarna att använda sin konsumentmakt för att också bidra till målet giftfri miljö ligger helt i linje med miljöprogrammets intentioner.

I maj 2016 lanseras kommunens nya webb och i arbetet med den nya webbstrukturen ingår omarbetning av flera informationsområden, däribland kemikalieområdet. En ny sida som vänder sig till medborgare och konsumenter och handlar om kemikalier i hemmet är just nu under uppbyggnad, och där kommer bl.a. information om rätten att få veta om en vara innehåller ämnen på EU:s kandidatförteckning att finnas med.

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Av stadsledningskontorets utredning framgår att kommunen redan har ett arbete i linje med motionens intention. Stadsledningskontoret föreslår därför att motionen med en notering om detta inte ska föranleda några ytterligare åtgärder.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut ger inga ekonomiska konsekvenser.

NACKA KOMMUN

Bilaga

Motion – information om giftfria produkter

Klara Palmberg Broryd
Strategi- och förnyelsedirektör
Stadsledningskontoret

Sabina Nilsson
Biträdande miljöchef
Miljöenheten

miljöpartiet de gröna
NACKA

Motion till Nacka kommunfullmäktige 2016-03-14
Desha Svenneborg & Sidney Holm
Miljöpartiet de gröna i Nacka

En giftfri vardag – Medborgarnas rätt till information.

Giftfri förskola - I kommunens satsning på en giftfri förskola ingår det att göra en inventering av farliga ämnen barn kan komma i kontakt med på förskolan. *"Som en del av Nackas miljöarbete avsätts två miljoner kronor för att byta ut leksaker och annat material på förskolorna och inomhusmiljöerna ska inventeras"* proklameras det på hemsidan.
Giftfri miljö – En giftfri miljö där varken människor eller miljö påverkas negativt är ett av kommunens sex lokala miljömål. Ett av de strategiska målen är minskade gifter i barns vardag – ett mål som enligt information på kommunens hemsida uppvisar *"dåligt läge"* och *"är särskilt angeläget att prioritera"*.
Alla känner inte till sina rättigheter - Alla Nackabor har som konsumenter rätt att få reda på om en vara innehåller mer än 0,1 procent av något ämne som finns upptaget på den så kallade "kandidatförteckningen", europeiska kemikaliemyndighetens lista över särskilt farliga ämnen. Om vi frågar i den butik där vi tänkt köpa en vara, har vi rätt att kostnadsfritt, inom 45 dagar få ett skriftligt svar på skadliga ämnens närvaro eller frånvaro i en produkt. Detta ska hjälpa oss att göra miljömässigt bättre val och på sikt få bort de giftigaste produkterna från butikshyllorna.
Utan information, ingen demokrati - Miljöpartiet vill att kommunen på sin hemsida informerar sina medborgare om sina rättigheter och ger dem den hjälp som behövs för att kunna välja bort giftiga produkter även utanför förskolans lokaler. Ju fler som frågar, desto större press sätts på butiker och tillverkare av varor, och ju färre gifter kommer därmed ut i vår närmiljö.
Tänk globalt, agera lokalt - Färre gifter i vår närmiljö betyder också färre gifter i närmiljön för de som producerar varorna åt oss här i Nacka. På så sätt kan vi med en liten insats här i Nacka, ta ett steg mot en giftfri vardag även för de som tillverkar det vi köper någon annanstans.

Miljöpartiet yrkar på att:

- kommunen på sin hemsida tydligt informerar om rättigheten att som konsument få veta om en vara innehåller särskilt skadliga ämnen eller inte.
- en digital broschyr med information om kandidatförteckningen tas fram och publiceras för nedladdning på Nacka kommuns hemsida
- en "talong" tas fram och finns tillgänglig på hemsidan så att medborgarna enkelt kan skriva ut och lämna till den butik som säljer en vara kring vilken information önskas

Desha Svenneborg (MP) *Sidney Holm (MP)*

NACKA KOMMUN

14 mars 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunfullmäktige

§ 74

Dnr KFKS 2016/192-1

Information om giftfria produkter

Motion den 14 mars 2016 av Desha Svenneborg och Sidney Holm (MP)

Handlingar i ärendet

Motion

Sedan motionen föredragits beslutade fullmäktige remittera den till kommunstyrelsen för beredning.

- - - - -

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 68

Dnr KFKS 2015/851-773

Den psykiska hälsan hos äldre

Motion den 14 december 2015 till kommunfullmäktige av Ninni Lindberg (MP)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.

Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärende

Miljöpartiet de gröna har genom Ninni Lindberg i kommunfullmäktige den 14 december 2015 föreslagit att Nacka kommun startar en utredning och psykisk hälsa för äldre och sätter in förebyggande åtgärder för att minska äldres depression och rädslor. I motionen påtalas att forskning visar att den psykiska ohälsan hos den äldre delen av befolkningen ökar samt att depressioner relaterade till livssituation hos äldre ökar. Höjs livskvaliteten minskar psykisk ohälsa hos de äldre.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 14 december 2015 att motionen skulle gå på remiss till äldrenämnden för utredning och förslag till beslut senast den 26 april 2016.

Sociala kvalitetsenheten bedömer att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.

Handlingar i ärendet

Äldrenämnden den 16 mars 2016 § 27
Äldreenhetens tjänsteskrivelse den 25 februari 2016
Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i äldrenämnden den 16 mars 2016 § 27

Äldrenämnden föreslog kommunfullmäktige att fatta följande beslut:
Kommunfullmäktige noterar att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.
Motionen är med detta färdigbehandlad.

Yrkanden

Louise Ollivier (MP) yrkade bifall till förslagen i motionen.

Beslutsgång

Med avslag på Louise Olliviers yrkande beslutade arbetsutskottet i enlighet med äldrenämnden förslag.

- - - - -

§ 27

ÄLN 2015/275-739

Motion – Den psykiska hälsan hos äldre

Motion den 14 december 2015 till kommunfullmäktige av Ninni Lindberg (MP)

Beslut

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige noterar att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.

Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärendet

Miljöpartiet de gröna har genom Ninni Lindberg i kommunfullmäktige den 14 december 2015 föreslagit att Nacka kommun startar en utredning och psykisk hälsa för äldre och sätter in förebyggande åtgärder för att minska äldres depression och rädslor. I motionen påtalas att forskning visar att den psykiska ohälsan hos den äldre delen av befolkningen ökar samt att depressioner relaterade till livssituation hos äldre ökar. Höjs livskvaliteten minskar psykisk ohälsa hos de äldre.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 14 december 2015 att motionen skulle gå på remiss till äldrenämnden för utredning och förslag till beslut senast den 26 april 2016.

Sociala kvalitetsenheten bedömer att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteskrivelse från äldreenheten, 2016-02-25
2. Motion
3. Protokollsutdrag 209 §, kommunstyrelsens arbetsutskott den 14 december 2015

Yrkanden

Monica Brohede Tellström (L) yrkade bifall till förslaget.

Beslutsgång

Äldrenämnden beslutade i enlighet med Monica Brohede Tellströms (L) yrkande.

Protokollsanteckningar

Ninni Lindberg lät anteckna följande för Miljöpartiet de gröna
Miljöpartiet i de gröna säger JA till motionen med motivering att det är på individnivå som förebyggande åtgärder kan sättas in för att förhindra att de äldre blir deprimerade eller får ångest och oro. Att ge generella åtgärder ger ingen effekt eftersom det är individen som behöver hjälp, inte gruppen. Dessutom ser vi att detta är ett ökande problem i samhället eftersom de äldre blir allt fler.

- - - - -

2016-03-22

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr ÄLN 2015/275-739

NACKA KOMMUN

Äldrenämnden

Den psykiska hälsan hos äldre

Motion den 14 december 2015 till kommunfullmäktige av Ninni Lindberg (MP)

Förslag till beslut

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige noterar att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.

Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Miljöpartiet de gröna har genom Ninni Lindberg i kommunfullmäktige den 14 december 2015 föreslagit att Nacka kommun startar en utredning och psykisk hälsa för äldre och sätter in förebyggande åtgärder för att minska äldres depression och rädslor. I motionen påtalas att forskning visar att den psykiska ohälsan hos den äldre delen av befolkningen ökar samt att depressioner relaterade till livssituation hos äldre ökar. Höjs livskvaliteten minskar psykisk ohälsa hos de äldre.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 14 december 2015 att motionen skulle gå på remiss till äldrenämnden för utredning och förslag till beslut senast den 26 april 2016.

Sociala kvalitetsenheten bedömer att Nacka kommun har kännedom om äldres psykiska ohälsa generellt samt har en åtgärdsplan för hur personal bättre ska uppmärksamma och minska psykisk ohälsa hos enskilda äldre i kontakt med vård och omsorg i Nacka kommun.

Förslagen i motionen

I en motion från Ninni Lindberg, Miljöpartiet de gröna i kommunstyrelsen den 14 december 2015 föreslås att Nacka kommun:

NACKA KOMMUN

- Ska starta en utredning om den psykiska hälsan hos den äldre befolkningen i kommunen. Förslag på metoder som ges i motionen är intervjuer och en vetenskaplig genomgång av befintlig nationell och internationell forskning.
- Ska sätta in förebyggande åtgärder för att hindra depression och rädslor.

Enhetens utredning och bedömning

Enligt Stockholms läns folkhälsorapport 2015 är depression och ångest de folkhälso-problem som stadigt ökar sedan år 2006. Psykisk ohälsa är något vanligare bland kvinnor än bland män. I länet har 11 procent av de vuxna kvinnorna och 5,5 procent av männen en sådan diagnos år 2014. Förekomsten är lägst bland de äldsta.

Självmorden i Stockholms län och i Sverige har sjunkit kraftigt. Självmord är vanligare bland äldre personer än yngre men åldersskillnaden har krympt över tid. Det är dubbelt så vanligt att män begår självmord, en något mindre könsskillnad än i riket som helhet. Självmords-försök, självskador och självmordstankar är tvärtom vanligare bland kvinnor, framför allt i yngre åldersgrupper.

Utlösande faktorer till psykisk ohälsa kan vara kroppsliga sjukdomar som cancer, hjärt-problem och stroke. Negativ stress och sömnproblem, fetma och alkoholkonsumtion samt bristande fysisk aktivitet kan ha ett samband med psykisk ohälsa. Enligt rapporten behövs insatser i samband med kroppsliga sjukdomar öka liksom tidiga symptom uppmärksammas mer (Stockholms läns folkhälsorapport 2015)[1]. Resultatet av Folkhälsorapporten för äldre presenteras på ett sammanträde med äldrenämnden våren 2016.

Depressioner drabbar 10-15 procent av alla som är 65 år och äldre. I de högsta åldrarna ökar denna andel till det dubbla. Ångestsjukdomar drabbar 5-10 procent av de äldre och förekommer ofta tillsammans med depression (Socialstyrelsen 2014[2]). Tillgänglighet hos biståndshandläggare och personal inom hemtjänst och på boenden, kontinuitet och samverkan samt stöd till anhöriga är faktorer som särskilt påtalas för äldre personer med psykiskt ohälsa behöver uppmärksammas. Kompetensutveckling för att personal tidigare ska uppmärksamma tecken på psykisk ohälsa anses också viktigt (ibid).

Sociala kvalitetsenheten anser att det i dagsläget inte finns behov av ytterligare en kart-läggning av äldres psykiska hälsa. Orsaken är att det nyligen har genomförts kartläggningar på nationell nivå som både beskriver orsaker till och andel av psykisk ohälsa hos äldre samt att socialstyrelsen år 2014 gav ut en vägledning ” Att uppmärksamma äldre med psykisk ohälsa” för verksamhetsansvariga inom socialtjänst, kommunal hälso- och sjukvård samt primärvård (ibid). Resurser kommer däremot att läggas på hur psykisk ohälsa hos äldre personer med hemtjänst och hos personer som bor på särskilda boenden tidigare ska uppmärksammas. Enheten för äldre är medvetna om behovet av kompetensutveckling hos

[1] http://dok.slso.sll.se/CES/FHG/Folkhalsoarbete/Halsa%20Stockholm/Folkhalsorapport_2015.pdf
[2]Socialstyrelsen (2014) Att uppmärksamma äldre med psykisk ohälsa.

NACKA KOMMUN

biståndshandläggare och vård- och omsorgspersonal. Flera insatser har genomförts och planeras:

- Kompetensutveckling med temat ”Psykisk sjukdom och psykisk ohälsa hos äldre” genomfördes 2013. Den bestod av föreläsningar, flera workshops och möten om samverkan mellan primärvård och biståndshandläggare.
- Ett projekt ”Stödprogram för äldre som lever med psykisk ohälsa ” för att ta fram en modell för ett förebyggande program i grupp för äldre med psykisk ohälsa startade i januari 2015. Programmet ska bygga forskning och evidens kring äldre Där ingår samverkan med landstinget. Resultatet av projektet ska ligga som underlag till beställning av förebyggande insatser. Medarbetaren som driver projektet ingår i Nacka kommuns utvecklingsakademi. En projektgrupp med biståndshandläggare ingår i projektet. Vägledningen ”Att uppmärksamma äldre med psykisk ohälsa” från socialstyrelsen ingår i detta.
- Enheten för äldre deltar i ett nätverk kring äldre med psykisk ohälsa i Stockholms landsting sydost (SLSO).
- Många medarbetare hos våra anordnade har deltagit i en webbutbildning om psykisk ohälsa för äldre: ”Våga fråga, våga se ” som gjorts av Nestor Forskning och utveckling för äldre. Utbildningen består av sex områden kring psykisk ohälsa som vardera tar mellan 40 - 60 minuter. Nestor genomför även en halv utbildningsdag med samma tema i höst både för biståndshandläggare och för anordnare.
- Anhörigkonsulenten erbjuder årligen flera föreläsningar för anhöriga varav demens och schizofreni är två teman. Syftet med anhörigstöd är att anhöriga ska ha möjlighet att både få information om temana, om stöd och erfarenhetsutbyte med andra anhöriga.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget medför inga konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Motion
2. Protokollsutdrag 209 §, kommunstyrelsens arbetsutskott den 14 december 2015

Beslutet ska skickas till
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Anna-Lena Möllstam
Enhetschef
Äldreenheten

Eva Britt Lönnback Yilma
Kvalitetsutvecklare
Sociala kvalitetsenheten

miljöpartiet de gröna NACKA

Motion till kommunfullmäktige 2015-12-14
Ninni Lindberg
Miljöpartiet de gröna

Vi blir allt äldre i Sverige. Forskning[1] visar att den psykiska ohälsan hos den äldre delen av befolkningen ökar. Depressionerna ökar med åldern samtidigt som det ej verkar vara åldersrelaterat utan relaterat till livssituationen. För att höja livskvaliteten för de äldre så behöver den psykiska ohälsan minska. Den psykiska hälsan hos den äldre befolkningen i Nacka är viktig.

Miljöpartiet föreslår att:

- Nacka kommun startar en utredning om den psykiska hälsan hos den äldre befolkningen i kommunen och att förebyggande åtgärder sätts in för att förhindra depression och rädslor.

En möjlig metod att använda sig av är intervjuer men även en vetenskaplig genomgång av den forskning som redan har gjorts i landet och internationellt, skulle kunna komma i fråga.

.....
Ninni Lindberg, MP

[1] http://www.gu.se/omuniversitetet/aktuellt/nyheter/detalj//majoriteten-av-svenskar-mellan-70-och-80-ar-har-nagon-fobi.cid1325544

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 69

Dnr KFKS 2016/74-029

Inrättande av arbetsmiljöråd i Nacka

Motion den 1 februari 2016 av Khashayar Farmanbar, Espen Bjordal, Maria Raner, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen om att skapa ett arbetsmiljöråd i Nacka kommun, då förslaget inte är förenligt med kommunens samverkanssystem. Kommunen har ett samverkansavtal med personalorganisationerna som definierar hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar.

Ärende

Motionärerna Khashayar Farmanbar (S) Espen Bjordal (S) Maria Raner (S) Majvie Swärd (S) och Ella Tegsten (S) vill inrätta ett samrådsorgan, Arbetsmiljöråd/ Arbetsmiljökommitté där förtroendevalda och företrädare för personalorganisationerna, tillsammans bevakar att arbetsmiljöaspekterna tillgodoses vid större förändringar, följer de åtgärder som görs för att förbättra arbetsmiljön i kommunen, följer upp de insatser som gjorts och vid behov föreslår förbättringar. Motionärerna vill stärka insatserna för att Nacka kommun som arbetsgivare skall erbjuda en attraktiv arbetsmiljö.
Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige avslår förslaget då det inte är förenligt med kommunens samverkanssystem där ett samverkansavtal med facken definierar hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar. Inom ramen för samverkanssystemet och det systematiska arbetsmiljöarbetet är det ytterst stadsdirektören som samverkar med fackliga företrädare vid större förändringar.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 15 april 2016
Motion

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) yrkade bifall till förslagen i motionen.

Beslutsgång

Med avslag på Khashayar Farmanbars yrkande beslutade arbetsutskottet i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2016-04-15

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/74-029

Kommunstyrelsen

Inrättande av arbetsmiljöråd i Nacka

Motion den 1 februari 2016 av Khashayar Farmanbar, Espen Bjordal, Maria Raner, Majvie Swärd och Ella Tegsten (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen om att skapa ett arbetsmiljöråd i Nacka kommun, då förslaget inte är förenligt med kommunens samverkanssystem. Kommunen har ett samverkansavtal med personalorganisationerna som definierar hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar.

Sammanfattning

Motionärerna Khashayar Farmanbar (S) Espen Bjordal (S) Maria Raner (S) Majvie Swärd (S) och Ella Tegsten (S) vill inrätta ett samrådsorgan, Arbetsmiljöråd/ Arbetsmiljökommitté där förtroendevalda och företrädare för personalorganisationerna, tillsammans bevakar att arbetsmiljöaspekterna tillgodoses vid större förändringar, följer de åtgärder som görs för att förbättra arbetsmiljön i kommunen, följer upp de insatser som gjorts och vid behov föreslår förbättringar. Motionärerna vill stärka insatserna för att Nacka kommun som arbetsgivare skall erbjuda en attraktiv arbetsmiljö.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige avslår förslaget då det inte är förenligt med kommunens samverkanssystem där ett samverkansavtal med facken definierar hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar. Inom ramen för samverkanssystemet och det systematiska arbetsmiljöarbetet är det ytterst stadsdirektören som samverkar med fackliga företrädare vid större förändringar.

Förslagen i motionen

Khashayar Farmanbar (S) Espen Bjordal (S) Maria Raner (S) Majvie Swärd (S) Ella Tegsten (S) har i motionen yrkat att kommunfullmäktige ger i uppdrag åt kommunstyrelsen att

NACKA KOMMUN

inrätta ett samrådsorgan för att säkerhetsställa en god arbetsmiljö för de anställda i Nacka kommun. Motionen inleds med att ”Varje arbetsgivare som erbjuder god arbetsmiljö ökar förutsättningarna för att arbetsmarknaden fungerar. Det är arbetsmarknadens parter som tillsammans skall sträva efter bästa möjliga lösningar på arbetsmiljöproblem.”

Motionärerna vill stärka insatserna för att Nacka kommun som arbetsgivare skall erbjuda en attraktiv arbetsmiljö. Motionärerna vill därför inrätta ett samrådsorgan, Arbetsmiljöråd/ Arbetsmiljökommitté där förtroendevalda och företrädare för personalorganisationerna, tillsammans bevakar att arbetsmiljöaspekterna tillgodoses vid större förändringar, följer de åtgärder som görs för att förbättra arbetsmiljön i kommunen, följer upp de insatser som gjorts och vid behov föreslår förbättringar. Rådet skulle vara ett komplement i det ordinarie arbetsmiljöarbetet i kommunen och bör årligen redovisa sina iakttagelser i ett arbetsmiljöbokslut framhåller motionärerna.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Förslaget att ge kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta ett samrådsorgan för att säkerhetsställa en god arbetsmiljö för kommunens anställda där förtroendevalda och företrädare för personalorganisationerna tillsammans bevakar att arbetsmiljöaspekterna tillgodoses vid större förändringar och följer de åtgärder som görs för att förbättra arbetsmiljön i kommunen är inte förenligt med samverkanssystemet och kommunstyrelsens instruktion KSKF 2016/163-003. Samverkanssystemet innebär att arbetsmiljöfrågor ska vara levande och ingå i såväl enhetens arbetsplatsträffar, i alla samverkansgrupper där arbetsgivaren samverkar med fackliga organisationer (SAMK) samt i utvecklingssamtal och andra medarbetarsamtal. Medbestämmandelagen och arbetsmiljölagen utgör den rättsliga grunden för samverkan.

Kommunstyrelsen utövar sitt personal- och arbetsmiljöansvar genom kommunstyrelsens instruktion för verksamhets-, personal- och arbetsmiljöansvar där kommunstyrelsens delegering av beslutanderätt framgår. Nacka kommuns grundläggande värdering om förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga – samt för deras vilja att ta ansvar och styrprincipen att delegera ansvar och befogenheter till lägsta effektiva nivå är utgångspunkter för hur kommunstyrelsen utövar sitt personal- och arbetsmiljöansvar. Den som är enhetschef/ verksamhetschef/rektor har inom ramen för gällande lagar, förordningar, föreskrifter, avtal, kommunala mål, beslutade budgetramar och styrdokument antagna inom Nacka kommun fullständigt ansvar för enhetens/verksamhetsområdets inriktning, mål, organisation, ekonomi, resultat, personal, arbetsmiljö och utveckling enligt kommunstyrelsens instruktion och delegationsordning.

Stadsledningskontoret har tagit fram riktlinjer och rutiner för hur chefer medvetandegörs om det ansvar för arbetsmiljöuppgifter som följer av chefsuppdraget, allt i syfte att säkerställa att ansvar för arbetsmiljöuppgifter delegeras enligt arbetsmiljölagens krav.

NACKA KOMMUN

I Nacka kommun drivs ett systematiskt arbete för att skapa goda arbetsförutsättningar utifrån medarbetarpolicyn som även är arbetsmiljöpolicy. Medarbetarpolicyn beskriver vårt förhållningssätt som arbetsgivare, chefer och medarbetare för att skapa attraktiva arbetsplatser som kännetecknas av arbetsglädje, effektivitet och kontinuerlig utveckling. Stadsledningskontoret genomför uppföljningar via exempelvis regelbundna medarbetarundersökningar för att ge chefer underlag för det systematiska arbetsmiljöarbetet och för att följa och följa upp arbetsmiljöaspekterna. Varje år genomförs en medarbetarundersökning där medarbetarpolicyns förhållningssätt följs upp. Olika kartläggningar och analyser presenterats och diskuterats vid ledningsgrupper och i samverkan med fackliga företrädare. Chefer och medarbetare arbetar i samverkan fram handlingsplaner för de områden som prioriteras för utveckling vid varje arbetsplats. Ledningsgruppen med kommunens direktörer gör också en särskild analys av styrkor och förbättringsområden i kommunens olika verksamheter och enheter. Detta som ett led i det systematiska arbetsmiljöarbetet och kvalitetsutvecklingen.

Samverkan i Nacka kommun

Kommunens samverkansavtal ligger till grund för hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare ska samverka för att skapa goda arbetsförutsättningar. Motionärerna lyfter fram att det är arbetsmarknadens parter som tillsammans skall sträva efter bästa möjliga lösningar på arbetsmiljöproblem. Stadsledningskontoret instämmer i denna vägledande princip för hur det systematiska arbetsmiljöarbetet ska drivas, följas upp och utvecklas i kommunen – dvs. inom ramen för kommunens samverkanssystem där chefer, skydds-ombud och medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar.

Samverkansavtalets utgångspunkt är att arbetsmiljöfrågor ska vara levande och ingå i såväl enhetens arbetsplatsträffar (APT), i alla samverkansgrupper (SAMK) samt i utvecklings-samtal och andra medarbetarsamtal. Medbestämmandelagen (MBL) och arbetsmiljölagen (AML) utgör den rättsliga grunden för samverkan.

Stadsledningskontoret föreslår således att förslaget i motionen då förslaget inte är förenligt med kommunens samverkanssystem där samverkansavtalet definierar hur chefer, skyddsombud och andra medarbetare samverkar för att skapa goda arbetsförutsättningar. Inom ramen för samverkanssystemet och det systematiska arbetsmiljöarbetet är det ytterst stadsdirektören som samverkar med fackliga företrädare vid större förändringar. Samverkansavtalet genomsyrar alla beslutsnivåer i kommunen och reglerar samverkan mellan chefer/arbetsgivarföreträdare och fackliga företrädare.

Kommunstyrelsen utövar sitt personal- och arbetsmiljöansvar genom att följa läget i tertialbokslut och årsredovisningen. Redovisningen av vad som görs och analyser av arbetsmiljöområdet kommer att utvecklas undre året. Stadsledningskontoret från och med i år nya utbildningssatsningar med ett tydligt fokus på att främja hälsa och motverka ohälsa utifrån de intentioner som ligger bakom den nya arbetsmiljöföreskriften om organisatorisk

NACKA KOMMUN

och social miljö samt kommunens nya övergripande mål. Från och med hösten 2016 intensifieras arbetsmiljösatsningen genom att stadsledningskontoret initierar utbildning som planeras och genomförs i samverkan med kommunens större arbetsgivarorganisationer. Det utbildningsupplägg som genomförs av arbetsgivarföreträdare och fackliga företrädare utgår från det upplägg som arbetsmarknadens parter har arbetat fram för kommuner och landsting.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Förslaget att kommunstyrelsen skulle inrätta ett samrådsorgan Arbetsmiljöråd /Arbetsmiljö-kommitté där förtroendevalda och företrädare för personalorganisationerna skulle utgöra ett komplement till det ordinarie arbetsmiljöarbetet skulle medföra ökad administration och ökade politiska kostnader.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut att avslå förslaget i motionen att skapa ett arbetsmiljöråd i Nacka kommun medför inga konsekvenser för barn. Det är genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete för utveckling av den organisatoriska och sociala miljön på varje arbetsplats som ett hållbart medarbetarengagemang och en god arbetsmiljö skapas i dialog mellan chefer, medarbetare och skyddsombud.

Elisabeth Carle
Personaldirektör
Stadsledningskontoret

Socialdemokraterna i Nacka kommunfullmäktige

Skapa ett arbetsmiljöråd i Nacka

Motion till kommunfullmäktige

Varje arbetsgivare som erbjuder god arbetsmiljö ökar förutsättningarna för att arbetsmarknaden fungerar. Det är arbetsmarknadens parter som tillsammans skall sträva efter bästa möjliga lösningar på arbetsmiljöproblem.

Vi vill stärka insatserna för att Nacka kommun som arbetsgivare skall erbjuda en attraktiv arbetsmiljö. Därför vill vi inrätta ett samrådsorgan, Arbetsmiljöråd/Arbetsmiljökommitté, där politiker och företrädare för personalorganisationerna, tillsammans bevakar att arbetsmiljöaspekterna tillgodoses vid större förändringar, följer de åtgärder som görs för att förbättra arbetsmiljön i kommunen, följer upp de insatser som gjorts och vid behov föreslår förbättringar. Rådet ska vara ett komplement i det ordinarie arbetsmiljöarbetet i kommunen och bör årligen redovisa sina iakttagelser i ett arbetsmiljöbokslut.

Vi yrkar därför att kommunfullmäktige

- Ger i uppdrag åt kommunstyrelsen att inrätta ett samrådsorgan för att säkerhetsställa en god arbetsmiljö för de anställda i Nacka kommun

Nacka den 28 januari 2016

Khashayar Farmanbar (S) Espen Bjordal (S) Maria Raner (S) Majvie Swärd (S) Ella Tegsten (S)

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 48

Dnr KFKS 2014/441-040

Marsbokslut för kommunstyrelsen

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar marsbokslutet 2016 för kommunstyrelsen.

Ärende

Kommunstyrelsen har ansvar för samordning och uppsikt över kommunens samlade verksamhet. Kommunstyrelsen har som egen nämnd ansvar för arbetsgivarfrågor, näringslivspolitik, fastighetsfrågor och markpolitik, god livsmiljö, långsiktig hållbar utveckling och frågor som rör trygghet och säkerhet.

Det ekonomiska resultat som samlas under rubriken "Kommunstyrelsen", omfattar förutom kommunstyrelsen även kommunfullmäktige, stadsledningskontoret, stödenheter, myndighets- och huvudmannaenheter, den kommunala produktionen av välfärdstjänster, lokalenheten samt fastighetsutvecklingsenheten.

Det ekonomiska resultatet för årets tre första månader är -30 miljoner, vilket är 2 miljoner kronor bättre än budget. Prognosen för helåret 2016 korrigeras för lokalenheten med +7 miljoner kronor och välfärd samhällsservice med -2 miljoner kronor. Medfinansieringen av tunnelbanan innebär på grund av lägre KPI-uppräkning drygt 9,5 miljoner i lägre kostnad för 2016.

Några mätningar av verksamhetsresultat har inte skett under årets första tre månader.

Handlingar i ärendet

Controllerenhetens tjänsteskrivelse den 12 april 2016

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med controllerenhetens förslag.

- - - - -

2016-04-12

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2014/441-040

Kommunstyrelsen

Marsbokslut för kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar marsbokslutet 2016 för kommunstyrelsen

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har ansvar för samordning och uppsikt över kommunens samlade verksamhet. Kommunstyrelsen har som egen nämnd ansvar för arbetsgivarfrågor, näringslivspolitik, fastighetsfrågor och markpolitik, god livsmiljö, långsiktig hållbar utveckling och frågor som rör trygghet och säkerhet.

Det ekonomiska resultat som samlas under rubriken ”Kommunstyrelsen”, omfattar förutom kommunstyrelsen även kommunfullmäktige, stadsledningskontoret, stödenheter, myndighets- och huvudmannaenheter, den kommunala produktionen av välfärdstjänster, lokalenheten samt fastighetsutvecklingsenheten.

Det ekonomiska resultatet för årets tre första månader är -30 miljoner, vilket är 2 miljoner kronor bättre än budget. Prognosen för helåret 2016 korrigeras för lokalenheten med +7 miljoner kronor och välfärd samhällsservice med -2 miljoner kronor. Medfinansieringen av tunnelbanan innebär på grund av lägre KPI-uppräkning drygt 9,5 miljoner i lägre kostnad för 2016.

Några mätningar av verksamhetsresultat har inte skett under årets första tre månader.

Ärendet

Kommunstyrelsens mål delas in två perspektiv; ”verksamhetsresultat” och ”insatta resurser”. Respektive perspektiv mäts med ett antal strategiska mål, som bryts ner i nyckeltal. De strategiska målen delas i två delar; dels för kommunstyrelsen i rollen att leda, samordna och ha uppsikt, dels i rollen som egen nämnd. Grönt betyder ”utmärkt”, gult ”bra” och rött ”har brister”.

NACKA KOMMUN

Verksamhetsresultat

Kommunstyrelsen som egen nämnd

För kommunstyrelsens verksamhet har få mätningar genomförts under årets första kvartal. De flesta mätningarna sker under hösten. Inom den kommunala skolan har kundnöjdheten mäts under mars, men resultaten behöver analyseras och rapporteras i samband med tertial-bokslutet.

Arbete med införande av det nya ärende- och dokumenthanteringssystemet Platina fortsätter under 2016. Under årets första tre månader har det även bedrivits ett intensivt arbete med att färdigställa den nya webben som ska lanseras under tertial två.

Den 24 februari genomfördes årets FöretagarTräff i Nacka strand. Träffen är Sveriges största lokala mötesplats för företagare. Nästan 200 utställare var på plats och 2 300 besökte mässan. Anna Kinberg Batra delade ut Anna Kinberg Batra ut pris till bland annat Årets Nackaföretag, Årets krog och Årets Nyföretagare.

Välfärd samhällsservice befinner sig i en ny omstruktureringsfas. Överflyttning av uppdragen inom området arbetsmarknadsåtgärder har påbörjats, vilket innebär att mottagande enheter kommer att förändras. Ett nytt boende för ensamkommande flyktingbarn har startat i Storängen. Inom Omsorgen pågår förberedelser för nedläggning av ett våningsplan på daglig verksamhet SKAPA som ska vara slutförd i april. Den i oktober nystartade Hälso- och sjukvårdsgruppen börjar finna sina former. Inom Kulturverksamheten har man åter genomfört en mycket uppskattad 6-årskör. Nacka musikskola har i samarbete med Kulturhuset Dieselverkstaden genomfört ett musikarrangemang i Nacka Aula med Radiokören.

Skolvalet till höstens antagning till de kommunala skolorna har genomförts och kapaciteten på vissa enheter inom välfärd skola är ansträngd. Samrättning i årskurs 6 har genomförts. Deltagare är mycket positiva och upplever att samrättning stärker såväl likvärdighet som bedömarkompetens. Tävlingen *Hållbar utmaning 2016* har genomförts. Över 150 stycken tävlingsbidrag var anmälda och ca 80 deltog på företagarträffen och ställde ut sina bidrag. Håkan Lans delade ut hederspris. Välfärd skola har utsett fyra stycken förskollärare till att påbörja ARETE- meriteringsprogram för särskilt yrkesskickliga förskollärare.

Kommunstyrelsen i sin roll att samordna och ha uppsiktsplikt

I sin roll att ha uppsikt över kommunens verksamheter kan kommunstyrelsen konstatera att måluppfyllelsen bland nämnderna överlag är god. Generellt har inga eller få mätningar gjorts under årets första månader.

NACKA KOMMUN

Insatta resurser

För årets tre första månader redovisar kommunstyrelsen ett ekonomiskt överskott om två miljoner kronor jämfört med budget. Årsprognosen för helåret 2016 förändras som en följd av lägre KPI-uppräkning av medfinansieringen av tunnelbanan, förbättrat resultat inom lokalenheten samt försämrat resultat inom välfärd samhällsservice.

Driftredovisning (mnkr)	Utfall 2016-03	Budget 2016-03	Avvikelse för perioden	Avvikelse för års-prognos
Kommunstyrelsen totalt	-30	-32	2	15
Stadsledning & stödenheter (KS)	-35	-23	-12	0
Lokalenheten (KS)	10	6	5	7
Fastighetsutveckling (KS)	3	1	2	0
Myndighet- och huvudmanenheter (KS)	-1	1	-2	0
Välfärd skola (KS)	18	11	7	0
Välfärd samhällsservice (KS)	-2	2	-4	-2

Kommunstyrelsen som egen nämnd

Kommunstyrelsen prognosticerar ett överskott jämfört med budget för tunnelbanan för 2016. Det beror på en positiv avvikelse på 10 miljoner kronor för medfinansiering av tunnelbana till Nacka. Orsaken är att förändringen av KPI var lägre än förväntat och uppräkningen på avsatta medel (850 miljoner kronor) blev därmed lägre än budgeterat. Tunnelbanan bokförs direkt under rubriken ”kommunstyrelsen totalt” i tabellen ovan.

Avvikelsen gällande utfall för perioden för stadsledning och stödenheter på 12 miljoner för årets första tre månader beror på att alla interna debiteringar till nämnderna inte är gjorda. Trots avvikelsen efter årets första tre månader görs bedömningen att budgeten för stadsledningskontoret och stödenheterna kommer att nås. Årsprognosen är därför oförändrad jämfört med budgeten.

Lokalenhetens utfall för årets första månader uppgår till 10 miljoner kronor. Utfallet är högre än budget och årsprognosen korrigeras från 23 miljoner kronor till 30 miljoner. Det högre utfallet förklaras bland annat av 3 miljoner kronor i försäkringsersättning för Långsjöns förskola som brann ned under 2015.

Enheten för fastighetsutveckling, inklusive markgruppen, genererar ett ekonomiskt resultat på 3 miljoner kronor., vilket är högre än den periodiserade budgeten. Skillnaden är bland annat lägre kapitaltjänstkostnader. Årsprognosen lämnas dock oförändrad.

Ekonomiskt resultat för välfärd samhällsservice är ett underskott på 4 mnkr i förhållande till budget. Årsprognosen för hela Välfärd samhällsservice bedöms bli ett underskott på 2 mnkr som beror på omställning och nedläggning av enheter inom Omsorgens dagliga verksamhet. Lokaler och personal kan inte avvecklas lika snabbt som intäkterna faller bort då de kvarvarande kunderna bereds andra lösningar. Intäktsförluster på grund av tomplatser är

NACKA KOMMUN

orsak till nedläggningen. Välfärd samhällsservice har tagit fram en åtgärdsplan för att minimera de ekonomiska förlusterna.

Välfärd skola omsätter 1,9 mdkr och visar för januari-mars ett ackumulerat utfall om 17,5 mnkr (2015 16,2 mnkr). Perioden visar en positiv avvikelse mot budget på 6,9 mnkr (2015 8,3 mnkr). Det positiva utfallet för perioden behövs för att täcka de dyrare sommarmånaderna samt inköp till höstterminen. Prognosen för året är en budget i balans.

De största pågående investeringsprojekten sker inom exploateringsverksamheten, lokalenheten och fastighetsutvecklingsenheten. Större projekt som pågått under året är exempelvis Kvarnholmsförbindelsen, Finnboda varv, ny påfartsramp vid Björknäs, Strandparkens förskolas lokalanpassning och utbyggnad av Lotsens förskola.

Generellt är investeringarna lägre under årets första tre månader än budgeterat. I samband med tertialbokslutet redovisas en detaljerad uppföljning av investeringsutfallet.

Kommunstyrelsen i sin roll att samordna och ha uppsiktsplikt

I sin roll att ha uppsikt över kommunens verksamheter kan stadsledningskontoret konstatera att nämnderna överlag följer den beslutade budgeten. Flera nämnder lämnar dock årsprognoser som innebär underskott. Fler gymnasieelever än prognosisticerat betyder ökade kostnader på 6 miljoner kronor för utbildningsnämnden och fortsatt höga kostnader för särskilt boende gör att äldrenämnden försämrar sin årsprognos med 4,5 miljoner kronor. Natur- och trafiknämnden bedömer att den milda vintern 2015-2016 bör leda till ett överskott för året.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunstyrelsens har ett mål att ha kommunal ekonomi i balans. Det målet är viktigt, framförallt i en växande kommun. Kommunstyrelsens samlade prognos för 2016 är i nivå med budgeten.

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Johanna Magnusson
Controller
Controllerenheten

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 49

Dnr KFKS 2016/300

Månadsbokslut mars 2016 för Nacka kommun

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar månadsbokslut för mars 2016.

Ärende

Det ekonomiskt utfallet för perioden januari-mars 2016 var 42 miljoner kronor, 28 miljoner kronor bättre i jämförelse med budget. Den sammantagna årsprognosen är 138 miljoner kronor, vilket är 38 miljoner kronor bättre än årsbudget. Den positiva avvikelsen beror bl.a. på att utfallet för skatteintäkter och utjämning förväntas bli 31 miljoner kronor högre än budget och på högre realisationsvinster från försäljningar än förväntat. Den sammantagna årsprognosen för nämnderna ligger i linje med budget. Några nämnder och verksamheter lämnar dock negativa årsprognoser, de största underskotten utbildningsnämnden på -6 miljoner kronor och äldrenämnden på -4,5 miljoner kronor.

Tre månader in i 2016 låg låneskulden på samma nivå som i början av året, 700 miljoner kronor. Nettoinvesteringarna under januari-mars var knappt 100 miljoner kronor, vilket utgjorde endast ca 10 procent av det förväntade utfallet för investeringar under 2016. En justering av årsprognosen kommer därför sannolikt att göras i samband med tertialbokslut 1.

Nämnderna rapporterar att verksamheterna löper på enligt plan. Inga mätningar av nyckeltal har skett under perioden och därför kommer detta bokslut endast att redogöra för det ekonomiska läget för kommunen för perioden och årsprognoser för nämnder och verksamheter.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 13 april 2016
Månadsrapport för mars 2016 för Nacka kommun

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
	IF	

2016-04-13

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/300

Kommunstyrelsen

Månadsbokslut mars 2016 för Nacka kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar månadsbokslut för mars 2016

Ärendet

Det ekonomiskt utfallet för perioden januari-mars 2016 var 42 miljoner kronor, 28 miljoner kronor bättre i jämförelse med budget. Den sammantagna årsprognosen är 138 miljoner kronor, vilket är 38 miljoner kronor bättre än årsbudget. Den positiva avvikelsen beror bl.a. på att utfallet för skatteintäkter och utjämning förväntas bli 31 miljoner kronor högre än budget och på högre realisationsvinster från försäljningar än förväntat. Den sammantagna årsprognosen för nämnderna ligger i linje med budget. Några nämnder och verksamheter lämnar dock negativa årsprognoser, de största underskotten utbildningsnämnden på -6 miljoner kronor och äldrenämnden på -4,5 miljoner kronor.

Tre månader in i 2016 låg låneskulden på samma nivå som i början av året, 700 miljoner kronor. Nettoinvesteringarna under januari-mars var knappt 100 miljoner kronor, vilket utgjorde endast ca 10 procent av det förväntade utfallet för investeringar under 2016. En justering av årsprognosen kommer därför sannolikt att göras i samband med tertialbokslut 1.

Nämnderna rapporterar att verksamheterna löper på enligt plan. Inga mätningar av nyckeltal har skett under perioden och därför kommer detta bokslut endast att redogöra för det ekonomiska läget för kommunen för perioden och årsprognoser för nämnder och verksamheter.

Bilaga

Månadsrapport för mars 2016 för Nacka kommun

Eva Olin
Ekonomidirektör

Maria Karlsson
Redovisningsspecialist

RAPPORT

Månadsbokslut mars 2016 för Nacka kommun

Bilaga, KFKS 2016/300

INNEHÅLL

Läget i korthet s. 2-3
Fördjupning s. 4-7

NACKA KOMMUN

Läget i korthet – fortsatt balans i ekonomin

Lägesbedömningen i denna rapport görs utifrån det ekonomiska utfallet för januari till mars 2016 och prognosen för helåret, eftersom det inte har skett några mätningar av verksamhetsresultat än. Nämnderna rapporterar att verksamheterna löper på enligt plan och deras bedömningar för hur det går i verksamheterna kvarstår sedan årsbokslutet för 2015.

Läget för kommunen tre månader in i 2016 bedöms överlag vara bra. Det ekonomiska utfallet för perioden är bättre än budget och årsprognosen för 2016 är 138 miljoner kronor, 38 miljoner kronor bättre än budget, vilket är ett resultat på en bra nivå. Det som bidrar till den positiva avvikelsen är främst skatteintäkterna, reavinster och låga räntekostnader. Det som drar ner lägesbedömningen är att flera nämnder befarar att de kommer att gå med underskott 2016.

Socialnämnden och äldrenämnden hade underskott 2015 och prognostiserar fortsatta underskott 2016, fast på en betydligt lägre nivå. Det finns osäkerheter och risker som kan påverka både i positiv och negativ riktning, bl.a. kan ett nyöppnat särskilt boende leda till behov av färre hemtjänsttimmar, och inom LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) har fler unga sökt dagverksamhet vilket kan påverka kostnadsutvecklingen för socialnämnden. Utbildningsnämnden befarar underskott p.g.a. av att det är fler gymnasieelever än beräknat, men eftersom det är tidigt på året finns osäkerhet kring hur utfallet blir för helåret.

Kommunens låneskuld ligger kvar på samma nivå som vid ingången av året. Det är positivt att låneskulden är låg, men det beror till stor del på att planerade investeringar inte genomförts vilket kan komma att påverka kommunens förmåga att leverera goda verksamhetsresultat.

Ekonomiskt utfall bättre än budget och positiv årsprognos

Det ekonomiska utfallet för perioden januari-mars var 42 miljoner kronor, 28 miljoner kronor bättre än budget. Den sammantagna årsprognosen för 2016 är 138 miljoner kronor, vilket är 38 miljoner kronor än budget. Det som främst bidrar till den positiva avvikelsen är att skatteintäkterna beräknas bli högre än förväntat och att kommunens reavinster från försäljningar ser ut att bli högre än budgeterat. Stadsbidrag för bostadsbyggande beräknas bli lägre än budgeterat.

Nämndernas årsprognos sammantaget i linje med budget

Nämndernas sammantagna årsprognos är en miljon kronor bättre än budget. Flera nämnder lämnar dock årsprognoser som innebär underskott, de största

inom utbildningsnämnden på -6 miljoner kronor, som beror på fler gymnasie-elever än prognostiserat, och äldrenämnden på -4,5 miljoner kronor, som bl.a. beror på att kostnaderna för särskilt boende är fortsatt höga.

Avvikelser årsprognos jämfört med budget för 2016

Låg nivå på nettoinvesteringar och låneskulden oförändrad

För årets tre första månader uppgår nettoinvesteringarna till 98 miljoner kronor. Utgifterna var 115 miljoner kronor och inkomsterna 17 miljoner kronor. Större projekt som pågått under perioden är Kvarnholmsförbindelsen, ny påfartsramp vid Björknäs och lokalanpassning av Strandparkens förskola.

Utfallet för nettoinvesteringarna för perioden utgjorde ungefär 10 procent av prognosen för nettoinvesteringar under 2016. Den låga investeringsnivån beror på att flera projekt inte kommit igång som planerat, främst inom fastighets-processen och natur- och trafiknämnden. I samband med tertialbokslut 1 kommer sannolikt en revidering av årsprognosen för investeringar att göras.

Investeringar under 2016

Kommunens låneskuld ligger kvar på samma nivå som vid ingången av 2016, 700 miljoner kronor, som följd av den låga investeringstakten. Detta indikerar att låneskulden inte kommer att behöva komma upp i det fastställda taket på 1,5 miljarder kronor för 2016.

Fördjupad analys

I detta avsnitt kommenteras utfall och årsprognos gällande drift och investeringar mer i detalj.

Årets resultat för kommunen

	Januari-mars 2016			Helår 2016		
Resultaträkning (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse	Årsprognos	Årsbudget	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	289	352	-62	1 339	1 401	-62
Verksamhetens kostnader	-1 413	-1 489	75	-5 866	-5 927	61
Avskrivningar	-52	-58	6	-228	-232	4
Verksamhetens nettokostnader	-1 176	-1 195	19	-4 755	-4 759	3
Skatteintäkter	1 251	1 248	4	5 017	4 990	27
Generella statsbidrag och utjämning	-25	-27	1	-102	-106	4
Finansiella intäkter	-2	1	-3	22	25	-3
Finansiella kostnader	-6	-12	7	-43	-50	7
Årets resultat	**42**	**14**	**28**	**138**	**100**	**38**

Nedan följer några korta kommentar kring avvikelser i resultaträkningen.

Verksamhetens intäkter och kostnader: Verksamhetens intäkter är sammantaget lägre än budget vilket främst beror på lägre stadsbidrag avseende flyktingmottagande och för bostadsbyggande. Realisationsvinster från försäljningar av kommunens tillgångar beräknas bli högre än budgeterat; t.ex. ger en försäljning av en tänkt skolbyggnad på Kvarnholmen i gamla Makaronifabriken en reavinst på 22 miljoner kronor.

De totala kostnaderna för verksamheterna är lägre än budget, vilket bl.a. förklaras av lägre kostnader för flyktingmottagande och för tunnelbana (se avsnitt om kommunstyrelsens ekonomiska utfall). Kostnaderna för bland annat gymnasieskola och särskilt boende för äldre är högre än budgeterat.

Skatteintäkter och generella stadsbidrag: Skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning visar för perioden januari-mars ett överskott jämfört med budget med cirka 5 miljoner kronor.

Årsprognosen för skatter och generella statsbidrag är ett överskott på totalt 30,8 miljoner kronor. Skatteintäkterna beräknas bli 5 017 miljoner kronor, vilket är drygt 26,5 miljoner kronor bättre än budget. Orsaken är främst en betydligt starkare sysselsättningstillväxt och skatteunderlag än tidigare prognoser, där såväl arbetade timmar som timlönen förväntas öka.

Generella statsbidrag och utjämning ger en positiv avvikelse på drygt 4 miljoner kronor jämfört med budget (-106 miljoner kronor). Det generella statsbidraget för flyktingmottagande bidrar till den positiva avvikelsen medan främst kostnadsutjämningen medför en negativ avvikelse.

Finansiella intäkter och kostnader: Lägre utfall än budget för finansiella intäkter beror på att utdelningen från dotterbolaget Nacka stadshus blev 2,8 miljoner kronor lägre än förväntad utdelning som bokfördes i årsbokslutet 2015. Lägre utfall än budget för finansiella kostnader beror på den låga skuldsättningen.

Utfall och årsprognos för nämnder och verksamheter

Driftredovisning (mnkr)	Utfall 2016-03	Budget 2016-03	Avvikelse för perioden	Avvikelse för års-prognos
Kommunstyrelsen totalt	-30	-32	2	15
Stadsledning & stödenheter (KS)	-35	-23	-12	0
Lokalenheten (KS)	10	6	5	7
Fastighetsutveckling (KS)	3	1	2	0
Myndighet- och huvudmanenheter (KS)	-1	1	-2	0
Välfärd skola (KS)	18	11	7	0
Välfärd samhällsservice (KS) ▲	-2	2	-4	-2
Arbets- och företagsnämnden	-44	-45	0	0
Fritidsnämnden	-32	-34	2	1
Kulturnämnden ▲	-33	-32	-1	-3
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-25	-25	1	0
Natur- och trafiknämnden	-48	-64	16	2
Socialnämnden ▲	-163	-171	8	-3
Södertörns brandförsvar	-9	-9	0	0
Utbildningsnämnden ▲	-652	-648	-4	-6
Äldrenämnden ▲	-180	-179	0	-5
Överförmyndarnämnden	-3	-2	-1	0
Finansförvaltningen	1 243	1 239	5	38
Summa Nacka kommun	**42**	**14**	**28**	**39**

▲ *=nämnden/verksamheten prognostiserar underskott*

Nedan ges en kortfattad kommentar till nämnder med negativa avvikelser samt större positiva avvikelser.

Kommunstyrelsen (KS): Avvikelsen gällande utfall för perioden för stadsledning och stödenheter beror interna mellanhavanden mellan IT- och kommunikationsenheten och andra verksamheter, som kommer ha justerats till tertialbokslut 1. Kommunstyrelsens prognostiserade överskott beror bl.a. på en positiv avvikelse på 10 miljoner kronor för medfinansiering av tunnelbana till Nacka. Orsaken är att förändringen av KPI var lägre än förväntat och uppräkningen på avsatta medel (850 miljoner kronor) blev därmed lägre än budgeterat.

Lokalenheten (inom KS): Positiv avvikelse beror bl.a. på 3 miljoner kronor mer i ersättning från försäkringsbolag avseende branden på Långsjöns förskola samt på lägre kapitaltjänstkostnader som följd av förskjutna investeringsprojekt.

Välfärd samhällsservice (inom KS): Den negativa avvikelsen beror på omställningskostnader för dagverksamheten.

Kulturnämndens prognostiserade avvikelse beror på fler elever i musikskola än budgeterat.

Natur- och trafiknämndens överskott för perioden beror bl.a. på förskjutningar i underhållsarbete i bl.a. parker, lägre kapitaltjänstkostnader som följd av försen-ingar i investeringsprojekt samt lägre kostnader för vinterunderhåll än budgeterat p.g.a. den milda vintern 2015-2016. Prognosen för helåret ligger på 1,5 miljoner kronor, vilket beror på lägre kostnader för vinterunderhåll än budgeterat.

Socialnämndens positiva utfall för perioden förklaras av att kostnader för fortsatt driftsättning av Pulsen combine inte varit så höga hittills, men de för-väntas öka när projektet med mobila lösningen för Pulsen drar igång. Befarat underskott för året beror bl.a. på ökande kostnader för barn placerade i dag-behandling med skola inom individ- och familjeomsorgen. Den största avvikelsen när det gäller årsprognosen rör myndighet och huvudman, vilket har att göra med den ökande mängden ärenden. Inom LSS har ett större antal unga sökt dagverk-samhet jämfört med tidigare, vilket kan komma att leda till att det befarade under-skottet blir större.

Utbildningsnämndens prognostiserade underskott beror på fler elever i gymn-asieskolan än budgeterat och därmed fortsätter trenden från 2015 med högre kostnader. Prognosen är dock osäker då den endast baseras på tre månader av året.

Äldrenämndens befarade underskott beror på särskilt boende där kostnaderna fortsätter att öka i samma takt som de gjorde i slutet av förra året. Ett nytt särskilt boende i Tollare öppnar under året, vilket kan komma att leda till en minskning av antalet hemtjänsttimmar och också korttidsvårdsdygn. Det finns dock osäker-heter kring detta som beror på i vilken grad de som flyttar in i boendet redan är kunder i Nacka och hur många som accepterar plats i det nya boendet.

Investeringar

Under årets tre första månader var investeringsutgifterna 115 miljoner kronor och investeringsinkomsterna 17 miljoner kronor, vilket innebär ett netto på 98 miljoner kronor. Årets prognos för nettoinvesteringar är 991 miljoner kronor och har från Mål och budget för 2016 (985 miljoner kronor) utökats med 6 miljoner kronor för Exploateringsenheten i samband med tertial 3 2015. Under januari-mars 2015 var utgifterna 121 miljoner kronor och inkomsterna 88 miljoner kronor, netto 33 miljoner kronor och årsutfallet för nettoinvesteringarna blev 387 miljoner kronor.

De största pågående investeringsprojekten sker inom områdena exploatering, fastighet och i natur- och trafik. Exploateringsenheten redovisar för perioden

nettoutgifter på 45 miljoner kronor, 16 procent av årsprognosen på 272 miljoner kronor. Kvarnholmsförbindelsen, ny påfartsramp vid Björknäs, Finnboda varv och Ältabergs område hade de största utfallen för perioden.

Nettoinvesteringar inom fastighetsprocessen var 28 miljoner kronor, sju procent av årsprognosen på 397 miljoner kronor. De största nettoinvesteringar under perioden var förvärv av bostadsrätter, Strandparkens förskolas lokalanpassning och utbyggnad av Lotsens förskola.

Natur- och trafiknämnden gjorde stora reinvesteringar under perioden, både i ledningsnät och gatubelysningar. Nettoinvesteringarna var 23 miljoner kronor, åtta procent av årsprognos på 271 miljoner kronor.

	Utfall januari-mars 2016			Helår 2016
Investeringar per nämnd (mnkr)	Inkomster	Utgifter	Netto	Prognos, netto
Kommunstyrelsen (KS)	21	-95	-74	-718
Stadsledningskontoret och stödenheter (KS)	0	-1	-1	-16
Enheten för fastighetsutveckling och lokalenheten (KS)	0	-28	-28	-397
Exploateringsenheten (KS)	21	-65	-45	-278
Välfärd skola (KS)	0	-1	-1	-25
Välfärd samhällsservice (KS)	0	0	0	-2
Fritidsnämnden	0	0	0	-3
Kulturnämnden	0	0	0	0
Natur-och trafiknämnden	-4	-19	-23	-271
Gata, trafik, park och natur	-6	-8	-14	-175
Avfallsverket	0	0	0	-21
VA-verket	2	-10	-8	-75
Socialnämnden	0	-1	-1	0
Totalt nettoinvesteringar	17	-115	-98	-991

		Utfall januari-mars 2016			
Stora nettoinvesteringar jan-mars 2016 (tkr)	IB*	Inkomster	Utgifter	Netto	UB*
Finnboda varv	-2 425	4 542	-86	4 456	2 031
Ältabergs verksamhetsområde	-53 746	1 951	-53	1 898	-51 849
Ny påfartsramp vid Björknäs	-29 133	0	-11 241	-11 241	-40 374
Kvarnholmsförbindelsen	-155 569	0	-9 555	-9 555	-165 124
Reinvestering ledningsnät	-21 619	0	-5 431	-5 431	-27 049
Strandparkens förskola lokalanpassning	-50	0	-4 597	-4 597	-4 647
Reinvestering gatubelysning 2016	-2 339	0	-2 823	-2 823	-5 162
Bostadsrätter förvärv	-30	0	-2 700	-2 700	-2 730
Galärvägen ny förskola Lotsen	-59 018	0	-2 542	-2 542	-61 560

**IB står för ingående balans, d.v.s. föregående års sammanlagda belopp, och UB står för utgående balans, vilket är IB plus periodens utfall*

Öppenhet och mångfald

Vi har förtroende och respekt för människors kunskap

och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar

NACKA KOMMUN

POSTADRESS
Nacka kommun, 131 81 Nacka

BESÖKSADRESS
Stadshuset, Granitvägen 15

TELEFON
08-718 80 00

E-POST
info@nacka.se

SMS
716 80

WEBB
www.nacka.se

ORG.NUMMER
212000-0167

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 50

Dnr KFKS 2016/215

Nacka kommuns inköpsprocess

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar information till protokollet om inköpsfunktionens utveckling i Nacka kommun med tillägget att kommunstyrelsen/utskott ska ta ställning till förfrågningsunderlaget i ärenden där kommunstyrelsen/utskott ska fatta tilldelningsbeslut.

Ärende

I dagsläget finns en väl fungerande inköpsfunktion som har utvecklats de senaste åren. Det finns ett behov av att fortsätta utveckla inköpsfunktionen när kommunen växer och bygger stad. Följande områden har identifierats där utveckling av inköpsfunktionen kommer ske åren 2016-2018:

1. Strategier, mål, uppföljning och rapportering
2. Kategoristyrning
3. Personal, Organisation och kompetens
4. Processer, rutiner och flöden (P2P)
5. Policys, regler och riktlinjer
6. E-Handel
7. Miljö och socialt ansvarstagande
8. Systemstöd

Inköpsenheten prioriterar och tidsätter sedan januari 2016 alla inköpsprojekt i en upphandlingsplan. Detta för att för att få en bättre styrning och kontroll samt säkerställa att rätt projekt prioriteras samt att uppföljning sker löpande av de olika inköpsprojekten.

Den utvecklade inköpsprocessen som har börjat implementeras omfattar delprocesserna behovsanalysprocess, marknadsanalysprocess, upphandlingsprocess, leveransprocess och uppföljningsprocess.

Ett arbete har också påbörjats med att tydliggöra roller och ansvar i inköpsprocessen.

Handlingar i ärendet

Inköpsenhetens tjänsteskrivelse den 8 april 2016
Utveckling av Inköpsfunktionen
Nackas Inköpsprocess inklusive roller och ansvar i Inköpsprocessen

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade, med instämmande av Jan-Eric Jansson (KD), Louise Ollivier (MP), Hans Peters (C) och Khashayar Farmanbar (S), bifall till inköpsenhetens förslag med tillägget att kommunstyrelsen/utskott ska ta ställning till förfrågningsunderlaget i ärenden där kommunstyrelsen/utskott ska fatta tilldelningsbeslut.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Protokollsanteckningar

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

"Den modell som hittills arbetats efter i Nacka har inneburit att när Kommunstyrelsen tagit tilldelningsbeslut i upphandlingar så har ändå förfrågningsunderlaget varit givet, dvs inte varit uppe för beslut i KS. Det har i praktiken gjort att KS-besluten varit helt meningslösa, i praktiken har det inte funnits någon som helst möjlighet att ta ett annat beslut än det som föreslagits.
Vänsterpartiet har länge hävdat, och markerat vid tilldelningsbeslut, att vi krävt att också få ta ställning till förfrågningsunderlaget. Den process som presenterades i det i övrigt utmärkta dokumentet om inköpsprocessen saknade även nu att KS ska ta beslut om förfrågningsunderlag i de fall sedan tilldelningsbeslutet ska tas av KS. Dessbättre fick vi nu för första gången medhåll även från alliansmajoriteten om detta vilket nu kommer att skrivas in i processbeskrivningen. Detta ser vi på med stor tillfredsställelse."

Khashayar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas arbetsutskottsgrupp.

"Socialdemokraterna har länge krävt att innehållet i upphandlingsunderlaget ska bli ett politiskt beslut. Efter samtal på mötet kom vi alla fram till att KS eller dess utskott ska fatta beslut om upphandlingsunderlaget åtminstone när besluten ska fattas av KS eller dess utskott. Äntligen. Detta är ett steg framåt. Det är också viktigt att uppdatera policydokument med för vår tid relevanta krav som uppfyller kvalitet och leder till frihet, exempelvis krav på kollektivtrafikavtal, vitajobbsmodell och fair trade-policy."

- - - - -

2015-04-08

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KFKS 2016/215

NACKA KOMMUN

Kommunstyrelsen

Nacka kommuns inköpsprocess

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar information till protokollet om inköpsfunktionens utveckling i Nacka kommun.

Sammanfattning

I dagsläget finns en väl fungerande inköpsfunktion som har utvecklats de senaste åren. Det finns ett behov av att fortsätta utveckla inköpsfunktionen när kommunen växer och bygger stad. Följande områden har identifierats där utveckling av inköpsfunktionen kommer ske åren 2016-2018:

1. Strategier, mål, uppföljning och rapportering
2. Kategoristyrning
3. Personal, Organisation och kompetens
4. Processer, rutiner och flöden (P2P)
5. Policys, regler och riktlinjer
6. E-Handel
7. Miljö och socialt ansvarstagande
8. Systemstöd

Inköpsenheten prioriterar och tidsätter sedan januari 2016 alla inköpsprojekt i en upphandlingsplan. Detta för att för att få en bättre styrning och kontroll samt säkerställa att rätt projekt prioriteras samt att uppföljning sker löpande av de olika inköpsprojekten.

Den utvecklade inköpsprocessen som har börjat implementeras omfattar delprocesserna behovsanalysprocess, marknadsanalysprocess, upphandlingsprocess, leveransprocess och uppföljningsprocess.

Ett arbete har också påbörjats med att tydliggöra roller och ansvar i inköpsprocessen.

NACKA KOMMUN

Ärendet

I dagsläget finns en väl fungerande inköpsenhet som har utvecklats de senaste åren. Från årsskiftet ansvarar ekonomidirektören för inköpsprocessen. Sebastian Nordgren anställdes 1 december som inköpschef och tog 1 januari över ansvaret för inköpsenheten med 11 medarbetare.

För att säkerställa ett stöd i Nackas starka tillväxt och att denna tillväxt sker balanserat och kontrollerat krävs nya arbetssätt. Kommunen måste utveckla inköpsfunktionen för att säkerställa att effektiva och goda affärer genomförs som bidrar till ett maximalt värde för medborgarnas pengar. Den utvecklade inköpsprocessen kommer att i större utsträckning säkerställa att de leverantörer som levererar varor och tjänster till Nacka delar kommunens värderingar, uppfyller lagar och regler och agerar professionellt.

Utveckling av inköpsfunktionen

Åtta områden har identifierats inom vilka utveckling planeras under perioden 2016-2018. Områdena är:

1. **Strategier, mål, uppföljning och rapportering**
   Besluta inköpsstrategier samt utveckla metoder för löpande uppföljning av inköpsprocessen och de affärer som Nacka kommun gör. Utveckla informationsspridningen via bland annat internet, presentationer och möten.
2. **Kategoristyrning**
   Utveckla en modell för kategoristyrning som passar Nacka kommuns verksamhet. Inom ramen för kategoristyrning kommer upphandlingarna planeras inom olika områden, omvärldsanalyser genomföras samt prioriteringarna mellan olika kategorier att ske. Exempel på kategorier är IT & telekommunikation, konsulter & bemanning och livsmedel. Samordning av inköp kommer att minska antalet direktupphandlingar och fler avtal tecknas som täcker hela Nacka kommuns behov. Kategoristyrning brukar medföra en ökad samordning internt, en ökad kvalité i leveranserna och bättre priser.
3. **Personal, organisation och kompetens**
   Utveckla ett projektorienterat och konsultativt arbetssätt som erbjuder ett mycket bra stöd till verksamheten i alla delar av inköpsprocessen.
4. **Processer, rutiner och flöden (P2P)**
   Utveckla inköpsprocessen, version 1.0 är klar, en upphandlingsplan, version 1.0 är klar, samt utveckla och implementera arbetssätt, processer och rutiner så att kommunen arbetar på ett enhetligt sätt. Utveckla avropsprocessen med hjälp av e-handel. Kommunikation av processer, rutiner och flöden internt och externt.
5. **Policys, regler och riktlinjer**
   Alla köp som görs i Nacka kommun ska följa lagar, kommunens regelverk, till exempel inköpspolicyn, delegationsordningar och Så här gör vi i Nacka.

NACKA KOMMUN

Inköpsenheten kommer även ta fram en uppförandekod för kommunens leverantörer.

6. **E-handel**
   E-handel kommer att bli ett strategiskt verktyg för inköp i Nacka kommun. Avsikten är att öka volymer, antalet varor och tjänster som köps denna väg samt att göra det enkelt för alla kollegor att göra rätt. Det kommer att innebära en minskad administration och en förbättrad kontroll av de inköp som görs innan beställningen skickas till leverantören.
7. **Miljö och socialt ansvarstagande**
   Hänsyn ska tas till miljö- och socialt ansvarstagande. Upphandlingarna kan bli ett viktigt verktyg i integration av nyanlända och att säkerställa attraktiva livsmiljöer i Nacka.
8. **Systemstöd**
   Utveckla en IT-infrastruktur som stödjer inköpsprocessen avseende upphandlingssystem, e-handelssystem, avtalshanteringssystem, system för leverantörsuppföljning samt informationsinhämtning, till exempel inköpskostnadsanalyser (Spendanalyser).

Nacka kommuns utvecklade inköpsprocess

Inköpsprocessen innebär att kommunen tar ett vidare grepp för att göra bättre affärer genom att tydligare fokusera på behovsanalysprocessen och att marknadsprocessen och leverantörsuppföljningsprocessen utvecklas.

Inköpsenheten har sedan januari 2016 börjat planera och prioritera alla inköpsprojekt i en upphandlingsplan för att säkerställa att rätt projekt prioriteras, med rätt tidsättning av projekten samt att uppföljning görs löpande av de olika inköpsprojekten.

Sedan början av april har även den utvecklade inköpsprocessen börjat implementeras. Processen består av 5 delprocesser:

1. **Behovsanalysprocess**
   Datainsamling & analys för att hitta fakta. I detalj besluta vad som ska köpas.
2. **Marknadsanalysprocess**
   Analysera hur marknaden kan tillfredsställa de beslutade behoven? Hur påverkar marknadsläget våra affärsmöjligheter?
3. **Upphandlingsprocess**
   Genomföra den beslutade upphandlingen i enlighet med lagen om offentlig upphandling.
4. **Leveransprocess**
   Implementering av avtal och arbetssätt tillsammans med leverantörerna med syfte att säkerställa avtalad leverans. Kvalitetssäkra varor och tjänster som levereras till Nacka kommun.
5. **Uppföljningsprocess**
   Leverantörsuppföljningen syftar till att säkerställa att leverantören uppfyller i

NACKA KOMMUN

upphandlingen ställda krav, att leverans sker i enlighet med avtalet avseende bland annat kvalité och volym. Uppföljningsprocessen hanterar även affärsutveckling inom ramen för befintligt avtal, till exempel innovationer, ändringar i avtalet och så vidare. Analys av leveransprocessen ger viktig information inför nya upphandlingar.

Roller och ansvar

Roller och ansvar kan tydliggöras i Nacka kommun och en modell har tagits fram en för detta. Det är verksamheten som äger behoven och avtalet och som ansvarar för att definiera behoven samt ansvarar för leverans- och uppföljningsprocessen. Inköpsenheten ska stödja verksamheten med de kommersiella aspekterna i inköpsprocessens samtliga fem delprocesser och leda arbetet i upphandlingsprocessen. Alla inköp ska genomföras tillsammans med verksamheten för att säkerställa att de varor och tjänster som levereras uppfyller verksamhetens behov.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetet med att utveckla inköpsenhetens processer och rutiner kommer på sikt leda till ett ökat strategiskt fokus på hela flödet från behov till betald faktura. Arbetet syftar till att minska antalet direktupphandlingar till förmån för större samordnade upphandlingar, ökade inköp via e-handelssystemet som bland annat möjliggör godkännande innan köp, istället för attest vid faktura, samt enklare och effektivare arbetssätt vid beställning, attestering och kontroll av kommunens inköp.

På sikt kommer den utvecklade inköpsprocessen att leda till att Nacka kommun köper varor och tjänster med rätt kvalité, till rätt kommersiella villkor och erhåller bättre priser.

Konsekvenser för barn

Enklare beställningsrutiner och rätt kvalité på alla köp som görs till skolor och omsorg innebär mer tid för Nackas personal att arbeta med sina huvudsakliga uppgifter och att kvalitén på det som köps är rätt, till exempel avseende giftfria förskolor, ekologisk eller närodlad mat och rätt behörigheter när man tar in exempelvis vikarier.

Bilagor

1. Utveckling av Inköpsfunktionen
2. Nackas Inköpsprocess inklusive roller och ansvar i Inköpsprocessen

Beslutet ska skickas till
Sebastian Nordgren, Inköpschef

Eva Olin
Ekonomidirektör

Sebastian Nordgren
Inköpschef

NACKA KOMMUN

Nacka kommuns inköpsprocess

Denna presentation …

… Beskriver inköpsprocessen i Nacka Kommun
… Tydliggör roller och ansvar mellan inköpsenhet och verksamhet
… Ger en tydlig överblick över inköpsprocessens olika steg
… Upphandlingsprocessen kan ske i enlighet med LOU, LUF, LOV eller LOK
… Presenterar upphandlingsprocessens steg och tidplaner
… Tydliggör sekretess i olika steg av inköpsprocessen

Inköpsprocessen

Kategoristyrningsprocess

Inköpsprocess

Upphandlingsprocess

NACKA KOMMUN

Inköpsprocessen

- Behovsanalys, datainsamling & analys – Hitta fakta
- Marknadsanalys – Analysera hur kan marknaden tillfredsställa behoven? Hur påverkar marknadsläget våra affärsmöjligheter?
- Upphandlingsprocesser – Genomföra beslutade upphandlingar i enlighet med LOU/LUF/LOV
- Leveransprocess Implementering av avtal och arbetssätt tillsammans med leverantörerna med syfte att säkerställa leverans. Kvalitetssäkra varor och tjänster som levereras till Nacka kommun
- Uppföljningsprocess – Leverantörsuppföljning (SRM – Supplier Relationship Management) och leverantörsvärdering (SPM – Supplier Performance Management). Analys av erfarenheter inför nya upphandlingar

NACKA KOMMUN

Behovsanalysprocess – Datainsamling och analys

SYFTE

Syftet med Behovsanalysen är att kartlägga Nacka kommuns behov av en viss vara eller tjänst och planera för hur man ska tillgodose detta behov. Datainsamling och analys syftar till att finna fakta och förstå affärslogiken i det som ska upphandlas.

Behovsanalysen skall:

- ❑ vara tillräckligt detaljerad för att utgöra ett bra upphandlingsunderlag
- ❑ belysa vad som är viktigt i verksamheten.
- ❑ vara tillräckligt öppen för att ge utrymme för leverantörens egna idéer och kunskap.
- ❑ kunna fungera som underlag för utvärdering och kontroll.

Exempel på frågor:

- ❑ Nyckelpersoner för projektet?
- ❑ Hur kan produkten eller tjänsten definieras/specificeras? Finns standarder?
- ❑ Kan/bör området delas in i underområden?

CHECKLISTA

- ❑ Preliminär kravspecifikation
- ❑ Sakägaranalys. Analys över användarna – och deras behov. Vilka delar av organisationen använder tjänsterna/produkterna? Vilka är störst
- ❑ Tidigare leverantörsuppföljningar. SWOT?
- ❑ Information om de produkter som köps idag inkl prisbild och volymer
- ❑ Vilka är våra framtida behov? Förändringar? Miljöasekter?
- ❑ Hur mycket köper vi för? Total spend per produkt- eller tjänsteområde – i hela kommunen
- ❑ Antal leverantörer – vilka bidrar till vår utveckling? Vilka är kritiska? Vilka är stora? Vilka borde vi kunna konsolidera?
- ❑ Avtalsstatus inom området?
- ❑ Finns tidigare upphandlingar?
- ❑ Vad är bästa praxis inom området?
- ❑ Tidsplan, budget
- ❑ Ev MBL-förhandling & fackling information
- ❑ Beslutsfattare (enl. delegationsordningen)

EXEMPEL

Spendanalys

Analys-verktyg

Prioriterings-matris

Kraljic matris

RESULTAT

- ❑ En noggrann analys av produkt- eller tjänsteområdet som ska upphandlas. Vad är trenderna, utvecklingen, kostnaderna etc. Beslut att köpa in eller producera i egen regi.
- ❑ Riskanalys – Teknisk-, kvalitets- och ekonomisk risk.
- ❑ En noggrann specifikation över VAD som skall köpas med rätt kvalité, volym, risk, kommersiella villkor samt krav på miljö- och socialt ansvarstagande mm. Denna specifikation kan senare delas in i ska- och börkrav.

VERKTYG OCH MALLAR

Verksamheten äger kravspecifikationen

- ❑ UC/BusinessCheck och ekonomisk data
- ❑ Interna analyser
- ❑ Nacka kommuns checklista vid upphandlingar
- ❑ Teknisk specifikation eller Funktionsspecifikation, eller ett mellanting
- ❑ Administrativa föreskrifter
- ❑ Gantt-schema för tidsplanering. Process- och flödesbeskrivning.
- ❑ Externa kanaler så som marknadsinstitut, branschorganisationer, civilsamhället mm
- ❑ Nacka kommuns spendanalys
- ❑ Nacka kommuns kategoriplaner

NACKA KOMMUN

Marknadsanalysprocess

SYFTE

- Syftet med marknadsanalysen är att hitta de potentiella leverantörer på marknaden som på ett konkurrenskraftigt sätt kan tillfredsställa de behov som definierats I behovsanalysen.
- I detta steg bör potentiella leverantörerna utmanas för att hitta den goda affären och säkerställa att kommunen får den kvalité som önskas till en konkurrenskraftigt totalkostnad.
- Vi skall hitta de leverantörer som kan bidra till att Nacka blir bäst på att vara kommun. Idag och i framtiden!
- LOU/LUF/LOV hindrar inte en omsorgsfull marknadskartläggning och dialog innan publicering av förfrågningsunderlaget. Lagen är ett regelverk med krav på offentligt kungörande. Det är viktigt att alla våra aktiviteter präglas av affärsmässighet och att vi behandlar alla leverantörer lika.

METOD

Informationsvägar:

- Dialog med sakägarna internt
- Dialog med marknaden och olika nätverk
- Inleda med en lång lista med alla potentiella leverantörer.
- Hitta kriterier för att värdera de egenskaper som är viktiga för Nacka i valet av leverantörer och bygga utvärderingsmodellen i Upphandlingsfasen på dessa.
- Möten med befintliga och potentiella leverantörer
- Tvärfunktionella team och workshops
- Branschföreningar, Branschrapporter, fackpress och experter
- Deltagande på mässor

EXEMPEL

Konkurren sanalys

PESTEL-analys

Trend-analys

Nätverk

RESULTAT

- En lista över alla potentiella leverantörer inkl en analys över varje leverantörs för- och nackdelar, ekonomisk status, kontaktinformation etc
- En kartläggning och analys av den definierade marknaden
- trender
- Konjunktur
- marknadsledare etc.
- Konkurrenssituation
- Benchmark – vad är bästa praxis att köpa denna typ av varor/tjänster
- Intresseorganisationer & nätverk

VERKTYG OCH MALLAR

Säkerställ att du använder alla former av data. Var faktabaserad:

- Dialog
- SWOT-analys
- PESTLE-analys
- Konkurrensanalys – Fem marknadskrafter
- Produktlivscykeln
- Branschinstitut, konsultföretag, Företag i branschen
- Kreditupplysningsinstitut
- Marknadsundersökningar
- Nacka kommuns mall för marknads- och omvärldsanalys

NACKA KOMMUN

Upphandlingsprocess

SYFTE

Syftet med denna process är att tillgodose de behov som definierats i behovsanalysen och matcha dessa mot vad marknaden kan erbjuda på bästa sätt.

Exempel på aktiviteter är:

- ❑ Upphandling – Besluta inköpsstrategi:Vad skall upphandlas och hur det skall upphandlas?
- ❑ Avrop mot ramavtal, förnyad konkurrensutsättning
- ❑ Omförhandling av befintligt avtal inom ramen för LOU
- ❑ Förändringar i avtalad specifikation

Upphandlingsprocessen skall ske enligt LOU.

Ett tvärfunktionellt arbetssätt säkerställer kunskap om behovet/ kravspecifikationen, marknaden och upphandlingstekniker.

METOD

PROCESSEN I DETALJ

Inbjudan

Utifrån behovs- och marknadsanalysen ta fram en inbjudan med de krav vi önskar ställa på leverantörerna. Annonsera upphandlingen.

Kvalificering av leverantörer

Utvärdera och kvalificera de leverantörer som uppfyller kraven som ställts i inbjudan. Utvärdera anbuden

Anbudsförfrågan

Skapa ett förfrågningsunderlag utifrån den kravspecifikation som behovsanalysen regulterade i inkl kommersiella krav och villkor och utvärderingsmodell.
Bjuda in kvalificerade leverantörer att lämna anbud.
Svara på frågor under anbudstiden.

Utvärdering

Utvärdera inkomna anbud utifrån i förfrågningsunderlaget ställda krav samt beslutad och kommunicerad utvärderingsmodell.

Tilldelning och avtalsspärr

Ev förhandnling och tilldelning av avtal.
Förhandling skall ske i tvärfunktionellt team.
Tilldelning skall kommuniceras till samtliga deltagande leverantörer.
10 dagars avtalsspärr

Avtalstecknande

Teckna avtalet och registrera och arkivera detta.
Avtalsgenomgång
Verksamhten i Nacka kommun äger avtalet och ansvarar för implementationen.

RESULTAT

Att kunden får sitt behov tillfredställt

Det vanligaste resultatet av denna process är ett konkurrenskraftigt avtal som tillgodoser kommunens behov.

Resultatet kan även vara en löpande leverantörsuppföljning eller kommersiell hjälp i ett projekt eller inom ramen för ett avtal.

Det är sakägarna i Nacka kommun som äger och har ansvaret för det underskrivna avtalet.

VERKTYG OCH MALLAR

- ❑ Nacka komuns inköpsprocess och där till kopplade mallar
- ❑ Nacka kommuns upphandlingsplan
- ❑ LOU/LUF/LOV/LOK
- ❑ Upphandlings- och avtalsmallar
- ❑ Upphandlingsprocessen är väl definierad och det finns flertalet mallar för de olika stegen i Upphandlingsprocessen
- ❑ Nacka kommun använder e-Avrop som systemstöd
- ❑ Avtal arkiveras i Platina

NACKA KOMMUN

Implementering och Leveransprocess

SYFTE

- Syftet med Leveransprocessen är att initialt implementera det nya avtalet. Detta innebär att leverantören ska ta över ansvaret för leveranserna av varor och/eller tjänster från tidigare leverantörer och att syftet och målet med upphandlingen skall realiseras
- Avveckla tidigare leverantörer. Säkerställa övergång till nya leverantören
- Säkerställa att leverans sker i enlighet med det avtal som överenskommits.
- Målet är att varor och tjänster skall beställas i enlighet med beslutade beställningsrutiner av avtalade leverantörer, för att säkerställa att Nacka kommun erhåller varor och tjänster av rätt kvalité till bra kommersiella villkor och att dessa köps och administreras effektivt

METOD

- Säkerställ att hela processen fungerar, från att användaren har ett behov tills fakturan är betald och att leverantören rapporterat avtalad statistik.

Kommunicera avtalet och avropsprocesser
↓
Avrop/köp
↓
Godsmottagning
↓
Faktureringsprocess och betalning
↓
Uppföljning av nyckeltal

VIKTIGA OMRÅDEN

Bemanna avtalad samarbetsmodell, hitta alla relevanta gränssnitt.

Glöm inte bort vad som avtalats. Nyttja allt som Nacka kommun betalar för! Uppträd affärsmässigt

Kommunicera avtalet internt och låt leverantören kommunicera externt

Uppdatera alla system med avtalade villkor (betalningstid, priser etc)

OMFATTNING

- Implementering av avtal och arbetssätt med syfte att säkerställa att vi får det vi köpt
- Internkommunikation – nyhetsbrev, intranät
- Systemuppdatering
- Granska leverantörens pressmedelande
- Etablera beställningsrutin
- Bemanna avtalad samarbetsmodell
- Driftsätta webgränsnitt (beställningsverktyg, kundportal etc)
- Säkerställa att leverantören följer Nacka kommuns krav på säkerhet
- Påbörja och genomföra nyckeltalsuppföljning – de som kravställdes och utvärderades i FFU – och leverantörsutveckling

VERKTYG OCH MALLAR

- Samarbeta med leverantören för att etablera det nya avtalet och beställningsrutinerna
- Raindance
- Affärssystemet – leverantörsmasterdata
- Interna processer och rutiner för reklamationshantering
- Avtalets implementering
- Spend, nya och gamla leverantören
- Exitklausuler i den tidigare leverantörens avtal
- Uppdragsavtal
- Personalliggare

NACKA KOMMUN

Uppföljningsprocess

SYFTE

- Syftet med uppföljningsprocessen är att följa upp att de varor eller tjänster som beställts levereras till kunden i enlighet med avtalet till de avtalade kommersiella villkoren. Samt att följa kommunallagen §3:19, 3:19a samt §6.7.
- Lika viktigt är att hela tiden utveckla och försöka optimera affären.
- Att följa upp en tjänsteleverans i detalj är en svår och komplex uppgift. Men en väl genomförd leverantörsuppföljning ger konkurrensfördelar så som ökade affärer, innovationer, reducerade kostnader, ökad effektivitet, reducerade eller bättre kontrollerade risker med mera.
- Leveransprocessen bör präglas av ett kontinuerligt lärande och utvecklingsarbete för att säkerställa att Nacka kommun erhåller högkvalitativa tjänster i enlighet med de riktlinjer man upphandlat.

METOD

- Mät, mät, mät! Och följ upp det du mäter och uppmärksamma och belöna framgångar! Vänd motgångar, utveckla kvaliteten och dina affärer.

- Varje leverantör klassas på en nivå i samarbets-modellen, vissa är strategiska, andra fungerar tillräckligt bra på en operativ nivå

OMRÅDEN ATT FÖLJA UPP

Prisutveckling, följer leverantören avtalade justeringsklausuler (råmaterial, valutor, index etc)?

Miljö och verksamhetssystem
Följer leverantören avtalade standarder?

Kvalitet, leveransprecision, SLA
Levereras avtalad kvalitet?
Nöjd kunduppföljning

CSR
Lever leverantören upp till Nacka kommuns leverantörs-uppförandekod?

STATISTIK

Leverantörsuppföljningen skall vara faktabaserad och mätningarna skall användas. Vi mäter aldrig bara för att mäta!

Exempel på nyckeltal som kan följas upp:

- Levererad volym per produkt- eller tjästeområde
- Avtalade nyckeltal
- Leverans enligt tidsplaner
- Antal reklamationer
- Prisutveckling
- Servicenivå

VERKTYG OCH MALLAR

- Möten & Dialog!
- Använd leverantören! Vi låter leverantören rapportera sina egna nyckeltal som vi själva har svårt att mäta, till exempel avtalstrohet.
- Ekonomisystemet, e-handelsystemet och QlickView – följa de fakturerade värdena per leverantör och per kategori
- Nacka kommuns standardiserade leverantörssamarbetsmodell
- Spendanalys – Stora, strategiska och kritiska leverantörer följs upp mer noga än övriga leverantörer

NACKA KOMMUN

Upphandlingsprocessen, selektivt alt. förhandlat förfarande

Kom ihåg: <u>Tidsmässigt</u> står strategi- och behovsfasen oftast för en stor del av det faktiska arbetet!

NACKA KOMMUN

Upphandlingsprocessen, öppet förfarande

Kom ihåg: <u>Tidsmässigt</u> står strategi- och behovsfasen oftast för en stor del av det faktiska arbetet!

NACKA KOMMUN

Upphandlingsprocessen, urvalsförfarande enl. 15 kap. LOU

Kom ihåg: <u>Tidsmässigt</u> står strategi- och behovsfasen oftast för en stor del av det faktiska arbetet!

NACKA KOMMUN

Upphandlingsprocessen, förenklat förfarande enl. 15 kap. LOU

Kom ihåg: <u>Tidsmässigt</u> står strategi- och behovsfasen oftast för en stor del av det faktiska arbetet!

NACKA KOMMUN

Upphandlingsprocessen – Tidsplan & avstämningspunkter

Inköpssprocessen - Tidsplan och avstämningspunkter

Projekt: «PROJEKTNAMN ENLIGT UPPHANDLINGSPLANEN»
Ansvarig inköpare: «ANSVARIG INKÖPARE ENLIGT UPPHANDLINGSPLANEN»

Teckenförklari B- Beslut
V- Genomförande
D- Dokumentation
I- Information

NACKA KOMMUN

Version 1.0
Uppdaterad: 160314

Vecka:

Behovsanalys

- Introspektanalys - beslut av vilka personer som skall involveras och på vilken
- Spendanalys av inköpsvolym och produktfamiljen produkt och tjänsten
- Förstudie - Trender, utveckling, kartnadsbild, Kartnadsdrivare
- Dialog med marknaden (leverantörer, kunder, intressenorganisationer,
- Alternativa lösningar. Hyra eller köpa. Miljökrav och specialt ansvarstagande
- Beslut av avgränsningar
- Definiera rätt kvalité, volym (hela kommunens behov av sammanslag)
- Definiera risk, kommersiella villkor, Miljö- och CSR-krav
- Prioriteringsgrad av krav (Ska- och bör krav)
- Beräkna värdet på upphandlingen (Livscykel/Totalkostnadskalkyler)
- Dokumentera och sammanställa kravspecifikationen
- Beslutspunkter (nyckelfråga varje beslutspunkt)
- Intern information och av fackliga förhandlingar (ex MBL)
- Presentation i KS
- X
- Y
- Z

Marknadsanalys

- Definiera marknaden (branscher, geografiskt etc)
- Analys av befintliga leverantörer och avtal
- Struktur för marknadsanalys och leverantörsdialog
- Marknadsanalys av potentiella leverantörer (inkl balansanalys, marknadskritikan, SWOT på varje leverantör. ekonomisk
- Trender, konjunktur, prisförändringsvariationer etc
- Konkurrenssituation
- Olika alternativ att köpa varan eller tjänsten på (ex leasing, ramavtjänst etc)
- Benchmarking - hur har andra gjort
- Dialog med marknaden (leverantörer, kunder, intressenorganisationer etc)
- Definiera och gör scenarier för leverantörsrisker
- Analys om kraven är rimliga (ex om vi inte hittar leverantörer, om kostnaderna verkar bli höga etc)
- Ta fram och beslut av kvalificeringskriterier
- Marknadsanalys
- Y
- Z

Upphandlingsprocess

- Inbjudan att lämna anbud
- Annonseringstid (LOU: 10-40 dagar)
- Anbudsanökningar inkommer och öppnas
- Prövning av krav på leverantören
- Utvalda anbudsräkandan bjuds in att lämna anbud
- Anbudstid (LOU: 10-35 dagar eller mer)
- Anbud inkommer och öppnas
- Prövning av krav på varan/tjänsten
- Förhandling eller komplettering av anbud
- Tilldelningsbeslut tar i KS eller genom delegationsbeslut
- Tilldelningsbeslut fattas och anbudsgivare underrättas
- Avtalsfrist (LOU: 10 dagar)
- Avtal tecknas
- X
- Y
- Z

Leverantörsprocess

- Framtagning av struktur för leverantöruppföljningen
- Uppstartsmöte med vald leverantör(er)
- Avtals- och leverantörsimplementering
- Intern information
- X
- Y
- Z

Uppföljningsprocess

- Framtagning av struktur för uppföljningsprocessen inklstruktur för nyckeltalsuppföljning (FFU's utvärderingsmall läser till grund)
- Uppföljningsmöten, inklevjusteringar i de kommersiella
- Analys av hela inköpsprocessen inför en ny inköpsprocess eller upphandling
- X
- Y

NACKA KOMMUN

Roller & Ansvar

			Behovsanalys	Marknadsanalys	Upphandlings-process	Implementation & Leverans	Uppföljning
Roller och ansvar	**Inköp**	Roll	Analysera spend samt säkerställa fakta	Objektivt utmana befintliga leverantörer och situation	Tar fram förfrågningsunderlag, utvärdering ev. Förhandling, teckna avtal	Bistår I säkerställandet av leverans	Uppföljning av avtalade nyckeltal samt bidra I affärsutvecklingen
		Ansvar	Deltar aktivt	Driver	Driver	Deltar	Deltar aktivt
	Verksamheten	Roll	Äger och ansvarar för kravspecifikationen och verksamhetens behov	Bidrar aktivt I marknadsanalys med verksamhetspers-pektivet	Deltar aktivt i alla delar av upphandlings-processen	Säkerställer avtalsimplementation och att rätt leverantörer nyttjas till avtalade villkor	Ansvarig för leverantörsrelation en och
		Ansvar	Driver	Deltar aktivt	Deltar aktivt	Driver	Driver
	Avtalsägaren	Roll	Ytterst ansvarig. Ansvarig för prioriteringar	Objektivt utmana befintliga leverantörer och situation	Ytterst ansvarig. Intern ambassadör Ansvarig för prioriteringar	Ytterst ansvarig. Intern ambassadör ”Gate keeper”	Ytterst ansvarig. Intern ambassadör Delta i leverantörsmöten ”Gate keeper”
		Ansvar	Informerad. Äger kravspecifikationen	Godkänner	Godkänner	Informerad. Ytterst ansvarig	Informerad

Sekretess

1 Information + Beslut att upphandla

2 Information om upphandlingen + Beslut om tilldelning

NACKA KOMMUN

Var är vi? Vart ska vi? Hur tar vi oss dit?

S	W
O	T

Utveckling av inköpsfunktionen

NACKA KOMMUN

§ 18

Dnr KFKS 2016/249-004

Dokumenthanteringsplaner för Välfärd skola

Beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar föreslagna dokumenthanteringsplaner för kommunala förskolor, skolor och barn- och elevhälsan enligt bilagor till tjänsteskrivelsen.

Ärende

Dokumenthanteringsplaner styr flödet av allmänna handlingar och anger vad som får gallras, när detta ska ske, vad som ska bevaras för framtiden och rutiner för hantering av handlingarna.

För att förenkla möjligheten att uppdatera planerna och skapa förutsättningar för en enhetlig dokumenthantering och arkivering har en gemensam dokumenthanteringsplan för samtliga kommunala förskolor och en gemensam dokumenthanteringsplan för samtliga kommunala skolor tagits fram. I samband med detta arbete har även en översyn av Barn- och elevhälsans dokumenthanteringsplan gjorts.

Handlingar i ärendet

Välfärd skolas tjänsteskrivelse den 22 mars 2016
Dokumenthanteringsplan för kommunala förskolor, upprättad 2016-03-22
Dokumenthanteringsplan för kommunal förskoleklass, grundskola, fritidshem och gymnasium, upprättad 2016-03-22
Dokumenthanteringsplan för Barn- och elevhälsan, upprättad 2016-03-22

Beslutsgång

Verksamhetsutskottet beslutade i enlighet med Välfärd skolas förslag.

- - - - -

2016-03-22

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/249-004

NACKA KOMMUN

Kommunstyrelsen

Dokumenthanteringsplaner för Välfärd skola

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar föreslagna dokumenthanteringsplaner för kommunala förskolor, skolor och barn- och elevhälsan enligt bilagor till tjänsteskrivelsen.

Sammanfattning

Dokumenthanteringsplaner styr flödet av allmänna handlingar och anger vad som får gallras, när detta ska ske, vad som ska bevaras för framtiden och rutiner för hantering av handlingarna.

För att förenkla möjligheten att uppdatera planerna och skapa förutsättningar för en enhetlig dokumenthantering och arkivering har en gemensam dokumenthanteringsplan för samtliga kommunala förskolor och en gemensam dokumenthanteringsplan för samtliga kommunala skolor tagits fram. I samband med detta arbete har även en översyn av Barn- och elevhälsans dokumenthanteringsplan gjorts.

Ärendet

Dokumenthanteringsplanerna fungerar som styrdokument för flödet av allmänna handlingar inom verksamheterna och anger vilka handlingar som får gallras, när detta ska ske, vilka handlingar som ska bevaras för framtiden samt rutiner för hantering av handlingarna.

Ett stort antal dokumenthanteringsplaner finns framtagna sedan tidigare för varje kommunal förskola och skola i kommunen. Sedan framtagandet 2006-2007 har vissa förskolor och skolor lagts ner medan nya har tillkommit, vilket gjort att en del har saknat dokumenthanteringsplaner. Förändringar i rutiner sedan dokumenten togs fram och beslutades har också skapat ett behov av nya dokumenthanteringsplaner. För att förenkla möjligheten att uppdatera planerna och skapa förutsättningar för en enhetlig dokumenthantering och arkivering har en gemensam dokumenthanteringsplan för samtliga kommunala förskolor och en gemensam dokumenthanteringsplan för samtliga kommunala skolor tagits fram.

NACKA KOMMUN

I samband med framtagandet av nya dokumenthanteringsplaner för förskolor och skolor har även en översyn av barn- och elevhälsans dokumenthanteringsplan gjorts.

Bilagor

1. Dokumenthanteringsplan för kommunala förskolor, upprättad 2016-03-22
2. Dokumenthanteringsplan för kommunal förskoleklass, grundskola, fritidshem och gymnasium, upprättad 2016-03-22
3. Dokumenthanteringsplan för Barn- och elevhälsan, upprättad 2016-03-22

Helena Ekwall
Chef, verksamhetsstöd
Välfärd skola

Ylva Bandmann Holmberg
Chef, Barn- och elevhälsan
Välfärd skola

Marlene Bromley-Challenor
Arkivarie, kommunarkivet
Kontaktcenter

DOKUMENTHANTERINGSPLAN FÖR NACKA KOMMUN

Enhet/verksamhet: VÄLFÄRD SKOLA, KOMMUNALA FÖRSKOLOR

Beslutad:

Upprättad: 2016-03-22 Uppdaterad:

ÖVERGRIPANDE INFORMATION

Den här dokumenthanteringsplanen ersätter tidigare gällande dhp:er som upprättats för varje förskola. I dessa gamla dokumenthanteringsplaner fanns en flik för handlingar inom allmän administration. Denna flik har ersatts av särskilda kommungemensamma dokumenthanteringsplaner inom området administration.

AVSNITT

STYRA OCH PLANERA VERKSAMHETEN
UTVÄRDERA OCH UTVECKLA VERKSAMHETEN
INFORMERA OM VERKSAMHETEN
SAMVERKA MED VÅRDNADSHAVARE
TILLHANDAHÅLLA MÅLTID

ADMINISTRERA FÖRSKOLEBARN
- Placera barn i förskola
- Hantera barn i förskola
- Hantera uppsägning/avslut av förskoleplats

BEDRIVA DAGLIG VERKSAMHET
- Erbjuda modersmålsstöd
- Vidta åtgärder mot kränkande behandling

FÖLJA FÖRSKOLEBARNS UTVECKLING OCH LÄRANDE

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/Gallra	Anmärkningar
STYRA OCH PLANERA VERKSAMHETEN					
Protokoll från arbetsplatsträffar/informationsmöten (interna möten) eller andra typer av verksamhetsmöten, skriftliga beslut	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Förskolechef	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet efter 2 år. Protokoll som är rutinmässiga eller mycket kortfattade kan gallras vid inaktualitet. Kopior kan gallras vid inaktualitet.
Terminsplanering om den dokumenterar verksamheten, verksamhetsplaner, arbetsplaner, organisationsplaner	Digitalt/ **Papper**	Verksamhets-plan/arbetsplan diarieförs, övrigt läggs kronologiskt	Arbetslag	Bevaras	Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas. Övrigt lämnas till kommunarkivet efter 2 år. Övrig grovplanering som t ex årskalendrar, almanackor och liknande gallras vid inaktualitet.
Protokoll från ledningsgruppsmöten/samordnarmöten	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Förskolechef	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet efter 2 år. Kopior kan gallras vid inaktualitet.
Personalscheman eller motsvarande uppgifter som redovisar personaltäthet, öppettider mm	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Förskolechef	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/Gallra	Anmärkningar
Egenupprättade planer, policies eller liknande styrdokument för förskolans arbete, t ex: - arbetsmiljöplan - jämställdhetsplan - likabehandlingsplan - värdegrundsdokument	Digitalt/ **Papper**	Diarieförs	Förskolechef	Bevaras	Handlingar som dokumenterar förskolans pedagogik och metodik samt arbete med systematiskt kvalitetsarbete och kränkande behandling. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas.
UTVÄRDERA OCH UTVECKLA VERKSAMHETEN					
Externa enkäter inkomna till förskolan samt förskolans svar på enkäten	Digitalt/ **Papper**	Diarieförs om de ska bevaras	Förskolechef eller annan som svarar på enkäten	Bevaras	Avser enkäter som inkommer från statliga myndigheter eller liknande (ej från Nacka kommun) som förskolan ska svara på. Bevaras om enkäten är av betydelse för verksamheten, gallras annars vid inaktualitet. Digitala enkäter skrivs ut vid diarieföring. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas.
Enkätsvar på egenproducerade enkäter till vårdnadshavare	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Enkätansvarig	Gallras vid inaktualitet/Gallras efter 5 år/Bevaras	Svar på enklare enkäter av tillfällig betydelse kan gallras vid inaktualitet. Svar på mer omfattande enkäter eller enkäter som görs återkommande kan gallras efter 5 år om svaren sammanställs. Görs ingen sammanställning bör enkätsvaren bevaras.
Sammanställning av enkätsvar samt själva enkätfrågorna från egenproducerade enkäter	Digitalt/ **Papper**	Diarieförs om de ska bevaras	Enkätansvarig	Bevaras	Avser större enkäter som är av betydelse för verksamheten. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas.
Kvalitetsredovisningar/kvalitetsanalyser	Digitalt/ **Papper**	Diarieförs	Förskolechef	Bevaras	Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas.
Statistik	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Förskolechef	Bevaras/Gallras efter 2 år	Egenframställd statistik bevaras, kan ingå i tex kvalitetsredovisningar/kvalitetsanalyser. Statistik som skickas till Skolverket, SCB mfl gallras efter 2 år.

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/Gallra	Anmärkningar
Utvärderingar av verksamhetens arbetssätt och pedagogik	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Förskolechef	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
INFORMERA OM VERKSAMHETEN					
Informationsmaterial, internt och externt, dokumentation rörande förskolans verksamhet och profil	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Förskolechef	Bevaras	Återkommande information producerad för förskolans räkning av typen interna tidningar, regelbundet distribuerade PM och liknande. Publikationer på förskolans hemsida måste skrivas ut på papper vid arkivering. Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
Informationsbrev till vårdnadshavare i form av tex månadsbrev eller veckobrev	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Förskolechef	Bevaras i urval	Avser viktig information till vårdnadshavare, information av tilfällig karaktär kan gallras vid inaktualitet. Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
SAMVERKA MED VÅRDNADSHAVARE					
Protokoll eller minnesanteckningar från föräldramöte	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Förskolechef	Bevaras	Möten som arrangeras av förskolan. Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
Protokoll eller minnesanteckningar från lokala styrelser	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Förskolechef	Bevaras	Företrädare för vårdnadshavare och företrädare för de anställda. Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
Protokoll eller minnesanteckningar från föräldraråd eller andra forum för samråd	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Förskolechef	Bevaras	Forum för samråd med barn och vårdnadshavare. Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
Protokoll eller minnesanteckningar från fristående föräldraförening	Digitalt/ Papper	Kronologiskt	Administratör	Gallras vid inaktualitet	Inkomna till förskolan för kännedom. Förskolan bevarar dessa efter eget önskemål då de speglar förskolans verksamhet.
Överenskommelser mellan förskola och vårdnadshavare, tex: - förväntansdokument - värdegrundsdokument - ordningsregler - datoranvändning - fotografering	Papper	Alfabetiskt	Administratör	Gallras vid inaktualitet	

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/Gallra	Anmärkningar
TILLHANDAHÅLLA MÅLTID					
Egenkontroll av livsmedelshanteringen, prov- och testresultat, rutiner och sammanställningar	Papper	Kronologiskt	Köksansvarig	Gallras efter 1 år/Gallras efter 5 år	Prov- och testresultat kan gallras efter 1 år, rutiner och sammanställningar kan gallras efter 5 år.
Handlingar av tillfällig betydelse: distributionslistor, intyg om särskild kost, matbeställningar, matleveranshandlingar, transportscheman, näringsberäkningar och näringstabeller, recept mm	Digitalt/ Papper	Systematiskt/ Kronologiskt	Köksansvarig	Gallras vid inaktualitet	
Inköpskvitton/fakturor	Digitalt/ Papper	Kronologiskt	Köksansvarig	Gallras efter 2 år	Fakturering sker digitalt i ekonomisystem.
Matsedlar	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Köksansvarig	Bevaras i urval	Bevara exempelvis en veckomatsedel per månad. Även uppgifter om specialkost, vegetarisk kost bör finnas med. Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
ADMINISTRERA FÖRSKOLEBARN					
Placera barn i förskola					
Förtursbeslut för förskoleplats, avsteg från kötid	Digitalt	Kronologiskt	Administratör	Gallras efter 2 år	
Kölistor och intagningslistor	Digitalt (Nacka 24)	Kronologiskt	Administratör	Gallras vid inaktualitet	
Val av förskola: - Ansökan om plats eller ändring av plats - Beslut - Placeringsmeddelande/-erbjudanden - Svar/korrespondens kring placeringsmeddelanden/-erbjudanden - Kontrakt om plats på förskola eller fritidshem	Digitalt (Nacka 24)/ Papper	Systematiskt	Administratör	Gallras vid inaktualitet	Originalkontrakt lämnas till vårdnadshavare. Verksamhetens exemplar av kontraktet gallras när nytt kontrakt upprättats eller barnet slutat. Ev överklagan om beslut av placering ska diarieföras. När överklagansärendet ska avslutas skickas det till registraturen.
Hantera barn i förskola					
Barnuppgifter (tidigare barnkort) för förskolebarn	Digitalt	Systematiskt	Administratör	Gallras vid inaktualitet	Person- och kontaktuppgifter rörande barnet.

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/Gallra	Anmärkningar
Förteckningar över barnen i förskola	Digitalt/ **Papper**	Alfabetiskt	Administratör	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet en gång per år.
Hälsodeklaration/anhörigblankett	Papper	Alfabetiskt	Administratör	Gallras vid inaktualitet	Gallras när barnet har slutat förskolan.
Intyg om specialkost	Papper	Alfabetiskt	Administratör	Gallras vid inaktualitet	Gallras när barnet har slutat förskolan.
Ledighetsansökningar, närvaro- och frånvarouppgifter för förskolebarn	Digitalt/ Papper	Kronologiskt	Administratör	Gallras vid inaktualitet	Underlag samt uppgifter i register, listor och förteckningar gallras tidigast efter läsårets slut. Listor/förteckningar som görs dagligen kan gallras vid dagens slut och kontrollen är slutförd.
Samtycken enligt PuL (personuppgiftslagen)	Papper	Gruppvis/ Alfabetiskt	Administratör	Gallras vid inaktualitet	För att t ex publicera bilder på hemsida. Samtycken bör vara tidsbegränsade och gallras tidigast efter att barnet slutat.
Scheman över ett barns planerade vistelse i förskola	Digitalt/ Papper	Gruppvis/ Alfabetiskt	Förskollärare	Gallras vid inaktualitet	Schema för förskola gallras när nytt upprättas.
Skydd av personuppgift i verksamhetssystem, blankett	Papper	Alfabetiskt	Förskolechef	Gallras vid inaktualitet	Gallras året efter att barnet lämnat förskolan eller när barnet inte längre har skydd runt personuppgift.
Underlag för uppgifter i register eller förteckning	Digitalt/ Papper	-	Administratör	Gallras vid inaktualitet	När anteckning gjorts i registret/ förteckningen. Exempelvis meddelanden om adressändring, byte av barngrupp etc.
Hantera uppsägning/avslut av förskoleplats					
Uppsägningar av plats i förskola, rutinärende	Digitalt/ Papper	Kronologiskt/ Alfabetiskt	Administratör	Gallras 2 år efter att barnet slutat på förskolan	Underlag för inregistrering och ev papperskopia av uppsägningen kan gallras vid inaktualitet.
Uppsägningar av plats i förskola, ärende som föranlett annat än ett rutinärende	Digitalt/ **Papper**	Diarieförs	Förskolechef	Bevaras	Uppsägning av särskilda skäl som gjorts av förskolan bör diarieföras. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas.

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/Gallra	Anmärkningar
BEDRIVA DAGLIG VERKSAMHET					
Fotografier, videofilmer mm av barn och personal för att belysa verksamheten	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Förskollärare	Bevaras i urval/Gallras tidigast när barnen slutat	Tänk på att skriva ner uppgifter om vad materialet föreställer, år, ev barngrupp eller personer som förekommer. Endast pappersfotografier och diabilder kan arkiveras i kommunarkivet och lämnas dit efter överenskommelse.
Läromedelsbeställningar	Digitalt/ Papper	Kronologiskt	Administratör	Gallras efter 2 år	Kan gallras under förutsättning att ansvarsfrihet för året beviljats.
Projektpärmar, pedagogisk dokumentation	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Förskollärare	Bevaras i urval	Avser mer omfattande material som förskolan själv framställt. Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
Skolkataloger/fotokataloger	**Papper**	Kronologiskt	Administratör	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
Tillbuds- och skadeanmälningar	Digitalt/ Papper	Alfabetiskt	Förskolechef	Gallras vid inaktualitet	Skadeanmälan sänds till försäkringsbolag. Eventuell sammanställning bevaras.
Utflykter och besök, handlingar som t ex program, inbjudan	Digitalt/ Papper	Kronologiskt	Förskollärare	Gallras vid inaktualitet	Om utflykten eller motsvarande är en del i profilarbetet bör handlingarna bevaras. Annars kan de gallras under förutsättning att aktiviteten framgår av veckorapporter eller liknande handlingar som bevaras.
Erbjuda modersmålsstöd					
Beställning och avtal om modersmålsstöd, förskolans uppdrag till utförare	Papper	Kronologiskt	Förskolechef	Gallras 2 år efter avtalets utgång	Beställning då egen personal för undervisningen inte finns.
Förteckningar över förskolebarn som fått modersmålsstöd	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Modersmåls-enheten	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet en gång per år.
Handlingar rörande modersmålsstöd - ansökningar från vårdnadshavare - beslut från förskolan	Digitalt/ Papper	Personnummer-ordning	Modersmåls-enheten	Gallras efter 2 år	
Statistik över elever med annat modersmål än svenska	Digitalt/ Papper	Kronologiskt	Modersmåls-enheten	Gallras efter 2 år	Överlämnas till SCB.

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/Gallra	Anmärkningar
Vidta åtgärder mot kränkande behandling					
Handlingar gällande kränkande handling och diskriminering; anmälan, utedning, beslut samt ev yttrande från elev och/eller vårdnadshavare	Digitalt/ **Papper**	Diarieförs	Förskolechef/ Förvaras inlåsta	Bevaras	Bör diarieföras som ett eget ärende om det rör sig om upprepade förseelser eller allvarlig förseelse. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas.
Överklaganden av beslut i ärenden om kränkande behandling eller liknande	Digitalt/ **Papper**	Diarieförs	Förskolechef/ Förvaras inlåsta	Bevaras	Ska diarieföras som ett eget ärende. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas.
FÖLJA FÖRSKOLEBARNS UTVECKLING OCH LÄRANDE					
Generella pedagogiska handlingar kring ett barns utveckling och lärande i förskolan t ex: - underlag för utvecklingssamtal, dokumentation kring barnets utveckling, - skriftlig dokumentation sammanställd i samband med utvecklingssamtal och i kontakt med vårdnadshavare	Digitalt/ Papper	Person-nummer-ordning	Berörd personal/ Förvaras inlåsta	Gallras 2 år efter barnet slutat förskolan	Vid gallring ska handlingarna tuggas eller läggas i sekretesstunnor. Handlingarna ska inte överlämnas till grundskolan om inte detta begärts skriftligen av vårdnadshavare.
Handlingar/ärenden för förskolebarn <u>med behov av särskilt stöd</u> t ex: - resursansökan i original, - delegationsbeslut (kopia) eller andra beslut, - handlingsplaner/åtgärdsprogram, - utredningar och utlåtanden, - uppföljningar och utvärderingar, - screeningresultat	Digitalt/ **Papper**	Person-nummer-ordning	Förskolechef eller specialpedagog/ Förvaras inlåsta	Bevaras	Handlingar rörande barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl fått särskilt stöd i sin utveckling. Kopia av resursansökan som skickas till utbildningsenheten gallras där efter 2 år. Levereras till kommunarkivet 5 år efter att barnet slutat förskolan.
Utredningar, resursansökan, beslut att inte genomföra någon särskild insats för ett förskolebarn som utretts för, men inte fått särskilt stöd	Digitalt/ Papper	Person-nummer-ordning	Förskolechef eller specialpedagog/ Förvaras inlåsta	Får gallras 1 år efter att barnet fullgjort sin skolplikt	

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/Gallra	Anmärkningar
Kontaktböcker / meddelandekort / loggböcker / anteckningsböcker och motsvarande handlingar som rör förskolans kontakt med vårdnadshavare	Digitalt/ Papper	Alfabetiskt	Berörd personal	Gallras 1 år efter barnet slutat förskolan eller lämnas till vårdnadshavaren	Kontaktböckerna kan överlämnas till vårdnadshavaren när perioden (tex läsår) boken/kortet omfattar har upphört. Handlingarna bör inte innehålla känsliga uppgifter.
Portfolio för varje barn	Papper	Alfabetiskt	Berörd personal	Gallras 1 år efter att barnet slutat på förskola eller lämnas till vårdnadshavaren	Teckningar, information o dyl ang barnets utveckling.
Socialtjänstanmälningar/polisanmälningar	Digitalt/ **Papper**	Diarieförs	Förskolechef/ Förvaras inlåsta	Bevaras	Anmälan till annan myndighet då barn riskerar att fara illa. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas. Polisanmälningar av mindre vikt, t ex angående stöld, skadegörelse eller inbrott, kan gallras två år efter att utredningen slutförts eller lagts ner.

DOKUMENTHANTERINGSPLAN FÖR NACKA KOMMUN

Enhet/verksamhet: KOMMUNAL FÖRSKOLEKLASS, GRUNDSKOLA, FRITIDSHEM OCH GYMNASIUM

Beslutad:

Upprättad: 2016-03-22 Uppdaterad:

ÖVERGRIPANDE INFORMATION

Den här dokumenthanteringsplanen ersätter tidigare gällande dhp:er som upprättats för varje skola. I dessa gamla dokumenthanteringsplaner fanns en flik för handlingar inom allmän administration. Denna flik har ersatts av särskilda kommungemensamma dokumenthanteringsplaner inom området administration.

AVSNITT

STYRA OCH PLANERA VERKSAMHETEN
UTVÄRDERA OCH UTVECKLA VERKSAMHETEN
INFORMERA OM VERKSAMHETEN
SAMVERKA MED ELEVER OCH VÅRDNADSHAVARE
TILLHANDAHÅLLA MÅLTID
TILLHANDAHÅLLA SKOLBIBLIOTEK
ADMINISTRERA FÖRSKOLEBARN OCH ELEVER
- Placera elev i förskoleklass/skola/ fritidshem
- Hantera elever i förskoleklass/skola/fritidshem
- Hantera uppsägning/avslut av fritidshem
BEDRIVA UNDERVISNING ELLER FRITIDSHEMS-VERSAMHET
- Erbjuda modersmålsundervisning
- Genomföra prov
- Sätta betyg och utfärda intyg om utbildning
VIDTA DISCIPLINÄRA ELLER ANDRA SÄRSKILDA ÅTGÄRDER
FÖLJA ELEVS UTVECKLING och LÄRANDE

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/ Gallra	Anmärkningar
STYRA OCH PLANERA VERKSAMHETEN					
Protokoll från arbetsplatsträffar/informationsmöten (interna möten) eller andra typer av verksamhetsmöten	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Rektor	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet efter 2 år. Protokoll som är rutinmässiga eller mycket kortfattade kan gallras vid inaktualitet. Kopior kan gallras vid inaktualitet.
Terminsplanering om den dokumenterar verksamheten, verksamhetsplaner, arbetsplaner, organisationsplaner, plan mot diskriminering och kränkande behandling/likabehandlingsplan, arbetsmiljöplan	Digitalt/ **Papper**	Planer diarieförs, ev övrigt läggs kronologiskt	Arbetslag eller rektor	Bevaras	Av skolan utarbetade och fastställda planer och styrande dokument bör diarieföras. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas. Övrigt lämnas till kommunarkivet vid upprättande/nya versioner. Grovplanering och årskalendrar gallras vid inaktualitet.
Protokoll eller minnesanteckningar från ledningsgruppsmöten/samordnarmöten för förskoleklass, grundskola eller gymnasium	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Rektor	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet efter 2 år. Egna anteckningar gallras vid inaktualitet.

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/ Gallra	Anmärkningar
Lokalt tillval för grundskola, plan för undervisning	Digitalt/ **Papper**	Diarieförs	Rektor	Bevaras	Ansökan till samt beslut från Skolverket om att anordna ett lokalt tillval ska diarieföras. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas.
Programråd, yrkesråd eller andra lokala samverkansgrupper inom skolan eller annan avgränsning tex skola-fritid, skola-näringsliv, minnesanteckningar eller protokoll	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Ansvarig lärare eller motsvarande	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
Stipendiekommittémöten	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Ansvarig för stipendiet	Bevaras/ Gallras efter 2 år	Protokoll, villkor, förteckningar och redovisning över utdelade stipendier/premier bevaras. Ansökningar, avstämningshandlingar mm som inte är bilagor till protokoll kan gallras 2 år efter räkenskapsårets utgång. Lämnas till kommunarkivet efter 5 år.
Minnesanteckningar eller protokoll från trygghetsteam eller motsvarande	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Rektor	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
UTVÄRDERA OCH UTVECKLA VERKSAMHETEN					
Externa enkäter som skolan ska svara på som egen verksamhet, inkomna till skolan samt skolans svar på enkäten (de som går att skriva ut)	Digitalt/ **Papper**	Diarieförs om de ska bevaras	Rektor eller annan som svarar på enkäten	Bevaras	Avser enkäter som inkommer från statliga myndigheter eller liknande (ej från Nacka kommun) som skolan ska svara på. Bevaras om enkäten är av betydelse för verksamheten, gallras annars vid inaktualitet. Digitala enkäter skrivs ut vid diarieföring. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas.
Enkätsvar på egenproducerade enkäter till elever eller vårdnadshavare	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Enkätansvarig	Gallras vid inaktualitet/ Gallras efter 5 år/Bevaras	Svar på enklare enkäter av tillfällig betydelse kan gallras vid inaktualitet. Svar på mer omfattande enkäter eller enkäter som görs återkommande kan gallras efter 5 år om svaren sammanställs. Görs ingen sammanställning bör enkätsvaren bevaras.
Sammanställning av enkätsvar samt själva enkätfrågorna från egenproducerade enkäter	Digitalt/ **Papper**	Diarieförs om de ska bevaras	Enkätansvarig	Bevaras	Avser större enkäter av betydelse för verksamheten. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas.
Kvalitetsredovisningar/kvalitetsanalyser	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Verksamhetsstödet	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
Ordningsregler	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet vid uppdateringar/nya versioner.

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/ Gallra	Anmärkningar
INFORMERA OM VERKSAMHETEN					
Informationsmaterial, internt och externt, dokumentation rörande skolans verksamhet och profil	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Återkommande information producerad för skolans räkning av typen interna tidningar, regelbundet distribuerade PM och liknande. Publikationer på skolans hemsida måste skrivas ut på papper vid arkivering. Ett arkivex av tryck, rektorsbrev mm lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
Information till vårdnadshavare och/eller elever i form av veckobrev eller månadsbrev. Ett exempel per år	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Skolassistent eller motsvarande	Bevaras i urval	Avser viktig information till vårdnadshavare, information av tillfällig karaktär kan gallras vid inaktualitet. Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
SAMVERKA MED ELEVER OCH VÅRDNADSHAVARE					
Protokoll eller minnesanteckningar som rör elevinflytande från klassråd, elevråd, elevskyddsombud eller övriga elevmöten. Ett exempel per år	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Skolassistent eller motsvarande	Bevaras i urval	Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
Protokoll eller minnesanteckningar från föräldramöte. Ett exempel per år.	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Skolassistent eller motsvarande	Bevaras i urval	Möten som arrangeras av skolan. Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
Protokoll eller minnesanteckningar från lokala styrelser	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Företrädare för vårdnadshavare och företrädare för de anställda. Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
Protokoll eller minnesanteckningar från föräldraråd eller andra forum för samråd	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Forum för samråd med elever och/eller vårdnadshavare. Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
Överenskommelser mellan skola eller fritidshem och elev/ vårdnadshavare, tex: - förväntansdokument - värdegrundsdokument - ordningsregler - datoranvändning - fotografering - öppning av elevskåp	Digitalt/ Papper	Alfabetiskt	Skolassistent eller motsvarande	Vid inaktualitet	

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/ Gallra	Anmärkningar
TILLHANDAHÅLLA MÅLTID					
Egenkontroll av livsmedelshanteringen, prov- och testresultat, rutiner och sammanställningar	Papper	Kronologiskt	Köksansvarig	Gallras efter 1 år/ Gallras efter 5 år	Prov- och testresultat kan gallras efter 1 år, rutiner och sammanställningar kan gallras efter 5 år.
Handlingar av tillfällig betydelse: distributionslistor, intyg om särskild kost, matbeställningar, matleveranshandlingar, transportscheman, näringsberäkningar och näringstabeller, recept mm	Digitalt/ Papper	Systematiskt/ Kronologiskt	Köksansvarig	Gallras vid inaktualitet	
Inköpskvitton/fakturor	Digitalt/ Papper	Kronologiskt	Köksansvarig	Gallras efter 2 år	Fakturering sker digitalt i ekonomisystem.
Matsedlar	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Köksansvarig	Bevaras i urval	Bevara exempelvis en veckomatsedel per år. Även uppgifter om specialkost, vegetarisk kost bör finnas med. Lämnas till kommunarkivet.
TILLHANDAHÅLLA SKOLBIBLIOTEK					
Avtal/förbindelse med låntagare om lånekort	Papper	Kronologiskt	Skolbibliotekarie	Gallras när lånekortet gått ut eller eleven slutar	
Beståndsregister	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Skolbibliotekarie	Bevaras	Kan tas ut med en viss periodicitet, tex vart tredje år.
Förvärvslistor. Inköp till bibliotek.	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Skolbibliotekarie	Bevaras	Tas ut årligen. Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
Handlingar rörande projekt eller liknande biblioteket genomfört	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Skolbibliotekarie	Bevaras	
Uppgifter om låntagare, beställningar och lån per elev eller anställd	Digitalt	Systematiskt	Skolbibliotekarie	Gallras vid inaktualitet	

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/ Gallra	Anmärkningar
ADMINISTRERA FÖRSKOLEBARN OCH ELEVER					
Placera elev i förskola/skola/fritidshem					
Ansökan och beslut om anpassad studiegång, särskilt stöd eller särskild undervisningsgrupp	**Papper**	Person-nummer-ordning	Rektor/Förvaras i elevakt	Bevaras	Ev överklagan om beslut av placering ska diarieföras. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas.
Ansökan och beslut om att inte flytta till högre årskurs eller beslut om att flytta till högre årskurs än den eleven tillhör	Papper	Person-nummer-ordning	Rektor/Förvaras i elevakt	Gallras när eleven avslutat sin skolgång	
Val av förskola, fritidshem och skola: - Ansökan om plats eller ändring av plats - Beslut - Placeringsmeddelande/-erbjudanden - Svar/korrespondens kring placeringsmeddelanden/-erbjudanden - Kontrakt om plats på förskola eller fritidshem	Digitalt (Nacka 24)/ Papper	Kronologiskt/ Systematiskt	Skolassistent eller motsvarande	Gallras vid inaktualitet	Originalkontrakt lämnas till vårdnadshavare. Verksamhetens exemplar av kontraktet gallras när nytt kontrakt upprättats eller barnet slutat. Ev överklagan om beslut av placering ska diarieföras. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas.
Hantera elever i förskoleklass/skola/fritidshem					
Elevkort/studerandekort/elevmatriklar	Digitalt (Schoolsoft)/ **Papper**	Person-nummer-ordning	Skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Elevkorten innehåller persondata, uppgifter om tillval, modersmålsundervisning, studieavbrott och annat av betydelse rörande elevens skolgång.
Förteckningar över barnen i förskoleklass och fritidshem	Digitalt (Schoolsoft)/ **Papper**	Gruppvis/ alfabetiskt	Skolassistent eller motsvarande	Bevaras	
Klasslistor/gruppförteckningar	Digitalt (Schoolsoft)/ **Papper**	Årskursvis/ klassvis/ alfabetiskt	Skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Slutgiltigt exemplar av klasslistor med uppgifter om in- och utflyttning ska bevaras. I och med att betyg endast ges vissa årskurser har klasslistan/gruppförteckningen betydelse för information om fullgjord skolplikt. Tas ut på papper vid läsårets slut och lämnas till kommunarkivet i samband med leverans av betyg och betygskataloger.
Ledighetsansökningar för elever	Digitalt/ Papper	Alfabetiskt	Skolassistent eller motsvarande	Gallras vid inaktualitet	Gallras tidigast efter läsårets slut.

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/ Gallra	Anmärkningar
Närvaro- och frånvarouppgifter för elever	Digitalt/ Papper	Alfabetiskt	Respektive lärare, skolassistent eller motsvarande	Gallras vid inaktualitet	Underlag samt uppgifter i register, listor och förteckningar gallras tidigast efter läsårets slut. Eventuella listor/förteckningar som görs dagligen kan gallras vid dagens slut och kontrollen är slutförd.
Samtycken enligt PuL (personuppgiftslagen)	Papper	Gruppvis/ Alfabetiskt	Skolassistent eller motsvarande	Gallras vid inaktualitet	För att t ex publicera bilder på hemsida. Samtycken bör vara tidsbegränsade och gallras tidigast efter att barnet/eleven slutat.
Scheman över en elevs planerade vistelse i fritidshem	Digitalt/ Papper	Gruppvis/ Alfabetiskt	Ansvarig fritidspedagog	Gallras vid inaktualitet	Gallras senast när barnet slutat i verksamheten.
Skolpliktsbevakning	Digitalt/ **Papper**	Systematiskt eller diarieförs	Rektor	Gallras 3 år efter fullgjord skolplikt/ Bevaras	Ärenden av rutinartad karaktär behöver inte diarieföras och kan gallras 3 år efter eleven fullgjort sin skolplikt. Vid längre olovlig frånvaro bör ärendet diarieföras. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas.
Skolskjutshandlingar: ansökan och beslut om skolskjuts, ansökan om skolkort för lokaltrafiken, elevförteckningar, scheman mm	Digitalt/ Papper	Alfabetiskt	Skolassistent eller motsvarande	Gallras efter 2 år	
Uppgift om skydd av personuppgift i verksamhetssystem	Digitalt/ Papper	Alfabetiskt	Skolassistent eller motsvarande	Gallras vid inaktualitet	Gallras året efter att eleven lämnat skolan eller när eleven inte längre har skydd runt personuppgift. Meddela kommunarkivet i samband med leverans av betygshandlingar om någon fd elev har skyddade personuppgifter.
Underlag för uppgifter i register eller förteckning	Digitalt/ Papper	-	Skolassistent eller motsvarande	Gallras vid inaktualitet	När anteckning gjorts i registret/ förteckningen. Meddelanden om skol- eller klassbyten, in- eller avflyttning.
Hantera uppsägning/avslut av fritidshem					
Uppsägningar av plats i fritidshem, rutinärende	Digitalt (Nacka24)/ Papper	Alfabetiskt	Skolassistent eller motsvarande	Gallras vid 2 år	Underlag för registrering och ev papperskopia av uppsägningen kan gallras vid inaktualitet.
Uppsägningar av plats i förskola eller fritidshem, ärende som föranlett annat än ett rutinärende	Digitalt/ **Papper**	Diarieförs	Rektor	Bevaras	Uppsägning av plats som föranlett annat än ett rutinärende bör diarieföras. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas. Kan tex gälla uppsägningar som gjorts av fritidshemmet/skolan.

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/ Gallra	Anmärkningar
BEDRIVA UNDERVISNING ELLER FRITIDSHEMSVERKSAMHET					
Fotografier, videofilmer mm av elever och personal för att belysa verksamheten	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Respektive lärare eller motsvarande	Bevaras i urval/Gallras tidigast när eleverna slutat	Tänk på att skriva ner uppgifter om vad materialet föreställer, år, ev klass eller personer som förekommer. Endast fotografier och diabilder kan arkiveras i kommunarkivet och lämnas dit efter överenskommelse.
Hjälpmedelsregister/-listor över hjälpmedel för särskola	Digitalt/ Papper	Kronologiskt	Skolassistent eller motsvarande	Gallras vid inaktualitet	
Läromedelsbeställningar	Digitalt/ Papper	Kronologiskt	Skolassistent eller motsvarande	Gallras efter 2 år	
PRAO-förteckningar, elevers placeringar under praktisk arbetslivsorientering	Digitalt/ **Papper**	Alfabetiskt	Skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Övriga handlingar kan gallras efter läsårets slut under förutsättning att anteckning om genomförd PRAO görs på elevkort.
Projekt/temaarbeten - sammanställningar av större projekt/temaarbeten som genomförts under läsåret - skoltidningar/elevtidningsprojekt	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Ansvarig lärare	Bevaras i urval	Mindre, enskilda redovisningar av elevprojekt kan gallras när eleven slutat skolan om inte eleven väljer att förvara dem i sin portfolio.
Exempel på scheman	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt/ Klass- eller gruppvis	Skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet efter 2 år.
Scheman per elev	Digitalt/ Papper	Alfabetiskt	Skolassistent eller motsvarande	Gallras vid inaktualitet	
Skolkataloger/fotokataloger	**Papper**	Kronologiskt	Skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet efter läsårets slut.
Studieresor/skolresor/lägerskolor: program, deltagarlistor, återrapportering och övriga handlingar	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt/ Klass- eller gruppvis	Skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet efter läsårets slut.
Tillbuds- och skadeanmälningar	Digitalt (KIA)/ Papper	Alfabetiskt	Skolassistent eller motsvarande	Gallras vid inaktualitet	Eventuell sammanställning bevaras.
Utbildningskatalog/kursutbudsförteckning	**Papper**	Kronologiskt	Studie- och yrkesvägledare	Bevaras	Ett exemplar per läsår av skolans broschyr som presenterar utbildningsvägar/program och kurser.

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/ Gallra	Anmärkningar
Utflykter och kulturella besök, handlingar angående tex friluftsdagar, bad, konsertbesök, teaterbesök mm	Digitalt/ Papper	Kronologiskt	Ansvarig lärare eller motsvarande	Gallras vid inaktualitet	Om utflykten, besöken eller motsvarande är en del i profilarbetet bör handlingarna bevaras. Annars kan de gallras under förutsättning att aktiviteten framgår av veckorapporter eller liknande handlingar som bevaras.
Erbjuda modersmålsundervisning					
Beställning och avtal om modersmålsundervisning, skolans uppdrag till utförare	Papper	Kronologiskt	Rektor	Gallras 2 år efter avtalets utgång	Beställning då egen personal för undervisningen inte finns.
Förteckningar över elever som fått modersmålsundervisning	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt	Modersmålsenheten	Bevaras	
Handlingar rörande modersmålsundervisning - ansökningar från vårdnadshavare - beslut av rektor	Digitalt/ Papper	Alfabetiskt	Modersmålsenheten	Gallras efter 2 år	
Schema och närvarorapporter för elever som får modersmålsundervisning	Papper	Alfabetiskt	Modersmålsenheten	Gallras efter 2 år	
Statistik över elever med annat modersmål än svenska	Digitalt/ Papper	Kronologiskt	Modersmålsenheten	Gallras efter 2 år	Överlämnas till SCB.
Genomföra prov					
Diagnostiska prov och screeningtester, elevlösningar samt facit/mall för hur proven/testen ska tolkas	Papper	Alfabetiskt	Ansvarig lärare	Gallras efter fullgjord skolplikt eller vid inaktualitet	För elever som utifrån proven bedöms behöva utredas/få stöd gallras proven efter avslutad grundskola. För övriga elever kan proven gallras vid inaktualitet.
Elevers svar på skriftliga prov och tester förutom nationella och centrala prov samt uppsatser/redovisningar mm	Papper	Alfabetiskt	Ansvarig lärare	Gallras vid inaktualitet eller återlämnas till eleven	När sammanställning gjorts och provet, uppsatsen eller motsvarande inte längre behövs som underlag för betyg/omdöme om eleven.

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/ Gallra	Anmärkningar
Nationella prov i svenska och svenska som andra språk, elevlösningar samtliga delar	**Papper**	Kronologiskt/ Klassvis/ Alfabetiskt	Ansvarig lärare	Bevaras	Ett exemplar av provinstruktionen och provformuläret ska bifogas provsvaren. Provsvaren ska förses med för- och efternamn, personnummer, klass samt provdatum. Proven är sekretessbelagda 6 år efter publicering enligt 17 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen. Lämnas till kommunarkivet 1 år efter provtillfället. Bifoga gärna en klasslista om namnuppgifterna inte är fullständiga på proven.
Nationella prov i svenska och svenska som andra språk, resultatsammanställningar	**Papper**	Kronologiskt/ Klassvis/ Alfabetiskt	Ansvarig lärare	Bevaras	Noteringsunderlag eller motsvarande som använts för muntliga prov kan gallras vid inaktualitet om uppgifterna finns i en resultatsammanställning.
Nationella prov, övriga ämnen, elevlösningar och resultatsammanställningar	Digitalt/ Papper	Kronologiskt/ Klassvis	Ansvarig lärare	Gallras 5 år efter provtillfället	Noteringsunderlag eller motsvarande som använts för muntliga prov kan gallras vid inaktualitet.
Sätta betyg och utfärda intyg om utbildning					
Betygskataloger, samtliga årskurser	Digitalt/ **Papper**	Kronologiskt/ Klassvis/ Alfabetiskt/ Ämnesvis	Ansvarig lärare, skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Betygen ska antecknas i betygskatalogen. Det är mycket viktigt att alla eventuella förkortningar och sifferkoder förklaras. Lämnas i original till kommunarkivet inom sex månader efter varje läsår.
Betygsvarningar	Digitalt (SchoolSoft)/ Papper	Kronologiskt/ Klassvis/ Alfabetiskt	Ansvarig lärare	Gallras vid inaktualitet	Gallras när betyg är satt.
Examensbevis från gymnasiet, kopia på utfärdat bevis	**Papper**	Person-nummer-ordning	Ansvarig lärare, skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Original lämnas till eleven. Lämnas till kommunarkivet inom sex månader efter avslutad skolgång.
Gymnasieintyg, kopia på utfärdat intyg	**Papper**	Person-nummer-ordning	Ansvarig lärare, skolassistent eller motsvarande	Bevaras	För elever som avslutat grundskolestudier på gymnasiet/introduktionsprogram för elever som ej är behöriga till nationella program. Original lämnas till eleven. Lämnas till kommunarkivet inom sex månader efter avslutad skolgång.

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/ Gallra	Anmärkningar
Intyg om anpassad studiegång som biläggs slutbetyg, kopia på utfärdat intyg	**Papper**	Person-nummer-ordning	Ansvarig lärare, skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Intyg utfärdas för elev som riskerar att få ofullständigt slutbetyg. Original lämnas till eleven. Lämnas till kommunarkivet inom sex månader efter avslutad skolgång.
Intyg om avgång från grundskola, kopia på utfärdat intyg	**Papper**	Person-nummer-ordning	Ansvarig lärare, skolassistent eller motsvarande	Bevaras	För elever som avgår utan slutbetyg. Original lämnas till eleven. Lämnas till kommunarkivet inom sex månader efter avslutad skolgång.
Intyg om genomgången utbildning och eventuellt studieomdöme för särskoleelever eller gymnasiesärskolebevis	**Papper**	Person-nummer-ordning	Ansvarig lärare, skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Original lämnas till eleven. Lämnas till kommunarkivet när eleven slutat sin skolgång.
Prövning för betyg, anmälan med bilagor	Papper	Kronologiskt/ Kursvis/ Alfabetiskt	Rektor, skolassistent eller motsvarande	Gallras vid inaktualitet	Gallras när prövningarna är slutförda för året och resultaten är införda i betygskatalog/ prövningsliggare.
Prövningsresultat med anteckning om betyg	**Papper**	Kronologiskt/ Klassvis/ Alfabetiskt	Rektor, skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Prövningsresultaten har samma betydelse som betygskatalog. Förvaras tillsammans med betygskatalog eller det individuella betyget.
Studiebevis från gymnasiet, kopia på utfärdat intyg	**Papper**	Person-nummer-ordning	Ansvarig lärare, skolassistent eller motsvarande	Bevaras	För elever som inte uppfyller kraven för gymnasieexamen. Original lämnas till eleven. Lämnas till kommunarkivet inom sex månader efter avslutad skolgång.
Slutbetyg från grundskola, kopia på utfärdat betyg	**Papper**	Person-nummer-ordning	Ansvarig lärare, skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Original lämnas till eleven. Lämnas till kommunarkivet inom sex månader efter avslutad skolgång.
Terminsbetyg, kopior	Papper	Klassvis	Ansvarig lärare, skolassistent eller motsvarande	Vid inaktualitet	Gallras när slutbetyg/examensbevis är utfärdat.
Utdrag ur betygskatalogen för elever som byter skola eller avbryter sina studier	**Papper**	Person-nummer-ordning	Ansvarig lärare, skolassistent eller motsvarande	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet tillsammans med ovanstående utfärdade betygsdokument inom sex månader.

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/ Gallra	Anmärkningar
VIDTA DISCIPLINÄRA ELLER ANDRA SÄRSKILDA ÅTGÄRDER					
Handlingar rörande utvisning, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid annan skolenhet, avstängning, omhändertagande av föremål t ex; beslut, utredning, skriftlig varning, samråds- och åtgärdshandlingar, information till vårdnadshavare, yttrande från elev och/eller vårdnadshavare	Digitalt/ **Papper**	Person-nummer-ordning eller ev diarieförs	Rektor/Förvaras i elevakt	Bevaras	Bör diarieföras som ett eget ärende om det rör sig om upprepade förseelser eller allvarlig förseelse . Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas.
Handlingar rörande kränkande handling och diskriminering; anmälan, utredning, beslut samt ev yttrande från elev och/eller vårdnadshavare	Digitalt/ **Papper**	Person-nummer-ordning eller ev diarieförs	Rektor/Förvaras i elevakt	Bevaras	Bör diarieföras som ett eget ärende om det rör sig om upprepade förseelser eller allvarlig förseelse. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas. Skall anmälas till huvudmannen.
Överklaganden av beslut i elevärenden	Digitalt/ **Papper**	Diarieförs	Rektor	Bevaras	Ska diarieföras som ett eget ärende. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas.
FÖLJA ELEVS UTVECKLING OCH LÄRANDE					
Generella pedagogiska handlingar kring en elevs utveckling och lärande i förskoleklass t ex: - underlag för utvecklingssamtal, - dokumentation kring elevens utveckling, - ev individuella utvecklingsplaner, - skriftlig dokumentation sammanställd i samband med utvecklingssamtal och i kontakt med vårdnadshavare	Digitalt/ Papper	Person-nummer-ordning	Ansvarig lärare/ Förvaras inlåsta	Gallras 2 år efter barnet slutat förskolan	Vid gallring ska handlingarna tuggas eller slängas i låst sekretesstunna.

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/ Gallra	Anmärkningar
Handlingar för elever i förskoleklass med behov av särskilt stöd t ex: - resursansökan i original, - delegationsbeslut (kopia) eller andra beslut, - handlingsplaner/åtgärdsprogram, - skriftlig dokumentation i kontakt med vårdnadshavare, - testmaterial, - utredningar och utlåtanden, - uppföljningar och utvärderingar	Digitalt/ **Papper**	Person-nummer-ordning	Rektor eller special-pedagog/Förvaras inlåsta i elevakter	Bevaras	Handlingar rörande barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl fått särskilt stöd i sin utveckling. Kopia av resursansökan som skickas till utbildningsenheten gallras där efter 2 år. Eventuellt testmaterial får gallras 1 år efter eleven fullgjort sin skolplikt. Levereras till kommunarkivet 1 år efter fullgjord skolplikt.
Generella pedagogiska handlingar kring en elevs utveckling och lärande i grundskola och gymnasium tex: - handlingar rörande elevens val, tillval, - individuella undervisnings- eller studieplaner, -individuella utvecklingsplaner (IUP), - skriftliga omdömen, - skriftlig dokumentation i samband med utvecklingssamtal och i kontakt med vårdnadshavare	Digitalt/ Papper	Person-nummer-ordning	Ansvarig lärare/ Förvaras inlåsta	Gallras tidigast 1 år efter eleven gått ut grundskolan/ gymnasiet	Vid gallring ska handlingarna tuggas eller slängas i låst sekretesstunna.

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/ Gallra	Anmärkningar
Handlingar för elever i grundskola och gymnasium <u>med behov av särskilt stöd</u> t ex: - resursansökan i original, - beslut att utarbeta eller avsluta åtgärdsprogram, - delegationsbeslut (kopia) eller andra beslut, - individuella utvecklings- eller handlingsplaner, - pedagogiska kartläggningar och bedömningar, - pedagogiska journaler med bilagor, - skriftlig dokumentation i kontakt med vårdnadshavare, - testmaterial, -utredningar och utlåtanden, -uppföljningar och utvärderingar, - åtgärdsprogram (ÅP)	Digitalt/ **Papper**	Person-nummer-ordning	Rektor eller special-pedagog/Förvaras inlåsta i elevakter	Bevaras	Handlingar rörande barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl fått särskilt stöd i sin utveckling. Kopia av resursansökan som skickas till utbildningsenheten gallras där efter 2 år. Eventuellt testmaterial får gallras 1 år efter eleven fullgjort sin skolplikt eller 1 år efter eleven slutat gymnasiet. Elevakter för grundskoleelever leveras till kommunarkivet 3 år efter avslutad skolgång, elevakter för gymnasieelever levereras 1 år efter avslutad skolgång.
Generella pedagogiska handlingar för <u>särskoleelever</u> tex: - individuella undervisnings- eller studieplaner, -individuella utvecklingsplaner (IUP), - skriftliga omdömen, - skriftlig dokumentation i samband med utvecklingssamtal och i kontakt med vårdnadshavare	Digitalt/ Papper	Person-nummer-ordning	Ansvarig lärare/ Förvaras inlåsta	Gallras tidigast 1 år efter eleven gått ut gymnasiet	Vid gallring ska handlingarna tuggas eller slängas i låst sekretesstunna.

Handlingstyp	Medium (fetmarkerat avser format för arkivering)	Sortering/ Hantering	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/ Gallra	Anmärkningar
Elevakter för <u>särskoleelever</u> innehållande tex: - delegationsbeslut (kopia) eller andra beslut, - pedagogiska bedömningar, - pedagogiska journaler med bilagor, - skriftlig dokumentation i kontakt med vårdnadshavare, -utredningar och utlåtanden, - uppföljningar och utvärderingar, - yrkesvalshandlingar (prao, dagcenterplaceringar, inskolningsplatser, anställningar samt rapporter från arbetsplatser), - åtgärdsprogram (ÅP)	Digitalt/ **Papper**	Person-nummer-ordning	Rektor/Förvaras inlåsta i elevakter	Bevaras	Levereras till kommunarkivet via Utbildningsnämnden efter avslutad skolgång.
Utredningar, resursansökan, beslut att inte utarbeta åtgärdsprogram eller genomföra någon särskild insats för en elev som utretts för, men inte fått särskilt stöd	Papper	Person-nummer-ordning	Rektor eller special-pedagog/Förvaras inlåsta i elevakter	Får gallras 1 år efter eleven gått ut grundskolan/ gymnasiet	
Portfolio/elevmapp för varje barn/elev	Papper	Klassvis/ Alfabetiskt	Ansvarig lärare eller motsvarande	Gallras 1 år efter att eleven slutat på skolan eller lämnas till eleven	Teckningar, information och liknande rörande elevens utveckling i olika ämnen. Lämnas till eleven när eventuell sammanställning gjorts och innehållet inte längre behövs som underlag för omdöme om eleven.
Rekvisitioner av elevhandlingar	Papper	Alfabetiskt	Skolassistent eller motsvarande	Vid inaktualitet	Gallras vid början av nästa läsår.
Socialtjänstanmälningar/polisanmälningar	**Papper**	Diarieförs	Rektor/Förvaras inlåsta	Bevaras	Anmälan till annan myndighet då barn riskerar att fara illa. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas. Polisanmälningar av mindre vikt, t ex angående stöld, kan gallras två år efter att utredningen slutförts eller lagts ner.
Överklagan av åtgärdsprogram eller beslut att inte utarbeta åtgärdsprogram	Digitalt/ **Papper**	Diarieförs	Rektor/Förvaras inlåsta	Bevaras	Ska diarieföras som ett eget ärende. Vid diarieföring skickas ärendet till registraturen när ärendet ska avslutas.

DOKUMENTHANTERINGSPLAN FÖR NACKA KOMMUN

Enhet/verksamhet: BARN- OCH ELEVHÄLSAN

Beslutad:

Upprättad: 2016-03-22 Uppdaterad:

Handlingstyp	Medium	Sorterings-ordning	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/Gallra	Anmärkningar
TILLHANDAHÅLLA ELEVHÄLSA					
Tillhandahålla specialpedagogiska insatser (pedagoger och logopeder)					
Anmälningar, uppdrag kring elev	Papper (original)	Personnummer	Resp. pedagog och även på skolan, i dokumentskåp	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet: - 3 år efter grundskoleeleven slutat åk. 9, - 1 år efter gymnasieelever avslutat gymnasiet.
Anmälningar, övriga uppdrag	Digitalt (mall)	Kronologiskt	Resp. pedagog, digitalt	Vid inaktualitet	Digital sammanställning av anmälningar. Kurser, handledning o.dyl. Uppdragen gallras av handläggare vid inaktualitet.
Bekräftelse, uppdrag kring elev	Papper (kopia)	Personnummer/ Kronologiskt	Samordnare, i dokumentskåp	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet: - 3 år efter grundskoleeleven slutat åk. 9, - 1 år efter gymnasieelever avslutat gymnasiet.
Bifogade handlingar rörande elever, uppdrag	Papper (kopia)	Personnummer	Skolan, i dokumentskåp	Vid inaktualitet	Handlingarna gallras av handläggare efter slutförd utredning.
Journaler - logopedi	Papper (original)	Personnummer	Resp. journalförare, i dokumentskåp	Bevaras	Handlingar i elevvårdsärenden som utgår från bestämmelser i skollagen ska ej arkiveras i journalen. Journalerna lämnas till kommunarkivet när eleven avslutat sin skolgång i Nacka kommun.
Sammanfattning av utredning/ pedagogisk kartläggning	Papper (original)	Personnummer	Speciallärare/ specialpedagog/ logoped, i dokumentskåp	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet: - 3 år efter grundskoleeleven slutat åk. 9, - 1 år efter gymnasieelever avslutat gymnasiet.

Handlingstyp	Medium	Sorterings-ordning	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/Gallra	Anmärkningar
Terminssammanfattningar/elev	Digitalt (H:)	Alfabetiskt efter skola och elev/ kronologiskt	Pedagog, i dokumentskåp i pärm	Bevaras	Anteckna alltid personnummer. Kopia av sammanfattning sänds till rektor. Kopia av sammanfattning gallras av pedagog 2 år efter avslutad utredning (tuggas/bränns). Detta gäller även den digitala versionen.
Testprotokoll	Papper (original)	Personnummer	Speciallärare/ logoped, i dokumentskåp	Bevaras	Lämnas till kommunarkivet: - 3 år efter grundskoleeleven slutat åk. 9, - 1 år efter gymnasieelever avslutat gymnasiet.
Tillhandahålla psykologiska och psykosociala insatser (skolpsykologer och skolkuratorer)					
Journaler - skolpsykologi	Papper (original) Digitalt	Personnummer	Skolpsykolog, i dokumentskåp och digitalt (journalsystem)	Bevaras	Handlingar i elevvårdsärenden som utgår från bestämmelser i skollagen ska ej arkiveras i journalen. Efter samtycke från vårdnadshavare eller myndig elev får journalkopia lämnas vidare till annan vårdgivare. Samtycket måste dokumenteras. Överföring av pappersjournaler mellan skolor i Nacka ska noteras i datajournalen.
Minnesanteckningar från skolkurators verksamhet	Papper (original)	-	Skolkurator, i dokumentskåp	Gallras senast 3 år efter sista kontakt/Bevaras	Anteckningar som skolkurator gör tillfälligt som stöd för minnet och inte förs i ordnad form kan gallras. Anteckningarna som är kronologiskt löpande förda under längre tid och sammanhållna kan betraktas som journaler och bör därför bevaras. Exempel på sådana handlingar kan vara utvecklingsdiagram och andra sammanställningar som görs löpande om elevers beteende eller mognad enligt *Vägledning för elevhälsan* och *SOU 2003:103 Sekretess i elevernas intresse* .

Handlingstyp	Medium	Sorterings-ordning	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/Gallra	Anmärkningar
Psykologiska undersökningar och utredningar	Papper (original) Digitalt	Personnummer	Skolpsykolog, i dokumentskåp i journal och digitalt (journalsystem)	Bevaras	Testmaterial av betydelse för undersökning, bedömning, beslut, diagnos eller uppföljning bevaras. Testmaterial av tillfällig eller ringa betydelse kan gallras vid inaktualitet. Eventuellt testmaterial ska förvaras åtskilt i eget aktomslag i journalen, ange att materialet omfattas av sekretess enligt 17 kap, 4 § OSL på omslaget. Journaler från psykologisk insats får inte blandas samman med journaler från medicinsk insats eftersom det råder sekretess mellan dessa områden. Psykologens utlåtande, efter en skolpsykologisk utredning på skolan, kan läggas i den medicinska journalen när det anses gynna eleven och dennes skolgång. Psykologen tar upp detta med vårdnadshavarna för ett samtycke och gör en notering i elevens psykologiska journal.
Psykologiska utlåtanden och bedömningar	Papper (original)	Personnummer	Skolpsykolog, i dokumentskåp i journal	Bevaras	Journaler från psykologisk insats får inte blandas samman med journaler från medicinsk insats eftersom det råder sekretess mellan dessa områden. Psykologens utlåtande, efter en skolpsykologisk utredning på skolan, kan läggas i den medicinska journalen när det anses gynna eleven och dennes skolgång. Psykologen tar upp detta med vårdnadshavarna för ett samtycke och gör en notering i elevens psykologiska journal.
Tillhandahålla medicinska insatser (skolsköterskor och skolläkare)					
Barnhälsovårdsjournaler	Papper (original och kopior)	Personnummer	Skolsköterska/ Elevhälsans medicinska insatsers (EMI) mellanarkiv	Bevaras	Barnhälsovårdsjournalerna tillhör landstinget. När eleven går ut grundskolan lämnas journalerna till Elevhälsans mellanarkiv som ombesörjer leverans av bhv-journalerna till Landstingsarkivet.
Systemdokumentation/systembeskrivning över journalsystem	Digitalt, Papper	_	Server hos Tieto Enator	Bevaras	Dokumentation som belyser systemets uppbyggnad, användningsperiod, eventuella anpassningar, filformat etc.

Handlingstyp	Medium	Sorterings-ordning	Ansvarig/ Förvaring	Bevara/Gallra	Anmärkningar
Journaler för medicinska insatser från Nackas kommunala skolor samt de friskolor där Barn- och elevhälsan har avtal	Digitalt (journalsystem) Papper (original och kopior)	Personnummer	Skolsköterska/ Elevhälsans medicinska insatsers (EMI) mellanarkiv	Bevaras	Handlingar i elevvårdsärenden som utgår från bestämmelser i skollagen ska ej arkiveras i journalen utan i elevakt, tex åtgärdsprogram. Journalerna lämnas till mellanarkivet året efter att eleverna gått ut gymnasiet. Journaler för elever som byter skola och som inte efterfrågas av nästa skola inlämnas till mellanarkivet. Psykologens utlåtande, efter en skolpsykologisk utredning på skolan, kan läggas i den medicinska journalen när det anses gynna eleven och dennes skolgång. Psykologen tar upp detta med vårdnadshavarna för ett samtycke och gör en notering i elevens psykologiska journal.
Rekvisitioner rörande journaler	Papper (original)	Personnummer	Skolsköterska	Bevaras i journalen/På journalens plats	

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 56

Dnr KFKS 2016/301

Revidering av verksamhetsområde för vatten, spillvatten och dagvatten i Nacka kommun

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar utvidgning av verksamhetsområdet för vatten och spillvatten samt i förekommande fall dagvatten i områdena Stensö Udde, Ältaberg, Södra Hedvigslund och Norra Skogsö, enligt tjänsteskrivelsens bilagor 1-5.

Ärende

De senaste förändringarna av verksamhetsområdet för vatten och spillvatten gjordes 2011 och 2013 tillkom också verksamhetsområde för dagvatten i och med den genomgripande taxeöversyn som då genomfördes. Sedan dess har ett antal antagna detaljplaner avancerat i genomförandet så att va- verksamhetsområdet behöver kompletteras. De områden som omfattas av kompletteringen är Stensö Udde, Ältaberg, Södra Hedvigslund och Norra Skogsö.

Handlingar i ärendet

VA- och avfallsenhetens tjänsteskrivelse den 22 mars 2016
Förteckning tillkommande fastigheter
Kartbilaga Stensö Udde
Kartbilaga Ältaberg
Kartbilaga Södra Hedvigslund
Kartbilaga Norr Skogsö

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med VA- och avfallsenhetens förslag.

- - - - -

2016-03-22

TJÄNSTESKRIVELSE
NTN 2016/241
KFKS 2016/301

Kommunstyrelsen

Revidering av verksamhetsområde för vatten, spillvatten och dagvatten i Nacka kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar utvidgning av verksamhetsområdet för vatten och spillvatten samt i förekommande fall dagvatten i områdena Stensö Udde, Ältaberg, Södra Hedvigslund och Norra Skogsö, enligt tjänsteskrivelsens bilagor 1-5.

Sammanfattning

De senaste förändringarna av verksamhetsområdet för vatten och spillvatten gjordes 2011 och 2013 tillkom också verksamhetsområde för dagvatten i och med den genomgripande taxeöversyn som då genomfördes. Sedan dess har ett antal antagna detaljplaner avancerat i genomförandet så att va- verksamhetsområdet behöver kompletteras. De områden som omfattas av kompletteringen är Stensö Udde, Ältaberg, Södra Hedvigslund och Norra Skogsö.

Ärendet

De senaste förändringarna av verksamhetsområdet för vatten och spillvatten gjordes 2011 och 2013 tillkom också verksamhetsområde för dagvatten i och med den genomgripande taxeöversyn som då genomfördes. Sedan dess har ett antal antagna detaljplaner avancerat i genomförandet så att va- verksamhetsområdet behöver kompletteras. De områden som omfattas av kompletteringen är Stensö Udde (vatten och spillvatten), Ältaberg (vatten, spillvatten och dagvatten), Södra Hedvigslund (vatten och spillvatten) och Norra Skogsö (vatten och spillvatten).

Kommunen ska enligt vattentjänstlagen fortlöpande besluta om verksamhetsområde för de allmänna vattentjänster som kommunen tillhandahåller. Lagen föreskriver att det är kommunen och inte huvudmannen (i Nackas fall natur- och trafiknämnden) som fattar beslut om förändringar av verksamhetsområdet.

Enligt beslut i kommunfullmäktige den 11 oktober 2010, § 203, har beslutanderätten i denna fråga delegerats till kommunstyrelsen med följande lydelse:
”I punkten J i kommunstyrelsens reglemente införs följande ansvarsområde för kommunstyrelsen.
3. Besluta om verksamhetsområde för den allmänna vattenförsörjnings- och avloppsanläggningen, i de fall kommunfullmäktige genom antagen detaljplan tagit ställning till att vattentjänster ska tillhandahållas enligt lagen om allmänna vattentjänster.”

Bilagor

Bilaga 1 Förteckning tillkommande fastigheter
Bilaga 2 Kartbilaga Stensö Udde
Bilaga 3 Kartbilaga Ältaberg
Bilaga 4 Kartbilaga Södra Hedvigslund
Bilaga 5 Kartbilaga Norr Skogsö

Anders Lindh
enhetschef
VA- och avfallsenheten

Stensö Udde Vatten + Spill	Ältaberg Vatten + spill + Dag	Södra Hedvigslund Vatten + Spill	Norra Skogsö vatten + spill
ÄLTA 14:3	ÄLTA 10:31	ÄLTA 37:22	SKOGSÖ 6:6
ÄLTA 14:11	ÄLTA 10:32	ÄLTA 35:181	SKOGSÖ 6:4
ÄLTA 10:57	ÄLTA 10:33	ÄLTA 37:23	SKOGSÖ 6:3
ÄLTA 10:58	ÄLTA 10:34	ÄLTA 35:152	SKOGSÖ 6:2
ÄLTA 10:60	ÄLTA 10:35	ÄLTA 37:39	SKOGSÖ 6:1
ÄLTA 14:13	ÄLTA 10:36	ÄLTA 35:285	SKOGSÖ 5:6
ÄLTA 10:54	ÄLTA 10:37	ÄLTA 35:286	SKOGSÖ 5:5
ÄLTA 14:1	ÄLTA 10:38	ÄLTA 35:287	SKOGSÖ 5:4
ÄLTA 14:2	ÄLTA 10:39	ÄLTA 35:294	SKOGSÖ 5:3
ÄLTA 14:106	ÄLTA 10:40	ÄLTA 35:293	SKOGSÖ 5:20
ÄLTA 14:4	ÄLTA 10:41	ÄLTA 35:292	SKOGSÖ 5:2
ÄLTA 14:12	ÄLTA 10:42	ÄLTA 35:291	SKOGSÖ 5:19
ÄLTA 10:59	ÄLTA 10:43	ÄLTA 35:290	SKOGSÖ 5:18
ÄLTA 14:14	ÄLTA 10:44	ÄLTA 35:289	SKOGSÖ 5:17
ÄLTA 10:55	ÄLTA 10:45	ÄLTA 35:211	SKOGSÖ 5:16
ÄLTA 10:56	ÄLTA 10:46	ÄLTA 35:210	SKOGSÖ 5:15
	ÄLTA 10:47	ÄLTA 35:209	SKOGSÖ 5:14
	ÄLTA 10:48	ÄLTA 35:197	SKOGSÖ 5:13
	ÄLTA 10:49	ÄLTA 35:208	SKOGSÖ 5:12
	ÄLTA 10:50	ÄLTA 35:198	SKOGSÖ 5:11
	ÄLTA 10:51	ÄLTA 35:322	SKOGSÖ 5:10
	ÄLTA 10:52	ÄLTA 35:321	SKOGSÖ 5:1
		ÄLTA 35:207	SKOGSÖ 4:9
		ÄLTA 35:199	SKOGSÖ 4:8
		ÄLTA 35:200	SKOGSÖ 4:7
		ÄLTA 35:206	SKOGSÖ 4:6
		ÄLTA 35:202	SKOGSÖ 4:5
		ÄLTA 35:205	SKOGSÖ 4:4
		ÄLTA 35:324	SKOGSÖ 4:3
		ÄLTA 35:196	SKOGSÖ 4:2
		ÄLTA S:122	SKOGSÖ 4:1
		ÄLTA 35:195	SKOGSÖ 3:9
		ÄLTA 35:193	SKOGSÖ 3:8
		ÄLTA 35:183	SKOGSÖ 3:6
		ÄLTA 35:184	SKOGSÖ 3:5
		ÄLTA 35:191	SKOGSÖ 3:4
		ÄLTA 35:187	SKOGSÖ 3:4
		ÄLTA 35:190	SKOGSÖ 3:3
		ÄLTA 35:188	SKOGSÖ 3:2
		ÄLTA 35:166	SKOGSÖ 2:9
		ÄLTA 35:175	SKOGSÖ 2:6
		ÄLTA 35:156	SKOGSÖ 2:44
		ÄLTA 35:158	SKOGSÖ 2:43
		ÄLTA 35:164	SKOGSÖ 2:42
		ÄLTA 35:160	SKOGSÖ 2:41
		ÄLTA 35:171	SKOGSÖ 2:40

Stensö Udde Vatten + Spill	Ältaberg Vatten + spill + Dag	Södra Hedvigslund Vatten + Spill	Norra Skogsö vatten + spill
		ÄLTA 35:170	SKOGSÖ 2:39
		ÄLTA 35:169	SKOGSÖ 2:38
		ÄLTA 35:167	SKOGSÖ 2:35
		ÄLTA S:127	SKOGSÖ 2:34
		ÄLTA S:127	SKOGSÖ 2:29
		ÄLTA S:127	SKOGSÖ 2:21
		ÄLTA 35:330	SKOGSÖ 2:20
		ÄLTA 35:331	SKOGSÖ 2:17
		ÄLTA 35:332	SKOGSÖ 2:16
		ÄLTA 35:333	SKOGSÖ 2:15
		ÄLTA 35:335	SKOGSÖ 2:14
		ÄLTA 35:336	SKOGSÖ 2:11
		ÄLTA 35:327	SKOGSÖ 2:10
		ÄLTA 35:337	
		ÄLTA 35:278	
		ÄLTA 35:340	
		ÄLTA 35:341	
		ÄLTA 35:342	
		ÄLTA 35:279	
		ÄLTA 35:281	
		ÄLTA 35:350	
		ÄLTA 35:351	
		ÄLTA 35:352	
		ÄLTA 35:353	
		ÄLTA 35:282	
		ÄLTA 35:280	
		ÄLTA 35:283	
		ÄLTA 35:284	
		ÄLTA 35:295	
		ÄLTA 35:303	
		ÄLTA 35:296	
		ÄLTA 35:297	
		ÄLTA 35:298	
		ÄLTA 35:149	
		ÄLTA 35:306	
		ÄLTA 35:300	
		ÄLTA 35:301	
		ÄLTA 35:307	
		ÄLTA 35:302	
		ÄLTA 35:308	
		ÄLTA 35:313	
		ÄLTA 35:312	
		ÄLTA 35:311	
		ÄLTA 35:310	
		ÄLTA 35:309	
		ÄLTA 35:320	

Stensö Udde Vatten + Spill	Ältaberg Vatten + spill + Dag	Södra Hedvigslund Vatten + Spill	Norra Skogsö vatten + spill
		ÄLTA 35:319	
		ÄLTA 35:318	
		ÄLTA 35:317	
		ÄLTA 35:316	
		ÄLTA 35:315	
		ÄLTA 35:314	
		ÄLTA 35:381	
		ÄLTA 35:382	
		ÄLTA 35:383	
		ÄLTA 35:384	
		ÄLTA 35:385	
		ÄLTA 35:421	
		ÄLTA 35:371	
		ÄLTA 35:422	
		ÄLTA 35:372	
		ÄLTA 35:424	
		ÄLTA S:129	
		ÄLTA S:129	
		ÄLTA S:129	
		ÄLTA 35:425	
		ÄLTA 35:408	
		ÄLTA 35:407	
		ÄLTA 35:415	
		ÄLTA 35:409	
		ÄLTA 35:406	
		ÄLTA 35:410	
		ÄLTA 35:417	
		ÄLTA 35:411	
		ÄLTA 35:418	
		ÄLTA 35:405	
		ÄLTA 35:419	
		ÄLTA 35:412	
		ÄLTA 35:328	
		ÄLTA 35:420	
		ÄLTA 35:413	
		ÄLTA 35:404	
		ÄLTA 35:414	
		ÄLTA 35:403	
		ÄLTA 35:402	
		ÄLTA 35:392	
		ÄLTA 35:393	
		ÄLTA 35:401	
		ÄLTA 35:394	
		ÄLTA 35:395	
		ÄLTA 35:400	
		ÄLTA 35:396	

Stensö Udde Vatten + Spill	Ältaberg Vatten + spill + Dag	Södra Hedvigslund Vatten + Spill	Norra Skogsö vatten + spill
		ÄLTA 35:101	
		ÄLTA 35:399	
		ÄLTA 35:398	
		ÄLTA 35:397	
		ÄLTA 35:343	
		ÄLTA 35:344	
		ÄLTA 35:345	
		ÄLTA 35:359	
		ÄLTA 35:346	
		ÄLTA 35:326	
		ÄLTA 35:358	
		ÄLTA 35:357	
		ÄLTA 35:356	
		ÄLTA 35:354	
		ÄLTA 35:355	
		ÄLTA 35:373	
		ÄLTA 35:374	
		ÄLTA 35:375	
		ÄLTA 35:376	
		ÄLTA 35:377	
		ÄLTA 35:378	
		ÄLTA S:128	
		ÄLTA S:128	
		ÄLTA 35:379	
		ÄLTA 35:362	
		ÄLTA 35:363	
		ÄLTA 35:380	
		ÄLTA 35:364	
		ÄLTA 35:365	
		ÄLTA 35:366	
		ÄLTA 35:367	
		ÄLTA 35:368	
		ÄLTA 35:369	
		ÄLTA 35:370	
		ÄLTA 35:386	
		ÄLTA 35:387	
		ÄLTA 35:275	
		ÄLTA 35:388	
		ÄLTA 35:276	
		ÄLTA 35:389	
		ÄLTA 35:265	
		ÄLTA 35:390	
		ÄLTA 35:277	
		ÄLTA 35:391	
		ÄLTA S:124	
		ÄLTA S:124	

Stensö Udde Vatten + Spill	Ältaberg Vatten + spill + Dag	Södra Hedvigslund Vatten + Spill	Norra Skogsö vatten + spill
		ÄLTA S:124	
		ÄLTA S:124	
		ÄLTA S:124	
		ÄLTA S:124	
		ÄLTA S:124	
		ÄLTA 35:234	
		ÄLTA 35:237	
		ÄLTA 35:360	
		ÄLTA 35:252	
		ÄLTA 35:238	
		ÄLTA 35:273	
		ÄLTA 35:253	
		ÄLTA 35:239	
		ÄLTA 35:272	
		ÄLTA 35:254	
		ÄLTA 35:240	
		ÄLTA 35:271	
		ÄLTA 35:255	
		ÄLTA 35:241	
		ÄLTA 35:242	
		ÄLTA 35:243	
		ÄLTA 35:274	
		ÄLTA 35:268	
		ÄLTA 35:245	
		ÄLTA 35:259	
		ÄLTA 35:260	
		ÄLTA 35:266	
		ÄLTA 35:263	
		ÄLTA 35:261	
		ÄLTA 35:249	
		ÄLTA 35:228	
		ÄLTA 35:235	
		ÄLTA 35:236	
		ÄLTA 35:212	
		ÄLTA 35:229	
		ÄLTA 35:213	
		ÄLTA 35:214	
		ÄLTA 35:215	
		ÄLTA 35:216	
		ÄLTA 35:230	
		ÄLTA 35:251	
		ÄLTA 35:217	
		ÄLTA 35:218	
		ÄLTA 35:231	
		ÄLTA 35:219	
		ÄLTA 35:220	

Stensö Udde Vatten + Spill	Ältaberg Vatten + spill + Dag	Södra Hedvigslund Vatten + Spill	Norra Skogsö vatten + spill
		ÄLTA 35:221	
		ÄLTA 35:232	
		ÄLTA 35:233	
		ÄLTA 35:222	
		ÄLTA 35:223	
		ÄLTA 35:224	
		ÄLTA 35:225	
		ÄLTA 35:226	
		ÄLTA 35:227	
		ÄLTA 35:304	
		ÄLTA 35:305	
		ÄLTA S:125	
		ÄLTA S:125	
		ÄLTA S:125	
		ÄLTA 35:348	
		ÄLTA 35:349	
		ÄLTA 35:325	
		ÄLTA 35:323	
		ÄLTA 35:178	
		ÄLTA 35:47	
		ÄLTA 35:177	
		ÄLTA 35:176	
		ÄLTA 35:174	
		ÄLTA 35:173	
		ÄLTA 35:204	
		ÄLTA 35:203	
		ÄLTA 35:192	
		ÄLTA 35:172	
		ÄLTA 35:153	
		ÄLTA 35:244	
		ÄLTA 35:246	
		ÄLTA 35:247	
		ÄLTA 35:248	
		ÄLTA 35:250	
		ÄLTA 35:426	
		ÄLTA 35:256	
		ÄLTA 35:257	
		ÄLTA 35:258	
		ÄLTA 35:262	
		ÄLTA 35:269	
		ÄLTA 35:267	
		ÄLTA 35:270	
		ÄLTA 35:264	
		ÄLTA 35:180	
		ÄLTA 35:182	
		ÄLTA 35:157	

Stensö Udde Vatten + Spill	Ältaberg Vatten + spill + Dag	Södra Hedvigslund Vatten + Spill	Norra Skogsö vatten + spill
		ÄLTA 35:151	
		ÄLTA 35:423	
		ÄLTA 35:416	
		ÄLTA 35:334	
		ÄLTA 35:338	
		ÄLTA 35:339	
		ÄLTA 35:347	
		ÄLTA 35:299	
		ÄLTA 35:288	
		ÄLTA 35:201	
		ÄLTA 35:194	
		ÄLTA 35:185	
		ÄLTA 35:186	
		ÄLTA 35:189	
		ÄLTA 35:179	
		ÄLTA 35:165	
		ÄLTA 35:159	
		ÄLTA 35:163	
		ÄLTA 35:162	
		ÄLTA 35:161	
		ÄLTA 35:154	
		ÄLTA 35:168	

STENSÖVÄGEN
LEGEND
Verksamhetsområde
Vatten
Tillkommande verksamhetsområde Vatten
Översiktskartan
Älta
STENSÖVÄGEN
N
0
meter
100

STENSÖVÄGEN
STENSÖVÄGEN
LEGEND
Verksamhetområde
Spill
Översiktskarta
Primärkarta
Tillkommande verksamhetsområde spill
Översiktskartan
Fisks
Älta
N
0
meter
100

FÖRRÅDSVÄGEN

Älta
Industri-
område

STORKÄLLANS-VÄG

ÖRKROKEN

GRUSTAGSVÄGEN

TYRESÖVÄGEN

LEGEND

Verksamhetsområde
Vatten
Tillkommande verksamhetsområde Vatten

TYRESÖVÄGEN

Översiktskartan

Älta

N

0 meter 200

FÖRRÅDSVÄGEN
Älta Industri-område
STORKÄLLANS-VÄG
ÖRKROKEN
GRUSTAGSVÄGEN
TYRESÖVÄGEN
LEGEND
Verksamhetområde
Spill
Översiktskarta
Primärkarta
Tillkommande verksamhetsområde spill
Översiktskartan
Fisks
Älta
N
0
meter
200

FÖRRÅDSVÄGEN
Älta Industri-område
STORKÄLLANS-VÄG
ÖRKROKEN
GRUSTÅGSVÄGEN
TYRESÖVÄGEN
LEGEND
Verksamhetsområde
Dagvatten
Tillkommande verksamhetsområde för dagvatten
Översiktskartan
Älta
N
0
meter
200

HEDVIGSLUND
HEDVIGSLUNDSVÄGEN
ALPVÄGEN
TELLUSGRÄND
TELLUSVÄGEN
LÖNNVÄGEN
TELLUSGEN
LÖVKOJEVÄGEN
LÖVISEDALSVÄGEN
MYNTAVÄGEN
SALVIAVÄGEN
ANEMONVÄGEN
BUXBOMSVÄGEN
LIGUSTERVÄGEN
ÄLTABERGSVÄGEN
TYRESÖVÄGEN
LEGEND
Verksamhetområde
Spill
Översiktskarta
Primärkarta
Tillkommande verksamhetsområde spill
Översiktskartan
Älta
N
0
meter
200

HEDVIGSLUND
HEDVIGSLUNDSVÄGEN
ALPVÄGEN
TELLUSGRÄND
TELLUSVÄGEN
LÖNNVÄGEN
TELLUSSGEN
LÖVKÖJEVÄGEN
MYNTAVÄGEN
SALVIAVÄGEN
ANEMONVÄGEN
LOVISEDALSVÄGEN
BUXBOMSVÄGEN
LIGUSTERVÄGEN
ÄLTABERGSVÄGEN
TYRESÖVÄGEN
LEGEND
Verksamhetområde
Vatten
Tillkommande verksamhetsområde Vatten
Översiktskartan
Älta
N
0
meter
200

kyrkogård
MELINSVÄGEN
Bofladen
MONUMENTSV
Skogsö
monumentet
SKOGSÖVÄGEN
SKOLVÄGEN
Alvarpet
RITGER-FUCHSVÄGEN
MONUMENTVÄGEN
SKOGSÖVÄGEN
BATALJVÄGEN
HÄROLDSVÄGEN
LEGEND
Verksamhetsområde
Vatten
Tillkommande verksamhetsområde Vatten
SKOGSÖ
Översiktskartan
Fisksätra
N
0
meter
200

Boö gamla kyrkogård
ELINSVÄGEN
Bofladen
MONUMENTSV
Skogsö monumentet
SKOGSÖVÄGEN
SKOGSVÄGEN
Alvarpet
RUTGER-FUCHSVÄGEN
MONUMENTVÄGEN
SKOGSÖVÄGEN
BATALJVÄGEN
HÅROLDSVÄGEN
BATALJVÄGEN
LEGEND
Verksamhetsområde
Spill
Översiktskarta
Primärkarta
Tillkommande verksamhetsområde, spill
SKOGSÖ
Översiktskartan
Fisksätra
N
0
meter
200

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 57

Dnr KFKS 2014/785-140

Handlingsplan för att genomföra näringslivsstrategin

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Ärende

Kommunstyrelsen fastställde den 15 juni 2015 en näringslivsstrategi för Nacka kommun. Beslutet om en näringslivsstrategi var en naturlig konsekvens av den kraftfulla tillväxt som kommunen kommer att ha under de närmaste 15 åren. Beslut fattades också att ta fram en handlingsplan som syftade till att konkretisera strategin och med ett kortare tidsperspektiv identifiera viktiga aktiviteter samt bryta ner strategin i delmål som kan följas upp. De aktiviteter som identifierats i bifogade handlingsplan rör områden där många andra nämnder, förutom kommunstyrelsen, är ansvariga. Det är i det fortsatta arbetet viktigt att alla berörda nämnder fortlöpande identifierar områden som behöver utvecklas för att skapa bättre förutsättningar för utveckling och tillväxt inom det lokala näringslivet i Nacka.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 4 april 2016
Handlingsplan Näringsliv

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade att arbetsutskottet ska överlämna ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
	KF	

2016-04-04

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2014/785-140

NACKA KOMMUN

Kommunstyrelsen

Handlingsplan för att genomföra näringslivsstrategin

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar handlingsplanen för att genomföra näringslivsstrategin till protokollet.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fastställde den 15 juni 2015 en näringslivsstrategi för Nacka kommun. Beslutet om en näringslivsstrategi var en naturlig konsekvens av den kraftfulla tillväxt som kommunen kommer att ha under de närmaste 15 åren. Beslut fattades också att ta fram en handlingsplan som syftade till att konkretisera strategin och med ett kortare tidsperspektiv identifiera viktiga aktiviteter samt bryta ner strategin i delmål som kan följas upp. De aktiviteter som identifierats i bifogade handlingsplan rör områden där många andra nämnder, förutom kommunstyrelsen, är ansvariga. Det är i det fortsatta arbetet viktigt att alla berörda nämnder fortlöpande identifierar områden som behöver utvecklas för att skapa bättre förutsättningar för utveckling och tillväxt inom det lokala näringslivet i Nacka.

Ärendet

Bakgrund

Kommunstyrelsen fastställde den 15 juni 2015 en näringslivsstrategi för Nacka kommun. Kommunstyrelsen uppdrog även till stadsledningskontoret att utarbeta en handlingsplan med anledning av näringslivsstrategin.

Beslutet om en näringslivsstrategi var en naturlig konsekvens av den kraftfulla tillväxt som kommunen kommer att ha under de närmaste 15 åren. Ett lokalsamhälle i balans har inte bara olika former av bostäder utan också i hög grad arbetsplatser, gärna inom en mängd olika branscher. I och med att tunnelbanan byggs ut till Nacka blir den regionala kopplingen mycket tydligare och därmed förstärks möjligheten att pendla såväl ut som in till Nacka. De förbättrade kommunikationerna kommer att innebära att företag som etablerar sig i Nacka lättare kan attrahera kompetens ur ett bredare geografiskt perspektiv än idag. Sannolikt

POSTADRESS Nacka kommun, 131 81 Nacka | BESÖKSADRESS Stadshuset, Granitvägen 15 | TELEFON 08-718 80 00 | E-POST info@nacka.se | SMS 716 80 | WEBB www.nacka.se | ORG.NUMMER 212000-0167

NACKA KOMMUN

kommer Nacka därför bli mer attraktivt för företagsetableringar vilket innebär ett ökat antal arbetsplatser. Tunnelbanan ger också positiva synergier för befintliga företag där förbättrad regional tillhörighet kan höja såväl konkurrenskraft som förbättrad rekryteringsförmåga. Med respekt för den stora utmaningen att Nacka ska växa med 15.000 nya arbetsplatser till 2030 ska näringslivsstrategin ses som ett viktigt verktyg för att optimera och koordinera olika typer av tillväxtorienterade insatser de kommande åren.

I strategin finns fyra olika målgrupper definierade som relevanta för att uppnå målet:

Nystartade företag / Växande befintliga företag / Nyetableringar / Fastighetsutvecklare

Fem strategiskt prioriterade områden är kopplade till dessa målgrupper:

1. Ett dynamiskt företagsklimat som främjar innovation och entreprenörskap
2. God tillgång på arbetskraft med relevant kompetens
3. En aktiv markpolitik som är tydligt kopplad till näringslivets etableringsförutsättningar
4. Stadsplaneringen ska skapa goda urbana lokaliseringsförutsättningar
5. Kommunen erbjuder enkel, snabb och kundfokuserad myndighetsutövning som möter företagens behov

Alla dessa fem områden är tydligt kopplade till kommunens rådighet och vilka möjliga aktiviteter som kan genomföras för att underlätta för de valda målgrupperna att etablera och växa i Nacka

Processen för att ta fram handlingsplan

Handlingsplanen syftar till att konkretisera strategin och med ett kortare tidsperspektiv identifiera viktiga aktiviteter samt bryta ner strategin i delmål som kan följas upp.

De aktiviteter som identifierats i bifogade handlingsplan rör områden där många andra nämnder, förutom kommunstyrelsen, är ansvariga. Det är i det fortsatta arbetet viktigt att alla berörda nämnder fortlöpande identifierar områden som behöver utvecklas för att skapa bättre förutsättningar för utveckling och tillväxt inom det lokala näringslivet i Nacka.

Handlingsplanen bör ses som en sammanställning av de identifierat viktigaste aktiviteterna från berörda enheter. Planen kan delas upp i tre olika aktivitetsområden;

1. Ökad befintlig insats
2. Ny insats/process
3. Utredning/analys

Handlingsplanen har arbetats fram i en process som utgått från en nuläges- och insatsanalys av alla de fem prioriterade delområden i näringslivsstrategin. I detta arbete har ett antal relevanta insatser identifierats samt därtill ansvarig enhet. Ett antal externa aktörer har sedan

NACKA KOMMUN

intervjuats, primärt vad gäller förslag på insatser för att uppnå relevanta effektmål. I samband med detta har även en workshop, med inriktning på Nacka stads varumärke och image, genomförts tillsammans med de större fastighetsägarna i Nacka stad. Ett flertal interna projektmöten har också hållits på flera olika ansvars- och områdesnivåer där olika förslag på interna insatser har diskuterats. Dessutom har workshops genomförts med samtliga berörda enhetschefer. Enhetscheferna har också intervjuats individuellt.

Detta innebär att innehållet i handlingsplanen är mycket väl förankrat i respektive enhet och på enhetschefsnivå. I flera fall har även ansvarig direktör varit direkt involverad i att ta fram delar av de angivna aktiviteterna. Under processen har ett mycket stort engagemang i alla de förändrings- och förslagsdiskussioner som förekommit under processens gång framkommit. Speciellt gäller detta i att komma med förslag på konkreta insatser i handlingsplanen. De förslag som finns i handlingsplanen är de som just nu är mest relevanta.

Uppföljning av handlingsplanen

Handlingsplanen gäller 2016-2018 och ska följas upp i juni 2017 och december 2018. Effekt och läge av handlingsplanen ska rapporteras på varje möte med kommunstyrelsens näringslivsråd.

Ekonomiska konsekvenser

För att kunna nå ambitionerna i näringslivsstrategin och kunna genomföra de aktiviteter som identifierats behöver varje nämnd ta med dessa i prioriteringarna inom ramen för mål och budgetprocessen för 2017-2019. Särskilt gäller det miljö och stadsbyggnadsnämndens område och kommunstyrelsens arbete med en aktiv markpolitik samt ett aktiv näringslivsarbete.

Konsekvenser för barn

Ett lokalt näringsliv skapar en levande stad med fler möjligheter och trevliga och trygga miljöer för barn och vuxna. Det skapar också en stad som kan utvecklas på ett positivt och hållbart sätt.

Bilagor

Handlingsplan Näringsliv

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Anders Börjesson
Näringslivsdirektör

HANDLINGPLAN

för att genomföra näringslivsstrategin

Kommunen har ett dynamiskt företagklimat som främjar innovation och entreprenörskap genom att kommunen

1. Har partners som erbjuder forum för rådgivning, mentorskap och finansieringsinsatser, riktat till företag med tydlig tillväxtpotential
2. Bidrar till samordnad innovations – och nystartsrådgivning tillsammans med partners
3. Verkar för att flexibla miljöer skapas för nystartade företag
4. Utvecklar arbetet med tidig upphandlingsdialog och uppföljning för att ta tillvara innovation, utveckling och marknadskännedom i leverantörsledet
5. Utvecklar fler kundvalstjänster

ÅTGÄRD	ANSVAR	LÄGE
1. Skapa konkreta insatser för affärsutveckling genom Nacka Tillväxtforum	Stadsledningskontoret	
2. Öka insatsvolymen av innovations- och nyföretagarrådgivning	Stadsledningskontoret	
3. Genomföra nätverksträffar för fastighetsägare och entreprenörer för att möta behovet av fler flexibla kontorsytor	Stadsledningskontoret	
4. Genomföra en behovs- och marknadsanalys av leverantörsmarknaden inom strategiskt viktiga inköpsområden	Inköpsenheten	
5. Implementera en tidig, strukturerad upphandlingsdialog med nyckelleverantörer	Inköpsenheten	
6. Utreda möjligheten att utveckla kundvalstjänster med näringslivsinriktning	Stadsledningskontoret	

Indikatorer:

- Minst 100 företag ska vara engagerade i Nacka Tillväxtforum per år
- Andel rådgivningsvolym ska öka

POSTADRESS Nacka kommun, 131 81 Nacka | BESÖKSADRESS Stadshuset, Granitvägen 15 | TELEFON 08-718 80 00 | E-POST info@nacka.se | SMS 716 80 | WEBB www.nacka.se | ORG.NUMMER 212000-0167

Kommunen bidrar till god tillgång på arbetskraft med relevant kompetens genom att kommunen

1. Utvecklar matchningsinsatser som i hög grad baseras på företagens kompetensbehov
2. Låter näringslivets kompetensbehov stå som grund för utvecklingen av arbetsförlagd utbildning och praktik
3. Verkar för att kompetens – och utbildningssatsningar mobiliseras kring strategiska branscher
4. Verkar för att tillgängliggöra högre utbildning och forskning med tydlig inriktning mot näringslivets behov

ÅTGÄRD	ANSVAR	LÄGE
1. Vidareutveckla vuxenutbildningen för att stärka kompetensförsörjning till näringslivet	Arbete- och Företagsenheten	
2. Genomföra dialogmöten med anordnare för att möta näringslivets kompetens- och rekryteringsbehov	Arbete- och Företagsenheten	
3. Analysera och utveckla lärlings – och praktikplatser i upphandlingsprocessen	Arbete- och Företagsenheten	
4. Utveckla en metod för entreprenörskaps- och nyföretagarrådgivning riktad till nyanlända	Arbete- och Företagsenheten	
5. Genomföra och vidareutveckla rådslag med näringslivet för att nå bättre matchningseffekter	Arbete- och Företagsenheten	
6. Genomföra rekryteringsmässor tillsammans med näringslivet med fokus på ungdomars första jobb (Jobb1)	Arbete- och Företagsenheten	
7. Genomföra regelbunden trendspaning av framtida kompetensbehov inom strategiska branscher	Förnyelseenheten	

Indikatorer:

- Andel upphandlingar som inkluderar lärlings – och praktikplatser ska öka
- Antal personer som går från vuxenutbildning till arbete i bristyrken ska öka
- Antal personer som går från vuxenutbildning till arbete i strategiska branscher (bygg, hotell, restaurant, vård och omsorg) ska öka

Kommunen har en aktiv markpolitik som är tydligt kopplad till näringslivets etableringsförutsättningar genom

1. En väl fungerande intern etableringsprocess och mottagningsservice
2. Ett strukturerat samarbete med lokala fastighetsägare
3. Insatser för att minst 90 procent av alla företag har tillgång till fiber 2020
4. Att näringslivets behov särskilt beaktas vid planering och utveckling av infrastruktur

ÅTGÄRD	ANSVAR	LÄGE
1. Genomföra en inventering och analys av all kommunal mark	Enheten för Fastighetsutveckling	
2. Utveckla metod för ökad planberedskap och snabbare planhandläggning vid företagsetableringar	Enheten för strategisk stadsutveckling	
3. Prioritera företag i planärenden som gäller ändring genom tillägg	Planenheten	
4. Vid planläggning för verksamheter ska placering av byggnader på tomtmark hanteras med stor flexibilitet. Exempelvis ska prickmark användas restriktivt	Planenheten	
5. Genomföra regelbundna strategiska nätverksträffar med fastighetsägare	Enheten för strategisk stadsutveckling	
6. Kommunicera samordnad och nulägesorienterad regional trafikinformation till näringslivet	Trafikenheten	
7. Analysera resemönster till och från större arbetsplatser för att säkerställa god service och tillgänglighet	Trafikenheten	

Indikatorer:

- Färdig inventering och analys av all kommunal mark klar under 2016
- Etableringsprocess dokumenterad och klar senast juni 2017
- Analys av resemönster till arbetsplatser klar under 2016

Kommunen verkar för att stadsplaneringen skapar goda urbana lokaliseringsförutsättningar genom att

1. Analysera och påverka marknadens drivkrafter ur ett lokaliserings – och investerarperspektiv
2. Skapa kommersiella förutsättningar i bottenvåningar
3. Utnyttja T-banans stationslägen, dess kommersiella hävstång och attraktivitet ur ett etableringsperspektiv
4. Skapa hög totalvolym av verksamheter i kommersiellt attraktiva lägen
5. Reservera mark för kommande etableringar av kommersiella fastigheter
6. Planera för fastigheter med blandad funktion och verksamhet

ÅTGÄRD	ANSVAR	LÄGE
1. Planera, utveckla och genomföra affärsdrivande kommunikationsinsatser	Stadsledningskontoret	
2. Kartlägga attraktiva lägen för verksamheter i bottenvåningar som underlag för markanvisningar	Enheten för strategisk stadsutveckling	
3. Utveckla en metod för regelmässig användning av 3-dimentionell fastighetsindelning vid planering av kommersiell verksamhet i bottenvåningar	Enheten för strategisk stadsutveckling	
4. Genomföra volym – och lägesstudier för kontor nära t-banans stationslägen	Planenheten	
5. Studera och analysera planeringsförutsättningar för 100,000 kvadratmeter kontor i centrala Nacka	Exploateringsenheten	
6. Genomföra en marknadsanalys av efterfrågan på kontorsyta i hela Nacka stad	Enheten för strategisk stadsutveckling	

Indikatorer:

- Dokumenterad metod för hur 3-dimentionell fastighetsindelning inkluderas i underlag för markanvisning vad gäller kommersiell verksamhet i bottenvåningar under 2017
- Volym – och lägesstudier för kontor i centrala Nacka klar 2016
- Rapport gällande efterfrågan av kontorsyta i centrala Nacka klar under 2017

Kommunen har en enkel, snabb och kundfokuserad myndighetsutövning som möter företagens behov genom att

1. Kontinuerligt utveckla och förstärka bemötande, tillgänglighet och kompetens inom de viktigaste myndighetsområdena
2. Erbjuda en förutsägbar, transparant och samordnad ärendeprocess
3. Erbjuda lättillgänglig och tydlig webbaserad tillstånds – och etableringsguidning
4. Skapa förutsättningar för att åstadkomma småföretagarvänlig upphandling

ÅTGÄRD	ANSVARIG ENHET	LÄGE
1. Etablera en tydligare kontaktväg mellan bygg-lovsenheten och planenheten vid enklare planändringar för att bygglov ska kunna ges	Bygglovsenheten	
2. Prioritera företagsärenden vad gäller resursanvändning på bygglovsenheten	Bygglovsenheten	
3. Utbilda samtliga miljöinspektörer i effektiv kommunikation och bemötande	Miljöenheten	
4. Genomföra branschinriktade seminarier för att stärka relationer och sprida kunskap om lagstiftning inom miljö och livsmedel	Miljöenheten	
5. Utreda behovet av en tydligare struktur för evenemangsförfrågningar	Stadsledningskontoret	
6. Kartlägga inkommande frågeställningar från näringslivet för utveckling av en effektiv mottagningsservice	Kontaktcenter	
7. Implementera en anpassad etableringsguide, samt integrera verksamt.se på Nackas nya webb	Stadsledningskontoret	
8. Utse en medarbetare inom Kontaktcenter som är specialist på näringslivsfrågor	Kontaktcenter	
9. Genomföra nätverksträffar för småföretag för information om aktuella upphandlingar	Inköpsenheten	

Indikatorer:

- NKI värde på 75 år 2018 inom miljö, livsmedel och bygglov
- Etableringsguide tillgänglig på Nackas webb under 2016

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 58

Dnr KFKS 2016/291

Volontär i Nacka år 2015, verksamhetsrapport

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar informationen om verksamheten volontär i Nacka 2015 samt noterar att uppdraget för volontär i Nacka kommer att ses över inför år 2017.

Ärende

Kommunstyrelsen har sedan 2007 finansierat volontärverksamhet med 800 000 kr per år. Uppdraget genomförs inom välfärd samhällsservice.

Fokus för volontär i Nacka har under år 2015 legat på integration av nyanlända. I samband med flyktingströmmen har volontärkoordinatorn främst fokuserat på insatser kring mottagandet av människor på flykt. Det har funnits ett stort intresse av att vara volontär under hösten. Koordinatorns roll och stora utmaning under denna period har varit att stötta, fånga in och kanalisera det stora engagemanget kring Nobelberget och Nacka kommuns evakueringsboende. Förutom nära arbete med civilsamhället aktörer sker samverkan inom kommunen, exempelvis med arbets- och företagsenheten, ensamkommande flyktingbarn inom individ och familjeomsorgen samt överförmyndarenheten.

Uppdragsbeskrivningen för volontär i Nacka har inte uppdaterats sedan uppdraget påbörjades. Välfärd samhällsservice uttrycker att verksamheten vill ha en tydligare uppdragsbeskrivning av vad som förväntas av uppdraget och vad kommunstyrelsen vill med civilsamhället och volontärarbetet. Nya faktorer och trender i omvärlden samt en tydligare uttryckt vilja i de nya övergripande målen samt i mål och budget skapar också behov att se över uppdragets innehåll och beskrivning. Detta arbete kommer att påbörjas under våren 2016 och beskrivas i mål och budget för 2017.

Handlingar i ärendet

Förnyelseenhetens tjänsteskrivelse den 10 april 2016
Volontär i Nacka, året som gått 2015

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med förnyelseenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
	KF	

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Protokollsanteckningar

Louise Ollivier (MP) lät anteckna följande för Miljöpartiets arbetsutskottsgrupp.

"Denna verksamhetsrapport visar på det otroliga arbete och mervärde som en person bidragit till under 2015. Miljöpartiet har i samband med vår egen budget för 2016 valt att lägga ytterligare medel till denna verksamhet för att ge fler personer att på kommunens uppdrag än medvetet stötta civilsamhället och dess aktörer. Läs gärna mer i vår budget http://www.mp.se/nacka/budget"

Maria Raner (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas arbetsutskottsgrupp.

"Vi ställer oss positiva till tjänsten som volontärsamordnare i Nacka. Det är bra och viktigt med en samordningstjänst för volontärverksamheten men innan den permanentas behövs ett förtydligande kring samordning med kommunens resurser göras. Det finns annan en risk att verksamheterna bygger enbart på frivillighet, vilket är olyckligt. Vi behöver säkerställa att kommunen tar ansvar och aktivt bidrar innan det permanentas."

- - - - -

2016-04-10

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/291

Kommunstyrelsen

Volontär i Nacka år 2015, verksamhetsrapport

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen om verksamheten volontär i Nacka 2015 samt noterar att uppdraget för volontär i Nacka kommer att ses över inför år 2017.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har sedan 2007 finansierat volontärverksamhet med 800 000 kr per år. Uppdraget genomförs inom välfärd samhällsservice.

Fokus för volontär i Nacka har under år 2015 legat på integration av nyanlända. I samband med flyktingströmmen har volontärkoordinatorn främst fokuserat på insatser kring mottagandet av människor på flykt. Det har funnits ett stort intresse av att vara volontär under hösten. Koordinatorns roll och stora utmaning under denna period har varit att stötta, fånga in och kanalisera det stora engagemanget kring Nobelberget och Nacka kommuns evakueringsboende. Förutom nära arbete med civilsamhället aktörer sker samverkan inom kommunen, exempelvis med arbets- och företagsenheten, ensamkommande flyktingbarn inom individ och familjeomsorgen samt överförmyndarenheten.

Uppdragsbeskrivningen för volontär i Nacka har inte uppdaterats sedan uppdraget påbörjades. Välfärd samhällsservice uttrycker att verksamheten vill ha en tydligare uppdragsbeskrivning av vad som förväntas av uppdraget och vad kommunstyrelsen vill med civilsamhället och volontärarbetet. Nya faktorer och trender i omvärlden samt en tydligare uttryckt vilja i de nya övergripande målen samt i mål och budget skapar också behov att se över uppdragets innehåll och beskrivning. Detta arbete kommer att påbörjas under våren 2016 och beskrivas i mål och budget för 2017.

Ärendet

År 2007 beslutade kommunstyrelsen att starta volontärverksamheten som ett projekt, som sedan permanentades år 2010. Uppdraget har hela tiden legat på välfärd samhällsservice. Uppdraget till välfärd samhällsservice kommer från kommunstyrelsen som finansierar

NACKA KOMMUN

funktionen med volontärkoordinator med 800 000 kr varje år. I praktiken utförs arbetet av en medarbetare, volontärkoordinator Nannette Büsgen. Varje år har volontärkoordinatorn tagit fram en verksamhetsbeskrivning av året som gått. Så även i för 2015, rapporten finns med som bilaga.

Uppdraget har varit oförändrat sedan det permanentades och fortsatt enligt det övergripande uppdraget som beslutades av kommunstyrelsen år 2007, nämligen att vårda, bredda, utveckla och synliggöra det ideella engagemanget. Välfärd samhällsservice har nu framfört att det önskar att uppdraget ses över och omformuleras inför år 2017. Vad vill kommunen med volontäruppdraget? Vilka mål har kommunen med volontärverksamheten? Vad vill Nacka kommun med civilsamhället?

De nya övergripande målen och formuleringar i mål och budget för 2016-2018 trycker starkare än tidigare på samarbetet med civilsamhälle. Det finns beskrivet att kommunen ska vara öppen för innovativa idéer och kommunens roll som möjliggörare av bra förslag från civilsamhället. Samarbete nämns som en viktig faktor, Nacka ska inte utvecklas inte som en separat aktör utan utvecklas i nära samspel med Nackabor, civilsamhälle och näringsliv genom att tänka nytt, långsiktigt och innovativt.

En annan faktor som gör det aktuellt att se över uppdraget är förändringar i vår omvärld. Medlemsantalet i traditionella föreningar har minskat drastiskt, samtidigt har inte engagemanget minskat. Engagemanget tar sig uttryck på andra sätt, bl.a. har det blivit vanligare med pop-up engagemang, på så sätt att man gör punktinsatser utifrån sina förutsättningar. Förutsättningarna för att engagera sig är att det ska vara enkelt, kan ske snabbt och flexibelt.

Detta sammantaget gör att uppdraget behöver ses över inför 2017 och en analys påbörjas under våren 2016, för att formuleras i mål och budget för 2017-2019.

Sammanfattning av år 2015 för volontär i Nacka 2015

Rapporten sammanfattar vad Volontär i Nacka arbetat med under 2015, vilka utmaningar och fokus som varit under året, se bilaga.

Fokus under år 2015 har legat på integration av nyanlända. I samband med flyktingströmmen, som eskalerade från september har volontärkoordinatorn främst fokuserat på insatser kring mottagandet av människor på flykt. Nya konstellationer, innovativa lösningar och flera samarbeten skapades utifrån de akuta behov som uppstod i samband med flyktingmottagandet. Samarbete har skett med kommunala aktörer, såsom arbets-och företagsenheten, ensamkommande flyktingbarn inom individ och familjeomsorgen, överförmyndarenheten. Samarbetet med övriga verksamheter fördjupas och utvecklas kontinuerligt utifrån behov.

NACKA KOMMUN

Intresseanmälningarna för att bli volontär ökade enormt under hösten 2015 och antalet följare på Facebook/ Volontär i Nacka likaså. I september startade Refugees Welcome Stockholm, en frivillig rörelse som numera är en etablerad frivilligorganisation, ett transitboende på Nobelberget i Sickla. Cirka 400 personer togs emot under en tvåveckorsperiod. Nackas volontärkoordinators roll och stora utmaning under denna period var att stötta, fånga in och kanalisera det stora engagemanget kring Nobelberget.

I november startade Nacka kommun ett evakueringsboende där koordinatorn blev involverad inför starten. Koordinatorn har förmedlat möjligheter till samarbeten med frivilligorganisationer, volontärer med speciell kompetens, nätverk och andra organisationer som erbjuder hjälpinsatser av olika slag. Sammanlagt har ca 400 personer anmält sitt intresse för att bli volontärer på boendet. Ca 250-275 har jobbat som volontärer på plats.

Parallellt med det operativa arbetet utifrån det akuta läget har volontärkoordinatorn arbetat för att kunna ta nästa steg. Koordinatorn ingår sedan hösten i flera mötessammanhang där tjänstemän och civilsamhällets aktörer jobbar med frågor kring flyktingmottagande, ensamkommande barn och ungdomar, boende och integrering i samhället.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser. Uppdraget kommer att ses över och i samband med det även de ekonomiska förutsättningarna.

Konsekvenser för barn

Ideella insatser riktar sig ofta till barn. Inte minst viktig är den ideella sektorn i samband med att många ensamkommande flyktingbarn kom under föregående år. Ideella sektorn arrangerar aktiviteter som stärker barnen och ger de en mer meningsfull fritid. Volontär i Nacka har bland annat kontakt med alla hem för vård och boenden i Nacka och kan hjälpa till med de behov som finns hos barnen såsom att förmedla kontakt, tipsa om aktiviteter och ge information om lokalsamhället.

Bilagor

Volontär i Nacka, året som gått 2015.

Kersti Hedqvist
Enhetschef
Förnyelseenheten

Tove Löfgren
Förändringsledare
Förnyelseenheten

VOLONTÄR I NACKA

2015 - ÅRET SOM GÅTT

REDOGÖRELSE FRÅN KOORDINATOR

Nannette Büsgen

NACKA KOMMUN

SAMMANFATTNING

Jag vill redovisa den pågående verksamheten inom Volontär i Nacka till kommunstyrelsen och övriga intressenter och därmed informera om det arbete som jag under 2015 har lagt ner för att ta vara på medborgarnas engagemang.

Årsredovisningen syfte är även att, i samverkan med alla samhällssektorer, bana väg för ett mer långsiktigt och strategiskt arbete kring civilsamhällesfrågor och att tjäna som underlag för utveckling av verksamheten. Denna redogörelse kommer jag att komplettera med ett ”Förslag till utveckling av Volontär i Nacka” i en särskild bilaga.

Fokus under år 2015 har legat på **integration av nyanlända**. I samband med flyktingströmmen, som eskalerade från och med september har jag främst fokuserat på insatser kring mottagandet av människor på flykt. Nya konstellationer, innovativa lösningar och flera samarbeten skapades utifrån de akuta behoven som uppstod i samband med flyktingmottagandet.

Nybildade och etablerade frivilligorganisationer jobbade sida vid sida för att ge dessa människor ett värdigt och respektfullt mottagande. Civilsamhällets stora och viktiga roll i samband med mottagandet av människor på flykt har visat sig. Denna kraft påminner oss om vikten av att hitta gemensamma forum och samarbeten för att kunna klara av de utmaningar som ligger framför oss.

Nannette Büsgen
Koordinator
Volontär i Nacka
e-post: volontar@nacka.se
08-718 87 73 / 070-431 8773

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

MÄNNISKOR PÅ FLYKT 4

SUMMERING AV HÖSTENS UTMANINGAR 5

MOTTAGANDE OCH INTEGRATION AV NYANLÄNDA.....7

Nya samarbeten.....7

MARKNADSFÖRING.....8

SPRIDA KUNSKAP OCH SKAPA NÄTVERK.....9

ÅRETS SIFFROR..... 10

INSPIRATION OCH KÄLLOR 12

Nacka kommun söker vägar för att kunna ta tillvara det ideella engagemanget och eftersträvar samarbeten med civilsamhället. Vi ska öppna för goda initiativ, både från ideella aktörer och enskilda medborgare. I min funktion som koordinator fungerar jag som en länk mellan det civila samhället, kommunens skattefinansierade verksamheter och andra aktörer.

År 2015 har Volontär i Nackas koordinator, Nannette Büsgen, fortsatt enligt det övergripande uppdraget som beslutades av kommunstyrelsen år 2007, nämligen att vårda, bredda, utveckla och synliggöra det ideella engagemanget. Redovisning och avstämning av verksamheten har skett med Anette Böe, produktionsdirektör för Välfärd samhällsservice och Henrik Feldhusen, biträdande produktionsdirektör.

MÄNNISKOR PÅ FLYKT

I september 2015 nåddes Sverige av den flyktingvåg som tidigare mest varit en abstrakt verklighet för de flesta. Svenskarnas engagemang i flyktingkrisen ökade lavinartat och bilden på den drunknade pojken Alan Kurdi såg ut att vara startskottet för ett starkt svenskt civilsamhällsengagemang för människor på flykt, både i Sverige och i andra delar av världen.

Intresseanmälningarna för att bli volontär ökade enormt och antalet följare på Facebook/ Volontär i Nacka likaså. I september startade Refugees Welcome Stockholm, en ad hoc rörelse som numera är en etablerad frivilligorganisation, ett transitboende på Nobelberget i Sickla. Cirka 400 personer togs emot under en tvåveckorsperiod. De flesta stannade en till två nätter innan de sökte asyl i Sverige eller reste vidare. Med hjälp av volontärer kunde man erbjuda människor på flykt en plats för vila, mat, sjukvård, juridiskt stöd, transporter, tolkhjälp, kläder eller något så enkelt som lek med barnen. Koordinatorns roll och stora utmaning under denna period var att stötta, fånga in och kanalisera det stora engagemanget kring Nobelberget.

Evakueringsboende i Nacka

I november startade Nacka kommun ett evakueringsboende där koordinatorn blev involverad inför starten. Kommunen kallade till ett informationsmöte där ett antal utvalda frivilligorganisationer bjöds in. Resultat: Nacka kyrkoförsamling bidrar med en halvtidstjänst - en diakon som arbetar som volontärsamordnare och organiserar insamlingen av gåvor till de boende. Även övriga kyrkoförsamlingar avsätter resurser för de asylsökande. Det anordnas meningsfulla aktiviteter till de asylsökande som blir gäster under en kortare period, 3-7 nätter. I praktiken har det visat sig att personerna stannar mycket längre och att kyrkoförsamlingens samordnare arbetar heltid. Situationen kräver flexibla lösningar gällande arbetssätt och samarbete för att därmed underlätta väntan och skapa trivsel och trygghet för de asylsökande som bor på evakueringsboendet.

Koordinatorn har förmedlat möjligheter till samarbeten med frivilligorganisationer, volontärer med speciell kompetens, nätverk och andra organisationer som erbjuder hjälpinsatser av olika slag. Sammanlagt har ca 400 personer anmält sitt intresse för att bli volontärer på boendet. Ca 250-275 har jobbat som volontärer på plats.

Nacka-Boo Rödakorskrets har startat ett välbesökt och mycket uppskattat språkcafé. Boo församling ordnar barnaktiviteter. Kyrkoförsamlingar anordnar klädinsamlingar. Volontärer organiserar uteaktiviteter för gästerna på boendet. Vård på Centralen, en grupp volontärer med medicinska kunskaper, har startat ett mobilt vård- och läkarteam och besöker evakueringsboendet en gång i veckan och vid behov. Stockholm Magasinet, ett donationslager, skänker förnödenheter. Det gör även volontärer, föreningar och privata aktörer.

SUMMERING AV HÖSTENS UTMANINGAR

I september, i samband med flyktingströmmen, reagerade civilsamhället starkt och handfast. Lösa nätverk bildades, agerade snabbt och tog över servicefunktioner, medan den offentliga sektorn och kommunerna halkade efter. Etablerade frivilligorganisationer hade svårt att klara av anstormningen av volontärer.

Här följer ett axplock av de utmaningar där civilsamhällets aktörer har agerat och handskats med situationer som oftast varit akuta:

Volontärer

- Vill komma igång, helst direkt
- Gränsdragning. Vem/vilka vill vi hjälpa? Människor på flykt, EU migranter, uteliggare?
- Kommunikation. Känsla av otillräcklighet, vi saknar de rätta språkkunskaperna
- Det är inte de ”traditionella” volontärerna som engagerar sig i dessa uppdrag
- Hjältarna är volontärer som har de rätta språkkunskaperna, kontakter m.m.

Föreningar, nätverk m.m.

- Att bemöta anstormningen av volontärer som vill hjälpa till på olika sätt, och helst direkt
- Att värna om eldsjälar som jobbar dygnet runt
- Att bemöta frustration bland volontärer som aldrig kommer igång eller inte blir av med sina gåvor
- Att kanalisera hjälpinsatser och volontärer över hela dagen/hela perioden
- Konkurrens: spänningar mellan etablerade och lösa, spontanbildade nätverk
- Att handskas med kritik, eller brist på agerande
- Fördomar, okunskap och brist på fakta
- Man hinner inte rusta volontärer inför deras insats

Profession/ ideellt arbete

- Hur handskas vi med professionen, när professionella krafter går in som volontär? (läkare, jurister, vårdpersonal, tolkar m.m.)
- Kulturkrockar. Olika länder, språk, genusperspektiv etc
- Fördomar, okunskap och misstro

Juridik

- Transporter genom frivilliga (regelverket, lagstiftning)
- Profession kontra frivilliga (ge vård och omsorg)
- Att samla in pengar med hjälp av sociala media och ny teknik t.ex. genom Swish, bilder på kvitton på Facebook)
- Hantering av donationer och mat

Logistik

- Schemaläggning, mottagande, information
- Att tillgodose behoven till de behövande: mat, dryck, simkort, juridisk hjälp, vård, transporter, boende mm
- Att ordna transporter och handskas med regelverket kring transporten av människor på flykt
- Att starta, styra upp och hantera insamlingar, kläder, skor, hygienartiklar m.m.
- Tvätt av sängkläder m.m.
- Att ta hand om allting som samlas in och som inte behövs (ca 70% slängs)
- Att få logistiken att fungera när många aktörer är inblandade
- Resursfördelning. Uthållighet, osäkerhet kring hur länge hjälpen behövs
- Att svara på många frågor som inte har anknytning till egen verksamhet
- Att söka och handskas med donationer
- Facebooks högtalareffekt på gott och ont
- Att snabbt få ut rätt information och hålla den uppdaterad
- Flexibilitet, situationen ändras snabbt

Strategiskt arbete

Parallellt med det akuta läget pågår ett febrilt arbete för att kunna ta nästa steg. Koordinatorn ingår sedan hösten i flera mötessammanhang där tjänstemän och civilsamhällets aktörer jobbar med frågor kring flyktingmottagande, ensamkommande barn och ungdomar, boende och integrering i samhället.

Viktiga frågor:

- Att tänka framåt, långsiktigt. Vad kommer att hända när det akuta läget upphör?
- Att handskas med kulturkrockar
- Hur hittar vi givande samarbeten utifrån vårt uppdrag, vår roll i samhället kommun, stat, regering, civilsamhälle?
- Information
- Ryktesspridning och fördomar kontra fakta.
- Vi och dom. Att hitta samarbete mellan det offentliga och det ideella är inte helt smärtfritt

Trots att höstens utmaningar har varit tuffa, slitsamma och arbetskrävande så har glädjen, tillfredsställelsen och känslan av att verkligen göra skillnad funnits. Sista insatsen gjordes så sent som 30 december då en större grupp asylsökande hamnade på Stockholms centralstation och behövde sovplatser. Tack vare snabb och rådig insats tillsammans med ideella aktörer hamnade gruppen i Nacka. Här visar sig fördelen med att Volontär i Nacka genom åren byggt ett stort kontaktnät och givande relationer både i Nacka, Stockholm och ”världen utanför”.

MOTTAGANDE OCH INTEGRATION AV NYANLÄNDA

Volontär i Nacka fortsätter att skapa möjligheter för nyanlända att komma in i det svenska samhället. Samarbetet med kommunala aktörer: Arbets-och företagsenheten, enheten för ensamkommande, Överförmyndarenheten och övriga verksamheter fördjupas och utvecklas kontinuerligt utifrån behoven.

Kontakt med boende för ensamkommande
Det startas upp nya boenden för ungdomar eftersom kommunen tar emot nyanlända i större mängder. Koordinatorn har kontakt med alla hem för vård eller boende (HVB hem) som finns geografisk placerade i Nacka.

Koordinatorn hjälper de boenden utifrån de behov som uppstår bland barnen. Det handlar om:

- Information om Volontär i Nacka och föreningslivet
- Volontärförmedlingen, en möjlighet att komma i kontakt med volontärer
- Förmedling av samarbeten med föreningslivet, nätverk och grannskapet
- Tips om evenemang, aktiviteter och goda initiativ
- Information om det lokala samhället ifall personalen på boendet inte har lokalkännedom
- Skapa förutsättningar för att tillgodose ungdomarnas behov

Information till familjehem och asylsökande sker genom kommunens handläggare.

Nya samarbeten

Samarbetet med Kompis Sverige - föreningen som satsar på personliga möten mellan etablerade och nya svenskar - har kommit igång och utökats under året.
Bifogar rapporten Kompis Sverige i Nacka

ÖppnaDörren är en nationell satsning som skapar nya kontaktytor mellan etablerade och nya svenskar. I konceptet, som drivs av Axelfoundation, ingår verksamheterna Svenska med baby, Kompis Sverige, Invitationsdepartementet och Yrkesdörren. Koordinatorn har knutit kontakt med ÖppnaDörren och planerar inför ett samarbete. Läs mer om satsningen Öppna Dörren

Refugees Welcome Stockholm (RWS)
Sedan hösten har koordinatorn en dialog med representanter från RWS kring samarbeten för att hjälpa asylsökande och nyanlända. Föreningen har många volontärer knutna till sin organisation. Många förfogar över kompetenser som kan göra stor nytta för nyanlända, och även etablerade svenskar. Det handlar om språkkunskaper, juridisk kompetens, samhällskunskap och tillgång till ett stort nätverk. Planer smids och nya idéer föds. Läs mer.

År 2015 registrerades ett antal nya aktörer på volontärförmedlingen www.volontar.nacka.se

- Daniella hemtjänst
- Ersta Lukasgården
- Evakueringsboende Nacka kommun
- Mentor Sverige
- Mind
- Nacka kommun Omsorgen, Nyckelvikens omsorgsboende och 2-ans fritidsgård
- Refugees Welcome Stockholm
- Stockholms Katthem
- Youth for Understanding

Upparbetade kontakter finns även med Vård på Centralen, Läkare i världen, Magasin Stockholm, kyrkoförsamlingar och ett antal lösa nätverk.

MARKNADSFÖRING

Volontärtidningen har getts ut vid tre tillfällen under året. Syftet med tidningen är att sprida kunskap om ideellt arbete i all sin mångfald och därmed intressera medborgarna att engagera sig.

Först ute var systrarna Esra och Yosra Abdelwahab som sprider glädje på Nacka Seniorcenter Ektorp. Därefter intervjuade vi Nathalie Green, nybliven ordförande i Nacka-Boo Rödakorskrets. Årets sista nummer hade som tema ”Människor på flykt” där volontärskribenten Eva Bloch intervjuade Kristjan Lootus, professionell dansare som engagerar sig som volontär hos Refugees Welcome Stockholm.

På KanalN kan man läsa om Volontär i Nacka under rubriken ”Hej kollega”. Mer medial uppmärksamhet har Volontär i Nacka fått genom en artikel i Dagens samhälle veckan före Almedalsveckan ”Många vill engagera sig ideellt”. Även NV Posten och Mitt i Nacka har publicerat artiklar i samband med att många vill hjälpa flyktingar.

Facebook fungerar som en ”högtalarfunktion”, där hjälporganisationer snabbt och effektivt kan nå ut till allmänheten. Facebook/Volontär i Nackas räckvidd har blivit mycket större under året och sidan har fått över 500 gillare. Anledningen är utan tvekan engagemanget kring flyktingsituationen, starten av transitboendet Nobelberget och att sidan förmedlar snabb, pålitlig och ”matnyttig” information. Koordinatorn ingår i ett antal lokala Facebook-grupper där det finns möjlighet att fånga in, informera och flagga för insatser som gynnar det ideella engagemanget.

I Fisksätra har en volontär startat hemsida www.fisksätra.se - samlingssidan som informerar om allt som händer i Fisksätra. På hemsidan finns en aktivitetskalender, samhällsinformation, aktuella händelser och en blogg. Syftet är att vara en plattform för de som bor och besöker Fisksätra. Här finns möjlighet för Volontär i Nacka att marknadsföra verksamheten.

SPRIDA KUNSKAP OCH SKAPA NÄTVERK

Att förmedla kunskap och bygga nätverk är mycket viktigt och pågår i alla sammanhang där koordinatorn befinner sig. Det gäller att se allt som händer utifrån ett ideellt perspektiv, att fånga upp och förmedla tankar eller idéer och se möjligheter till samverkan.

Volontär i Nacka har deltagit i flera seminarier och konferenser och varit medarrangör i ett antal evenemang. Ett axplock:

Månad	Dag	Aktivitet	Organisation
Feb	25-26	Ungdomsmässan NACKTIV	Nacka kommun/Fritid
Mars	5-6	Community Organizing by Citizens UK	Citizens Sweden
	19	Kunskapskonferens CIVSAM Nätverk för strategisk samverkan med civilsamhället – CIVSAM	SKL, Sveriges kommuner och landsting
	25-26	”Europas utmaningar kan inte vänta” – Hur påverkar EU:s nystart den lokala och regionala nivån? Studiebesök med kollegor från Nacka kommun.	EU-Bryssel
Apr	20	”Engagera redan engagerade” Hur ska ideella ledare agera för att få människor att göra frivilliga insatser – och tycka om det?	Ideell arena
Maj	7	Fritidsmingel med inspirationsföreläsning av Lisbeth Carlborg	Nacka kommun/Fritid
	27	Studiebesök från Nederländerna, Fisksätra	Volontär i Nacka
Juni	10	Nätverksträff tema ”nyanlända”	Volontär i Nacka
	13	Föreläsare workshop ”rekrytering och medlemsvård”, Järfälla	VolunteerPower Sweden
Aug		Uppstart Världens Barn insamlingskampanj	Volontär i Nacka
Sep	19	Öppet hus – Stadshuset	Nacka kommun
	22	Mångfaldskommittén	Nacka kommun
Okt	20	Seminarium #ettrikaresverige	Inkludera Invest
Nov	10	Temadag ”Ensamkommande barn”, Uppsala	Barnskyddsrådet i Uppsala län
	19	Studiebesök behandlingscenter för krigsskadade och torterade	Svenska Röda Korset
Dec	3	Konferensen ”Forskning som förändrar” presenterar aktuell forskning om det civila samhället och dess roll i samhällsutvecklingen. Ett genomgående tema är hur forskningen kan möta praktikers behov av kunskap och användas för utveckling inom offentliga och det civila samhällets organisationer.	MUCF-Myndigheten för ungdoms - och civilsamhällets frågor

	15	Frivilligarbete inom och för kyrkan - en lösning på de problem som kyrka och samhälle står inför?	Forum idéburna organisationer med social inriktning

I juni bjöd Volontär i Nacka in till en välbesökt nätverksträff med tema ”nyanlända”. Frivilligorganisationer, volontärer, anordnare, politiker och tjänstemän var inbjudna. Syftet med träffen var att få en samlad bild över insatser för nyanlända, erfarenhetsutbyte och förutsättningar för samarbeten.

Från och med hösten ingår Volontär i Nacka i utbildningen för god man och särskild förordnad vårdnadshavare. Målet är att ge kursdeltagare flera verktyg för att därmed underlätta engagemanget som god man. Koordinatorn ingår i ett flertal Facebook-grupper som startas av goda män för att snabbt och enkelt kunna nå ut med matnyttig information och i viss mån fungera som bollplank. Exempel: möjligheter att få tillgång till kläder, skor, mobiltelefoner, information om aktiviteter, gratis events m.m.

Varje skoltermin sammanställer Volontär i Nacka en lista med språkcaféer, läxhjälp och träning i svenska språket. Bifogar höstens lista. Det finns även en lista med frivilligorganisationer som aktivt arbetar för att underlätta integrationen av nyanlända.

Volontär i Nacka deltar i Fisksätraakademin, Föreningsnätverk Fisksätra och lokala BRÅ. Koordinatorn har även ingått i ett nätverk för frivilliga insatser kring migrantströmmarna i Stockholms län.

ÅRETS SIFFROR

År 2015 var ett år fyllt med alternativa lösningar. Siffrorna visar inte omfånget av koordinatorns engagemang och roll i förmedlingen av antalet volontärer. Redan under våren ökade antalet intresseanmälningar markant. I samband med flyktingströmmen ökade intresset för att vilja hjälpa till enormt. Detta resulterar i att koordinatorn har slutat intervjua och vägleda volontärer. Tiden räcker inte till längre.

Antal registrerade volontärer på volontärförmedlingen volontar.nacka.se

2012	2013	2014	2015*
197	245	304	491

Nyregistreringar år 2015: 187 volontärer

I samband med den akuta flyktingsituationen har förmedlingen av volontärer även skett genom alternativa kanaler:

- Guide för ensamkommande barn, ca 40 nyanmälda genom ProofX
- Intresseanmälningar genom e-post, telefon eller personlig kontakt, ca 100 personer
- Akuta volontäruppdrag har förmedlats genom direktlänkar på nacka.se, Volontär i Nacka, organisationernas egna hemsidor och diverse Facebook-grupper

Utifrån de akuta behoven har kanalisering av volontärer även skett till insatser utanför vår kommun.

Volontärens sysselsättning vid registrering.

	2012	2013	2014	2015
Arbete	59	71	82	184
Student *)	74	83	81	97
Pensionär	27	34	54	80
Arbetssökande	20	25	33	41
Övrig sysselsättning **)	8	11	17	32
Ej angivet	7	17	18	39
Gymnasielev			14	25
Föräldraledig	2	4	5	8

Kommentar:

*) *Från och med år 2014 redovisas gymnasieelever som en enskild grupp. Innan dess ingick eleverna i gruppen Student.*

**) *Övrig sysselsättning. Volontären kombinerar oftast arbete och studier.*

Bostadsområden volontärer

Sicklaön	200
Saltsjö-Boo	91
Saltsjöbaden/Fisksätra	76
Älta	32
Övrigt***)	107

***) *Flera personer utanför Nacka har sökt sig till Volontär i Nacka. Oftast handlar det om gymnasieelever som går i skolan i Nacka men är skrivna i en annan kommun.*

Volontärens ålder: OBS! räknas från starten, år 2009

16–29 år	30–44 år	45–59 år	60–74 år	75–84 år ****)
154	155	88	95	19

****) *Den äldsta aktiva volontären är 86 år och arbetar på fritidsverksamheten*

Organisationer sorterade utifrån organisationsnummer

Offentlig sektor	32
Privat sektor	13
Ideell sektor	64

Organisationens kontaktadress

Sicklaön	36
Saltsjö-Boo	17
Saltsjöbaden/Fisksätra	16
Älta	10
Övrigt	30 *****)

*****) *Organisationer är bokförda utanför Nacka men har verksamhet i Nacka.*

INSPIRATION OCH KÄLLOR

Folk i rörelse – medborgerligt engagemang 1992-2014
Johan von Essen, Magnus Jegermalm och Lars Svedberg, forskare vid Ersta Sköndal högskola, presenterar en undersökning av svenskarnas ideella/frivilliga arbete och informella insatser. Studien har föregåtts av fyra tidigare befolkningsstudier (1992, 1998, 2005 och 2009). De kan därför visa både hur det ideella arbetet och de informella insatserna såg ut 2014, då undersökningen genomfördes och hur det ideella arbetet har utvecklats under åren 1992–2014. Ersta Sköndals högskola - avdelningen för forskning om det civila samhället.
Läs rapporten.

Villkor för ideella föreningar och trossamfund
Rapporten ger en bred belysning av villkoren för ideella föreningar och trossamfund. Bland annat ges en bild av föreningarnas dialoger och relationer till offentliga aktörer på kommunal, regional och statlig nivå och organisationernas ekonomiska förutsättningar. Studien är resultatet av myndighetens årliga uppföljning av villkoren för organisationerna utifrån de sex principerna i politiken för det civila samhället. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)
Läs rapporten.

Partsgemensamt forum 2014 - en dialog för att utveckla civilsamhällets villkor
Partsgemensamt forum har funnits sedan 2010. Här diskuteras generella frågor om civilsamhällets villkor, möjligheter och utveckling samt dess roll för demokratin och människors delaktighet. Det är dialogen i sig som är syftet med detta forum.
Läs publikationen.

Utan piska och morot – om förutsättningarna för ledarskap och hållbar motivation i ideellt arbete
Aron Schoug, lärare med masterexamen i pedagogik med inriktning mot ledarskap och motivation i föreningslivet. Stockholms universitet, institutionen för pedagogik och didaktik.
Läs rapporten.

Inkludera Invest – Årsredovisning 2014
Inkludera Invest vill ge individer i grupper som riskerar utanförskap motivation, kraft och verktyg att själva motverka ett eventuellt utanförskap. Organisationen vill att så många människor som möjligt ska få känna sig själva som deltagare i och bidragare till samhällslivet.
Läs mer.

Ensamkommande barn och ungdomar – en praktisk handbok om flyktingfrågor
Kerstin Fälldin, Görel Strand, socionom och god man, berättar om hur vi tar emot ensamkommande flyktingbarn.

Frivilligarbete inom och för kyrkan - en lösning på de problem som kyrka och samhälle står inför?
Martha Middlemiss Lé Mon, forskare och föreståndare Centrum för forskning om religion och samhälle (CRS), Uppsala universitet.
Läs mer.

KURAGE - idéskrift för det civila samhället
Ställda inför flyktingkrisen erbjöd sociala medier ett ovärderligt verktyg i civilsamhällets kontakt med sina volontärer. Men vad sades egentligen, och vilka var det som hördes?
Noomi Weinryb, organisationsforskare vid Uppsala universitet och Södertörns högskola, är mitt uppe i att utreda saken och lämnar här några tidiga insikter. Läs artikeln

Årsredovisning Volontär i Nacka
Året som gått 2012
Året som gått 2013
Året som gått 2014

Öppenhet och mångfald

Vi har förtroende och respekt för människors kunskap

och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar

NACKA KOMMUN

POSTADRESS
Nacka kommun, 131 81 Nacka

BESÖKSADRESS
Stadshuset, Granitvägen 15

TELEFON
08-718 80 00

E-POST
info@nacka.se

SMS
716 80

WEBB
www.nacka.se

ORG.NUMMER
212000-0167

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 59

Dnr KFKS 2015/866-040

Frågor inför beslut om bolagisering av VA och avfallshantering

Yttrande till revisorerna

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar stadsledningskontorets förslag till yttrande över revisionsskrivelse "Frågor inför beslut om bolagisering av VA och avfallshantering".

Ärende

Kommunstyrelsen beslutade på sitt sammanträde den 4 april 2016 att föreslå kommunfullmäktige att bilda ett VA-bolag. Kommunfullmäktige behandlar ärendet den 18 april 2016. De förtroendevalda revisorerna har inkommit med en revisionsskrivelse med fyra frågeställningar inför beslutet att bilda ett VA-bolag.

Frågeställningarna från revisorerna rör exempelvis överlåtelseavtal, fastställande av taxor, redovisning av verksamheter samt finansiering. I det föreslagna ägardirektivet behandlas flera av frågeställningarna. I det överlåtelseavtal som kommer att tas fram mellan Nacka kommun och VA-bolaget fastställs även värden på de tillgångar som bolaget tar över och det exakta lånebeloppet som bolaget behöver för att finansiera sin verksamhet.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 6 april 2016
Förslag till yttrande till revisorerna
Revisionsskrivelse

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Protokollsanteckningar

Gunilla Grudevall Sten (L) lät anteckna följande för Liberalernas arbetsutskottsgrupp.

"Liberalerna finner det högst anmärkningsvärt, att denna skrivelse med svar på revisorernas frågor, inte var besvarad och inte fanns med i handlingarna vid beslutet att bilda kommunalt VA -bolag."

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2016-04-06

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/866-040

Kommunstyrelsen

Frågor inför beslut om bolagisering av VA och avfallshantering

Yttrande till revisorerna

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar stadsledningskontorets förslag till yttrande över revisionsskrivelse ”Frågor inför beslut om bolagisering av VA och avfallshantering”.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade på sitt sammanträde den 4 april 2016 att föreslå kommunfullmäktige att bilda ett VA-bolag. Kommunfullmäktige behandlar ärendet den 18 april 2016. De förtroendevalda revisorerna har inkommit med en revisionsskrivelse med fyra frågeställningar inför beslutet att bilda ett VA-bolag.

Frågeställningarna från revisorerna rör exempelvis överlåtelseavtal, fastställande av taxor, redovisning av verksamheter samt finansiering. I det föreslagna ägardirektivet behandlas flera av frågeställningarna. I det överlåtelseavtal som kommer att tas fram mellan Nacka kommun och VA-bolaget fastställs även värden på de tillgångar som bolaget tar över och det exakta lånebeloppet som bolaget behöver för att finansiera sin verksamhet.

Ärendet

De förtroendevalda revisorerna i Nacka kommun har inkommit med en revisionsskrivelse. Skrivelsen innehåller fyra frågeställningar i samband med beslutet om bolagisering av kommunens VA- och avfallsverksamhet.

Kommunstyrelsen beslutade på sitt sammanträde den 4 april 2016 att föreslå kommunfullmäktige att bilda ett VA-bolag. Kommunfullmäktige behandlar ärendet den 18 april 2016. Handlingarna till ärendet finns på kommunens hemsida Bildande av VA-bolag

NACKA KOMMUN

Processen för överföring av värden, avtal och personal, överlåtelseavtal
Kommunstyrelsen har i ärendet redogjort till kommunfullmäktige hur överlåtelsen ska ske.

Grunden för överlåtelsen av ansvaret för VA- och renhållningsverksamheten ligger i ett överlåtelseavtal, som ingås mellan kommunen, genom kommunstyrelsen, och aktiebolaget. Kommunfullmäktige måste besluta om grunderna för det överlåtelseavtalet, men den slutliga utformningen i detalj kan beslutas av kommunstyrelsen.

Överlåtelseavtalet omfattar tillgångar och skulder i balansräkning enligt kommunens ekonomiska särredovisning för respektive taxekollektiv samt personal och verksamhetsstöd. Avtalet omfattar att bolaget tar över byggnader och anläggningar samt befintliga nyttjanderätter att ha ledningar i mark som tillhör annan än kommunen. Mellan kommunen och bolaget ska nyttjanderätt upplåtas och skrivas in i fastighetsregistret för att bli giltiga. Bland övriga tillgångar finns maskiner och andra inventarier som används i verksamheten. Avtalet reglerar också att bolaget ska ta över avtal med leverantörer som finns för VA- och avfallsfrågor. Avtalet kommer även reglera ansvaret för försäkringar för de överlåtna tillgångarna samt att byggnader och anläggningarna överlåts i befintligt skick. Slutligen kommer överlåtelseavtalet ange köpeskillingen, betalning och tidpunkt för överlåtelse.

Arbetet med överlåtelseavtalet pågår och kommer att stämmas av med skattejurister innan kommunstyrelsen tecknar avtalet.

Det är ca 70 personer inom VA- och avfallsenheten och tekniska drifts- och underhållsenheten som berörs av att verksamheten övergår till det kommunala bolaget. Enligt § 6b lagen om anställningsskydd ska medarbetarna erbjudas att deras anställningsförhållanden går över till bolaget. Medarbetarna har dock rätt att välja att stanna kvar i sin anställning direkt i kommunen. Om det då uppstår arbetsbrist hos kommunen utgör det på sedvanligt sätt saklig grund för uppsägning. Skulle det ske, ska de regler om turordning och förhandlingar med mera som gäller, tillämpas.

Fastställande av taxor
Kommunstyrelsen har i ärendet föreslagit ägardirektiv för VA-bolaget. VA-bolaget ska genom en öppen och transparent redovisning av sina intäkter och kostnader bidra till att kommunfullmäktige har ett rättvisande underlag för fastställande av VA-avgifter och liknande i enlighet med det föreslagna ägardirektivet.

Redovisning av verksamheterna i det framtida VA-bolaget
Redovisningen av VA-bolagets olika verksamheter ska ske på samma sätt som idag. Koncernbidrag och/eller utdelning från VA-bolaget behandlas av kommunfullmäktige i det årliga mål och budget-ärendet eller i samband med fastställande av VA-bolagets årsredovisning. Det är samma princip som gäller för kommunens övriga helägda aktiebolag.

NACKA KOMMUN

Finansiering av VA-bolagets verksamhet
Kommunstyrelsen har i ärendet föreslagit att kommunfullmäktige beviljar lån som behövs för att finansiera verksamheten. Räntekostnader och amorteringsvillkor ska vara marknadsmässiga. Villkoren ska följa samma regler som kommunfullmäktige tidigare beslutat ska gälla för Nacka Energi AB. Storleken på lånet fastställs under andra tertialet. Kommunstyrelsens förslag till ägardirektiv innebär också att VA-bolaget omfattas av kommunens koncernkonto i bank avseende likviditet, upplåning och betalflöden

Bilagor

Förslag till yttrande till revisorerna
Revisionsskrivelse

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Johanna Magnusson
Controller
Controllerenheten

2016-04-12

Förslag till yttrande
KFKS 2015/866-040

NACKA KOMMUN

Revisorerna

Yttrande över revisionsskrivelse

Frågor inför beslut om bolagisering av VA och avfallshantering

De förtroendevalda revisorerna i Nacka kommun har inkommit med en revisionsskrivelse. Skrivelsen innehåller fyra frågeställningar i samband med beslutet om bolagisering av kommunens VA- och avfallsverksamhet.

Processen för överföring av värden, avtal och personal, överlåtelseavtal
Kommunstyrelsen har i ärendet redogjort till kommunfullmäktige hur överlåtelsen ska ske.

Grunden för överlåtelsen av ansvaret för VA- och renhållningsverksamheten ligger i ett överlåtelseavtal mellan kommunen och aktiebolaget. Kommunfullmäktige måste besluta om grunderna för det överlåtelseavtalet. Arbetet med överlåtelseavtalet pågår och kommer att stämmas av med skattejurister innan kommunstyrelsen tecknar avtalet.

Det är ca 70 personer inom VA- och avfallsenheten och tekniska drifts- och underhållsenheten som berörs av att verksamheten övergår till det kommunala bolaget.

Fastställande av taxor
Kommunstyrelsen har i ärendet föreslagit ägardirektiv för VA-bolaget. VA-bolaget ska ge kommunfullmäktige ett rättvisande underlag för fastställande av VA-avgifter och liknande i enlighet med det föreslagna ägardirektivet.

Redovisning av verksamheterna i det framtida VA-bolaget
Redovisningen av VA-bolagets olika verksamheter ska ske på samma sätt som idag. Koncernbidrag och/eller utdelning från VA-bolaget behandlas av kommunfullmäktige i det årliga mål och budget-ärendet eller i samband med fastställande av VA-bolagets årsredovisning. Det är samma princip som gäller för kommunens övriga helägda aktiebolag.

POSTADRESS Nacka kommun, 131 81 Nacka | BESÖKSADRESS Stadshuset, Granitvägen 15 | TELEFON 08-718 80 00 | E-POST info@nacka.se | SMS 716 80 | WEBB www.nacka.se | ORG.NUMMER 212000-0167

NACKA
KOMMUN

Finansiering av VA-bolagets verksamhet
Kommunstyrelsen har i ärendet föreslagit att kommunfullmäktige beviljar lån som behövs för att finansiera verksamheten. Räntekostnader och amorteringsvillkor ska vara marknadsmässiga.

Nacka dag som ovan

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Nacka kommun
Revisorerna

Revisionsskrivelse
2016-03-30

Till: Kommunstyrelsen
För kännedom: Kommunfullmäktige

Frågor inför beslut om bolagisering av VA och avfallshantering

Mot bakgrund av att Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige inom en snar framtid ska besluta om bolagisering av VA och avfallshantering undrar vi om följande beaktats i beslutsunderlagen:

- Hur ser process ut för överföring av värden av tillgångar, skulder, avtal och personal från kommunen till bolaget? Vilka värden sker överlåtelsen till? Finns avtalsutkast/överlåtelseavtal framtaget? Är överlåtelseavtalen kvalitetssäkrade av skattejurister?
- Vilken instans kommer att besluta om taxorna framöver?
- Hur ska redovisning ske av verksamheterna (VA respektive avfall) i bolaget? Är det någon skillnad i principer jämfört med redovisningsprinciperna i kommunen? Eventuella skatteeffekter av resultatet i bolaget beror bl a på vilka redovisningsprinciper som beslutas för hantering av överskott/underskott gentemot kollektiven i bolagets verksamheter.
- Hur ska finansieringen ske av bolaget? Finns risk för begränsningar i avdragsrätt för räntekostnader beroende på hur upplägget för finansiering sker?

För revisorerna i Nacka kommun

Lars Berglund
Ordförande

Yvonne Wessman
Vice ordförande

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 61

Dnr KFKS 2016/69-177

SOU 2014:78 - Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av luftburen ambulanssjukvård och SOU 2015:93 - Översyn av ersättning till kommuner och landsting för s.k. dold mervärdesskatt

Yttrande till Regeringen

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande över "Betänkande Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt" SOU 2015:93 och avstår från att lämna yttrande över betänkande Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av luftburen ambulanssjukvård (SOU 2014:78).

Kommunstyrelsen beslutar om omedelbar justering.

Ärende

Finansdepartementet har begärt in remissvar i rubricerat ärende. I den bilagda skrivelsen har remissen avslagits eftersom det innebär negativa konsekvenser för Nacka kommun. För kommunen innebär förslaget en minskad momsersättning mot nuvarande nivå med 20 mnkr räknat på 2015 års siffror.

Vad gäller ambulanssjukvård har inget yttrande avgivits eftersom verksamheten inte bedrivs av kommunen.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 8 augusti 2016
Förslag till yttrande till finansdepartementet
Betänkande SOU 2015:93 och 2015:78

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
	KF	

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Protokollsanteckningar

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

"Vänsterpartiet har länge varit kritiska till att privata anordnare har fått en högre ersättning inom ramen för kundvalen än den kommunala produktionen. Ersättningen har schablonmässigt satts till 6% vilket ska kompensera att de privata företagen betalar moms vilket inte kommunen gör. Även om kostnaden har varit neutral för kommunen i och med att beloppet har kunnat återkrävas från staten så har det fullständigt förvridit den förment så viktiga konkurrensneutraliteten.
Vänsterpartiet är ju i grunden kritisk till kundvalet och konkurrensutsättningen men om den nu ändå förekommer så måste det ske på för kommunens egen verksamhet sjysta villkor. Det enda rimliga vore en för varje verksamhet speciell ersättning som motsvarar vad de privata företagen verkligen betalar i moms, något som kraftigt varierar mellan verksamheter där personalkostnaderna står för huvuddelen av kostnaderna eller om där finns en större andel momsbelagda varor/tjänster som anordnarna betalar. Tidigare värderingar har gjorts som visat på att rimliga nivåer oftast kan ligga i intervallet 2,5-3,5%, inte 6%. Genom den höga ersättningen överkompenseras alltså de privata anordnarna med i storleksordningen 3%.
Ärendet går ut på att förslaget från Finansdepartementet är att maxbeloppet nu ska minskas till 5%. Det är bra att beloppet nu sänks även om de privat anordnarna i de allra flesta fall även fortsättningsvis kommer att överkompenseras. Vi vill fortfarande att Nacka sänker momskompensationen till lägre belopp, 2,5-3,5 %."

- - - - -

2016-04-13

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/121-511

Kommunstyrelsen

Nacka kommuns synpunkter avseende trafikförändringar i SL – trafiken 2016/2017 (T17)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att som svar på remissen översända trafikenhetens förslag till yttrande.

Sammanfattning

Nacka kommun har fått en remiss från trafikförvaltningen inom Stockholms läns landsting angående förändringar i busstrafiken som landstinget avser att genomföra från och med december 2016. I förslaget till yttrande föreslås Nacka framföra att det kollektivtrafiknät som finns i dag bör förstärkas och tillföras mer resurser. Befolknings- och arbetsplatstillväxten är kraftig och ombyggnaden av Slussen med försämringar för Saltsjöbanans resenärer aktualiserar frågan än mer.

Ärendet

Nacka kommun har fått en remiss från Stockholms läns landstings trafikförvaltning angående förändringar i busstrafiken som landstinget avser att genomföra från och med december 2016. De förslag som berör Nacka kommun framgår av bilaga 2.

Det kan konstateras att förslagen till trafikförändringar för år 2016/2017 (T17) innehåller en del satsningar på vissa busslinjer, men samtidigt minskning/försämring av trafiken på andra linjer. I förslaget till yttrande anser Nacka kommun att det i dagens situation, med kraftiga neddragningar av trafiken i föregående period, inte är rimligt att föreslå ytterligare besparingar.

Nacka kommun föreslås istället framföra att det kollektivtrafiknät som finns i dag bör förstärkas och tillföras mer resurser. Befolknings- och arbetsplatstillväxten är kraftig och ombyggnaden av Slussen med försämringar för Saltsjöbanans resenärer aktualiserar frågan än mer.

NACKA KOMMUN

Nacka kommun föreslås konstatera att i förslagen för trafikförändringar år 2016/2017 finns få satsningar och anser att kollektivtrafiken bör få mer resurser i de olika kommundelarna.

Nacka kommun har tidigare i år yttrat sig angående förslag till trafikförändringaran i Älta till operatören Nobina varför förslaget till yttrande inte omfattar trafiken i Älta.

Konsekvenser för barn

En god kollektivtrafik underlättar för barn främst i skolåldern att nå sina målpunkter, t ex skola och fritidsaktiviteter som ligger bortom gång- och cykelavstånd, på ett tryggt och säkert sätt. För alla barn gäller att hela trafikmiljön förbättras när kollektivtrafiken utvecklas så att fler väljer att ta företa sina arbetsresor med buss istället för med egen bil.

Bilagor

Bilaga 1; Trafikenhetens förslag till yttrande
Bilaga 2; Trafikförvaltningens förslag på trafikförändringar i SL-trafiken december 2016.

Mikael Ranhagen
Enhetschef
Trafikenheten

Mahmood Mohammadi
Trafikplanerare
Trafikenheten

2016-04-13

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
KFKS 2016/121-511

Trafikförvaltningen
Stockholms Läns Landsting
Trafikavdelningen
105 73 Stockholm

Nacka kommuns synpunkter avseende trafikförändringar i SL – trafiken 2016/2017 (T17)

Om Nacka

Arbetspendling både till och från kommunen är omfattande, framförallt under högtrafik, och kommunen växer i snabb takt. Den största andelen utpendlare har sina mål norr om Saltsjö – Mälarsnittet, i norra innerstaden och i de arbetsplatsintensiva områdena norr därom. Resandet är omfattandet även under lågtrafiktid då fritids- och serviceresandet dominerar.

Nacka har som mål att kollektivtrafikandelen ska öka och anpassar i takt med tillväxten den lokala infrastrukturen för att gynna kollektivtrafikresandet med målpunkter också inom kommunen.

SL:s Trafikförändringar 2016/2017

Allmänt

Det kan konstateras att förslagen till trafikförändringar för år 2016/2017 (T17) innehåller en del satsningar på vissa busslinjer, men samtidigt minskning/försämring av trafiken på andra linjer. Nacka kommun anser att det i dagens situation, med kraftiga neddragningar av trafiken i föregående period, inte är rimligt att föreslå ytterligare besparingar. Nacka kommun anser istället att det kollektivtrafiknät som finns i dag måste förstärkas och tillföras mer resurser. Befolknings- och arbetsplatstillväxten är kraftig och ombyggnaden av Slussen aktualiserar frågan än mer.

Mot bakgrund av ovanstående lämnar Nacka kommun följande synpunkter:

Busstrafiken i Boo

- Förslaget om att förse linje 442 Slussen – Boovägen (-Orminge C)/442X Slussen – Boovägen med helgtrafik mellan kl. 10 -18 är bra. Detta skulle även ge helgtrafik till Skogalundsklippan och Skvaltan.
- Förslaget att linje 442X får ett antal nya avgångar från Slussen under eftermiddagar som kan ge 15-minuterstrafik mellan ca kl. 16.00 – 18.30 är bra, trots att en avgång från Slussen på linje 442 utgår. Anledningen att kommunen accepterar den

NACKA KOMMUN

minskade avgången är att dessa linjer får 7,5-minuterstrafik på den gemensamma delsträckan jämfört med dagens 10-minuterstrafik.

- Nacka kommun anser att övervägandet att linje 442X får trafik under tidig och sen sommar med en utglesning av trafiken på linje 442 är bra. Motiveringen är att dessa linjer får 6-minuterstrafik på gemensamma delsträcka jämfört med idag som är 10-minuterstrafik.
- Trafikförvaltningen föreslår en omfördelning av utbudet på sträckan Slussen – Orminge genom en ökning på linjerna 444 från 15-minuterstrafik till 10-minuters-trafik vardagar mellan kl. 6-21 och helger mellan kl. 11-18 samtidigt som linje 445 (Slussen- Insjön) endast trafikeras under rusningstrafik. Förslaget innebär en jämn hög turtäthet i mellantrafik till skillnad från dagens oregelbundna trafik. Kommunen anser att det är bra att trafiken blir mer regelbunden, men ser en stor nackdel i förslaget då linje 445 endast kommer att trafikeras i rusningstrafik. Detta drabbar trafikanter på sträckan Orminge C - Insjön. Kommunen önskar att satsningen på linje 444 genomförs enligt förslaget, men vill att trafiken på linje 445 bibehålls som idag.
- Kommunen önskar att förslaget att utöka kvällstrafiken på helger på linje 444 från 30-minuterstrafik till 15-minuterstrafik genomförs utan en förkortning av linje 471 till Orminge C under trafikeringstiden för linje 444.
- Utökning av turtätheten under början eftermiddag på linje 446 är positiv.
- Satsningen på linje 471 som innebär utökning av trafiken på sträckan Slussen – Skurustugan mellan ca 13.15 och 14.15 är bra.

Busstrafiken på Sicklaön

- Kommunen tar återigen upp frågan om behovet av en förstärkning av linje 469 till Jarlaberg med motivering att det är många äldre som bor i området.
- Nacka kommun anser att indragning av de turer på sena kvällar som endast trafikerar sträckan Ektorp C – Skurustugan (linje 409) inte är motiverad.
- Kommunen är positivt till förstärkningar på linje 402 på sträckan Nacka gymnasium – Slussen efter att Kvarnholmsförbindelsen har öppnats för trafik.

Busstrafiken i Älta

- Nacka kommun har tidigare i år skickat yttrande till Nobina angående trafikförändringarna i Älta

Busstrafiken i Saltsjöbaden

- I underlaget saknas Saltsjöbaden. Kommunen anser att busstrafiken till Älgö bör utvecklas i och med att kommundelen växer.

Kollektivtrafik på vatten

- Kommunen tar upp igen frågan om att busslinjer till Nacka Strand bör justeras så att byte till pendelbåtslinje 80 blir attraktivt.
- Det är viktigt att turtätheten på pendelbåtslinje 80 ses över. Kommunen får ofta in synpunkter på att det är fullt på båtarna, särskilt på morgonen. Under Slussens ombyggnad bör denna trafik utvecklas ytterligare.

NACKA KOMMUN

Övrigt

Nacka vill återigen föra fram att det inte är rimligt att det finns en zongräns för avgift som delar kommunen. Hela Nacka kommun, även Boo och Fisksätra/Saltsjöbaden, bör ingå i zon A. Nacka kan jämföras till exempel med kommunerna Solna, Sundbyberg, Lidingö och Danderyd vilka är inom zon A. Flera områden inom Stockholm stad ligger längre bort från City än Nacka, till exempel Hässelby och Norsborg.

Mats Gerdau

Kommunstyrelsens ordförande

Dag Björklund

Natur- och trafikdirektör

Trafikförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Trafikavdelningen

PM
2016-02-19

Diarienummer
SL 2015-1135

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Handläggare
Katarina Liljefors
katarina.liljefors@sll.se

Remiss inför trafikförändringar i SL-trafiken 2016/2017 (T17)

Trafikförvaltningen har påbörjat arbetet med trafikförändringar inför december 2016. Detta arbete innefattar både utökningar och reduceringar i trafiken samt omfördelningar.

Härmed översänds en **bruttolista** med **förslag** på trafikförändringar inför december 2016. De avser förslag på trafikförändringar vad gäller bland annat linjesträckningar, turtäthet och trafikeringstid. Förslagen har tagits fram i samarbete med trafikutövarna och bygger bland annat på kommunala bebyggelseplaner, resandestatistik samt input från kommunerna inom ramen för trafikförvaltningens kommundialog.

Trafikförvaltningen tar tacksamt emot synpunkter på dessa förslag utifrån kommunens lokalkännedom och hur de från kommunens perspektiv bör **prioriteras**. Med hänsyn till landstingets ekonomiska ramar kommer inte alla förslag i bruttolistan att kunna genomföras. Trafikförvaltningen tar även tacksamt emot förslag på eventuella **omprioriteringar** som kan göras i SL-trafiken. Detta för att säkerställa att resurserna används på det mest effektiva sättet.

Ambitionen är att samtliga förslag på trafikförändringar 2016/2017 ska beskrivas i detta dokument. För de trafikområden som trafikeras med så kallade incitamentsavtal har trafikutövaren möjlighet att genomföra förändringar vid andra tillfällen än ordinarie tidtabellsskifte i december. Av den anledningen kan det tillkomma förslag till förändringar, utöver denna remiss. Trafikutövarna har i sådana fall krav om att genomföra samråd med kommunerna.

Majoriteten av de föreslagna trafikförändringarna (av de som genomförs) kommer att träda i kraft i december 2016. Några förändringar planeras träda i kraft tidigare, vilket i så fall är markerat i dokumentet.

Busstrafiken i trafikområdena Handen, Nynäshamn och Tyresö regleras av ett incitamentsavtal och trafikutövaren Nobina har ett funktionsansvar för bland annat trafikplanering. För beskrivning av föreslagna förändringar hänvisas därför till bilaga 1. Observera att vissa av de i bilagan beskrivna förändringarna planeras att genomföras i samband med övergången till sommartidtabellen 2016 respektive återgången till normaltidtabell i augusti 2016. Trafikutövaren samråder dessa förändringar separat med aktuella kommuner, i enlighet med de datum som finns angivna i bilaga 1.

Flera av trafikförändringsförslagen är beskrivna på en översiktlig nivå och behöver utredas grundligare vad gäller kostnader samt konsekvenser innan beslut kan tas om att genomföra dem.

Vid frågor vänligen kontakta ansvarig handläggare.

Trafikförvaltningen önskar ha era synpunkter senast den 13 maj 2016.

Skicka era synpunkter till registrator.tf@sll.se. Uppge aktuellt diarienummer i ärendemeningen.

Med vänliga hälsningar

Sara Catoni
Trafikdirektör

2.5.8 Nacka

Linje 401 Slussen – Älta
Linjen ingår i det nuvarande avtalet för busstrafik (E23) för trafikområdena Handen, Nynäshamn och Tyresö. Det är ett incitamentsavtal och trafikutövaren har ett funktionsansvar för bland annat trafikplanering. För beskrivning av föreslagna förändringar hänvisas därför till bilaga 1. Observera att vissa av de i bilagan beskrivna förändringarna planeras att genomföras i samband med övergången till sommartidtabellen 2016 respektive återgången till normaltidtabell i augusti 2016. Trafikutövaren samråder denna förändring separat med aktuella kommuner.

Linje 402 Slussen - Kvarnholmen
På grund av planerad inflyttning på Kvarnholmen och Finnboda övervägs linjen att få utökad trafik vardagar på sträckan Nacka gymnasium – Slussen. Detta innebär att linjen får 6-minuterstrafik under morgonrusningens maxtimme samt 7,5-minuters trafik under eftermiddagsrusningen. Detta förutsätter att tidigare planerad trafikering via den kommande bron från Kvarnholmen till Sicklaön kan genomföras under året samt att Slussenterminalen bedöms klara ytterligare trafik under rusningstid.

Linje 409 Slussen – Ektorps C
P.g.a. lågt resande övervägs att reducera utbudet på linjen genom att dra in de turer sena kvällar som endast trafikerar sträckan Ektorps C – Skurustugan.
Resenärer till Duvnäs utskog hänvisas då istället till avgångar på linjen som trafikerar i motgående riktning.

Linje 411C Stockholm C - Nacka forum - Skuru skola
Utbudet på linjen övervägs att utökas till 10-minuterstrafik från Skuru skola på vardagmorgnar från ca kl. 06:35 till ca kl 08:35 på grund av förmodad trängsel.

Linje 442 Slussen - Boovägen (- Orminge C)/442X Slussen - Boovägen
I syfte att avlasta linje 414 och ge snabbare förbindelse till Slussen från södra Boo övervägs att linjen får helgtrafik mellan ca kl 10-18. Inflyttning pågår i Tollare och under 2016 och 2017 planeras det att byggas sammanlagt c:a 500 lägenheter. Utökningen skulle dessutom ge helgtrafik till Skogalundsklippan och Skvaltan.

Linje 442X övervägs att på vardagar i normaltidtabellen få ett antal fler avgångar från Slussen under eftermiddagar vilket då skulle ge 15-minuterstrafik mellan ca kl 16.00 till 18.30. I samband med detta dras en avgång in på linje 442 från Slussen vilket ger 7,5-minuterstrafik på dessa linjer på gemensam delsträcka kl. 16-18, där det idag är 10-minuterstrafik.

Under tidig och sen sommar övervägs att linje 442X även får trafik och att linje 442 då får en mindre utglesning. Den gemensamma turtätheten blir upp till 6-minuterstrafik på morgonen och 10-minuterstrafik på eftermiddagen.

Linje 443 Slussen - Jarlaberg
Linjen övervägs att få en ny avgång från Slussen c:a kl. 06:45 samt en avgång mot Slussen c:a kl. 07:05.

Linje 444 Slussen – Västra Orminge
Linje 445 Slussen – Insjön
Linje 446 Slussen – Västra Orminge
Linje 471 Slussen – Västra Orminge
Det övervägs att omfördela utbudet på sträckan Orminge C – Slussen genom att utöka trafiken på linje 444 från 15-minuters till 10 minuterstrafik vardagar mellan ca kl. 6-21 och helger mellan kl. 11-18, samtidigt som linje 445 endast trafikeras vardagar i rusningsriktningen. Detta skulle innebära jämn hög turtäthet i mellantrafik till skillnad från dagens oregelbundna 7½ + 15 minuterstrafik.

Kvällstrafiken skulle då utökas från 30-minuters till 15 minuterstrafik, för att skapa större tydlighet och avlasta linje 471. Under trafikeringstiden för linje 444 kortas linje 471 av till Orminge C.

Turtätheten på linje 446 utökas under början av eftermiddagsrusningen p.g.a. stående på motorväg.

De som skulle drabbas negativt är resenärer från Östra Orminge som reser utanför rusningen och inte vill/kan gå till Orminge C, vilka då får ett byte. Detsamma gäller de som reser med linje 471 mellan Västra Orminge och hållplatserna Skurustugan–Vikdalsvägen. Sammantaget blir det en stor förbättring för majoriteten som reser Slussen – Orminge.

Linje 471 Slussen - Västra Orminge
Linjen övervägs att vardagar få utökad trafik på sträckan Slussen – Skurustugan mellan ca 13.15 och 14.15 i syfte att motverka trängsel.

Linje 814 Gullmarsplan – Tyresö strand
Linjen ingår i det nuvarande avtalet för busstrafik (E23) för trafikområdena Handen, Nynäshamn och Tyresö. Det är ett incitamentsavtal och trafikutövaren har ett funktionsansvar för bland annat trafikplanering. För beskrivning av föreslagna förändringar hänvisas därför till bilaga 1. Observera att vissa av de i bilagan beskrivna förändringarna planeras att genomföras i samband med övergången till sommartidtabellen 2016 respektive återgången till normaltidtabell i augusti 2016. Trafikutövaren samråder denna förändring separat med aktuella kommuner.

Linje 821 Nacka sjukhus – Tyresö C

Linjen ingår i det nuvarande avtalet för busstrafik (E23) för trafikområdena Handen, Nynäshamn och Tyresö. Det är ett incitamentsavtal och trafikutövaren har ett funktionsansvar för bland annat trafikplanering. För beskrivning av föreslagna förändringar hänvisas därför till bilaga 1. Observera att vissa av de i bilagan beskrivna förändringarna planeras att genomföras i samband med övergången till sommartidtabellen 2016 respektive återgången till normaltidtabell i augusti 2016. Trafikutövaren samråder denna förändring separat med aktuella kommuner.

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 61

Dnr KFKS 2016/69-177

SOU 2014:78 - Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av luftburen ambulanssjukvård och SOU 2015:93 - Översyn av ersättning till kommuner och landsting för s.k. dold mervärdesskatt

Yttrande till Regeringen

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande över "Betänkande Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt" SOU 2015:93 och avstår från att lämna yttrande över betänkande Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av luftburen ambulanssjukvård (SOU 2014:78).

Kommunstyrelsen beslutar om omedelbar justering.

Ärende

Finansdepartementet har begärt in remissvar i rubricerat ärende. I den bilagda skrivelsen har remissen avslagits eftersom det innebär negativa konsekvenser för Nacka kommun. För kommunen innebär förslaget en minskad momsersättning mot nuvarande nivå med 20 mnkr räknat på 2015 års siffror.

Vad gäller ambulanssjukvård har inget yttrande avgivits eftersom verksamheten inte bedrivs av kommunen.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 8 augusti 2016
Förslag till yttrande till finansdepartementet
Betänkande SOU 2015:93 och 2015:78

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
	KF	

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Protokollsanteckningar

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

"Vänsterpartiet har länge varit kritiska till att privata anordnare har fått en högre ersättning inom ramen för kundvalen än den kommunala produktionen. Ersättningen har schablonmässigt satts till 6% vilket ska kompensera att de privata företagen betalar moms vilket inte kommunen gör. Även om kostnaden har varit neutral för kommunen i och med att beloppet har kunnat återkrävas från staten så har det fullständigt förvridit den förment så viktiga konkurrensneutraliteten.
Vänsterpartiet är ju i grunden kritisk till kundvalet och konkurrensutsättningen men om den nu ändå förekommer så måste det ske på för kommunens egen verksamhet sjysta villkor. Det enda rimliga vore en för varje verksamhet speciell ersättning som motsvarar vad de privata företagen verkligen betalar i moms, något som kraftigt varierar mellan verksamheter där personalkostnaderna står för huvuddelen av kostnaderna eller om där finns en större andel momsbelagda varor/tjänster som anordnarna betalar. Tidigare värderingar har gjorts som visat på att rimliga nivåer oftast kan ligga i intervallet 2,5-3,5%, inte 6%. Genom den höga ersättningen överkompenseras alltså de privata anordnarna med i storleksordningen 3%.
Ärendet går ut på att förslaget från Finansdepartementet är att maxbeloppet nu ska minskas till 5%. Det är bra att beloppet nu sänks även om de privat anordnarna i de allra flesta fall även fortsättningsvis kommer att överkompenseras. Vi vill fortfarande att Nacka sänker momskompensationen till lägre belopp, 2,5-3,5 %."

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
	KF	

2016-04-08

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KFKS 2016/69-177

NACKA KOMMUN

Kommunstyrelsen

SOU 2014:78 - Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av luftburen ambulanssjukvård och SOU 2015:93 - Översyn av ersättning till kommuner och landsting för s.k. dold mervärdesskatt

Yttrande till Regeringen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande över "Betänkande Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt" SOU 2015:93 och avstår från att lämna yttrande över betänkande Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av luftburen ambulanssjukvård (SOU 2014:78).

Kommunstyrelsen beslutar om omedelbar justering.

Sammanfattning

Finansdepartementet har begärt in remissvar i rubricerat ärende. I den bilagda skrivelsen har remissen avslagits eftersom det innebär negativa konsekvenser för Nacka kommu. För kommunen innebär förslaget en minskad momsersättning mot nuvarande nivå med 20 mnkr räknat på 2015 års siffror.

Vad gäller ambulanssjukvård har inget yttrande avgivits eftersom verksamheten inte bedrivs av kommunen.

Ärendet

Finansdepartementet har begärt in yttrande från kommunen över betänkande om ändrad ersättning för s.k. dold moms (SOU2015:93). Systemet innebär att kommunen får en schablonmässig ingående moms på fakturor från verksamheter som är undantagna från mervärdes-skatteplikt. Det gäller externa utförare av sociala- och skoltjänster. I vissa fall ingår även lokaler i momsunderlaget.

Nuvarande system innebär en schablonmässig ingående moms på 6 procent på fakturor för sociala- och utbildningstjänster som bedrivs av andra än kommunen. Det finns även en

NACKA KOMMUN

modell för beräkning av ingående moms på ersättningar där även lokaler ingår. För lokaler är den ingående schablonmomsen 18 procent och den övriga verksamheten 5 procent på det samlade fakturabeloppet. Den s.k. 18/5 regeln.

Finansdepartementet har utrett momsreglernas ekonomiska utfall för staten. Utredningen har kommit fram till att kostnaderna för ersättningen av ingående moms till kommunerna överstiger den verkliga kostnaden med drygt 1 procent.

För lokaler låg den verkliga kostnaden drygt 2 procent under nuvarande nivå. I syfte att minska statens kostnader har ett betänkande kommit med förslag om en sänkning av ersättningen för den ingående momsen med 1 procent för verksamhet, från 6 procent till 5 procent.

För lokaler föreslås en sänkning med 2 procent, från 18 procent till 16 procent och en sänkning med 2 procent för resterande delen från 5 procent till 3 procent. Det innebär att 18/5 ändras till en16/3 regel.

Kommunen har beretts tillfälle att yttra sig i ärendet. Med anledning av de ekonomiska konsekvenserna för framförs i yttrandet till finansdepartementet att Nacka kommun är negativ till förslaget eftersom det innebär en minskad momsersättning mot nuvarande nivå med 20 mnkr. Nacka kommun anför också att kommunerna skall kompenseras för den minskade momsersättningen om förslaget genomförs. Yttrandet är bilagt protokollet.

När det gäller att lämna yttrande över betänkande Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av luftburen ambulanssjukvård (SOU 2014:78) så avstår kommunen eftersom verksamheten inte bedrivs av kommunen.

Bilagor

Förslag till yttrande till finansdepartementet
Betänkande SOU 2015:93 och 2015:78

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Bengt Häll
Konsult ekonomistöd
Redovisningsenheten

2016-04-08

Förslag till yttrande

NACKA KOMMUN

Finansdepartementet

Betänkande Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av luftburen ambulanssjukvård (SOU 2014:78) och Översyn av ersättning till kommuner och landsting för s.k. dold mervärdesskatt (SOU 2015:93) (dnr Fi 2015/05012/K)

Nacka kommun tackar för att vi har beretts möjligheten att yttra sig över betänkandena gällande dold mervärdesskatt. Angående remiss om ambulanssjukvård så berörs inte Nacka kommun som därför avstår från att lämna yttrande.

När det gäller betänkandet Översyn av ersättning till kommuner och landsting för s.k. dold mervärdesskatt (SOU 2015:93) anser kommunen att betänkandets förslag till nya regler för ersättning s.k. dold mervärdesskatt inte skall genomföras eftersom det innebär stora ekonomiska konsekvenser vad gäller nivån på återsökta momsbelopp.

För Nacka kommun skulle en ändring av nuvarande regler till föreslagna nivåer, innebära en beräknad minskad återsökt moms med 20 mnkr (bygger på 2015 års underlag). I samband med utbyggnad av tunnelbanan har kommunen åtagit sig att bygga bostäder och därmed betydande utbyggnad av kommunal service. Påverkan på kommunens ekonomi blir därför extra märkbar och ytterligare åtgärder krävs för en ekonomi i balans.

För att erbjuda kommunens medlemmar valfrihet att välja utförare av utbildning, sociala och andra tjänster finns i Nacka kommun många externa entreprenörer. Kundval är en central och viktig del i Nacka kommuns erbjudande till kommunens invånare. Den möjligheten till valfrihet gör att kommunen, med de nu föreslagna ersättningsnivåerna, behöver vidta ekonomiska omprioriteringar för att bibehålla en robust och långsiktigt säkrad ekonomi om valfriheten skall finnas kvar.

I arbetet med att säkra kommunens ekonomi är förutsägbarhet en grundbult. Snabba förändringar vilka ändrar de ekonomiska förutsättningarna skapar problem att hushålla med de ekonomiska medel som är en nödvändighet för kommande utbyggnader. Speciellt gäller det utbyggnaden av tunnelbanan.

POSTADRESS Nacka kommun, 131 81 Nacka | BESÖKSADRESS Stadshuset, Granitvägen 15 | TELEFON 08-718 80 00 | E-POST info@nacka.se | SMS 716 80 | WEBB www.nacka.se | ORG.NUMMER 212000-0167

NACKA
KOMMUN

Sammanfattningsvis är Nacka kommun negativ till förslaget eftersom det innebär minskad momsersättning. Om förslaget genomförs är det kommunens uppfattning att kommunerna skall kompenseras med ett belopp motsvarande den minskade momsersättningen. Vi har redan en ekonomisk svår situation och en förändring kommer att skapa problem både på kort såväl som lång sikt.

Nacka kommun
9 maj 2016

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Eva Olin
Ekonomidirektör

Sammanfattning

Utredningsuppdraget

Utredningens uppdrag är att se över den ersättning som kommuner och landsting får för dold mervärdesskatt vid upphandling av eller vid bidragsgivning till verksamhet inom sjukvård, tandvård, social omsorg, utbildning och vid hyra av lokaler för vissa boendeformer i enlighet med bestämmelserna i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund, förkortad LEMK. Ersättningen utgörs av en schablon och uppgår som huvudregel till 6 procent av upphandlingskostnaden eller bidragsbeloppet.

Utredningens uppdrag i den del som redovisas i detta betänkande är att undersöka den ingående skattens andel av den totala kostnaden inom verksamhet med ambulansflyg och att bedöma behovet av en särskild författningsreglering som avser ersättning för dold mervärdesskatt vid upphandling av sådan verksamhet.

Luftburen ambulanssjukvård

Den 1 januari 2014 trädde en ändring i mervärdesskattelagen (1994:200), förkortad ML, i kraft som innebär att undantaget i 3 kap. 21 § första stycket 3 ML begränsas till att omfatta sådana luftfartyg som ska användas av flygbolag som huvudsakligen bedriver internationell flygtrafik mot betalning.[1] Ändringen genomfördes i syfte att anpassa ML till vad som gäller enligt Rådets direktiv (2006/112/EG) av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (mervärdesskattedirektivet).[2] Före

[1] SFS 2013:1105, prop. 2013/14:27.
[2] EUT L 347, 11.12.2006, s. 1 (Celex 32006L0112).

ändringen omfattade undantaget från skatteplikt omsättning av luftfartyg för yrkesmässig person- eller godsbefordran, dvs. utan begränsningen avseende internationell flygtrafik.

I de fall luftfartygen används inom en från mervärdesskatteplikt undantagen verksamhet såsom sjukvård, är den genom lagändringen tillkommande ingående skatt som belöper på inköp av luftfartyg, tjänster avseende luftfartyg samt delar, tillbehör och utrustning inte avdragsgill. Sistnämnda situation kan uppkomma bl.a. för aktörer inom luftburen ambulanssjukvård. Det innebär att ytterligare dold mervärdesskatt i vissa fall ingår i priset när kommuner och landsting upphandlar tjänster från privata utförare inom luftburen ambulanssjukvård.

Enligt hemställningar från Sveriges Kommuner och Landsting, flera landsting och Styrgruppen för luftburen ambulanssjukvård innebär ändringen i 3 kap. 21 § ML ökade kostnader vid upphandling i form av dold mervärdesskatt. Ersättningsnivån bör därför enligt hemställningarna höjas från nuvarande 6 procent till 15 procent.

Utredningens arbete

Utredningens kartläggning visar att de landsting som upphandlar luftburen ambulanssjukvård i dagsläget upphandlar från tre olika privata utförare. Ett landsting bedriver verksamhet i egen regi.

Under utredningens arbete har framkommit att landstingens upphandling från privata utförare inom luftburen ambulanssjukvård ser olika ut med avseende på vad som upphandlas. Det har också visat sig vara svårt att bedöma om samtliga upphandlade tjänster omfattas av undantaget från skatteplikt för sjukvård enligt 3 kap. 4 och 5 §§ ML.

Beräkningar och resultat

Vid beräkningen av mervärdesskattekostnadens andel av den totala kostnaden inom ambulanssjukvård, har en separat beräkning gjorts av den enda upphandling av verksamhet som avser såväl ambulansflygtjänst som sjukvårdsbemanning samt inköp och underhåll av medicinsk utrustning vilken utifrån tillgänglig information kan antas helt omfattas av undantag från skatteplikt. Beräkningen visar

att andelen ingående skatt för denna verksamhet, med hänsyn tagen till ändringen i 3 kap. 21 § ML per den 1 januari 2014, uppgår till 6 procent vilket således överensstämmer med nuvarande schablonersättning för dold mervärdesskatt.

För den luftburna ambulanssjukvård som bedrivs av ett landsting i egen regi beräknas andelen ingående skatt uppgå till 7 procent med hänsyn tagen till ändringen i ML vilket således inte skiljer sig nämnvärt från nuvarande schablonersättning om 6 procent.

För övriga privata utförare inom den luftburna ambulanssjukvården har utredningen beräknat den ingående skattens andel utan att ta ställning till om den är att anse som dold eller avdragsgill. Med hänsyn tagen till ändringen i ML beräknas andelen ingående skatt uppgå till mellan 2 och 5 procentenheter över schablonersättningen om 6 procent.

Överväganden

För de exempel som utredningen funnit på verksamhet med avseende på luftburen ambulanssjukvård som kan antas helt falla inom undantag från skatteplikt, kan konstateras att schablonersättningen om 6 procent av upphandlingskostnaden täcker in andelen ingående skatt vid upphandling och även motsvarar den ingående skattens andel av totala kostnader för att bedriva luftburen ambulanssjukvård i landstingets egen regi.

När det gäller övriga upphandlingar från privata utförare inom den luftburna ambulanssjukvården, som helt eller delvis bedriver från skatteplikt undantagen sjukvård, täcker inte schablonen på 6 procent lika väl in andelen ingående skatt. Detta beror framförallt på skillnader i avtalsstrukturen mellan landstingen och de privata utförarna och således på vilka tjänster som tillhandahålls. En justering av schablonersättningen inom ramen för nuvarande system för samtliga verksamheter inom luftburen ambulanssjukvård skulle enligt utredningens uppfattning inte öka träffsäkerheten av gällande schablonersättning nämnvärt.

En ändrad schablon för luftburen ambulanssjukvård förutsätter också att definitionen av verksamheten luftburen ambulanssjukvård är tydlig och klar och kan avgränsas till att avse enbart från skatteplikt undantagen verksamhet. Detta har visat sig förenat

med svårigheter på grund av att upphandlingarna med avseende på ambulanssjukvård ser olika ut och i vissa fall kan antas innefatta tjänster som inte är undantagna från skatteplikt.

Mot denna bakgrund bedömer utredningen att det varken finns behov av eller är lämpligt att införa en särskild författningsreglering av ersättningsnivån för dold mervärdeskatt med avseende på verksamhet inom luftburen ambulanssjukvård.

Sammanfattning

Utredningsuppdraget

I verksamhet som är undantagen från mervärdesskatteplikt eller faller utanför tillämpningsområdet för mervärdesskattelagen (1994:200), ML, saknas som regel avdragsrätt för ingående skatt. Kommuner får emellertid med stöd av 2 § lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund (förkortad LEMK) ersättning för den ingående skatt som inte kan dras av eller återbetalas enligt ML. När en kommun upphandlar verksamhet från en privat utförare, för vilken verksamheten är undantagen från skatteplikt, blir den ingående skatten som inte kan dras av eller återbetalas enligt ML en kostnad för utföraren. Denna merkostnad utgör en del av kostnaderna som ska kompenseras vid bestämmandet av priset för upphandlingen, s.k. dold mervärdesskatt.

Utredningens uppdrag är att se över den ersättning som kommuner och landsting får för dold mervärdesskatt vid upphandling av eller vid bidragsgivning till verksamhet inom sjukvård, tandvård, social omsorg, utbildning och vid hyra av lokaler för vissa boendeformer i enlighet med bestämmelserna i 5 § LEMK.

Ersättningen för dold mervärdesskatt utgår enligt schablon och uppgår som huvudregel till 6 procent av upphandlingskostnaden eller bidragsbeloppet (huvudregeln). Om det framgår att en viss andel av upphandlingskostnaden eller bidragsbeloppet avser lokalkostnad kan ersättning ges med 18 procent för denna del och med 5 procent för resterande del (18/5-regeln). I de fall kommunen eller landstinget hyr lokaler för att användas som sådana boendeformer som anges i 5 kap. 5 § andra stycket och 5 kap. 7 § tredje stycket socialtjänstlagen, SoL, (2001:453) och 9 § 8 och 9 lagen (1993:387)

om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, kan ersättning ges med 18 procent av hyresbeloppet (18-regeln).

Utredningen ska undersöka den ingående skattens andel av den totala kostnaden för verksamhet som bedrivs inom de olika huvudområdena sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning. En analys ska göras av för- och nackdelar med en ersättning som baseras på de privata utförarnas faktiska kostnader för icke avdragsgill ingående skatt samt av för- och nackdelar med en schablonersättning baserad på antingen kommunernas mervärdesskattekostnader för verksamhet i egen regi eller de privata utförarnas mervärdesskattekostnader.

Utredningens arbete och metod för beräkning av andel ingående skatt

Beräkningar med avseende på offentlig verksamhet har gjorts genom att använda offentliga uppgifter om ekonomisk statistik för kommuner respektive landsting, det s.k. räkenskapssammandraget. Uppgifterna har kompletterats med enkäter som skickats till ett urval av kommuner och landsting där det efterfrågats mer detaljerade uppgifter.

Beräkningar av ingående skatt hos privata utförare har gjorts utifrån inhämtade resultatrapporter och kompletterande information som de privata utförarna har fått lämna i en enkät. Möjligheten att dra generella slutsatser på grundval av beräkningarna av de privata utförarnas andel ingående skatt har begränsats inom vissa delområden p.g.a. alltför få enkätsvar. Även andra faktorer, t.ex. att de privata utförarna bedriver blandad verksamhet eller flera olika verksamheter samt olika koncernförhållanden, försvårar möjligheten att få fram ett beräkningsunderlag som kan ligga till grund för generella slutsatser. I stället har de värden som tagits fram för privata utförare fått indikera om den verksamhet som bedrivs av privata utförare skiljer sig i mervärdesskattehänseende från den verksamhet kommuner och landsting bedriver inom sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning.

Svarsfrekvensen för de enkäter utredningen har skickat ut för att kunna beräkna den ingående skattens andel av de totala kostnaderna har varit 50 procent för kommunenkäten, 69 procent för landstingsenkäten och 27 procent för enkäten till privata utförare.

För att kunna bedöma konsekvenserna av och få synpunkter på olika alternativa lösningar samt få en bättre bild av tillämpningen av nuvarande system har intervjuer genomförts med tjänstemän vid fem kommuner och tre landsting samt handläggare vid Skatteverket. Vidare har en enkät med frågor rörande tillämpning av nuvarande system, konsekvenser och synpunkter avseende de olika, tänkbara alternativen för ersättning för dold mervärdesskatt skickats ut till ekonomicheferna vid 40 kommuner och 10 landsting. Svar har lämnats av sammanlagt 22 kommuner. Därutöver har utredningen haft kontakter med en referensgrupp med företrädare för de privata utförarna.

Utredningen har även gjort en jämförelse mellan olika länders kompensationssystem och har då särskilt undersökt de system som innehåller regler om kompensation för dold mervärdesskatt i Finland och i Danmark.

Beräkningar och resultat

Resultatet av beräkningarna visar att det finns en variation i andelen ingående skatt både mellan olika huvudområden och mellan olika delområden inom huvudområdena sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning. Skillnaderna beror framför allt på kostnadsstrukturen, t.ex. hur stor andel personalkostnad verksamheten har i förhållande till övriga kostnader. Det har också visat sig att det finns skillnader mellan olika kommuntyper. Den genomsnittliga andelen ingående skatt för de fyra huvudområdena sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning tillsammans beräknas uppgå till 4,7 procent av kommunernas totala kostnader inom respektive område.

Beräknad andel ingående skatt inom huvudområdet sjukvård uppgår till 4,7 procent för landstingen. Andelen ingående skatt bland landstingens delområden inom sjukvårdsområdet uppgår enligt utredningens beräkningar till 5,0 procent för den specialiserade somatiska vården, 4,9 procent för området ambulans/sjuktransporter, 4,5 procent för primärvården och 3,4 procent för den specialiserade psykiatriska vården.

Beräknad andel ingående skatt inom tandvård uppgår till 5,3 procent för landstingen.

Inom huvudområdet social omsorg uppgår andelen beräknad ingående skatt till 3,9 procent för kommunerna. Vad gäller andelen ingående skatt inom de olika delområdena inom social omsorg så beräknas LSS-området med 2,7 procent ha den lägsta andelen ingående skatt medan missbruksvården för vuxna har den högsta andelen med 5,5 procent. Däremellan ligger delområdena insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS) med 3,6 procent, äldreomsorg med 4,2 procent och barn- och ungdomsvård med 4,6 procent.

För utbildningsområdet visar utredningens beräkningar en andel ingående skatt på totalt 5,2 procent för kommunerna. Inom respektive delområde uppgår den beräknade genomsnittliga andelen ingående skatt till 3,8 procent för förskola, 5,8 procent för grundskola och 7,3 procent för gymnasieskola. Delområden för vuxenutbildning beräknas vara i nivå med gymnasieskolan. Den beräknade genomsnittliga andelen ingående skatt för gymnasiesärskolan på 5,4 procent är i nivå med förskoleklassen på 5,3 procent medan andelen för grundsärskola är något lägre, 4,6 procent och fritidshem 4,1 procent.

För att beräkna den andel ingående skatt som hänförs till lokaler och som utgör grund för den s.k. 18/5-regeln respektive 18-regeln har utredningen utgått från kommunala fastighetsbolag. Beräknad andel ingående skatt av hyresinkomsterna inklusive ingående skatt (dvs. marginalprocent) uppgår i snitt till 16 procent hos de fastighetsbolag som studerats.

Utredningen bedömer att resultaten av beräkningarna utgör ett tillräckligt underlag för att kunna dra slutsatser om andel ingående skatt i verksamhet inom såväl huvudområdena sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning, som delområden inom huvudområdena när verksamheten bedrivs av kommuner och landsting. För motsvarande verksamhet som bedrivs av privata utförare är underlaget emellertid alltför tunt för att resultaten ska kunna utgöra grund för annat än indikationer beträffande andel ingående skatt.

Utgångspunkter för utredningens överväganden och förslag

Dagens system med ersättning enligt schablon innebär ett förutsägbart och administrativt enkelt system. Nackdelen är att schabloner har dålig träffsäkerhet och att de inte är flexibla vid förändringar. Nivån på den procentsats som ges enligt huvudregeln med 6 procent har varit densamma sedan 1991 och baseras på en mervärdesskattesats på 25 procent och ett antagande om att 30 procent av aktörernas kostnader uppkommer på grund av inköp av mervärdesskattepliktiga varor och tjänster.

Utredningen har efterfrågat synpunkter från de olika aktörer som berörs av och tillämpar kompensationssystemet med avseende på dels nu gällande system, dels tänkbara framtida alternativ till nu gällande system. Sådana alternativ är bl.a. att det införs fler schablonnivåer än i dag eller ett system som baseras helt eller delvis på de privata utförarnas faktiska kostnader för ingående skatt. Utifrån synpunkterna kan slutsatsen dras att både kommuner och privata utförare i huvudsak är nöjda med befintligt system. Vad avser alternativa framtida kompensationssystem kan konstateras att ett system med flera schablonnivåer skulle öka den administrativa bördan och behovet av kontroll, samtidigt som det kan finnas svårigheter med att separera olika delområden från varandra i de fall den privata utföraren tillhandahåller tjänster inom flera huvud- eller delområden. Ett system där kommunerna ersätts utifrån de privata utförarnas faktiska kostnader för ingående skatt skulle bl.a. innebära en hög administrativ börda för kommunerna vad gäller att inhämta och hantera underlag från de privata utförarna.

Vad gäller gränsdragningen mellan olika verksamhetsområden konstaterar utredningen att det kan finnas problem med att definiera och separera olika verksamheter vid kommuner och landstings redovisning och rapportering till det s.k. räkenskapssammandraget. En annan komplicerande faktor är att det förekommer avtal med privata utförare som omfattar olika typer av verksamhet där t.ex. social omsorg och sjukvård kan upphandlas samtidigt i form av hemtjänst och hemsjukvård.

Utredningen har analyserat för- och nackdelar med en ersättning för de privata utförarnas faktiska ingående skatt i stället för schablonersättning. Under förutsättning att kommunen kan få ersättning för de privata utförarnas kostnader för ingående skatt

bör systemet enligt utredningens uppfattning vara neutralt i mervärdesskattehänseende eftersom kommunens ersättning i så fall bör motsvara den dolda mervärdesskatt som övervältras i priset från de privata utförarna.

De slutsatser utredningen drar är dock att det i många fall inte är möjligt för kommunen att få ersättning för de privata utförarnas faktiska kostnader för ingående skatt. Det kan vara svårt att beräkna ett korrekt underlag, t.ex. när den privata utföraren har kostnader som kan hänföras till flera olika verksamheter eller har flera uppdragsgivare. Det saknas vidare möjlighet till ersättning när de privata utförarna inte har debiterats ingående skatt för sina inköp, men har dolda mervärdesskattekostnader vid t.ex. lokalhyra och anlitande av underentreprenörer. Skatteverkets kontroll kan vidare försvåras av att underlaget för kontroll av kommunernas ansökan finns hos de privata utförare som anlitas.

Överväganden och förslag

Utredningens beräkningar indikerar att andelen ingående skatt generellt är lägre än nuvarande schablonnivå. Beräkningarna visar också att det finns en viss variation mellan olika huvudområden och delområden.

Utredningen gör bedömningen att ersättning till kommuner för dold mervärdesskatt även fortsättningsvis bör ske med en schablonersättning och inte genom ersättning för de privata utförarnas faktiska kostnader för ingående skatt. Vidare bör schablonersättningens nivåer grundas på beräkningarna av kommunernas andel ingående skatt inom sjukvård, tandvård, social omsorg samt utbildning och inte på beräkningarna med avseende på de privata utförarnas andel ingående skatt.

Enligt utredningens uppfattning bör en differentiering av schablonnivåer endast ske när detta är möjligt ur gränsdragningssynpunkt och inte medför en alltför stor administrativ börda.

Utifrån dessa utgångspunkter bedömer utredningen att det inte är lämpligt med differentierade schablonnivåer vare sig för de olika huvudområdena sjukvård, tandvård, social omsorg och utbildning eller för delområden inom dessa huvudområden. Ersättning för dold mervärdesskatt bör därför även fortsättningsvis ges med en

gemensam schablon för samtliga huvudområden. Mot bakgrund av att den genomsnittliga nivån beräknas till 4,7 procent finner utredningen att en lämplig nivå för ersättning enligt huvudregeln är 5 procent. Det innebär att nivån ska sänkas från 6 procent till 5 procent. Nivån på den schablonersättning som ges för andelen lokalkostnad enligt 18/5-regeln föreslås sänkas från 18 procent till 16 procent för den andel som avser lokalkostnad och från 5 procent till 3 procent för resterande del. Nivån för den schablonersättning som ges för lokalhyra för vissa boendeformer enligt 18-regeln föreslås sänkas från 18 procent till 16 procent.

Konsekvensanalys

Om utredningens förslag genomförs kommer den ersättning för dold mervärdesskatt som kommunerna ansöker om att minska.

Minskade statliga utbetalningar förstärker statens budget samtidigt som kommunernas intäkter minskar. Den offentliga sektorns budget påverkas genom att det sker en omfördelning av intäkter från kommunerna till staten. Statens budget beräknas årligen förstärkas med 1,27 miljarder kronor samtidigt som kommunernas intäkter årligen minskar med samma belopp.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

De nya schablonnivåerna i 1 § ersättningsförordningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

Ändringen ska endast gälla sådana ansökningar som kommer in till Skatteverket efter den 1 januari 2017 och som avser ersättningsperioder som påbörjats efter detta datum.

REGERINGSKANSLIET

NACKA KOMMUN
2016 -01- 29
Dnr .....
Dpl .....

Remiss

2016-01-28

Fi2015/05012/K

Finansdepartementet

Avdelningen för offentlig förvaltning
Kommunenheten
Maria Antonsson
Telefon 08/405 30 63

Betänkandena Ersättning för s.k. dold mervärdesskatt vid upphandling av luftburen ambulanssjukvård (SOU 2014:78) och Översyn av ersättning till kommuner och landsting för s.k. dold mervärdesskatt (SOU 2015:93)

Remissinstanser:

1. Konkurrensverket
2. Skatteverket
3. Arvidsjaurs kommun
4. Askersunds kommun
5. Bodens kommun
6. Bollnäs kommun
7. Danderyds kommun
8. Enköpings kommun
9. Fagersta kommun
10. Falkenbergs kommun
11. Gnesta kommun
12. Gotlands kommun
13. Grums kommun
14. Göteborgs kommun
15. Götene kommun
16. Hallsbergs kommun
17. Heby kommun
18. Helsingborgs kommun
19. Höörs kommun
20. Karlsborgs kommun
21. Knivsta kommun
22. Laholms kommun
23. Laxå kommun
24. Linköpings kommun
25. Ljusnarsbergs kommun
26. Malmö kommun
27. Nacka kommun
28. Norbergs kommun

Postadress 103 33 Stockholm
Besöksadress Jakobsgatan 24
Telefonväxel 08-405 10 00
Telefax 08-21 73 86
E-post: fi.registrator@regeringskansliet.se

29. Nordmalings kommun
30. Norrtälje kommun
31. Oxelösunds kommun
32. Sigtuna kommun
33. Simrishamns kommun
34. Sollentuna kommun
35. Solna kommun
36. Stockholms kommun
37. Strängnäs kommun
38. Söderköpings kommun
39. Södertälje kommun
40. Tomelilla kommun
41. Täby kommun
42. Töreboda kommun
43. Upplands Väsby kommun
44. Uppsala kommun
45. Valdemarsviks kommun
46. Vellinge kommun
47. Vänersborgs kommun
48. Västerås kommun
49. Ystads kommun
50. Årjängs kommun
51. Åsele kommun
52. Östra Göinge kommun
53. Gävleborgs läns landsting
54. Norrbottens läns landsting
55. Skåne läns landsting
56. Stockholms läns landsting
57. Uppsala läns landsting
58. Värmlands läns landsting
59. Västra Götalands läns landsting
60. AcadeMedia AB
61. Almega
62. FSO Fria förskolor
63. Friskolornas Riksförbund
64. Företagarförbundet
65. Företagarna
66. Idéburna skolors riksförbund
67. Landsorganisationen i Sverige
68. Norrlandsflyg Ambulans AB
69. Privattandläkarna
70. Riksförbundet Vuxenutbildning i Samverkan
71. Scandinavian MediCopter AB
72. Scandinavian AirAmbulance AB
73. Svenskt Näringsliv
74. Svenska Vård

75. Sveriges akademikers centralorganisation
76. Sveriges Kommuner och Landsting
77. Tjänstemännens Centralorganisation
78. Vårdföretagarna

Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet senast **den 2 maj 2016**. Svaren bör helst skickas i elektronisk form, gärna i både word- och pdf- format, till följande e-postadress: **fi.registrator@regeringskansliet.se**. I svaren ska Finansdepartementets diarienummer Fi2015/05012/K anges.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Rikard Jermsten
Expeditions- och rättschef

§ 47

Dnr KFKS 2010/124-373

Markförläggning av 130kV-ledningar mellan Telegrafberget och Björknäs/Björknäs och Myrsjön

Yttrande till Energimarknadsinspektionen

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar förslaget till yttrande.

Ärendet

Vattenfall har översänt förslag till nya markförlagda ledningar i Nacka kommun och sjökabel till Lidingö för yttrande över ansökan om nätkoncession. De markförlagda ledningarna föreslås på sträckorna mellan Telegrafberget och nätstation Björknäs samt mellan nätstation Björknäs och Myrsjön. När ledningarna är tagna i drift kan befintliga luftledningar och befintlig sjökabel på sträckan tas bort. Sträckningsstudier har utförts sedan 2011 i dialog med Nacka kommun. I den bifogade ansökan och dess Miljökonsekvensbeskrivningen presenteras valt förslag. Det är mycket positivt att de aktuella ledningarna blir markförlagda och att befintliga luftledningar kan tas bort. Synpunkter på vissa detaljer redovisas i bilagt yttrande.

Handlingar i ärendet

Enheten för strategisk stadsutvecklings och exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 22 mars 2016
Förslag till yttrande
Remiss, Energimarknadsinspektionen januari 2016
Ansökan om nätkoncession, Vattenfall maj 2014
Miljökonsekvensbeskrivning, MKB, Vattenfall april 2014
MKB, Koncessionskarta, Vattenfall maj 2014
Teknisk beskrivning, Vattenfall maj 2014
Samrådsredogörelse, Vattenfall maj 2014
Samrådsunderlag, Vattenfall juni 2013

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med enheten för strategisk stadsutvecklings och exploateringsenhetens förslag.

2016-03-21

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2010/124-373

Kommunstyrelsen

Markförläggning av 130kV-ledningar mellan Telegrafberget och Björknäs / Björknäs och Myrsjön

Yttrande till Energimarknadsinspektionen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar förslaget till yttrande.

Sammanfattning

Vattenfall har översänt förslag till nya markförlagda ledningar i Nacka kommun och sjökabel till Lidingö för yttrande över ansökan om nätkoncession. De markförlagda ledningarna föreslås på sträckorna mellan Telegrafberget och nätstation Björknäs samt mellan nätstation Björknäs och Myrsjön. När ledningarna är tagna i drift kan befintliga luftledningar och befintlig sjökabel på sträckan tas bort. Sträckningsstudier har utförts sedan 2011 i dialog med Nacka kommun. I den bifogade ansökan och dess Miljökonsekvensbeskrivningen presenteras valt förslag. Det är mycket positivt att de aktuella ledningarna blir markförlagda och att befintliga luftledningar kan tas bort. Synpunkter på vissa detaljer redovisas i bilagt yttrande.

Ärendet

För att anlägga en ny kraftledning krävs tillstånd enligt ellagen, så kallad nätkoncession för linje. Denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) utgör underlag till koncessionsansökan. Syftet med miljökonsekvensbeskrivningen är att identifiera, beskriva och värdera de direkta och indirekta konsekvenser som vald ledningssträckning kan medföra för miljön, människors hälsa och hushållningen med naturresurser. Energimarknadsinspektionen har begärt att Nacka kommun yttrar sig över om den planerade ledningen är förenlig med detaljplaner och områdesbestämmelser. Om ledningen går inom tätbebyggt område ifall den berör skolor, förskolor eller annan liknande verksamhet. I prövningen tittar Energimarknadsinspektionen på bland annat samhällsbyggnad, miljön och människors hälsa. Energimarknadsinspektionen önskar erhålla skriftliga synpunkter senast den 18 mars, förlängt på Nacka kommuns begäran till 11 april. Synpunkter på vissa detaljer redovisas i bilagt yttrande.

NACKA KOMMUN

Projektet Stockholms ström

Stockholms ström är ett samarbetsprojekt mellan Svenska Kraftnät, Fortum och Vattenfall, med syfte att långsiktigt säkra Stockholmsregionens elförsörjning. Det stora målet med Stockholms Ström är att bygga en 400 kV förbindelse från norra Stockholm till Södertörn som skapar en 400 kV ring runt staden. Denna utbyggnad ger ett så starkt elnät att 15 mil 220 kV luftledningar kan avvecklas i Stockholmsregionen. De flesta av dessa behöver inte ersättas. Marken som frigörs kan användas till annat värdefullt, som till exempel rekreation eller bostäder. Parterna i Stockholms Ström har även kommit överens om att ersätta vissa 70 kV luftledningar med markförlagda ledningar. Ledningarna ersätts med 130 kV, då Vattenfall planerar att successivt bygga om 70 kV-nätet till 130 kV för att öka nätets kapacitet. Projektet utgör ett av cirka 50 delprojekt inom det stora projektet Stockholms Ström.

Sträckningsbeskrivning

Valet av ledningssträckning har gjorts med hänsyn till natur- och kulturintressen, boendemiljön, infrastruktur, befintliga ledningar i mark och markförhållanden samt Nacka kommuns exploateringsplaner, såväl närstående som mer framtida. Av samhällsekonomiska skäl har så kort kabelsträcka som möjligt eftersträvats. Ledningssträckningen är uppdelad i tre delsträckor.

Delsträcka 1 är cirka 1,8 km och börjar i luftledningsstolpe vid Myrsjön, nordväst om Myrsjöskolan, och går till station Björknäs Delsträckan börjar nordväst om Myrsjöskolan där luftledningen övergår till markkabelförband. Ledningen går västerut fram till Hasseluddsvägen, där den planeras att borras under vägen i anslutning till cykelbron. Sträckningen följer därefter Hasseluddsvägen åt sydväst parallellt med gång- och cykelvägen fram till Mensättravägen. Ledningen viker därefter av och går längs västra sidan av Mensättravägen fram till korsningen med Ormingeringen. Ledningen fortsätter sedan längs med Ormingeringen och följer därefter Bäcktorpsvägen en kortare sträcka innan den viker söderut till Björknäs station.

Delsträcka 2 är cirka 3,5 km och går från station Björknäs till Telegrafberget. Från station Björknäs går ledningssträckningen fram till Sjöängsvägen och följer dess norra sida cirka 50 meter innan ledningen viker av mot Ormingeringen. Sträckningen fortsätter därefter parallellt med Ormingeringen. Längs södra delen av Ormingeringen planeras ledningen gå väster om vägen. Innan förskolan planeras en korsning av vägen så att ledningen därefter går på östra sidan av Ormingeringen. I höjd med Valövägen planeras ytterligare en korsning av Ormingeringen. Strax söder om Skarpövägen viker ledningen av längs med gång- och cykelvägen och sneddar fram till Skarpövägen. Skarpövägen följs på vänster sida genom Kummelnäs industriområde. Intill Murarvägen korsas Skarpövägen och ledningen följer därefter östra sidan av Skarpövägen genom industriområdet och leder ut från området på vägens högra sida. Väster om industriområdet fortsätter ledningssträckningen längs med

NACKA KOMMUN

södra sidan av Skarpövägen in i naturområdet tills vägen börjar luta kraftigt nedåt mot stranden, cirka 200 meter från strandkanten. Kablarna planeras att följa södra sidan av Skarpövägen för att inte komma i konflikt med den framtida exploateringen av Telegrafberget. Det planeras en borrning av kablarna genom berget ner till stranden. Borrningen avslutas under södra kanten av vändplatsen i direkt anslutning till stranden där en skarvplats mot sjökabeldelen planeras.

Delsträcka 3 är cirka 2,5 km och börjar vid en skarvplats under vändplatsen vid Telegrafberget, där sjökablarna skarvas ihop med markkablarna. Schaktning planeras från skarvplatsen ned till ett vattendjup på cirka 2-3 meter. Sjökabeln planeras att runda Danmarks holme och därefter gå i sydvästlig riktning mot Kungshamn. Vid Kungshamn viker ledningen av åt nordväst och korsar farleden vinkelrät upp mot befintlig kabelstolpe på Lidingösidan. Där kopplas sjökablarna på befintlig kabelstolpe och luftledning. Sjökablarna går cirka 1 900 meter i Nacka kommun och cirka 600 meter i Lidingö kommun.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunfullmäktige tog den 19 april 2010 beslut om att enligt intentionsavtalet medfinansiera Stockholm ström med 100 miljoner kr. Löpande uppräkning av beloppet med 5 % årligen skall ske till och med betalningstidpunkten, dock längst till och med år 2013, vilket innebär en finansiering med 128 Mkr. Beloppet skall utbetalas till Nätägarna antingen som ett engångsbelopp eller när respektive ledningsgata frilagts. Beloppet har beräknats utifrån de exploaterings- och miljövinster som kan uppstå vid avvecklingen av luftledningen.

Ett gemensamt beslut togs den 9 april 2014 mellan Nätägarna Vattenfall och Nacka kommun om att finansieringsbidraget ändras från 128 miljoner kr i intentionsavtalet till 126 miljoner kr för att locka Boo Energi till nedgrävning av ledningarna. Parterna lägger in summan 126 miljoner kr i samband med att parterna skriver ram- och genomförandeavtalet. Vidare är Vattenfall positiva till att samarbeta med Boo Energi i kommande förläggningsarbete för Boo Energis eventuella ombyggnader om Vattenfall och Boo Energi så finner lämpligt. Det gemensamma beslutet innebär att båda parter är överens om att eventuella ytterligare överenskommelser beträffande nedgrävningar av Boo Energis luftledningar i området ska träffas mellan Nacka Kommun och Boo Energi och utan inverkan på avtal mellan Nacka kommun och Nätägarna.

Planenheten har under första kvartalet 2016 utfört en ny bedömning av exploateringsbar mark längs befintlig kraftledningsgata och det nybildade Skarpnäs naturreservat. Exploateringsenheten har bedömt att de exploateringsvinster som uppnås utifrån denna bedömning är i balans med de kostnader som uppkommer av att markförlägga kraftledningen och att avveckla luftledningen. Till detta ska adderas de miljövinster som uppstår.

NACKA KOMMUN

Konsekvenser för barn

Det är mycket positivt att de aktuella ledningarna blir markförlagda och att befintliga luftledningar kan tas bort då många barn och ungdomar rör sig i området. Nacka kommun förutsätter att Vattenfall anpassar ledningsdragningen så att inget magnetfält från markkablar påverkar skolor, förskolor eller annan liknande verksamhet längs vald ledningssträckning. Synpunkter på vissa detaljer redovisas i bilagt yttrande.

Bilagor

Förslag till yttrande
Remiss, Energimarknadsinspektionen januari 2016
Ansökan om nätkoncession, Vattenfall maj 2014
Miljökonsekvensbeskrivning, MKB, Vattenfall april 2014
MKB, Koncessionskarta, Vattenfall maj 2014
Teknisk beskrivning, Vattenfall maj 2014
Samrådsredogörelse, Vattenfall maj 2014
Samrådsunderlag, Vattenfall juni 2013

Andreas Totschnig
Enhetschef, enheten för strategisk stadsutveckling

Jan Eriksson
Projektchef, Exploateringsenheten

2016-03-21

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
KFKS 2010/124-373

Energimarknadsinspektionen
Avdelningen för tillstånd och prövning
Att: Birgitta Månsson
Box 155, 631 03 Eskilstuna
registrator@ei.se

Markförläggning av 130kV-ledningar mellan Telegrafberget och Björknäs / Björknäs och Myrsjön

Yttrande till Energimarknadsinspektionen

Energimarknadsinspektionens Diarienummer 2015–103520

Nacka kommun anser att det är mycket positivt att de aktuella ledningarna blir markförlagda och att befintliga luftledningar kan tas bort. Ledningen går igenom tätbebyggt område och berör inte skolor eller annan liknande verksamhet. De förskolor som ligger närmast kommande ledning är Chrysolitens förskola belägen på Bockögränd 1, väster om Ormingeringen. Söder om förskolan planeras en korsning av vägen så att ledningen därefter går på östra sidan av Ormingeringen. I östra delen av Telegrafberget planeras en förskola om tre avdelningar med cirka 55 barn. Förskolan är placerad strax norr om Skarpövägen och ledningen har projekterats till den södra sidan av Skarpövägen. Nacka kommun förutsätter att Vattenfall anpassar ledningsdragningen så att inget magnetfält från markkablar påverkar skolor, förskolor eller annan liknande verksamhet längs vald ledningssträckning.

Nacka kommun anser att Vattenfall bör överväga en mindre justering av ledningarnas läge längs Ormingeringen mellan Valövägen och Skarpövägen då detta skulle innebära bättre exploateringsmöjligheter. Ledningsdragningen kräver dock dispens från strandskyddet vid Halvkaksundet, Krokträsken och Sarvträsk. Åtgärden kan kräva dispens från föreskrifterna för Skarpnäs naturreservat, som kommunfullmäktige beslutat om. Nacka kommun ser möjligheter till samordning med våra övriga projekt.

Nacka kommuns vill också framhålla att en förutsättning för kommunal medfinansiering är att även Boo Energis ledningar på samma sträcka blir markförlagda.

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Energimarknadsinspektionen
Swedish Energy Markets Inspectorate

REMISS

Datum
2016-01-15

Diarienr
2015-103520

Avdelningen för tillstånd och prövning
Birgitta Månsson
016-16 27 35
birgitta.mansson@ei.se

Nacka kommun

info@nacka.se

Begäran om yttrande över ansökan om nätkoncession

Vattenfall Eldistribution AB har ansökt hos Energimarknadsinspektionen om tillstånd att bygga och använda en kraftledning (nätkoncession för linje). Ansökan avser en ny 130 kV kraftledning i mark- och sjökabelutförande mellan befintlig kabelstolpe vid vattnet på Lidingö (inom fastighet Lidingö 11:339) och station Björknäs i Lidingö kommun och Nacka kommun samt ny markförlagd 130 kV ledning mellan station Björknäs och ny kabelstolpe strax öster om Hasseluddsvägen nära Myrsjön (inom fastighet Rensättra 2:3) i Nacka kommun, Stockholms län.

Av ert yttrande ska det särskilt framgå om den planerade ledningen är förenlig med detaljplaner och områdesbestämmelser. Om ledningen går inom tätbebyggt område vill vi också veta om den berör skolor, förskolor eller annan liknande verksamhet. Det är viktigt att ni meddelar oss även annat som kan vara av betydelse. I prövningen tittar vi på bland annat samhällsbyggnad, miljön och människors hälsa.

Energimarknadsinspektionen är den myndighet som avgör om ledningen ska få tillstånd. Ni är obligatorisk remissinstans enligt 8 § elförordningen (2013:208), vi måste därför ha ert svar för att kunna fatta ett beslut.

Vi vill ha ert yttrande senast den 18 mars 2016. Ansökan hittar ni på www.ei.se/2015-103520 eller www.ei.se/kungorelser. Skicka svaret per e-post till registrator@ei.se, ange diarienumret i ämnesraden. Ni behöver inte skicka originalet per post.

Om ni har frågor får ni gärna kontakta mig på telefon eller e-post.

Med vänlig hälsning

Birgitta Månsson

EI1021, W-4.0, 2014-01-31

VATTENFALL

Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 ESKILSTUNA

Datum	Kontaktperson	Telefon
2014-05-07	E-post	

Ansökan om nätkoncession för linje enligt ellagen (1997:857) för en ny 130 kV kraftledning i mark- och sjökabelutförande mellan befintlig kabelstolpe vid vattnet på Lidingö (inom fastighet Lidingö 11:339) och station Björknäs, i Lidingö kommun och Nacka kommun samt ny markförlagd 130 kV ledning mellan station Björknäs och ny kabelstolpe strax öster om Hasseluddsvägen nära Myrsjön (inom fastighet Rensättra 2:3), i Nacka kommun

Ansökan

Vattenfall Eldistribution AB (Vattenfall) ansöker om tillstånd att bygga och driva en ny 130 kV kraftledning i mark- och sjökabelutförande mellan befintlig kabelstolpe vid vattnet på Lidingö (inom fastighet) och station Björknäs, i Lidingö kommun och Nacka kommun samt ny markförlagd 130 kV ledning mellan station Björknäs och ny kabelstolpe strax öster om Hasseluddsvägen nära Myrsjön (inom fastighet i Nacka kommun.

Ledningssträckan för de nya markkablarna är totalt ca 5,3 km, varav hela sträckan ligger inom Nacka kommun. Markkabelsträckan följer befintliga vägar. I projektet ingår även en sjökabelsträckning på totalt ca 2,5 km, varav 1,9 km i Nacka kommun och 0,6 km i Lidingö kommun. På Lidingö avslutar sjökabeldelen i en befintlig kabelstolpe som står ca 5 m från strandlinjen.

De nya ledningarna ersätter befintlig sjökabel och 70 kV luftledning mellan befintlig kabelstolpe på Lidingö och station Björknäs i Nacka respektive befintlig 70 kV luftledning mellan station Björknäs och ny kabelstolpe strax öster om Hasseluddsvägen nära Myrsjön i Nacka kommun.

Vattenfall Eldistribution AB

Adress: 169 92 STOCKHOLM• Besöksadress: Evenemangsgatan 13, Solna • info@vattenfall.com • www.vattenfall.se

De berörda luftledningarna redovisas i tabellen nedan.

Anl.nr	Koncession giltig t.o.m.	Ledning	Spänning
731 SAc	2013-09-18 (ansökan om förlängning inlämnad 2010-05-27)	ÄL5s3 Lidingö-Björknäs	70 kV
731 NAn	2013-09-18 (ansökan om förlängning inlämnad 2010-05-27)	ÄL57s1 P,Q Björknäs-Gustavsberg	70 kV

Bakgrund och behov

Den aktuella ansökan är en del av projektet Stockholms Ström, vilket har initierats av regeringen och syftar till att långsiktigt säkra Stockholmsregionens elförsörjning. Stockholms Ström är ett samarbetsprojekt mellan Svenska Kraftnät, Vattenfall och Fortum och finansieras av dessa tre ledningsägare tillsammans med berörda kommuner samt några fastighetsbolag. Stockholms Ström består av ett 50-tal projekt, varav ett antal projekt där befintliga 70 kV luftledningar planeras att ersättas med markförlagda ledningar för att kunna frigöra mark.

Yrkanden om villkor mm

Vattenfall yrkar att beslutet om nätkoncession förenas med följande villkor:

Att Energimarknadsinspektionen genom särskilt beslut prövar om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken samt att detta beslut fattas inom 3 månader.

Att ledningen mellan kabelstolpe på Lidingö och station Björknäs får ett anläggningsnummer och att ledningen mellan station Björknäs och ny kabelstolpe vid Myrsjön får ett annat anläggningsnummer.

Att ledningen som omfattas av den aktuella nätkoncessionen ska vara färdigställd senast 5 år efter att koncessionsbeslutet vunnit lagakraft.

Att då ledningen som omfattas av den aktuella nätkoncessionen är tagen i drift, upphör den del av nätkoncessionen med anläggningsnummer 731 SAc samt 731 NAn som ersätts av aktuell ledning att gälla.

Att om ledningen som omfattas av den aktuella nätkoncessionen byggs och tas i drift ska den del av nuvarande luftledning med anläggningsnummer 731 SAc samt 731 NAn som ersätts av de nya ledningarna raseras inom ett år efter idrifttagandet av de nya ledningarna.

VATTENFALL

Planerade förändringar av befintligt nät

Anledningen till att 70 kV ledningarna ersätts med 130 kV är att Vattenfall planerar en successiv ombyggnad av 70 kV-nätet i Storstockholm till ett 130 kV-nät. Detta för att öka nätets kapacitet samt för att använda en spänningsnivå som är av internationell standard. Ledningen kommer dock att tas i drift med spänningsnivån 70 kV och det är oklart när en övergång till 130 kV kommer att ske.

Ledningarnas sträckning

De nya mark- och sjöförlagda ledningarna planeras i annan sträckning än de befintliga luftledningarna. Ledningssträckan framgår av terrängkartan som bifogas ansökan (bilaga 1).

Genomförda samråd och miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Samråd om markkabelförläggningen enligt 6 kap. 4 § miljöbalken har genomförts. Samrådsprocessen inleddes med möten med Nacka kommun, Lidingö kommun och Boo Energi. Ett skriftligt samrådsunderlag skickades i juli 2013 ut på remiss till Länsstyrelsen i Stockholms län, berörda kommuner, övriga berörda myndigheter, företag och organisationer samt fastighetsägare inom 20 meter från ledningssträckningen (centrum av kabeldiket). Allmänhet och närboende informerades genom en annons i lokaltidningen Mitt i Nacka, Mitt i Lidingö samt Nacka Värmdö Posten den 9 juli och den 13 augusti 2013. Ett samrådsmöte i form av ett öppet hus genomfördes den 19 augusti 2013 i Orminge. Ett samrådsmöte hölls den 5 september med länsstyrelsen under pågående samrådsperiod. Inkomna synpunkter har sammanställts i en samrådsredogörelse, se bilagan till MKB:n. I samrådsredogörelsen bemöter Vattenfall inkomna yttranden.

Efter det att Vattenfall tagit del av alla synpunkter har en MKB tagits fram. Denna bifogas ansökan (bilaga 2).

Länsstyrelsen beslutade 2014-01-08 att de nya markförlagda ledningarna i Nacka kommun med anslutning till Lidingö kommun via sjökabel inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan (se bilaga 3).

Samtliga samrådsyttranden från remissen av samrådsunderlaget bifogas denna ansökan (bilaga 4).

Ledningens tekniska utförande

Ledningens tekniska utförande framgår av den bifogade tekniska beskrivningen (bilaga 5).

Detaljplaner

Den föreslagna ledningssträckningen har stämts av med Nacka kommun och kommunens pågående detaljplanearbete. Ledningssträckningen strider inte mot någon detaljplan eller några områdesbestämmelser. Inga detaljplaner berörs i Lidingö kommun.

VATTENFALL

Berörda fastigheter

Fastighetsförteckning över samtliga fastigheter inom 20 meter från ledningssträckningen bifogas ansökan (bilaga 6). Sammanlagt 48 fastighetsägare berörs.

Vattenfalls avsikt är att ansöka om ledningsrätt enligt ledningsrättslagen när beslut om nätkoncession finns. Vattenfall avser att teckna markupplåtelseavtal som kommer att ligga till grund för ledningsrättsförrättningen.

Tidplan

Enligt gällande tidplan planeras arbetena att påbörjas som tidigast i slutet av 2015. Anläggningstiden har beräknats till ca 12 månader.

Kontaktpersoner

Kontaktperson för ansökan är Projektsamordnare [redacted] alternativt, [redacted]@sweco.se.

Övrigt

Ansökan skickas in i sammanlagt 69 exemplar (21 + 48), varav 1 original. Tillhörande bilagor lämnas in enligt bilageförteckningen. Digitalt material lämnas på ett USB-minne enligt instruktioner i EI:s "Lathund för digitala koncessionsansökningar" daterad 2013-05-14.

Med vänlig hälsning

[redacted]

Tillstånd och Rättigheter

VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB

Bilagor

Följande bilagor inges i 69 exemplar:

- Bilaga 1: Terrängkarta
- Bilaga 2: Miljökonsekvensbeskrivning

Följande bilagor inges i ett exemplar:

- Bilaga 3: Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan
- Bilaga 4: Samrådsyttranden
- Bilaga 5: Teknisk beskrivning

STOCKHOLMS STRÖM

Nytt elnät i Stockholmsregionen

Nya markförlagda 130 kV ledningar i Nacka kommun med anslutning till Lidingö kommun via sjökabel.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

April 2014

STOCKHOLMS STRÖM

Svenska Kraftnät, Vattenfall och Fortum
samarbetar för att förstärka och förnya
elnätet i Stockholmsregionen.
www.stockholmsstrom.net

VATTENFALL

Projektorganisation

Vattenfall Eldistribution AB

169 92 STOCKHOLM

Projektledare: [redacted]
Mark och tillståndsfrågor: [redacted]
Samordnare MKB och tillstånd: [redacted] (Sweco)

Miljökonsekvensbeskrivning

Pöyry SwedPower AB

Box 24015
104 50 STOCKHOLM

Uppdragsledare: [redacted]
Handläggare: [redacted]
Förprojektering: [redacted]

Sammanfattning

Vattenfall Eldistribution planerar att markförlägga delar av två 70 kV luftledningar i Nacka kommun. De sträckor som ska markförläggas är mellan station Björknäs och kabelstolpe vid Myrsjön samt mellan station Björknäs och Sicklaön. Mellan Sicklaön och Lidingö planeras befintlig sjökabel bytas ut. Den planerade ledningssträckningen omfattar en markkabelsträcka på ca 5,3 km och en sjökabelsträcka på ca 2,5 km, totalt ca 8,8 km. Projektet ingår i det stora projektet Stockholms Ström.

De markförlagda ledningarna dimensioneras för en framtida spänningshöjning till 130 kV. Nätet kommer dock att drivas med spänningen 70 kV och det är oklart när det blir en övergång till 130 kV.

I anläggningsskedet av markkabeldelen uppkommer negativa konsekvenser för boendemiljö, naturmiljö, rekreation och friluftsliv samt infrastruktur. Konsekvenserna bedöms dock som små då inga kärnområden med höga värden för naturmiljön eller friluftslivet försvinner helt eller delvis. Det blivande naturreservatet Skarpnäs kommer endast beröras i kanten, längs Skarpövägen. Bullerpåverkan på boendemiljön är mycket tillfällig, liksom den försämrade framkomligheten för trafiken. Konsekvenserna på hushållningen med naturresurser bedöms som obetydliga om finkrossat material används som kabelskydd. Om natursand används bedöms de negativa konsekvenserna som måttliga. Inga negativa konsekvenser för kulturmiljön bedöms uppstå under anläggningsskedet. Under schaktningsarbetet måste extra försiktighet och uppmärksamhet vidtas vid Skarpövägen där det förekommer ett potentiellt förorenat område.

I anläggningsskedet av sjökabeldelen uppkommer små negativa konsekvenser för naturmiljö och infrastruktur under en kort period. För att minimera påverkan på biologiskt marint liv och sjötrafiken planeras ingen förläggning under perioden maj - augusti. I samarbete med Sjöfartsverket kommer lämpligast tid för arbetena fastslås för att minimera påverkan på båttrafiken i Halvkakssundet. En viss grumling uppstår vid arbetet. Då kablarna inte spolas ned i botten, utan bara läggs ned på botten blir grumlingspåverkan dock liten. Vid landtagningsplatserna, där schaktning planeras, består bottenmaterialet av sten, grus och sand som grumlar mindre än finsediment. De kulturlämningar i form av båt- fartygslämningar som finns i området kommer tas hänsyn till enligt Länsstyrelsens beslut.

I driftskedet kommer de markförlagda ledningarna medföra positiva konsekvenser för landskapsbilden samt för boendemiljö och rekreation och friluftsliv i och med att befintliga luftledningar försvinner. För sjökabeldelen blir det små negativa konsekvenser på sjötrafiken.

Innehållsförteckning

1 Inledning 6

1.1 Bakgrund 6
1.2 Syfte 6
1.3 Omfattning och avgränsning 7
1.4 Presentation av Vattenfall Eldistribution 8
1.5 Gällande tillstånd 9

2 Planering och prövning 10

2.1 Prövningsprocess och tillstånd 10
2.2 Samråd och information 10
2.3 Tidplan 11

3 Alternativ 12

3.1 Nollalternativ 12
3.2 Studerade alternativ 12
3.3 Valt alternativ 17

4 Sträckningsbeskrivning 20

4.1 Delsträcka 1 21
4.2 Delsträcka 2 23
4.3 Delsträcka 3 28

5 Förutsättningar 32

5.1 Planförhållanden 32
5.2 Planerade projekt i området 33
5.3 Miljömål och miljökvalitetsnormer 34

6 Teknik 35

6.1 Befintlig luftledning 35
6.2 Beskrivning av markkabelförband 35
6.3 Markförläggning av kabelförband 35
6.4 Sjökabelförläggning 38
6.5 Uppskattad byggtid 38

7 Elektromagnetiska fält och ljudeffekter 39

7.1 Elektromagnetiska fält 39
7.2 Magnetfält från aktuella ledningar 40
7.3 Ljudeffekter 43

8 Miljökonsekvenser för markkabeldelen 44

8.1 Landskapsbild 44
8.2 Boendemiljö 45
8.3 Naturmiljö 46
8.4 Kulturmiljö 50
8.5 Rekreation och friluftsliv 52
8.6 Hushållning med Naturresurser 52
8.7 Infrastruktur och trafik 53

8.8 Buller och vibrationer 54
8.9 Utsläpp till luft 54
8.10 Förorenad mark 55
8.11 Utsläpp till mark och vatten 56

9 Miljökonsekvenser för sjökabeldelen 58

9.1 Landskapsbild 58
9.2 Boendemiljö 59
9.3 Naturmiljö 59
9.4 Kulturmiljö 62
9.5 Rekreation och friluftsliv 64
9.6 Infrastruktur och trafik 64
9.7 Buller och vibrationer 65
9.8 Utsläpp till luft 66
9.9 Förorenad mark 66
9.10 Utsläpp till mark och vatten 67

10 Samlad bedömning 68

10.1 Miljökonsekvenser 68
10.2 Miljömålsuppfyllelse 68
10.3 Miljökvalitetsnormer 69
10.4 Miljöbalkens allmänna hänsynsregler 69

11 Fortsatt arbete 70

12 Referenser 71

Bilagor

Bilaga 1 - Samrådsredogörelse

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Projektet Stockholms Ström har initierats av regeringen och syftar till att långsiktigt säkra Stockholmsregionens elförsörjning. Stockholms Ström är ett samarbetsprojekt mellan Svenska Kraftnät, Vattenfall och Fortum och finansieras av dessa tre ledningsägare tillsammans med berörda kommuner samt några fastighetsbolag. Arbetet med att utforma det framtida stam- och regionnätet har bedrivits i samarbete med länsstyrelsen och berörda kommuner. Driftsäkerhetskrav, miljöaspekter och regionens förväntade utveckling har beaktats vid utformningen av nätet. Stockholms Ström består av ett 50-tal projekt.

Ryggraden i Stockholms nuvarande elförsörjning är ett 400 kV nät med sträckningen Forsmark–Enköping–Södertälje–Södertörn. I förslaget till framtida nät byggs en 400 kV förbindelse från norra Stockholm till Södertörn som skapar en 400 kV ring runt regionen. Denna utbyggnad ger ett så starkt nät att många luftledningar kan avvecklas i Stockholmsregionen. De flesta behöver inte ersättas. Marken som frigörs kan användas till annat värdefullt. Inom Stockholms Ström ingår även ett antal projekt där befintliga 70 kV luftledningar ska ersättas med markförlagda ledningar för att kunna frigöra mark.

Två av de 70 kV ledningar som delvis ska ersättas med markkabel är Vattenfall Eldistributions luftledning ÄL57S1, delen mellan station Björknäs och kabelstolpe vid Myrsjön samt ÄL5S3 mellan station Björknäs och kabelstolpe nära vattnet på Lidingö, den senare innefattar även en sjökabeldel (se Figur 1).

De markförlagda ledningarna dimensioneras för en framtida spänningshöjning till 130 kV. Anledningen är att Vattenfall Eldistribution på sikt planerar att konvertera hela regionnätet i Storstockholm till 130 kV för att framtidssäkra nätet och för att använda en driftspänning av internationell standard. Ledningen kommer dock att tas i drift med 70 kV och det är oklart när det blir aktuellt med en övergång till 130 kV.

Mer information om Stockholms Ström finns på www.stockholmsstrom.net.

1.2 Syfte

För att anlägga en ny kraftledning krävs tillstånd enligt ellagen, så kallad nätkoncession för linje. Denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) utgör underlag till koncessionsansökan. Koncessionsansökan inges till Energimarknadsinspektionen.

Syftet med MKB:n är att identifiera, beskriva och värdera de direkta och indirekta konsekvenser som vald ledningssträckning kan medföra för miljön, människors hälsa och hushållningen med naturresurser.

Syftet med de två befintliga ledningarna är att skapa en ringmatning av nätet Lidingö-Nacka-Värmdö. Med dessa två ledningar matas station Koltorp på Lidingö, station Björknäs i Nacka samt station Ekbacken på Värmdö från två håll vilket ger ett robust nät.

1.3 Omfattning och avgränsning

Denna MKB omfattar Vattenfall Eldistribution AB:s planerade markförläggning av befintliga 70 kV luftledningar i Nacka kommun. Lidingö kommun berörs enbart genom att ny ledning i sjön ansluts till befintlig kabelstolpe nära vattnet.

De befintliga ledningar som omfattas av ombyggnaden är följande (se Figur 1).

- Luftledning ÄL57S1, delen mellan station Björknäs och kabelstolpe vid Myrsjön. Ledningen fortsätter i luft till station Ekbacken på Värmdö.
- Ledning ÄL5S3 (luftledning och sjökabel), delen mellan station Björknäs och kabelstolpe nära vattnet på Lidingö. Ledningen fortsätter i luft till station Koltorp på Lidingö.

Figur 1. Principskiss före nätombyggnaden. Figuren visar de 70 kV luftledningar som ska rivas inom Nacka kommun. Sjökabeldelen berör även Lidingö kommun.

Parallellt med 70 kV luftledningen ÄL57S1 står en 20 kV luftledning som ägs av Boo Energi. Om Boo Energi bestämmer sig för att förändra sina befintliga ledningar kommer det att hanteras av Boo Energi. Viss samförläggning kan eventuellt bli aktuellt.

MKB:n är en bedömning av de miljökonsekvenser som kablifieringen medför i anläggningsskede och driftskede. MKB:n beskriver påverkan på följande intresseområden; landskapsbild, boendemiljö, naturmiljö, kulturmiljö, rekreation och friluftsliv, naturresurser, infrastruktur och trafik, utsläpp till luft, förorenad mark, utsläpp till mark och vatten samt buller och vibrationer. Förorenad mark bedöms enbart för anläggningsskedet och landskapsbild bedöms endast för driftskedet.

Anläggningsskedet omfattar perioden mellan byggstart och idrifttagning av nya ledningar samt nedmontering av befintliga luftledningar, totalt ca 12 månader. Konsekvenserna för enskilda områden utmed sträckningen kommer dock vara kortare än så. Driftskedet omfattar tiden efter byggskedet.

1.4 Presentation av Vattenfall Eldistribution

Vattenfall Eldistribution AB bedriver elnätsverksamhet i Sverige, och har cirka 900 000 kunder. Allt från mycket små kunder till landets största företag, såväl uttagskunder som producenter som matar in på Vattenfall Eldistributions elnät. Sammanlagt transiteras ca 71 TWh/år. Uppdraget är att ständigt förbättra pålitligheten och effektiviteten i företagets elnät, för att erbjuda kunderna hållbara och tillförlitliga energilösningar. Företaget bedriver ett omfattande miljöarbete och är ISO14001-certifierat sedan 2005. Företaget har cirka 660 anställda, i huvudsak i Solna, Luleå och Trollhättan. Utöver detta upphandlas underhålls- och byggentreprenader för ca 3 miljarder kronor per år. Elnätet omfattar spänningsnivåerna 0,4–130 kV, indelat i lokalnät och regionnät. Den sammanlagda ledningslängden är cirka 177 000 km, vilket motsvarar ca 4 varv runt jorden. Företaget omsätter ca 9,3 miljarder kronor och investerar årligen ca 3 miljarder i verksamheten.

Vattenfalls miljöarbete

Vattenfall har en miljöpolicy och en vision att vara ett av de företag som leder utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energiproduktion. Vattenfall Eldistribution AB arbetar utifrån ett certifierat miljöledningssystem enligt ISO14001:2004. Bolaget verkar för en ekonomisk, social och miljömässigt hållbar utveckling i sin verksamhet. Det övergripande miljömålet för Vattenfall Eldistribution AB är att arbeta för ständiga förbättringar så att vi minskar riskerna för utsläpp och läckage till luft, mark och vatten från våra anläggningar. Miljöfrågor ska ingå som en naturlig del vid utredning, projektering, arbetssätt och upphandling.

1.5 Gällande tillstånd

Gällande tillstånd för de ledningar som berörs av ombyggnaden och som denna MKB behandlar, presenteras i Tabell 1 nedan. Ansökan om förlängning av koncessionerna för ÄL57s1 och ÄL5s3 skickades in 2010-05-27.

Tabell 1. Gällande tillstånd.

Anl.nr	Koncession giltig t.o m.	Ledning	Nuvarande spänning
731SAc	2013-09-18	ÄL5s3 Lidingö-Björknäs	70 kV
731 NAn	2013-09-18	ÄL57s1 P, Q Björknäs-Gustavsberg	70 kV

2 Planering och prövning

2.1 Prövningsprocess och tillstånd

För att markförlägga de aktuella kraftledningarna med en spänning om 130 kV krävs tillstånd. Det primära tillståndet som erfordras är så kallad nätkoncession för linje (tillstånd enligt ellagen 1997:857). En ansökan om koncession ska innehålla en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som beskriver den påverkan som projektet kan medföra för människors hälsa, miljön och hushållningen med naturresurser. Koncessionsansökan sänds till Energimarknadsinspektionen som remitterar handlingarna till samtliga berörda instanser. Efter remisstiden beslutar Energimarknadsinspektionen om koncession. Nätkoncession för linje gäller enbart ledningar och inte transformatorstationer. En meddelad nätkoncession gäller tills vidare. Under särskilda förutsättningar kan en nätkoncession omprövas när 40 år har förflutit.

Förutom koncession behöver ledningsägaren även säkra rätten till marken oavsett om berörda fastigheter byter ägare eller om fastighetsfördelningen förändras. Vattenfall Eldistribution AB avser att i första hand trygga rättigheten till ledningarna med frivillig överenskommelse i markupplåtelseavtal. Detta avtal ligger till grund för ledningsrätt, vilket är Vattenfalls policy för denna typ av ledning. För fastighetsägaren innebär ledningsrätten att marken förblir i fastighetsägarens ägo men att ersättning för ianspråktagandet erhålls genom ett engångsbelopp.

2.1.1 Vattenverksamhet

En delsträcka av den planerade sträckningen kommer att anläggas som sjökabel. Förläggning av sjökabel innebär vattenverksamhet som är anmälningspliktig. Vattenfall Eldistribution kommer under våren skicka in en anmälan om vattenverksamhet till Länsstyrelsen enligt förordning (1998:1388) om vatten-verksamhet.

2.2 Samråd och information

I MKB-processen och senare också i tillståndsprocessen ges de som är berörda av projektet möjlighet att påverka projektet genom ett samrådsförfarande. Samrådsskedet ska följa 6 kap. 4-6§§ i miljöbalken. Det innebär att verksamhetsutövaren ska samråda med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden som ska vidtas. Före samrådet ska verksamhetsutövaren lämna ett samrådsunderlag

med uppgifter om lokalisering, omfattning och utformning samt den miljöpåverkan som kan förutses.

Samrådsförfarandet är en process som kan utgöras av ett eller flera möten och/eller kommunikation på annat sätt, t.ex. skriftligt samråd där information om projektet ges skriftligt och de berörda ges möjlighet till att inkomma med åsikter i brevform.

Efter avslutad samrådsprocess tar länsstyrelsen beslut om den bedömer att verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller ej.

Om beslutet blir att verksamheten eller åtgärden ska antas medföra betydande miljöpåverkan ska sökanden även samråda med övriga statliga myndigheter, de kommuner, den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda.

2.2.1 Genomförda samråd

Vattenfall Eldistribution AB har genomfört samråd enligt 6 kap. 4-6§§ i miljöbalken. Samrådet och inkomna yttranden beskrivs i en samrådsredogörelse, se bilaga. I samrådsredogörelsen bemöter Vattenfall inkomna yttranden.

2.2.2 Beslut om betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsen beslutade 2014-01-08 (dnr 4075-22813-2013) att koncession för att anlägga nya markförlagda ledningar i Nacka kommun med anslutning till Lidingö kommun via sjökabel inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

2.3 Tidplan

I Figur 2 nedan redovisas en uppskattad tidplan för de olika faserna i projektet från samrådshandling till byggstart. Hela byggnationen beräknas ta ca 12 månader.

Figur 2. Tidplan för genomförandet av projektet.

3 Alternativ

3.1 Nollalternativ

En MKB ska innehålla en redovisning av konsekvenserna av ett så kallat nollalternativ, d.v.s. om den planerade verksamheten inte kommer till stånd. Syftet med redovisningen av nollalternativet är att lättare kunna värdera den planerade förändringen ur miljösynpunkt. Nollalternativet för detta projekt innebär att markförläggningen av ledningen inte blir av och att mark inom befintlig luftledningsgata inte kan frigöras för andra ändamål.

Nollalternativet innebär att de negativa konsekvenserna på boendemiljö, naturmiljö, rekreation och friluftsliv, hushållningen med naturresurser och infrastruktur under anläggningsskedet uteblir.

De befintliga luftledningarna går idag på vissa sträckor nära eller direkt över bebyggelse. Luftledningen går över området Lilla Björknäs med en sträcka på ca 390 meter. Närmsta belägna bostad är i Lilla Björknäs och ligger på ett avstånd på ca 7 meter. Magnetfälten från en luftledning är mycket högre än från en markförlagd ledning.

Befintlig ledningsgata utgör ett ca 40 meter brett öppet stråk och berör områden negativt inom planerat naturreservat av värde för rekreation och friluftsliv samt bebyggelse. Nollalternativet bedöms ge större negativ påverkan på landskapsbilden och boendemiljö.

Sammantaget bedöms de negativa miljökonsekvenserna av ett nollalternativ som större än för utbyggnadsförslaget.

3.2 Studerade alternativ

Nedan följer en redovisning av alternativa sträckningar, som studerats och förkastats.

3.2.1 Ledningen mellan Lidingö och Björknäs

Nedan följer en redovisning av alternativa sträckningar som har studerats och förkastats, se översikt i Figur 3 och Figur 6. Det valda alternativet beskrivs i sin helhet i kapitel 4.

Figur 3. Översikt av huvudalternativets västra del samt alternativa sträckningar 1, 2 och 3 för ledningen mellan Lidingö och Björknäs. Karta från samrådsunderlag (juni 2013).

Alternativ 1

Sträckningsalternativet följer den befintliga ledningsgatan för att sedan vika av mot Mariedal inom ett skogsområde nordväst om Orminge. Sjökabeldelen går ut från Stora Ängs viken och sneddar över farleden, påkoppling till luftledning sker vid Lidingö strandkant, se Figur 3.

Fördelar:

- Kortast av alla alternativen (ca 2 100 m på land och 2 000 m i vatten).
- Återanvändning av delar av befintlig ledningssträcka.
- Stora delar av sträckan är helt obebodd.

Nackdelar:

- Behov av stora mark- och skogintrång i friluftslivsområde.
- Mycket krånglig passage runt sjön Svartpotten, se Figur 4**.**
- Intrång i det planerade naturreservatet i Nacka kommun.
- Omfattande sprängning krävs, över 70 % av markkabelsträckan kräver att marken bereds genom sprängning.
- Behov av speciell styrd borrning längs en sträcka på åtminstone 200-300 meter i närheten av strandkanten.
- Ledningssträckan i sjön sneddar över farleden. Ledningar bör korsa en farled så vinkelrät som möjligt.

Figur 4. Exempel på trång och mycket besvärlig passage förbi sjön Svartpotten. Här går dessutom Boo-leden, en vandringsled.

Alternativ 2

Sträckningsalternativet följer befintliga vägar mot Björknäs och över Lilla Björknäs. Sjökabeldelen går ut från Lilla Björknäs vid Skurusundets utlopp och rundar Sveriges holme för att därefter snedda över farleden till Lidingös strandkant, där den kopplas till befintlig luftledning, se Figur 3.

Fördelar:

- Likt alternativ 1 utgör alternativ 2 en relativt kort sträcka (ca 2 700 m på land och ca 1 700m i vatten).
- Hela sträckan följer befintliga vägar, vilket innebär att lokalgatorna kan användas som arbetsväg längs kabelschaktet.

Nackdelar:

- Tättbebyggt område.
- Trånga och trafikerade vägar vid Björknäs och Lilla Björknäs. Kabelförläggningen skulle medföra stor påverkan på framkomligheten.
- Svårt att hitta tillräckligt med plats för alla nödvändiga kabelförband samt nödvändig plats för maskiner och massor inom eller i direkt anslutning till befintliga vägar (max 5-6 meter breda).
- Omfattande sprängning krävs, över 60 % av markkabelsträckan kräver att marken bereds genom sprängning.
- Svår passage vid Drottningberget, se Figur 5.

- Behov av speciell styrd borrning längs en sträcka på åtminstone 100-150 meter i närheten av strandkanten.
- Ledningssträckan i sjön sneddar över farleden. Ledningar bör korsa en farled så vinkelrät som möjligt.

Figur 5. Passage vid Drottningberget.

Alternativ 3

Alternativ 3 som visas i Figur 3 redovisades i samrådsunderlaget som en studerad men avfärdad variant på huvudalternativet, till följd av att markutrymmet längs Skarpövägen genom Kummelbergets industriområde bedömdes som alltför begränsat. I och intill Skarpövägen genom industriområdet ligger det idag lokalnät såsom VA-ledningar, elnät, fiberledningar och fjärrvärme. Då det under samrådet inkom många synpunker mot en dragning i skogsområdet väster om industriområdet, gjordes dock en ny detaljstudie av sträckan. Bedömningen är nu att det är möjligt att komma fram genom industriområdet och en justering av huvudalternativet har gjorts (se avsnitt 3.3.1)

3.2.2 Ledningen mellan Myrsjön och Björknäs

Nedan följer en redovisning av alternativ sträckning som har studerats och förkastats, se översikt, Figur 6. Det valda huvudalternativet beskrivs i sin helhet i kapitel 4.

Figur 6. Översikt av huvudalternativets östra del samt av alternativ sträckning 4 för ledningen mellan Myrsjön och Björknäs. Karta från samrådsunderlag (juni 2013).

Alternativ 4

Sträckningsförslaget går från påkoppling av befintlig luftledning vid Myrsjöskolan och följer Skarpövägen till industriområdet norr om Orminge. Därefter följer sträckningen Ormingeringen till Station Björknäs (ca 2 300 meter), se Figur 6.

Fördelar:

- Hela sträckan följer befintliga vägar.

Nackdelar:

- Det är mycket trångt om plats för kabelförläggning längs Ormingeringen, och om delen Lidingö -Björknäs förläggs längs med Ormingeringen, enligt huvudalternativet, kommer det inte vara genomförbart att även förlägga dessa ledningar utefter samma väg.
- Omfattande sprängning krävs.
- Detta alternativ är längre än huvudalternativet, som följer Mensättravägen

3.3 Valt alternativ

Det alternativ som valts är en justering av samrådsunderlagets huvudalternativ. Justeringarna har gjorts efter inkomna synpunkter under samrådet. Utförlig beskrivning av valt alternativ följer i kapitel 4.

3.3.1 Justeringar av huvudalternativet efter samrådet

Justering vid Kummelbergets industriområde

Efter genomgånget samråd inkom yttranden från bland annat kommunen, Nacka miljövårdsråd, Boo Miljö- och naturvänner samt boende längs Valövägen. Yttrandena gällde lämpligheten att gå genom skogsområdet väster om industriområdet. Vad som uppkom i yttrandena var att det vore önskvärt att undvika sprängning och schaktning i dessa områden. På grund av detta utfördes en kompletterande detaljstudie inklusive fältbesök vid industriområdet. Vid denna studie framkom att det trots allt är möjligt att följa Skarpövägen genom industriområdet. Entreprenadens utförande i form av till exempel sprängning, borrning och passage av befintliga ledningar kommer detaljstuderas under detaljprojekteringsfasen. Sträckningsjusteringen visas i Figur 7.

Figur 7. Sträckningsändring vid industriområdet.

Justering vid Sjöängsvägen

Ledningssträckningen strax norr om station Björknäs vid Sjöängsvägen har ändrats enligt Figur 8. Ledningssträckningen följer nu Sjöängsvägen en kortare sträcka och sneddar därefter över grönområdet vid Boo hembygdsgård till Ormingeringen. Ändring av sträckan vid Sjöängsvägen har gjorts efter inkommet yttrande från Nacka kommun. Hänsyn har tagits till detaljplan för Orminge (Nacka kommun, 2009).

Figur 8. Sträckningsändring vid Sjöängsvägen.

Justering av sjökabelsträckning

Efter genomgånget samråd inkom yttranden från Sjöfartsverket och Stockholms hamnar med stöd från Trafikverket, angående vikten av att inte lägga ledningen i alltför stor utsträckning i farleden. Samrådets huvudalternativ var beläget olämpligt på Lidingösidan i Halvkakssundet. Att gå närmre Lidingö var inte möjligt på grund av den starka bottenlutning som råder där. För att undersöka ytterligare alternativ utfördes en maringeologisk bottenkartering över Halvkakssundet på Nackasidan under december 2013. Det valda alternativet är resultatet av Sjöfartsverkets önskemål i kombination med en framkomlighetsbedömning med avseende på bottenförhållandena, se Figur 9.

Figur 9. Sträckningsändring i Halvkakssundet.

3.3.2 Motivering till valt alternativ

Argument till valt alternativ

- Sträckan följer huvudsakligen befintliga vägar.
- Transporter under entrepenadtiden kan ske ut efter befintliga vägar.
- Sträckningen går ej för nära bostadshus.
- Området för planerat naturreservat berörs enbart längs med befintlig väg.
- Sträckan på land är längre än övriga alternativ, 5 400 meter, men det blir ett mindre intrång i det planerade naturreservatet.
- Sjökabelsträckningen följer i stor utsträckning plan botten och undviker bottnar exponerade för strömmar och erosion.
- Sjökabelsträckningen har godtagits av Sjöfartsverket.
- Mängden sprängning uppskattas efter okulär besiktning till ca 50 %.

4 Sträckningsbeskrivning

Valet av ledningssträckning har gjorts med hänsyn till natur- och kulturintressen, boendemiljön, infrastruktur, befintliga ledningar i mark och markförhållanden samt Nacka kommuns exploateringsplaner, såväl närstående som mer framtida. Av samhällsekonomiska skäl har så kort kabelsträcka som möjligt eftersträvats. Ledningssträckningen är uppdelad i tre delsträckor, se Figur 10. Delsträcka 1 avser markförläggning av ledningen ÄL57s1 mellan station Björknäs och kabelstolpe vid Myrsjön. Delsträcka 2 och 3 avser mark- och sjökabelförläggning av ledning ÄL5s3 mellan station Björknäs och kabelstolpe nära vattnet på Lidingösidan. Beskrivning av delsträckorna följer nedan.

Figur 10. Översikt ledningssträckning.

4.1 Delsträcka 1

Delsträcka 1 är ca 1,8 km och börjar i luftledningsstolpe vid Myrsjön, nordväst om Myrsjöskolan, och går till station Björknäs (se Figur 11).

Figur 11. Delsträcka 1.

Delsträckan börjar nordväst om Myrsjöskolan där luftledningen övergår till markkabelförband. Ledningen går västerut fram till Hasseluddsvägen, där den planeras att borras under vägen i anslutning till cykelbron, se Figur 12. Sträckningen följer därefter Hasseluddsvägen åt sydväst parallellt med gång- och cykelvägen fram till Mensättravägen. Ledningen viker därefter av och går längs västra sidan av Mensättravägen fram till korsningen med Ormingeringen, se Figur 13. Ledningen fortsätter sedan längs med Ormingeringen och följer därefter Bäcktorpsvägen en kortare sträcka innan den viker söderut till Björknäs station.

Figur 12. Hasseluddsvägen, vy norrut. Ledningen planeras gå under bron på höger sida i bild.

Figur 13. Mensättravägen följs längs med dess västra sida (till vänster i bild).

4.2 Delsträcka 2

Figur 14. Delsträcka 2 inom tättbebyggt område.

Delsträcka 2 är ca 3,5 km och går från station Björknäs till Telegrafberget, se Figur 14 och Figur 17.

Från station Björknäs går ledningssträckningen fram till Sjöängsvägen (Figur 15) och följer dess norra sida cirka 50 meter innan ledningen viker av mot Ormingeringen. Sträckningen fortsätter därefter parallellt med Ormingeringen (Figur 16). Längs södra delen av Ormingeringen planeras ledningen gå väster om vägen. Innan förskolan planeras en korsning av vägen så att ledningen därefter går på östra sidan av Ormingeringen. I höjd med Valövägen planeras ytterligare en korsning av Ormingeringen.

Figur 15. Grönområdet planeras att korsas vid Sjöängsvägen.

Figur 16. Norra delen av Ormingeringen. Vy söderut. Kabelpaketet planeras gå till vänster i bild.

Figur 17. Delsträcka 2 genom Kummelbergets industriområde och ut mot Telegrafberget.

Strax söder om Skarpövägen viker ledningen av längs med gång- och cykelvägen (GC-väg) och sneddar fram till Skarpövägen (Figur 18).

Figur 18. GC vägen där sträckningen viker av mot Skarpövägen. Ledningen läggs på GC-vägens vänstra sida (till vänster i bild).

Skarpövägen följs på vänster sida genom industriområdet. Intill Murarvägen korsas Skarpövägen och ledningen följer därefter östra sidan av Skarpövägen genom industriområdet. leder ut från området på vägens högra sida, se Figur 20.

Figur 19. Pilträd längs med Skarpövägen i industriområdets östra del. Här planeras ledningen att gå längs västra sidan av Skarpövägen (till vänster i bild).

Figur 20. Figuren visar Skarpövägen i industriområdets västra del. Här planeras ledningen att gå längs östra sidan av Skarpövägen (till höger i bild)

Väster om industriområdet fortsätter ledningssträckningen längs med södra sidan av Skarpövägen in i naturområdet tills vägen börjar luta kraftigt nedåt mot stranden, cirka 200 meter från strandkanten. Det planeras en borrning av kablarna genom berget ner till stranden (Figur 21). Borrningen avslutas under södra kanten av vändplatsen i direkt anslutning till stranden, se Figur 22, där en skarvplats mot sjökabeldelen planeras.

Kablarna planeras att följa södra sidan av Skarpövägen för att inte komma i konflikt med den framtida exploateringen av Telegrafberget.

Figur 21. Borrning av kablar ner till stranden påbörjas intill denna plats.

Figur 22. Telegrafberget, Skarpövägen. De borrade kablarna kommer ut vid denna vändplats där skarvning mellan mark- och sjökablar kommer ske.

4.3 Delsträcka 3

Delsträcka 3, se Figur 23 (sjökabel) är ca 2,5 km och börjar vid en skarvplats under vändplatsen vid Telegrafberget, där sjökablarna skarvas ihop med markkablarna (Figur 24). Schaktning planeras från skarvplatsen ned till ett vattendjup på ca 2-3 meter.

Figur 23. Delsträcka 3.

Figur 24. Sjökablarna går ut från Nackasidan efter borrning genom Telegrafberget, se pilen.

Sjökabeln planeras att runda Danmarks holme och därefter gå i sydvästlig riktning mot Kungshamn. Vid Kungshamn viker ledningen av åt nordväst och korsar farleden vinkelrät upp mot befintlig kabelstolpe på Lidingösidan. Där kopplas sjökablarna på till befintlig kabelstolpe och luftledning, se Figur 25.

Sjökablarna går 1 900 meter i Nacka kommun och ca 600 meter i Lidingö kommun.

Figur 25. Sjökablarna ansluter till befintlig luftledning på Lidingö, se pilen.

Figur 26. Landtagningsplatsen på Lidingösidan. Kabelstolpen, till höger om ankringsförbudsskylten, står nära strandlinjen.

Bottengeologi och djupförhållanden i Halvkakssundet har undersökts vid två tillfällen. Den första undersökningen skedde inför framtagandet av samrådsunderlaget och utfördes av mätföretaget Caliterra i mars 2013. Efter samrådet gjordes ytterligare en bottenkartläggning för att undersöka förhållandena för ny kabelsträckning, se ”valt alternativ” i Figur 9. Denna undersökning utfördes av Clinton Mätkonsult AB i december 2013.

Djupförhållandena för den senare kartläggningen visas i Figur 27. Kartläggningen visar att stranden vid Telegrafberget utgörs av blockrikt fyllnadsmaterial och sluttar kraftigt ner till cirka 20 meter. Området kring Danmarks holme är i stor grad exponerad för strömmar och erosion. Den valda sträckningen undviker i största mån de exponerade områdena och följer bottentopografin ner till djupare områden, vilka domineras av postglacial lera och plan botten, se Figur 28.

Figur 27. Karta över djupdata.

Figur 28. Figuren visar vilken typ av ytsubstrat som finns i området. GIS-skikt med ytsubstrat från SGU.

5 Förutsättningar

5.1 Planförhållanden

En nätkoncession får inte strida mot en detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras. Översiktsplaner och regionplaner är inte juridiskt bindande, bara vägledande.

Befintliga detaljplaner som berör ledningssträckningen i Nacka kommun finns listade i Tabell 2.

Tabell 2. Berörda detaljplaner

Berörda detaljplaner	Kommentar
Boo Hembygdspark, [redacted] m.fl. (Nacka 2010)	Detta område är planlagt för att bevara och säkerställa markanvändningen för kulturvård.
Krokhöjden/delar av fastigheterna [redacted] och [redacted] m.fl (Nacka 2005)	
Kummelbergets industriområde (Nacka 1987)	
Orminge, delar av fastigheterna [redacted] m.fl., [redacted], [redacted] fl., [redacted] m.fl., [redacted] [redacted] och [redacted] 1 (Boo 1969)	
Orminge, fastigheterna [redacted] m fl. (Nacka 1970)	
Orminge, fastigheterna [redacted] [redacted] m fl. (Nacka 2005)	
Orminge, fastigheterna [redacted] m.fl (Nacka 1975)	
Ornövägen (Nacka 1989)	
Sarvträsk (Nacka 1992)	
[redacted] och del av [redacted] (Nacka 2007)	
[redacted] m.fl (Nacka 2009)	
[redacted] (Nacka 2011)	
Södra delen av Bäcktorpsvägen och Sjöängsvägen, fastigheten [redacted] m.fl. (Boo 1968)	
Telegrafberget, [redacted] m.fl.	Pågående detaljplan. Området planeras exploateras med avseende på bebyggelse och verksamheter (se kap 5:2).
[redacted] m fl. (Boo 1967)	
[redacted] [redacted] samt [redacted] (Boo 1967)	
[redacted] och [redacted] (Nacka 1940)	

Vid sträckningsdragningen har hänsyn tagits till berörda detaljplaner. Kabeldragningen strider inte mot någon detaljplan.

5.2 Planerade projekt i området

Skarpövägen från Kummelbergets industriområde ut mot Telegrafberget berörs av ett stadsbyggnadsprojekt. På industrimarken belägen vid Telegrafberget planeras 300 bostäder och 3000 m^2 verksamheter, se Figur 29. Hamn för fritidsbåtar planeras inom den befintliga piren. Skarpövägen planeras att rustas upp samt byggas ut med en gång- och cykelbana.

Arbetet med ett program för Telegrafberget inleddes 2004 och detaljplanearbetet startade 2007. Då omfattande ändringar gjordes efter att förslaget varit utställt för granskning hösten 2009 hölls en ny utställning hösten 2010. I nuläget bearbetas planförslaget och projektets ekonomiska förutsättningar utreds på nytt efter beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 21 januari 2014.

Gränsdragningen mellan planområdet och ett kommande naturreservat (Skarpnäs) har utretts i samband med planarbetet.

Figur 29. Illustration från planförslaget för Telegrafberget.

Det är oklart när utbyggnaden av Telegrafberget kommer att genomföras. Vid planeringen av kabelförläggningen har hänsyn tagits till planförslaget och kommunens önskemål genom att kabelsträckningen förlagts längs Skarpövägens södra sida.

5.3 Miljömål och miljökvalitetsnormer

5.3.1 Nationella miljömål

I Sverige finns 16 antagna nationella miljökvalitetsmål. Dessa ska vara vägledande vid fysisk planering och projektering. Följande mål har bedömts som relevanta för denna MKB:

- God bebyggd miljö
- Säker strålmiljö
- Ett rikt växt- och djurliv
- Levande skogar
- Levande sjöar och vattendrag
- Hav i balans samt levande kust och skärgård

5.3.2 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett styrmedel i miljölagstiftningen med avsikt att fastlägga högsta tillåtna förorenings- eller störningsnivåer som människor eller miljön tål. Fastställda miljökvalitetsnormer finns idag för upprätthållande av vattenkvalitet, luftkvalitet och omgivningsbuller, varav MKN för vattenkvalitet och luftkvalitet berörs av aktuellt projekt.

Vatten

Miljökvalitetsnormer för vatten (SFS 2004:660) är ett styrinstrument inom vattenförvaltningen. Normerna uttrycker den kvalitet en vattenförekomst ska ha vid en viss tidpunkt. Innan en miljökvalitetsnorm fastställs måste vattnets nuvarande status undersökas, klassificeras och påverkans bedömas.

Enligt Länsstyrelsens vattenkarta (VISS, 2014) är Halvkakssundet och vattnet ut mot Askrikefjärden är klassat till måttlig ekologisk status. Västerut mot Lilla Värtan är vattnet klassat till måttlig ekologisk potential. Hela området är enligt vattenförvaltningsförordningen avloppskänsliga vatten för fosfor och kväve samt nitratkänsliga.

Luft

Miljökvalitetsnormer för luft finns framtagna och regleras i Luftkvalitetsförordning (SFS 2010:477). De ämnen som regleras är kvävedioxid/kväveoxider, svaveldioxid, bly, partiklar (PM10 och PM2,5), bensen, kolmonoxid, ozon, arsenik, kadmium, nickel och bens(a)pyren.

6 Teknik

6.1 Befintlig luftledning

De befintliga 70 kV ledningarna kommer att ersättas med markförlagda 130 kV ledningar. De befintliga 70 kV luftledningarna kommer att kunna tas bort då de nya markförlagda 130 kV ledningarna är i drift. Den befintliga 70 kV sjökabeln kommer avlägsnas från havsbotten och ersättas med två förband 130 kV sjökabel.

6.2 Beskrivning av markkabelförband

6.2.1 Kabeltyp

De markkablar som man planerar att använda är av typen enfaskabel med en principkonstruktion enligt Figur 30. Arean på kabelns ledare är 1200 mm^2. Kabelns diameter är 9 cm. Kabelns ledare består av aluminium och isolationen är av plast (polyeten ”PEX”). Runt isolationen läggs ett lager koppartrådar som en jordad skärm. Kabeln förses ytterst med en mekaniskt skyddande plastmantel av polyeten (PE). Samtliga material i markkablarna kan återvinnas i framtiden.

Figur 30. Markkabel. Innerst en ledare av aluminium med svart tätning. Sedan en gulaktig isolation av PEX, följt av ett lager koppartrådar och ytterst ett skyddshölje av polyeten (PE).

6.3 Markförläggning av kabelförband

Den markförlagda ledningen kommer att förses med två kabelförband. Nedan beskrivs två olika förläggningsmetoder. Det vanligaste är förläggning utan rör,

men det kan bli aktuellt med förläggning i rör om så finnes lämpligt beroende på t.ex. markbeskaffenhet, sträckning och senare möjlighet för reparationer.

6.3.1 Förläggning i kabelschakt utan rör

Markförläggning sker i ett kabeldike som schaktats till ett djup av ca 1,1 m. Bredden på kabeldiket blir ca 1,5-2 m beroende på markens beskaffenhet, se Figur 31. Om det blir aktuellt med samförläggning med Boo Energis ledning på del av sträckan kommer kabelschaktet att breddas med ca 0,8 m.

Figur 31. Tvärsnitt över markkabeldike för delsträcka 1 och 2. Kabelförbanden förläggs på 1,1 m djup ca 0,5 m ifrån varandra. Vid ytan blir kabeldiket ca 1,5-2 m brett.

Arbetet med kabeldiket genomförs normalt med konventionell utrustning för schaktning och sprängning. Bredden på arbetsområdet vid grävning och sprängning beror på arbetsmetod och förhållandena på platsen. Arbetsområdets bredd kommer i huvudsak att bli ca 10 meter med plats för tillfällig arbetsväg och massupplag intill kabelschaktet. Vid arbete intill en befintlig väg kommer det längs vissa sträckor vara möjligt att använda del av vägen som arbetsväg. Det gäller även där sträckningen följer en GC-väg.

Normalt läggs schaktmassor upp temporärt vid sidan av kabelschaktet, men vid trånga passager kommer massorna att behöva forslas bort temporärt. Vid sprängning transporteras sprängmassorna bort.

Skyddsfyllningen runt kablarna i diket kommer att bestå av kabelsand (natursand eller finkrossat material). Mekaniskt kommer kablarna att skyddas med ett kabelskydd av plast. Varningsband kommer att placeras i återfyllnaden.

Ledningen består av flera sammanfogade kabellängder. Kabellängden kan vara upp till 1 400 meter. Vid varje kabelskarv behöver schaktet göras något bredare. Kabeldiket fylls igen succesivt för att minska olägenheten för förbipasserande under arbetets gång. Arbetet med varje sektion bedöms ta 2–3 veckor, men vid bergschakt och svåra passager kan det ta längre tid.

6.3.1 Förläggning i rör

Markförläggning av kablar kan även ske genom förläggning i rör eller slang. Förläggningen sker på samma sätt som i Figur 31, med skillnaden att rör eller slang läggs ned i förband. Kablarna kan dras in i rören i efterhand efter att schaktet fyllts igen.

Vid rörförläggning kan en större andel av de uppschaktade massorna återanvändas vid återfyllning än vi traditionell kabelförläggning, då rörförläggning inte ställer lika höga krav på återfyllnadsmassorna. Detta innebär att behovet av att transportera bort schaktmassor och transportera in nya återfyllnadsmassor minskar. Rörförläggning innebär också att perioden som kabelschakt behöver stå öppna minskar, med minskade olägenheter för trafikanter och kringboende som följd.

Vid reparationsarbeten kan schaktning längs en hel kabellängd undvikas, eftersom hela kabellängder om nödvändigt kan dras ut ur röret och repareras eller bytas.

6.3.2 Korsning av vägar och vattendrag

Vid korsning av vägar och vattendrag kan schaktningsfri teknik användas, t.ex. rörtryckning eller styrd borrning. Vid rörtryckning grävs en tillräckligt djup grop på varje sida om det som ska korsas. Sedan trycks ett rakt rör genom marken under vägen eller vattendraget från den ena gropen till den andra, och kabeln dras genom röret. Det behövs ett rör för varje kabel.

Styrd borrning innebär att en borr styrs elektroniskt från marken med hjälp av jetspolning. Först borras ett mindre pilothål som sedan vidgas succesivt till önskad storlek. Därefter dras ett plaströr för kablarna genom hålet. Slutligen dras kablarna genom rören. Om tekniken med styrd borrning används kan det bli aktuellt att innesluta kablarna i bentonitlera för att kyla kablarna under drift.

De största vägarna, Ormingeringen och Mensättravägen, kommer troligen passeras med borrning/tryckning. Passage av mindre vägar kan komma att ske med vägschaktning. Vid vägschaktning schaktas vägen i etapper så att ett körfält kan hållas framkomligt. Kabelrör läggs ned så att schaktet snabbt kan fylls igen. Befintligt ytskikt återställs till ursprungligt skick när vägschaktningen är klar.

Delsträcka 1 och 2 korsar inga öppna vattendrag.

6.4 Sjökabelförläggning

Sjökabeldelen planeras att förläggas med två trefaskablar, med en ledare av aluminium.

Sjökablarna tillverkas i en hel längd i fabrik och rullas upp på trumma. Förläggningen sker från en båt/pråm. Förläggning av sjökablarna planeras ske genom direkt nedläggning på mjukbotten utan nedspolning. Fri förläggning planeras även där botten utgörs av berg eller sten. Kablarna förläggs med ett inbördes avstånd på 20-30 meter.

På Nackasidan planeras kablarna att schaktas från skarvplatsen ned till lämpligt vattendjup, ca 2-3 m vattendjup. På Lidingösidan planeras sjökablarna att schaktas ned i ett ca 1 meter djupt kabelschakt mellan kabelstolpen och 2-3 meters vattendjup.

Arbetstiden för förläggning av sjökabeln beräknas till 2-3 dagar per kabel för hela sträckan. Korsningen av farleden (djupfåran) beräknas ta ca 1 dag per kabel.

Sjökabelförläggningen planeras att utföras tidig vår eller höst för att undvika den mest intensiva båttrafiken, besvärlig vinterväderlek samt den biologiskt känsligaste perioden.

6.5 Uppskattad byggtid

Den totala byggtiden för projektet är beroende av vilken tid på året som olika typer av arbete utförs, hur stor del av arbetet som kan ske parallellt, entreprenörens maskinresurser, eventuella arkeologiska fynd, etc. Förläggning av kablar, skarvning, återställning av arbetsytor och transportvägar etc. är uppskattad till ca 9- 12 månader. Byggtiden beräknas starta tidigast under slutet av 2015.

7 Elektromagnetiska fält och ljudeffekter

7.1 Elektromagnetiska fält

Elektromagnetiska fält används som ett samlingsnamn för elektriska och magnetiska fält. Dessa fält uppkommer t.ex. vid generering, överföring och användning av el. Fälten finns överallt i vår miljö, både ute i samhället och i våra hem, och härstammar bl.a. från kraftledningar och elapparater.

För luftledningar är det spänningsskillnaden mellan fasledare och mark som ger upphov till det elektriska fältet kring ledningen. Det elektriska fältet brukar mätas i enheten kilovolt per meter (kV/m). Elektriska fält av någon storlek finns praktiskt taget bara kring högspänningsanläggningar. Fältet avskärmas lätt av t.ex. växter och byggnadsmaterial. Av det skälet fås i princip inget elektriskt fält inomhus härstammande från elanläggningar utanför huset. Det elektriska fältet anses därför inte vara relevant att redovisa och diskutera i denna MKB.

Magnetiska fält mäts i enheten mikrotesla (µT). Fälten alstras av den ström som flyter i ledningen och varierar med strömmens variation. Den resulterande fältstyrkan beror förutom på strömmens storlek även på ledningarnas inbördes placering och avståndet mellan dem. Magnetfältet avtar normalt med kvadraten på avståndet till ledningen men avskärmas inte av normala byggnadsmaterial. I hus nära kraftledningar är mot den bakgrunden ofta magnetfälten högre än vad som är vanligt i övrigt.

Människan är anpassad till att leva med jordens magnetfält, vilket är ett statiskt fält d.v.s. det varierar inte över tiden. De magnetfält som skapas kring elektriska anläggningar avsedda för växelström alstrar däremot ett fält som varierar med samma frekvens som strömmen. Så vitt man vet påverkas inte människan av statiska fält i nivå med jordens. Däremot skapar ett varierande magnetfält svaga elektriska strömmar i kroppen.

I Sverige är det Strålsäkerhetsmyndigheten som är ansvarig myndighet för dessa frågor. På deras hemsida finns bl.a. deras allmänna råd om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält, www.stralsakerhetsmyndigheten.se

Trots mångårig forskning runt om i världen finns ännu inga säkra, entydiga resultat som visar om växlande magnetfält påverkar oss människor negativt. Mot bakgrund av detta bedöms inte elektromagnetiska fält ha betydande miljöeffekt.

Det vetenskapliga underlaget anses fortfarande inte tillräckligt gediget för att man ska kunna sätta ett gränsvärde. I stället har fem myndigheter – Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen och Strålsäkerhetsmyndigheten – tagit fram en vägledning för beslutsfattare som rekommenderar följande:

- *Sträva efter att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas.*
- *Undvika att placera nya bostäder, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält.*
- *Sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer.*

Vattenfall Eldistribution skall i sitt agerande följa denna av myndigheterna formulerade försiktighetsprincip.

7.2 Magnetfält från aktuella ledningar

Magnetfälten för de föreslagna markkablarna kommer att ha mindre utbredning än nollalternativet. Detta beror bl.a. på att avståndet mellan fasledarna i markkabelförbandet blir kortare än avståndet mellan fasledarna i luftledningen. Magnetfältet blir störst rakt ovanför kablarna och minskar snabbt med avståndet till kablarna.

För aktuella 130 kV ledningar har teoretiska magnetfältsvärden beräknats utifrån en förväntad årsmedelström vid en överskådlig framtid (prognosår 2030). Magnetfältsstyrkan varierar i olika snitt längs ledningssträckan. Figur 32 till Figur 35 visar principskisser med två snitt för respektive 70 och 130 kV, vid vilka det teoretiska magnetfältet har räknats ut.

Generellt innebär den planerade markförläggningen en minskning av magnetfälten jämfört med nollalternativet, i och med att befintlig luftledning ersätts med en markförlagd ledning.

Nedan visas de beräknade teoretiska magnetfälten för de två aktuella ledningarna. Magnetfältet är angivet 1,5 meter ovan mark. Magnetfältet i Figur 32 och Figur 33 är beräknat för spänningsnivån 70 kV. Om en övergång till driftspänningen 130 kV skett år 2030 förväntas magnetfältsnivån att sjunka, se Figur 34 och Figur 35. Det beror på förhållandet: Effekten= Strömmen x multiplicerat med Spänningen. En ökning av spänningen innebär att strömmen sjunker om samma kapacitet (effekt) önskas.

Magnetfälten från de två ledningarna blir låga. Störst magnetfält uppkommer vid ledningen mellan Lidingö (kabelstolpe) och Björknäs, se Figur 32 och Figur 34. Vid centrum av kabeldiket är magnetfältet ca 0,52 µT för en spänningsnivå på 70

kV och 0,29 µT för 130 kV. Vid 20 meter från kabeldikets centrum är magnetfältet från ledningen nära noll.

Lägst magnetfält uppkommer vid ledningen Björknäs-Myrsjön-Ekbacken, Figur 33 och Figur 35. Vid centrum av kabeldiket är magnetfältet från kabeln ca 0,19 µT för en spänningsnivå på 70 kV och 0,11 för 130 kV. Spänningen klingar av mot noll ca 20 meter från kabeldikets centrum.

Figur 32. Beräknat teoretiskt magnetfält, mellan Björknäs och kabelstolpe på Lidingö, vid en spänningsnivå på 70 kV.

Figur 33. Beräknat teoretiskt magnetfält, mellan Björknäs och kabelstolpe vid Myrsjön, vid en spänningsnivå på 70 kV.

Figur 34. Beräknat teoretiskt magnetfält, mellan Björknäs och kabelstolpe på Lidingö, vid en spänningsnivå på 130 kV.

Figur 35. Beräknat teoretiskt magnetfält, mellan Björknäs och kabelstolpe vid Myrsjön, vid en spänningsnivå på 130 kV.

7.3 Ljudeffekter

Ljudeffekter från kraftledningar i luft alstras när koronaurladdningar uppstår kring ledarna. Koronaurladdningar orsakas av att luften i närheten av ledare laddas upp i det elektriska fältet. Det är främst vid fuktigt väder, till exempel i dimma och regn, som koronaaktiviteten är hög. Liknande förhållanden kan också uppkomma vid snöfall. Ljudeffekterna från regionnätet är lägre än från stamnätet (220–400 kV).

Den planerade markförläggningen innebär att eventuella ljudeffekter från befintliga luftledningar kommer att upphöra.

8 Miljökonsekvenser för markkabeldelen

I detta kapitel redovisas den miljöpåverkan och de miljökonsekvenser som kan antas ske för markkabeldelen, se sträckningsbeskrivning i kapitel 4.

8.1 Landskapsbild

8.1.1 Beskrivning

Befintliga 70 kV luftledningar kommer att ersättas med markförlagda ledningar. De befintliga luftledningarna går idag bl.a. nära intill bostadsområden i Orminge och genom bostadsområdet Lilla Björknäs, se Figur 36. De frigjorda luftledningsgatorna kommer antingen att användas för framtida exploatering eller som grönområden. De markförlagda ledningarna följer i huvudsak befintliga vägar.

Figur 36. Befintlig ledningsgata i närheten av station Björknäs.

8.1.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

Befintliga luftledningar försvinner från området vilket bedöms ge positiva konsekvenser för landskapsbilden då ledningsgatan tillåts växa igen. Skogsområdena i det blivande naturreservatet Skarpnäs kommer få en mer sammanhållen karaktär. Vid behov kommer Vattenfall Eldistribution att avverka

större träd som växer på eller intill kabelschaktet. Konsekvenserna av den avverkningen bedöms som obetydliga på landskapsbilden.

Sammantaget bedöms markförläggningen medföra positiva konsekvenser för landskapsbilden.

8.2 Boendemiljö

8.2.1 Beskrivning

I markkabelutförande kommer 130 kV ledningarna att alstra magnetiska, men inga elektriska fält utanför kablarna eftersom dessa är försedda med en jordad skärm. Då årsmedelströmlasterna för 130 kV ledningarna är låga rör det sig även om låga magnetfält (se kapitel 7.2). När kablarna inledningsvis drivs med spänningsnivån 70 kV kommer magnetfältet i ledningen mellan Lidingö och Björknäs (Figur 32), som ger högst magnetfält, att vara ca 0,52 µT rakt ovanför kabeldiket. Magnetfältet klingar snabbt av för att ca 5 meter från ledningen vara nere på mycket låga nivåer (0,11 µT). När spänningsnivån ändras till 130 kV (årsmedelströmlasten oförändrad) sjunker magnetfältsnivån till ca 0,29 µT rakt ovanför kabeln.

8.2.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningsskedet

Störningarna i anläggningsskedet är tillfälliga och kan bestå av utsläpp till luft från transporter men i huvudsak av buller, se kapitel 7.8 respektive 7.9. Konsekvenserna av bullerstörningarna under anläggningsskedet bedöms dock som små. Konsekvenserna på boendemiljön bedöms således också som små.

8.2.3 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

De markförlagda ledningarna kommer i huvudsak att gå längs med vägar och inte på lokalgator genom bostadsområden. Magnetfält från markförlagda ledningar är betydligt lägre än från luftledningar. Det bostadshus som hamnar närmast de markförlagda ledningarna hamnar på ett avstånd av ca 19 meter. Huset ligger idag intill de befintliga luftledningarna och får därför en förbättring vad gäller magnetfältsnivån. Magnetfältsnivån har avklingat till noll vid det mest närliggande bostadshuset. Magnetfältsnivån kommer ligga under 0,4 µT vid gårdarna till närliggande skolor och förskolor. Vid närliggande gång- och cykelvägar och busshållplatser där människor inte stadigvarande vistas kommer magnetfältet att ligga långt under referensvärdet (rekommenderat maxvärde) på 100 µT (Arbetsmiljöverket m.fl., 2009).

Inga negativa konsekvenser av alstrat magnetfält avseende boende- och arbetsmiljö där människor stadigvarande uppehåller sig kommer uppstå från de

markförlagda ledningarna. I jämförelse med nollalternativet, att luftledningarna står kvar, blir konsekvenserna positiva.

8.3 Naturmiljö

8.3.1 Beskrivning

Ledningssträckningen går i huvudsak längs med vägar. Ledningssträckningen berör inget skyddat naturområde. Ledningssträckningen berör heller inga skyddsvärda träd.

Delsträcka 1 kommer att passera nära intill ett område med sumpskog, beläget i anslutning till Sarvträsk, se Figur 37. Sarvträsk är strandskyddat (100 m brett).

Delsträcka 2 kommer längs med Skarpövägen att gå i yttre kanten av ett naturvärde enligt Skogsstyrelsens inventering, dels som tallskog och dels som ädellövskog, se Figur 37 till Figur 38. Även en nyckelbiotop angränsar till ledningssträckningen och är belägen ut mot Telegrafberget. Området är en nyckelbiotop för barrnaturskog och hällmarksskog. Dessa områden syns förstorat i Figur 39. Områdena ingår även i Nacka kommuns grönstrukturprogram.

De sista 200 m närmast skarvplatsen vid Telegrafberget kommer kablarna att borras genom berget. Det blir ingen påverkan på nyckelbiotopen på den delsträckan.

Nacka kommun planerar att bilda naturreservatet Skarpnäs vilket sträcker sig över ett större område, från grönområdet runt Skarpnäs industriområde ut mot Halvkakssundet. Ledningssträckningen planeras i största mån följa befintlig väg ut mot Telegrafberget och kommer endast beröra yttre kanten av naturreservatet. Då Skarpövägen planeras att byggas om gör det minst intrång på kommunens planer om ledningssträckningen ligger på södra sidan om vägen.

Inom Kummelbergets industriområde växer ett antal pilträd längs med Skarpövägens västra sida. Dessa kommer i största möjliga mån att bevaras.

Vid den plats där sjökabeldelen går upp på land på Lidingösidan ligger ett barrskogsområde, vilket är klassat som nyckelbiotop, se Figur 44. Nyckelbiotopen består av gammal tallskog med inslag av lövträd, bl.a. ekar.

Figur 37. Karta över värdefulla naturområden i anslutning till delsträcka 1 av huvudalternativet.

Figur 38. Karta över värdefulla naturområden i anslutning till delsträcka 2 av huvudalternativet.

Figur 39. Karta över nyckelbiotop och naturvärde längs med Skarpövägen.

Figur 40. Berörd nyckelbiotop på Lidingö.

8.3.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningsskedet

Under anläggningsskedet sker beredningen av arbetsområdet, på vissa sträckor med avverkning och på vissa sträckor även med sprängning. Arbetsområdets bredd blir i huvudsak cirka 10 meter. I och med att sträckningen till större delen följer vägar, har behovet av avverkning i samband med förläggningen minimerats. Detta i och med att del av befintlig väg kommer kunna nyttjas som arbetsväg längs vissa sträckor. Om något större träd hamnar nära intill arbetsområdet ska det skyddas genom inbrädning.

Ut mot Telegrafberget följer ledningssträckningen Skarpövägen som går genom det planerade naturreservatet. Skarpövägen kommer vid byggskedet användas som arbetsområde. Därmed görs enbart ett mindre intrång på det planerade naturreservatet samt de naturvärden och nyckelbiotoper som angränsar ledningssträckningen. Under Telegrafberget planeras borrning, så marken i detta område kan förbli orörd.

På Lidingösidan kommer nyckelbiotopen vid landtagningsplatsen för sjökabeldelen att beröras. Sträckan mellan strandlinjen och befintlig kabelstolpe är ca 5 meter. En grävmaskin kan ta sig till platsen via den skogsstig som löper nära strandlinjen. Stigen går ca 170 meter inom nyckelbiotopen. Viss avverkning kommer behövas för att grävmaskinen ska kunna ta sig fram till kabelstolpen.

Hänsyn planeras för att minimera påverkan på nyckelbiotopen. Påverkan bedöms variera mellan obetydlig till måttlig beroende på vilka skyddsåtgärder som vidtas.

Påverkan blir obetydlig om det finns möjlighet att ta grävmaskinen till platsen med pråm, medan den blir måttlig om grävmaskinen tas till platsen via skogsstigen under blöta markförhållanden, med körskador som följd.

Åtgärder för att undvika skada på de markavvattningsanläggningar som berörs kommer att studeras närmare under detaljprojekteringsskedet.

Konsekvenserna på naturmiljön bedöms sammantaget som små.

8.3.3 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

I driftskedet kommer lågväxande vegetation att tillåtas växa ovanför kabelschaktet. Beroende på vegetationstyp kommer återväxt att börja etablera sig redan första växtsäsongen efter anläggandet inom de områden där schaktning utförts.

I driftskedet kommer ingen regelbunden röjning att ske ovanför kabeldiket. Grövre vegetation kommer dock att avverkas vid behov. På sikt kommer skogen inom befintlig ledningsgatan att likna den omkringliggande skogen. Runt sjön Svartpotten får skogsområdet en mer sammanhållen karaktär. Samtidigt försvinner en potentiell spridningskorridor för växter- och djur, och de värdefulla skogsbryn som finns längs kanterna av en luftledningsgata, vilket kan vara negativt för naturmiljön. Då luftledningsgatan idag i huvudsak går i nära anslutning till bebyggelse bedöms dock inte dess värde som spridningskorridor och skogsbryn vara lika stort som om ledningsgatan gick igenom ett skogsområde. Ledningen Björknäs-Ekbacken (Värmdö) går idag i huvudsak över hällmarker med ytligt berg eller tunt jordtäcke. Ledningsgatan kommer därmed till viss del förbli relativt öppen.

Sammantaget bedöms obetydliga negativa konsekvenser uppstå för naturmiljön i driftskedet.

8.4 Kulturmiljö

8.4.1 Beskrivning

Ett riksintresse för kulturmiljövården gällande gammal farledsmiljö sträcker sig från Stockholms inlopp till Stockholm via Vaxholm. Riksintresset innefattar även gammal militärmiljö. Området går in över land i Nacka och Lidingö kommun. Markkabelsträckningen planeras passera detta område med ca 660 meter på Nackasidan, se Figur 41.

I Orminge, finns flerbostadsbebyggelse från 60-talet som anses av värde för kulturmiljövården enligt Nackas kulturmiljöprogram. Ledningssträckningen är planerad längs befintliga vägar och undviker därmed dessa områden.

Det ligger inga kulturlämningar i direkt anslutning till ledningssträckningen. I området vid Myrsjöskolan i Nacka kommun låg det tidigare en kulturlämning betecknat som plats med tradition (RAÄ nr [redacted]). Den är idag undersökt och borttagen. Väster om Myrsjöskolan finns uppgift om en begravningsplats (RAÄ nr [redacted]

Figur 41. Karta över kulturmiljö i anslutning till huvudalternativet.

8.4.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningsskedet

Ingen kulturlämning bedöms beröras av kabelförläggningen. Om tidigare okända kulturlämningar påträffas under anläggningsarbetet ska arbetet avbrytas och länsstyrelsen kontaktas enligt Kulturmiljölagen (1988:950).

Inga negativa konsekvenser för kulturmiljön bedöms uppstå under anläggningsskedet.

8.4.3 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

Inga negativa konsekvenser för kulturmiljön bedöms uppstå under driftskedet.

8.5 Rekreation och friluftsliv

8.5.1 Beskrivning

Området för det planerade naturreservatet Skarpnäs i Nacka kommun anses vara av betydelse för upplevelse och rekreationsvärden, se Figur 37 och Figur 38.

8.5.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningsskedet

Påverkan i form av arbetsmaskiner samt buller från maskiner kommer att innebära konsekvenser för rekreationsvärdena i direkt anslutning till markkabelförläggningen under anläggningsskedet. Konsekvenserna bedöms sammantaget som små, då förläggningen i huvudsak följer befintliga vägar.

8.5.3 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

I början av driftskedet kommer spår av avverkningen synas i markkabelområdet men vegetation tillåts etablera sig ovan kabeldiket. Avvecklingen av de befintliga 70 kV luftledningarna bedöms medföra positiva konsekvenser för människor som vistas i skogsområdena och bostadsområden intill luftledningarna. Vegetationen i kraftledningsgatorna får växa naturligt.

8.6 Hushållning med Naturresurser

8.6.1 Beskrivning

Naturresurser i form av kabelsand kommer att användas för skyddsfyllning runt kablarna i kabelschakten. Kabelsanden utgörs ibland av naturmaterial och ibland av finkrossat material. Materialet ska ha max 8 mm kornstorlek och vara fritt från vassa kanter.

Ledningssträckningen följer Mensättravägen på dess västra sida och angränsar där ett markavvattningsområde för Sarvträsk, tillhörande Mensättra torrläggningsföretag, se Figur 37.

8.6.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningsskedet

Mängden kabelsand som behövs för anläggningen är grovt beräknad till 4 800 m^3 baserat på ett sanddjup på 3 dm.

Vid markkabelförläggning avverkas skogen i en ca 10 m bred gata. Då kabelsträckningen i största mån följer befintliga vägar kan trädavverkning minimeras i och med att del av befintlig väg kan användas som arbetsväg längs

vissa sträckor. Markkabelförläggningen berör inga områden med produktionsskog.

Utbyggnadsförslaget bedöms ge obetydliga konsekvenser på hushållningen med naturresurser om finkrossat material används som skyddsfyllning. Om natursand används bedöms konsekvenserna som måttliga.

8.6.3 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

Utbyggnadsförslaget bedöms inte medföra några negativ konsekvenser på hushållningen med naturresurser i driftskedet.

8.7 Infrastruktur och trafik

8.7.1 Beskrivning

Ungefär 10 korsningar med vägar sker längs med ledningssträckningen. Metod för korsning av vägar bestäms i detaljprojekteringsskedet.

8.7.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningsskedet

Större vägar korsas normalt genom tryckning/borrning och mindre vägar genom schaktning. Vid vägschaktning kommer kabelrör att läggas och därefter fylls schaktet igen, så att vägen snabbare går att använda igen. Sidvis schaktning av vägarna kommer att ske så att de kan hållas framkomliga. Vid kabelförläggning längs med befintliga vägar kan framkomligheten periodvis komma att begränsas av schaktmaskin och materialtransporter.

För att minimera negativa konsekvenser för busstrafik under anläggningsskedet kommer samråd ske med Trafikförvaltningen samt aktuell bussentreprenör.

Framkomlighet på de vägar som planeras att korsas med tryckning/borrning kommer inte att begränsas.

Konsekvenserna bedöms sammantaget som små.

8.7.3 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

I driftskedet påverkas trafiken enbart vid eventuella reparationer. I övrigt bedöms ingen påverkan ske under driftskedet. Konsekvenserna bedöms därför bli obetydliga.

8.8 Buller och vibrationer

8.8.1 Beskrivning

Eventuella buller- och vibrationsstörningar är begränsade till anläggningsskedet.

8.8.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningsskedet

Under anläggningsskedet kommer buller från arbetsmaskiner och arbetsfordon att tillfälligt påverka närområdet genom tillskott av buller.

För att minimera negativ påverkan under anläggningsskedet planeras arbetet till vardagar mellan klockan 07.00-19.00. Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15) bedöms inte överskridas. Vid arbete i närheten av bebyggelse bör inte arbetsmoment som kan leda till höga ljudnivåer, i detta fall sprängning vid eventuella bergsschakt, utföras direkt på morgonen för att minimera olägenheter i form av buller för närboende.

Inför sprängning ska entreprenören genomföra en riskanalys enligt svensk standard 4604866 för att kartlägga vibrationskänsliga byggnader. Skonsam sprängning kan nyttjas om bergschaktsarbeten måste utföras i närheten av bebyggelse samt om bergschakten kommer att vara grunda.

Den samlade bedömningen är att miljökonsekvenserna av buller och vibrationer under anläggningsskedet blir små.

8.8.3 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

De markförlagda ledningarna alstrar inga hörbara ljud. Inga konsekvenser av buller och vibrationer bedöms därmed uppstå under driftskedet.

8.9 Utsläpp till luft

8.9.1 Beskrivning

Källor till utsläpp till luft vid markkabelförläggning är avgaser från de arbetsmaskiner som används, samt från transporter till och från arbetsområdet.

Vattenfall Eldistribution ställer krav på sina entreprenörer enligt miljöledningssystem ISO 14001. I detta dokument anges de miljökrav som ska gälla för entreprenader på eller invid Vattenfall Eldistributions anläggningar.

8.9.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningsskedet

Under anläggningsskedet kommer vissa utsläpp till luft att förekomma från arbetsmaskiner och arbetsfordon. Maskinparken består normalt av grävmaskiner, borrmaskiner, kompressorer samt transportfordon för material och schaktmassor. Vid arbetet kommer maskinparken att släppa ut avgaser i huvudsak bestående av kolväten, kvävedioxider och partiklar till närområdet. Tillskottet av luftföroreningar från maskinparken är tillfällig och utgör endast en mycket liten del av den totala mängden utsläpp i närområdet.

Konsekvenserna av utsläppen från maskinparken bedöms som obetydliga.

8.9.3 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

I driftskedet kan det uppkomma små och tillfälliga utsläpp av avgaser från arbetsmaskiner och arbetsfordon. Konsekvenserna av detta bedöms som obetydliga.

8.10 Förorenad mark

8.10.1 Beskrivning

Vid Telegrafberget ligger två områden klassade som förorenad mark, se Figur 42. Det område som ligger vid stranden är en tidigare utlastningsstation för fotogen och bensin, Caltex utlastningsstation. Platsen är bedömd att vara av stor risk och inga saneringsåtgärder har utförts. Avståndet till ledningssträckningen är ca 160 meter. Den planerade kabelförläggningen bedöms därmed inte beröra det potentiellt förorenade området.

Det område som är beläget öster om Telegrafberget är Telegrafbergets oljedepå. Den hör ihop med Caltex utlastningsstation och undersökningar av området planeras i samband med ny detaljplan inför kommande exploatering. Området är klassat som stor risk. Oljedepån ligger norr om Skarpövägen och kabelförläggningen är planerad söder om vägen, i vägens bakslänt. Risken för att höjdområdet söder om vägen är förorenat bedöms som liten.

Figur 42. Karta med potentiellt förorenade områden inom Nacka och Lidingö kommun.

8.10.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningsskedet

Schaktarbetet intill föroreningsområdena ska utföras med extra försiktighet och uppmärksamhet från entreprenören. Lukt- och okulärbesiktning av schaktmassorna ska utföras av entreprenören.

Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå om ovanstående försiktighetsåtgärder vidtas av entreprenören. Om förorenade massor skulle påträffas måste arbetet avbrytas och tillsynsmyndigheten (berörd kommun) och Vattenfall Eldistribution kontaktas.

8.11 Utsläpp till mark och vatten

8.11.1 Beskrivning

Vattenfall Eldistribution ställer krav på sina entreprenörer enligt sitt miljöledningssystem (certifierat ISO 14001). I detta ledningssystem anges de miljökrav som ska gälla för entreprenader på eller invid Vattenfall Eldistributions anläggningar.

8.11.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningskedet

Under normalt arbetsförfarande i anläggningsskedet ska mark och vatten inte påverkas negativt av olika utsläpp. Vid ett maskinhaveri, oljespill eller vid annan olycka kan dock en viss påverkan ske. Vid entreprenadupphandling ställs krav på att arbetsmaskiner ska använda miljöanpassade, biologiskt nedbrytbara smörj- och hydrauloljor samt propylenglykol. Lastbilar ska köras på miljöklass 1 diesel. Röjsågar, motorsågar etc. bör köras på alkylatbränsle. Uppställning av bränsletankar och dyl. skall ske på plats som utvalts med hänsyn till att begränsa de miljöskador som kan uppstå vid läckande/utsläpp, hänsyn ska också tas till risk för påkörning, närhet till avlopp m.m. Entreprenören ska även ha dokumenterade rutiner för hantering av miljöolyckor.

Med vidtagna skyddsåtgärder bedöms konsekvenserna som obetydliga.

8.11.3 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

Vid ett maskinhaveri, oljespill eller vid annan olycka i samband med reparationsarbeten kan en påverkan ske. Med vidtagna skyddsåtgärder beskrivna i föregående avsnitt bedöms konsekvenserna bli obetydliga.

9 Miljökonsekvenser för sjökabeldelen

I detta kapitel redovisas den miljöpåverkan och de miljökonsekvenser som kan antas ske för sjökabeldelen, se sträckningsbeskrivning i kapitel 4.

9.1 Landskapsbild

9.1.1 Beskrivning

Den befintliga sjökabeln, vilken idag går från Sicklaön i Nacka rakt över till Lidingö, där den ansluter till befintlig luftledning, kommer ersättas med en ny sjökabel.

Figur 43. Foto över Halvkakssundet i riktning mot Lidingö. Fotot är taget från Telegrafberget.

9.1.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

Sjökabelförläggningen kommer inte ge negativa konskevenser på landskapsbilden.

9.2 Boendemiljö

9.2.1 Beskrivning

Det finns inga bostadshus i närheten av landtagningsplatserna. Närmast landtagningsplatsen på Lidingösidan ligger en ambassadbyggnad på ca 70 m avstånd.

9.2.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningsskedet

Obetydliga bullerstörningar för närboende intill sjökabelsträckan bedöms uppstå under sjökabelförläggningen.

9.2.3 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå på boendemiljön intill sjökabelsträckan.

9.3 Naturmiljö

9.3.1 Beskrivning

Ledningssträckningen går i huvudsak inom vattenförekomsten Askrikefjärden, men till viss del även inom vattenförekomsten Lilla Värtan. Askrikefjärden har av Svealands kustvattenvårdsförbund bedömts ha otillfredsställande ekologisk status medan Lilla Värtan har klassificerats som ett kraftigt modifierat vatten beroende på påverkan av hamnverksamheten, med en måttlig ekologisk potential. Askrikefjärden har bedömts ha god kemisk status, medan Lilla Värtan ej uppnår god kemisk status. Den planerade kabelförläggningen bedöms inte påverka den ekologiska statusen.

Nacka kommun har inventerat kommunens marina kustområden. Tio habitat (livsmiljöer) med liknande djup och vågexponering naturvärdesbedömdes i förhållande till varandra. Detta gav en relativ skala mellan 1-9 där de grunda bottnarna på 0-3 meters djup får de högsta naturvärdena (klasserna 1-3). De djupare bottnarna har mindre vegetation och därmed även lägre naturvärden. De något djupare bottnarna på 3-6 meters djup har inte lika välutvecklade växtsamhällen och får något lägre naturvärden (4-5). Lägst naturvärde (8-9) har bottnar utan eller med endast lite vegetation, innanför Baggenstäket är det bottnar djupare än 6 meter och utanför Baggenstäket djupare än 10 meter (Nacka kommuns kustprogram, 2011). Vid landtagningspunkten går ledningssträckningen mellan två bottenområden inom kustprogrammet med förhållandevis lågt

naturvärde då djupet överstiger 6 meter, se Figur 44 och Figur 45. Norr om Danmarksholme finns även ett område med något högre naturvärde (djup 3-6 m).

Utökat strandskydd om 300 meter råder upp över land längs med Nackas kuststräcka. Ut i sjön är strandskyddet 100 meter. Inget strandskydd förekommer vid landstigningsplatsen på Lidingösidan.

Strax väster om landtagningsplatsen på Lidingösidan finns ett uppväxtområden för abborre och gös.se Figur 44.

Figur 44. Karta över strandskyddsområden, vattenförekomster, värdefulla naturområden samt kartlagda habitat i anslutning till delsträcka 3 av huvudalternativet.

Figur 45. Detaljkarta över landtagningsplats och Nackas kustprogram med kartlagda bottenområden vid Telegrafberget.

9.3.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningsskedet

För att undvika påverkan på biologiskt liv och reproduktion planeras inget arbete under perioden maj-augusti. Arbetet med sjökabeldelen planeras istället att utföras under hösten alternativt tidig vår.

Då kablarna planeras att läggas ned direkt på botten bedöms grumlingen vid anläggningsskedet bli liten och kortvarig. Då bottengeologin vid landtagningspunkterna består av grövre material i form av sten, grus och sand, bedöms även grumlingen i samband med schaktningen bli liten. Konsekvenserna på naturmiljön bedöms bli små.

Ledningssträckningen passerar enligt SGUs kartor områden med gasfickor. Enligt kartläggningen av havsbotten utförd i december 2013 fanns det inga tecken på gashaltiga bottensediment i de områden sjökablarna passerar.

9.3.3 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

Påverkan på naturmiljön längs sträckningen bedöms som obetydlig under driftskedet.

9.4 Kulturmiljö

9.4.1 Beskrivning

Ett riksintresse för kulturmiljövården gällande gammal farledsmiljö sträcker sig från Stockholms inlopp till Stockholm via Vaxholm. Riksintresset innefattar även gammal militärmiljö. Området berör Halvkakssundet, se Figur 46.

Figur 46. Karta över kulturmiljö i anslutning till huvudalternativet.

På Lidingösidan finns en fartygs-/ båtlämning registrerat och på Nackasidan finns sex fartygs – båtlämningar registrerade inom cirka 200 meters avstånd från sjökabelsträckningen, se Figur 46 och Tabell 3.

Vid bottenkartläggningen som utfördes i december 2013 av mätföretaget Clinton Mätkonsult AB registrerades även de föremål och vraklämningar som fanns i området. Den plats där fartygs-/ båtlämningen Boo 49 förväntats ligga visade inga vraklämningar.

Tre lämningar av eventuella vrak registrerades vid detta tillfälle, vilka inte tidigare har blivit registrerade. Dessa är markerade i Figur 46 med beteckningarna C 1, C12 och C 19.

Tabell 3. Marina fartygs-/båtlämningar i Riksantikvarieämbetets databas Fornsök samt möjliga fartygslämningar som registrerats av Clinton Mätkonsult AB. Samtliga inom 200m från sjökabelsträckningen.

RAÄ-nummer	Avstånd/ riktning från centrum av sträckning (m)	Undersökt
Boo 49	80 (s)	Ej undersökt
Boo 70	194 (v)	Ej undersökt
Nacka 218	104 (so)	Ej undersökt
Nacka 220	138 (so)	Ej undersökt
Nacka 198	170 (so)	Delvis undersökt
Nacka 221	97 (so)	Ej undersökt
Lidingö 86	160 (v)	Ej undersökt
C 1	74 (v)	Reg. av Clinton
C 12	30 (n)	Reg. av Clinton
C 19	51 (s)	Reg. av Clinton

Efter beslut av länsstyrelsen 2014-03-06 kommer Clintons sonarmaterial att granskas av Bohusläns museum i en s.k. arkeologisk utredning, etapp 1. Om någon fartygs-/båtlämning visar sig utgöra en fornlämning kommer sträckningen i första hand att anpassas så att erforderliga skyddsavstånd kan hållas till fornlämningen.

9.4.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningsskedet

Ingen kulturlämning bedöms beröras av kabelförläggningen. Fortsatt dialog kommer hållas med länsstyrelsen rörande erforderliga skyddsavstånd till närliggande fartygs-/båtlämningar.

Inga negativa konsekvenser för kulturmiljön bedöms uppstå under anläggningsskedet.

9.4.3 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

Inga negativa konsekvenser för kulturmiljön bedöms uppstå under driftskedet.

9.5 Rekreation och friluftsliv

9.5.1 Beskrivning

Norr om ledningssträckningen vid Telegrafberget ligger Telegrafberget Marin AB med tillhörande platser för småbåtar. Från Telegrafberget är det utsikt över Stockholms inlopp. Enligt Nacka kommuns digitala utflyktskarta finns inga badplatser vid stranden nedanför Telegrafberget. Enligt Nacka kommuns hemsida är det fritt fritidsfiske längs med hela ostkusten.

Öster om anslutningspunkten på Lidingö finns en del privata bryggor. Det finns ingen badplats i nära anslutning till sjökabelsträckningen.

9.5.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningsskedet

Påverkan i form av arbetsmaskiner samt buller från maskiner kommer att innebära konsekvenser för rekreationsvärdena i direkt anslutning till sjökabelförläggningen under anläggningsskedet. Anläggningsskedet är dock mycket kortvarigt.

9.5.3 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

Inga negativa konsekvenser för rekreation och friluftsliv bedöms uppstå under driftskedet.

9.6 Infrastruktur och trafik

9.6.1 Beskrivning

Halvkakssundet är en del av huvudinloppet till Stockholm och är därmed ett mycket trafikerat vattenområde. Farleden har farledsklass 1, det vill säga farled som frekventeras av de största fartygen. Stockholms Hamnar hade ca 5 500 anlöp (ankomster) till Stockholms hamnområden under 2012. Till det tillkommer skärgårdstrafiken som Stockholms Hamnar uppskattar till ca 10 000 anlöp per år samt alla fritidsbåtar.

9.6.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningsskedet

För att minimera påverkan på sjötrafiken får tidpunkten för sjökabelförläggning anpassas i möjligaste mån. I dialog med Sjöfartsverket kommer den lämpligaste tidpunkten för förläggningen att utredas. För att undvika påverkan på sjötrafiken under den mest intensiva perioden planeras inget arbete under maj-augusti. Arbetet med sjökabeldelen planeras istället att utföras under hösten alternativt tidig vår.

9.6.3 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

Vid ett motorhaveri inom aktuellt område är sannolikheten störst att fartyget söker sig till Lidingösidan för en nödankring. Söder om Högudden på Lidingösidan finns bäst utrymme för ett stillastående fartyg. Där ligger fartyget ur vägen ifrån den mest intensiva farledstrafiken. En risk med att ha längsgående sjökablar i ett vattenutrymme såsom runt Högudden är att ett fartyg kan dra sig för att nödankra med de följdrisker det innebär i form av kollision mot land eller andra båtar.

Den valda sträckningen har inga längsgående sjökablar på Lidingösidan utan korsar farleden relativt vinkelrätt, i ungefär samma sträckning som nuvarande sjökablar. Inga incidenter har skett till följd av de befintliga sjökablarna. Den valda sträckningen innebär istället längsgående sjökablar på Nackasidan och visst intrång i farleden. Den valda sträckningen bedöms dock av Sjöfartsverket medföra minst risk för negativa konsekvenser vid en haverisituation.

I jämförelse med nollalternativet innebär sjökabelsträckningen negativa konsekvenser på infrastruktur och trafik i och med att den nya sträckningen medför ett större intrång i farleden än befintlig ledning. Passerande båtar/fartyg får en längre sjökabel att hålla koll på vid en eventuell ankring. Ankring i denna trafikerade del av Halvkakssundet är dock inte särskilt vanligt förekommande. Konsekvenserna bedöms som små.

Vattenfall avser att lämna in en ansökan om ankringsförbud på den del av sjökabelsträckan som korsar farleden och där Vattenfall har ankringsförbud för 70 kV ledningen idag.

9.7 Buller och vibrationer

9.7.1 Beskrivning

Obetydligt buller uppstår under förläggningen av sjökabeldelen. Om sprängning krävs vid landtagningsplatserna kan kortvarigt buller och vibrationer uppstå i samband med det.

9.7.2 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningsskedet

Eventuella buller- och vibrationsstörningar blir mycket tillfälliga och begränsade. Inga bostadshus finns i direkt anslutning till landtagningsplatserna och få människor vistas i närheten av landtagningsplatserna. Obetydliga konsekvenser bedöms uppstå tillföljd av buller och vibrationer.

9.7.3 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i driftskedet

Sjökablar alstrar inga hörbara ljud. Inga konsekvenser av buller och vibrationer bedöms därmed uppstå under driftskedet.

9.8 Utsläpp till luft

9.8.1 Beskrivning

Se avsnitt 8.9. Sjökabelförläggningen går mycket snabbare än markkabelförläggningen och ger därmed än mindre tillskott av luftföroreningar. Konsekvenserna bedöms bli obetydliga under anläggningsskedet.

9.9 Förorenad mark

Föroreningssituationen i Stockholms inlopp har kartlagts av Sveriges Geologiska Undersökning (SGU). Den station som ligger närmast ledningssträckningen är Käppala där det har uppmätts höga halter av kvicksilver och krom i ytsedimenten. Vid nedläggning av sjökablarna kan sedimenten tillfälligt virvlas upp. Grumlingen bedöms dock bli mycket begränsad då kablarna planeras att endast läggas ned på botten, för att sedan få sjunka ned i sedimentet av sin egen tyngd.

Vid Telegrafbergets strand ligger en tidigare utlastningsstation för fotogen och bensin, Caltex utlastningsstation. Platsen är bedömd att vara av stor föroreningsrisk och inga saneringsåtgärder har utförts. Avståndet till ledningssträckningen är ca 160 meter, se Figur 42.

I samband med mätföretaget Clinton mätteknik ABs kartläggning av havsbotten gjordes ett miljöprovtagningsförsök intill landtagningsplatserna på Nacka och Lidingö. Landtagningsplatserna har tydliga erosionsbottnar med grövre material. Bottensedimentet visade sig vara alltför grovt och hårt på båda platserna för att kunna få upp sedimentproppar. Inga analyser kunde därmed göras. Föroreningar är partikelbundna och binds i första hand till ler- och gyttjepartiklar. Vanligen finner man de högsta halterna av de flesta föroreningar i ackumulationsbottnar med finmaterial. Bedömningen är därmed att det inte finns förorenat sediment i anslutning till landtagningsplatserna.

9.9.1 Påverkan, skyddsåtgärder och konsekvenser i anläggningsskedet

Kablarna kommer att schaktas ned i bottensedimenten närmast land för att skydda kablarna där det är som grundast. I övrigt kommer kablarna läggas ned direkt på botten.

Då botten närmast land utgörs av erosionsbottnar med grövre material bedöms risken som liten att schaktarbetet skulle medföra spridning av föroreningar.

Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå.

9.10 Utsläpp till mark och vatten

9.10.1 Beskrivning

Se avsnitt 8.11.

10 Samlad bedömning

10.1 Miljökonsekvenser

Anläggningsskedet

Markkabelförläggningen kommer att i viss mån påverka framkomligheten för fordonstrafik och gång- och cykeltrafik i och med att merparten av kabelsträckan följer befintliga vägar och korsar ett antal vägar. Båttrafiken i Halvkakssundet är omfattande. Tidpunkten för sjökabelförläggningen får anpassas i möjligaste mån för att minimera påverkan på båttrafiken.

Naturmiljön kommer att påverkas under anläggningsskedet genom avverkning och schaktning. Då kabelsträckningen i huvudsak följer befintliga vägar minimeras dock avverkningsbehovet. Konsekvenserna bedöms sammantaget som små med de skadeförebyggande åtgärder som planeras.

Sjökabelsträckningen går utanför kända lek- och uppväxtområden för fisk och berör inget värdefullt kustområde inom Nackas kustprogram. Grumlingspåverkan bedöms bli liten och kortvarig i och med att kablarna planeras att läggas direkt på botten förutom närmast strandlinjen där de planeras att schaktas ned i botten. Vid de grundare områdena består bottensedimentet av grövre material som grumlar mindre än finsediment. Konsekvenserna bedöms bli små.

Driftskedet

Kabelförläggningen innebär att knappt 5,5 km luftledningar försvinner vilket är positivt för landskapsbilden, boendemiljön samt rekreation och friluftsliv. Den markförlagda ledningen innebär en påverkan på naturmiljön då inga större träd får växa ovanför kabelschaktet. Sammantaget bedöms ombyggnaden från luftledning till markkabel innebära positiva konsekvenser för miljön och människors hälsa. Sjökabeldelen innebär små negativa konsekvenser för sjötrafiken.

10.2 Miljömålsuppfyllelse

De miljömål som bedömts vara relevanta för projektet redovisas i avsnitt 5.3.1. Markförläggning av ledningarna bedöms inte motverka möjligheterna att uppfylla några av de angivna miljömålen: påverkan på det akvatiska livet blir liten och kortvarig då kablarna bara läggs ned på bottnar med finsediment, sträckningen följer befintliga vägar och berör endast kanten av värdefulla naturområden, magnetfältet från ledningarna är lågt. Projektet bidrar till uppfyllelsen av miljömålet God bebyggd miljö.

10.3 Miljökvalitetsnormer

10.3.1 Miljökvalitetsnormer för utomhusluft

Utsläppen till luft är mycket små och utbyggnaden kommer inte att bidra till att någon miljökvalitetsnorm överskrids.

10.3.2 Miljökvalitetsnormer för vattenförekomster

Sjökabelförläggningen bedöms inte påverka den ekologiska eller kemiska statusen för vattenförekomsterna Askrikefjärden och Lilla Värtan.

10.4 Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

MB 2 kap. 2§, Kunskapsprincipen

I miljökonsekvensbeskrivningen redovisas bedömda konsekvenser för verksamhetens påverkan på omgivningen. Vattenfall Eldistribution anser att man som verksamhetsutövare och genom anlitade konsulter och entreprenörer besitter erforderlig kunskap för att bedriva verksamheten.

MB 2 kap. 3§, Försiktighetsprincipen

Vid byggnation av ledningarna kommer försiktighet att iakttas för att minska störning på omkringboende och miljön.

MB 2 kap. 4§, Produktvalsprincipen

Vattenfall Eldistribution utvärderar kemikalier som ingår i anläggningar och strävar efter att minska påverkan från kemiska produkter.

MB 2 kap. 5§, Kretsloppsprincipen

Markförläggningen möjliggör rasering av befintlig luftledning. Vid skrotning av stolpar och ledning kan metallerna tas omhand för material- eller energiåtervinning.

MB 2 kap. 6§, Lokaliseringsprincipen

Ledningssträckningen följer huvudsakligen kanten av befintliga vägar och befintliga ledningsgator vilket minimerar intrånget i naturområden och exploaterbara ytor.

10.5 Sammanfattande bedömning

Sammantaget bedöms projektet ge små negativa konsekvenser i anläggningsskedet och obetydliga konsekvenser i driftskedet. Inte heller medför projektet några negativa konsekvenser för de nationella miljömålen och miljökvalitetsnormerna. Projektet bidrar till uppfyllelsen av miljömålet God bebyggd miljö.

11 Fortsatt arbete

En anmälan om vattenverksamhet kommer att skickas in till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Fortsatt dialog kommer att hållas med Länsstyrelsen rörande arkeologiska utredningar och vid behov kommer erforderliga tillstånd för att schakta och lägga ned kabel i närheten av en fornlämning att sökas.

Strandskyddsdispens kommer att sökas hos Nacka kommun för kabelförläggning inom strandskyddsområde.

12 Referenser

Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen, Strålsäkerhetsmyndigheten, 2009. Magnetfält och hälsorisker.

Nacka kommun, 2009, Antagandehandling Dnr KFKS 2001/108214 projekt 9395 ”Detaljplan för [redacted] m fl. Telegrafberget i Boo, Nacka kommun”

Nacka kommun, 2010, Dnr KFKS 2007/371 214 projekt 9310 ”Detaljplan för fastigheten [redacted] m fl. Boo Hembygdspark, Nacka kommun”

Nacka kommun, kulturmiljöprogram http://www.nacka.se/web/bo_bygga/projekt/oversiktlig_ny/kulturmiljo/Sidor/default.aspx

Nacka kommun, kustprogram http://www.nacka.se/web/bo_bygga/projekt/oversiktlig_ny/kustprogram/Sidor/default.aspx

Nacka kommun, miljökvalitetsnormer http://www.nacka.se/web/fritid_natur/naturochparker/kustvatten/Sidor/mal.aspx

Nacka kommun, översikt gällande detaljplaner. http://www.nacka.se/web/bo_bygga/dp-lagakraft/Sidor/default.aspx

Nacka kommun, översikt Telegrafberget http://www.nacka.se/web/bo_bygga/projekt/boo_karta/telegrafberget/Sidor/default.aspx

Nationella miljömål, http://www.miljomal.se/

Naturvårdsverket, Naturvårdsverkets allmänna råd om buller, NFS 2004:15 www.naturvardsverket.se/Documents/foreskrifter/nfs2004/NFS2004_15.pdf

Riksantikvarieämbetets databas, Fornsök http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html

VISS, 2014, Vatteninformationssystem Sverige, Länsstyrelsen, http://www.viss.lansstyrelsen.se/MapPage.aspx

SGU, Sveriges Geologisk Undersökning, förorenade områden http://www.sgu.se/sgu/sv/samhalle/miljo/fororenade-omraden/

Stockholms Ström, http://www.stockholmsstrom.net/

Sveriges Riksdag, kulturmiljölagen http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Lag-1988950-om-kulturminnen_sfs-1988-950/

Nätkoncession för linje

Nya markförlagda 130 kV ledningar i Nacka kommun med anslutning till Lidingö via sjökabel.
Inom Nacka och Lidingös kommuner.

Skala 1:40 000 i A4
Terrängkartan blad 10Ino

0 0,5 1 km

Ny mark- och sjöförlagd ledning som koncessionsansökan avser

Befintlig sjökabel och luftledning som tas bort

2014-05-06

BILAGA 1. TEKNISK BESKRIVNING 130 kV

130 kV ledning mellan station Björknäs och kopplingspunkt vid Myrsjön

Anläggningsägare: Vattenfall Eldistribution AB, Org. nr. 556417-0800

Adress:

Telefon: 08-739 50 00

Anläggningen är planlagd av: Vattenfall Eldistribution AB

1. KRAFTLEVERANS TILL/FRÅN ANLÄGGNINGEN

Region/Fördelningsstation: ÄT53 Björknäs KT326 Ekbacken

Direktjordat [ ]

Nollpunkt [X[1)]]

2. HÖGSPÄNNINGSLEDNING

Konstruktionsspänning 145 kV

Systemspänning (spänning som ledningen avses drivas tills vidare med) 77 kV

Från	Till	Lednings-klass	Längd km	Ledning typ,area	Stolp konstr	Kortslutnings-skydd	
						A*	sek
Björknäs	Myrsjön	n/a	1,8	Kabel 2x1200 per fas		*1	*1

3. ANLÄGGNINGARNA BERÖR:

[X] Allmän väg

[ ] Järnväg

[ ] Område för sjötrafik

[ ] Område för flygtrafik

[X] Annan korsande ledning

BILAGA 1. TEKNISK BESKRIVNING 130 kV

4. ÖVRIGA ANTECKNINGAR:

*1) Gäller vid drift med systemspänning 77 kV

*2) Skyddsinställningar kommer att uppfylla de krav som starkströmsföreskrifterna erfordrar.

5. UNDERTECKNANDE

Solna 2014-05-05

Ort och datum

[redacted]

(anläggningsinnehavare)

Namnförtydligande

[redacted]

BILAGA 1. TEKNISK BESKRIVNING 130 kV

130 kV ledning mellan kopplingspunkt på Lidingö och station Björknäs

Anläggningsägare: Vattenfall Eldistribution AB, Org. nr. 556417-0800

Adress:

Telefon: 08-739 50 00

Anläggningen är planlagd av: Vattenfall Eldistribution AB

1. KRAFTLEVERANS TILL/FRÅN ANLÄGGNINGE N

Region/Fördelningsstation: ÄT53 Björknäs, ÄT521 Koltorp, ÄT523 Högberga

Direktjordat [ ]

Nollpunkt [X[1)]]

2. HÖGSPÄNNINGSLEDNING

Konstruktionsspänning 145 kV

Systemspänning (spänning som ledningen avses drivas tills vidare med) 77 kV

Från	Till	Lednings-klass	Längd km	Ledning typ,area	Stolp konstr	Kortslutnings-skydd	
						A*	sek
Lidingö	Björknäs	n/a	6	Kabel 2x1200 per fas		*2	*2

3. ANLÄGGNINGARNA BERÖR:

[X] Allmän väg

[ ] Järnväg

[X] Område för sjötrafik

[ ] Område för flygtrafik

[X] Annan korsande ledning

4. ÖVRIGA ANTECKNINGAR:

BILAGA 1. TEKNISK BESKRIVNING 130 kV

*1 Gäller vid drift med systemspänning 77 kV

*2 Skyddsinställningar kommer att uppfylla de krav som starkströmsföreskrifterna erfordrar.

5. UNDERTECKNANDE

Solna 2014-05-05

Ort och datum

[redacted]

(anläggningsinnehavare)

Namnförtydligande

[redacted]

STOCKHOLMS STRÖM

Nytt elnät i Stockholmsregionen

Nya markförlagda 130 kV ledningar i Nacka kommun med anslutning till Lidingö kommun via sjökabel

Samrådsredogörelse

April 2014

STOCKHOLMS STRÖM
Svenska Kraftnät, Vattenfall och Fortum
samarbetar för att förstärka och förnya
elnätet i Stockholmsregionen.
www.stockholmsstrom.net

VATTENFALL

Projektorganisation

Vattenfall Eldistribution AB

169 92 STOCKHOLM

Projektledare: [redacted]
Mark och tillståndsfrågor: [redacted]
Samordnare MKB och tillstånd: [redacted] (Sweco)

Samrådsredogörelse

Pöyry SwedPower AB

Box 24015
104 50 STOCKHOLM

Uppdragsledare: [redacted]
Handläggare MKB: [redacted]
[redacted]g
Förprojektering: [redacted]
[redacted]

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Som en del av det övergripande projektet Stockholms Ström planerar Vattenfall Eldistribution AB att ersätta befintliga 70 kV luftledningarna med markförlagda 130 kV kablar i Nacka, på sträckorna mellan Sicklaön och station Björknäs samt mellan Björknäs och kabelstolpe vid Myrsjön. Markförläggningen innebär även att befintlig sjökabel mellan Lidingö och Nacka behöver ersättas med ny sjökabel i ny sträckning. Knappt 5,5 km luftledningar kommer att plockas bort. Anledningen till att 70 kV ledningarna ersätts med 130 kV är att Vattenfall planerar en successiv ombyggnad av 70 kV nätet i Storstockholm till ett 130 kV nät för att i framtiden kunna öka nätets kapacitet. Ledningarna kommer dock att driftsättas med spänningsnivån 70 kV och det är oklart när en övergång till 130 kV kommer att ske.

Samråd har genomförts avseende planerad kabelförläggning och planerad vattenverksamhet. Sjökabelförläggning är anmälningspliktig verksamhet enligt 19 § punkt 8 i Förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m..

Samråd enligt 6 kap 4 § miljöbalken samt 11 kap miljöbalken genomfördes under sommaren 2013. Två kompletterande samrådsutskick gjordes efter samrådet till följd av de sträckningsjusteringar som gjordes för att tillmötesgå inkomna synpunkter under samrådet.

1.2 Syfte

Denna samrådsredogörelse utgör en bilaga till miljökonsekvensbeskrivningen som i sin tur utgör underlag till koncessionsansökan och anmälan om vattenverksamhet.

I denna samrådsredogörelse sammanfattas samtliga inkomna yttranden och Vattenfall Eldistribution bemöter de inkomna synpunkterna.

2 Samrådets genomförande

Vattenfall Eldistribution inledde samrådsprocessen genom att hålla inledande möten med Nacka kommun (2012-02-03, 2012-11-05, 2013-03-13, 2013-05-27, samt 2013-05-30) för att reda ut vilka områden som kommunen kommer att vilja exploatera och för att stämma av sträckningsförslaget. Möten med Lidingö kommun hölls 2012-11-16 samt 2013-06-20. Möte med Boo Energi hölls 2013-06-26.

Ett samrådsunderlag (juni 2013) som beskriver planerad mark- och sjökabelförläggning skickades den 9 juli 2013 ut på remiss till länsstyrelsen, berörda kommuner (Nacka och Lidingö) och enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten. De enskilda som antagits särskilt berörda av projektet är fastighetsägare inom 20 meter från den föreslagna ledningssträckningen. Samrådsunderlaget skickades även ut till övriga berörda myndigheter, företag och organisationer, se Tabell 1. Närboende och allmänhet informerades genom en annons i lokaltidningarna Mitt i Nacka, Mitt i Lidingö och Nacka Värmdö Posten 2013-07-09 samt 2013-08-13 (se Figur 1).

Tabell 1. Myndigheter, företag och organisationer som ingått i samrådet.

Myndigheter	Företag	Ideella organisationer
Länsstyrelsen i Stockholms län	Stockholms Hamnar	Naturskyddsföreningen Nacka
Nacka kommun	Waxholmsbolaget	Naturskyddsföreningen Lidingö
Lidingö kommun	Strömma Turism och Sjöfart	Friluftsfrämjandet Nacka-Saltsjöbaden
Försvarsmakten	Telegrafberget Marin AB	Friluftsfrämjandet Lidingö LA
Trafikverket	Boo Energi	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Skogsstyrelsen	Fortum	Sportfiskarna region Stockholm
Sjöfartsverket	Lidingö Eldistribution	Breviks båtsällskap
SGU	Nacka Energi	Boo hembygdsförening
Havs- och Vattenmyndigheten	Stokab AB	Nacka miljövårdsråd
Trafikförvaltningen (fd. SL)	Tele 2	
	Skanova AB	

Ett samrådsmöte i form av ett öppet hus genomfördes den 19 augusti i Orminge, Nacka. Inbjudan till mötet skickades ut tillsammans med samrådsunderlaget och fanns även med i samrådsannonsen. På mötet fanns kartor, samrådsunderlag och annat material om projektet. Representanter för Vattenfall, Boo Energi och Nacka kommun fanns på plats för att svara på besökarnas frågor.

Under pågående samråd hölls även samrådsmöte med Länsstyrelsen 2013-09-05, med Sjöfartsverket och Stockholms hamnar 2013-09-12 samt med Boo Energi 2013-08-14. Remisstiden pågick fram till den 13 september 2013.

Efter samrådsperioden har fortsatta möten genomförts med Sjöfartsverket och Boo Energi.

Efter genomgånget samråd framkom synpunkter på ledningssträckningen i anslutning till Kummelbergets industriområde (se MKB kap 3.3.1). Huvudalternativet från samrådsunderlaget justerades till att följa Skarpövägen genom industriområdet. Samrådsunderlaget samt ett tillägg till det skickades i december 2013 ut till de nya fastighetsägare som berördes av justeringen. Ett yttrande, från TTL Finans AB, inkom vid detta tilläggssamråd.

Efter fortsatta möten med Sjöfartsverket justerades sjökabelsträckningen. Den nya sträckningen berörde en ny fastighetsägare. Ett samrådsbrev tillsammans med samrådsunderlaget skickades ut till den nya fastighetsägaren i april 2014.

Samråd enligt 6 kap 4 § och 11 kap Miljöbalken

Markförläggning av befintlig luftledning mellan Sicklaön och Björknäs samt mellan Björknäs och Myrsjön i Nacka

Vattenfall Eldistribution AB planerar att inom Nacka kommun ersätta cirka 8 km befintliga 70 kV luftledningar nord och nordväst om station Björknäs med markförlagda 130 kV ledningar. Markförläggningen innebär även att cirka 2 km sjökabel behöver förläggas mellan Telegrafberget (Nacka) och befintlig kabelstolpe nere vid vattnet vid Högberga (Lidingö). Föreslagen kabelsträckning har tagits fram i samråd med Nacka kommun och går till största delen utefter befintliga vägar. Befintliga luftledningar och befintlig sjökabel i kartan nedan kommer att rivas.

Syftet med markförläggningen är att kunna frigöra mark för andra ändamål. Det är en del av projektet Stockholms Ström, som består av ett 50-tal nätombyggnadsprojekt inom Stor-Stockholm. Stockholms Ström finansieras av Svenska Kraftnät, Vattenfall, Fortum och berörda kommuner samt några fastighetsbolag. För mer information besök **www.stockholmsstrom.net**.

Du inbjuds härmed till samråd. Öppet hus kommer att hållas i Boo Folkets Hus, Utövägen 6 den 19 augusti 2013 mellan 17.30–19.30. Alla intresserade hälsas välkomna att komma in med synpunkter.

Dina synpunkter ska lämnas skriftligen till Pöyry SwedPower AB, Att: Sandra Watkinson, Box 1002, 405 21 Göteborg eller sandra.watkinson@poyry.com senast den 13 september 2013. Kontakta även Sandra Watkinson, tel 010-474 06 73, om du vill ha mer information eller svar på frågor.

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) kommer att upprättas efter samrådet. Där kommer eventuella justeringar av sträckningsförslaget visas. MKB:n kommer att ingå i ansökan om koncession (tillstånd) för de nya ledningarna, som lämnas till Energimarknadsinspektionen.

Vattenfall Eldistribution AB

STOCKHOLMS STRÖM
Svenska kraftnät, Vattenfall och Fortum samarbetar för att förstärka och förnya elnätet i Stockholmsregionen.
www.stockholmsstrom.net

VATTENFALL

Figur 1. Samrådsannonsen som publicerades i Mitt i Nacka, Mitt i Lidingö samt Nacka Värmdöposten.

3 Inkomna yttranden

3.1 Länsstyrelsen och kommuner

3.1.1 Länsstyrelsen

Huvudsakliga synpunkter:

Länsstyrelsen är positiv till det förändringsarbete av stam- och regionnätet som bedrivs inom ”Stockholms Ström”.

Länsstyrelsen konstaterar att farleden i Halvkakssundet är av riksintresse och dess funktion får inte påtagligt skadas. Länsstyrelsen förutsätter att Vattenfall har fortsatt dialog med Sjöfartsverket för att hitta en godtagbar sträckning.

Inga kända fornlämningar finns i direkt anslutning till ledningssträckningen. Länsstyrelsen utesluter dock inte att fornlämningar kan förekomma inom sträckningen och anser att en arkeologisk utredning behövs för att bedöma om några fasta fornlämningar berörs av de nya markförlagda ledningarna. Länsstyrelsen har för avsikt att snarast fatta beslut om arkeologisk utredning och har påbörjat handläggning inför detta.

Länsstyrelsen konstaterar vidare att ledningssträckningen berör strandskyddat område i Halvkakssundet, Krokträsken och Sarvträsk. Åtgärder inom området kan komma att krävs dispens från strandsskyddet.

Vattenfalls bemötande:

Vattenfall har haft fortsatt dialog med Sjöfartsverket rörande sjökabelsträckningen och fick 2014-02-24 ett skriftligt besked att Vattenfalls nya sträckning kan accepteras av Sjöfartsverket.

Länsstyrelsen har 2014-03-06 fattat beslut om en arkeologisk utredning, etapp 1 ska genomföras för sjökabelsträckan. Vattenfall inväntar beslut från Länsstyrelsen om huruvida det finns behov av en arkeologisk utredning längs markkabelsträckan.

Vattenfall kommer att söka strandskyddsdispens.

3.1.2 Nacka kommun

Huvudsakliga synpunkter:

Nacka kommun anser det mycket positivt att de aktuella ledningarna blir markförlagda och att befintliga luftledningar tas bort. Vidare gavs nedanstående kommentarer och synpunkter:

- Ledningssträckningen kräver dispens från strandskyddet vid Halvkakssundet, Krokträsken och Sarvträsk.
- Vattenfall bör överväga borrning i avsnittet mellan Valövägen och Kummelbergets industriområde för att minimera ingreppen i naturmarken i det blivande naturreservatet Skarpnäs.
- Det är önskvärt att göra en mindre justering av ledningarnas läge mellan Sjöängsvägen och Ormingeringen (cirka 30 meter österut). Detta skulle innebära något bättre exploateringsmöjligheter.
- En förutsättning för kommunal medfinansiering är att även Boo Energis ledningar på samma sträcka blir samförlagda.

Vattenfalls bemötande:

Vattenfall har efter genomfört samråd valt att justera sträckningen vid Kummelbergets industriområde samt vid Sjöängsvägen. Justeringarna har stämts av med Nacka kommun som är positiva till ändringarna.

Vattenfall kommer att söka strandskyddsdispens.

Det intentionsavtal som tecknats mellan Nacka kommun och ledningsägarna inom Stockholms Ström (Svenska kraftnät, Fortum och Vattenfall) omfattar enbart stam- och regionnätet. Vattenfall är dock positiv till en samförläggning om båda parter finner så lämpligt.

3.1.3 Lidingö kommun

Huvudsakliga synpunkter:

Lidingö stad hade ansett det vara önskvärt att kabelprojektet hade omfattat hela ledningen ÄL5S3 mellan Björknäs och Koltorp och inte enbart fram till kabelstolpe nära vattnet på Lidingö. De anser att det presenterade materialet är bristfälligt då det gäller uppgifter om den del av ledningen som går över Lidingö. Det är nödvändigt att Vattenfall redovisar hur 130 kV nätet avses att anslutas till befintlig 70 kV nät på Lidingö. Även eventuella framtida förändringar av 70 kV nätet bör framgå i underlaget.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret meddelade att de ser positivt på att anlägga en ny sjöledning med anslutning till Lidingö då det innebär att 70 kV luftledningarna vid Mölna kan tas bort i framtiden. I övrigt gavs följande synpunkter:

- Arbete med sjökabel bör ej utföras under perioden 1 maj till 31 augusti. Under denna period är det biologiska livet, reproduktionen och känsligheten som störst. Härav bör arbetena utföras under senhöst alternativt vintern.
- Det är av stor vikt att instruktioner och rutiner följs över hur eventuellt utsläpp ska hanteras, liksom Naturvårdsverkats allmänna råd om buller från byggarbetsplatser.

- I övrigt ska verksamheten bedrivas i enlighet med miljöbalkens allmänna hänsynsregler.

Vattenfalls bemötande:

70 kV finns inte längre som någon internationell standard och därför väljer Vattenfall på den sträcka som skall byggas om, att framtidssäkra och lägga kablar i 130 kV utförande. Det finns i övrigt inga närstående planer att bygga om Vattenfalls station i Koltorp till 130 kV utförande eller i övrigt ändra spänningsnivå på ledningen Koltorp - Björknäs. En ev. spänningshöjning av ledningen ligger långt fram i tiden. 130 kV sjökablarna kan utan problem anslutas till 70 kV luftledningen vid kabelstolpen intill Halvkakssundet. Vattenfall har inom överskådlig framtid inga planer på att fortsätta kabelförläggningen av ledningen på Lidingösidan.

Planen är att försöka utföra sjökabelförläggningen tidig vår eller tidig höst för att undvika den mest intensiva båttrafiken och den biologiskt känsligaste perioden. Förläggning vintertid kommer också att undvikas då det normalt innebär en besvärlig väderlek.

För att uppfylla miljöbalkens allmänna hänsynsregler samt allmänna råd och riktlinjer ställer Vattenfall miljökrav vid upphandling av sina entreprenader. De skyddsåtgärder som krävs i den enskilda entreprenaden specificeras i förfrågningsunderlaget.

3.2 Myndigheter

3.2.1 Sjöfartsverket

Huvudsakliga synpunkter:

Sjöfartsverket inkom med följande synpunkter:

- Avståndet mellan Lidingölandet och sjökablarna är enligt förslagen sträckning 100-130 meter, vilket Sjöfartsverket bedömer som ett direkt intrång på farleden.
- Vid korsning av farled med sjökabel bör det eftersträvas att denna sträckning sker med så rät vinkel som möjligt. Sträckning längs med farled bör undvikas helt. Sjöfartsverket motsäger sig därför samtliga presenterade sträckningsalternativ.
- I samrådshandlingens alternativbeskrivning bör även för- och nackdelar med den sjöförlagda delen framgå. Här bör även en konsekvens och/eller riskanalys för en eventuell haverisituation ingå.
- Ett ankringsförbud skulle utgöra en potentiell risk för sjöfarten vid situationer där nödankring behövs. Skador kan även uppstå på

undervattenskabeln. Sjöfartsverket kommer ta ställning till ansökan om ankringsförbud först när sträckningen fastställts.

- Sjöfartsverket ska alltid kontaktas senast två månader innan arbetena genomförs för samråd om genomförande och bedömning om behov finns för restriktioner eller begränsningar i farleden i samband med arbetena.
- Sjöfartsverket, lotsområde Stockholm samt Ufs-redaktionen, ska meddelas senast tre veckor före påbörjat arbete för information till sjöfarten.
- Efter avslutat arbete ska skyltar sättas upp i överensstämmelse med SJÖFS 2007:19. Kabelns koordinater ska rapporteras till Ufs-redaktionen för införande i sjökort.

Vattenfalls bemötande:

Vattenfall har justerat sjökabelsträckningen efter tät dialog med Sjöfartsverket och ytterligare en bottenundersökning under hösten 2013. Den nuvarande sträckningen har accepterats av Sjöfartsverket i ett skriftligt svar 2014-02-24 (dnr 13-02796). Fortsatt dialog kommer hållas med Sjöfartsverket inför genomförandet.

3.2.2 Trafikverket

Huvudsakliga synpunkter:

Trafikverket yttrar sig med anledning av att farleden i Halvkakssundet är klassad som riksintresse för kommunikationer. Trafikverket har även tagit del av Sjöfartsverkets yttrande (dnr 13-02796).

Med hänsyn till den trafik som belastar farleden och farledens riksintresseklassade funktion för kommunikationer anser Trafikverket att det är av största betydelse att hänsyn tas till Sjöfartsverkets synpunkter. Underlaget inför nästa skede bör därför kompletteras med en konsekvensanalys som även innefattar sjökabeln samt en riskanalys för en eventuell haverisituation.

Vattenfalls bemötande:

Vattenfall har i samråd med Sjöfartsverket hittat den lämpligaste sjökabelsträckningen med beaktande av sjöfartens intressen samt förläggningstekniska- och driftsäkerhetsmässiga aspekter.

3.2.3 Elsäkerhetsverket

Huvudsakliga synpunkter:

Elsäkerhetsverket har inget ett erinra angående markförläggning av 130 kV-ledningen. De vill dock påminna om att den dagen ledningen kommer att spänningshöjas från 70 kV till 130 kV och i och med det måste direktjordas, skall drifttillstånd sökas hos Elsäkerhetsverket enligt Starkströmsförordningen (2009:22).

Vattenfalls bemötande:

Vattenfall är medveten om att drifttillstånd krävs för 130 kV.

3.2.4 Stockholms läns landsting, Trafikförvaltningen

Huvudsakliga synpunkter:

Trafikförvaltningen påpekar att flertalet busslinjer kommer påverkas under byggskedet. Berörd kollektivtrafik är dels SL, men även en kommersiell kollektivtrafiklinje i People travel groups regi. Trafikförvaltningen förutsätter att Vattenfall planerar byggskedet så att störningar undviks/minimeras samt att kontakt tas med Trafikförvaltningens trafikavdelning och/eller aktuell bussentreprenör i god tid före arbetena startar. Om en busslinje behöver läggas om skall kontakt tas minst 6 månader innan arbetet påbörjas.

Vid två korsningar är byggarbeten extra känsliga;
Edövägen/Kanholmsvägen/Mensättravägen samt Kanholmsvägen/Ormingeringen.

Vattenfalls bemötande:

Samråd kommer att ske med Trafikförvaltningen och aktuell bussentreprenör inför byggstart.

3.3 Företag

3.3.1 Stockholms Hamn AB

Huvudsakliga synpunkter:

Stockholms hamnar har inget att erinra då den föreslagna ledningssträckningen ligger utanför hamnområdet. De anser dock att det är av stor vikt att Sjöfartsverkets synpunkter beaktas för att inte sjöfarten till Stockholm ska försvåras.

Vattenfalls bemötande:

Vattenfall har i samråd med Sjöfartsverket hittat den lämpligaste sjökabelsträckningen med beaktande av sjöfartens intressen samt förläggningstekniska- och driftsäkerhetsmässiga aspekter.

3.4 Organisationer

3.4.1 Nacka miljövårdsråd

Huvudsakliga synpunkter:

- Nacka miljövårdsråd önskar att långvarigt synliga skador som uppstår vid sprängning i berg i dagen undviks.
- De önskar en mer detaljerad redovisning av hur ledningen kommer dras samt hur marken återställs efter arbetet. Speciellt där kablarna dras på annan plats än vägbank.
- De finner huvudalternativets dragning utefter staketet vid Kummelbergets industriområde olämplig. De uttrycker oro för att en ”gata” kommer efterlämnas, vilken skulle kunna missbrukas av diverse fordon etc. Stor vikt bör läggas vid återställning av detta område om ledningen dras här. De anser även att vattenföroreningar skulle kunna spridas om grävning utförs i de sanka partierna intill staketet.
- De motsäger sig att strandskyddet kring Krokträsken upphävs och önskar därför att alternativ 3 undersöks närmre där dragningen går genom Kummelbergets industriområde. I detta alternativ skulle strandskyddet inte påverkas. De påpekar även att strandskyddet till Krokträsken är 300 meter.
- De anser det viktigt att Boo Energis luftledningar mellan Björknäs station och Myrsjöskolan samförläggs. Dessutom önskas Boo Energis luftledningar mellan Kummelbergets industriområde och Telegrafberget markförläggas samt att luftledningen som skär rakt igenom Skarpnäs blivande naturreservat (Lilla Björknäs mot Hasseludden) avlägsnas.
- Utefter Ormingeringens västra sida passeras gångtunnlar på tre ställen. Här kan kablarna inte läggas i vägbanken, och oro finns för att en eventuell sprängning utförs i berg i dagen. Borrning skulle föredras.
- De önskar att uppgifter för huvudalternativet vad gäller nackdelar samt mängd förväntad sprängning.
- De påpekar att vi bör följa den rapport som skrivits av Vattenfall ”Principles in transmission line magnetic field reduction”(Per Pettersson 1996) där en viss metod används för att reducera magnetfältet. Fältstyrkan ska inte överstiga 0,4 µT.

Vattenfalls bemötande:

Vattenfall har justerat sträckningen mellan Valövägen och Kummelbergets industriområde för att minska påverkan på ytligt berg. Ledningen kommer istället att följa Skarpövägen genom industriområdet.

Sprängning kommer inte kunna undvikas helt vid förläggning längs Ormingeringen. Generellt är dock ambitionen att minimera sprängning av ytliga berghällar. Under detaljprojekteringen kommer sträckningen att detaljstuderas.

Boo Energis 20 kV ledningar ingår ej i Stockholms Ström. Projektet Stockholms Ström omfattar stam- och regionnätet i Storstockholm och involverar ledningsägarna Svenska kraftnät, Fortum och Vattenfall. Vattenfall är dock positiv till en samförläggning på delar av sträckan om båda parter finner så lämpligt.

Genom att förlägga kablarna i triangelformation reduceras magnetfälten. Magnetfälten blir mycket låga där människor stadigvarande vistas, under 0,4 µT.

3.4.2 Boo Miljö- och naturvänner

Huvudsakliga synpunkter:

Boo Miljö – och Naturvänner har lämnat följande synpunkter:

- En fullödig teknikbeskrivning saknas
- Det finns känsliga områden kring Ormingeringen och Mensättravägen bland annat i anslutning till skolor. Hur hanteras dessa områden?
- Hur kan man minska risken för elektromagnetisk strålning ytterligare vid gångtunnlar och busshållplatser?
- Närmre beskrivning önskas av hur nergrävning av ledning kommer ske vid Sjöängsvägen till Ormingeringen samt från Valövägen till industriområdet.
- De önskar att alternativ 3, det vill säga att dra ledningen genom industriområdet, utreds närmre.
- De anser att inkludering av Boo Energis kablar ska framgå tydligare.
- Mer detaljerad redogörelse av den marina naturmiljön för delsträcka 3, vilken teknik kommer användas för att minimera strålningseffekten i vattnet.
- Den biologiska mångfalden kommer troligtvis minska vid markförläggning, då ledningsgator innehåller en stor del arter som inte återfinns i den igenväxta skogen. Hur breda ledningsgator utan träd och buskvegetation räknar man med ovanför markförlagda ledningar som läggs i naturmark?
- En noggrannare bedömning av vilka hälsovinster och hälsorisker markförläggningen ger samt vinster och förluster för den biologiska mångfalden.

Vattenfalls bemötande:

Vattenfall har justerat sträckningen vid Kummelbergets industriområde för att minska påverkan på naturmiljön och ytligt berg. Ledningssträckningen följer nu Skarpövägen genom industriområdet istället för att gå i skogsmarken väster om industriområdet.

Ingen regelbunden röjning kommer ske ovanför kabelschaktet. Vid behov kommer dock avverkning ske av träd som riskerar att skada kablarna.

Genom att förlägga kablarna i triangelformation reduceras magnetfälten. Magnetfälten blir mycket låga, under 0,4 µT, där människor stadigvarande vistas. Det gäller även vid Myrsjöskolan och förskolan Chrysoliten. Vid gångtunnlar och busshållplatser där människor inte vistas stadigvarande blir magnetfältet långt under referensvärdet (rekommenderat maxvärde) på 100 µT.

Vattenfalls bemötande angående Boo Energis 20 kV ledningar redovisas under 3.4.1.

3.5 Fastighetsägare

3.5.1 CIJA Tank AB

Huvudsakliga synpunkter:

CIJA Tank AB motsätter sig att ledningen dras intill deras tomt Skarpnäs 6:12. Detta på grund av diskussion som förts med Nacka kommun om utvidgning av tomten, vilket skulle innebära att ledningen hamnar innanför den framtida tomtgränsen. Vidare påpekar CIJA att sprängning behövs då området består av berg samt att CIJA har ett mellanlager av flytande brandfarligt avfall intill tomtgränsen. Sprängning i detta område skulle innebära stora risker.

Vattenfalls bemötande:

Vattenfall har efter genomfört samråd justerat sträckningen vid Kummelbergets industriområde. Ledningssträckningen följer nu Skarpövägen genom industriområdet och kommer inte gå i skogsområdet väster om [redacted]. I västra delen av industriområdet kommer ledningen placeras längs norra sidan av Skarpövägen, dvs. på motsatt sida som fastigheten [redacted].

3.5.2 Brf Rubinen

Huvudsakliga synpunkter:

Brf Rubinen uttrycker oro för grävning vid infarten till föreningarna Rubinen, Smaragden och Turkosen vid Ormineringen 32-43, då asfalteringsarbete kommer pågå här under 2013/2014. De undrar om skador kan uppstå på den nylagda asfalten och om infarten kommer stängas av. De önskar även information om magnetfält samt tidsplan för arbetena.

Vattenfalls bemötande:

Mer information om magnetfält och tidplan översändes till BRF Rubinen direkt efter det öppna huset. Infarter ska hållas framkomliga under anläggningsskedet.

3.5.3 Krokhöjdens Villaförening

Huvudsakliga synpunkter:

Boende i området Krokhöjdens villaförening i Orminge har uttryckt oro för strålningsrisk, risk för skador på egendom vid sprängning, samt kabelns placering. De önskar mer information kring strålning, fördelar med markbunden jämfört med luftburen ledning samt tidsplan för arbetena. De önskar även ett extra informationsmöte utöver samrådsmötet.

Vattenfalls bemötande:

Mer information om magnetfält, projektläge och tidplan översändes till villaföreningen 2014-01-16.

3.5.4 Fastighetsägare Bunsövägen 29

Huvudsakliga synpunkter:

Fastighetsägaren undrar om besiktning av fastigheter längs med Ormingeringen görs innan sprängning. Kan ett bullerplank bli aktuellt utmed Krokhöjdens villaområde längs Ormingeringen?

Vattenfalls bemötande:

Inför sprängning ska entreprenören alltid göra en besiktning av närliggande hus och andra objekt för att anpassa sprängningen efter objektens känslighet. Vattenfall kommer inte uppföra något bullerplank.

3.5.5 Fastighetsägare Kocktorpsvägen 69B

Huvudsakliga synpunkter:

Fastighetsägaren har synpunkter på vad han anser borde vara med i samrådsunderlaget, de är som följer:

- Saknas MKB samt redovisning av fler alternativa dragningar (ex. sjökabelförläggning Skurusundet).
- Saknas ekonomisk redovisning av såväl kostnader för mark/luftledningar samt bedömning av värde frigjord mark, samt kostnader och miljö-hälsopåverkan/vinster vid en markförläggning av samtliga 70 kV luftledningar i området.
- Saknas redovisning av eventuella miljö -och hälsokonsekvenser vid maxlast etc. i det fall den ökade dimensioneringen/kapaciteten som nu projekteras/koncessionsprövas tas i anspråk (tex. vid ökande framtida behov eller nödmatning/transformatorfel etc.).
- Samrådet var bristfälligt då det utfördes som en utställning med diverse väggmaterial och ej med öppna (protokollförda) frågor till bolaget eller kommunens representanter.

Vattenfalls bemötande:

En sjökabelförläggning i Skurusundet var ett alternativ som förkastades mycket tidigt. Dels för att det bedömdes som alltför svårt att hitta en framkomligväg mellan station Björknäs och Skurusundet och dels för att Skurusundet är ett mycket smalt sund som berör ett stort antal fastigheter inom vattenområdet. En sjökabel i Skurusundet skulle innebära större konsekvenser för sjötrafiken vid förläggning och vid eventuella framtida reparationer. Det skulle inte vara möjligt i ett så smalt sund att hålla önskat avstånd mellan kabelförbanden och samtidigt önskat avstånd mot land.

Fastighetsägaren tillsändes mer information om magnetfält och min- och maxvärden efter samrådsmötet. Då referensvärdet (rekommenderat maxvärde) vid korttidsexponering är 100 µT, är det för kraftledningar endast relevant att titta på de långsiktiga hälsoeffekterna, dvs där människor stadigvarande exponeras för magnetfält. Vid studie av långtidseffekter är det således årsmedelvärdet som är intressant att studera. Den maximala nivån ligger på ungefär det dubbla jämfört med medelnivån. Min-nivån ligger på cirka 25 % av årsmedel. Det innebär för ledningen Högberga-Björknäs att nivån som mest kommer att ligga på ca 1,1 µT. För ledningen Björknäs-Myrsjön blir maxnivån knappt 0,4 µT. Genom att förlägga kablarna i triangelformation reduceras magnetfälten. Magnetfälten blir mycket låga, under 0,4 µT, där människor stadigvarande vistas.

Ekonomiska analyser av det slag som önskas ingår inte i koncessionsprövningen.

Vattenfalls uppfattning är att öppna hus fungerar väldigt bra i samrådsprocessen. Det har kommit positiv feedback från många som besökt de senaste öppna husen inom Stockholms Ström.

3.5.6 Fastighetsägare [redacted]

Huvudsakliga synpunkter:

Synpunkter har inkommit gällande ledningens sträckning mellan Valövägen och Kummelbergets industriområde. Då denna sträcka är bergig skulle sprängning krävas, vilket skulle ge stora ”sår” i berget. Fastighetsägaren föreslår en alternativ sträckning där ledningen fortsätter en bit utmed industriområdet och sedan svänger upp i riktning mot Ormingevägen. Detaljerad karta över förslaget finns bifogat med remissyttrandet.

Vattenfalls bemötande:

Vattenfall har justerat sträckningen vid Kummelbergets industriområde för att minska påverkan på naturmiljön och ytligt berg. Ledningssträckningen följer nu Skarpövägen genom industriområdet istället för att gå i skogsmarken väster om industriområdet.

3.5.7 Fastighetsägare [redacted] med fler.

Huvudsakliga synpunkter:

Fastighetsägarna längs med Sjöängsvägen har synpunkter på ledningssträckningens dragning längs med Sjöängsvägen. Området är belagt med dagvatten, vattenledning, avloppsledning och tryckavlopp. De avstånd som ska hållas till dessa ledningar blir enligt fastighetsägarna omöjliga att få plats med.

I yttrandet påpekas att fastighet [redacted] (en av de fastigheter som nämns i samrådsunderlaget), ligger på Sjöängsvägen och inte Ormingeringen.

Vattenfalls bemötande:

Vattenfall har justerat sträckningen vid Sjöängsvägen efter Nacka kommuns önskemål. Sträckningen går norr om Sjöängsvägen, i befintlig luftledningsgata, i ca 50 meter innan den viker av från vägen och sneddar upp mot Ormingeringen.

3.5.8 Fastighetsägare [redacted]

Huvudsakliga synpunkter:

Synpunkter har inkommit gällande ledningens sträckning mellan Valövägen och Kummelbergets industriområde. Fastighetsägaren föreslår att Ormingeringen följs åt nordöst istället för att gå längs Valövägen, för att därefter gå nordväst mot industriområdet. Förslag finns i bifogad karta i remissyttrandet.

Vattenfalls bemötande:

Vattenfall har justerat sträckningen vid Kummelbergets industriområde för att minska påverkan på naturmiljön och ytligt berg. Ledningssträckningen följer nu Skarpövägen genom industriområdet istället för att gå i skogsmarken väster om industriområdet.

3.5.9 TTL Finans AB

Vid det kompletterande samrådet för sträckningsändringen vid Kummelbergets industriområde inkom ett yttrande och det var från TTL Finans AB.

Huvudsakliga synpunkter:

TTL Finans AB meddelar att bolaget är ägare av fastigheter [redacted], [redacted] och [redacted]1 belägna inom Kummelbergets industriområde. Bolaget har installerat bergvärme i fastighet [redacted] och planerar även att göra det i [redacted] D (även dessa tillhörande [redacted] samt för fastighet [redacted]. TTL Finans önskar utnyttja de grönområden tillhörande fastigheterna till bergvärmeinstallationer och önskar att 130 kV ledningen förläggs nära cykelvägen.

Vattenfalls bemötande:

Ledningsdragningen kommer att beröra fastigheterna [redacted]. Vattenfall bedömer att det bör gå att hitta en lösning som inte försvårar

fastigheternas bergvärmeinstallationer. Samordningen kommer att studeras i detalj under detaljprojekteringen, då även kontakt kommer tas med TTL Finans.

3.5.10 Stiftelsen [redacted] Visborgs Minne

Vid det kompletterande samrådet för den justerade sjökabelsträckningen inkom yttrande från Stiftelsen [redacted]-Visborgs Minne.

Huvudsakliga synpunkter:

Stiftelsen meddelar att de inte har något att invända emot att Vattenfall lägger ner sjökabel enligt plan. Stiftelsen förutsätter dock att de ej får några kostnader eller skyldigheter gällande sjökabeln nu eller i framtiden.

Vattenfalls bemötande:

Kostnader knutna till sjökabeldelen ansvarar Vattenfall för. Kostnader och skyldigheter regleras i den kommande ledningsrätten.

STOCKHOLMS STRÖM

Nytt elnät i Stockholmsregionen

Nya markförlagda 130 kV ledningar i Nacka kommun med anslutning till Lidingö kommun via sjökabel

Samrådsunderlag enligt 6 kap. 4 § och 11 kap. miljöbalken

Juni 2013

STOCKHOLMS STRÖM
Svenska Kraftnät, Vattenfall och Fortum
samarbetar för att förstärka och förnya
elnätet i Stockholmsregionen.
www.stockholmsstrom.net

VATTENFALL

Projektorganisation

Vattenfall Eldistribution AB

Evenemangsgatan 13

169 56 Stockholm

Projektledare:	Kjell Eriksson
Ansvarig tillstånd och MKB:	Michael Thorstensson
Samordnare tillstånd och MKB:	Sofia Miliander, Vectura

Samrådsunderlag

Pöyry SwedPower AB

Box 24015
104 50 STOCKHOLM

Uppdragsledare:	Frida Lanshammar
Handläggare miljö:	Sofia Helge
	Thorun Berg
	Jenny Johansson
Kvalitetsgranskare	Sofia Miliander
Handläggare förprojektering:	Urban Norström
	Henrik Tysklind
	Johan Nissen

Innehållsförteckning

STOCKHOLMS STRÖM 1

1 Inledning 6

1.1 Bakgrund 6
1.2 Omfattning 6
1.3 Syfte 7

2 Planering och prövning 8

2.1 Prövningsprocess och tillstånd 8
2.2 Tidplan 8
2.3 Samråd och information 9
2.4 Planförhållanden 9

3 Alternativ 11

3.1 Nollalternativ 11
3.2 Studerade alternativ 11

4 Huvudalternativet 16

4.1 Delsträcka 1 16
4.2 Delsträcka 2 17
4.3 Delsträcka 3 19

5 Teknik 20

5.1 Markkabelförläggning 20
5.2 Sjökabelförläggning 21

6 Hälsa och säkerhet 23

6.1 Elektromagnetiska fält 23
6.2 Magnetfält från aktuell ledning 24

7 Förutsedd miljöpåverkan för markkabeldelen 26

7.1 Riksintressen och Natura 2000 26
7.2 Landskapsbild 26
7.3 Boendemiljö 26
7.4 Naturmiljö 26
7.5 Kulturmiljö 29
7.6 Rekreation och friluftsliv 29
7.7 Naturresurser 30
7.8 Infrastruktur och trafik 30
7.9 Utsläpp till luft, mark och vatten 30
7.10 Förorenad mark 31
7.11 Buller och vibrationer 32

8 Förutsedd miljöpåverkan för sjökabeldelen 33

8.1 Riksintressen och Natura 2000 33
8.2 Landskapsbild 33
8.3 Boendemiljö 33

8.4 Naturmiljö 33
8.5 Kulturmiljö 35
8.6 Rekreation och friluftsliv 36
8.7 Infrastruktur och trafik 36
8.8 Utsläpp till luft, mark och vatten 37
8.9 Förorenad mark.....37
8.10 Buller och vibrationer 37

9 Samlad bedömning.....38

Förord

Projektet Stockholms Ström har initierats av regeringen och syftar till att långsiktigt säkra Stockholmsregionens elförsörjning. Stockholms Ström är ett samarbetsprojekt mellan Svenska Kraftnät, Vattenfall och Fortum och finansieras av dessa tre ledningsägare tillsammans med berörda kommuner samt ett antal fastighetsbolag. Arbetet med att utforma det framtida stam- och regionnätet har bedrivits i samarbete med länsstyrelsen, berörda kommuner och interkommunala samarbetsorgan. Driftsäkerhetskrav, teknisk utveckling, miljöaspekter och regionens förväntade utveckling har beaktats vid utformningen av nätet. Stockholms Ström består av ett 50-tal projekt.

Ryggraden i Stockholms nuvarande elförsörjning är ett 400 kV-nät med sträckningen Forsmark-Enköping-Södertälje-Södertörn. I förslaget till framtida nät byggs en 400 kV-förbindelse från norra Stockholm till Södertörn som skapar en 400 kV-ring runt staden. Denna utbyggnad ger ett så starkt nät att ca 15 mil 220 kV luftledningar kan avvecklas i Stockholmsregionen. De flesta behöver inte ersättas. Marken som frigörs kan användas till annat värdefullt, som till exempel rekreation eller bostäder. Inom Stockholms Ström ingår även ett antal projekt där befintliga 70 kV luftledningar ska ersättas med markförlagda kablar för att kunna frigöra mark.

Denna samrådshandling beskriver markförläggning av 130 kV kablar nord och nordväst om station Björknäs i Nacka, som ersättning till befintliga 70 kV luftledningar i området. Projektet består även av en sjökabelförbindelse mellan Nacka och Lidingö.

Mer information om Stockholms Ström finns på www.stockholmsstrom.net.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Som en del av det övergripande projektet Stockholms Ström planerar Vattenfall Eldistribution AB att ersätta de befintliga 70 kV luftledningarna mellan Sicklaön och station Björknäs i Nacka samt mellan Björknäs och Rensättra med markförlagda 130 kV kablar. Markförläggningen innebär även att befintlig sjökabel mellan Lidingö och Nacka behöver ersättas med ny sjökabel i ny sträckning. Knappt 5,5 km luftledningar kommer att plockas bort. Anledningen till att 70 kV ledningarna ersätts med 130 kV är att Vattenfall planerar en successiv ombyggnad av 70 kV-nätet i Storstockholm till ett 130 kV-nät för att öka nätets kapacitet. Ledningarna kommer dock inledningsvis att drivas med spänningsnivån 70 kV och det är oklart när en övergång till 130 kV kommer att ske.

Boo Energi har en 20 kV luftledning längs delar av de 70 kV luftledningar som ska tas bort. Sannolikt kommer samförläggning bli aktuellt. Boo Energi har områdeskoncession för befintlig ledning.

1.2 Omfattning

Detta samrådsunderlag omfattar Vattenfall Eldistribution AB:s planerade markförläggning av befintliga 70 kV luftledningar i Nacka kommun. Lidingö kommun berörs enbart genom att ny sjökabel ansluts till befintlig kabelstolpe nära vattnet. De befintliga ledningar som omfattas av ombyggnaden är följande (se Figur 1):

- Luftledning ÄL57S1Q, ÄL57S1P, delen mellan station Björknäs och kabelstolpe vid Rensättra. Ledningen fortsätter i luft till station Ekbacken på Värmdö.
- Ledning ÄL5S3 (luftledning och sjökabel), delen mellan station Björknäs och kabelstolpe nära vattnet på Lidingö. Ledningen fortsätter i luft till station Högberga på Lidingö.

Figur 1. Principskiss före nätombyggnaden.

1.3 Syfte

Denna samrådshandling utgör underlag för samråd enligt 6 kap. 4§ och 11 kap. miljöbalken (1998:808). Syftet med samrådsunderlaget är att presentera det utbyggnadsförslag som förordas och vilka andra alternativ som studerats. Samrådet syftar till att inhämta synpunkter från myndigheter, fastighetsägare, andra särskilt berörda och allmänhet. De synpunkter som framkommer i samrådet ligger sedan till grund för utformandet av den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som biläggs ansökningshandlingarna om nätkoncession för linje.

2 Planering och prövning

2.1 Prövningsprocess och tillstånd

För att markförlägga de aktuella kraftledningarna med en spänning om 130 kV krävs tillstånd. Det primära tillståndet som erfordras är så kallad nätkoncession för linje (tillstånd enligt ellagen 1997:857). En ansökan om koncession ska innehålla en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som beskriver den påverkan som projektet kan medföra för människors hälsa, miljön och hushållningen med naturresurser. Koncessionsansökan sänds till Energimarknadsinspektionen som remitterar handlingarna till samtliga berörda instanser. Efter remisstiden beslutar Energimarknadsinspektionen om koncession. Nätkoncession för linje gäller enbart ledningar och inte transformatorstationer. Riksdagen har under våren 2013 fattat beslut om en lagändring som innebär att en meddelad nätkoncession som regel ska gälla tills vidare i stället för som tidigare normalt i 40 år. En nätkoncession för linje kan under särskilda förutsättningar få omprövas när 40 år har förflutit. Den nya bestämmelsen trädde i kraft den 1 juni 2013.

Förutom koncession behöver ledningsägaren även säkra rätten till marken oavsett om berörda fastigheter byter ägare eller om fastighetsfördelningen förändras. Vattenfall Eldistribution AB avser att i första hand trygga rättigheten till ledningarna med frivillig överenskommelse i markupplåtelseavtal. Detta avtal ligger till grund för ledningsrätt, vilket är Vattenfalls policy för denna typ av ledning. För fastighetsägaren innebär ledningsrätten att marken förblir i fastighetsägarens ägo men att ersättning för ianspråktagandet erhålls genom ett engångsbelopp.

Vattenverksamhet

En delsträcka av den planerade sträckningen kommer att anläggas som sjökabel. Vattenfall Eldistribution har i dagsläget inte bestämt om vattenverksamheten ska anmälas till Länsstyrelsen enligt förordning (1998:1388) om vatten-verksamhet eller om en ansökan om tillstånd för vattenverksamheten enligt 11 kap (1998:808) miljöbalken ska inges till mark- och miljödomstolen. Ett beslut kommer att tas efter genomfört samråd.

2.2 Tidplan

En koncessionsansökan planeras att skickas in under hösten 2013. Byggstart planeras tidigast att ske 2015 och beräknad driftstart tidigast 2016.

2.3 Samråd och information

Innan en MKB upprättas ska verksamhetsutövaren hålla samråd enligt 6 kap 4 § miljöbalken med länsstyrelse, kommun samt enskilda som kan antas bli särskilt berörda. I samrådsförfarandet ges de som är berörda möjlighet att påverka projektet. Inledande möten har hållits med Nacka kommun (2012-02-03, 2012-11-05, 2013-03-13, 2013-05-27, samt 2013-05-30) för att reda ut vilka områden som kommunen kommer att vilja exploatera och för att stämma av sträckningsförslaget. Förmöte med Lidingö kommun hölls 2012-11-16 samt 2013-06-20. Möte med Boo Energi hölls 2013-06-26.

De enskilda som antagits särskilt berörda av detta projekt är Försvarsmakten, Trafikverket, Skogsstyrelsen, Sjöfartsverket, SGU, Havs- och Vattenmyndigheten, Stockholms Hamnar, Trafikförvaltningen (fd. SL), Waxholmsbolaget, Strömma Turism och Sjöfart, Naturskyddsföreningen Nacka, Naturskyddsföreningen Lidingö, Friluftsfrämjandet Nacka-Saltsjöbaden, Friluftsfrämjandet Lidingö LA, Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län, Sportfiskarna region Stockholm, Breviks båtsällskap, Telegrafberget Marin AB, Boo Energi, Fortum, Lidingö Eldistribution, Nacka Energi, Stokab AB, Tele 2, Skanova AB, Boo hembygdsförening, Nacka miljövårdsråd och berörda fastighetsägare (fastigheter inom 20 meter från sträckningen). Närboende kommer att informeras genom en annons i lokaltidningarna Mitt i Nacka, Mitt i Lidingö och Nacka Värmdö Posten samt genom ett Öppet Hus.

2.4 Planförhållanden

En nätkoncession får inte strida mot en detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras. Översiktsplaner och regionplaner är inte juridiskt bindande, bara vägledande.

Berörda översiktsplaner

I Orminge finns flerbostadsbebyggelse som anses av värde för kulturmiljön. Området utgörs även av betydelsefulla grönytor i närhet till bostäder. Ledningssträckningen är i största mån planerad utmed vägar för att minimera intrång.

I området kring Orminge planeras utveckling av mark och bebyggelse (se avsnitt Berörda detaljplaner). Redan planerad förtätning av service och infrastruktur beaktas i samarbete med kommunen.

Ledningssträckningen berör ett större område vid Skarpnäs som planeras att ombildas till naturreservat. För att göra så lite intrång som möjligt på detta område

föreslås ledningen anläggas intill Skarpnäs industriområde och därefter följa befintlig väg ut mot Telegrafberget.

Strandskyddet längs Nackas strandlinje är utökat till 300 meter. Strandskydd om 100 meter råder även kring mindre sjöar i området.

Berörda detaljplaner

I Orminge Centrum arbetas ett program fram av kommunen för bostäder, infrastruktur och handel. Ledningssträckningen planeras att gå längs befintliga vägar för att undvika att göra intrång på dessa områden.

Vid vägen ut mot Telegrafberget samt vid Telegrafberget pågår planarbete för exploatering. Omkring 300 bostäder, verksamhetslokaler och en småbåtshamn ska kunna byggas inom området. En breddning av vägen som leder ut mot Telegrafberget planeras i samband med exploateringen. Ledningssträckningen planeras att gå söder om vägen och anpassas efter kommunens intressen.

I Lidingö kommun ansluts ledningen till befintlig luftledning vid stranden och inga detaljplaner berörs.

3 Alternativ

3.1 Nollalternativ

En MKB ska innehålla en redovisning av konsekvenserna av ett så kallat nollalternativ, d.v.s. om den planerade verksamheten inte kommer till stånd. Syftet med redovisningen av nollalternativet är att få underlag för att värdera den planerade förändringen ur miljösynpunkt. Nollalternativet för detta projekt innebär att markförläggningen av ledningarna inte blir av och att mark inom befintlig luftledningsgata inte kan frigöras för andra ändamål. De befintliga luftledningarna går idag på vissa sträckor nära eller direkt över bebyggelse. Luftledningen går över området Lilla Björknäs med en sträcka på ca 390 meter. Närmsta belägna bostad väster om Ormingeringen ligger på ett avstånd på ca 20 meter.

3.2 Studerade alternativ

Ledningen mellan Lidingö och Björknäs

Nedan följer en redovisning av alternativa sträckningar som har studerats och förkastats, se översikt i Figur 2 och Figur 5. Det valda huvudalternativet beskrivs i sin helhet i kapitel 4.

Figur 2. Översikt av huvudalternativets västra del samt alternativa sträckningar 1, 2 och 3 för ledningen mellan Lidingö och Björknäs.

Alternativ 1

Sträckningsalternativet följer den befintliga ledningsgatan för att sedan vika av mot Mariedal inom ett skogsområde nordväst om Orminge se Figur 2.

Fördelar:

- Kortast av alla alternativen (ca 2100 m på land och 2000 m i vatten).
- Återanvändning av delar av befintlig ledningssträcka.
- Stora delar av sträckan är helt obebodd.

Nackdelar:

- Behov av stora mark- och skogintrång i friluftslivsområde.
- Mycket krånglig passage runt sjön Svartpotten, se Figur 3**.**
- Intrång i det planerade naturreservatet i Nacka kommun.
- Omfattande sprängning krävs, över 70 % av ledningssträckningen kräver att marken bereds genom sprängning.
- Behov av speciell styrd borrning längs en sträcka på åtminstone 200-300 meter i närheten av strandkanten.

Figur 3. Exempel på trång och mycket besvärlig passage förbi sjön Svartpotten.

Alternativ 2

Sträckningsalternativet följer befintliga vägar mot Björknäs för att sedan vika av till sjökabel vid Lilla Björknäs mot (ca 2700 m + 1700 m) se Figur 2.

Fördelar:

- Hela sträckan följer befintliga vägar, vilket innebär att lokalgatorna kan användas som arbetsväg längs kabelschaktet

Nackdelar:

- Tättbebyggt område.
- Trånga och trafikerade vägar vid Björknäs och Lilla Björknäs. Kabelförläggningen skulle medföra stor påverkan på framkomligheten.
- Svårt att hitta tillräckligt med plats för alla nödvändiga kabelförband samt nödvändig plats för maskiner och massor inom eller i direkt anslutning till befintliga vägar (max 5-6 meter breda).
- Omfattande sprängning krävs, över 60 % av ledningssträckningen kräver att marken bereds genom sprängning.
- Svår passage vid Drottningberget, se Figur 4.
- Behov av speciell styrd borrning längs en sträcka på åtminstone 100-150 meter i närheten av strandkanten.

Figur 4. Passage vid Drottningberget.

Alternativ 3

Alternativ 3 som visas i Figur 2 är en liten modifikation på det som nu är huvudalternativet för sträckningen mellan Björknäs och Telegrafberget. Det hade varit önskvärt att följa befintliga vägar i större utsträckning och att gå rakt genom industriområdet, än att som det nuvarande huvudalternativet gå genom skogsområdet på industriområdets södra sida. Utredningar av befintliga ledningar i marken inom industriområdet har dock visat att det skulle vara omöjligt att ta sig fram med två kabelförband, då det inte finns något kvarstående utrymme. I och intill Skarpövägen genom industriområdet ligger det idag redan lokalnät såsom VA-ledningar, elnät, fiberledningar och fjärrvärme.

Detta alternativ har därför bedömts vara omöjligt att genomföra.

Ledningen mellan Rensättra och Björknäs

Nedan följer en redovisning av alternativ sträckning som har studerats och förkastats, se översikt, Figur 5. Det valda huvudalternativet beskrivs i sin helhet i kapitel 4.

Figur 5. Översikt av huvudalternativets östra del samt av alternativ sträckning 4 för ledningen mellan Rensättra och Björknäs.

Alternativ 4

Sträckningsförslaget går från påkoppling av befintlig luftledning vid Myrsjöskolan och följer Skarpövägen till industriområdet norr om Orminge längs Ormingeringen till Station Björknäs (ca 2300 meter), se Figur 5.

Fördelar:

- Hela sträckan följer befintliga vägar.

Nackdelar:

- Det är mycket trångt om plats för kabelförläggning längs Ormingeringen, och om delen Lidingö -Björknäs förläggs längs med Ormingeringen, enligt huvudalternativet, kommer det inte vara genomförbart att även förlägga dessa kablar utefter samma väg.
- Omfattande sprängning krävs.
- Detta alternativ är längre än huvudalternativet som följer Mensättravägen.

4 Huvudalternativet

Huvudalternativet går mestadels inom Nacka kommun och en mindre del i Lidingö kommun, Stockholms län, och omfattar en markkabelsträcka på ca 5,3 km och en sjökabelsträcka på ca 2 km, totalt ca 7,3 km. Landskapet längs ledningssträckan är kuperat, bergrikt och delvis bebyggt. Ledningssträckan går huvudsakligen längs med befintlig väg. Den totala sträckningen har delats upp i tre delsträckor:

- Delsträcka 1 (ca 1,8 km) mellan anslutning till luftledning vid Myrsjöskolan och station Björknäs.
- Delsträcka 2 (ca 3,5 km) mellan station Björknäs och Telegrafberget
- Delsträcka 3 (ca 2,0 km) mellan Telegrafberget och anslutning till luftledning Brevik.

Nedan beskrivs delsträckorna, se Figur 6.

Figur 6. Översiktskarta över aktuellt område med delsträckor inritade.

4.1 Delsträcka 1

Delsträcka 1 börjar i luftledningsstolpe nordväst om Myrsjöskolan och går till stationen vid station Björknäs.

Delsträckan börjar nordväst om Myrsjöskolan där luftledningen övergår till markkabel. Markkabeln går fram till Hasseluddsvägen, där kabeln viker av åt sydväst parallellt med Hasseluddsvägen fram till Skarpövägen. Från korsningen fortsätter ledningen i Skarpövägens förlängning fram till Mensättravägen. Där viker den av och går parallellt med Mensättravägen helt fram till Mensättravägens korsning med Ormingeringen.

Kabeln fortsätter under GC-bron parallellt med Mensättravägen fram till korsningen med Ormingeringen.

Kabeln fortsätter sedan längs med Ormingeringen till rondellen vid Kanholmsvägen och fortsätter in på Ormingeringen fram till Bäcktorpsvägen som följs ned till stationen.

4.2 Delsträcka 2

Delsträcka 2 går från station Björknäs till Telegrafberget.

Från stationen går sträckningen längs med Sjöängsvägen cirka 200 meter innan kabeln viker av mot Ormingeringen och fortsätter parallellt med den fram till Valövägen, se Figur 7.

Figur 7. Ormingeringen. Kabelpaketet beräknas gå till vänster i bild.

Valövägen följs en bit och sedan vinklar kabeln in mot industriområdet (se Figur 8) som kabeln följer längs med staketet fram till Skarpövägen.

Figur 8. Söder om industriområdet vid Kummelberget. Kabeln går rakt genom skogsområdet fram till industriområdet, vars stängsel sedan följs västerut.

Kabelsträckningen fortsätter sedan längs med Skarpövägen tills vägen börjar luta kraftigt nedåt mot stranden, cirka 200 meter från strandkanten. Det planeras en borrning genom berget ner till stranden. Borrningen avslutas under södra kanten av parkeringsplatsen/vändplatsen i direkt anslutning till stranden, se Figur 9, där en skarvplats mot sjökabeldelen planeras.

Figur 9. Telegrafberget, Skarpövägen.

4.3 Delsträcka 3

Delsträcka 3 (sjökabel) börjar vid en skarvplats under parkeringsplatsen/vändplatsen vid Nacka strand, där sjökablarna skarvas ihop med markkablarna. Schaktning planeras från skarvplats ned till ca 2-3 meters vattendjup. Sjökabeln planeras att korsa farleden vinkelrät och följer därefter Lidingös strand och går upp på Lidingösidan, vid Breviks strand. Här kopplas sjökabeln på till befintlig kabelstolpe och luftledning.

Sjökabeln passerar kommungränsen mellan Nacka och Lidingö med en sträcka av 390 meter i Nacka kommun och 1600 meter i Lidingö kommun. Den planerade sträckningen går minst 100 meter från strandkanten utanför Lidingö kustremsa.

5 Teknik

5.1 Markkabelförläggning

På alla delsträckor förläggs två kabelförband. Markförläggning sker i ett kabeldike som schaktats till ett djup av ca 1,1 m. Bredden på kabeldiket blir ca 1,5 meter beroende på markens beskaffenhet, se Figur 10. Sannolikt kommer Boo Energis 20 kV ledning att samförläggas med Vattenfalls ledningar. Kabelschaktets bredd blir då ca 3 meter.

Figur 10. Tvärsnitt över markkabeldike för delsträcka 1. Kabelförbanden förläggs på 1,1 m djup ca 0,5 m ifrån varandra. Vid ytan blir kabeldiket ca 1,5 m brett.

Skyddsfyllningen runt kablarna i diket kommer att bestå av finare grus (kabelsand). Mekaniskt kommer kablarna att skyddas med ett kabelskydd av plast. Varningsband kommer att placeras i återfyllnaden.

Arbetet med kabeldiket genomförs normalt med konventionell utrustning för schaktning och sprängning. Normalt läggs schaktmassorna upp vid sidan om kabeldiket. Arbetsområdets bredd blir 10 - 15 meter.

Arbetet kommer att utföras successivt så att sträckan med öppet kabeldike minimeras. Vid sprängning avtäcks berget varefter sprängning sker med konventionell utrustning (sprängmassor kommer att borttransporteras och

återfyllning görs med organiska massor och grus). Återanvändning av vegetationsskiktet kommer att utgöra grunden för återställningen av grönytor.

Vid behov av passage av större vägar kommer tryckning/borrning utföras. Övriga vägar kommer att korsas genom schaktning. Vid vägschaktning läggs kabelrör och därefter fylls schaktet igen, så att vägen snabbare kan bli framkomlig. Befintligt ytskikt kommer att återställas till ursprungligt skick när kabelschaktet fyllts igen. Mindre diken korsas med schaktning.

Inga träd och större buskar får växa ovanför kabeldiket i driftskedet.

5.2 Sjökabelförläggning

En scanning av havsbotten har genomförts i området med avseende på djup och bottengeologi. Bottengeologin består enligt tolkning av data av finare sediment med områden av stenigare karaktär. Halvkakssundets botten utgörs av en djupare mittfåra, vilken grundar upp mot stränderna med planare områden, se Figur 11. Finast material återfinns i de djupaste delarna av Halvkakssundet.

Sjökabeldelen planeras att förläggas med två kabelförband med inbördes avstånd på 20-30 meter. Förläggning av sjökablarna planeras ske genom direkt nedläggning på mjukbotten. Fri förläggning planeras även där botten utgörs av berg eller sten.

På Lidingösidan planeras sjökablarna att schaktas ned i ett ca 1 meter djupt kabelschakt mellan kabelstolpen och 2-3 meters vattendjup. På Nackasidan planeras kablarna att schaktas från skarvplatsen ned till 2-3 meters vattendjup.

Arbetstiden för förläggning av sjökabeln beräknas till 2-3 dagar per förband för hela sträckan. Korsningen av farleden (djupfåran) beräknas ta ca 1 dag per förband.

Figur 11. Karta över djupdata.

6 Hälsa och säkerhet

6.1 Elektromagnetiska fält

Elektromagnetiska fält (EMF) används som ett samlingsnamn för elektriska och magnetiska fält. Dessa fält uppkommer vid generering, överföring och användning av el. Fälten finns överallt i vår miljö, både ute i samhället och i våra hem, och härstammar bl.a. från kraftledningar och elapparater.

För kraftledningar är det spänningsskillnaden mellan fasledare och mark som ger upphov till det elektriska fältet kring ledningen. Det elektriska fältet brukar mätas i enheten kilovolt per meter (kV/m). Elektriska fält av någon storlek finns praktiskt taget bara kring högspänningsanläggningar. Fältet avskärmas lätt av t.ex. växter och byggnadsmaterial. Av det skälet fås i princip inget elektriskt fält inomhus härstammande från elanläggningar utanför huset. Det elektriska fältet anses därför inte vara relevant att redovisa och diskutera i detta samrådsunderlag.

Magnetiska fält mäts i enheten mikrotesla (µT). Fälten alstras av den ström som flyter i ledningen och varierar med strömmens variation. Den resulterande fältstyrkan beror förutom på strömmens storlek även på ledningarnas inbördes placering och avståndet emellan dem. Magnetfältet avtar normalt med kvadraten på avståndet till ledningen men avskärmas inte av normala byggnadsmaterial. I hus nära kraftledningar är mot den bakgrunden ofta magnetfälten högre än vad som är vanligt i övrigt.

Människan är anpassad till att leva med jordens magnetfält, vilket är ett statiskt fält dvs det varierar inte över tiden. De magnetfält som skapas kring elektriska anläggningar avsedda för växelström alstrar däremot ett fält som varierar med samma frekvens som strömmen. Såvitt man vet påverkas inte människan av statiska fält i nivå med jordens. Däremot skapar ett varierande magnetfält svaga elektriska strömmar i kroppen.

I Sverige är det Strålsäkerhetsmyndigheten som är ansvarig myndighet för dessa frågor. På deras hemsida finns bl.a. deras allmänna råd om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält, www.stralsakerhetsmyndigheten.se.

Trots mångårig forskning runt om i världen finns ännu inga säkra, entydiga resultat som visar om växlande magnetfält påverkar oss människor negativt. Mot bakgrund av detta bedöms inte EMF ha betydande miljöeffekt.

Det vetenskapliga underlaget anses fortfarande inte tillräckligt gediget för att man ska kunna sätta ett gränsvärde. I stället har fem myndigheter – Arbetsmiljöverket,

Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen och Strålsäkerhetsmyndigheten – tagit fram en vägledning för beslutsfattare (2009) som rekommenderar följande:

- *Sträva efter att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar sa att exponering for magnetfält begränsas.*
- *Undvik att placera nya bostäder, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält.*
- *Sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer.*

Vattenfall Eldistribution AB skall i sitt agerande följa denna av myndigheterna formulerade försiktighetsprincip.

6.2 Magnetfält från aktuell ledning

Som angetts ovan beror de magnetiska fälten kring en markkabel på kabel geometri, djupet i marken och strömmens storlek. För aktuella ledningar har teoretiska magnetfältsvärden beräknats utifrån en förväntad årsmedelström vid en överskådlig framtid (prognosår 2030).

Storleken på magnetfältet från kabelfaser förlagda tätt intill varandra i triangel är lågt på grund av ett litet avstånd mellan fasledarna i kablarna. Magnetfältet är störst rakt ovanför kabelförbandet och klingar sedan snabbt av när man avlägsnar sig från kabeldiket.

Nedan visas de beräknade teoretiska magnetfälten för de två aktuella ledningarna. Magnetfältet är angivet 1,5 meter ovan mark. Magnetfältet i graferna är beräknat för spänningsnivån 70 kV. Om en övergång till driftspänningen 130 kV skett år 2030 förväntas magnetfältsnivån att sjunka. Det beror på förhållandet: Effekten= Strömmen x Spänningen. En ökning av spänningen innebär att strömmen sjunker om samma kapacitet (effekt) önskas.

Magnetfälten från de två ledningarna blir låga. Störst magnetfält uppkommer vid ledningen mellan Lidingö (Högberga) och Björknäs, se Figur 12. Vid centrum av kabeldiket är magnetfältet ca 0,55 µT och 20 meter från kabeldikets centrum är magnetfältet från kabeln nära noll.

Lägst magnetfält uppkommer vid ledningen Björknäs-Rensättra-Ekbacken, Figur 13. Vid centrum av kabeldiket är magnetfältet från kabeln ca 0,19 µT och klingar av mot noll ca 20 meter från kabeldikets centrum.

Figur 12. Beräknat teoretiskt magnetfält, Björknäs mot Högberga.

Figur 13. Beräknat teoretiskt magnetfält, Björknäs mot Ekbacken.

7 Förutsedd miljöpåverkan för markkabeldelen

7.1 Riksintressen och Natura 2000

Ett riksintresse berörs, för kulturmiljövård (Stockholm farled och inlopp). se vidare under 7.5.

7.2 Landskapsbild

Befintliga luftledningar försvinner från området vilket bedöms påverka landskapsbilden positivt. De frigjorda luftledningsgatorna kommer antingen att användas för exploatering eller som grönområden.

7.3 Boendemiljö

Störningarna i anläggningsskedet består främst av utsläpp till luft från transporter och av buller. De markförlagda ledningarna kommer i huvudsak att gå längs med vägar och inte genom bostadsområden. Magnetfält från markförlagda ledningar är betydligt lägre än från luftledningar. Där luftledningarna idag går nära bebyggelse, blir magnetfältsnivåerna betydligt lägre. Det bostadshus som hamnar närmast de markförlagda ledningarna ligger längs med Ormingeringen och har beteckningen Nacka Björknäs 6:33. Huset ligger på ett avstånd av ca 12 meter. Magnetfältsbidraget från ledningen blir ca 0,02 µT och är mycket lågt.

Det magnetfält som alstras av den markförlagda kabeln, bedöms inte ge negativ påverkan på boende- och arbetsmiljö där människor stadigvarande uppehåller sig. Visuellt bedöms det bli en positiv påverkan då befintliga luftledningar nära boendemiljö försvinner.

7.4 Naturmiljö

Ledningssträckningen berör inget skyddat naturområde. Ledningssträckningen berör heller inga skyddsvärda träd.

Grönstrukturprogrammet i Nacka är klassat som naturvärde enligt Skogsstyrelsens inventering, dels som tallskog och dels som ädellövskog, se Figur 14 och Figur 15. Området ligger söder om vägen som går upp mot Telegrafberget. Ledningssträckningen angränsar detta område. Området är även klassat som nyckelbiotop för barrnaturskog och hällmarksskog.

I Nacka kommun planerar att bilda naturreservatet Skarpnäs vilket sträcker sig över ett större område från grönområdet runt Skarpnäs industriområde ut mot Halvkakssundet. Ledningssträckningen planeras i största mån följa befintlig väg ut mot Telegrafberget. Då vägen planeras att byggas om gör det minst intrång på kommunens planer om ledningssträckningen ligger på södra sidan om vägen. Vägen kommer vid byggskedet användas som arbetsområde. Därmed görs enbart ett mindre intrång på det planerade naturreservatet. Under Telegrafberget planeras borrning/tryckning.

I driftskedet kommer lågväxande vegetation att tillåtas växa ovanför kabelschaktet. Beroende på vegetationstyp kommer återväxt att börja etablera sig redan första växtsäsongen efter anläggandet inom de områden där schaktning utförts.

Sjöarna Krokträskens och Sarvträsks strandskydd på 100 m berörs även av ledningssträckningen.

Vid den plats där sjökabeln går upp på land på Lidingösidan ligger ett barrskogsområde, vilket är klassat som nyckelbiotop. Då ledningen direkt kommer anslutas till befintlig luftledning minimeras intrånget i detta område.

Påverkan på naturmiljön längs sträckningen bedöms som liten, med störst påverkan i anläggningsskedet.

I och med att sträckningen till större delen följer vägar, har behovet av avverkning i samband med förläggningen minimerats.

Figur 14. Karta över värdefulla naturområden i anslutning till delsträcka 1 av huvudalternativet.

Figur 15. Karta över värdefulla naturområden i anslutning till delsträcka 2 av huvudalternativet.

7.5 Kulturmiljö

Riksintresse över kulturmiljövård gällande gammal farledsmiljö sträcker sig från Stockholms inlopp till Stockholm via Vaxholm. Riksintresset innefattar även gammal militärmiljö. Området går in över land i Nacka och Lidingö kommun. Ledningssträckningen planeras passera detta område med ca 660 meter på Nacka landsida, se Figur 16.

I Orminge, finns flerbostadsbebyggelse som anses av värde för kulturmiljövåden. Ledningssträckningen är planerad längs befintliga vägar och undviker därmed dessa områden.

Det ligger inga kulturminnen i direkt anslutning till ledningssträckningen. I området vid Myrsjöskolan i Nacka kommun låg det tidigare ett kulturminne betecknat som plats med tradition (RAÄ nr Boo 3:1). Det är idag undersökt och borttaget. Väster om Myrsjöskolan ligger även ett område av typ pest-och kolerakyrkogård (RAÄ nr Boo 3:2).

Den planerade ledningssträckningen bedöms inte påverka kulturmiljön negativt då den inte går i närheten av några kulturlämningar. Riksintresset över kulturmiljövård bedöms inte heller påverkas negativt.

Figur 16. Karta över kulturmiljö i anslutning till huvudalternativet.

7.6 Rekreation och friluftsliv

Området för det planerade naturreservatet Skarpnäs i Nacka kommun anses vara av betydelse för upplevelse och rekreationsvärden, se Figur 15.

Avvecklingen av de befintliga 70 kV luftledningarna kommer att medföra att kraftledningsgatorna får växa igen, vilket bedöms medföra positiva konsekvenser för upplevelsen av rekreation och friluftsliv.

Påverkan i form av arbetsmaskiner samt buller från maskiner kommer att innebära konsekvenser för rekreationsvärdena i direkt anslutning till markkabelförläggningen under anläggningsskedet.

I början av driftskedet kommer spår av avverkningen synas i markkabelområdet men lägre vegetation kommer med tiden att etablera sig ovan kabeldiket.

7.7 Naturresurser

Naturresurser i form av kabelsand kommer att användas för skyddsfyllning runt kablarna i kabelschakten. Kabelsanden utgörs ibland av naturmaterial och ibland av finkrossat material. Materialet ska ha max 8 mm kornstorlek och vara fritt från vassa kanter. Ledningssträckningen följer Mensättravägen på dess västra sida och angränsar där ett markavvattningsområde för Sarvträsk, tillhörande Mensättra torrläggningsföretag. se Figur 14.

7.8 Infrastruktur och trafik

Ungefär 10 korsningar med vägar sker längs med ledningssträckningen. Metod för korsning av vägar bestäms i detaljprojekteringssskedet. Större vägar korsas normalt genom tryckning/borrning och mindre vägar genom schaktning.

Vid vägschaktning kommer kabelrör att läggas och därefter fylls schaktet igen, så att vägen snabbare går att använda igen. Sidvis schaktning av vägarna kommer att ske så att de kan hållas framkomliga.

Vid kabelförläggning längs med befintliga vägar kan framkomligheten periodvis komma att begränsas av schaktmaskin och kabeltransporter.

7.9 Utsläpp till luft, mark och vatten

Vattenfall Eldistribution ställer krav på sina entreprenörer enligt miljöledningssystem ISO 14001. Nedan summeras de miljökrav som gäller för entreprenader på eller invid Eldistributions anläggningar.

Under normalt arbetsförfarande i anläggningsskedet ska mark och vatten inte påverkas negativt av olika utsläpp. Vid ett maskinhaveri, oljespill eller vid annan olycka kan dock en viss påverkan ske. Vid entreprenadupphandling prioriteras arbetsmaskiner som använder miljöanpassade, biologisk nedbrytbara smörj- och hydrauloljor samt miljöklass 1 bränsle. Uppställning av bränsletankar och dyl. skall ske på plats som utvalts med hänsyn till att begränsa de miljöskador som kan

uppstå vid läckande/utsläpp, hänsyn ska också tas till risk för påkörning, närhet till avlopp m.m. Entreprenören ska ha en instruktion för hur miljöolyckor och nödlägesberedskap skall hanteras.

Utsläppen till luft utgörs främst av avgaser från anläggningsmaskiner och transporter. Utsläppen är tillfälliga och bedöms som ringa.

Med vidtagna skyddsåtgärden bedöms konsekvensen för luft, mark och vatten som obetydlig.

7.10 Förorenad mark

Vid Telegrafberget ligger två områden klassat som förorenad mark, se Figur 17. Det område som ligger vid stranden är en tidigare utlastningsstation för fotogen och bensin, Caltex utlastningsstation. Platsen är bedömd att vara av stor risk och inga saneringsåtgärder har utförts. Avståndet till ledningssträckningen är ca 160 meter. Den planerade kabelförläggningen bedöms därmed inte beröra det potentiellt förorenade området.

Det område som är beläget öster om Telegrafberget är Telegrafbergets oljedepå, den hör ihop med Caltex utlastningsstation och undersökningar av området planeras i samband med ny detaljplan inför kommande exploatering. Området är klassat som stor risk. Oljedepån ligger norr om Skarpövägen och kabelförläggningen är planerad söder om vägen, i vägens bakslänt. Risken för att höjdområdet söder om vägen är förorenat bedöms som liten. Försiktig schaktning är dock att rekommendera.

Figur 17. Karta med potentiellt förorenade områden inom Nacka och Lidingö kommun.

7.11 Buller och vibrationer

Eventuella buller- och vibrationsstörningar är begränsade till anläggningsskedet. Naturvårdsverket har tagit fram allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15) som kommer att följas.

Markkabeln alstrar inga hörbara ljud. Inga konsekvenser av buller och vibrationer bedöms därmed uppstå under driftskedet.

8 Förutsedd miljöpåverkan för sjökabeldelen

8.1 Riksintressen och Natura 2000

Två riksintressen berörs, ett för kulturmiljövården (Stockholm farled och inlopp) och ett för kommunikation i form av farled (Stockholms inlopp), se vidare under 8.5 Kulturmiljö respektive 8.8 Infrastruktur och trafik

8.2 Landskapsbild

Sjökabelförläggningen kommer inte påverka landskapsbilden.

8.3 Boendemiljö

Störningarna i anläggningsskedet består främst av utsläpp till luft från transporter och av buller.

Det magnetfält som alstras av den sjöförlagda kabeln, bedöms inte ge negativ påverkan på boende- och arbetsmiljö där människor stadgivande uppehåller sig.

8.4 Naturmiljö

Sjökabelsträckan går i huvudsak inom vattenförekomsten Askrikefjärden, men till viss del även inom vattenförekomsten Lilla Värtan. Askrikefjärden har av Svealands kustvattenvårdsförbund bedömts ha otillfredsställande ekologisk status medan Lilla Värtan har klassificerats som ett kraftigt modifierat vatten beroende på påverkan av hamnverksamheten, med en måttlig ekologisk potential. Askrikefjärden har bedömts ha god kemisk status, medan Lilla Värtan ej uppnår god kemisk status.

Enligt Nacka kommuns kustprogram har Halvkakssundet (tillhör området ”Innanför Baggensfjärden”) bedömts ha ett visst naturvärde. Kustprogrammet visar även att det finns bottnar med naturvärdena längs kustremsan på Nackasidan. Av dessa har de grundaste områdena 0-3 meter högst naturvärden. Lägst naturvärde har bottnar djupare än 6 meter. Vid landtagningspunkten går ledningssträckningen precis mellan två utpekade bottenområden som har djup 6-10 meter, se Figur 18 och Figur 19. Utökat strandskydd om 300 meter råder längs med Nackas kuststräcka.

Figur 18. Karta över värdefulla naturområden i anslutning till delsträcka 3 av huvudalternativet.

Figur 19. Detaljkarta över landtagningsplats och Nackas kustprogram med utpekade bottenområden (mycket till extremt skyddade bottnar, 6-10 meters djup) vid Telegrafberget.

På Lidingösidan råder ett strandskydd som sträcker sig 100 meter ut i vattnet. Ledningssträckningen är planerad att gå utanför detta område för att undvika intrång, se Figur 18.

De registrerade lek- och uppväxtområden för abborre, gädda och gös som ligger norr samt väster om ledningssträckningen vid Lidingö strand berörs inte av ledningssträckningen se Figur 18.

Påverkan på naturmiljön längs sträckningen bedöms som obetydlig under driftskedet. Då bottengeologin består av grövre material i form av grus och sand bedöms grumling vid anläggningsskedet bli liten och kortvarig.

8.5 Kulturmiljö

Ett riksintresse för kulturmiljövården gällande gammal farledsmiljö sträcker sig från Stockholms inlopp till Stockholm via Vaxholm. Riksintresset innefattar även gammal militärmiljö. Området berör Halvkakssundet där sjökabel planeras, se Figur 20.

Figur 20. Karta över kulturmiljö i anslutning till huvudalternativet.

Det ligger inga kulturminnen i direkt anslutning till ledningssträckningen.

Ca 95 meter söder om huvudalternativet för sjökabel, norr om Danmarks holme, finns en fartygs/ båtlämning, som inte är undersökt (RAÄ nummer Boo 49). Ytterligare en fartygs-/båtlämning (RAÄ nr Boo 70) är belägen 250 meter söder om huvudsträckningen som inte är undersökt. Båda är belägna i Nacka kommun.

På Lidingösidan finns en fartygs/ båtlämning (RAÄ nr Lidingö 86) belägen ca 170 meter från den plats där sjökabeln planeras att gå upp på land.

Den planerade ledningssträckningen bedöms inte påverka kulturmiljön negativt då den inte går i närheten av några kulturlämningar. Riksintresset för kulturmiljövården bedöms inte heller påverkas negativt.

8.6 Rekreation och friluftsliv

Norr om ledningssträckningen vid Telegrafberget ligger Telegrafberget Marin AB med tillhörande platser för småbåtar. Från Telegrafberget är det utsikt över Stockholms inlopp. Enligt Nacka kommuns utflyktskarta[1] finns inga badplatser vid stranden nedanför Telegrafberget. Enligt Föreningsregistret på kommunens hemsida finns ingen info om fritidsfiske i havet, endast i sjöar[2].

I närheten av anslutningspunkten på Lidingö finns en del privata bryggor och på Lidingösidan finns även en småbåtshamn (Breviks båtsällskap). Det finns ingen badplats i nära anslutning till sjökabelsträckningen.

Påverkan i form av arbetsmaskiner samt buller från maskiner kommer att innebära konsekvenser för rekreationsvärdena i direkt anslutning till sjökabelförläggningen under anläggningsskedet. Anläggningsskedet är dock mycket kortvarigt.

8.7 Infrastruktur och trafik

Halvkakssundet är en del av huvudinloppet till Stockholm och är därmed ett mycket trafikerat vattenområde. Stockholms Hamnar hade ca 5500 anlöp (ankomster) till Stockholms hamnområden under 2012. Till det tillkommer skärgårdstrafiken som Stockholms Hamnar uppskattar till ca 10000 anlöp per år samt alla fritidsbåtar.

För att minimera påverkan på sjötrafiken får tidpunkten för sjökabelförläggning anpassas i möjligaste mån. Farleden har farledsklass 1 det vill säga farled som frekventeras av de största fartygen.

Vattenfall avser att lämna in en ansökan om ankringsförbud.

[1] https://www.infovisaren.se/projekt/nacka/InfoVisaren.asp?prodnr=4

[2] http://www.nacka.se/web/fritid_natur/foreningsliv/Sidor/foreningsregister1.aspx

8.8 Utsläpp till luft, mark och vatten

Vattenfall Eldistribution ställer krav på sina entreprenörer enligt miljöledningssystem ISO 14001. Nedan summeras de miljökrav som gäller för entreprenader på eller invid Eldistributions anläggningar.

Under normalt arbetsförfarande i anläggningsskedet ska mark och vatten inte påverkas negativt av olika utsläpp. Vid ett maskinhaveri, oljespill eller vid annan olycka kan dock en viss påverkan ske. Vid entreprenadupphandling prioriteras arbetsmaskiner som använder miljöanpassade, biologisk nedbrytbara smörj- och hydrauloljor samt miljöklass 1 bränsle. Uppställning av bränsletankar och dyl. skall ske på plats som utvalts med hänsyn till att begränsa de miljöskador som kan uppstå vid läckande/utsläpp, hänsyn ska också tas till risk för påkörning, närhet till avlopp m.m. Entreprenören ska ha en instruktion för hur miljöolyckor och nödlägesberedskap skall hanteras.

Utsläppen till luft utgörs främst av avgaser från anläggningsmaskiner och transporter. Utsläppen är tillfälliga och bedöms som ringa.

Med vidtagna skyddsåtgärden bedöms konsekvensen för luft, mark och vatten som obetydlig.

8.9 Förorenad mark

Föroreningssituationen i Stockholms inlopp har kartlagts. Den station som ligger närmast ledningssträckningen är Käppala där det har uppmätts höga halter av kvicksilver och krom i ytsedimenten. Vid nedläggning av sjökablarna kan sedimenten tillfälligt virvlas upp. Grumlingen bedöms dock bli mycket begränsad då kablarna planeras att endast läggas ned på botten, för att sedan få sjunka ned i sedimentet av sin egen tyngd.

8.10 Buller och vibrationer

Eventuella buller- och vibrationsstörningar är begränsade till anläggningsskedet. Naturvårdsverket har tagit fram allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15) som kommer att följas.

Sjökablar alstrar inga hörbara ljud. Inga konsekvenser av buller och vibrationer bedöms därmed uppstå under driftskedet.

9 Samlad bedömning

Anläggningsskedet

Markkabelförläggningen kommer att i viss mån påverka framkomligheten för fordonstrafik och gång- och cykeltrafik i och med att merparten av kabelsträckan följer befintliga vägar och korsar ett antal vägar. Båttrafiken i Halvkakssundet är omfattande. Tidpunkten för sjökabelförläggningen får anpassas i möjligaste mån för att minimera påverkan på båttrafiken.

Naturmiljön kommer att påverkas under anläggningsskedet genom avverkning och schaktning. Då kabelsträckningen i huvudsak följer befintliga vägar minimeras dock avverkningsbehovet. På den sträcka där kabelschaktet inte följer befintliga vägar planeras sträckningen att gå precis utanför Kummelbergets industriområde för att minimera intrånget i det planerade naturreservatet Skarpnäs.

Sjökabelsträckningen går utanför kända lek- och uppväxtområden för fisk samt utanför utpekade bottenområden inom Nackas kustprogram. Grumlingspåverkan bedöms bli liten och kortvarig i och med att kablarna planeras att läggas direkt på botten förutom närmast strandlinjen där de planeras att schaktas ned i botten. Vid de grundare områdena består bottensedimentet av grövre material som grumlar mindre än finsediment.

Driftskedet

Kabelförläggningen innebär att knappt 5,5 km luftledningar försvinner vilket är positivt för landskapsbilden, boendemiljön samt rekreation och friluftsliv. Den markförlagda ledningen innebär en påverkan på naturmiljön då inga träd eller större buskar får växa ovanför kabelschaktet. Sammantaget bedöms ombyggnaden från luftledning till markkabel innebära positiva konsekvenser för miljön och människors hälsa.

NACKA KOMMUN

19 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 52

Dnr KFKS 2016/228-212

Uppföljning av översiktsplanens strategier 2016

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet.

Ärendet

Enligt översiktsplanen för Nacka kommun, antagen i juni 2012, ska underlag uppdateras kontinuerligt när ny statistik blir tillgänglig och när nya prognoser och inventeringar görs. I samband med årsbokslutet ska en uppföljning och redovisning av läget vad gäller översiktsplanens mål och åtgärder göras.

De mål som anges i översiktsplanens sex utmaningar och målområden är till stor del av så långsiktig karaktär att en meningsfull uppföljning inte kan göras efter de knappt fyra år som översiktsplanen funnits. Frågan om uppdatering och komplettering av målen behandlas i den aktualitetsprövning av översiktsplanen som görs under våren 2016. En uppföljning av åtgärderna i översiktsplanens fyra strategier redovisas i det bilagda dokumentet.

Tidigare år har en uppdaterad version av översiktsplanens underlag gjorts i december månad. I och med att en aktualitetsprövning av översiktsplanen nu görs, är det lämpligare att istället uppdatera underlaget i samband med den revidering av översiktsplanen som följer på aktualitetsprövningen.

Handlingar i ärendet

Enheten för strategisk stadsutvecklings tjänsteskrivelse den 29 mars 2016
Uppföljning av översiktsplanens strategier 2016

Yrkanden

Cathrin Bergenstråhle (M) yrkade bifall till enheten för strategisk stadsutvecklings förslag.

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med Cathrin Bergenstråhles yrkande.

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2016-03-29

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/228-212

Kommunstyrelsen

Uppföljning av översiktsplanens strategier 2016

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet.

Ärendet

Enligt översiktsplanen för Nacka kommun, antagen i juni 2012, ska underlag uppdateras kontinuerligt när ny statistik blir tillgänglig och när nya prognoser och inventeringar görs. I samband med årsbokslutet ska en uppföljning och redovisning av läget vad gäller översiktsplanens mål och åtgärder göras.

De mål som anges i översiktsplanens sex utmaningar och målområden är till stor del av så långsiktig karaktär att en meningsfull uppföljning inte kan göras efter de knappt fyra år som översiktsplanen funnits. Frågan om uppdatering och komplettering av målen behandlas i den aktualitetsprövning av översiktsplanen som görs under våren 2016. En uppföljning av åtgärderna i översiktsplanens fyra strategier redovisas i det bilagda dokumentet.

Tidigare år har en uppdaterad version av översiktsplanens underlag gjorts i december månad. I och med att en aktualitetsprövning av översiktsplanen nu görs, är det lämpligare att istället uppdatera underlaget i samband med den revidering av översiktsplanen som följer på aktualitetsprövningen.

Bilaga

Uppföljning av översiktsplanens strategier 2016.

Andreas Totschnig
Enhetschef
Enheten för strategisk stadsutveckling

Sven Andersson
Översiktsplanerare
Enheten för strategisk stadsutveckling

Uppföljning av översiktsplanens strategier 2016

2016-03-29
Sven Andersson
KFKS 2016/228-212

NACKA KOMMUN

Innehållsförteckning

1 Bakgrund 3

2 Skapa en tätare och mer blandad stad på västra Sicklaön 3

3 Komplett transportsystem med tunnelbana till Nacka 6

4 Utveckla lokala centra och deras omgivning 8

5 Planera, förvalta och utveckla den gröna och blå strukturen 11

1 Bakgrund

Enligt Översiktsplanen för Nacka kommun, antagen i juni 2012, ska en uppföljning och redovisning av läget vad gäller översiktsplanens mål och åtgärder göras i samband med årsbokslutet. De mål som anges i översiktsplanens sex utmaningar och målområden är till stor del av så långsiktig karaktär att en uppföljning inte är meningsfull efter de knappt fyra år som översiktsplanen funnits. I den aktualitetsprövning av översiktsplanen som samtidigt görs tas emellertid frågan om uppdatering upp. Bland annat gäller detta de nya övergripande målen och de nyligen antagna miljömålen.

En uppföljning av åtgärderna i översiktsplanens fyra strategier har tidigare gjorts 2014 och 2015. Nedan följer årets redovisning av det aktuella läget för respektive åtgärd. Den vänstra kolumnen är en ordagrann återgivning av texten i översiktsplanen. I vissa fall är denna inaktuell och kommer att ändras eller tas bort i den revidering som följer på aktualitetsprövningen.

2 Skapa en tätare och mer blandad stad på västra Sicklaön

Åtgärder för att genomföra strategin

Text i översiktsplanen	Kommentar
Kvarnholmens utbyggnad pågår enligt antaget program. Målet är att skapa en stadsdel som tillfredsställer stadsmänniskans krav på variationsrik miljö och boendekvalitet, samt tjänstesektorns krav på en representativ och inspirerande miljö.	Detaljplaneetapp 4 och 5 antogs under 2015. Planarbete för etapp 6 (Hästholmssundet och Gäddviken) har påbörjats under 2015.
Fördjupad översiktsplan för centrala Nacka är under utarbetande. Det kommer att bli det mest omfattande stadsbyggnadsprojektet på Sicklaön. Målet är att skapa en långsiktigt hållbar stadsdel som blir centrum för östra Stockholmsregionen. Utbyggnaden förutsätter tunnelbana till Nacka centrum. Lägen för tunnelbanestationer, bussterminal vid Nacka Forum och eventuell tunnelbanedepå kommer att utredas.	Kommunstyrelsen (KS) beslutade på våren 2013 att arbetet skulle slutföras i form av ett detaljplaneprogram. Detaljplaneprogrammet antogs av KS den 13 april 2015. Det fortsatta arbetet samordnas med planeringen av tunnelbanan, överdäckning av Värmdöleden och ny bussterminal i Nacka centrum. Detaljplanearbete har startats fört sju delområden inom centrala Nacka.

Värmdövägen är Nackas huvudgata. För att utveckla Värmdövägen till en attraktiv och funktionell stadsgata bör denna studeras i hela sin längd vad gäller kompletteringsbebyggelse och utformning av gaturummet för alla trafikslag.	En förstudie av Värmdövägen pågår. Den ska prioritera gång, cykel och kollektivtrafik framför privatbilismen samt att skapa en stadsgata. Gaturummet ska där så möjligt omges av fasader mot gata. Förstudien ska beskriva funktioner som kan/bör lokaliseras inom det framtida vägområdet och beskriva en genomförandeplan för utbyggnad.
Stadsbyggnadsidén ”Entré Sickla” med tankar om stråk och mötesplatser utvecklas och tillförs ytterligare planeringsaspekter. Eventuellt utarbetas en fördjupad översiktsplan för området.	En fördjupad studie av västra Sickla har gjorts inom ramen för strukturplane-arbetet. Flera detaljplanearbeten pågår i området. Det fortsatta övergripande arbetet sker inom samordningsprojektet Sickla-Plania.
Nya vägförbindelser för bättre trafikfördelning på västra Sicklaön.	En koppling mellan Planiavägen och Värmdövägen har studerats i programmet för Planiaområdet. Under 2015 togs en fördjupad utredning fram om utförande, teknik och kostnader kopplat till en höjning av Saltsjöbanan. KSSU antog start-PM för projektet i oktober 2015.
Den framtida användningen av Bergs oljehamn kommer att utredas. Utredningen kommer att belysa konsekvenserna av en avveckling av oljehamnen samt möjligheten att bebygga området med bostäder.	En utredning från WSP (Stockholms-regionens framtida oljeförsörjning) visar att regionen kan hantera att både Loudden och Berg upphör som bränsledepåer. Södertälje hamn har pekats ut som det mest fördelaktiga alternativet att ta över volymerna från Loudden och Berg. I februari 2016 lämnade Mark- och miljödomstolen Södertälje hamn AB tillstånd att hantera utökade volymer petroleumprodukter och hamnen kan därmed hantera samtliga de volymer som idag hanteras vid Louddens och Bergs oljehamnar. Konsekvenserna av en avveckling är därmed utredd, i enlighet med översiktsplanen. Tomträttsavtalet för Bergs oljehamn är uppsagt. Tingsrätten och hovrätten har

	prövat att uppsägningen är giltig. Domen har vunnit laga kraft. Tvisten om marken ska användas för bränsledepå eller bostäder fortsätter under 2016. Kommunstyrelsens stadsutvecklings-utskott startade detaljplanearbetet i april 2014. Under 2015 ingick området i den europeiska arkitekttävlingen Europan 13. Europan är en av världens största arkitekttävlingar. Europan är unik genom att endast vända sig till yngre arkitekter och är en av få som handlar om framtidens stad och samhälle. Bergs var en av två svenska tävlingstomter och hade temat: ”Nacka from oil to City.” Tävlingen avslutades i juni och vinnaren utsågs efter ett omfattande juryarbete i december 2015. Arbetet med planläggning för bostäder i Bergs gård pågår för fullt och ingår i genomförandet av Nacka stad.
Kommunen ska verka för att Västra Sicklaön blir attraktiv för befintliga företag och nya arbetsplatsetableringar.	Överenskommelsen om tunnelbana har stor betydelse för attraktiviteten. Frågan beaktas även i alla program och detaljplaner. För att möjliggöra kontorsbebyggelse innan tunnelbanan byggts ut, har kommunen i ett inledningsskede reducerat medfinansieringsnivån för kontor.

Övrigt:

Förutom de åtgärder som nämns i översiktsplanen har en mängd aktiviteter startat i syfte att bygga en tät och blandad stad på västra Sicklaön. Detaljplaneprogram har antagits för Nacka strand och centrala Nacka samt kommer snart att antas för Planiaområdet. Detaljplaneprogram är också under utarbetande för Henriksdal. Stadsbyggnadsprinciper för Nacka Stad, kallad Fundamenta, antogs av kommunstyrelsen i mars 2015. En utvecklad strukturplan för västra Sicklaön, vilken knyter samman områdets olika detaljplaneprogram, har utarbetats och behandlats av Kommunstyrelsen i juni 2015.

3 Komplett transportsystem med tunnelbana till Nacka

Åtgärder för att genomföra strategin

Text i översiktsplanen	Kommentar
Kommunen verkar för att planerade projekt som Saltsjöbanans modernisering, ny Skurubro, Kvarnholmsförbindelsen inklusive trafikplats Kvarnholmen och Danvikslösen realiseras så fort som möjligt.	Beslut har fattats om Saltsjöbanans upprustning, vissa åtgärderna ska vara genomförda till 2018, medan exempelvis mötesstationer skjutits till 2021. Ny Skurubro projekteras och byggnation beräknas påbörjas under 2018. Kvarnholmsförbindelsen kommer att bli klar under mitten av 2016. Vägplan för Trafikplats Kvarnholmen fastställdes 2015. Om planen inte överklagas kommer byggande av trafikplatsen att påbörjas hösten 2016. Åtgärdsvalsstudien för väg 222 har resulterat i att Trafikplats Kvarnholmen bör vara fullständig, vilket innebär ytterligare planering. Danvikslösen har avslutats men arbetet med gränslandet Stockholm/Nacka fortsätter.
En förstudie inleds för utbyggnad av tunnelbana till Nacka.	Arbetet med att precisera lägena för Nackas tre tunnelbanestationer har pågått under hela 2015 och fortsätter under 2016. Planeringen av uppgångar och entréer utgår från det inriktningsbeslut som kommunstyrelsen fattade i juni. Under året har två samråd med allmänheten genomförts med välbesökta öppna hus i Dieselverkstan och Nacka stadshus. Under 2016 kommer ett plansamråd för järnvägsplanen att hållas. Ett färdigt förslag tas sedan fram och ställs ut för granskning våren 2017. Planerad byggstart är 2018 och tunnelbanan planeras att öppnas för trafik 2025.

Kollektivtrafik på vatten permanentas och utökas.	SjöVägen har övertagits av landstinget och kontinuerlig utveckling planeras.
Busskörfälten kompletteras så de blir sammanhängande.	Trafikverket har genomfört en åtgärdsvalsstudie för hela väg 222, (Värmdöleden) i vilken olika åtgärder föreslogs. Kommunen för kontinuerliga diskussioner med trafikverket och SLL, trafikförvaltningen kring dessa frågor.
Områden för kollektivtrafikdepåer utreds.	Det område som inom Nacka kommun är aktuellt för bussdepå är Kil. Detaljplaneprogram för Kil antogs av KS 26 oktober 2015. Programmet innehåller plats för eventuell bussdepå.
Fullständig trafikplats på Värmdöleden vid Nacka centrum utreds och byggs.	Ingår i planprogram för centrala Nacka. En åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för Värmdöleden mellan trafikplats Kvarnholmen och trafikplats Skogalund har tagits fram i samarbete med Trafikverket och SLL, trafikförvaltningen. Syftet har varit att analysera hur trafiksystemen ska fungera med överdäckning, bussterminal och den kommande tunnelbanan. Huvudförslaget i ÅVS:en är två fullständiga trafikplatser i trafikplats Kvarnholmen och trafikplats Skvaltan lägen, samt att trafikplats Nacka C tas bort. På grund av detta har en översyn av strukturplanen inom centrala Nacka påbörjats.
Ny trafikplats vid Boovägen planeras och byggs.	En åtgärdsvalsstudie tillsammans med Trafikverket pågår.
För Östlig förbindelse finns gällande detaljplaner mellan Södra länken och Kvarnholmsvägen, inklusive anslutningsramper till Värmdöleden. Fortsatt utredning och planläggning behövs.	Trafikverket har genomfört en åtgärdsvalsstudie där det konstateras att det finns behov av en östlig förbindelse. I Sverigeförhandlingen har Östlig förbindelse med spår blivit utpekat som objekt för fortsatt förhandling.
En cykelplan tas fram.	Kommunfullmäktige har antagit strategi för cykelsatsningar i Nacka 2014.

Lägen för infartsparkeringar inventeras och reserveras.	Kontinuerligt arbete pågår med att utveckla och utöka infartsparkeringar. För närvarande finns 1650 p-platser och 264 cykelparkeringar på kommunens infartsparkeringar.
Bilfärja mellan Bergs oljehamn och Frihamnen har utretts.	Projektet visade sig alltför kostsamt i förhållande till nyttan.
Kommunen verkar för det finns tillgång på klimatanpassade bränslen i Nacka.	I Nackas miljöprogram 2016-2030 finns ett mätbart mål för utsläpp av växthusgaser per person från vägtrafik.

4 Utveckla lokala centra och deras omgivning

Åtgärder för att genomföra strategin

Text i översiktsplanen	**Kommentar**
Program för Orminge centrum antas och detaljplanearbete startas. Bussterminal och infartsparkering och plats för framtida tunnelbanestation integreras i centrumanläggningen.	Planprogram för Orminge centrum med förslag på ny bussterminal och möjlighet till framtida tunnelbanestation antogs hösten 2015. Detaljplanearbete och markanvisning för etapp 1 påbörjas 2016.
Diskussionen med medborgarna i Fisksätra, den så kallade Fisksätradialogen utvecklas och får ligga till grund för fortsatt arbete. Ett detaljplaneprogram tas fram.	Programmet för Fisksätra antogs 2013. Detaljplan för Lännbohöjden vann laga kraft 2014, utbyggnad har startat. Detaljplan för Fisksätra marina har överklagats till länsstyrelsen, besked väntas under våren 2016. Detaljplan för norra centrum pågår, preliminärt samråd under 2016. Planarbete har påbörjats för Fisksätra station i samband med upprustningen av Saltsjöbanan. Detaljplan för Metrevsgatan på Fiskarhöjden har beräknad start 2016. Kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat att en idrottshall/multiarena med inriktning mot friidrott ska placeras i Fisksätra. Lokaliseringsutredning

	pågår, beslut om inriktning är taget i fritidsnämnden.
Omvandling av Älta centrum med ett utarbetat detaljplaneprogram som grund.	Kommunstyrelsen antog detaljplaneprogrammet i september 2015. Stadsbyggnadsprojekt för etapperna A och B (sammanlagt cirka 475 bostäder) påbörjas under 2016.
Program eller fördjupad översiktsplan för utvecklingen av Björknäs centrum.	Inte påbörjat. En start av programarbetet planeras till hösten 2016.
Analys av framtida utvecklingsbehov för Saltsjöbadens centrum.	Programarbete pågår. Under 2015 hölls workshop med invånare, förtroendevalda mm liksom en 3D-dilaog. Den preliminära tidplanen innebär programsamråd våren 2016 och antagande av program i slutet av 2016. Därefter kan detaljplanearbete påbörjas.
I detaljplaneprogrammet för Finntorp finns förslag till åtgärder för Finntorps centrum.	Åtgärder kring centrum inte påbörjade. Mindre kompletteringar av bostäder i närområdet har skett och planarbete för ytterligare kompletteringar pågår. Området närmast Värmdövägen har studerats för bostäder inom strukturplanearbetet.
Komplettering med ny bebyggelse vid vissa av Saltsjöbanans stationer.	Ett flertal projekt var planerade i samband med den konvertering av Saltsjöbanan till snabbspårväg, som inte längre är aktuell. Förtätning planeras ske kring stationer på Sicklaön och i Fisksätra,
I samtliga lokala centra ska åtgärder genomföras för att främja mötesplatser och för att komplettera med funktioner som saknas. Åtgärdsprogram för genomförandet tas fram i samarbete med berörda intressenter.	I planprogrammen för lokala centrum är frågan av stor betydelse. Alla planprogram innehåller därför förslag på åtgärder för att förbättra tillgången på mötesplatser. I Älta invigdes Älta kulturknut 2011 och till sommaren 2014 stod en strandnära park färdig mellan ishallen och Ältasjön. I planprogrammet föreslås bl.a. ett

	parkrum och ett tydligare torg vid Älta centrum. I planprogrammet för Orminge föreslås bl.a. mer utvecklade torgmiljöer, ett grönstråk med aktivitetsytor och ett kulturstråk med verksamheter. I Fisksätra öppnade museet HAMN juni 2014. Upprustning av centrum-torget och Fisksätra holme planeras. I planprogrammet föreslås bl.a. ett förtydligande av stationsområdets mötesfunktion och en förbättrad koppling till strandområdet. I programmet för Saltsjöbadens centrum föreslås en tydligare centrumstruktur med bl a ett torg och bättre koppling till Tippen station, en ny lekplats vid Neglinge gård och en dagvattenpark.
Kommunen ska verka för att lokala centra blir attraktiva för befintliga företag och nya arbetsplatsetableringar	I planprogrammen för lokala centrum är denna fråga mycket viktig. I programarbetena för Fisksätra, Orminge, centrum Älta centrum och Saltsjöbadens centrum har därför dialog skett med centrumägare och till viss del med större butiksinnehavare.

5 Planera, förvalta och utveckla den gröna och blå strukturen

Åtgärder för att genomföra strategin

Text i översiktsplanen	Kommentar
Analys av möjliga åtgärder för att skydda och utveckla svaga länkar i de gröna kilarna och viktiga spridningsvägar mellan värdekärnorna, samt för att minska barriäreffekter av vägar, spårvägar och bebyggelse.	Översiktsplanens riktlinjer i dessa frågor följs upp i alla detaljplaneprogram och stadsbyggnadsprojekt. Ekologiska spridningsanalyser har tagits fram i samband med detaljplaneprogram och utvecklad strukturplan för Nacka stad. Samverkansprojektet ”Svaga samband i Tyrestakilen” genomfördes under 2015 tillsammans med Stockholm, Tyresö och Haninge, där möjliga åtgärder presenterades och diskuterades med politiker från respektive kommuner.
Utredning av framtida skydd för områden med höga naturvärden som är ekologiskt särskilt känsliga eller som utgör rekreativa värdekärnor.	Naturreservat har bildats för Trollsjön, Svärdsö, Skuruparken och Skarpnäs. Svärdsö och Skuruparken är överklagade till mark- och miljödomstolen och Skarpnäs till länsstyrelsen. Naturreservatsbildning pågår för Ryssbergen, och Rensätra.
Ta fram ett ”natur- och friluftsprogram” i syfte att värna och utveckla värden för naturvård och rekreation.	Arbetet med att ta fram en skötselplan för all naturmark påbörjades under 2015 och beräknas vara klar 2018. En fauna- och viltvårdsstrategi är framtagen men ej beslutad i nämnd. Länsstyrelsen beviljade 2015 medel för en friluftsstrategi för Nacka kommun. Natur- och trafiknämnden beslutade att genomföra framtagandet och arbetet genomförs under 2016. Tillsammans utgör dessa tre åtgärder ett natur- och friluftsprogram.
Kvalitativa riktlinjer för parker i tät bebyggelse utarbetas.	Under 2016 avslutas arbetet med principer för parkstruktur i tät bebyggelse.
Översyn av äldre detaljplaner med dåligt skydd för grönområden och vatten.	Inte påbörjat.

Där strandskyddet har utökats till 300 meter behålls vanligtvis denna utökning. Strandskyddet tas bort i några redan bebyggda områden där det helt saknar betydelse.	Länsstyrelsen har fattat beslut om utökat strandskydd efter samråd med kommunerna. Beslutet överensstämmer med Nackas översiktsplan. Att ta bort strandskyddet för vissa områden kräver dock separata beslut.
Genomförande av nya småbåtshamnar och nya båtuppläggningsplatser.	Antagen men överklagad detaljplan för Fisksätra marina och innebär en utökning med ca 250 båtplatser. I lagakraftvunnen detaljplan för Kvarnholmen etapp 4 finns ca 100 båtplatser för de boende.
Nya strandpromenader enligt förslag i kustprogram.	En förstudie av nya strandpromenader togs fram 2013. NTN prioriterade 2014 en utbyggnad av ”den felande länken” mellan Marinstaden och Svindersviks gård. Utbyggnad planeras 2016 men osäkerhet råder om markåtkomst.
Kartläggning och förslag till åtgärder för gröna, gärna generationsöverskridande mötesplatser i samspel med lokalsamhället.	Upprustning av centrala parken i Orminge har genomförts. Saltängens lekplats har rustats upp. Nya hundrastgårdar har anlagts i Älta och Fisksätra.
En marinarkeologisk sårbarhetsanalys tas fram över kommunens vattenområden i syfte att utreda vilka områden som kan kräva marinarkeologisk förundersökning inför åtgärder.	Inte påbörjat.
Ett stort antal sjöar utgör ESKO-områden (ekologisk särskilt känsliga områden) enligt miljöbalken, där även små ingrepp eller förändringar kan rubba den ekologiska balansen. Dessa observeras kontinuerligt.	Pågående. Miljöenheten har miljöövervakning.
Kustvattnen Erstaviken och Vårgärdssjön utpekas som nya ESKO-områden. Arbetet med att identifiera ESKO-områden på land och i kustvatten ska fortsätta.	Erstaviken och Vårgärdssjön är utpekade. Arbetet med att identifiera ytterligare ESKO-områden är inte påbörjat.

Tillgängligheten till och inom grön- och vattenområden förbättras genom tydlig vägvisning, attraktiva stråk och entréer till naturen.	Under 2015 har Erstaviks samverkansprojekt avslutats och slutrapporterats till NTN och länsstyrelsen. Bland annat har 11 entréer anlagts, 14 informationsskyltar och över 40 vägvisningsskyltar satts upp, 3 mil leder röjts och märkts upp, 300 meter spänger byggts, drygt 2 km gång- och cykelstig anlagts och rustats upp, besöksmål såsom Sandakällan och Skogshyddan har rustats upp och en omfattande och pedagogisk information lagts in på www.nacka.se

Övrigt

Under 2013-2015 har fokus varit på att uppnå målet god ekologisk status på havsvattnet och de insjöar som prioriterats av Vattenmyndigheten, samt målet som möjliggör en långsiktigt hållbar utveckling av båtlivet i Nacka. Pilotprojektet Ekotjänster i Nacka slutrapporterades till Boverket och projektet Ekosystemtjänster på västra Sicklaön slutrapporteras till KSSU under 2015.

Öppenhet och mångfald

Vi har förtroende och respekt för människors kunskap

och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar

NACKA KOMMUN

POSTADRESS
Nacka kommun, 131 81 Nacka

BESÖKSADRESS
Stadshuset, Granitvägen 15

TELEFON
08-718 80 00

E-POST
info@nacka.se

SMS
716 80

WEBB
www.nacka.se

ORG.NUMMER
212000-0167

NACKA KOMMUN

19 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 56

Dnr KFKS 2016/248

Mark-, bostads- och lokalförsörjningsplaneringen för åren 2016-2030

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Ärendet

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att säkerställa en strategisk planering av mark-, bostads- och lokalförsörjning.

Försörjningsplaneringen för år 2016-2030 redovisar förslag på lösningar till de av nämnderna redovisade behoven, inkluderat nya och befintliga anläggningar. För de lösningar av nya anläggningar, bostäder och lokaler, samt utveckling och underhåll av befintliga anläggningar som framgår i försörjningsplaneneringen uppgår investeringsmängden till cirka 11 (8,6) miljarder kronor för åren 2016-2030. Investeringsvolymen avser Nacka kommun som helhet, oavsett vem som är fastighetsägare och byggherre, och är indikativ. En mycket översiktlig och indikativ bedömning är att kommunens egna investeringar kan utgöra i storleksordningen 30 %, +/-10 % av detta, vilket i genomsnitt skulle motsvara 300 mnkr/år. Volymen bygger på befolkningsprognos augusti månad 2015, nämndernas behovsbild och antagande om nyckeltal och riktkostnader.

Till kommunstyrelsen sammanträde den 9 maj 2016 ska tjänsteskrivelsen den 6 april 2016, justeras på sidan 4 stycke 1 och 2 då styckena innehöll ej korrekta uppgifter.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 6 april 2016

Yrkanden

Tobias Nässén (M) yrkade att ärendet skulle överlämnas till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med Tobias Nässéns yrkande.

Protokollsanteckningar

Hans Peters (C) lät anteckna följande för Centerpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

"Det är viktigt att skollokalerna även i framtiden kan nyttjas under eftermiddagar för musikskolans undervisning. Vidare bör man studera möjligheterna att nyttja fritidsgårdarnas lokaler även för kulturell verksamhet. Det kan eventuellt behövas mindre ombyggnader eller ljudisolering för att möjliggöra detta."

- - - - -

2016-04-06
Rev 2016-04-19
TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/248

Kommunstyrelsen

Mark-, bostads- och lokalförsörjningsplaneringen för åren 2016-2030

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen om rapportering av mark-, bostads- och lokalförsörjningsplaneringen för år 2016-2030 till protokollet. Ekonomiska konsekvenser och prioriteringar behandlas i samband med beslut om mål och budget 2017-2019.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att säkerställa en strategisk planering av mark-, bostads- och lokalförsörjning.

Försörjningsplaneringen för år 2016-2030 redovisar förslag på lösningar till de av nämnderna redovisade behoven, inkluderat nya och befintliga anläggningar. För de lösningar av nya anläggningar, bostäder och lokaler, samt utveckling och underhåll av befintliga anläggningar som framgår i försörjningsplaneneringen uppgår investeringsmängden till cirka 11 (8,6) miljarder kronor för åren 2016-2030. Investeringsvolymen avser Nacka kommun som helhet, oavsett vem som är fastighetsägare och byggherre, och är indikativ. En mycket översiktlig och indikativ bedömning är att kommunens egna investeringar kan utgöra i storleksordningen 30 %, +/-10 % av detta, vilket i genomsnitt skulle motsvara 300 mnkr/år. Volymen bygger på befolkningsprognos augusti månad 2015, nämndernas behovsbild och antagande om nyckeltal och riktkostnader.

Ärendet

Inledning

Syftet med arbetet att säkerställa en strategisk planering av mark-, bostads- och lokalförsörjning är att verka för en långsiktigt hållbar bostads- och lokalförsörjning och implementera en arbetsmodell där den strategiska planeringen ger underlag för prioriteringar, den rullande treårsbudgeten och en långsiktig ekonomisk planering till 2030. Inom ramen för planeringen har berörda nämnder inarbetat en årlig rutin för att redogöra

NACKA KOMMUN

för sina mark-, bostads och lokalbehov den kommande 15-årsperioden. Mark-, bostads- och lokalförsörjningsplaneringen ska hållas uppdaterad och ge underlag till ekonomisk långtidsprognos, input till fördjupad strukturplan och genomförande-planering av Nacka stad.

Arbetet kring mark-, bostad- och lokalförsörjningsplaneringen omfattar en framtagen arbetsmodell med prioriteringsprocess och presentationsgränssnitt med berörda verksamheter och enheten för strategisk stadsutveckling.

Bakgrund

Berörda nämnder tar årligen fram redogörelse över sina mark-, bostad- och lokalbehov. Behoven bygger på Nacka kommuns befolkningsprognos som uppdateras årligen under april månad samt augusti månad. Befolkningsprognosen har en koppling till planerat bostadsbyggande. Under 2015 har i Nacka kommun fler detaljplaner blivit beslutade än prognostiserats och en del projekt tidigarelagts, vilket har medfört att befolkningsprognosen för april månad har skruvats upp och tidigarelagts. Viss förändring bland ökad kapacitet skola och förskola berörs men i skrivande stund har ingen beaktan tagits i och med ny prognos. Underlaget i den här rapporten bygger på befolkningsprognosen augusti månad 2015 med vissa justering under 2016.

Befolkningsprognosen för april visar på en tillväxt från dagens 98 000 (*96 000)* invånare till 144 000 *(140 400)* invånare år 2030.

Mark-, bostads- och lokalförsörjningsplanering 2016-2030

Rapporteringen av mark-, bostads- och lokalförsörjningsplanering 2016-2030 redogör översiktligt för kapacitets- och investeringsbehovet av lokaler och bostäder under perioden 2016-2030.

Se ”Bilaga 1) Prognos kapacitet 2016 – 2030” och ”Bilaga 2) Prognos investeringsvolym mnkr, 2016 – 2030”.

Av försörjningsplaneringen framgår översiktligt:

1. Kapacitetstillskott under perioden för:
    a. Förskolor
    b. Skolor
    c. Särskilda boenden för äldre
    d. Gruppbostäder, servicebostäder och särskilt anpassade bostäder
    e. Gruppbostäder psykiatri
    f. Bostäder för nyanlända
    g. Objekt från fritids- och kulturnämnden, med sport-, fritids- och kulturanläggningar

NACKA KOMMUN

2. Indikativa investeringsvolymer kopplat till kapacitetstillskottet enligt punkt 1, med tillägg för investeringar relaterade till:
    a. Investeringsdel av underhåll av fastigheter och anläggningar
    b. Om- och tillbyggnad av befintliga fastigheter och anläggningar för utökad respektive bibehållen kapacitet
    c. Om- och nybyggnad av anläggningar vid exploatering av centrala Nacka (bland annat flytt av förskola, brandstation och Nacka gymnasium, samt ett nytt kulturhus)

Investeringarna är fördelade årsvis och huvudsakligen med slutdatum i samband med behovet enligt respektive nämnds givna information. Investeringsmängden är indikativ och bygger på befolkningsprognos, nämndernas behovsbild och antagande om nyckeltal och riktkostnader. Mer ingående utredningar och kostnadsberäkningar har inte gjorts för flertalet objekt och således finns det stora osäkerheter om investeringarnas storlek och när de utfaller i tid. Den totala indikativa investeringsvolymen under perioden 2016-2030 är cirka 11 (8,6) miljarder kronor.

För de delar av investeringarna som för närvarande kan betraktas som kommunala investeringar behöver ytterligare arbete göras med avseende på förslag till prioriteringar i tid och mellan objekt, samt andra möjliga vägval. Denna prioritering av, och inriktning för, kommunens egna investeringar sker inom ramen för arbetet med mål och budget 2017-2019. En mycket översiktlig och indikativ bedömning är att kommunens egna investeringar kan utgöra i storleksordningen 30 %, +/-10 % av den totala investeringsvolymen om 11 miljarder kronor vilket skulle motsvara cirka 4,4 miljarder kronor (300 mnkr/år) i kommunal regi.

Tabell) Långtidsprognos 2016-2030

NACKA KOMMUN

Långsiktig behovsbild
För att möta den ökade befolkningstillväxtens behov fram till 2030 behövs det ca 5 150 *(5150)* skolplatser, 3 400 *(3 300)* förskoleplatser, 890 *(500)* platser i särskilda boenden för äldre, 150 *(150)* platser i LSS-boenden, 1 500 *(1 800)* boende för nyanlända, sammantaget är behovet ca 2 000 bostäder för sociala ändamål, ett nytt gymnasium, ett antal 15 *(8)* sporthallar och 11 *(13)* idrottsplaner, en ny *(1)* simhall samt utökning av bibliotek och andra typer av upplevelsecentrum och kulturlokaler som t ex kulturhus, scen, lokaler för utövande av olika konstformer.

Se ”Bilaga 3) Kartvy – Långsiktig behovsbild skola och förskola”.

Aktuell planering för prioriterad behovsbild
Den aktuella planeringen för den prioriterade behovsbilden visar en differens jämfört med den långsiktiga behovsbilden. Den aktuella planeringen för skolplatser är 4 545 platser och för förskoleplatser 4 240 platser, för idrottsplaner 7 st och vad gäller sporthallar 12 st. Framtagen investeringsvolym miljoner kronor bygger på dessa antaganden.

Lokalförsörjning de kommande 5 åren
Första 5-årsperioden är som mest investeringsintensiv. Ett antal skolor är i behov av nybyggnationer, utbyggnader samt renoveringar. Under den här perioden har den totala investeringsvolymen prognostiserats till 7 miljarder kronor varav knappt 3 miljarder är prognostiserad och simulerad att kommunen bygger i egen regi och tillförs den befintliga fastighetsportföljen.

Investeringsvolymen i *egen regi* om 3 miljarder kronor (motsvarar 600 mnkr/år) skulle kunna motsvara under kommande 5-års period: 2 nya skolor med tillhörande idrottshallar, 2-3 stycken nya förskolor, utbyggnader av ett antal befintliga skolor samt ett kulturhus.

Investeringsvolymen i *extern regi* om 4 miljarder kronor (motsvarar 800 mnkr/år) skulle kunna motsvara under kommande 5-års period: 2 nya skolor med tillhörande idrottshallar, en idrottshall Myrsjö IP, ett tio-tal nya förskolor belägna i flerbostadshus, ett tio-tal byggnader särskilt boende för äldre, ett tio-tal boendeformer för olika sociala ändamål, utbyggnad av 2 befintliga skolor, en simhall, gymnasium samt en brandstation.

Bostadsförsörjning
Omfattar försörjning för sociala ändamål, gruppbostäder för servicebostäder och psykiatri samt bostäder för nyanlända. Bostäder för olika ändamål, förutom bostäder för nyanlända, är prognostiserade att en extern investerare genomför.

Under 2017 och 2018 uppskattas antalet nyanlända uppgå till cirka 500 resp 580 personer per år. Enheten för fastighetsutveckling har uppskattat att kommunen behöver medel om 100 mnkr per år under 2017 och 2018 för att möta efterfrågan. Under 2019 uppskattas investeringsvolymen uppgå till 50 mnkr.

NACKA KOMMUN

Markförsörjning
Markgruppen arbetar aktivt med strategiska överväganden av kommunens markinnehav. Markgruppen fick i uppdrag i mål- och budget 2016 att ta fram en markinventering och en markstrategi. Arbetet med detta har inletts och markgruppen planerar att återkomma med en redovisning av detta under hösten.

Ekonomiska konsekvenser

För de lösningar av nya anläggningar, bostäder och lokaler som framgår i försörjningsplaneneringen uppgår investeringsmängden till cirka 11 miljarder kronor för åren 2016-2030. Investeringsmängden är indikativ och bygger på befolkningsprognos från augusti 2015, nämndernas behovsbild och antagande om nyckeltal och riktkostnader. Prioritering av och inriktning för kommunens egna investeringar sker inom ramen för arbetet med Mål och budget 2017-2019.

Konsekvenser för barn

Försörjningsplaneringen syftar till att ge goda förutsättningar för prioritering av och planering för kommunala investeringar. Det i sin tur förväntas långsiktigt ge barn och övriga medborgare en enklare vardag med inspirerande, välkomnande och trygga välfärdsfastigheter som bidrar till att ge alla barn goda förutsättningar att tillgodogöra sig både utbildnings-, kultur-, idrotts- och fritidsverksamhet.

Jenny Asmundsson
Fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Anna-Carin Nyman
Fastighets controller
Controllerenheten

NACKA KOMMUN

Bilaga 1) Prognos kapacitet 2016 - 2030

Uppskattad kapacitet, antal personer	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Förskolor	270	275	310	385	500	345	305	225	345	255	305	480	100	0	140
Skolor	0	80	450	275	1190	700	400	100	500	0	50	800	0	0	0
Särskilda boenden för äldre	72	54	99	108	180	54	54	0	54	54	0	54	54	0	54
Gruppbostäder/servicebostäder/särskilt	12	18	6	12	36	36	30	0	0	0	0	0	0	0	0
Gruppbostäder psykiatri	6	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bostäder för sociala ändamål	366	700	700												
Fritidslokaler, antal objekt	0	1	2	2	1	1	2	2	3	0	1	1	3	2	2

NACKA KOMMUN

Bilaga 2) Prognos investeringsvolym mnkr, 2016 - 2030

Uppskattad investeringsvolym, mnkr	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Förskolor	212	164	148	174	179	128	106	106	121	107	146	128	23	22	33
Skolor	337	560	743	859	664	191	92	86	155	175	242	158	-	-	-
Särskilda boenden för äldre	226	174	248	331	313	131	78	52	131	78	52	131	78	52	78
Gruppbostäder/servicebostäder/särskilt anpassad bostad	69	29	19	48	80	74	40	-	-	-	-	-	-	-	-
Gruppbostäder psykiatri	13	5	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bostäder för sociala ändamål	65	100	100	50											
Fritidslokaler	1	77	120	155	300	40	55	45	220	175	40	5	130	7	41
Kulturlokaler	-	-	56	168	126	-	0	1	-	-	-	-	-	-	-
Övriga verksamhetslokaler	-	-	48	144	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa total investeringsvolym	**923**	**1 109**	**1 490**	**1 928**	**1 770**	**565**	**372**	**290**	**626**	**535**	**480**	**422**	**232**	**81**	**152**

NACKA KOMMUN

Bilaga 3) Kartvy - Långsiktig behovsbild skola och förskola

NACKA KOMMUN

19 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 59

Dnr KFKS 2016/255

Justering av köpebrev med Rikshem Skolfastigheter AB för fastigheterna Igelboda 23:9 och 46:5, Neglinge skola

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar att köpebrevet för fastigheterna Igelboda 23:9 och Igelboda 46:5 i Igelboda som såldes till Rikshem Skolfastigheter AB i enlighet med kommunfullmäktiges beslut av den 15 december 2014 annulleras och ersätts med två nya köpebrev, ett för respektive fastighet.

Ärendet

I december 2014 beslutade kommunfullmäktige i Nacka kommun att sälja 38 fastigheter till Rikshem Skolfastigheter AB ("Rikshem"), däribland fastigheterna Igelboda 23:9 norr om Valhallavägen och Igelboda 46:5 söder om Valhallavägen i Igelboda (Neglinge skola).

I samband med försäljningen upprättades ett gemensamt köpebrev om 48,1 miljoner kronor för dessa fastigheter. Anledningen härtill är att Neglinge skola inom kommunens fastighetsbestånd betraktades som *ett* förvaltningsobjekt med skolans huvudbyggnad på fastigheten Igelboda 23:9 och med gymnastiksal och matsal samt en paviljong för undervisningsändamål på fastigheten Igelboda 46:5.

Rikshem har nu återkommit med önskemål om att det upprättas två separata köpebrev för dessa fastigheter i stället för ett gemensamt. I syfte att Rikshem ska kunna fullborda pågående fastighetsbildningar och lagfartsansökningar och därmed fullborda fastighetsköpet, föreslås att kommunstyrelsen beslutar att annullera det gemensamma köpebrevet, bilaga 1, och att det upprättas två separata köpebrev för fastigheterna.

NACKA KOMMUN

19 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Handlingar i ärendet

Enheten för fastighetsutvecklings tjänsteskrivelse den 5 april 2016
Befintligt köpebrev för fastigheterna Igelboda 23:9 och Igelboda 46:5

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med enheten för fastighetsutvecklings förslag.

Khashayar Farmanbar (S) meddelade att Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottgrupp inte deltar i beslutet utan avvaktar med sitt ställningstagande till kommunstyrelsens sammanträde.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

"Ärenden om att dela upp dessa inköp torde inte innebära några konstigheter. Vi har förhört oss och fått informationen på KSSU om orsaken bakom denna justering. Ett köp som har gjort av en skola och dess idrottslokal ska nu istället delas upp i två köpebrev. Vi har undrat om motivet för ny ägaren är att det ska bli ändring i verksamheten, exempelvis att idrottslokalen ska omvandlas till något annat. På mötet med kommunstyrelsens utskott fick vi svaret att anledningen enbart är tekniskt. Därmed har vi inga invändningar mot själva justeringen. Dock var vi socialdemokrater inte för den kortsiktiga affären som fråntar oss strategiskt inflytande över möjlighet att driva välfärdsverksamhet och i konsekvens med vårt ställningstagande medverkar vi inte i detta beslut."

- - - - -

2016-04-05

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KFKS 2016/255

Kommunstyrelsen

Justering av köpebrev med Rikshem Skolfastigheter AB för fastigheterna Igelboda 23:9 och 46:5, Neglinge skola

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att köpebrevet för fastigheterna Igelboda 23:9 och Igelboda 46:5 i Igelboda som såldes till Rikshem Skolfastigheter AB i enlighet med kommunfullmäktiges beslut av den 15 december 2014 annulleras och ersätts med två nya köpebrev, ett för respektive fastighet.

Sammanfattning

När fastigheterna Igelboda 23:9 och Igelboda 46:5 (Neglinge skola) såldes till Rikshem Skolfastigheter AB i december 2014 upprättades enbart ett gemensamt köpebrev om 48,1 miljoner kronor. För att kunna fullborda fastighetsköpet har Rikshem Skolfastigheter AB återkommit med önskemål till Nacka kommun om att det för dessa fastigheter istället upprättas två separata köpebrev. Det vill säga köpeskillingen om 48,1 miljoner kronor kvarstår men fördelas på två köpebrev. Ändringen bedöms inte innebära några särskilda ekonomiska konsekvenser för Nacka kommun.

Ärendet

I december 2014 beslutade kommunfullmäktige i Nacka kommun att sälja 38 fastigheter till Rikshem Skolfastigheter AB (”Rikshem”), däribland fastigheterna Igelboda 23:9 norr om Valhallavägen och Igelboda 46:5 söder om Valhallavägen i Igelboda (Neglinge skola).

NACKA KOMMUN

I samband med försäljningen upprättades ett gemensamt köpebrev om 48,1 miljoner kronor för dessa fastigheter. Anledningen härtill är att Neglinge skola inom kommunens fastighetsbestånd betraktades som *ett* förvaltningsobjekt med skolans huvudbyggnad på fastigheten Igelboda 23:9 och med gymnastiksal och matsal samt en paviljong för undervisningsändamål på fastigheten Igelboda 46:5.

Rikshem har nu återkommit med önskemål om att det upprättas två separata köpebrev för dessa fastigheter i stället för ett gemensamt. I syfte att Rikshem ska kunna fullborda pågående fastighetsbildningar och lagfartsansökningar och därmed fullborda fastighetsköpet, föreslås att kommunstyrelsen beslutar att annullera det gemensamma köpebrevet, bilaga 1, och att det upprättas två separata köpebrev för fastigheterna.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte innebära några särskilda ekonomiska konsekvenser för kommunen. Upprättandet av två köpebrev istället för ett har föranlett att Rikshem behöver värdera fastigheterna för att kunna åsätta respektive fastighet ett värde. Kostnaden för värderingen belastar dock Rikshem. Den totala köpeskillingen som kommer att framgå i de köpebrev som nu föreslås upprättas, kommer att uppgå till samma belopp som det gör i det köpebrev som låg till grund för kommunfullmäktiges försäljningsbeslut i december 2014, det vill säga 48,1 miljoner kronor.

Konsekvenser för barn

Beslutet bedöms inte innebära några särskilda konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Befintligt köpebrev för fastigheterna Igelboda 23:9 och Igelboda 46:5

Beslutet ska skickas till

Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till

Jenny Asmundsson
Fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Anders Ahlén
Projektledare
Enheten för fastighetsutveckling

KÖPEBREV

Säljare: Nacka Kommun
org. nr 212000-0167
131 81 Nacka

Köpare: Rikshem Skolfastigheter AB
org. nr 556864-7316
c/o Rikshem AB (publ), Vasagatan 52
111 20 Stockholm

Fastighet: Nacka Igelboda 23:9
Nacka Igelboda 46:5

Säljaren försäljer härmed ovan nämnda Fastigheter till Köparen

Köpeskilling: Köpeskillingen för Fastigheterna utgör

Fyrtioåtta miljoner etthundra tusen (48.100.000) kronor

vilket belopp Säljaren med sin underskrift nedan kvitterat.

Nacka den 22 december 2014

Nacka Kommun

Mats Gerdau

Jenny Asmundsson

Rikshem Skolfastigheter AB

Ilija Batljan

Carl Conradi

Säljarens namnteckning(ar) bevittnas:

Tomas Eriksson

Patricia Torslund

NACKA KOMMUN

19 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 60

Dnr KFKS 2016/268

Uppföljning fastighetsöverlåtelse Rikshem

Informationsärende

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutar att ärendet, till kommunstyrelsens sammanträde, ska kompletteras med de slutsatser som kan dras av den genomförda uppföljningen.

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet.

Ärendet

Den 15 december 2014 beslutade kommunfullmäktige att Nacka kommun skulle ingå avtal om överlåtelse av fastigheter till Rikshem Skolfastigheter AB ("Rikshem").

Förevarande informationsärende redogör för erfarenheter och synpunkter från fastighetsöverlåtelsen till Rikshem så som erfarenheter från försäljningsprocess, beslutsprocess, uppföljning av åtaganden i fastighetsöverlåtelseavtalet, garantiåtaganden och erfarenheter från förvaltningsperspektiv – hyresgästernas synpunkter och lokalenhetens reflektioner.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 6 april 2016

Yrkanden

Gunilla Grudevall Sten (L) yrkade, med instämmande av Hans Peters (C), bifall till stadsledningskontorets förslag med tillägget att ärendet, till kommunstyrelsens sammanträde, skulle kompletteras med de slutsatser som kan dras av den genomförda uppföljningen.

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med Gunilla Grudevall Stens yrkande.

NACKA KOMMUN

19 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

"Kommunen har aldrig varit någon briljant förvaltare av verksamhetslokaler. Detta har vi påpekat många gånger, exempelvis när det gäller renoveringsbehovet, underhåll och även hyror. Istället för att anlita en förvaltare eller bättra på detta valde moderatmajoriteten massutförsäljning och därmed kraftigt minskade möjligheter till strategiskt styrning över tiden. En av anledningarna till en sådan "sale- & leaseback"-affär - liknanden den som SAAB Cars gjorde innan sin konkurs - antas vara att en ny ägare också kan innebära bättre förvaltning. Det var åtminstone en av de positiva sidor som vi såg med denna affär. Därför är vi förvånade och långsiktigt oroade över det svala omdömet som våra verksamheter ger Rikshem."

- - - - -

2016-04-06
Reviderad 2016-05-02
TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/268

NACKA KOMMUN

Kommunstyrelsen

Uppföljning fastighetsöverlåtelse Rikshem

Informationsärende

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Den 15 december 2014 beslutade kommunfullmäktige att Nacka kommun skulle ingå avtal om överlåtelse av fastigheter till Rikshem Skolfastigheter AB (”Rikshem”).

Förevarande informationsärende redogör för erfarenheter och synpunkter från fastighetsöverlåtelsen till Rikshem så som erfarenheter från försäljningsprocess, beslutsprocess, uppföljning av åtaganden i fastighetsöverlåtelseavtalet, garantiåtaganden och erfarenheter från förvaltningsperspektiv – hyresgästernas synpunkter och lokalenhetens reflektioner.

Utifrån uppdrag och förutsättningar har förloppet fallit bra ut. Den samlade slutsatsen är att merparten av de löpande avtalen med verksamheterna vilar på ett hållbart underlag. Informationsspridning och förankring hos hyresgäster och i den interna organisationen kunde underlättats med en mer öppen försäljningsprocess. Behovet av att fortsätta informera om och stödja både den interna organisationen och hyresgästerna kring avtalsinnehåll och ny gränsdragning bör fortskrida.

Samarbetet med Rikshem fungerar i stor utsträckning bra. Övergripande gäller att båda parter ligger väl i fas med planering och genomförande för att leva upp till sina åtaganden i enlighet med fastighetsöverlåtelseavtalet. För genomförande av, beräkningar och slutlig produktionskostnader av framtida tilläggs-, ombyggnads- och nyinvesteringar krävs utveckling av rutiner och hur vi jobbar med projektgenomförande som hyresgäst. Det är ett nytt upplägg, viss osäkerhet finns praktiskt och dessa rutiner måste utvecklas.

POSTADRESS Nacka kommun, 131 81 Nacka | BESÖKSADRESS Stadshuset, Granitvägen 15 | TELEFON 08-718 80 00 | E-POST info@nacka.se | SMS 716 80 | WEBB www.nacka.se | ORG.NUMMER 212000-0167

NACKA KOMMUN

Majoriteten av de svarande i hyresgästenkäten anser inte att försäljningen av fastigheten har påverkat verksamheten i stort, kostnaderna eller vardagen i yrkesrollen. Vidare har inte försäljningen heller påverkat kunder/elever/boende/brukare nämnvärt. Dock efterfrågas tätare dialog med lokalenheten, snabbare respons på frågor och tydligare information kring kontaktvägar.

Informationsärendet bedöms inte innebära några särskilda ekonomiska konsekvenser.

Ärendet

Bakgrund

Den 15 december 2014 beslutade kommunfullmäktige att Nacka kommun skulle ingå avtal om överlåtelse av fastigheter till Rikshem Skolfastigheter AB ("Rikshem"). I försäljningen ingick 38 registerfastigheter omfattande totalt cirka 83 500 kvadratmeter fördelat på särskilda boenden för äldre (20 200 kvadratmeter), skolor inklusive sporthallar (46 300 kvadratmeter), förskolor (14 300 kvadratmeter) och övrigt (2 700 kvadratmeter). En blandad portfölj med olika typer av lokaler med olika standard. Några av fastigheterna står inför renoveringar eller tillbyggnationer och andra har redan högre standard. De sporthallar som ingick låg i direkt anslutning till de skolor som ingick i affären. Försäljningen omfattade drygt en fjärdedel av kommunens fastighetsbestånd. Portföljen var sammansatt utifrån att fastighetsbeståndet som förblir i Nacka kommuns ägo har en mångfald vad gäller regi, verksamhet, geografi, åldersstruktur och utvecklingsprojekt. Efter försäljningen hyr Nacka kommun tillbaka 28 objekt. Hyreskontrakten är upprättades med en uppdaterad gränsdragningslista där bland annat ansvaret för yttre skötsel förs över till fastighetsägaren och där hyran regleras med index från år 2017 och framåt.

Försäljningen syftade till att både frigöra resurser för investeringar i kommunens fastighetsbestånd och att etablera ytterligare en aktiv fastighetsägare med målsättning att och kapacitet för att utveckla och utöka antalet bostäder och lokaler för välfärdsverksamhet. En ytterligare aktör inom segmentet samhällsfastigheter ger också en professionell medspelare att jämföra den egna fastighetsverksamheten med. I Nacka kommun finns goda erfarenheter av att förekomsten av flera aktörer bidrar till att öka fokus på välfärdsverksamheten och kvaliteten i verksamheten.

Erfarenheter från fastighetsförsäljningen till Rikshem

Nedan redovisas en kort summering av erfarenheter från försäljningsprocess, beslutsprocess, uppföljning av åtaganden i fastighetsöverlåtelseavtalet, garantiåtaganden och erfarenheter från förvaltningsperspektiv – hyresgästernas synpunkter och lokalenhetens reflektioner.

NACKA KOMMUN

Försäljningsprocessen

- Försäljningsprocessen genomfördes öppen under en begränsad tidsperiod och fram till dess att förslag till beslut presenterades enbart för en begränsad krets. Det genererade tidvis hög arbetsbelastning för individer i processen, behov av extern förstärkning och viss forcering upplevdes vid vissa moment.
- En fastighetsförsäljning genererar både ett stort förarbete kring att sammanställa information, fastighetsdokumentation och löpande avtal, ett genomförandearbete vid tillträde/överlåtelse samt ett efterarbete.
- En bra struktur kring fastighetsdokumentation och ett bra fastighetssystem underlättar.
- En begränsad kommunikation under förberedelser, genomförande och förhandlingsskedet ställer höga krav på beslutsunderlaget. Till del efterfrågades ytterligare beskrivning av avvägningen kring sammansättningen av försäljningsportföljen.
- Den begränsade tidsperioden genererade behov av tilläggsavtal till fastighetsöverlåtelseavtalet som separat reglerar tre tillkommande fastighetsregleringar. Den här typen av frågor kan med fördel tydliggöras redan under ett förarbete.
- Information till hyresgäster inför besök av värderingsmän och besiktningsmän ute i fastigheterna kan förstärkas och samordnas ytterligare.
- Det finns ett stort intresse både internt och externt kring strategiska ställningstaganden, analyser, antaganden om utveckling framåt och koppling till kommunens ekonomiska långtidsprognos, ytterligare informationstillfällen kan erbjudas både inför och efter en fastighetsförsäljning.

Beslutsprocessen

- Beslut om överlåtelse av fastigheter till Rikshem följde ordinarie beslutsgång och behandlades vid följande sammanträden:
  Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott 2014-11-11
  Kommunstyrelsen 2014-12-01
  Kommunfullmäktige 2014-12-15
- Inför framläggande av förslag hölls särskilda genomgångar med förtroendevalda, och vid utskick av handlingar en presskonferens och särskild information med Rikshem närvarande.
- Under beslutsprocessen hölls också särskilt riktade informationsmöten med berörda hyresgäster
- Granskning av beslutsunderlag har särskilt genomförts, se ärende 2015/393-007 Revisionsrapport 7 år 2015, Granskning av avtal med Rikshem. I kommunstyrelsens yttrande över revisionsrapporten framgår att i beslutsunderlaget ingående analys och beskrivning av ekonomiska konsekvenser ansågs tillräckligt samt att kommunens fastighetsstrategi låg till grund för försäljningen.

NACKA KOMMUN

Följer parterna sina åtaganden i enlighet med fastighetsöverlåtelseavtalet
Fastighetsöverlåtelseavtalet mellan Rikshem och Nacka kommun innehåller ett antal åtaganden och garantiutfästelser, att efterleva för bägge parter. Åtagandena gäller både inför, vid och efter tillträdet för genomförandet av själva transaktionen. Nedan listas åtaganden av större karaktär som parterna har att efterfölja efter tillträdesdagen den 22 december 2014 med kort kommentar kring status. Övergripande gäller att båda parter ligger väl i fas med planering och genomförande för att leva upp till sina åtaganden.

Kommunens åtaganden

- Att, genom markanvisning, erbjuda mark till Rikshem för uppförande av minst 500 hyreslägenheter i kommunen. Priset för marken ska motsvara marknadsvärdet för mark att användas till uppförande av hyresrätter vid tiden för markanvisningen. Anvisningen ska ske enligt Nacka kommuns vid var tidpunkt tillämpade riktlinjer för markanvisning och i övrigt i enlighet med vid var tidpunkt gällande lag. En första anvisning för byggnation av cirka 250 hyresrätter kommer att ske under våren 2016 i Orminge centrum.
- Att enligt tilläggsavtal till fastighetsöverlåtelseavtalet färdigställa tre fastighets-regleringar avseende de sålda fastigheterna Sicklaön 352:1 (NSC Ektorp), Sicklaön 73:48 (Skuru skola) och Lännersta 1:148 (Bagarsjöns förskola). Två av fastigehetsregleringarna är avslutade.
- Att färdigställa de vid tillträdesdagen pågående entreprenaderna, köksombyggnader på Skuru skola och Duvnäs skola. Slutbesked har utfärdats och samtliga handlingar överlämnats till Rikshem.

Rikshems åtaganden

- Att genomföra framtida tilläggs-, ombyggnads- och nyinvesteringar i enlighet med särskild bilaga 17 till fastighetsöverlåtelseavtalet. Det rör sig närmare om väsentliga utbyggnader och nya byggnader där den totala projektkostnaden uppskattas till minimum 30 000 000 kronor, ombyggnader och mindre tillbyggnader där den totala projektkostnaden uppskattas till mindre än 30 000 000 kronor och provisoriska lösningar för att snabbt tillgodose kommunens lokalbehov. Projektet ska genomföras i enlighet med lagen om offentlig upphandling (”LOU”) eftersom byggnaden är anpassat för och i enlighet med Nacka kommuns riktlinjer och önskemål. Detta innebär att Rikshem ska agera i enlighet med upphandlingskrav enligt LOU samt att Nacka kommun löpande ska ges möjlighet att gå igenom förfrågningsunderlag och anbud. I dagsläget är Orminge skola och sporthall i Jarlaberg under utredning och uppstartade enligt plan.
- Att uppföra hyreslägenheter. Detta är kopplat till kommunens åtagande enligt ovan att genom markanvisning erbjuda mark till Rikshem för uppförande av minst 500 hyreslägenheter i kommunen. Rikshem är aktiva i frågan och visar också intresse för att uppföra bostäder för socialt behov på de förvärvade fastigheterna.
- Att snarast efter tillträdet ansöka om lagfart på de förvärvade fastigheterna. För närvarande står Nacka kommun fortfarande som lagfaren ägare till nio av de 38

NACKA KOMMUN

överlåtna fastigheterna. För samtliga nio fastigheter pågår förrättningar och för sex av fastigheterna har fastighetsbildningsbeslut nyligen fattats och lagfart beräknas kunna vara på plats före årsskiftet 2016/2017.

- Att enligt villkor i de särskilda bestämmelserna till inhyrningsavtalen mellan Nacka kommun och Rikshem inom två (2) år från hyrestidens början, under förutsättning att det är tekniskt genomförbart och med en rimlig besparing i relation till kostnad för genomförande, ha tillsett att hyresobjektet har infört ett system som möjliggör individuell mätning och debitering av el, värme- och varmvattenförbrukning. Rikshem har genomfört åtgärderna som möjliggör separat mätning och arbete pågår med att planera för implementering och övergång till separat fakturering av elkostnader för verksamhetsel sannolikt hösten 2016/våren 2017.

Garanti, avsättning – utfall

- Vid beslutstillfället gjordes en avsättning, en reservation av medel för de åtaganden och utfästelser kommunen gjort i fastighetsöverlåtelseavtalet, utrangeringskostnader samt en reserv för eventuella garantianspråk från köparen under garantiperioden om 12 månader från tillträdesdagen. Tillträdesdagen var den 22 december 2014 och garantimedel om 90 miljoner kronor avsattes, motsvarande 5% av den totala köpeskillingen. Totalt nyttjades 71,4 miljoner kronor av reserven.

Avsättning utfall	Mnkr
Pågående investeringar, färdigställande	35,1
Kostnad fastighetsreglering	18,0
Kostn för förtida uppsägning av energiavtal	0,6
Utrangeringskostnader	10,3
Utfästelser	7,4
Summa	71,4
Reserv avsatt, 5% av köpeskillingen	90
Upplösning kvaravarande reserv	18,6

Förvaltningsperspektiv

- Fastighetsförsäljningen har påverkat lokalenhetens uppdrag och organisation och förvaltning av inhyrda lokaler har förstärkts och är under utveckling. Avtalets omfattning och komplexitet tillsammans med personalomsättning gör att det finns fortsatt ett behov av att informera om och stödja både den interna organisationen och hyresgästerna kring avtalsinnehåll och ny gränsdragning.
- För rektorer som hyr flera objekt, där vissa objekt ingick i försäljningen, har försäljningen inneburit olika hyresvärdar för en och samma verksamhet.
- Samarbetet i stort fungerar bra med Rikshem. Förvaltare på lokalenheten har avstämningsmöte med Rikshem en gång per månad (periodvis även tätare).
- För vissa av fastigheterna finns sedan tidigare ett samnyttjande – park, bollplaner, parkering och liknande har ordnats på de berörda och intilliggande fastigheter. Då kommunen hyr tillbaka hela fastighetsobjektet och äger grannfastigheten gjordes bedömningen i affären att detta kan följas upp och justeras efter affären. Det har

NACKA KOMMUN

inneburit viss skötselproblematik och kan innebära att justeringar göras av fastighetsgränser, möjligen även detaljplaner.

- Gränsdragningslistorna som gäller för inhyrningsavtalen mellan kommunen och Rikshem innebar ett förändrat ansvar bl a avseende yttre skötsel av mark. Under våren 2016 inför även motsvarande gränsdragning i de internkontrakt som gäller mellan lokalenheten och verksamhetsutövarna. Det leder till en för hyresgästen fördelaktigare gränsdragning och för lokalenheten en mer enhetlig avtalsstruktur. Jämför beslut i kommunfullmäktige den 16 november 2015 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att införa uppdaterad gränsdragningslista i interna hyreskontrakt per den 1 maj 2016, huvudsakligen innebärande att yttre skötsel och snöröjning flyttas från hyresgästen till hyresvärden.
- Bilagan om genomförande av framtida tilläggs-, ombyggnads- och nyinvesteringar är komplex och de första tillämpningarna är på väg fram. Till dess att rutiner utvecklats och några praktiska investeringar genomförts finns en viss osäkerhet främst vad gäller beräkning av uppskattad och slutlig produktionskostnad.

Kundernas synpunkter och upplevelser

Av de 38 registerfastigheter som såldes till Rikshem så hyr Nacka kommun tillbaka 28 objekt. För dessa inhyrda objekt finns en förvaltare på lokalenheten som utgör kommunens kontakt utåt med Rikshem men även hyresvärd internt- en länk med de kommunala verksamheter som nyttjar fastigheterna. En enkät har ställts till verksamhetsrepresentanter på dessa fastigheter (samtliga 38) för att göra en uppföljning av ”upplevelsen av om/hur ett ändrat fastighetsägande påverkar din vardag i att leverera välfärdsverksamhet till Nackaborna.” Med stöd av 27 svaranden kan verksamhetsutövarnas synpunkter och upplevelser på försäljningen kan sammanfattas enligt följande:

- Majoriteten av de svarande anser inte att försäljningen av fastigheten har påverkat verksamheten i stort, kostnaderna eller vardagen i yrkesrollen.
- Majoriteten av de svarande anser inte heller att försäljningen av fastigheten har påverkat kunder/elever/boende/brukare.
- Ca 40% av de svarande ser att försäljningen av fastigheten påverkar verksamhetsplanering och budgetarbete.
- Nackdelar som lyfts fram är

  Uppstarten har tagit tid, höga förväntningar fanns på att Rikshem snabbare skulle få till sin driftorganisation, uppstart av markskötsel och planering och genomförande av fastighetsunderhåll. Detta har genererat vissa problem med felanmälan och återkoppling. Vad gäller markskötsel gjorde Rikshem också ett skifte av leverantör i november 2015[1], efter det fungerar det bättre.

[1] Initialt tog Rikshem över Vivaldi som skötselentreprenör från kommunen men bytte i november 2015 till Svensk Markservice.

NACKA KOMMUN

Ytterligare ett steg mellan kund och fastighetsägare. Tätare dialog med lokalenheten, snabbare respons på frågor och tydligare information kring kontaktvägar efterfrågas.

- Fördelar som lyfts fram är:

  Att ansvaret för markskötsel ligger på hyresvärden, ger avlastning och minskade kostnader.

  Tydligare gränsdragning

  Mer stöd inför verksamhetsplanering med långsiktig underhållsplanering

Ekonomiska konsekvenser

Informationsärendet bedöms inte innebära några särskilda ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Informationsärendet bedöms inte innebära några särskilda konsekvenser för barn.

Jenny Asmundsson
Fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Anna-Carin Nyman
Controller fastighet
Controllerenheten

NACKA KOMMUN

19 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 61

Dnr KFKS 2016/269

Inriktning och tillvägagångssätt för försäljningsuppdrag - fastighetsöverlåtelse

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen ger stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram underlag för fastighetsförsäljning med utgångspunkt i stadsledningskontorets tjänsteskrivelse av den 6 april 2016.

Ärendet

I ärendet om mål och budget 2016-2018 för Nacka kommun som beslutades av kommunfullmäktige den 16 november 2015 gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att under 2016 återkomma med förslag på ytterligare fastighetsförsäljning i syfte att klara kommande investeringar med en bibehållen rimlig nivå på låneskulden.

I detta ärende redogörs för inriktning och tillvägagångssätt inför aktuellt fastighetsförsäljningsuppdrag och ett eventuellt kommande beslut om fastighetsförsäljning.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 6 april 2016

Yrkanden

Hans Peters (C) yrkade, med instämmande av Gunilla Grudevall Sten (L) och Jan-Eric Jansson (KD), bifall till stadsledningskontorets förslag.

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med Hans Peters yrkande.

Khashayar Farmanbar (S) meddelade att Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottgrupp inte deltar i beslutet utan avvaktar med sitt ställningstagande till kommunstyrelsens sammanträde.

Sidney Holm (MP) meddelade att Miljöpartiets stadsutvecklingsutskottgrupp inte deltar i beslutet utan avvaktar med sitt ställningstagande till kommunstyrelsens sammanträde.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) och Sidney Holm (MP) lät gemensamt anteckna följande.

"Detta försäljningsuppdrag har sin grund i Alliansens budget för kommunen. Varken Socialdemokraterna eller Miljöpartiet föreslog ytterligare "sale & leasback" inom kommunens fastighetsbestånd i sina respektive budgetar. Oavsett inställning till att sälja mark, är det klokt för en kommuns av Nackas storlek att behålla rådighet över sina samhälls- och verksamhetslokaler. Sett till Riksbankens bedömning av räntans utveckling de kommande åren är det också en ekonomiskt bättre affär att inte sälja ut fastigheter man ändå tänker hyra tillbaka. Att behålla rådigheten för dessa fastigheter ger också kommunen bättre strategiskt svängrum, och gör det lättare att verkar för att bli bäst på att vara kommun. I detta läge avstår vi från att delta i beslutet för att återkomma med en samlad bedömning om detta uppdrag inför kommunstyrelsens beslut."

- - - - -

2016-04-06

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/269

Kommunstyrelsen

Inriktning och tillvägagångssätt för försäljningsuppdrag - fastighetsöverlåtelse

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ger stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram underlag för fastighetsförsäljning med utgångspunkt i stadsledningskontorets tjänsteskrivelse av den 6 april 2016.

Sammanfattning

I ärendet om mål och budget 2016-2018 för Nacka kommun som beslutades av kommunfullmäktige den 16 november 2015 gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att under 2016 återkomma med förslag på ytterligare fastighetsförsäljning i syfte att klara kommande investeringar med en bibehållen rimlig nivå på låneskulden.

Förevarande informationsärende redogör för inriktning och tillvägagångssätt inför aktuellt fastighetsförsäljningsuppdrag och ett eventuellt kommande beslut om fastighetsförsäljning.

Ärendet

Bakgrund

Den 15 december 2014 beslutade kommunfullmäktige att Nacka kommun skulle ingå avtal om överlåtelse av fastigheter till Rikshem Skolfastigheter AB (”Rikshem”). I försäljningen ingick 38 registerfastigheter omfattande totalt cirka 83 500 kvadratmeter fördelat på särskilda boenden för äldre (20 200 kvadratmeter), skolor inklusive sporthallar (46 300 kvadratmeter), förskolor (14 300 kvadratmeter) och övrigt (2 700 kvadratmeter). En blandad portfölj med olika typer av lokaler med olika standard. Några av fastigheterna står inför renoveringar eller tillbyggnationer och andra har redan högre standard. De sporthallar som ingick låg i direkt anslutning till de skolor som ingick i affären. Försäljningen omfattade drygt en fjärdedel av kommunens fastighetsbestånd. Portföljen var sammansatt utifrån att fastighetsbeståndet som förblir i Nacka kommuns ägo har en mångfald vad gäller regi,

NACKA KOMMUN

verksamhet, geografi, åldersstruktur och utvecklingsprojekt. Efter försäljningen hyr Nacka kommun tillbaka 28 objekt. Hyreskontrakten är upprättades med en uppdaterad gränsdragningslista där bland annat ansvaret för yttre skötsel förs över till fastighetsägaren och där hyran regleras med index från år 2017 och framåt.

I ärendet om mål och budget 2016-2018 för Nacka kommun som beslutades av kommunfullmäktige den 16 november 2015 gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att under 2016 återkomma med förslag på ytterligare fastighetsförsäljning i syfte att klara kommande investeringar med en bibehållen rimlig nivå på låneskulden. Med stöd av de erfarenheter som stadsledningskontoret summerar från fastighetsförsäljningen till Rikshem redovisas ett förslag till strategi kring och process för en ytterligare fastighetsförsäljning.

Erfarenheter från fastighetsförsäljningen till Rikshem

Nedan redovisas en kort summering av erfarenheter från försäljningsprocess, beslutsprocess, uppföljning av åtaganden i fastighetsöverlåtelseavtalet, garantiåtaganden och erfarenheter från förvaltningsperspektiv – hyresgästernas synpunkter och lokalenhetens reflektioner.

En över tiden koncentrerad försäljningsprocess bedöms fungera bäst med hänsyn till både att inte generera oro för pågående verksamhet samt för att åstadkomma en effektiv affärsprocess. En mer öppen försäljningsprocess där förtroendevalda involveras i urvalsprocessen bedöms ge en mer robust beslutsgång. Affärskonstruktionen med i huvudsak utgångspunkt i nuvarande hyresavtal med den uppdaterade gränsdragningslistan och en struktur för åtaganden, förutsättningar för kommande investeringar i de aktuella fastigheterna och en avsättning av reserv för åtaganden i enlighet med överlåtelseavtalet har övergripande fungerat väl och en inriktning är att använda motsvarande struktur i det aktuella försäljningsuppdraget.

Nytt uppdrag om förslag på fastighetsförsäljning – strategival

Enligt uppdrag i mål och budget har stadsledningskontoret att återkomma med förslag på fastighetsförsäljning under året i syfte att klara kommande investeringar med en bibehållen rimlig nivå på låneskulden.

Sammansättning av fastigheter för försäljning

Fastighetsverksamheterna arbetar för att utveckla, avveckla, förvärva och försälja fastigheter inom det egenägda fastighetsbeståndet enligt beslutad fastighetsstrategi. I uppdraget ligger att öka värdet och nyttan av kommunens fastighetsinnehav genom kontinuerlig förnyelse. I fokus för utveckling av verksamhet och fastighetsbestånd är aktiviteter som kan bidra till nöjda kunder och bidra till nyckeltalskostnader bland de 10 % bästa vid extern jämförelse. Fastigheter som inte bedöms strategiska för kommunen att fortsätta äga kan ingå vid en fastighetsförsäljning

NACKA KOMMUN

Ett program för markanvändning med riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal ska beslutas av kommunfullmäktige i april i år. En fastighets strategiska betydelse kommer att vara en avgörande faktor för om kommunen ska behålla och förvalta fastigheten i egen regi eller om försäljning alternativt upplåtelse av tomträtt eller annat är en bättre väg att gå.

Följande ska fungera vägledande i bedömningen om en fastighet har *strategisk betydelse*.

- Fastigheten har eller förväntas ha central eller långsiktig betydelse för kommunala välfärdsändamål.
- Fastigheten har eller förväntas få en viktig betydelse för stadsutvecklingen
- Fastigheten är viktig för att kunna säkerställa/tillgodose variation och mångfald av välfärdsverksamheter inom ett visst geografiskt område.
- Affärsmässig bedömning ger att fastigheten förväntas ge en betydande avkastning.

Storleksordning fastighetsförsäljning

Stadsledningskontoret gör en avvägning av kommunens ekonomiska planering och föreslår att en försäljning kan omfatta upp till 15-25 % av kommunens egenägda fastighetsbestånd. Med koppling till kommunens övergripande mål om stark och balanserad tillväxt, inriktning kring självfinansierad stadsutveckling, finansiering av utveckling av befintliga och nya välfärdsfastigheter i linje med kommunens ekonomiska långtidsprognos, bedöms detta vara en rimlig omfattning.

Genomförandeprocess försäljningsuppdrag

Med anledning av ovanstående föreslås följande strategi och genomförandeprocess för eventuellt kommande beslut om fastighetsförsäljning:

- Extern rådgivare anlitas genom avrop på ramavtal och analys av fastighetsportfölj, projektportfölj och möjlig försäljningsportfölj genomförs.
- Med stöd av erfarenheter från tidigare försäljning sker analys och genomgång av hyresavtal, eventuella åtaganden och planering av försäljningsprocess, beslutsprocess och kommunikation under och efter försäljningsprocessen.
- Vid sidan av rådgivare anlitas externt stöd för teknisk besiktning, värdering och juridiskt biträde via avrop på ramavtal.
- Under arbetet involveras ledning och förtroendevalda.
- Rapportering under processen sker till kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott. T.ex. kring vilka fastigheter som föreslås ingå i försäljning och val av försäljningsstrategi (hyreskontrakt, krav på aktörerna, eventuella åtaganden et cetera) före utskick till intressenter.
- Kommunen eftersträvar långsiktiga och stabila fastighetsägare i kommunen.
- Försäljningen genomförs som en öppen försäljningsprocess i steg 1 och därefter sker urval av upp till fem aktörer som får presentera anbud för ledning och förtroendevalda. Därefter sker ett urval till steg 2 där slutförhandling genomförs med en aktör.

NACKA KOMMUN

- Förslag till beslut tillsammans med av aktör undertecknat köpekontrakt kan tidigast läggas fram under hösten 2016.

Beslutsunderlag skall innehålla av föreslagen köpare undertecknat köpekontrakt, hyreskontrakt för de ingående fastigheterna och analys av ekonomiska konsekvenser för kommunen på kort och lång sikt vid en försäljning av de ingående fastigheterna.

Ekonomiska konsekvenser

Omkostnader för förarbete och genomförande av försäljningsuppdraget uppskattas till 4 mnkr och bedöms efter omdisponering rymmas inom beslutad budget.
Vid ett beslut om att genomföra en fastighetsförsäljning sker vid en överlåtelse av fastigheterna en driftavräkning mot försäljningslikviden samt en avräkning mot upparbetade omkostnader.

Konsekvenser för barn

Ärendet bedöms inte innebära några särskilda konsekvenser för barn.

Jenny Asmundsson
Fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Anna-Carin Nyman
Controller fastighet
Controllerenheten

NACKA KOMMUN

19 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 62

Dnr KFKS 2015/304-224

Inriktningsbeslut Nacka C bussterminal, överdäckning, trafikplatser

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen fattar följande beslut.

1. Den fortsatta planeringen i Centrala Nacka ska utgå ifrån att trafikplats Kvarnholmen och trafikplats Skvaltan byggs ut till fullständiga trafikplatser samt att trafikplats Nacka C stängs. Vidare ska planeringen utgå från en överdäckning och bussterminal i enlighet med förslaget i promemorian "Förstudie bussterminal och överdäckning i Nacka stad".

2. En förutsättning för projekten är att avtal tecknas med Stockholms läns landsting och Trafikverket. Kommunstyrelsen noterar att de samlade kostnaderna för Nacka kommun, landstinget och Trafikverket för den studerade lösningen har bedömts till cirka 2000-2300 miljoner kronor.

Ärendet

I september 2015 antogs en startpromemoria för förstudie och överdäckning av Värmdöleden och bussterminal inom planprogrammet för Centrala Nacka. Inom ramen för förstudien ska enligt startpromemorian även en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) om samordnad trafikplanering i Centrala Nacka utföras.

I förstudien föreslås att länsväg 222 norr om Nacka Forum flyttas norrut och överdäckas. Bussterminalen placeras i 222:ans nuvarande läge intill den nya tunnelbaneuppgången. I åtgärdsvalsstudien rekommenderas att trafikplats Kvarnholmen och trafikplats Skvaltan byggs ut till fullständiga trafikplatser samt att trafikplats Nacka stängs.

Handlingar i ärendet

Exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 31 mars 2016
Åtgärdsvalsstudie samordnad trafikplanering i centrala Nacka
Förstudie bussterminal och överdäckning

Yrkanden

Hans Peters(C) yrkade, med instämmande av Cathrin Bergenstråhle (M), Jan-Eric Jansson (KD), Khashayar Farmanbar (S), Gunilla Grudevall Sten (L) och Sidney Holm (MP), bifall till exploateringsenhetens förslag.

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med Hans Peters yrkande.

Protokollsanteckningar

Hans Peters (C) lät anteckna följande för Centerpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

"Att överdäcka motorvägen vid Nacka Forum, blivande Nacka stad, är en viktig miljöförbättrande åtgärd. Det skapar möjligheter att anlägga en fin och intressant park med mötesplatser ovanpå vägen. Och nya bostäder/butiker kan byggas utmed sidorna. En överdäckning minskar både buller och partikelutsläpp. I framtiden ser vi gärna en förlängning av överdäckningen västerut."

Khashayar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

"Det finns saker vi är oense om i kommunen men när det gäller överdäckningen är vi överens. Överdäckningen är bra. Den ger bostäder, kontor och verksamheter och framförallt ökad livskvalitet för Nackaborna. Vi socialdemokrater har drivit kravet om att bostadsområden ska ha 300 m till närmaste grönområde och även sett den införas i kommunens miljöprogram. Den park som skapas ovanför överdäckningen är värdefullt och hjälper till att uppfylla det målet. Vi kommer att jaga på så att projektet blir genomfört ekonomiskt hållbart långsiktigt och även med klimatsmarta byggnader ska byggas. 222:an är som en knivskär genom vår kommun som delar kommunen. Vi vill gärna se att fler sträckor överdäckas och vi saknar i underlaget en ansats eller analys om nästa steg. Dvs vilka andra sträckor som ger stor ekonomisk och livskvalitativ värde att överdäckas.

I tjänsteskrivelsen står det att läsa en solitär mening om att kostanden ska tas genom markförsäljning. Det är inte förvånade med tanke på moderatmajoritetens kortsiktiga ekonomiska politik, men känns trots det rätt huvudlöst att i så pass tidigt skede låsa fast en av flera olika metoder för finansiering. Mest troligt kommer en kombination av markförsäljning, skattemedel, lån och intäkt från tomträttsavgälder ge en bättre, mer robust och hållbar ekonomisk utveckling."

- - - - -

2016-03-31

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/304-224

Kommunstyrelsen

Förstudie bussterminal och överdäckning i Nacka stad Åtgärdsvalsstudie trafikplatser

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fattar följande beslut.

1. Den fortsatta planeringen i Centrala Nacka ska utgå ifrån att trafikplats Kvarnholmen och trafikplats Skvaltan byggs ut till fullständiga trafikplatser samt att trafikplats Nacka C stängs. Vidare ska planeringen utgå från en överdäckning och bussterminal i enlighet med förslaget i promemorian ”Förstudie bussterminal och överdäckning i Nacka stad”.

2. En förutsättning för projekten är att avtal tecknas med Stockholms läns landsting och Trafikverket. Kommunstyrelsen noterar att de samlade kostnaderna för Nacka kommun, landstinget och Trafikverket för den studerade lösningen har bedömts till cirka 2000-2300 miljoner kronor.

Sammanfattning

I september 2015 antogs en startpromemoria för förstudie och överdäckning av Värmdöleden och bussterminal inom planprogrammet för Centrala Nacka. Inom ramen för förstudien ska enligt startpromemorian även en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) om samordnad trafikplanering i Centrala Nacka utföras.

I förstudien föreslås att länsväg 222 norr om Nacka Forum flyttas norrut och överdäckas. Bussterminalen placeras i 222:ans nuvarande läge intill den nya tunnelbaneuppgången. I åtgärdsvalsstudien rekommenderas att trafikplats Kvarnholmen och trafikplats Skvaltan byggs ut till fullständiga trafikplatser samt att trafikplats Nacka stängs.

NACKA KOMMUN

Ärendet

Arbetet med förstudien och åtgärdsvalsstudien har genomförts i samarbete med landstingets trafikförvaltning och förvaltning för utbyggd tunnelbana samt Trafikverket, bland annat genom en gemensam arbetsgrupp och en gemensam styrgrupp.

Åtgärdsvalsstudien rekommenderar att trafikplats Kvarnholmen och trafikplats Skvaltan byggs ut till fullständiga trafikplatser och att trafikplats Nacka stängs. En ny lokalgata byggs norr om 222:an mellan Kvarnholmens trafikplats och Nacka C. Vid Skvaltans trafikplats byggs en lokalgata mellan trafikplatsen och Skönviksvägen.

Flera möjliga placeringar av bussterminalen och lösningar för överdäckning har utretts. Fem av dessa redovisas i förstudien varav ett förslag redovisas mer detaljerat. Detta förslag innebär att 222:an norr om Nacka Forum flyttas norrut och överdäckas. Ovanpå 222:an anläggs en park. Bussterminalen placeras i 222:ans nuvarande läge intill den nya tunnelbaneuppgången. Byggnader placeras på bussterminalen.

Förslaget är förankrat i den gemensamma styrgruppen, som förutom Nacka kommun består av representanter från trafikförvaltningen, förvaltningen för utbyggd tunnelbana och Trafikverket.

Trafikförvaltningen har parallellt tagit fram en utredning för bussterminalen för beslut i landstingsfullmäktige.

Förstudien och åtgärdsvalsstudien ska ligga som underlag för principöverenskommelser och genomförandeavtal med Stockholms läns landsting och Trafikverket. Diskussioner kring dessa avtal har inletts.

Ekonomiska konsekvenser

En överenskommelse om finansiering av bussterminallösning för Ostsektorn är tecknat mellan Stockholms läns landsting (SLL), Stockholms stad, Nacka kommun och Värmdö kommun. Enligt överenskommelsen ska investeringen för bussterminal vid Nacka centrum fördelas 50/50 mellan SLL och Nacka kommun. Varken trafikplatserna eller bussterminalen finns med i gällande länsplan. Ambitionen är att få med dessa i nästa länsplan.

I detta tidiga skede uppskattas kostnaderna för projektet till 2000–2300 miljoner kronor, vilket innefattar nya trafikplatser, nya lokalgator, bussterminal och överdäckning. Kostnaderna fördelas mellan Nacka, SLL och Trafikverket. Hur denna fördelning ska se ut kommer att regleras i kommande avtal. Som en följd av projektet tillskapas nya byggrätter. Värdet för dessa uppskattas till 500-900 miljoner kronor. Beslut om budget tas i ett senare skede.

Nackas del av investeringen kommer att finansieras genom försäljning av kommunal mark.

NACKA KOMMUN

Konsekvenser för barn

Värmdöleden är idag en barriär i Centrala Nacka. Genom att stänga trafikplats Nacka och överdäcka Värmdöleden kommer möjligheterna för barn att röra sig mellan stadsdelarna till idrottsplatser, skolor och gymnasium att bli enklare och upplevas som tryggare.

Med en effektiv bytespunkt nära gymnasium, skola, idrottsplatser, bibliotek etc. kommer möjligheterna för barn att resa till och från Centrala Nacka att stärkas. Stor vikt kommer även att läggas på möjligheten att cykla till och från T-banan och bussterminalen.

Bilagor - Bilagor kompletteras med inför utskottets möte

Åtgärdsvalsstudie samordnad trafikplanering i centrala Nacka
Förstudie bussterminal och överdäckning

Ulf Crichton
Exploateringschef

Anna Ahlberg
Projektchef

NACKA KOMMUN

FÖRSTUDIE

BUSSTERMINAL OCH ÖVERDÄCKNING I NACKA STAD

INLEDNING

Hur Nacka ska växa och utvecklas beskrivs i Nacka kommuns översiktsplan ”En hållbar framtid i Nacka”. I dess strategier ingår att skapa en tätare och mer blandad stad på västra Sicklaön samt ett komplett transportsystem med tunnelbana till Nacka.

Med utgångspunkt i Stockholmsförhandlingen 2013 startade planeringen av en utbyggd tunnelbana, från Kungsträdgården till Nacka C. Nacka kommuns åtagande innebär 13 500 bostäder och 10 000 arbetsplatser längs med tunnelbanesträckningen fram till 2030.

Nacka stad är benämningen på detta nya, täta och blandade område som nu skapas på västra Sicklaön. Nacka stad ska vara en nära och nyskapande del av Stockholm, där det är attraktivt att leva, vistas och verka. Området kring tunnelbanans slutstation ska utvecklas till ”en attraktiv och hållbar stadsdel som både i sin utformning och funktion uppfattas som Nackas centrum”, enligt detaljplaneprogrammet för centrala Nacka.

För att målen ska kunna nås ställs höga krav på såväl stadsutvecklingsprocessen som på befintlig och utbyggd infrastruktur. Det nya centrum, kring tunnelbanans slutstation, blir en ännu viktigare knutpunkt och bytespunkt än den redan är idag. En överdäckning av väg 222/Värmdöleden och en ny bussterminal i anslutning till tunnelbanan blir två viktiga byggstenar i arbetet med att nå visionen för Nacka stad och säkra en god kollektivtrafikförsörjning för Nacka och Värmdö.

Denna rapport redogör för den förstudie som Nacka kommun, Stockholms läns landsting (SLL) och Trafikverket med flera genomfört i samarbete. Ett flertal rapporter och utredningar ingår i förstudien, bland annat Trafikförvaltningens (SLL) utredning Bussterminal i Nacka C, samt Åtgärdsvalsstudie samordnad trafikplanering centrala Nacka (ÅVS).

Förstudien fördjupar och förtydligar övergripande principer i detaljplaneprogrammet för centrala Nacka, samt beskriver, utreder och värderar fem lösningsförslag. Vidare föreslås en strategi för genomförande av rekommenderat alternativ och för det fortsatta arbetet.

Förstudien ska göra det möjligt för Nacka kommun, Trafikverket och Landstinget att enas om målbild, förslag på utformning, principer för kostnadsfördelning, tidplan och genomförande. Slutligen ska förstudien bidra till att ett genomförandeavtal för bussterminalen mellan Nacka kommun och Stockholms läns landsting kan ingås. Avtalet ska vara samordnat med genomförandeavtalet för tunnelbanans utbyggnad till Nacka.

INNEHÅLL

INLEDNING 2
BAKGRUND 4
FÖRSTUDIENS SYFTE, MÅL OCH METOD 5

FÖRUTSÄTTNINGAR 6
Huvudintressenter 6
Övriga intressenter 6
Styrande avtal 7
Planprocessen 8
Finansiering och avtal 8

TEKNISKA FÖRUTSÄTTNINGAR 9
Risk och säkerhet 9
Bytespunkt 10
Stadsbyggnad 10
Åtgärdsvalsstudie 11
Överdäckning av Värmdöleden 12
Bussterminal 13
Tunnelbanan 13
Utvärderingen i sammanfattning 14

FÖRSLAGET 16

MILJÖ: MÅLOMRÅDEN 22

STUDERADE ALTERNATIV 24
Alternativ 1: Trafikplats mitt i staden 24
Alternativ 2: Bussterminal på överdäckningen med torg eller park 25
Alternativ 3: Bussar utspridda i gatunätet 26
Alternativ 4: Bussterminal inbyggd i kvarter 27

FORTSATT PROCESS 28
Utredning stad 28
Genomförandestrategi och planprocess 28
Tidplan 29
Projektrisker 29
Ekonomi 29
Skeden 30

REFERENSER 32

BAKGRUND

Idag domineras Nackas centrala delar av storskaliga trafiksystem, delvis gles bebyggelse och barriärer mellan olika områden. I framtiden ska det vara en tät, blandad och levande stad där man lätt tar sig mellan olika stadsdelar. Ett naturligt centrum i Nacka kommun.
Vad behöver ske för att målen ska nås?
En överdäckning av Värmdöleden och en ny bussterminal i anslutning till tunnelbanan är två viktiga byggstenar i arbetet med att nå visionen för det nya Nacka centrum.

Nacka, västra Sicklaön 2016–2030.

I takt med att tunnelbanan dras fram till Nacka C via Sickla och Järla ska det byggas nytt, tätt och blandat på västra Sicklaön: Nacka stad ska bli en nära och nyskapande del av Stockholm, där det är attraktivt att leva, vistas och verka. 13 500 bostäder och 10 000 arbetsplatser ska stå klara senast 2030.

Den östra delen – centrala Nacka - ska utvecklas till *”en attraktiv och hållbar stadsdel som både i sin utformning och funktion uppfattas som Nackas centrum. Centrala Nacka ska vara en levande och öppen stadsdel med attraktiva och offentliga stråk och platser, samt en mångfald i innehåll: bostäder, arbetsplatser, handel, parker, kultur, service, skola och idrott.”*

Så ser visionen ut i detaljplaneprogrammet för centrala Nacka, som antogs 2015. Omkring 4 600 bostäder och 7 000 arbetsplatser ska skapas här. I den utvecklade strukturplanen fördjupas och konkretiseras planerna ytterligare.

Med en överdäckning av väg 222/Värmdöleden knyts centrala Nacka samman med Nacka strand, Jarlaberg, Bergs Gård och Nyckelviken. Idag utgör vägen en barriär.

Med en ny bussterminal kan man byta till och från tunnelbanan i Nacka C och enkelt nå bland annat nya bostadskvarter, gymnasium, parker, idrottsplatser och Nacka Forum.

Att överdäcka en del av väg 222/Värmdöleden och att samtidigt säkra fungerande trafiklösningar på hela vägnätet och planera in en bussterminal på platsen, är ett ovanligt och komplicerat projekt. Därför har arbetet inletts med omfattande utredningar inom ramen för denna förstudie.

Den här rapporten redogör för förstudien, som dels fördjupar och förtydligar övergripande principer i detaljplaneprogrammet för centrala Nacka, dels ger förslag på lösningar och genomförandestrategi.

FÖRSTUDIENS SYFTE, MÅL OCH METOD

Syftet med förstudien är att utreda förutsättningarna för en överdäckning av en del av Värmdöleden och en ny bussterminal, samt klargöra vad som krävs för att genomföra detta genom att presentera ett beslutsunderlag för den fortsatta planeringsprocessen.

Förutsättningar för trafikplatser, bussterminal, överdäckning och stadsbyggnad utreds i förstudien och syftet är att hitta de bästa alternativen ur olika aspekter:

- stadsbyggnad,
- bytespunkt,
- markägoförhållanden,
- buss- och biltrafik
- bussterminal, samt
- ekonomi- och genomförandeaspekter.

Målen för förstudien är att hitta en kostnadseffektiv placering för en bussterminal vid Nacka C, genomföra en åtgärdsvalsstudie av möjliga stadsbyggnads- och trafiklösningar inom centrala Nacka, samt beskriva och utvärdera alternativa lösningar för överdäckning av en del av Värmdöleden.

Förstudien ska också göra det möjligt för Nacka kommun, Trafikverket och Landstinget att enas om målbild, förslag på utformning, principer för kostnadsfördelning, tidplan och genomförande. Slutligen ska förstudien bidra till att ett genomförandeavtal för bussterminalen mellan Nacka kommun och Stockholms läns landsting kan ingås. Avtalet ska vara samordnat med genomförandeavtalet för tunnelbanans utbyggnad till Nacka.

En överdäckning och en ny bytespunkt för kollektivtrafiken får stor betydelse för utvecklingen av den täta, blandade och sammanhållna staden som ska byggas i Nacka. Det blir då möjligt att bygga en öppen och attraktiv stad, där stadsdelar länkas ihop och gång- och cykelvägar och kollektivtrafik prioriteras framför privatbilism. De barriärer som bland annat väg 222/Värmdöleden utgör idag kan tas bort eller försvagas.

I förstudieområdet ingår Värmdöleden mellan Kvarnholmsförbindelsen och Skvaltans trafikplats, området runt den överdäckning som visas i planprogrammet centrala Nacka, samt kringliggande vägnät.

METOD

Förstudien inleddes med att områdets förutsättningar och möjligheter identifierades och klarlades. Expertis inom bland annat trafik, risk, konstruktion och stadsbyggnad har analyserat trafikplatser, bussterminal, överdäckning och stadsbyggnad i ett helhetsperspektiv, där olika varianter har prövats.

Projektets huvudintressenter är Trafikförvaltningen och Förvaltningen för utbyggd tunnelbana (FUT) inom Stockholms läns landsting, samt Trafikverket och Nacka kommun. Alla har tillsammans varit delaktiga i utformningen av alternativen.

Trafikförvaltningen tar parallellt fram en utredning Bussterminal Nacka C, som är mer inriktad på bussterminalens funktion.

FÖRUTSÄTTNINGAR

I projektet samarbetar Nacka kommun och flera andra aktörer. Ingångna avtal såväl som egna styrdokument och andra villkor sätter ramarna för arbetet. Hur ansvar och kostnader för utbyggnaden ska fördelas är ännu inte helt klart.

HUVUDINTRESSENTER

NACKA KOMMUN

Nacka kommun har planmonopol och är väghållare för det kommunala vägnätet. Kommunen ansvarar också för att allmänna platser, gångstråk, bostäder och kontor skapas i området.

TRAFIKVERKET

Trafikverket är väghållare av väg 222/Värmdöleden och bevakar dess status som riksintresse. Trafikverket är också markägare inom förstudieområdet och ansvarar för planering och genomförande av vägombyggnad, nya på- och avfarter, samt för nya eller ombyggda hållplatser för motorvägsbussarna. Vidare är Trafikverket också medfinansiärer för kollektivtrafikåtgärder.

Där överdäckningen och bussterminalen är planerad ägs marken av staten och Nacka kommun. Utgångspunkten för förstudien är att statlig mark görs tillgänglig för de planerade åtgärderna.

Stockholms läns landsting

Stockholms läns landsting (SLL) har ansvar för kollektivtrafiken och samfinansierar bygget av den nya bussterminalen tillsammans med Nacka kommun. Inom SLL är det **Förvaltningen för utbyggd tunnelbana (FUT)** som ansvarar för utbyggnaden av tunnelbanan och de nya tunnelbanestationerna i Nacka, och **Trafikförvaltningen** som ansvarar för trafiken i den färdiga tunnelbanan och bussterminalen.

ÖVRIGA INTRESSENTER

VÄRMDÖ KOMMUN

Värmdö kommun kommer att påverkas av ny bussterminal och motorvägshållplatser och har därför deltagit i diskussionerna.

Andra fastighets- och markägare i närheten kommer att påverkas då den nya staden byggs. En del anläggningar kommer att behöva nyttja privat mark.

Länsstyrelsen Stockholm

Länsstyrelsen ansvarar för Länsplanen samt bevakar frågor kring risk och farligt gods inom väg- och detaljplaneprocesserna:

Inom ramen för *vägplaneprocessen* fattar länsstyrelsen flera beslut som direkt påverkar projektet, till exempel bedömning av miljöpåverkan, godkännande av miljökonsekvensbeskrivning och tillstyrkande av fastställelse.

Inom ramen för *detaljplaneringen* lämnar inte länsstyrelsen några formella godkännanden, men som regel ett eller flera yttranden i samband med behovsbedömning, eventuellt planprogram, samråd och granskning. De kan överpröva planen om de anser att den strider mot någon av deras ingripandegrunder, till exempel att bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor.

STYRANDE AVTAL

Huvudavtalet i 2013 års Stockholmsförhandling – tunnelbaneavtalet – slöts mellan staten, Stockholms läns landsting och kommunerna Nacka, Järfälla, Solna och Stockholm. Avtalet innebär för Nackas del att tunnelbanans blå linje förlängs från Kungsträdgården till Nacka C, samtidigt som kommunen åtagit sig att bygga 13 500 bostäder längs tunnelbanans nya sträckning fram till år 2030.

Utbyggnaden av tunnelbanan i Nacka ska börja 2018 och vara klar 2025. Samråd och granskning planeras under 2016 för den järnvägsplan som styr utbyggnaden, med målet att den kan fastställas 2017.

Överenskommelsen om finansiering av bussterminallösning för Ostsektorn innebär att en ny bussterminal ska byggas vid Slussen i Katarinaberget och en vid Nacka C. Finansieringen av bussterminalen vid Nacka C delas lika mellan Stockholms läns landsting och Nacka kommun. Parterna i överenskommelsen är, förutom Nacka kommun, Stockholms läns landsting, Stockholms stad och Värmdö kommun.

PLANPROCESSEN

Översiktsplanen ”Hållbar framtid i Nacka”, antagen 2012, slår fast att en tät och blandad stad ska skapas på västra Sicklaön. I översiktsplanen ingår strategin ”Komplett transportsystem med tunnelbana till Nacka”, vilket innebär stora satsningar på infrastruktur. Nacka, och även Värmdö, hör till de snabbast växande kommunerna i Stockholmsområdet.

Den **utvecklade strukturplanen** samordnar alla de detaljplanearbeten och stadsbyggnadsprojekt som samtidigt pågår på västra Sicklaön. Den antogs 2015 och utgör utgångspunkt för den fortsatta stadsutvecklingen i området. Det är ett arbetsdokument som fortlöpande revideras.

Detaljplaneprogrammet för centrala Nacka antogs 2015 och anger förutsättningar och mål för planarbetet samt kommunens vilja och avsikter för området.
Ett stort antal **detaljplaner** kommer att tas fram för hela Nacka stad, till exempel för bussterminalen, överdäckningen och omgivande områden.

Åtgärdsvalsstudie samordnad trafikplanering centrala Nacka (ÅVS) genomförs gemensamt av Nacka kommun, Trafikverket och Trafikförvaltningen (SLL) för att analysera och föreslå åtgärder för ett fungerande regionalt och lokalt trafiksystem.

Läs mer om ÅVS på sidan 11.

Genomförande av åtgärder på det statliga vägnätet kräver **vägplan** enligt Väglagen. Detta kommer att utredas i det fortsatta arbetet efter förstudien.

En **järnvägsplan** för tunnelbanan tas fram av landstinget och fastställs av Trafikverket. Parallellt med detta arbete tar Nacka kommun fram **detaljplan** för tunnelbanesträckningen.

FINANSIERING OCH AVTAL

Enligt Överenskommelsen för Ostsektorn ska bussterminalen finansieras till 50 procent av Nacka kommun och 50 procent av Stockholms läns landsting.

Diskussioner pågår om övrig finansiering och ansvarsfördelning och kommer att regleras i den kommande principöverenskommelsen och genomförandeavtalet mellan Trafikförvaltningen (SLL), Trafikverket och Nacka kommun.

TEKNISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

RISK OCH SÄKERHET

Att överdäcka en väg innebär att man bygger en eller flera tunnlar, vilket kräver en omfattande risk- och säkerhetshantering. Strategin för risk- och säkerhetshantering ska samrådas och förankras med Länsstyrelsen och Räddningstjänsten och den ska ingå i principöverenskommelsen.

Väg 222/Värmdöleden är en motorväg och av så kallat riksintresse för kommunikationer. Den utgör primär transportled för farligt gods men andelen är lägre än riksgenomsnittet. Det beror på att Värmdöleden inte används för genomfartstrafik av farligt gods och att målpunkterna för farligt gods-transporter på Värmdölandet är få. För att säkerställa framtida transportbehov ställs ändå höga krav på överdäckningens och den underliggande tunnelns utformning. Tunneln planeras att bli av typen dubbelrörstunnel med enkelriktade tunnelrör.

Konsekvenser av att bygga tunnel

Trafikverket kräver bland annat ett omledningsvägnät för planerad och oplanerad tunnelavstängning. Det kan också nyttjas som alternativt vägnät för visst farligt gods, som ett exempel på riskreducerande åtgärd. Risker med farliga transporter kan minskas ytterligare på flera olika sätt, beroende på hur tunneln och dess omgivning utformas.

Säkerhet i tunneln

Hur säkerheten i en vägtunnel ska utformas styrs främst av *Transportstyrelsens* föreskrifter och *Trafikverkets* krav- och rådsdokument. De viktigaste parametrarna är:

- Utformning av tunnelrör (enkel eller dubbelriktad trafik)
- Tunnellängd
- Trafikflöde
- Risk för tät köbildning
- Transport av farligt gods

Enligt förstudien planeras en 300 meter lång överdäckning och tunnel, men en förlängning till 450 meter ska vara möjlig.

Trafikflödet uppgår idag till 70 000 fordon per dygn. När trafikflödet överstiger 15 000 fordon per dygn ställs särskilt höga krav på bland annat

- Förstärkt brandskydd, brandgasventilation, brandvattenförsörjning och brandlarm
- Infartssignaler, infartsbommar och körfältssignaler.
- Utrymningslarm och trafikövervakningsfunktioner, till exempel hastighetskontroll och automatiskt larm om kö
- Trafikinformationssystem, till exempel radio/högtalare och skyltning

Farligt gods-transporter och risken för tät köbildning gör att det kan komma att ställas ytterligare krav på säkerhetssystemen även i en dubbelrörstunnel. Särskilda krav ställs också om biogasbussar ska trafikera tunneln. En kombination av utrymningsvägar, fast släcksystem och brandgasventilation är ytterligare tänkbara åtgärder, vilket behöver utredas vidare.

Behov och placering av utrymningsvägar i en tunnel av denna typ bestäms av följande:

- Det ska vara maximalt 150 meter mellan utrymningsvägar.
- Om en utrymningsväg utgörs av en tunnelmynning får sträckan till närmaste utrymning vara upp till 200 meter.

Alltså måste en tunnel som är längre än 250 meter ha ytterligare utrymningsvägar utöver tunnelmynningarna.

Vägnära bebyggelse

Enligt Länsstyrelsens Riskpolicy ska risker utredas vid bebyggelse närmare än 150 meter från primär farligt gods-led. Länsstyrelsen rekommenderar också att bostäder inte uppförs närmare än 70 meter från farligt gods-led, men med hjälp av riskanalys kan man göra en annan bedömning utifrån lokala förutsättningar. Särskilda krav ställs också om bostäder ska byggas ovanpå bussterminalen.

Preliminära uppgifter visar att det i princip går att bygga bostäder cirka 25 meter från Värmdöleden utanför överdäckningen. Inom riskzonen kan till exempel en väg eller parkering läggas. Ovanpå tunneln, på överdäckningen, planeras idag ingen bebyggelse.

BYTESPUNKT

I takt med att befolkningen växer i Nacka stad och i andra delar av kommunen ökar också trycket på trafiksystemen. I såväl översiktsplanen som i andra styrdokument slås fast att andelen cykel- och kollektivtrafikresor ska öka.

I Nacka stad kommer det att ges mycket goda förutsättningar att kombinera cyklande och kollektivtrafik, eftersom busshållplatser och tunnelbanestationer är lätta att nå från hela västra Sicklaön.

Trafikförvaltningen och Nacka kommun vill tillsammans skapa en modern bytespunkt i samband med att den nya tunnelbanan byggs till Nacka C. Det ska vara lätt att byta

- mellan gång/cykel och buss eller tunnelbana.
- mellan buss och tunnelbana – såväl lokalbussar till och från Nacka C som genomgående bussar på väg 222/ Värmdöleden.
- mellan lokalbussar och genomgående bussar.

Kopplingen till tunnelbanan är prioriterad. Inte bara cykelbanor, utan också olika slags cykelparkering behöver anläggas i närheten av bytespunkten. Det är också viktigt att bytespunkten är attraktiv, trivsam och trygg samt bra utformad med tanke på möjligheten att orientera sig och ta sig fram på ett smidigt sätt.

STADSBYGGNAD

En överdäckning gör det möjligt att förverkliga visionen om en sammanhängande stad, där det är attraktivt att leva, vistas och verka. Stadsdelar knyts samman och förenas av gång- och cykelstråk, parker och grönska och det blir möjligt att bygga tätt och blandat.

Utformningen av området runt överdäckningen bygger generellt på detaljplaneprogrammet för centrala Nacka och den utvecklade strukturplanen. Den exakta stads- och gatustrukturen slås fast i de kommande detaljplanerna. Nya förutsättningar gör dock att strukturen måste ses över och uppdateras. Det sker under första halvåret 2016.

Så här kan det komma att se ut i framtidens Nacka stad. Bild: White Arkitekter.

ÅTGÄRDSVALSSTUDIE

Åtgärdsvalsstudie samordnad trafikplanering centrala Nacka (ÅVS) genomförs gemensamt av Nacka kommun, Trafikverket och Trafikförvaltningen (SLL) parallellt med förstudien, för att analysera och föreslå åtgärder för ett fungerande regionalt och lokalt trafiksystem.

Syftet med åtgärdsvalsstudien är att möjliggöra en mer sammanhållen stadsbyggnad i centrala Nacka, ett fungerande trafiksystem med förbättrad orienterbarhet och en tydligare uppdelning för regional och lokal trafik. Kollektivtrafiken ska få förbättrad framkomlighet samt en väl fungerande bytespunkt för tunnelbana, stombusstrafik och lokala bussar.

I åtgärdsvalsstudien föreslås en rad åtgärder:

Bild: ÅVS.

Trafikplatser

- **Trafikplats Kvarnholmen** byggs ut till en fullständig trafikplats.
- Även **Trafikplats Skvaltan** byggs ut och blir en fullständig trafikplats.
- **Trafikplats Skogalund** kommer att behövas för kollektivtrafik. Biltrafiken flyttas till trafikplats Skvaltan när den har byggts ut.
- **Trafikplats Nacka** tas bort.

Lokalt huvudgatunät

Parallella gator norr och söder om väg 222/Värmdöleden utgörs av befintliga gator och två större nya kopplingar som binder ihop och fördelar trafiken på huvudgatunätet mellan trafikplatserna Kvarnholmen och Skvaltan. Detta gäller även gång- och cykelvägnätet.

- En ny koppling "Norra gatan", på delvis privat mark, ansluter till trafikplats Kvarnholmen och kopplar ihop centrala Nacka med Ryssbergen.
- En ny koppling från Skönviksvägen till 222/Värmdöleden och Saltsjöbadsleden.
- En gång- och cykelväg öster om trafikplats Kvarnholmen samt minst två nya som korsar överdäckningen.
- Gång- och cykelbanor längs med alla huvudgator.

Kollektivtrafik

- Huvudgatunätet dimensioneras för framkomlighet för bussar.
- Bussar angör bussterminalen antingen via huvudgatunätet eller via bussramper, beroende på vilken terminallösning som väljs.
- Ett antal busslinjer trafikerar huvudgatunätet utan att angöra bussterminalen.
- Motorvägshållplatser behövs utmed väg 222/Värmdöleden för bussarna som går till och från Slussen.

ÖVERDÄCKNING AV VÄRMDÖLEDEN

Utformningen av överdäckningen har styrts av risk- och säkerhetförutsättningar och tekniska förutsättningar, såsom tunnelns höjd, längd och antal körfält. För att knyta samman de planerade bostäderna norr och söder om Värmdöleden och samtidigt tillgodose aktuella risk- och säkerhetsaspekter, kommer överdäckningen i förslaget att vara ett bebyggelsefritt område på 300 meter över väg 222/Värmdöleden.

Väg 222/ Värmdöleden räknas som en primärled för farligt gods (se även sidan 9). En olycka där skulle kunna få stora konsekvenser till följd av brand, gasutsläpp och explosion, vilket medför ökad risk för skador på både människor och byggnader. Dessa risk- och säkerhetsaspekter har då bäring på möjligheterna att bygga hus på överdäckningen. I huvudförslaget beskrivs en stadsstruktur som har en parkyta utan bebyggelse på överdäckningen.

Framkomligheten på Värmdöleden behöver vara god för att tillgodose regionala framkomlighetskrav. En 300 meter lång överdäckning kommer att täcka Värmdöledens alla körfält, samt delar av in- och utfarter till bussterminalen.

Tunneln är i förslaget alltså cirka 300 meter lång och har en total invändig höjd på 6,4 meter, varav de övre cirka 1,5 meter är nödvändiga för bland annat fläktar och skyltar. Den dimensionerade fria höjden i tunneln blir således cirka 4,9 meter. Bredden på tunneln definieras av antal körfält om 3,5 meter i var körriktning, samt vägrenar om 1 respektive 2 meter.

Med 3 + 3 körfält blir då tunnelns totala bredd enligt förslaget cirka 30 meter. Det exakta antalet körfält utreds i ett senare skede.

Principsektion tunnlar. Bild: WSP.

Ombyggd Väg 222, överdäckning, bussterminal. Bild: WSP.

En eventuell framtida förlängning av tunneln/överdäckningen får konsekvenser för antalet utrymningsvägar. Begränsas förlängningen till ett par hundra meter så torde inga andra installationer tillkomma, utöver de som har tagits höjd för i liggande förslag. Fullständiga konsekvenser av en sådan förlängning kräver dock ytterligare utredning utifrån en slutlig bebyggelse- och trafiksituation.

Möjligheten att bebygga överdäckningen i framtiden ska inte uteslutas och detta scenario har översiktligt bedömts inom ramen för denna förstudie. Sådan utredning måste fördjupas, bland annat beträffande omledningsvägar för farligt gods, eventuell omklassning av väg 222/ Värmdöleden med avseende på farligt gods, åtgärder för att säkra den eventuella bebyggelsen från en större olycka med explosiva godstransporter, etc.

BUSSTERMINAL

Bussterminalens utformning, effektivitet, säkerhet och placering kommer att ha stor betydelse för viljan att åka kollektivt.

Till bussterminalen i centrala Nacka kommer de vändande bussarna från kommunens östra delar. Övriga bussar, till exempel mellan Värmdö och Slussen, angör bytespunkten utmed motorvägen eller via hållplatser på de omgivande gatorna.

I detaljplaneprogrammet för centrala Nacka föreslogs en ny bussterminal men den exakta placeringen utreddes inte.

Ambitionen är att bygga en tät och blandad stad och länka samman stadsdelarna. Terminalen måste placeras och utformas så att den underlättar god stadsbyggnad och skapandet av en sammanhållen stad.

Nacka kommun och Trafikförvaltningen (SLL) har tillsammans tagit fram förslag till ett nytt linjenät för busstrafiken, baserat på förväntad befolkningsökning, den nya tunnelbanan, utökade och anpassade trafikplatser samt dimensioneringen av den nya bussterminalen. 15 påstigningsplatser, 6 avstigningsplatser och 11 reglerplatser för vändande busslinjer kommer att behövas i terminalen, enligt Trafikförvaltningen. Vidare kommer det att behövas

- 10 hållplatser för av- och påstigning utmed lokalgatorna i närheten av tunnelbaneentréerna
- två hållplatser med utrymme för tre bussar samtidigt per riktning utmed motorvägen
- 2-4 hållplatser för ersättningstrafiken.

Bild: Trafikförvaltningen (SLL).

Terminalen ska vara klar samtidigt med tunnelbanestationen för att kunna bli en bra bytespunkt från början. Det innebär att den ska vara i drift år 2025.

TUNNELBANAN

Förstudien har gjorts i nära samarbete med Förvaltningen för utbyggd tunnelbana (SLL) för att kunna hitta den bästa bytespunkten mellan bussterminal och tunnelbana.

Förstudien har anpassats till tunnelbanans sträckning och stationsuppgångar. Den samordnas med processen för järnvägsplan och de detaljplaner som tas fram parallellt.

Samtidigt som denna förstudie färdigställts har dålig bergtäckning under väg 222/Värmdövägen konstaterats. Olika alternativ till det hittills planerade utförandet utreds just nu. Tidplanen i 2013 års Stockholmsförhandling, med tunnelbana i drift 2025, kan därmed sannolikt påverkas i ett samordnat utförande (med tunnelbana, bussterminal och överdäckning).

Bild: Nacka kommun.

UTVÄRDERINGEN I SAMMANFATTNING

De olika lösningsförslagen till överdäckning som presenteras här bygger på de förutsättningar som beskrivits i denna rapport.

Alternativen har utvärderats utifrån sju parametrar. Varje parameter bedöms enligt en femgradig skala utifrån hur väl den uppfylls: *Mycket bra, bra, neutralt, dåligt och stjälpande*. Stjälpande innebär en sådan avvikelse från parametern att konsekvensen blir att alternativet som helhet inte kan genomföras.

Förstudien har även utrett alternativet att behålla väg 222/Värmdöleden i nuvarande läge och placera en bussterminal under Skvaltans väg men det visade sig bli alltför dyrt.

	BESKRIVNING	FÖRSLAGET	ALTERNATIV 1	ALTERNATIV 2	ALTERNATIV 3	ALTERNATIV 4
		Omdragning av väg 222. Terminal under överdäckning.	Utgår ifrån plan-programmet. Trafik-plats Nacka behålls.	Bussterminal på över-däckningen inkl ramper till väg 222.	Busstrafiken förlagd till gatunätet.	Bussterminal inbyggd i kvarter.
Stadsbyggnad	Möjligheterna att leva upp till ambitionen om en levande stadsbebyggelse i området.					
Bytespunkt	Hur förhållandet mellan framförallt tun-nelbanan och bussterminalen utgör en god bytespunkt, där resenären effektivt kan byta mellan trafikslagen.					
Markägoförhållanden	Hur komponenterna i alternativet förhål-ler sig till kommunal/statlig mark i relation till privatmark.					
Busstrafik/terminal	Möjligheterna för busstrafiken att ta sig fram effektivt i staden utifrån bl.a. restid och framkomlighet, samt hur terminalen uppfyller Trafikförvaltningens krav.					
Biltrafik	Hur väl biltrafiklösningen fungerar utifrån kapacitet.					
Genomförbarhet	Bedömning av genomförandemöjlighet utifrån effektivitet och tidplan, dvs möjlig-heten att bli klar i enlighet med avtal och anslutande projekt.					
Kostnader	1-4, där 4 är det dyraste alternativet.	2	Utreds ej	4	1	3
Samlad bedömning			Utgår		Utgår	

Mycket bra eller bra Neutralt Dåligt eller stjälpande

FÖRSLAGET

FÖRSLAGET

Den lösning som förstudien rekommenderar innebär att väg 222/Värmdöleden rätas ut och permanent förflyttas norrut, jämfört med dagens vägsträckning.
En yta frigörs mellan motorvägen och Nacka Forum, där bussterminalen kan placeras. Terminalen kan då ligga på ungefär samma höjd som motorvägen. Ovanpå terminalen och överdäckningen av vägen skapas ett 300 meter långt park- och stadsrum.

Förslaget håller hög stadsbyggnadsmässig kvalitet. En effektiv bytespunkt för resenärerna, såväl som en tydlig sammanlänkning av norra och södra sidan av motorvägen kan skapas. Den nuvarande barriären, som utgörs av väg 222/Värmdöleden med av- och påfarter, kommer att försvinna i ett 300 meter långt avsnitt vid Nacka forum när motorvägen överdäckas. En sammanhängande stad kan då skapas i de mest centrala delarna av Nacka och det blir lätt att röra sig i den täta och blandade staden.

Då väg 222/Värmdöleden sidoförflyttas och överdäckas strax norr om dess nuvarande sträckning kan en bussterminal anläggas på väg 222/Värmdöledens befintliga läge. Detta förslag till bussterminal innebär bra kollektivtrafikförsörjning för Nacka och Värmdö och byggnaden kommer inte att ligga i vägen för stadens utveckling.

Bussterminalen integreras helt med tunnelbanestationen och dess uppgångar. Resenärerna kan enkelt och effektivt byta direkt mellan till exempel tunnelbana och buss.

För motorvägsbussar mot Värmdö ligger hållplatserna inne i terminalen och för bussarna från Värmdö ligger hållplatserna längs Värmdöleden.

I samband med att trafikplats Skvaltan byggs ut behövs inte trafikplats Skogalund för biltrafik. Den kommer att bli en renodlad trafikplats för kollektivtrafik.

Skvaltan påverkas av förslaget såtillvida att Skvaltans väg kommer att behöva breddas och få ett busskörfält. En separat bussgata anläggs mellan väg 222/Värmdöleden och Skvaltans väg.

Terminalen kan utformas för att uppfylla Trafikförvaltningens krav – se vidare Trafikförvaltningens förstudie (Referenser, sidan 32).

En av de stora fördelarna med förslaget är att Värmdöleden bara behöver flyttas en gång för att överdäckningen ska kunna genomföras och bussterminalen byggas.
I de övriga studerade alternativen behövs provisoriska omdragningar av väg 222/Värmdöleden både inför överdäckningen och efteråt. Det medför fler flyttar av vägen, vilket påverkar trafiken negativt. Däremot är det inte känt i nuläget exakt vilka krav på trafikomläggningar som kommer att ställas när tunnelbanestationen Nacka C ska byggas.

Tack vare färre och minskade trafikomläggningar kan överdäckningen genomföras på ett effektivt sätt. Dock krävs mycket samordning i såväl planering som genomförande. Hur genomförandet ska gå till behöver utredas ytterligare.

BUSSTERMINALEN förläggs på södra sidan av den nya vägsträckningen, i samma område som nuvarande Värmdöleden och med busskörfält som angör terminalen.

Illustration (Bild: ÅF). Bebyggelsens gestaltning och utförande kommer att studeras i detalj under kommande planprocess. Denna bild är endast en idéskiss.

Såväl biltrafiken som buss-trafiken får bra förutsättningar i denna lösning.

FÖRSLAGET

Illustrationerna beskriver en möjlig lösning för bussterminal, en tänkbar gestaltning av överdäckningen, samt hur den nya väg 222/Värmdöleden anläggs sidoförflyttad norrut och överdäckas cirka 300 meter.

Bussterminalen anläggs på och invid dagens läge för väg 222/Värmdöleden, direkt öster om Vikdalsvägens bro.

Resultatet blir att en stor barriär byggs bort i den nya staden. Under den nya väg 222/Värmdöleden och bussterminalen anläggs tunnelbanan och station Nacka C, vars ena uppgång placeras i ena änden av bussterminalen. En mycket god bytesplats har skapats som ligger helt i linje med visionen för Nacka stad.

Exempel. Möjlig lösning för bussterminal. Flyttad väg 222/Värmdöleden, Skvaltans väg. Bild: ÅF.

FÖRSLAGET

En tänkbar gestaltning av överdäckningen. Bild: ÅF.

Ny vägsträckning och bussterminal i förhållande till tunnelbanesträckningen enligt förslaget. Bild: ÅF.

FÖRSLAGET

Plan över Nacka C med överdäckning och tunnel, enligt förslaget. Bild: ÅF.

MILJÖ: MÅLOMRÅDEN

Riktlinjer för hållbart byggande och **Fundamenta** är två av kommunens styrande dokument för hållbarhetsarbete. Syftet med riktlinjerna är att öka hållbarheten i stadsbyggnadsprojekten. Riktlinjerna ska fungera som ett stöd för att få fram konkreta åtgärder för hållbart byggande. I Fundamenta har kommunen fastställt de begrepp som ska vara gällande för stadsbyggande i Nacka stad.

Fem målområden har valts ut i det här projektet:

- Hållbart resande
- Dagvatten som renas och infiltreras
- Energieffektivt och sunt byggande
- En god ljudmiljö
- Effektiv mark- och resursanvändning

Bild: Nacka kommun.

HÅLLBART RESANDE

Energianvändningen och utsläppen av växthusgaser från transporter måste minska kraftigt. Nacka kommun har därför som mål att andelen resor med kollektivtrafik ska öka. Det ska därför också vara enkelt att byta mellan olika trafikslag och att gå eller cykla.

För att uppnå målet är det viktigt att området kan nås via trygga och säkra gång- och cykelvägar och att de är tillgängliga för alla och lätta att orientera sig efter. Det är också viktigt att det finns trygga och säkra infartsparkeringar för både bil och cykel vid bra kollektivtrafiklägen och att det finns bebyggelse nära kollektivtrafik med en god turtäthet.

Den föreslagna lösningen är en effektiv bytespunkt mellan tunnelbana, buss, cykel och gående. Strukturen är lätt och tydlig att orientera sig i. Tunnelbanans stationsuppgångar vänder sig mot områden där många invånare bor och kan därför fånga upp en stor mängd resanden. Olika slags cykelparkeringar kommer att finnas vid de olika stationslägena.

DAGVATTEN SOM RENAS OCH INFILTRERAS

Långsamt rinnande vatten som infiltreras och renas lokalt ger levande hav och sjöar. Vattenflöden och föroreningar från området ska inte öka jämfört med innan byggnationen.

I de flesta fall omhändertas dagvattnet lokalt (LOD) genom så kallad infiltration eller perkolation. Är detta inte möjligt så ska åtgärder vidtas för att utjämna dagvattenflöden. Dessutom ska förorenat dagvatten renas innan det rinner vidare eller infiltreras.

Miljöbelastningen på angränsande vattenområden ska minska på sikt. Den föreslagna lösningen bygger på en väldigt hårdgjord struktur där förutsättningen för infiltration eller fördröjning saknas. Därför är det viktigt att dagvattnet kan omhändertas genom dagvattenmagasin. Vidare utredningar måste göras i detaljplanearbetet.

Bild: Marie Ané.

ENERGIEFFEKTIVT OCH SUNT BYGGANDE

För att hejda klimatförändringarna och begränsa förbrukningen av naturresurser krävs smarta och snåla energilösningar i allt byggande. Byggnaderna ska utformas och utrustas för en hållbar livsstil.

Förnyelsebar energi kan till exempel tillvaratas med solpaneler, solceller och vindkraft eller genom att minimera byggprocessens miljöpåverkan. Trafikplatserna måste utformas så att de ger bästa möjliga kapacitet med bästa möjliga markutnyttjande.

Den föreslagna bussterminalen utnyttjar mark som redan används för väg och busshållplatser. Den kräver dessutom ett minimum av vägförflyttningar. Hur bebyggelsen utformas ovanpå bussterminalen får undersökas vidare i kommande detaljplanearbete.

Bild: Nacka kommun.

EN GOD LJUDMILJÖ

Genom att bygga i rätt lägen och med bra teknik skapas förutsättningar för hälsosamma ljudmiljöer.

Överdäckning av väg 222/Värmdöleden leder till en bättre ljudmiljö, i och med att ett 300 meter långt vägavsnitt i centrala Nacka stad byggs över. Exakt hur bullerspridningen kan förebyggas och bullerdämpningen kan utformas ska utredas vidare i detaljplanearbetet. Till exempel kan ändarna på överdäckningen gestaltas så att buller från motorvägen minimeras.

EFFEKTIV MARK- OCH RESURSANVÄNDNING

Byggbar mark och befintliga investeringar i infrastruktur ska användas så effektivt som möjligt. Det innebär att både markanvändningen och exploateringsgraden ska vara lämplig för platsen och att markanvändningen kan vara flexibel över tid.

Projektet innebär att befintlig service, kommunikationer och tidigare kommunaltekniska investeringar utnyttjas väl. Marken är redan ianspråktagen och kommer att innehålla både tunnelbana, busshållplats och byggnader för kontor och boende.

FUNDAMENTA

Fundamenta är grunden för Nackas syn på den växande staden. Sju begrepp är grundläggande för stadsbyggandet:

sammanhang – flödet av människor och mötesplatser
stadsrum – det offentliga rummet
stadsgator – utformas utifrån funktion och innehåll
stadsgrönska – parker och gårdsmiljöer
kvartersformer – variation och levande bottenvåningar
stadens objekt – trivsel och trygghet
karaktärsdrag – helhet och gestaltning.

I den föreslagna lösningen får Nacka en välbehövlig koppling över Värmdöledens barriär. Strukturen bygger på rutnätsstadens tydlighet. Överdäckningen och den tydliga strukturen underlättar för människor att röra sig mellan de olika stadsdelarna. Det ger i sin tur större möjligheter att fylla det offentliga rummet med liv och rörelse och därmed i förlängningen möjlighet till offentliga bottenvåningar och fler torg och mötesplatser.

STUDERADE ALTERNATIV

ALTERNATIV 1: TRAFIKPLATS MITT I STADEN

Alternativ 1 utgår från detaljplaneprogrammet för centrala Nacka utan justeringar, med en 300 meter lång överdäckning och trafikramper till och från väg 222/ Värmdöleden i varje ände. Bussterminalens tänkta placering framgår inte av detaljplaneprogrammet och det har i förstudien tolkats som att den är placerad på överdäckningen. Den skulle i så fall sträcka sig längs hela överdäckningen mellan tunnelbanans västra och östra uppgångar.

I och med att bussterminalen placeras ovanpå överdäckningen kan denna inte utnyttjas optimalt för att läka och länka ihop staden – ett av de viktigaste målen för stadsbyggnaden i Nacka stad. När motorvägen byggs över, skapar terminalen istället en ny barriär mellan stadsdelarna. Motorvägsbussarna skulle tvingas korsa både Vikdalsbron och Koralvägen. Trafiken leds rakt in i Nacka stad och säkerheten blir låg för resenärer med olika trafikslag i detta alternativ.

Enligt åtgärdsvalsstudien kommer dessutom den befintliga trafikplatsen vid Nacka C att få ohanterligt stora trafikmängder. Trafikplatsen har därför utgått och därmed även detta alternativ. Det är inte genomförbart och kommer inte att utredas vidare.

Bild: Nacka kommun.

	ALTERNATIV 1
	Utgår ifrån planprogramet. Trafikplats Nacka behålls.
Stadsbyggnad	
Bytespunkt	
Markägoförhållanden	
Busstrafik/terminal	
Biltrafik	
Genomförbarhet	
Kostnader	Utreds ej
Samlad bedömning	Utgår

- Mycket bra eller bra
- Neutralt
- Dåligt eller stjälpande

ALTERNATIV 2: BUSSTERMINAL PÅ ÖVERDÄCKNINGEN MED TORG ELLER PARK

I alternativ 2 har Nacka trafikplats utgått, i linje med rekommendationen i åtgärdsvalsstudien. Även här är busstterminalen centralt förlagd på den cirka 300 meter långa överdäckningen. Vänt- och avstigningsytorna i terminalen placeras utanför överdäckningens konstruktion.

Terminalen skulle vara centralt placerad och därmed uppfylla Trafikförvaltningens krav. Den skulle gå att nå via ramper från motorvägen och fungera som bytespunkt, tack vare relativt korta avstånd mellan tunnelbana och bussar. Men i likhet med alternativ 1 skulle en barriär skapas i staden. Det skulle motverka ett viktigt syfte med planen, nämligen att knyta samman stadsdelarna norr och söder om Värmdöleden och skapa en tät och sammanhängande stad. Tät busstrafik skulle uppkomma till och från terminalen på överdäckningens östra del, vilket skulle göra det svårt att nå Jarlaberg från Nacka Forum.

Anläggandet av terminalen är beroende av när överdäckningen blir klar. I det här fallet skulle byggandet av överdäckningen ta lång tid, bland annat beroende på omfattande trafikomläggningar.

En samlad bedömning visar att detta alternativ blir alltför dyrt.

	ALTERNATIV 2
	Busstterminal på överdäckningen inkl ramper till väg 222.
Stadsbyggnad	
Bytespunkt	
Markägoförhållanden	
Busstrafik/terminal	
Biltrafik	
Genomförbarhet	
Kostnader	4
Samlad bedömning	

- Mycket bra eller bra
- Neutralt
- Dåligt eller stjälpande

Bild: Nacka kommun.

ALTERNATIV 3: BUSSAR UTSPRIDDA I GATUNÄTET

Även alternativ 3 innehåller en 300 meter lång överdäckning, men ingen bussterminal. Busshållplatserna sprids istället ut i gatunätet kring den nya tunnelbanestationen.

Ur ett genomförandeperspektiv kunde detta vara ett bra alternativ, eftersom de olika delarna kan anläggas och byggas oberoende av varandra. Slutresultatet blir däremot inte bra av flera anledningar.

Busstrafiken skulle dominera i gatunätet och försvåra framkomligheten i trafiken. Bussar och en stor mängd hållplatser skulle bli ett av de mest dominerande inslagen i stadsbilden. Reserverade körfält skulle krävas på Vikdalsvägen, Skönviksvägen och eventuellt på Skvaltans väg. Samtliga tre vägar skulle behöva bli minst 40 meter breda.

Breda gator med tät busstrafik skulle starkt påverka möjligheterna att bygga en attraktiv stad. Dels blir sannolikt boendemiljön sämre, med buller, förorenad luft och dålig framkomlighet. Dels minskar mängden mark att bebygga och därmed antalet byggrätter.

Trafiksäkerheten blir dessutom låg och särskilt fotgängare och cyklister får svårare att röra sig fritt.

Som bytespunkt är detta troligen det sämsta alternativet. Att många av hållplatserna av nödvändighet hamnar långt ifrån tunnelbaneentréerna gör det svårt att effektivt byta mellan buss och tunnelbana. Det blir långt att gå och svårt att orientera sig för trafikanterna. Trafikförvaltningens krav på bytespunkten uppfylls därför inte.

Bild: Nacka kommun.

	ALTERNATIV 3
	Busstrafiken förlagd till gatunätet.
Stadsbyggnad	
Bytespunkt	
Markägoförhållanden	
Busstrafik/terminal	
Biltrafik	
Genomförbarhet	
Kostnader	1
Samlad bedömning	Utgår

- Mycket bra eller bra
- Neutralt
- Dåligt eller stjälpande

ALTERNATIV 4: BUSSTERMINAL INBYGGD I KVARTER

Alternativ 4 innebär en 300 meter lång överdäckning i en stadsstruktur som så mycket som möjligt är utformad enligt detaljplaneprogrammet. Bussterminalen placeras här i bottenvåningen av ett kvarter.

Terminalen kan placeras sydväst eller norr om överdäckningen. En fördel med denna lösning är att byggandet av bussterminalen inte behöver samordnas med överdäckningen och tunnelbanebyggnationen. Terminalen kan byggas över med kontor eller bostäder, men på grund av storleken måste tre ”vanliga” kvarter slås ihop för att terminalen ska rymmas därunder.

Detta försämrar möjligheterna att förverkliga den planerade kvartersstaden. De stora byggnaderna leder till att en ny barriär skapas i staden. Det innebär att alternativet inte fungerar enligt de stadsbyggnadsmässiga målen och visionen om en tät och blandad stad, där stadsdelarna länkats samman.

	ALTERNATIV 4
	Bussterminal inbyggd i kvarter.
Stadsbyggnad	
Bytespunkt	
Markägoförhållanden	
Busstrafik/terminal	
Biltrafik	
Genomförbarhet	
Kostnader	3
Samlad bedömning	

- Mycket bra eller bra
- Neutralt
- Dåligt eller stjälpande

Bild: Nacka kommun.

Båda placeringarna skapar dåliga bytespunkter för resenärer som vill byta mellan buss och tunnelbana, eftersom bussterminal och tunnelbaneentréer hamnar långt ifrån varandra. Angöringen till bussterminalen blir svår att ordna på ett effektivt sätt för bussar från kommunens östra delar och Värmdö. Alternativet innebär också att breda gator krävs för en acceptabel framkomlighet och att det blir mycket busstrafik i det lokala vägnätet. Det medför sannolikt både trängsel och buller samt längre körsträckor och längre restider för resenärerna.

FORTSATT PROCESS

UTREDNING STAD

Ett arbete med att uppdatera strukturplanen för centrala Nacka och Skvaltan kommer att inledas under våren 2016. Tanken är att utveckla den struktur som redan finns utifrån de nya förutsättningar som nu gäller.

Den befintliga trafikplatsen Nacka C tas bort och ersätts av två fullständiga trafikplatser, dels trafikplats Kvarnholmen vid Kvarnholmsförbindelsen, dels trafikplats Skvaltan. Riskavstånden utökas till minst 25 meter utmed väg 222/ Värmdöleden. Exakta avstånd utreds vidare i nästa skede.

Den föreslagna bussterminalen kräver separata körytor för buss, bland annat på Skvaltans väg, vilket inte funnits tidigare. Även höjder på vägar, sektioner genom kvarter och gator och mer utvecklade tankar om vägdragningar behöver tas fram. Befintlig in- och utfart till Nacka Forums parkeringshus kan komma att behöva byggas om.

Vilka avstånd som krävs mellan bebyggelse och väg i framtiden för att klara lagstiftningskrav i miljökvalitetsnormer måste också analyseras. I första hand gäller det partiklar PM10.

GENOMFÖRANDESTRATEGI OCH PLANPROCESS

De senaste åren har lagstiftningen justerats till förmån för samordning av planprocesser vid samtidigt byggande inom planlagda områden.

Om, som i det här fallet, detaljplan och vägplan berör samma område kan man tillämpa ett förenklat förfarande för detaljplanen eller vägplanen beroende på vilken av processerna som är ”ledande”. Den ledande processen kallas huvudprocessen och det innebär att processen för det andra systemet blir förenklad. Förenklingen innebär att man utnyttjar den ledande processen men att slutresultatet ändå både blir detaljplan och vägplan som beslutas var för sig av Nacka kommun respektive Trafikverket.

Vilken av processerna som blir ledande beror på omfattningen av de olika åtgärderna. I det här fallet omfattar detaljplanerna fler åtgärder (bland annat en bussterminal och byggnader) än att bygga en överdäckning över en ny sträckning av väg 222/ Värmdöleden och bör således bli ledande. Ett samordnat förfarande gör det möjligt att undvika dubbelarbete och dubbla prövningar. Ledtiderna blir kortare och handlingar, dokument och konsulter kan nyttjas i båda processerna.

Diskussionen måste fortsätta om olika möjligheter och vad som är möjligt vad gäller samordning av detaljplane- och vägplaneprocesserna. Samordnat förfarande med tunnelbanans järnvägsplaneprocess är inte möjlig då den redan startat. Parterna har dock ansvar att även i denna process samordna planerna så långt det är möjligt.

Nacka kommun rekommenderar att den fortsatta processen sker som ett samordnat förfarande.

Bild: Boverket.

TIDPLAN

Nacka kommun har tillsammans med övriga huvudintressenter tagit fram en översiktlig tidplan för genomförandet av de olika delarna i projektet.

I botten finns den avtalade tidpunkten för tunnelbanans öppnande, då även bussterminalen ska vara färdigställd. Under förutsättning att de olika formella processerna och produktionen kan samordnas och nödvändiga tillstånd och beslut erhålls i tid, så kommer tidplanen att kunna hålla.

I förstudiens slutdel har konstaterat dålig bergtäckning under väg 222/Värmdöleden. Olika alternativ till det hittills planerade utförandet utreds just nu. Resultatet kan få konsekvenser för tidplanen, framförallt för Nacka kommuns och Trafikförvaltningens delar.

PROJEKTRISKER

Under genomförandet av detta projekt kommer flera andra större projekt att genomföras i samma område. De största riskerna som kunnat identifierats är kopplade till samordning mellan de olika projekten.

Det finns även en risk att omfattningsförändringar kommer att behöva ske, ifall trafikanordningar och trafiklösningar behöver anpassas under byggtiden. Markförhållanden är utredda, men någon detaljerad utredning har ännu inte genomförts, vilket medför en risk att de antagna markförhållandena är felaktiga.

EKONOMI

Kostnaden för projektet har uppskattats genom en så kallad successiv kalkyl där de flesta av huvudintressenterna var representerade. I takt med att projektet fortlöper och omfattningen och förutsättningar detaljeras kommer graden av osäkerhet i kalkylen att minska.

Vid kalkylseminariet användes följande beskrivning av projektets omfattning:

- Trafikplats Skvaltan
- Trafikplats Kvarnholmen
- Ombyggnad av lokal- och huvudgator som en direkt följd av projektet
- En parallellförflyttning av väg 222/Värmdöleden
- En 300 m lång överdäckning av väg 222/Värmdöleden i ny sträckning
- En ny bussterminal, inklusive bjälklag för byggnader ovanpå bussterminalen.

I detta tidiga skede uppskattas kostnaderna för projektet enligt förutsättningarna ovan till 2–2,3 miljarder kronor, vilket innefattar nya trafikplatser, bussterminal och överdäckning. Intäkterna från de byggrätter som kommer att skapas uppskattas till 500–900 miljoner kronor.

SKEDEN

Här följer en översiktlig bild av de skeden som ett så här stort och komplicerat byggprojekt delas in i och av de olika trafikomläggningar och byggnadsordningar som planeras. Skedena kommer av naturliga skäl att till viss del gå in i varandra.

- Befintlig situation

Befintlig byggnad
Byggnation av byggnad
Befintlig eller färdig väg
Omledningsväg
Väg under byggnation

(ÅR 0)

- Värmdöled (v222) och påfartsramp från Nacka C mot Stockholm flyttas för att göra plats för byggnation av överdäckning och ny sträckning av v222
- Hållplats in mot Stockholm flyttas med väg 222
- Ny anslutning (Norra gatan) Nacka C till Kvarnholmens tpl byggs
- Ny anslutning tpl Skvaltan mot Skönviksvägen byggs

Befintlig byggnad
Byggnation av byggnad
Befintlig eller färdig väg
Omledningsväg
Väg under byggnation

(ÅR 1)

- Överdäckning byggs
- Tunnelbanans rulltrappsschakt och biljetthall påbörjas
- Anslutning Koralvägen byggs
- Ny anslutning tpl Skvaltan mot Skönviksvägen klar

Befintlig byggnad
Byggnation av byggnad
Befintlig eller färdig väg
Omledningsväg
Väg under byggnation

(ÅR 2)

- Ny väg 222 byggs genom överdäckningen
- Vikdalsvägens trafik leds via Skvaltansväg-Koralvägen-Skönviksvägen
- Ny anslutning Vikdalsvägen till överdäckning byggs
- Anslutning Vikdalsvägen S till överdäckning byggs

Befintlig byggnad
Byggnation av byggnad
Befintlig eller färdig väg
Omledningsväg
Väg under byggnation

(ÅR 3)

- Överdäckning klar
- Vikdalsvägens trafik leds via Skvaltansväg-Koralvägen-Skönviksvägen
- Ny anslutning Vikdalsvägen N till överdäckning byggs
- Anslutning Vikdalsvägen S till överdäckning byggs

Befintlig byggnad
Byggnation av byggnad
Befintlig eller färdig väg
Omledningsväg
Väg under byggnation

(ÅR 3)

- Ny sträckning av v222 öppnas för trafik
- Vikdalsvägen byggs klar över överdäckning
- Tunnelbanans biljetthall och bussterminal byggs
- Ny ramp in från väg 222 och Stockholm går via Griffelvägen

Befintlig byggnad
Byggnation av byggnad
Befintlig eller färdig väg
Omledningsväg
Väg under byggnation

(ÅR 4–5)

- Ny Vikdalsväg öppnas över överdäckningen

Befintlig byggnad
Byggnation av byggnad
Befintlig eller färdig väg
Omledningsväg
Väg under byggnation

(ÅR 6)

- Området kring överdäckning och ovanpå bussterminalen bebyggs

Befintlig byggnad
Byggnation av byggnad
Befintlig eller färdig väg
Omledningsväg
Väg under byggnation

(ÅR 6–)

REFERENSER

Avtal och andra styrande dokument

Start-pm Förstudie överdäckning och bussterminal (Nacka kommun)

Översiktsplan 2012 Hållbar framtid i Nacka (Nacka kommun)

Utvecklad strukturplan (Nacka kommun)

Detaljplaneprogrammet för centrala Nacka (Nacka kommun)

Fundamenta (Nacka kommun)

Riktlinjer för hållbart byggande (Nacka kommun)

Överenskommelse om finansiering av bussterminallösning för ostsektorn (SLL, Stockholms stad, Nacka kommun, Värmdö kommun)

Överenskommelse om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län (2013 års Stockholmsförhandling)

Referenser framtagna inom ramen för förstudien

PM Luft och Buller vid Nacka C år 2030 (ÅF)

PM Rimlighetsstyrd resandeprognos och ej tillgodosedd reseefterfrågan Nacka 2030 (ÅF)

PM Ramper (WSP)

PM Riskaspekter vid överdäckning av Värmdöleden (WSP)

Åtgärdsvalsstudie samordnad trafikplanering i centrala Nacka (Nacka kommun, Trafikverket, Trafikförvaltningen/SLL, ÅF)

Övriga referenser och underlag

Samordna planeringen för bebyggelse och transporter – en kunskapsöversikt (Boverket)

Trafikverkets krav- och rådsdokument

Transportstyrelsens föreskrifter

Utredning Bussterminal Nacka C (Trafikförvaltningen/SLL)

Vägars och gators utformning (Trafikverket och Sveriges Kommuner och Landsting)

Överdäckningar – en kunskapsöversikt (Länsstyrelsen i Stockholms län)

Karta

Primärkarta centrala Nacka (2014-11-26)

SAMORDNINGSORGANISATION

Styrgrupp, Nacka kommun

Gunilla Glantz, stadsbyggnadsdirektör, ordförande
Anders Börjesson, näringslivsdirektör
Andreas Totschnig, chef, enheten för strategisk stadsutveckling
Anna Green, chef, miljöenheten
Dag Björklund, natur- och trafikdirektör
Eva Olin, ekonomidirektör
Jenny Asmundsson, fastighetsdirektör
Mikael Ranhagen, chef, trafikenheten
Nina Åman, chef, planenheten
Ulf Crichton, chef, exploateringsenheten

Arbetsgrupp, Nacka kommun

Anna Ahlberg, exploateringsenheten
Ebba Larsson, trafikenheten
Emma Hirsch, trafikenheten
Jacob Gerson, exploateringsenheten
Lena Nordenlöw, planenheten

Referensgrupp, Nacka kommun

Birgitta Held Paulie, miljöenheten
Frida Foley, enheten för strategisk stadsutveckling
Kerstin Söderberg, lantmäterienheten
Linda Lövkvist, markenheten
Mahmood Mohammadi, trafikenheten
Oscar Engle, VA-enheten
Rafael Mancera, vägenheten
Sven Andersson, enheten för strategisk stadsutveckling

Konsulter

ÅF Infrastructure AB
WSP Sverige AB
Evidens

Redigering och produktion av rapporten: Kerstin Söderström och Ricardo Abarza, kommunikationsenheten, mars 2016

Öppenhet och mångfald.

Vi har förtroende och respekt för människors kunskap och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar.

Nacka kommun
131 81 Nacka tfn 08-718 80 00
e-post info@nacka.se
sms 716 80
www.nacka.se
www.facebook.com/Nackakommun

NACKA KOMMUN

TRAFIKVERKET

Trafikförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Åtgärdsvalsstudie samordnad trafikplanering i centrala Nacka

Dokumenttitel:
Åtgärdsvalsstudie samordnad trafikplanering i centrala Nacka

Skapat av: ÅF Infrastructure AB
Publiceringsdatum: 2016-03-08
Dokumenttyp: Rapport
Version: 1.0

Utgivare: Nacka kommun
Kontaktpersoner:
Emma Hirsch, Nacka kommun
Jan Englund, Trafikverket
Jan Eklund, SLL trafikförvaltningen

Uppdragsansvarig: Anna-Lena Lindström Olsson, ÅF
Författare: Emma Engström, Sanna Eveby och Martin Röcklinger, ÅF

Illustration omslag:
ÅF Infrastructure AB

1 Sammanfattning

I enlighet med 2013 års Stockholmsförhandling ska tunnelbanan byggas ut till Nacka med stationer i Sickla, Järla och Nacka centrum. I utbyte har Nacka kommun åtagit sig att uppföra 13 500 bostäder på västra Sicklaön till år 2030. Med bakgrund av detta har Nacka kommun, Trafikverket och SLL trafikförvaltningen beslutat att genomföra en åtgärdsvalsstudie för en samordnad trafikplanering i centrala Nacka som ska analysera hur trafiksystemet ska fungera utifrån dessa nya förutsättningar.

Syftet med åtgärdsvalsstudien är att med utgångspunkt från den planerade bebyggelseutvecklingen i centrala Nacka, analysera hur trafiksystemet i anslutning till väg 222/Värmdöleden ska fungera, med en överdäckning och med en bussterminal som ansluter till tunnelbanan. Vidare syftar åtgärdsvalsstudien till att identifiera åtgärdsförslag som bidrar till att hitta fungerande lösningar och nå överenskomna projektmål. Åtgärdsvalsstudien ska skapa goda förutsättningar för att uppnå målbilden och de funktionskrav som specificeras i funktionsbeskrivningen. Den övergripande funktionen lyder:

Utifrån stadsutvecklingen i centrala Nacka finns ett fungerande regionalt och lokalt trafiksystem för alla. Överdäckning med goda gång- och cykelpassager, bussterminal samt tunnelbana möjliggör en god miljö och stadsmässighet.

Åtgärdsvalsstudiens geografiska avgränsning sträcker sig längs väg 222/Värmdöleden och omfattar området mellan läget i väst för en eventuell framtida östlig förbindelse väster om Kvarnholmens trafikplats och trafikplats Skogalund i öst. För att få en tydlig koppling till den regionala utvecklingsplanen, RUFS 2010 och till gällande översiktsplan, har åtgärdsvalsstudien primärt ett planeringsperspektiv som sträcker sig fram till år 2030, med utblick mot år 2050.

Arbetet med åtgärdsvalsstudien har bedrivits av en arbetsgrupp med representanter från Nacka kommun, SLL trafikförvaltningen och Trafikverket, med stöd av konsulter från ÅF. Workshopar har hållits med en referensgrupp för att berörda parters kunskap ska fångas upp och arbetsgruppens arbete granskas. Arbetsgruppen har med stöd av referensgruppen tagit fram förslag på åtgärder utifrån fyrstegsprincipen.

Det kommer inte att vara möjligt att uppfylla målbilden och funktionskraven med endast steg 1- och 2-åtgärder. På grund av de nya förutsättningar som kommer att råda i Nacka i samband med den planerade bostadsutvecklingen och den nya stadsstruktur det kräver, tillsammans med de begränsningar som redan finns i anslutande vägsystem, har steg 3- och 4-åtgärder tagits fram i kombination med steg 1- och 2-åtgärder. De åtgärder som har tagits fram bygger på att reseefterfrågan med bil inte kan öka obehindrat utan att resor behöver flyttas över till kollektivtrafiken och till gång och cykel.

I åtgärdsvalsstudien har fyra möjliga alternativ för utformning av det övergripande trafiksystemet studerats. Av dessa valde arbetsgruppen att arbeta vidare med två alternativ (B och D). Dessa stämdes av mot uppsatta mål och bedömdes i vilken utsträckning som de uppfyller målbilden. Mot bakgrund av detta har arbetsgruppen beslutat att arbeta vidare med alternativ B vilket innebär fullständiga trafikplatser för Kvarnholmen och Skvaltan samt att trafikplats Nacka avvecklas. Utöver detta föreslås ett utvecklat gång- och cykelvägnät och ett huvudgatunät.

I kombination med ovan nämnda steg 3- och 4-åtgärder har arbetsgruppen tagit fram förslag på steg 1- och 2-åtgärder, som bland annat rör reglering av parkering och informationsåtgärder.

Åtgärdsvalsstudien har utifrån alternativ B resulterat i rekommenderade steg 1-4-åtgärder med en övergripande ansvarsfördelning och en översiktlig tidplan för genomförande av åtgärderna.

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning **3**

2 Inledning **6**
2.1 Bakgrund 6
2.2 Syfte och mål 6
2.3 Projektmål 7
2.4 Geografisk och funktionell avgränsning 7
2.5 Tidshorisont och skeden 7
2.6 Organisation 7
2.7 Arbetsprocess 8
2.7.1 Fyrstegprincipen 9

3 Övergripande mål **10**
3.1 Transportpolitiska mål 10
3.2 Aktörernas mål 10
3.2.1 Nacka kommuns översiktsplan 10
3.2.2 Regionalt trafikförsörjningsprogram 10
3.2.3 Framkomlighetsprogram 11

4 Förutsättningar **12**
4.1 Pågående projekt 12
4.1.1 Tunnelbana till Nacka 12
4.1.2 Kvarnholmsförbindelsen och trafikplats Kvarnholmen 12
4.1.3 Utvecklad strukturplan västra Sicklaön 12
4.1.4 Detaljplaneprogram för centrala Nacka 13
4.1.5 Busstterminal och överdäckning i Centrala Nacka – Förstudie 13
4.1.6 Övriga projekt och utredningar 14
4.2 Trafikprognos och begränsningar i kapacitet 14
4.2.1 Trafiken före år 2030 15
4.2.2 Trafiken efter år 2030 15

5 Behov, funktioner och målbild **16**
5.1 Behov 16
5.2 Funktionsbeskrivning och målbild 17

6 Åtgärder och effekter **20**
6.1 Steg 1- och 2-åtgärder 20
6.1.1 Ny stadsstruktur - nya resvanor 20
6.1.2 Reglering och samutnyttjning av parkering 20
6.1.3 Gång- och cykeltrafik 21
6.1.4 Kollektivtrafik 21
6.1.5 Information och dialog 21
6.1.6 Uppföljning av resvanor 21

6.2 Steg 3- och 4-åtgärder 22
6.2.1 Fyra alternativ för det övergripande trafiksystemet 22
6.2.2 Konsekvenser och effekter av alternativ B och D 25
6.2.3 Genomförande av alternativ B 33

7 Inriktning och rekommenderade åtgärder 35
7.1 Rekommenderade åtgärder och ansvarsfördelning 35
7.2 Tidplan och beroenden 36
7.2.1 År 2016-2020 36
7.2.2 År 2021-2025 38
7.2.3 År 2026-2030 38
7.3 Rekommendation till fortsatt arbete 38

8 Litteraturlista 39

9 Bilagor 39

2 Inledning

2.1 Bakgrund

I enlighet med 2013 års Stockholmsförhandling ska tunnelbanan byggas ut till Nacka med stationer i Sickla, Järla och Nacka centrum. I utbyte har Nacka kommun åtagit sig att uppföra 13 500 bostäder på västra Sicklaön till år 2030. Mot bakgrund av detta har Nacka kommun, Trafikverket och SLL trafikförvaltningen beslutat att genomföra en åtgärdsvalsstudie för en samordnad trafikplanering i centrala Nacka som ska analysera hur trafiksystemen ska fungera utifrån dessa nya förutsättningar.

Enligt Nacka kommuns översiktsplan ska västra Sicklaön utvecklas till en tät och blandad stad. Området ska präglas av attraktiva offentliga stråk och platser samt ett varierande innehåll med bostäder, arbetsplatser, handel, kultur, service, skola och idrottsplatser med mera. Överdäckning av väg 222/Värmdöleden är enligt *Detaljplaneprogram för centrala Nacka* en förutsättning för att knyta samman centrala Nacka med Nacka strand, Jarlaberg och Nyckelviken. I staden kommer kollektivtrafiken att spela en viktig roll för att binda samman området regionalt och lokalt. I Nacka centrum planeras, utöver utbyggnad av tunnelbanan, en ny bussterminal.

Nacka står inför stora utmaningar eftersom den omfattande bebyggelse-planeringen, som krävs när stadsbyggnadsprojektet ska genomföras, även kräver samordning med planeringen av ett fungerande trafiksystem. Sicklaön har idag flera ofullständiga trafikplatser, vilket skapar otydlighet och bidrar till att det lokala vägnätet får onödigt hög belastning. Det behövs en samlad trafiklösning för att centrala Nackas gatunät bättre ska harmonisera med den blivande staden. Det är även viktigt att transport-systemet fungerar under utbyggnadsperiodens olika faser, särskilt perioden under tiden för utbyggnad av bostäder och verksamheter innan tunnelbanan finns på plats.

2.2 Syfte

Syftet med åtgärdsvalsstudien är att med utgångspunkt från den planerade bebyggelseutvecklingen i centrala Nacka, analysera hur trafiksystemen i anslutning till väg 222/Värmdöleden ska fungera, med en överdäckning och med en bussterminal som ansluter till den kommande tunnelbanan.

Vidare syftar åtgärdsvalsstudien till att identifiera åtgärdsförslag som bidrar till att lösa ovanstående och att nå överenskomna projektmål, se avsnitt 2.3.

Åtgärdsvalsstudien ska skapa goda förutsättningar för att uppnå de funktionskrav som arbetades fram på workshop 1 och som specificeras i funktionsbeskrivningen, se avsnitt 5.2. Den övergripande funktionen lyder:

Utifrån stadsutvecklingen i centrala Nacka finns ett fungerande regionalt och lokalt trafiksystem för alla. Överdäckning med goda gång- och cykelpassager, bussterminal samt tunnelbana möjliggör en god miljö och stadsmässighet.

Utifrån funktionskraven har en målbild formulerats för trafiksystemet, se avsnitt 5.2. De huvudmål som ingår, och som fungerar som kriterier vid bedömning av framtagna förslag till lösningar, är:

- Trafiksystemet stöttar och uppmuntrar fotgängarflöden
- Cykelinfrastrukturen är välutbyggd med goda möjligheter till resor med cykel
- Kollektivtrafiken är kapacitetsstark, attraktiv och pålitlig
- Trafiksystemet möjliggör utveckling av en god stadsmiljö
- Trafiksystemet är utformat så att mål som rör miljökvaliteter och hälsa uppnås
- Trafiken fungerar väl under byggtiden

2.3 Projektmål

Målet med åtgärdsvalsstudien är att analysera och ta fram en väl förankrad problembild, en målbild och förslag på ett åtgärdspaket med en kombination av åtgärder för hur trafiksystemet i anslutning till väg 222/Värmdöleden ska fungera under olika skeden. Åtgärdsvalsstudien ska också resultera i beslut om fortsatt hantering genom till exempel en avsiktsförklaring och handlingsplan för parternas framtida åtaganden.

2.4 Geografisk och funktionell avgränsning

Åtgärdsvalsstudiens geografiska avgränsning sträcker sig längs väg 222/Värmdöleden och omfattar området mellan läget för en eventuell framtida östlig förbindelse väster om trafikplats Kvarnholmen i väst och trafikplats Skogalund i öst, se figur 1. Fyra trafikplatser omfattas av studien; Kvarnholmen, Nacka, Skvaltan och Skogalund. I åtgärdsvalsstudien studeras samtliga trafikslag inom avgränsningsområdet.

Figur 1. Åtgärdsvalsstudiens geografiska avgränsning, röd markering, och område för centrala Nacka, blå markering.

2.5 Tidshorisont och skeden

För att få en tydlig koppling till den regionala utvecklingsplanen, RUFS 2010 och till gällande översiktsplan har åtgärdsvalsstudien primärt ett planeringsperspektiv som sträcker sig fram till år 2030, med utblick mot år 2050.

De åtgärder som tas fram delas in i tre skeden; åren 2015-2020, 2020-2025 och 2025 och framåt. Det andra skedet är kritiskt eftersom tunnelbanan ännu inte är utbyggd samtidigt som bebyggelseplaneringen har kommit långt och antalet invånare har ökat. I det tredje skedet är tunnelbanan utbyggd vilket innebär nya förutsättningar för trafiksystemet. Utbyggnad av trafiksystemet behöver samordnas med hänsyn till dessa skeden. För mer information om tidplan, etapper och beroenden se avsnitt 7.2.

2.6 Organisation

De aktörer som är berörda av och kan ta ansvar för att åtgärda behov är också de som bör deltaga i och driva åtgärdsvalsstudien. Det har varit vägledande när organisationen har skapats.

Arbetet med åtgärdsvalsstudien har bedrivits av en arbetsgrupp med representanter från Nacka kommun, SLL trafikförvaltningen, Trafikverket och ÅF. Vid sidan av arbete i arbetsgrupp har konsulter från ÅF drivit arbetsprocessen och bidragit med underlag till arbetet. Arbetsgruppens arbete har stämts av med en referensgrupp med representanter från Förvaltning för utbyggd tunnelbana (FUT), Länsstyrelsen, Tillväxt- och regionplaneförvaltningen (TRF), Resval Sydost[1] och Värmdö kommun.

Under tiden för projektet har två styrgrupper varit involverade. Fram till hösten år 2015 stöttade en styrgrupp från Nacka kommun, SLL trafikförvaltningen och Trafikverket arbetet med åtgärdsvalsstudien. Efter

1 Resval sydost är ett projekt som bedrivs av Trafikverket och Trafikkontoret Stockholms stad med syfte att minimera negativa effekter för resenärer under kommande års ombyggnads- och stadsutvecklingsprojekt i sydostsektorn.

det har en styrgrupp på en högre nivå från parterna styrt arbetet med åtgärdsvalsstudien och *Bussterminal och överdäckning i Centrala Nacka – Förstudie*.

Åtgärdsvalsstudiens organisation illustreras i figur 2.

Figur 2. Projektorganisation.

Åtgärdsstudien har bedrivits som en del av Nacka kommuns *Bussterminal och överdäckning i Centrala Nacka – Förstudie* och parallellt med SLL trafikförvaltningens *Förstudie bussterminal Nacka*. Informationsutbyte och samordning har skett löpande mellan projektorganisationerna.

2.7 Arbetsprocess

Åtgärdsvalsstudier är ett förberedande steg för val av åtgärder som föregår den formella fysiska planläggningsprocessen av vägar och järnvägar. I en åtgärdsvalsstudie ska arbetet vara förutsättningslöst, vilket betyder att man kritiskt ska testa flera möjliga lösningar för att åtgärda ett problem utan att vara låst vid tidigare framtagna lösningar. I arbetet har Trafikverkets metodbeskrivning för åtgärdsvalsstudier, *Åtgärdsvalsstudier – nytt steg i planering av transportlösningar, Handledning* (publikation 2012:206) tillämpats. Åtgärdsval genomförs som ett första utredningsskede för att analysera brister i transportsystemet, formulera projektspecifika mål och pröva åtgärder som kan bidra till att lösa brister och nå överenskomna mål. Resultatet från arbetet med åtgärdsval ligger till grund för åtgärdsplanering och fysisk planering. Arbetet med åtgärdsvalsstudier delas in i de fyra faserna: Initiera, Förstå situationen, Pröva tänkbara lösningar samt Forma inriktning och rekommendera åtgärder, se figur 3.

Figur 3. De fyra faserna i en åtgärdsvalsstudie.

I figur 4 illustreras åtgärdsvalsstudiens tidplan.

Figur 4. Åtgärdsvalsstudiens tidplan.

I fas *initiera* har en arbetsgrupp bestående av Nacka kommun, SLL trafikförvaltningen och Trafikverket formats på initiativ av Nacka kommun. Konsulter som ska medverka i arbetet har upphandlats. De deltagande parterna har kommit överens om genomförande och finansiering av åtgärdsvalsstudien och planerat det fortsatta arbetet.

I fas *förstå situationen, pröva tänkbara lösningar* och *forma inriktning och rekommendera åtgärder* har arbetsgruppen träffats regelbundet. Workshopar har hållits med representanter från åtgärdsvalsstudiens arbets- och referensgrupp. Workshoparna har fokuserat på följande:

- Workshop 1: Förstå förutsättningar, behov och önskvärda framtida funktioner (fas 2 *Förstå situationen*)
- Workshop 2: Förankring av fas 2 *Förstå situationen* och framtagande av tänkbara lösningar (fas 3 *Pröva tänkbara lösningar*)
- Workshop 3: Förankring av val av inriktning (fas 3 *Pröva tänkbara lösningar*)
- Workshop 4: Förankring av tidplan och beroenden samt framtagande av ansvarsfördelning (fas 4 *Forma inriktning och rekommendera åtgärder*)

I workshoparna har berörda parters kunskap fångats upp och arbetsgruppens arbete har granskats. På workshoparna deltog representanter från Nacka kommun, Trafikverket, SLL Trafikförvaltningen, FUT och Värmdö kommun. Syftet med de två första workshoparna var att identifiera förutsättningar, behov och målbild samt att ta fram förslag på lösningar. I kapitel 4 och 5 beskrivs de ingående delarna gällande förutsättningar, behov och framtida funktioner. Syftet med workshop 3 var att förankra valt alternativ (B) och beskriva förutsättningarna för detta. Workshop 4 hade till syfte att förankra föreslagna åtgärder, tidplan och ansvarsfördelning inför fortsatt arbete med en avsiktsförklaring.

I fas *pröva tänkbara lösningar* låg åtgärdsvalsstudien vilande under ett par månader i väntan på inriktningsbeslut från *Bussterminal och överdäckning i Centrala Nacka – Förstudie*. I samband med detta identifierades behovet av att studera två av alternativen djupare genom trafiksimuleringar för att komma vidare i arbetet. Resultatet av detta var färdigt i augusti år 2015. De beslut som har fattats under arbetets gång redovisas i kapitel 6 där processen redogörs mer i detalj. Där presenteras också föreslagna åtgärder.

2.7.1 Fyrstegsprincipen

Analysen av åtgärder har grundats på fyrstegsprincipen, som är en princip där möjliga problem analyseras i fyra steg. Det första steget, *tänk om*, handlar om att först och främst överväga åtgärder som kan påverka behovet av transporter och resor samt val av transportsätt. Det andra steget, *optimera*, innebär att genomföra åtgärder som medför ett mer effektivt nyttjande av den befintliga infrastrukturen. Det tredje steget, *bygg om*, handlar om att vid behov genomföra begränsade ombyggnationer och det fjärde steget, *bygg nytt*, innebär nyinvesteringar och/eller större ombyggnadsåtgärder om behovet inte kan tillgodoses i de tre tidigare stegen.

Tidigt i processen, i samband med identifiering av brister och problem som lade grunden för funktionsbeskrivningen, konstaterades att det inte går att uppfylla målen med endast steg 1- och 2-åtgärder. De ansågs inte tillräckliga delvis på grund av de nya förutsättningar som kommer att råda i Nacka i samband med den planerade bostadsutvecklingen och därmed en ny stadsstruktur, samt de begränsningar som redan finns i anslutande vägsystem. Arbetsgruppen insåg samtidigt att det kommer att finnas en ej tillgodosedd reseefterfrågan som behöver hanteras med olika typer av steg 1- och 2-åtgärder. Arbetsgruppen valde därför att gå vidare med att undersöka förutsättningar för steg 3- och 4-åtgärder i kombination med steg 1- och 2-åtgärder för att uppfylla den övergripande funktionen, se avsnitt 5.2.

Arbete med steg 1- och 2-åtgärder förutsätts ske i utredningar och processer i samband med den fortsatta utvecklingen av Nacka stad. Till Steg 1- och 2-åtgärder beskrivs mer omfattande i *PM Rimlighetsstyrd resandeprognos och ej tillgodosedd reseefterfrågan Nacka 2030* (ÅF 2016) som har tagits fram i samband med *Bussterminal och överdäckning i Centrala Nacka – Förstudie*.

3 Övergripande mål

I detta kapitel redovisas nationella transportpolitiska mål och de deltagande organisationernas övergripande mål som varit vägledande i arbetet med åtgärdsvalsstudien.

3.1 Transportpolitiska mål

Det övergripande transportpolitiska målet är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Det övergripande målet kompletteras av två jämbördiga mål, ett funktionsmål (tillgänglighet) och ett hänsynsmål (säkerhet, miljö och hälsa). Regeringskansliet preciserar de transportpolitiska målen enligt följande (Regeringskansliet 2014):

Funktionsmål – tillgänglighet
Transportsystemets utformning, funktion och användning ska medverka till att ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet samt bidra till utvecklingskraft i hela landet. Samtidigt ska transportsystemet vara jämställt, det vill säga likvärdigt svara mot kvinnors respektive mäns transportbehov.

Hänsynsmål – säkerhet, miljö och hälsa
Transportsystemets utformning, funktion och användning ska anpassas till att ingen ska dödas eller skadas allvarligt. Det ska också bidra till det övergripande generationsmålet för miljö och att miljökvalitetsmålen uppnås, samt bidra till ökad hälsa.

3.2 Aktörernas mål

3.2.1 Nacka kommuns översiktsplan

Nacka kommuns mål för en framtida trafikinfrastruktur är enligt översiktsplanen (Nacka kommun 2012):

- Nacka ska ha ett trafiksystem där alla fordonsslag är samordnade på ett hållbart sätt.
- Trafiksäkerheten ska öka vid utformning och utveckling av trafiksystemen.
- Kollektivtrafiken ska vara dimensionerad och utformad så att dess andel av resorna avsevärt ökar till 2030. Kollektivtrafik till sjöss ska särskilt utvecklas, kopplas till landburen kollektivtrafik och samordnas regionalt.
- Trafiksystemet ska vara utformat så att andelen resor till fots och med cykel ökar.
- Energianvändningen i transportsektorn och utsläppen av växthusgaser ska minska i enlighet med målen i den regionala utvecklingsplanen (RUFS).

3.2.2 Regionalt trafikförsörjningsprogram

Enligt det regionala trafikförsörjningsprogrammet, som tagits fram av SLL trafikförvaltningen, är den övergripande visionen en attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem som bidrar till att Stockholm är Europas mest attraktiva storstadsregion. Trafikförsörjningsprogrammet formulerar tre övergripande mål för kollektivtrafiken i länet vilka sedan preciseras i sex nedbrutna mål, se figur 5.

Figur 5. Vision och mål ur Regionalt trafikförsörjningsprogram. Källa: SLL Trafikförvaltningen 2012.

3.2.3 Framkomlighetsprogram

Trafikverkets program för hur Storstockholms primära vägnät används på bästa sätt har sammanfattats i tio inriktningar för en effektivare vägtrafik. Inriktningarna ska prägla arbetet med att göra transportsystemet mer effektivt (Trafikverket 2014).

1) Prioritera kollektivtrafikens framkomlighet.
2) Prioritera nyttotrafikens framkomlighet.
3) Prioritera effektiva transporter i samhällsbyggandet.
4) Styra och fördela för en effektiv användning av vägkapaciteten.
5) Styra till rätt hastighet.
6) Anpassa och utforma vägsystemets länkar för god funktion.
7) Prioritera framkomligheten på det primära vägnätet.
8) Värna framkomligheten när regionen utvecklas.
9) Samverka för att förebygga och begränsa planerade och i förväg kända störningar.
10) Förebygga och hantera oplanerade störningar snabbt.

4 Förutsättningar

I detta kapitel beskrivs de viktigaste förutsättningarna som ligger till grund för arbete med åtgärdsvalsstudien och ett samordnat trafiksystem i centrala Nacka.

4.1 Pågående projekt

Nedan redogörs för de pågående projekt som är en förutsättning för en samordnad trafikplanering i centrala Nacka. Projekten består av *Tunnelbana till Nacka* (se avsnitt 4.1.1), *Kvarnholmsförbindelsen* och *Trafikplats Kvarnholmen* (se avsnitt 4.1.2), *Utvecklad strukturplan västra Sicklaön* (se avsnitt 4.1.3), *Detaljplaneprogram för centrala Nacka* se (avsnitt 4.1.4) och *Bussterminal och överdäckning i Centrala Nacka – Förstudie*, som är ett paraplyprojekt till denna åtgärdsvalsstudie (se avsnitt 4.1.5). Projektens tidplaner redovisas i figur 6.

Figur 6. Tidplan för pågående projekt.

4.1.1 Tunnelbana till Nacka

I enlighet med 2013 års Stockholmsförhandling ska tunnelbanan byggas ut till Nacka med stationer i Sickla, Järla och Nacka centrum, som en del av förlängningen av tunnelbanans blå linje från Kungsträdgården. I utbyte ska Nacka kommun uppföra 13 500 bostäder på västra Sicklaön till år 2030. Tunnelbanestationen i Nacka centrum ska tillsammans med en bussterminal vara en viktig bytespunkt för kollektivtrafiken i länets sydöstra delar. Tunnelbanan kommer att ilda stommen i Nackas kollektivtrafiksystem och både möjliggör och förutsätter kommunens stadsbyggande.

Planeringen för utbyggnad av tunnelbanan bedrivs av FUT, Förvaltning för utbyggd tunnelbana. År 2015 har placering av tunnelbanestationerna utretts och vissa placeringar har beslutats. Plansamråd planeras under år 2016 och granskning av järnvägsplanen planeras kring årsskiftet år 2016/2017. Utbyggnad av tunnelbanan planeras pågå från år 2018 till år 2025 då tunnelbanan planeras invigas.

4.1.2 Kvarnholmsförbindelsen och trafikplats Kvarnholmen

Utbyggnad pågår av Kvarnholmsförbindelsen, en ny vägförbindelse och en ny gång- och cykelförbindelse mellan Kvarnholmen och Nacka centrum. Projektet omfattar en ny bro och en tunnel genom Ryssbergen. Kvarnholmsförbindelsen planeras invigas år 2016.

I anslutning till väg 222/Värmdöleden är det planerat att trafikplats Kvarnholmen ska byggas med ramper i västgående riktning. Byggstart planeras år 2016.

4.1.3 Utvecklad strukturplan västra Sicklaön

I samband med utbyggnaden av tunnelbanan till Nacka har Nacka kommun åtagit sig att bygga 13 500 bostäder på Västra Sicklaön fram till år 2030. Kommunen planerar även för cirka 10 000 arbetsplatser i samma område. I hela kommunen beräknas totalt cirka 20 000 bostäder och 15 000 arbetsplatser tillkomma fram till år 2030.

Utvecklad strukturplan för Västra Sicklaön har tagits fram för att ta fram en helhetsbild över det pågående planarbetet och visa en stadsbyggnadsidé för området. Enligt den utvecklade strukturplanen är väg 222/Värmdöleden en kraftig barriär med negativa effekter för stadsbyggande. Planen antogs i Kommunstyrelsen under sommaren år 2015.

4.1.4 Detaljplaneprogram för centrala Nacka

Detaljplaneprogram för centrala Nacka, som antogs i Kommunstyrelsen våren år 2015, har tagits fram med syfte att utveckla området till en attraktiv och hållbar stadsdel som i både sin utformning och funktion uppfattas som Nackas centrum. Utbyggnaden av centrala Nacka planeras genomföras i tre etapper, med totalt 4 600 bostäder och 6 000 arbetsplatser.

Etapp 1 pågår till år 2020 och omfattar exploatering av ett mindre antal områden oberoende av stora infrastrukturförändringar, med totalt cirka 1 500 bostäder och lika många arbetsplatser. Etapp 2 pågår mellan år 2020 och år 2025 och omfattar tilltagande exploatering runt Nacka trafikplats, överdäckning av väg 222/Värmdöleden, bussterminal och tunnelbana, med totalt cirka 1 500 bostäder och 2 000 arbetsplatser. Etapp 3 pågår mellan år 2025 och år 2030 och omfattar fortsatt exploatering med cirka 1 600 bostäder och 2 500 arbetsplatser (Nacka kommun 2014a).

I samband med utbyggnaden av bostäder ska delar av väg 222/Värmdöleden överdäckas. Förutom detaljplaneprogrammet för centrala Nacka utarbetas även ett planprogram för Nacka strand, Planiaområdet och Henriksdal. Därtill tillkommer den pågående utbyggnaden av Kvarnholmen. Det är i bland annat dessa områden som resterande 8 900 bostäder och 4 000 arbetsplatser planeras byggas i Nacka innan år 2030.

I figur 7 visas framtida målpunkter i centrala Nacka. Målpunkterna är en sammanslagning mellan befintliga målpunkter och de som presenteras i detaljplaneprogrammet för centrala Nacka. Målpunkterna består av stationer och hållplatser för kollektivtrafiken, skolor, förskolor, handel, parker samt platser för kultur-, sport- och fritidsaktiviteter. Utöver dessa är även bostäder och verksamheter målpunkter. Trafiksystemet i centrala Nacka behöver utformas så att människor lätt kan nå dessa målpunkter.

Figur 7. Målpunktsanalys för framtidens centrala Nacka.

4.1.5 Bussterminal och överdäckning i centrala Nacka – *Förstudie*

Åtgärdsvalsstudien utgör en del av *Bussterminal och överdäckning i Centrala Nacka – Förstudie*. Syftet med en överdäckning av del av väg 222/Värmdöleden vid Nacka trafikplats är att bygga ihop stadsdelarna Nacka centrum, Jarlaberg och Nacka strand. Bussterminal och motorvägshållplatser planeras i anslutning till tunnelbanestationen i Nacka centrum. Bussterminalen ska enligt ett avtal mellan berörda parter ha 15

påstigningshållplatser och planeras stå färdig stå färdig år 2025, samma år som tunnelbanans invigning. SLL trafik-förvaltningens *Förstudie bussterminal Nacka* pågår parallellt.

Att bygga en överdäckning på del av väg 222/Värmdöleden innebär att trafiken på leden tillfälligt måste flyttas under tiden som överdäckningen byggs.

4.1.6 Övriga projekt och utredningar

Här redovisas ett urval av pågående utredningar och beslutade satsningar (utöver tunnelbanan, stadsbyggnadsprojekten, överdäckning och bussterminal) med kopplingar till den här åtgärdsvalsstudien:

- Nya Slussen, SLL trafikförvaltningen
  - En ny bussterminal planeras i Slussen. Bussterminalen kommer att trafikeras av direktbusslinjer från Värmdö och av busslinjer från områden väster om centrala Nacka. När Nya Slussen kommer att stå klart är för närvarande oklart.
- Förlängning av Tvärbanan till Sickla, SLL trafikförvaltningen
  - Tvärbanan ska byggas ut med en station i Sickla med en ny anslutning till Saltsjöbanan och möjlighet till resor mot Gullmarsplan och södra Stockholm. Nya tvärbanan ska invigas år 2017.
- Upprustning av Saltsjöbanan, SLL trafikförvaltningen
  - Kapaciteten för kollektivtrafiken i Nacka kommer att förstärkas genom att Saltsjöbanan upprustas med möjligheter till 12-minuterstrafik, efter år 2021.
- Åtgärdsvalsstudie förbättrad framkomlighet i stomnätet, SLL trafikförvaltningen
- Ny Skurubro, Trafikverket
  - Öster om centrala Nacka planerar Trafikverket att bygga en ny motorvägsbro över Skurusundet. I planerna ingår ombyggnation av trafikplats Skuru och Björknäs samt renovering av befintliga broar för lokal trafik och gång- och cykeltrafik. Öppning för trafik planeras till år 2021 och projektet beräknas stå färdigt i sin helhet år 2023.
- Trimningsåtgärder på väg 222/Värmdöleden, Trafikverket
- Förbättringsåtgärder regionala cykelstråk, Nacka kommun
  - Nacka kommun planerar förbättringsåtgärder på det regionala cykelstråket längs Värmdövägen genom en enkelriktad gång- och cykelbana fram till Saltsjöbadsleden och dubbelriktad gång- och cykelbana fram till Skurubron (Nacka kommun 2014b). En ny gång- och cykelväg mellan Fisksätra och Saltsjöbaden byggs och beräknas vara färdigställd år 2016.
- Ältastråket, regionalt cykelstråk, Trafikverket
  - Trafikverket planerar att förbättra standarden på Ältastråket som sträcker sig mellan Sickla och Älta. Byggstart planeras tidigast år 2017.
- Östlig förbindelse, Trafikverket
  - Pågående utredning.
- Trängselskatt
  - Utökad trängselskatt in till centrala Stockholm och på Essingeleden är ett styrmedel för att begränsa trafikökningen och förbättra framkomligheten i länet.

4.2 Trafikprognos och begränsningar i kapacitet

Bussterminal och överdäckning i Centrala Nacka – Förstudie (se avsnitt 4.1.5) omfattar även framtagande av en trafikmodell över väg- och gatunätet på Sicklaön med omnejd, med fokus på centrala Nacka och framkomligheten på väg 222/Värmdöleden. Modellen tillämpas på en traditionell trafikprognos som utgår från beslutade åtgärder och en rimlighetsstyrd trafikprognos som tar hänsyn till begränsningar i vägsystemet och beskriver vad det innebär för det övriga trafiksystemet. En rimlighetsstyrd prognos tillämpas eftersom traditionella

trafikprognoser inte klarar att ta hänsyn till trängselproblematik i storstäder, där köer snabbt fortplantas bakåt i vägsystemet. Traditionella trafikprognoser visar därför att motorfordonstrafiken kommer att fortsätta öka, oavsett om trafiken i praktiken inte får plats på vägnätet. I en rimlighetsstyrd trafikprognos analyseras hur mycket av modellens efterfrågan som måste tas om hand av kollektivtrafiken och gång- och cykelvägnätet för att kapaciteten i vägnätet inte ska överskridas.

För mer information om hur trafiksystemet har dimensionerats se *PM Rimlighetsstyrd resandeprognos och ej tillgodosedd reseefterfrågan Nacka 2030* (ÅF 2016) som har tagits fram i samband med förstudien.

4.2.1 Trafiken före år 2030

Som en följd av den planerade bebyggelseutvecklingen kommer befolkningen i centrala Nacka öka. Enligt Nacka kommun (2012) bör det i hela Nacka finnas en beredskap för en befolkningsökning på mellan 30 000 – 45 000 personer fram till år 2030, som en del av befolkningstillväxten i regionen.

En ökad befolkning i Nacka innebär att fler människor kommer att resa till och från centrala Nacka. En ökad reseefterfrågan ställer nya krav på infrastrukturen och behovet av ett funktionellt och samordnat trafiksystem ökar. Motorfordonstrafiken i centrala Nacka påverkas samtidigt av en begränsad kapacitet på den västra delen av väg 222/Värmdöleden vid Danvikstull och Södra länken. Södra länken har redan idag nått sitt kapacitetstak och kan inte ta ytterligare trafik. Detta leder till att vägen tidvis stängs av. Vid Danvikstull har busstrafiken eget körfält men den höga trafikmängden och de korsningar som finns längs vägen leder till framkomlighetsproblem för både bil- och busstrafiken.

Väg 222/Värmdöleden väster om trafikplats Kvarnholmen klarar, med hänsyn till dagens antal körfält på väg 222/Värmdöleden och begränsningar i Södra länken och Danvikstull, ett tillflöde av maximalt cirka 2000 fordon per timme från trafikplatserna på Sicklaön. Varje västgående ramp kan mata på cirka 1000 fordon per timme till väg 222/Värmdöleden. Detta betyder att resandet i vägsystemet västerut inte kan bli betydligt högre än i dagsläget under rusningstid och det innebär begränsningar i vägsystemet för fordonstrafik och ställer höga krav på det övriga trafiksystemet. På grund av den kraftiga befolkningsökning och människors fortsatta reseefterfrågan, är slutsatsen att bilresandet per person på västra Sicklaön behöver halveras jämfört med hur man reser idag för att det regionala trafiksystemet ska klara av det.

Ovan beskrivna problematik har varit en förutsättning i samband med åtgärdsvalsstudien. En rimlighetsstyrd prognos har använts för att bedöma funktionen i trafiksystemet i de olika alternativen. Den reseefterfrågan som vägsystemet inte kan tillgodose, behöver tas om hand med ändrade resvanor med andra trafikslag än bil. Möjligheterna att resa med kollektivtrafik, gå och cykla behöver säkerställas.

4.2.2 Trafiken efter år 2030

Utgångspunkten i arbetet har varit att en prognos för år 2030 är tillräcklig för att analysera framkomligheten i väg- och gatunätet på Sicklaön. Detta eftersom den begränsande kapaciteten västerut i Södra länken och Danvikstull sannolikt kommer att bestå även i framtiden. Motorfordonstrafiken västerut kan därför inte öka mer än till de nivåer som redan har beskrivits i detta arbete, även om tidshorisonten förlängs från år 2030 till år 2040 eller år 2050. Under dessa prognosår kan motorfordonstrafiken österut och internt inom Sicklaön öka ytterligare, men sannolikt i mer begränsad omfattning och under andra perioder än högtrafiktimmarna. För mer information om trafikprognoser se *Bilaga 1 Trafikmodell för centrala Nacka*.

5 Behov, funktioner och målbild

I detta kapitel redovisas de viktigaste behoven för ett samordnat trafiksystem i centrala Nacka, önskvärda framtida funktioner och målbild för centrala Nackas trafiksystem.

5.1 Behov

De behov som presenteras nedan har identifierats under workshop 1.

Gång- och cykeltrafik

- Gång- och cykeltrafik behöver prioriteras som trafikslag. Det är viktigt med goda möjligheter till cykelpendling och att kunna göra kortare cykelresor inom kommunen till lokala målpunkter. Gång- och cykelvägnätet behöver förbättras.
- Infartsparkeringar för cykel behöver uppföras vid de större målpunkterna.

Kollektivtrafik

- Kollektivtrafikens framkomlighet behöver öka, bli mer kapacitetsstark[2] och mer konkurrenskraftig gentemot bilen.
- Attraktiva bytesmöjligheter behöver skapas för byten mellan gång- och cykeltrafik till kollektivtrafik samt mellan olika kollektiva färdmedel.
- Busstrafiken till och från bussterminalen i Nacka centrum behöver en hög prioritet i det regionala och lokala vägnätet.
- En ny bussterminal och motorvägshållplatser i Nacka centrum behöver tillgodose en möjlig framtida utökning av busstrafiken och en ökad kollektivtrafikandel. Föreslagen lösning behöver kunna byggas ut vid framtida behov.
- Kollektivtrafiken är kostnadseffektiv och har närhet till centrum.

2 Med kapacitetsstark kollektivtrafik avses sådan trafik som kan ta ett stort resandeunderlag. Kapaciteten åstadkoms genom hög turtäthet och fordon som rymmer många resenärer under kommande års ombyggnads- och stadsutvecklingsprojekt i sydostsektorn.

Nyttotrafik

- Nyttotrafik[3] behöver ökad kapacitet med bibehållet vägutrymme.

Väg- och gatuinfrastruktur

- Trafikplatserna vid centrala Nacka behöver vara lätta att orientera sig i och vara kapacitetsstarka[4].
- Framkomligheten på väg 222/Värmdöleden behöver vara hög för att tillgodose regionala framkomlighetskrav.
- Användningen av det lokala gatunätet behöver ses över för att skapa attraktiva stadsmiljöer.

Miljöpåverkan

- Barriäreffekterna inom utredningsområdet behöver minska.
- Miljöpåverkan i form av buller, kvävedioxid och partikelhalter behöver minska i den kommande stadsmiljön.

Under byggtiden

- Kollektivtrafiken behöver prioriteras under byggtiden och succesivt utökas i takt med bebyggelseutvecklingen för att möta en ökad reseefterfrågan.
- Störningar från byggtrafik behöver minimeras för att möjliggöra en så god framkomlighet som möjligt under byggtiden.
- Allmänheten behöver informeras kontinuerligt inför och under byggtiden för att de ska få förståelse för situationen.

Administrativa behov

- Alla pågående projekt behöver samordnas för att möjliggöra en så effektiv och smidig utveckling som möjligt av centrala Nacka.

3 Kollektivtrafik, varutransporter, utryckningsfordon med mera.

4 Trafikplatserna ska effektivt kunna hantera fler individer per given ytenhet och tidsintervall.

5.2 Funktionsbeskrivning och målbild

I detta avsnitt redogörs för de funktionskrav som togs fram i samband med workshop 1 samt en målbild för centrala Nackas trafiksystem. Funktionskraven sammanfattas i en funktionsbeskrivning som innehåller en övergripande funktion samt sex delområden: gångtrafik, cykeltrafik, kollektivtrafik, stadsmiljö, miljö och trafik under byggtiden. Målbilden utgör en del av funktionsbeskrivningen och preciseras i delområdenas rubriker, vilka är markerade i grå text. Målbilden fungerar som verktyg vid bedömning av föreslagna åtgärder i ett senare skede (se avsnitt 6.2.1.5 och 6.2.2.3).

Övergripande funktion

Utifrån stadsutvecklingen i centrala Nacka finns ett fungerande regionalt och lokalt trafiksystem för alla. Överdäckning med goda gång- och cykelpassager, bussterminal samt tunnelbana möjliggör en god miljö och stadsmässighet.

Trafiksystemet stöttar och uppmuntrar fotgängarflöden

- *Gångtrafiken är ett prioriterat trafikslag*
  - Fotgängare har god orienterbarhet, trygghet, tillgänglighet, trafiksäkerhet och framkomlighet i centrala Nacka.
  - Det finns ett vägvisningssystem som är väl anpassat till fotgängare.
  - Platser och gångbanor är utformade för att skapa en trygg och attraktiv miljö.
  - Stadsmiljön är utformad med hänsyn till tillgänglighet för funktionshindrade.
  - Gångpassager är trafiksäkert utformade.
  - Fotgängare och cyklister är två olika trafikantgrupper. Konfliktpunkter mellan dessa är få och trafiksäkert utformade.
- *Det finns flera alternativa passager som korsar väg 222/Värmdöleden och andra större vägar*
  - Fotgängare upplever inte leden som en barriär.
  - Fotgängare kan lätt ta sig till och från målpunkter på båda sidor om Värmdöleden.
  - Passagerna är tillgängliga och upplevs trygga.
- *Fotgängare har god tillgänglighet till centralt placerade entréer till tunnelbana och bussterminal*
  - Fotgängare hittar lätt till och från bytespunktens entréer och till och från motorvägshållplatser.
  - Bytespunktens entréer har god kapacitet och tillgänglighet.

Cykelinfrastrukturen är välutbyggd med goda möjligheter till resor med cykel

- *Cykeltrafik är ett prioriterat trafikslag*
  - Cykelvägnätet har god orienterbarhet, trafiksäkerhet och genhet.
  - Det finns ett vägvisningssystem som är väl anpassat till cyklister och som inkluderar viktiga kommunala och regionala målpunkter.
  - Cykelbanor är utformade för att skapa en trygg och attraktiv miljö.
  - Infrastrukturen för cykel är framkomlig och väl underhållen.
  - Cyklister och fotgängare är två olika trafikantgrupper. Konfliktpunkter mellan dessa trafikantgrupper är få och trafiksäkert utformade.
- *Det finns flera alternativa passager som korsar väg 222/Värmdöleden och andra större vägar*
  - Cyklister upplever inte leden som en barriär.
  - Cyklister kan lätt ta sig till och från målpunkter på vardera sidor om Värmdöleden.
  - Passagerna är tillgängliga och upplevs trygga.

- *Cykelvägnätet möjliggör effektiva pendlingsresor och goda möjligheter för cyklister att byta till tunnelbana och bussar*
  - Cykel är ett effektivt och kapacitetsstarkt[5] transportmedel för resor till och från centrala Nacka.
  - Möjligheten att kombinera resor med cykel och kollektivtrafik är god eftersom cykelbanor ansluter till bytespunktens entréer och andra stora målpunkter.
  - Bytespunkten har närliggande och mycket smidiga och kapacitetsstarka cykelparkeringar. Vid alla stora målpunkter erbjuds väderskyddad cykelparkering med möjlighet att låsa fast cykelns ram.

Kollektivtrafiken är kapacitetsstark, attraktiv och pålitlig

- *Kollektivtrafiken har en tydlig plats i stadsmiljön*
  - Det är lätt att orientera sig till och inom kollektivtrafiksystemet.
  - Bussterminalen tillgodoser behov av en framtida utökning av busstrafiken.
- *Kollektivtrafiken är snabb, bekväm och smidig att resa med*
  - Kollektivtrafiken är pålitlig och har korta restider.
  - Kollektivtrafiken upplevs som det främsta alternativet vid resor mellan Nacka och centrala Stockholm.
  - Busstrafiken är kostnadseffektiv och har närhet till centrum.
- *Det är smidigt att byta mellan olika färdsätt*
  - Nacka C är en attraktiv mål- och omstigningspunkt för kollektivtrafiken.
  - Bytespunkten medger snabb och effektiv omstigning mellan olika trafikslag samt smidiga byten mellan tunnelbana och busstrafik. Bytespunkten upplevs som ett sammanhållet system av omstigande resenärer.
  - Det ska vara enkelt och effektivt att byta mellan motorvägsbussarna och tunnelbanan och busstrafik som angör bussterminalen.
  - Cykelparkeringar finns i nära anslutning till bussar och tunnelbana.
- *Busstrafiken är prioriterad på regionalt och lokalt vägnät*
  - Busstrafiken ges hög prioritet till och från bussterminalen i Nacka centrum.

Trafiksystemet möjliggör utveckling av en god stadsmiljö

- *Centrala Nackas vägnät är anpassat till den begränsade kapaciteten på övrigt vägnät*[6]
  - Mängden fordon på väg 222 väster om Nacka centrum anpassas till möjlig kapacitet i vägnätet.
  - Kapacitetsstark trafik prioriteras.
  - Trafiksystemet är anpassat till en eventuell framtida koppling till Östlig förbindelse.[7]
  - Trafiksystemet och stadsmiljön uppmuntrar till resor med gång, cykel och kollektivtrafik.
  - Väg 222/Värmdöleden är av riksintresse och har bibehållen funktion.
- *Lokala trafikrörelser omhändertas av det lokala gatunätet och regionala trafikrörelser omhändertas av det regionala vägnätet*
  - Restider i det regionala vägnätet har god förutsägbarhet.
- *Trafikplatser har god tillgänglighet och orienterbarhet*
  - Trafikplatser är strategiskt placerade, har god tillgänglighet och orienterbarhet.

5 Enligt riktlinjer för regionala cykelstråk (Trafikverket m.fl. 2014).

6 Med övrigt vägnät avses väg 222/Värmdöleden vid Danvikstull samt väg 75/Södra länken. Begränsningar i kapacitet på övrigt vägnät redogörs för i avsnitt 4.2.

7 För mer information om hur vägnätet är anpassat till en eventuell framtida koppling till Östlig förbindelse se *PM Rimlighetsstyrd resande efterfrågan och ej tillgodosedd reseefterfrågan Nacka 2030.*

- Trafikuppgiften för centrala Nacka delas mellan flera fullständiga trafikplatser.

- *Väg 222/Värmdöleden och trafikplatsers utformning och placering är anpassade till intilliggande stadsmiljö*
  - Väg 222/Värmdöleden, mellan Kvarnholmens trafikplats och Skvaltans trafikplats, är anpassad till intilliggande stadsmiljö.
  - Nyttotrafik har god framkomlighet och prioriteras före privat biltrafik.

Trafiksystemet är utformat så att mål som rör miljökvalieter och hälsa uppnås

- *Luftkvaliteten är god och bullernivåerna ligger under gränsvärden*
  - God luftkvalitet och låga bullernivåer ger förutsättningar för god bebyggd miljö.
  - Väg 222/Värmdöleden, mellan trafikplats Kvarnholmen och trafikplats Skvaltan, och omgivningsens stadsmässighet är anpassade till varandra så att båda upprätthåller en god funktion och kvalitet.

- *De större vägarnas barriäreffekter minskar*
  - Trafiksystemet har goda gång- och cykelförbindelser som bidrar till att motverka barriäreffekter.
  - Miljökvaliteter för natur, kultur, rekreation och biologisk mångfald skyddas och stärks.

Trafiken fungerar väl under byggtiden

- *Resenärer upplever att trafiksystemet fungerar under hela byggtiden*
  - Kollektivtrafiken prioriteras under byggtiden.
  - Kommun och byggherrar tar tydligt ansvar för sina respektive ansvarsområden när det gäller trafik och etableringsytor under byggtiden.
  - Ett forum för kommunikation, samarbete och informationsspridning mellan olika parter har upprättats och fungerar väl.
  - Informationsflödet till allmänheten är kontinuerligt, tydligt och utgår från resenärens perspektiv. Allmänheten har förståelse för situationen.
  - Hantering av byggtrafik och etableringsytor sker samordnat och effektivt.

- *Framkomligheten och trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter är god*
  - Framkomlighet för cyklister och fotgängare prioriteras.

6 Åtgärder och effekter

I detta kapitel redovisas möjliga steg 1-4-åtgärder som arbetsgruppen har tagit fram för att uppnå den övergripande funktionen och målbilden, se kapitel 5.2, och därigenom skapa förutsättningar för ett fungerande trafiksystem i anslutning till väg 222/Värmdöleden, med en överdäckning och en bussterminal som ansluter till det kommande tunnelbanesystemet. Först beskrivs förslag till steg 1-och 2-åtgärder och därefter presenteras steg 3- och 4-åtgärder.

Steg 3- och 4-åtgärder har tagits fram i kombination med steg 1- och 2-åtgärder eftersom det inte kommer att vara möjligt att uppfylla målen med endast steg 1- och 2-åtgärder. Detta på grund av de nya förutsättningarna som kommer att råda i Nacka i samband med den planerade bostadsutvecklingen och därmed en ny stadsstruktur med överdäckning samt de begränsningar som redan finns i anslutande vägsystem.

De åtgärder som har tagits fram bygger på att reseefterfrågan med bil inte kan öka obehindrat utan att resor flyttas över till kollektivtrafiken och till gång- och cykeltrafiken. Nya resvanor och rörelsemönster möjliggörs genom att tunnelbanan byggs ut och en ny stadsstruktur tar form. För mer information om arbetet med att ta fram åtgärdsförslag och om fyrstegsprincipen, se avsnitt 2.7.

6.1 Steg 1- och 2-åtgärder

I detta avsnitt redovisas åtgärdsvalsstudiens förslag på steg 1- och 2-åtgärder. För mer information om bakomliggande motiv till varför arbete med steg 1- och 2-åtgärder och exempel på steg 1- och 2-åtgärder, se *PM Rimlighetsstyrd resandeprognos och ej tillgodosedd reseefterfrågan Nacka 2030* (ÅF 2016).

6.1.1 Ny stadsstruktur - nya resvanor

På grund av den kraftiga befolkningsökningen i centrala Nacka och människors fortsatta reseefterfrågan behöver bilresandet per person på västra Sicklön halveras jämfört med hur man reser idag. För att tillgodose den reseefterfrågan som vägsystemet inte kan hantera behövs ändrade resvanor och ett ökat resande med gång-, cykel- och kollektivtrafik.

Stadsutvecklingen i centrala Nacka, med bland annat ny tunnelbane-station och bussterminal i Nacka centrum samt förbättrade gång- och cykelstråk, möjliggör ett ökat resande med gång-, cykel- och kollektivtrafik. Stadsutvecklingen innebär även att nya målpunkter skapas, däribland ett ökat antal arbetsplatser, vilket skapar förutsättningar för ändrade resmönster och ett minskat resande med bil lokalt.

6.1.2 Reglering och samutnyttjning av parkering

Reglering av parkering är ett av de mest effektiva styrmedel för att ändra resvanor. Om parkering för privata bilar blir mindre tillgänglig och avgiftsbeläggs, vid både arbetsplatsen och hemmet kan bilåkandet minska. Vinsten, förutom ett minskat bilåkande med lägre externa effekter i form av bland annat minskat buller och minskade koldioxidutsläpp, är att värdefull mark kan användas till annat än parkering.

Nacka kommun använder sig redan idag av flexibla parkeringstal[8] som fungerar som riktvärden. Om annat parkeringstal än det rekommenderade föreslås ska avsteget motiveras i en parkeringsutredning. Minskade parkeringstal behöver kompletteras med åtgärder så som cykel- och bilpool.

Befintliga och kommande parkeringsplatser behöver samutnyttjas bättre. Många gånger används olika typer av parkeringsplatser under en begränsad del av dygnet. När en verksamhet inte använder parkeringen kan en annan verksamhet göra det.

8 Flexibla parkeringstal betyder att kommunen ger byggherren/fastighetsägarna möjlighet att anpassa antalet parkeringsplatser efter plats och målgrupp i samband med exploatering.

6.1.3 Gång- och cykeltrafik

Gång- och cykelvägnätet behöver vara sammanhängande utan onödiga omvägar och det ska vara lätt att ta sig mellan två punkter. De åtgärder som genomförs i form av nya länkar (se vidare under steg 3- och 4-åtgärder) behöver vara i enlighet med kommunens cykelplan så att ett sammanhängande nät erhålls.

Om gång- och cykeltrafik ska vara ett attraktivt alternativ måste det både vara och upplevas trafiksäkert. Det är också viktigt med god sikt och bra belysning samt att underhållet upprätthålls. Drift- och underhåll av gång- och cykelvägar behöver prioriteras. Vägvisning för gång- och cykeltrafik behöver vara logisk och tydlig. Under byggtiden behöver skyltning och vägvisning vara extra genomtänkt och ha hög standard. Vid arbetsplatsområden ska framkomligheten och tillgängligheten för gång- och cykeltrafik säkerställas.

6.1.4 Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken har överlägsna miljöegenskaper i förhållande till bil-trafiken och bidrar till ett en effektiv användning av transportsystemet. Kollektivtrafikutbudet behöver utvecklas i takt med att befolkningen i centrala Nacka växer för att hantera den ökade reseefterfrågan. Samtidigt behöver fysisk planering och vägutformning stötta busstrafikens framkomlighet och utveckling.

Under byggtiden behöver kollektivtrafiken prioriteras och ges god framkomlighet för att det ska vara ett attraktivt färdmedel att resa med. Det är viktigt att störningar från byggtrafiken minimeras. Under byggtiden behöver kollektivtrafikutbudet och trafikeringen anpassas efter rådande förutsättningar och en växande befolkning. Kollektivtrafiken behöver vara attraktiv för att både befintliga och potentiella resenärer ska välja att resa kollektivt.

9 MM är ett koncept för beteendepåverkan inom transportområdet, som syftar till att främja hållbara transporter och påverka bilanvändning genom att ändra resenärers attityder och beteenden. Effekterna av MM-åtgärder kan vara svåra att bedöma. Ofta krävs kombinationer av åtgärder för att påverka resandet.

6.1.5 Information och dialog

Fysiska åtgärder kompletteras med Mobility Management-åtgärder (MM)[9]. Sådana åtgärder inkluderar exempelvis information och rekommendationer att välja bussen och vilka hälsovinster detta ger. Det är viktigt att tidigt kommunicera att fler måste ändra sina resvanor så att de reser mer kollektivt, går och cyklar, redan under byggtiden för bebyggelse och tunnelbana samt efter att tunnelbanan är etablerad. Information behöver ske både till boende såväl som till de som är på väg att flytta in eller ska etablera sig i kommunen.

Under byggtiden är det särskilt viktigt att kontinuerligt informera kring omledning av trafik och ge förslag på alternativ med andra färdsätt än privata bilar och att ha ett välfungerande vägvisningssystem där intelligenta transportsystem (ITS) nyttjas[10]. Tillgänglig teknik så som mobil- och webbappar för resenärer om framkomlighetsstatus, möjlig infartsparkering, status på gång- och cykelvägar och lämpliga rutter kan användas. För att få fler att använda dessa behövs även information och kunskap om hur de används.

Kommunen behöver redan innan byggtiden inleda arbete med företag om deras möjlighet att påverka sina transporter genom till exempel gröna resplaner, cykelförmåner, resepolicy, möjlighet att arbeta på distans med mera. Arbetsplatser har en stor möjlighet att påverka sina anställda genom olika förmåner och policys.

6.1.6 Uppföljning av resvanor

En undersökning behöver genomföras i takt med att Nacka växer för att bättre förstå framtida invånares vanor och vad som ligger bakom varje resa. Detta gör det lättare att hitta anpassade lösningar och skapar en bättre trovärdighet gentemot invånare och företagare. Sådana undersökningar behöver göras kontinuerligt allteftersom Nacka växer.

10 Detta betyder att tex variabla hastighetsskyltar, meddelande skyltar och intelligent rampstyrning används för att optimera trafiksystemet.

6.2 Steg 3- och 4-åtgärder

I detta avsnitt beskrivs alternativ till och förslag på steg 3- och 4-åtgärder. I avsnitt 6.2.1 presenteras fyra möjliga alternativ till lösningar för det övergripande trafiksystemet. En översiktlig bedömning av måluppfyllelse görs för de fyra framtagna alternativen och motiv till varför arbetsgruppen har valt att arbeta vidare med två av alternativen presenteras. I avsnitt 6.2.2 utvecklas och konsekvensbeskrivs de två alternativen som arbetsgruppen valt att studera vidare. En mer detaljerad bedömning av måluppfyllelse görs och utifrån detta förordas fördjupade studier för ett av alternativen. I avsnitt 6.2.3 redogörs sedan för genomförbarheten av valt alternativ.

6.2.1 Fyra alternativ för det övergripande trafiksystemet

Inför workshop 2 tog arbetsgruppen fram förslag på möjliga steg 3- och 4-åtgärder i form av fyra alternativ, A–D, vilka bearbetades på workshopen. Åtgärderna baseras på framtagen funktionsbeskrivning, se avsnitt 5.2. Alternativen omfattar åtgärder som rör förändringar och utbyggnad av trafikplatser, nya gång- och cykelpassager och vägar, utbyggnad av huvudgataunätet samt anslutningar till den nya bussterminalen.

Nedan beskrivs de fyra alternativen. Samtliga alternativ, inklusive nollalternativet, omfattar den planerade utbyggnaden av bostäder i centrala Nacka, tunnelbana till Nacka centrum, bytespunkt för busstrafik i Nacka centrum och överdäckning av del av väg/222 Värmdöleden. I figur 8-11, som illustrerar alternativ A-D, redovisas även trafikplats Storängen som ligger utmed Saltsjöbadsleden för att ge en fullständig bild av det övergripande trafiksystemet i centrala Nacka, även om trafikplatsen inte utreds inom ramen för åtgärdsvalsstudien.

I detta avsnitt och utredningsskede föreslås inga ändringar av trafikplats Skogalund, även om funktionerna för trafikplatsen kan förändras framöver, vilket beskrivs i avsnitt 6.2.2.

6.2.1.1 Alternativ A

Alternativ A, nollalternativet, omfattar dagens situation med trafikplats Nacka, trafikplats Skvaltan samt pågående utbyggnad av trafikplats Kvarnholmen med ramper i västlig riktning. Alternativ A illustreras i figur 8.

6.2.1.2 Alternativ B

Alternativ B omfattar en fullständigt utbyggd trafikplats Kvarnholmen med ramper i väst- och östgående riktningar med en ny anslutning till Nacka strand, ”Norra gatan” samt en utbyggd trafikplats Skvaltan med en ny anslutning till Skönviksvägen. I Nacka centrum saknas anslutningar till väg 222/Värmdöleden. Eventuellt rätas del av väg 222/Värmdöleden permanent ut och flyttas norrut jämfört med dagens vägsträckning. Alternativ B illustreras i figur 9.

6.2.1.3 Alternativ C

Alternativ C omfattar tre fullständiga trafikplatser; trafikplats Kvarnholmen med ramper i västlig och östlig riktning, trafikplats Nacka med ramper i väst- och östgående riktningar samt en utbyggd trafikplats Skvaltan med en ny anslutning till Skönviksvägen. Alternativ C illustreras i figur 10.

6.2.1.4 Alternativ D

Alternativ D grundas på Nacka kommuns *Detaljplaneprogram för centrala Nacka* och omfattar trafikplats Kvarnholmen med ramper i västgående riktning, en utbyggd trafikplats Nacka C med ramper i väst- och östgående riktningar samt en utbyggd trafikplats Skvaltan med en ny anslutning till Skönviksvägen. Alternativ D illustreras i figur 11.

Figur 8. Övergripande trafiksystem enligt alternativ A.

Figur 10. Övergripande trafiksystem enligt alternativ C.

Figur 9. Övergripande trafiksystem enligt alternativ B.

Figur 11. Övergripande trafiksystem enligt alternativ D.

6.2.1.5 Översiktlig måluppfyllelse

Efter workshopen har arbetsgruppen på en översiktlig nivå bedömt i vilken utsträckning alternativen ger förutsättningar för att målbilden ska kunna uppnås, men det visar inte att målet kommer att uppnås. Bedömningen har gjorts utifrån fyra nivåer: mycket goda förutsättningar (mörkgrönt), goda förutsättningar (grönt), begränsade förutsättningar (rött) och svårt att bedöma (blått).

Den översiktliga bedömningen av måluppfyllelse redovisas i Tabell 1.

Tabell 1. Grundläggande förutsättningar för måluppfyllelse, alternativ A-D.

Målbild	Alternativ A	Alternativ B	Alternativ C	Alternativ D
Trafiksystemet stöttar och uppmuntrar fotgängarflöden				
Cykelinfrastrukturen är välutbyggd med goda möjligheter till resor med cykel				
Kollektivtrafiken är kapacitets-stark, attraktiv och pålitlig				
Trafiksystemet möjliggör utveckling av en god stadsmiljö				
Trafiksystemet är utformat så att mål som rör miljökvaliteter och hälsa uppnås				
Trafiken fungerar väl under byggtiden				

Sammanfattningsvis ger alternativ B bäst möjlighet att uppnå målbilden. Alternativ D skapar förutsättningar för att uppnå målbilden vad gäller gång-, cykel- och kollektivtrafik, men inte vad gäller stadsmiljö.

Trafiksystemet enligt alternativ C och till viss del alternativ D bedöms vara svåra att kunna förverkliga bland annat på grund av korta avstånd mellan trafikplatserna och på grund av att det bedöms finnas risk för stora framkomlighetsproblem. Centralt lokaliserade fullständiga trafikplatser enligt alternativ C och D skapar begränsade förutsättningar för att mål om en god stadsmiljö ska kunna uppnås. Trafiksystemet enligt alternativ A bedöms inte uppfylla det behov som finns i och med stadsomvandlingen.

I vilken utsträckning alternativen ger förutsättningar för att mål om miljökvaliteter och trafiken under byggtiden ska kunna uppnås går ej att bedöma i detta tidiga skede.

6.2.1.6 Beslut om fortsatt arbete och bortvalda alternativ

Efter workshop 2 beslutade arbetsgruppen att arbeta vidare med alternativ B och D eftersom de bedömdes ge förutsättningar för att mål-bilden och funktionsbeskrivningen skulle kunna uppnås. Arbetsgruppens bedömning stämmer väl överens med diskussioner som fördes på workshopen, då även workshopdeltagarna förordade vidare arbete med alternativ B och D. Alternativ B och D beskrivs mer utförligt i nästföljande avsnitt.

Alternativ A, nollalternativet, valdes bort eftersom det inte ansågs kunna möta framtida behov och krav som ställs för att försörja framtidens centrala Nacka. De stora förändringarna som planeras i området kräver ett trafiksystem som är anpassat för en tätare stadsmiljö och tydligare uppdelning av lokal och regional trafik, vilket nollalternativet inte bedömdes kunna göra.

Alternativ C, tre fullständiga trafikplatser, valdes bort eftersom det bedöms vara mycket svårt att utforma ett fungerande trafiksystem i enlighet med alternativet. Tre ytkrävande trafikplatser bedöms inte skapa förutsättningar för de stadsmässiga kvaliteter som önskas i det framtida centrala Nacka. Avstånden mellan trafikplatserna är för korta för att trafikplats Kvarnholmen och trafikplats Nacka skulle kunna byggas ut med nya på- och avfartsramper. Det har inte varit möjligt att hitta en utformning som följer riktlinjer enligt VGU och som inte innebär trafikfarliga och ogörliga vävningsrörelser. Tre fullständiga trafikplatser

bedöms samtidigt vara överflödiga för att försörja framtidens centrala Nacka. Dessutom möjliggör de för att för mycket motorfordonstrafik släpps ut på väg 222/Värmdöleden, vilket orsakar köbildning på leden i rusningstrafik. Detta eftersom kapaciteten mot Stockholm är begränsad.

6.2.2 Konsekvenser och effekter av alternativ B och D

I detta avsnitt beskrivs effekter och konsekvenser av alternativ B följt av alternativ D. Fokus ligger på övergripande effekter och konsekvenser som påverkar trafiksystemet.

6.2.2.1 Alternativ B

Alternativ B, som illustreras i figur 12, kräver flera större ombyggnadsåtgärder:

- Trafikplats Kvarnholmen byggs ut som en fullständig trafikplats med nya östliga ramper och en ny förbindelse till det lokala huvudgatunätet norr om väg 222/Värmdöleden, kallad ”Norra gatan”. Förbindelse till Ryssbergen väster om trafikplatsen kopplas på ”Norra gatan”.
- Trafikplats Nacka tas bort och möjliggör för en bättre stadsbyggnad och minskade barriäreffekter.
- Trafikplats Skvaltan byggs ut till en fullständig trafikplats och dess kopplingar till det lokala huvudgatunätet utvecklas genom att en ny förbindelse skapas till Skönviksvägen.
- På kort sikt behålls trafikplats Skogalund med dagens utformning. På längre sikt kan funktionen komma att förändras, framförallt med avseende på kollektivtrafiken.
- Huvudgatunätet utvecklas parallellt med väg 222/Värmdöleden på båda sidor om vägen. ”Norra gatan” och en ny förbindelse till Skönviksvägen är en del av huvudgatunätet.
- Gång- och cykelvägnätet utvecklas med en ny passage öster om trafikplats Kvarnholmen och två nya passager på överdäckningen i Nacka centrum.
- Gång- och cykelvägar utvecklas utmed huvudgator parallellt med väg 222/Värmdöleden på den norra och södra sidan av vägen.
- Antingen byggs bussramper från väg 222/Värmdöleden eller så anpassas huvudgatunätet för vändande bussar som angör bussterminalen i Nacka centrum.
- Huvudgatunätet utformas för att prioritera att busstrafiken har god framkomlighet.
- Motorvägshållplatser byggs utmed väg 222/Värmdöleden för genomgående busstrafik.
- Eventuellt rätas del av väg 222/Värmdöleden permanent ut och flyttas norrut jämfört med dagens vägsträckning, beroende på placering och val av bussterminal. För mer information se avsnitt 6.2.3.3 och *Bussterminal och överdäckning i Centrala Nacka – Förstudie*.

Övergripande trafiksystem

Två fullständiga trafikplatser ger det tillflöde av trafik som väg 222/Värmdöleden väster om trafikplats Kvarnholmen (dimensionerande snitt) kan ta hand om, det vill säga cirka 2 000 fordon per timme från trafikplatserna på Sicklaön. Trafikflödena vid trafikplatserna kommer att kunna hanteras genom att de utformas med god kapacitet så att det inte blir kö ner på väg 222/Värmdöleden, se risker i figur 13. Lösningen med två fullständiga trafikplatser ger en god orienterbarhet i vägsystemet för trafikanter.

De nya lokala förbindelserna mellan trafikplats Kvarnholmen och Vikdalsvägen, ”Norra gatan”, respektive mellan trafikplats Skvaltan och Skönviksvägen bedöms vara nödvändiga för att bra balans ska uppstå i trafiksystemet. ”Norra gatan” bidrar till att framkomligheten på Vikdalsvägen och på det övriga huvudgatunätet bedöms ligga på en nivå som är normal för stadsgator, utan större problem med köer som fortplantar sig bakåt, det vill säga bakåtblockering. Utan ”Norra gatan” blir Vikdalsvägen högt belastad vilket riskerar att leda till stor köbildning på Vikdalsvägen och väg 222/Värmdöleden.

Figur 12. Övergripande trafiksystem enligt alternativ B.

Figur 13. Orangea pilar visar risk för kö i centrala Nacka och kö ner på väg 222/Värmdöleden, på grund av bakåtblockerande trafik. Dessa tillfarter behöver utformas med god kapacitet för att undvika risk för köbildning.

Alternativ B skapar goda förutsättningar för en god stadsmiljö och stadsmässighet i centrala Nacka eftersom trafikplats Nacka med sina ytkrävande ramper tas bort. Den balanserade fördelningen av fordonstrafik längs med utpekade huvudgator gör att gång-, cykel- och kollektivtrafik kan prioriteras.

Beroende på vilket alternativ som väljs för bussterminal och överdäckning i centrala Nacka rätas eventuellt del av väg 222/Värmdöleden permanent ut och flyttas norrut jämfört med dagens vägsträckning. I och med att en del av vägen rätas ut och flyttas frigörs ytan för dagens vägsträckning i vilken bussterminalen anläggs. Uträtning av del av vägen bedöms inte påverka väg 222/Värmdöledens funktion. Istället erhålls produktionstekniska fördelar genom att vägen endast behöver flyttas en gång och trafiken på väg 222/Värmdöleden kan flyttas innan byggtiden för överdäckningen då trafiken annars skulle behöva ledas om.

Miljö

En överdäckning i Nacka centrum och ett utvecklat gång- och cykelvägnät med befintliga och nya gång- och cykelpassager som korsar väg 222/Värmdöleden minskar barriäreffekterna från leden.

Enligt en översiktlig luftkvalitetsutredning (Nacka kommun 2015a) angående överdäckning av väg 222/Värmdöleden i Nacka centrum bedöms överdäckningen kunna förbättra luftkvalitén över överdäckningen men försämra den i anslutning vid tunnelmynningarna genom att höga koncentrationer av luftföroreningar uppstår. Hur stora luftföroreningsnivåer som är att vänta utanför tunnelmynningarna påverkas av faktorer som till exempel trafikvolymer, längden på överdäckningen, lokala väderförhållanden och topografin i området. Frågan om luftkvalitet är en viktig utmaning i fortsatt planeringsarbete och behöver utredas vidare senare i planeringsprocessen.

Enligt en översiktlig trafikbullerutredning (Nacka kommun 2015b) bedöms planerad stadsbyggnad i centrala Nacka utsättas för höga bullernivåer från i huvudsak väg 222/Värmdöleden. Det bedöms inte vara möjligt att uppnå Riksdagens riktvärde om högst 55 dBA ekvivalent ljudnivå vid samtliga fasader. Med avsteg från riktvärden bedöms det med anpassad bostadsutformning och andra typer av bulleråtgärder vara möjligt att uppnå bullernivåer under riktvärden i centrala Nacka år 2030. Vidare utredning av buller behöver genomföras senare i planeringsprocessen.

6.2.2.2 Alternativ D

Alternativ D, som illustreras i figur 14, kräver flera större ombyggnadsåtgärder:

- Trafikplats Nacka byggs ut som en fullständig trafikplats med nya östliga ramper.
- Trafikplats Skvaltan byggs ut och dess kopplingar till det lokala huvudgatunätet utvecklas genom att en ny förbindelse skapas till Skönviksvägen.
- På kort sikt behålls trafikplats Skogalund med dagens utformning. På längre sikt kan funktionen komma att förändras, framförallt med avseende på kollektivtrafiken.

Figur 14. Övergripande trafiksystem enligt alternativ D.

- Gång- och cykelvägnätet utvecklas med två nya passager på överdäckningen i Nacka centrum.
- Gång- och cykelbanor utvecklas utmed huvudgator parallellt med väg 222/Värmdöleden på den norra och södra sidan av vägen.
- Trafikplats Nackas ramper anpassas för busstrafik som angör bussterminalen och motorvägshållplatser för genomgående busstrafik byggs utmed ramperna.
- Huvudgatunätet utformas för att prioritera att busstrafiken har god framkomlighet.

Övergripande trafiksystem

Det korta avståndet mellan trafikplats Nackas östgående påfartsramp och trafikplats Skvaltans västgående avfartsramp skulle innebära oacceptabla vävningsrörelser mellan trafik som ska på och av väg 222/Värmdöleden, se figur 15. För att trafiken överhuvudtaget skulle kunna vävas samman skulle den högsta tillåtna hastigheten på väg 222/Värmdöleden behöva sänkas och punkten där vävningsrörelserna krockar skulle behöva signalregleras, vilket är oacceptabelt för en motorväg. Ett minsta avstånd mellan två trafikplatsers ramper är cirka 300-400 meter beroende på hastighet.

Lösningen med tre trafikplatser med totalt tre västgående påfartsramper med trafik från centrala Nacka är överdimensionerat eftersom det möjliggör ett större tillskott av fordon än vägsystemet kan hantera. Väg 222/Värmdöleden väster om trafikplats Kvarnholmen klarar, med hänsyn till dagens antal körfält på väg 222/Värmdöleden och begränsningar i Södra länken och Danvikstull, ett tillflöde av maximalt cirka 2000 fordon per timme från trafikplatserna på Sicklaön. Varje västgående ramp kan mata på cirka 1000 fordon per timme till väg 222/Värmdöleden. Tre trafikplatser med ramper i västgående riktning kan således ge ett tillskott på cirka 3000 fordon per timme. Därför bedöms Värmdöleden endast kunna hantera trafik från två trafikplatser. För mer information om framtida kapacitet på väg 222/Värmdöleden se *PM Rimlighetsstyrd resandeprognos och ej tillgodosedd reseefterfrågan Nacka 2030* (ÅF 2016).

Lösningen innebär flera problempunkter med risk för större köbildning. Trafik i Nacka centrum fungerar bakåtblockerande vilket skapar köer på trafikplats Nackas västgående avfartsramp, se Figur 15. Med en förbindelse norr om väg 222/Värmdöleden, mellan trafikplats Kvarnholmen och trafikplats Nacka, kan trafik som ska till Nacka strand köra av vid Kvarnholmen, vilket skapar en bättre trafiksituation vid trafikplats Nacka.

Figur 15. Röda pilar visar oacceptabla vävningsrörelser. Orangea pilar visar risk för kö i centrala Nacka och kö ner väg 222/Värmdöleden, på grund av bakåtblockerande trafik.

Flera trafikplatser innebär inte nödvändigtvis att trafiken fördelas ut i systemet med ett minskat antal problempunkter som resultat. Trafikmodellen visar att trafikplats Nacka ger god regional tillgänglighet till Nacka centrum men att trafikplatsen även medför att trafik koncentreras till centrum, vilket gör det svårt att skapa en god stadsmiljö och stadsmässighet. Utöver negativ påverkan på stadsmiljön bidrar trafikplatsen till att många funktioner behöver trängas på en begränsad yta i Nacka centrum. Det kommer att vara svårt att prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik i den utsträckning som önskas i centrala Nacka. Trafikplats Kvarnholmen har endast ramper i västgående riktning vilket är negativt för orienterbarheten i vägsystemet.

Miljö
Genom överdäckning i Nacka centrum och ett utvecklat gång- och cykelvägnät med befintliga och nya gång- och cykelpassager som korsar Värmdöleden minskar väg 222/Värmdöledens barriäreffekter. I Nacka centrum kvarstår dock barriäreffekterna och de förstärks av trafikplats Nackas nya östliga ramper som tar plats i stadsmiljön.

Som beskrivs under miljöavsnittet för alternativ B behöver luftkvalitet och buller utredas vidare senare i planeringsprocessen för att bedömningar om miljökvalitetsnormer ska kunna göras, vilket även gäller alternativ D. I alternativ D får motorfordonstrafik hög tillgänglighet till centrala Nacka i allmänhet och Nacka centrum i synnerhet. Prioritering av motorfordonstrafik riskerar att leda till att gång-, cykel- och kollektivtrafik prioriteras ned och att Nacka stad blir en i hög grad bilorienterad stadsdel. Alternativ D bidrar därför i mindre utsträckning än alternativ B till att skapa goda förutsättningar för att uppnå målen om en god luftmiljö och bullernivåer som ligger under riktvärden.

6.2.2.3 Måluppfyllelse alternativ B och D
I bedömningen av måluppfyllelse utvärderas i vilken utsträckning de båda alternativen ger förutsättningar för att målbilden (se avsnitt 5.2) ska kunna uppnås. Hög måluppfyllelse visar om det finns grundläggande förutsättningar för att målen ska kunna nås, men det visar inte att målet kommer att uppnås.

Bedömningen har liksom den övergripande bedömningen av måluppfyllelse utgått från fyra nivåer: mycket goda förutsättningar (mörkgrönt), goda förutsättningar (grönt), begränsade förutsättningar (rött) och svårt att bedöma (blått). Grundläggande förutsättningar för måluppfyllelse för alternativ B och D redovisas i tabell 2 (se sida 31-32).

Alternativ B skapar goda förutsättningar för såväl gång-, cykel- och kollektivtrafik samtidigt som den skapar de bästa möjliga förutsättningarna för den regionala och lokala motorfordonstrafiken, som ytterst begränsas av dimensionerande förutsättningar i Södra länken och Danvikstull under rusningstid. Alternativ B ger sammantaget mycket goda förutsättningar för att målbilden och funktionsbeskrivningen ska nås. Alternativ B bidrar i betydligt större utsträckning till att skapa förutsättningar för att mål som rör stadsmiljö ska kunna uppnås och i större utsträckning till att skapa förutsättningar för att mål om gång-, cykel- och kollektivtrafik ska kunna uppnås, jämfört med alternativ D.

Framkomligheten på vägnätet bedöms utgöra en stor skillnad mellan alternativen. I alternativ D prioriteras motorfordonstrafik i centrala Nacka, vilket innebär negativa konsekvenser för framkomligheten på vägnätet, framförallt i korsningspunkter. Detta påverkar bland annat framkomligheten för kollektivtrafiken. Alternativ D bedöms sammantaget endast ge goda förutsättningar för att mål om kollektivtrafik ska kunna uppnås, jämfört med alternativ B som bedöms ge mycket goda förutsättnignar. Detta till trots att det är möjligt att skapa kollektivtrafikkörfält och hitta lösningar för hur vändande bussar kan angöra busstterminalen i båda alternativ. För mer information om framkomligheten på vägnätet se *Bilaga 1 Trafikmodell för centrala Nacka*.

Den största skillnaden mellan alternativen rör i vilken utsträckning de skapar förutsättningar för att mål om stadsmiljö ska kunna uppnås. I alternativ B finns ingen direktanslutning mellan väg 222/Värmdöleden och Nacka centrum vilket möjliggör stadsmässiga miljöer i de centrala delarna av centrala Nacka. I alternativ D prioriteras motorfordonstrafik i centrala Nacka, däribland genom en fullständig trafikplats i Nacka centrum, samtidigt som trafiksystemet inte är utformat med hänsyn till begränsade förutsättningar på övrigt vägnät, vilket ger begränsade förutsättningar för att mål om god stadsmiljö ska kunna uppnås. Prioritering av motorfordonstrafik begränsar även utsikterna för att mål om gång- och cykeltrafik ska kunna uppnås.

I vilken utsträckning alternativ B och D ger förutsättningar för att mål om miljökvaliteter och hälsa ska kunna uppnås bedöms vara osäkert,

Tabell 2. Grundläggande förutsättningar för måluppfyllelse, alternativ B och D.

Grundläggande förutsättnignar för måluppfyllelse, alternativ B och D

	Trafiksystemet stöttar och uppmuntrar fotgängarflöden			Cykelinfrastrukturen är välutbyggd med goda möjligheter till resor med cykel			Kollektivtrafiken är kapacitetsstark, attraktiv och pålitlig			
Målbild	*Gångtrafiken är ett prioriterat trafikslag*	*Det finns flera alternativa passager som korsar väg 222/Värmdöleden och andra större vägar*	*Resenärer har god tillgänglighet till centralt placerade entréer till tunnelbana och busstermin*al	*Cykeltrafiken är ett prioriterat trafikslag*	*Det finns flera alternativa passager som korsar väg 222/Värmdöleden och andra större vägar*	*Cykelvägnätet möjliggör effektiva pendlingsresor och goda möjligheter för cyklister att byta till tunnelbana och bussar*	*Kollektivtrafiken har en tydlig plats i stadsmiljön*	*Kollektivtrafiken är snabb, bekväm och smidig att resa med*	*Det är smidigt att byta mellan olika färdsätt*	*Busstrafiken är prioriterad på regionalt och lokalt vägnät*
Alternativ B										
Alternativ D										
Kommentar	Alternativ B ger mycket goda förutsättningar genom att prioritera och förenkla för fotgängare, framförallt i de centrala delarna. Alternativ D ger begränsade förutsättningar eftersom motorfordonstrafik i stor utsträckning prioriteras.	Båda alternativen innehåller flera alternativa passager och ger goda förutsättningar för fotgängare att passera vägen. I alternativ B ges mycket goda förutsättningar för fotgängare att nå passager genom att gångtrafiken prioriteras.	Båda alternativen ger goda förutsättningar för att resenärer ska ha god tillgänglighet till entréer. Alternativ B ger mycket goda förutsättningar genom att gångtrafiken prioriteras i centrala Nacka.	Alternativ B ger mycket goda förutsättningar genom att cykeltrafiken prioriteras, framförallt i centrala Nacka. Alternativ D ger begränsade förutsättningar eftersom motorfordonstrafik i stor utsträckning prioriteras.	Båda alternativen innehåller flera alternativa passager och ger goda förutsättningar för cyklister att passera vägarna. I alternativ B ges mycket goda förutsättningar för cyklister att nå passager genom att cykeltrafiken prioriteras.	Båda alternativen innehåller cykelbanor som korsar och går parallellt med väg 222/ Värmdöleden och huvudgatunätet och som ansluter det regionala cykelvägnätet. I alternativ B ges mycket goda förutsättningar genom att cykeltrafiken prioriteras i centrala Nacka.	Båda alternativen möjliggör utbyggnad av en bytespunkt i Nacka centrum och kollektivtrafikkörfält. Alternativ B ger mycket goda förutsättningar eftersom kollektivtrafiken prioriteras i centrala Nacka och ges plats i stadsmiljön. Alternativ D ger endast goda förutsättningar eftersom motorfordonstrafik i stor utsträckning prioriteras i centrala Nacka och konfliktpunkter samt barriäreffekter uppstår.	Alternativ B ger goda förutsättningar eftersom kollektivtrafiken prioriteras och framkomligheten blir god i trafiksystemet. Alternativ D ger begränsade förutsättningar på grund av stora framkomlighetsproblem på huvudvägnätet i centrala Nacka, vilket begränsar busstrafikens framkomlighet i korsningspunkter.	Båda alternativen ger mycket goda förutsättningar för smidiga byten mellan olika färdsätt. I vilken utsträckning målet uppnås beror på hur bytespunkten i Nacka centrum utformas.	Båda alternativen möjliggör prioriterad busstrafik på regionalt och lokalt vägnät. Alternativ B ger mycket goda förutsättningar genom att busstrafik prioriteras. Alternativ D ger endast goda förutsättningar eftersom motorfordonstrafik prioriteras i centrala Nacka vilket begränsar busstrafikens framkomlighet i korsningspunkter.

Grundläggande förutsättnignar för måluppfyllelse, alternativ B och D

	Trafiksystemet möjliggör utveckling av en god stadsmiljö				Trafiksystemet är utformat så att mål som rör miljökvaliteter och hälsa uppnås		Trafiken fungerar väl under byggtiden	
Målbild	*Centrala Nackas vägnät är anpassat till den begränsade kapaciteten på övrigt vägnät*	*Lokala trafikrörelser omhändertas av det lokala gatunätet och regionala trafikrörelser omhändertas av det regionala vägnätet*	*Trafikplatser har god tillgänglighet och orienterbarhet*	*Väg 222/Värmdöleden och trafikplatsers utformning och placering är anpassade till intilliggande stadsmiljö*	*Luftkvaliteten är god och bullernivåerna ligger under gränsvärden*	*De större vägarnas barriäreffekter minskar*	*Resenärer upplever att trafiksystemet fungerar väl under byggtiden*	*Framkomlighet och trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter är god*
Alternativ B								
Alternativ D								
Kommentar	Alternativ B ger mycket goda förutsättningar eftersom vägnätet är anpassat till den begränsade kapaciteten på övrigt vägnät. Alternativ D ger begränsade förutsättningar eftersom tre trafikplatser ger ett större tillskott av fordon än vad övrigt vägnät kan hantera.	Alternativ B ger mycket goda förutsättningar genom att väg 222/Värmdöleden används av regional trafik och lokalvägnätet av lokal trafik. Alternativ D ger begränsade förutsättningar eftersom trafiksystemet är utformat så att väg 222/Värmdöleden används av både regional och lokal trafik.	Alternativ B ger mycket goda förutsättningar eftersom trafikplatserna är tillgängliga och orienterbara. Alternativ D ger begränsade förutsättningar eftersom orienterbarheten till trafikplatserna är begränsad, även om tillgängligheten är god.	Alternativ B ger mycket goda förutsättningar genom att stadsmässiga miljöer prioriteras i Nacka centrum och att området inte har någon direktanslutning till väg 222/Värmdöleden. Alternativ D ger begränsade förutsättningar eftersom trafikplats Nacka gör att trafik koncentreras till de centrala delarna och byggbar mark tas i anspråk.	I båda alternativen är föutsättningarna osäkra. I vilken utsträckning målet uppnås beror bland annct på avstånd till vägen, utformning av bebyggelse, grad av öppet landskap med mera. Alternativ B ger troligtvis bättre förutsättningar jämfört med alternativ D eftersom gång-, cykel- och kollektivtrafik prioriteras.	Båda alternativen ger goda förutsättningar för att minska de större vägarnas barriäreffekter. Förutsättningarna är sämre i alternativ D eftersom trafikplats Nacka med ramper bidrar till ökade barriäreffekter i de centrala delarna.	I båda alternativen är förutsättningarna osäkra och beror på genomförandet under byggtiden.	I båda alternativen är förutsättningarna osäkra och beror på genomförandet under byggtiden.

med undantag av mål som rör barriäreffekter. En överdäckning och nya gång- och cykelpassager bedöms minska vägens barriäreffekter samt stärka miljökvaliteter för natur, kultur, rekreation och biologisk mångfald. Vidare utredning av luftkvalitet och buller behöver genomföras i senare planeringsskede.

Även i vilken utsträckning alternativ B och D ger förutsättningar för att mål om trafiken under byggtiden ska kunna uppnås bedöms osäkert. Under byggtiden för överdäckningen behöver väg 222/Värmdöleden flyttas tillfälligt. Alternativ B möjliggör produktionstekniska fördelar genom att vägen endast behöver flyttas en gång i samband med att del av väg 222/Värmdöleden permanent rätas ut och flyttas norrut jämfört med dagens vägsträckning. Detta är inte möjligt i alternativ D.

6.2.2.4 Beslut om inriktning och fördjupning

Utifrån ovanstående konsekvensbeskrivningar av alternativ B och D samt bedömning av måluppfyllelse har arbetsgruppen beslutat att arbeta vidare med alternativ B för fördjupad beskrivning och analys av genomförande.

Alternativ D valdes bort eftersom det inte bedöms ge förutsättningar för att målbild och projektmål ska kunna uppnås. Alternativ D ger begränsade förutsättningar för mål som rör stadsmiljö ska kunna uppnås och endast delvis goda förutsättningar för att kunna uppnå mål som rör gång-, cykel- och kollektivtrafik, på grund av att biltrafik prioriteras i centrala Nacka. Trafikmodellen visar att trafikplats Nacka ger god regional tillgänglighet till Nacka centrum men att trafikplatsen även medför att trafik koncentreras till centrum, vilket gör det svårt att skapa en god stadsmiljö och stadsmässighet. Utöver negativ påverkan på stadsmiljö bidrar trafikplats Nacka med koncentration av biltrafik till centrum till att många funktioner behöver trängas på en begränsad yta i Nacka centrum och att det kommer att vara svårt att prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik i Nacka stads centrala delar.

Det korta avståndet mellan trafikplats Nackas östgående påfartsramp och trafikplats Skvaltans västgående avfartsramp innebär oacceptabla vävningsrörelser mellan trafik som ska på och av väg 222/Värmdöleden. Det har inte varit möjligt att hitta en möjlig utformningslösning för ramperna. Utöver detta innehåller alternativ D flera problempunkter med risk för större köbildning för motorfordonstrafiken. En tredje trafikplats kan inte tillföra ytterligare kapacitet eftersom väg 222/Värmdöleden endast kan hantera ett tillskott av trafik från två trafikplatser i centrala Nacka.

6.2.3 Genomförande av alternativ B

I detta avsnitt beskrivs kort genomförbarheten av de åtgärder som föreslås för trafikplats Kvarnholmen och trafikplats Skvaltan när det gäller krav på utformning och kapacitet. Förslaget om uträtning av del av väg 222/Värmdöleden motiveras. En mer utvecklad redogörelse av dessa åtgärders genomförbarhet samt genomförbarheten av övriga föreslagna åtgärder beskrivs i *Bilaga 2 Genomförbarhet av alternativ B*. I bilagan redovisas även kartor och illustrationer över åtgärderna för ytterligare förtydligande.

6.2.3.1 Trafikplats Kvarnholmen

Trafikplats Kvarnholmen byggs ut till en fullständig trafikplats med nya östliga ramper. Trafikplatsens norra och södra delar förbinds via den befintliga porten under väg 222/Värmdöleden. Den södra cirkulationen har fyra ben och den norra cirkulationen har fem ben, varav ett utgörs av den nya förbindelsen norr om väg 222/Värmdöleden, ”Norra gatan”.

Området Ryssbergen väster om trafikplatsen kopplas på ”Norra gatan” och förbinds via en bro över den norra cirkulationen i trafikplatsen. Den befintliga gång- och cykelpassagen som idag finns i trafikplatsens vägport tas bort och ersätts med en ny passage över eller under väg 222/Värmdöleden öster om trafikplatsen.

Utformningen av trafikplats Kvarnholmen är en möjlig lösning utifrån krav i

VGU och krav på kapacitet. Flera möjliga utformningar har studerats. Som följd av att trafikplats Kvarnholmen byggs ut till en fullständig trafikplats behöver föreslagen stadsbyggnad i anslutning till trafikplatsen anpassas.

6.2.3.2 Trafikplats Skvaltan

Trafikplats Skvaltan byggs ut med två nya cirkulationer. Trafikplatsens kopplingar till det lokala huvudgatunätet utvecklas med en ny förbindelse till Skönviksvägen från den norra cirkulationen. Utformningen är en möjlig lösning utifrån krav i VGU och krav på kapacitet. Utredningsarbetet visar att det finns flera möjliga lösningar för utformning av cirkulationerna och anslutning till Skönviksvägen från den norra cirkulationen.

Den nya brandstationen, som planeras väster om trafikplatsens norra del, kan angöras via den nya förbindelsen mellan den norra cirkulationen och Skönviksvägen.

6.2.3.3 Uträtning av del av väg 222/Värmdöleden

I ett förslag till lokalisering av den nya bussterminalen i *Bussterminal och överdäckning i Centrala Nacka – Förstudie* föreslås del av väg 222/Värmdöleden permanent rätas ut och flyttas cirka 40 meter norrut jämfört med dagens vägsträckning. Genom att del av vägen flyttas underlättas produktionen av överdäckningen och plats ges plats för bussterminalen på dagens vägsträckning, vilket bland annat innebär produktionstekniska fördelar och färre störningar för trafiken på väg 222/Värmdöleden som är av riksintresse. Vidare ges en sådan permanent uträtning möjlighet till en attraktiv stadsbyggnad eftersom bussterminalen inte kommer att ligga i vägen för stadens utveckling men ändå kan placeras centralt och på en annars outnyttjad yta.

6.2.3.4 Grov kostnadsuppskattning

En grov kostnadsbedömning tas fram i samband med *Bussterminal och överdäckning i Centrala Nacka – Förstudie*.

7 Inriktning och rekommenderade åtgärder

I detta kapitel presenteras de rekommenderade åtgärder som arbetsgruppen föreslår att gå vidare med, förslag på översiktlig tidplan och förslag på övergripande ansvarsfördelning som diskuterades och togs fram på workshop 4. Kapitlet avslutas med förslag på fortsatt arbete.

7.1 Rekommenderade åtgärder och ansvarsfördelning

Arbetsgruppen har tagit fram förslag på steg 1 till 4-åtgärder. Lämpliga steg 1- och 2-åtgärder presenteras i avsnitt 6.1. Arbetsgruppen föreslår att alternativ B med utbyggd trafikplats Kvarnholmen och Skvaltan är den utformning som alla parter ska anpassa sin fortsatta planering efter.

Vid fortsatt planering ska funktionsbeskrivningen, se avsnitt 5.2, alltid finnas i åtanke hos den part som har ansvar. Om projektering och produktion överlåts till någon annan aktör ska hela funktionsbeskrivningen förmedlas till denna aktör, för att säkerställa att den i slutändan uppnås.

Arbetsgruppen har tagit fram ett förslag om en övergripande ansvarsfördelning för genomförande, finansiering samt förvaltning och ägande för de rekommenderade åtgärderna. Ansvarsfördelningen redovisas i tabell 3. För några åtgärder är det inte föreslaget av vem och hur åtgärden ska finansieras. Vem som är ansvarig för finansiering eller om det blir ett gemensamt ansvar behöver hanteras i fortsatt arbete.

Tabell 3. Ansvarsfördelning.

	Delar	Innehåll	Genomförande	Finansiering	Ägare/ förvaltare
Steg 1- och 2-åtgärder	Reglering och samutnyttjning av parkering		Nacka kommun	Nacka kommun	Nacka kommun
	Gång- och cykeltrafik – drift, underhåll, vägvisning		Nacka kommun	Nacka kommun	Nacka kommun
	Kollektivtrafik – trafikering permanent och under byggtiden		SLL trafikförvaltningen	SLL trafikförvaltningen	SLL trafikförvaltningen
	Information och dialog om hållbart resande		Nacka kommun, Trafikverket, SLL trafikförvaltningen, Värmdö kommun	Nacka kommun, Trafikverket, SLL trafikförvaltningen, Värmdö kommun	Nacka kommun, Trafikverket, SLL trafikförvaltningen, Värmdö kommun
	Uppföljning resvanor		Nacka kommun, SLL trafikförvaltningen, Värmdö kommun	Nacka kommun, SLL trafikförvaltningen, Värmdö kommun	Nacka kommun, SLL trafikförvaltningen, Värmdö kommun
Steg 3- och 4-åtgärder	Trafikplats Kvarnholmen	Fullständig trafikplats Gång- och cykelpassage under eller över väg 222/Värmdöleden	Trafikverket och Nacka kommun	Trafikverket och Nacka kommun	Trafikverket: Ramper Nacka kommun: cirkulationer, gång- och cykelpassage
	Trafikplats Skvaltan	Fullständig trafikplats	Trafikverket och Nacka kommun	Trafikverket och Nacka kommun	Trafikverket: Cirkulationer, ramper
	Trafikplats Skogalund	Funktion ej beslutad i nuläget	*	*	*
	Väg 222/Värmdöleden **	Permanent uträtning av del av väg 222/Värmdöleden	*	*	*
	Huvudgatunät	Parallellt huvudgatunät med väg 222/Värmdöleden, inkl. "Norra gatan" och ny förbindelse till Skönviksvägen Bussar trafikerar huvudgatunätet utan att angöra bussterminalen Gång- och cykelförbindelser längs med huvudgator	Nacka kommun	Nacka kommun	Nacka kommun
	Angöring bussterminal	Beror på bussterminal som ännu inte är beslutad (2016-02-01)	*	*	*
	Utformning av huvudgatunätet för busstrafik	Utformning/dimensionering för busstrafik	Nacka kommun	Nacka kommun	Nacka kommun
	Motorvägshållplatser	Utmed väg 222/Värmdöleden för genomgående busstrafik	*	*	*

* Ansvarsfördelning återstår beroende på fortsatt process.

** Åtgärd är beroende av val och placering av bussterminal. För mer information se *Bussterminal och överdäckning i centrala Nacka - Förstudie.*

7.2 Tidplan och beroenden

I figur 16 redovisas en övergripande tidplan för genomförande av rekommenderade åtgärder. Tidplanen togs fram i samband med workshop 4. I tidplanen och i beskrivningen av beroenden redovisas även projekt som ligger utanför/delvis utanför åtgärdsvalsstudien men som behöver planeras och genomföras tillsammans med de åtgärder som föreslås i åtgärdsvalsstudien. Dessa är överdäckningen av väg 222/Värmdöleden, bussterminalen och tunnelbanan.

Etapper och åtgärder förhåller sig till tre skeden där det första skedet sträcker sig från år 2016-2020. Det andra skedet sträcker sig från år 2021-2025 och är mer kritiskt för resande, eftersom tunnelbanan inte är utbyggd samtidigt som bebyggelseplaneringen har kommit långt och antalet invånare har ökat. Det tredje skedet inträffar från år 2026 och framåt när tunnelbanan är utbyggd. Trafiksystemet ställs då inför ytterligare en förändring med nya förutsättningar.

Utbyggnad av bostäder planeras under samtliga skeden och planeras i områdena centrala Nacka, västra Sickla, Skvaltan, Kvarnholmen, Henriksdal, Nacka strand och Bergs gård. Utbyggnad av huvudgatunät med gång- och cykelvägnät behöver ske vartefter och i anknytning till bebyggelseutvecklingen.

7.2.1 År 2016-2020

I ett första skede behöver trafikplatserna Kvarnholmen och Skvaltan finansieras och den formella hanteringen påbörjas så att de kan byggas. Tidplanen förutsätter även att vägplanen för väg 222/Värmdöleden kan fastställas så att arbetet med flytt av vägen inklusive överdäckning kan påbörjas i slutet av skedet.

Trafikplats Kvarnholmens västliga ramper behöver finnas på plats när trafikplats Nacka tas ur funktion. ”Norra gatan” behöver finnas på plats under byggtiden av överdäckningen eftersom den påverkar trafikplats Nacka och Vikdalsbrons funktion. ”Norra gatan” och anslutning till Griffelvägen behövs också för att möjliggöra lokala trafikrörelser tvärs väg 222/Värmdöleden.

Trafikplats Kvarnholmens östliga ramper kan inte färdigställas förrän avfartsrampen i trafikplats Nacka är stängd. Gång- och cykelpassage över väg 222/Värmdöleden behöver lösas på annat sätt under byggtiden för trafikplats Kvarnholmen inklusive ny gång- och cykelpassage öster om trafikplatsen.

Trafikplats Skvaltan behöver ha funktionen av en fullständig trafikplats för tunnelbanans byggnation samt för att ramperna i trafikplats Nacka ska kunna tas ur funktion (så att utbyggnad av överdäckning kan påbörjas). En arbetstunnel för utbyggnad av tunnelbanan behöver i tidigt skede kopplas till trafikplatsen. I väntan på planhandläggning för en permanent trafikplats Skvaltan kan trafikplatsen behöva byggas ut provisoriskt för att arbetsfordon ska kunna angöra arbetstunneln. Även trafikplatsens koppling till Skönviksvägen behöver byggas ut innan ramperna i trafikplats Nacka tas ut funktion.

Trafikplats Nacka tas bort i slutet av skedet.

Under denna period planeras cirka 5 300 bostäder att färdigställas i Nacka. Det är i detta skede viktigt att kommunicera att fler måste ändra sina resvanor så att de reser mer kollektivt, går och cyklar, redan under byggtiden för bebyggelse och tunnelbana men också när utbyggnaden är genomförd. Information och dialog med invånare påbörjas och sker kontinuerligt. Kollektivtrafiken behöver utvecklas för att hanterade den ökade reseefterfrågan. Kollektivtrafiken behöver samtidigt prioriteras och ges förutsättningar för att dess framkomlighet och restider ska vara goda. Gång- och cykelvägnätet behöver vara sammanhängande, underhållet behöver upprätthållas och vägvisning behöver vara aktuell och tydlig. Under byggtiden är det även viktigt att kontinueligt informera kring omledning av trafik och ge förslag på alternativa färdsätt än privata bilar.

Figur 16. Övergripande tidplan för genomförande. Justeras kontinueligt.

7.2.2 År 2021-2025

I detta skede fortsätter arbetet med överdäckning och eventuell flytt av väg 222/Värmdöleden. Bussterminal och anslutande infrastruktur byggs klart. Huvudgatunätet och gång- och cykelvägnätet byggs ut kontinuerligt.

Invånarantalet har vuxit när ytterligare cirka 6 500 bostäder har färdigställts i Nacka och dessa behöver få god möjlighet till att resa med gång-, cykel- och busstrafik innan tunnelbanan är igång. Detta ställer stora krav på provisorier. För att hantera den ökade reseefterfrågan behöver kollektivtrafiken utökas. Kollektivtrafiken behöver samtidigt prioriteras och ges förutsättningar för att dess framkomlighet och restider ska vara goda. Gång- och cykelvägnätet behöver fortsatt vara sammanhängande, underhållet behöver upprätthållas och vägvisning behöver vara aktuell och tydlig. Det är fortsatt viktigt att kontinueligt informera kring omledning av trafik och ge förslag på alternativa färdsätt än privata bilar.

Under byggtiden kommer det att finnas begränsningar i vägnätet, till exempel vid byggnation av tunnelbaneuppgångar. Det är under detta skede viktigt att trafikstörande arbeten samordnas så att antalet störningar begränsas. De 6 500 bostäder som byggs ut i detta skede är utspridda i Nacka stad, vilket innebär att genomförandet av de åtgärder som föreslås i åtgärdsvalsstudien inte kommer att påverkas av all planerad exploatering.

7.2.3 År 2026-2030

I detta skede är tunnelbanan i drift och Nacka fortsätter att växa både när det gäller invånarantal och antal arbetsplatser. I slutet av skedet har totalt cirka 6 000 bostäder färdigställs i Nacka. Huvudvägnätet har utvecklats och tar hand om motorfordonstrafiken. Busstrafiken ges god framkomlighet med hjälp av busskörfält och signalprioritet. Det lokala gång- och cykelvägnätet är också utvecklat.

7.3 Rekommendation till fortsatt arbete

Nästa steg är att ta fram en avsiktsförklaring för att kunna starta en formell planeringsprocess med vägplaner och detaljplaner för föreslagna åtgärder. Denna åtgärdsvalsstudie utgör ett underlag för en allmän avsiktsförklaring mellan parterna.

För att kunna hålla tidplanen och bygga ut centrala Nacka i enlighet med funktionsbeskrivningen krävs att parterna fortsätter att samarbeta i fortsatta planeringsskeden, vilket bland annat innefattar finansiering av planläggning och produktion för föreslagna åtgärder.

I fortsatt arbete behöver vidare utredningar om luftkvalitet och buller genomföras för att identifiera eventuella behov av åtgärder så att miljökvalitetsnormer för luft och riktlinjer för buller uppnås.

För att reseefterfrågan ska kunna tillgodoses år 2030, som följd av att bilresandet på västra Sicklaön behöver halveras, behöver arbete med att skapa attraktiv och kapacitetsstark gång-, cykel- och kollektivtrafik prioriteras i fortsatt planeringsarbete.

8 Litteraturlista

Nacka kommun 2012. *Hållbar framtid i Nacka. Översiktsplan för Nacka kommun. Antagen 2012.*

Nacka kommun 2014a. *Detaljplaneprogram för centrala Nacka.*

Nacka kommun 2014b. *Strategi för cykelsatsningar i Nacka. Antagen 2014.*

Nacka kommun 2015a. *Översiktlig luftkvalitetsutredning vid överdäckning – Nacka centrum.*

Nacka kommun 2015b. *ÅVS Nacka C trafikbullerberäkning.*

Regeringskansliet 2014. De transportpolitiska målen http://www.regeringen.se/sb/d/18128/a/229619 2015-03-10.

SLL trafikförvaltningen 2012. *Regionalt trafikförsörjningsprogram för Stockholms län.*

Trafikverket 2014. *Framkomlighetsprogram. Trafikverkets inriktning för hur Storstockholms primära vägnät används på bästa sätt. Dialog 2015.* Publikation: 2014:140.

Trafikverket, Sveriges kommuner och landsting & Boverket 2012. *Åtgärdsvalsstudier – nytt steg i planering av transportlösningar, Handledning.* Publikation: 2012:206.

Trafikverket, Tillväxt, miljö och regionplanering, Landstingets trafikförvaltning (SLL) & Länsstyrelsen i Stockholms län 2014. *Regional cykelplan för Stockholms län.* Publikation 2014:041.

ÅF 2016. *Rimlighetsstyrd resandeprognos och ej tillgodosedd reseefterfrågan Nacka 2030.*

9 Bilagor

Bilaga 1. Trafikmodell för centrala Nacka.

Bilaga 2. Genomförbarhet av alternativ B.

Åtgärdsvalsstudie
samordnad trafikplanering i
centrala Nacka

NACKA KOMMUN

19 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 63

Dnr KFKS 2016/271

Åtgärdsvalsstudie och avsiktsförklaring för Verksamhetsområde Kil

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande men med uppdrag att ärendet ska kompletteras med de ekonomiska konsekvenser som följer av de åtgärder som presenteras i tjänsteskrivelsen.

Ärendet

Trafikverket, Värmdö kommun och Nacka kommun har i samverkan genomfört en åtgärdsvalsstudie för verksamhetsområdet Kil. Till åtgärdsvalsstudien har ett förslag på avsiktsförklaring tagits fram. Till grund för åtgärdsvalsstudien ligger den trafikutredning som togs fram till planprogrammet för verksamhetsområde Kil. I och med att det är Värmdö kommun och Nacka kommun som kommer att utföra åtgärder på Trafikverkets vägar 222 och 622 i och med detaljplaneläggning av programområdet är det också kommunerna som finansierar större delen av åtgärderna.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 5 april 2016
Förslag till avsiktsförklaring ÅVS Kil
Åtgärdsvalsstudie: Verksamhetsområde Kil

Yrkanden

Tobias Nässén (M) yrkade att ärendet skulle överlämnas till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande men med uppdrag att ärendet skull kompletteras med de ekonomiska konsekvenser som följer av de åtgärder som presenteras i tjänsteskrivelsen.

Beslutsgång

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade i enlighet med Tobias Nässéns yrkande.

NACKA KOMMUN

19 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

"Vi socialdemokrater har drivit och gärna ser att området får en unik utomhussportplats, det kan exempelvis vara motorsport. Vi har också de senaste åren jobbat för att vi ska inför loppis vid återvinningscentraler. Därför är det glädjande att vår idé nu ser ut att bli verklighet i detta projekt."

- - - - -

2016-04-05
Rev 2016-04-27
TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/271

Kommunstyrelsen

Åtgärdsvalsstudie och avsiktsförklaring för Verksamhetsområde Kil

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar den redovisade åtgärdsvalsstudien för verksamhetsområde Kil till protokollet.

Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ska ingå föreslagen avsiktsförklaring med Trafikverket och Värmdö kommun.

Sammanfattning

Trafikverket, Värmdö kommun och Nacka kommun har i samverkan genomfört en åtgärdsvalsstudie för verksamhetsområdet Kil. Till åtgärdsvalsstudien har ett förslag på avsiktsförklaring tagits fram. Till grund för åtgärdsvalsstudien ligger den trafikutredning som togs fram till planprogrammet för verksamhetsområde Kil. I och med att det är Värmdö kommun och Nacka kommun som kommer att utföra åtgärder på Trafikverkets vägar 222 och 622 i och med detaljplaneläggning av programområdet är det också kommunerna som finansierar större delen av åtgärderna.

Ärendet

Ett nytt verksamhetsområde utreds i Kil, ett obebyggt område beläget i gränszonen mellan Nacka och Värmdö kommuner. Området har både i Nacka och Värmdö kommuners översiktsplaner utpekats som lämpligt för etablering av arbetsplatser och industriverksamheter. Nacka och Värmdö kommuner har valt att gemensamt upprätta ett planprogram för att utreda förutsättningarna för en framtida detaljplaneläggning och utbyggnad av Kil. Intresse finns också att inom Kil anlägga en bussdepå för Stockholms läns landstings busstrafik samt en av Nacka och Värmdö kommuner gemensamt anlagd kretsloppscentral. Nacka kommun, Värmdö kommun och Trafikverket är genom föreslagen

avsiktsförklaring~~en~~ överens om att i samverkan säkerställa att framkomligheten, närmiljön och trafiksäkerheten längs med väg 622/Gamla Skärgårdsvägen bevaras när verksamhetsområdet Kil byggs ut.

Planområde Kil med trafikåtgärder (planprogram sid 41)

Genomförandet

Respektive part är ansvarig för fortsatt beslutsprocess och genomförande av åtgärder inom sitt ansvarsområde. Avtal och/eller överenskommelser kan komma att tecknas mellan de parter som ansvarar för genomförande och finansiering av respektive åtgärd. Trafikverket åtar sig att finansiera mittrefugen och belysningen i delpaket C, övriga åtgärder och delpaket inklusive framtagande av erforderliga handlingar finansieras av Nacka kommun och Värmdö kommun. I de fall åtgärderna förekommer på statlig väg men finansieras av annan part än Trafikverket ska samråd och avtal för genomförande skrivas med Trafikverket.

Åtgärdsförslag

De åtgärder som presenteras i Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) Verksamhetsområde Kil (TRV 2016/11342) har paketerats i fyra olika paket som kan färdigställas oberoende av varandra. Åtgärderna är nödvändiga för att möjliggöra en full exploatering av verksamhetsområdena.

Åtgärdsförslag	Inriktning och rekommenderade åtgärder
A	Flytt av påfartsramp söderut mot väg 222 Ny cirkulationsplats

NACKA KOMMUN

	Hastighetsdämpande åtgärder, avsmalning Bygga ny GC inom befintligt vägområde Bygga två hållplatser för besökande och arbetspendlare Bygga ny T-korsning Nya hastigheter (70 till 60 km/tim och 50 till 40 km/tim). Måste ansöka om nya Lokala Trafikföreskrifter (LTF)
B	Hastighetssäkra passager Osäkra övergångsställen tas bort Bygga cirkulationsplats
C	Fysiska åtgärder, belysning och mittrefug Ny linjeföring för GC belägen på vägens östra sida fram till cykelpassagen i höjd med korsningen
D	Ny påfart från bussdepå

Bedömning

För medborgare är behovet av en kretsloppscentral stort och mark för verksamhetsområden är en brist i både Nacka och Värmdö. Exploateringen medför trafiksäkerhetshöjande åtgärder på väg 622 Lagnövägen i form av cirkulationer, ny påfartsramp till väg 222, hastighetssänkande åtgärder, nya hållplatser och gång- och cykelväg. Det planeras också för en ny infartsparkering.

Ekonomiska konsekvenser

De åtgärder som görs i samband med exploateringarna bekostas av Nacka och Värmdö kommun. En fördelningsmodell för programområdet ska tas fram parallellt med detaljplanearbetet för KLC:n. Åtgärder som berör delar av det statliga vägnätet bekostas av Trafikverket.

Kostnadsuppskattning för respektive åtgärdspaket:

Paket	Ingående lösningar	Kostnadsuppskattning per paket	Kommentar
A	2, 3, 4, 5b, 6, 7, 12	Ca 14 100 000	För verksamhetsområdena östra och västra kil
B	8, 9, 10	Ca 3 000 000	För verksamhetsområden Insjön och infartsparkering
C	1, 5a	Ca 1 700 000	Trafiksäkerhetshöjande åtgärder ej kopplat till övriga åtgärder. Mindre utredning krävs angående belysningens effekt på väg 222:s huvudkörbana och dess trafik.
D	11	Ca 4 000 000	Genomförs endast vid uttryckt behov av Trafikförvaltningen och om detaljprojekteringen av bussdepån tillåter det.

NACKA KOMMUN

Konsekvenser för barn

Nya hållplatser och gång- och cykelbana gör att det blir säkrare för barn och ungdomar att ta sig till området.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Nacka kommun, Värmdö kommun, Trafikverket och trafikförvaltningen inom Stockholms läns landsting.

Bilagor

a. Förslag till avsiktsförklaring ÅVS Kil
b. Åtgärdsvalsstudie: Verksamhetsområde Kil

Dag Björklund
Natur- och trafikdirektör

Susanne Moberg
Extern projektledare

2016-04-05

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/271

Kommunstyrelsen

Åtgärdsvalsstudie och avsiktsförklaring för Verksamhetsområde Kil

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar den redovisade åtgärdsvalsstudien för verksamhetsområde Kil till protokollet.

Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ska ingå föreslagen avsiktsförklaring med Trafikverket och Värmdö kommun.

Sammanfattning

Trafikverket, Värmdö kommun och Nacka kommun har i samverkan genomfört en åtgärdsvalsstudie för verksamhetsområdet Kil. Till åtgärdsvalsstudien har ett förslag på avsiktsförklaring tagits fram. Till grund för åtgärdsvalsstudien ligger den trafikutredning som togs fram till planprogrammet för verksamhetsområde Kil. I och med att det är Värmdö kommun och Nacka kommun som kommer att utföra åtgärder på Trafikverkets vägar 222 och 622 i och med detaljplaneläggning av programområdet är det också kommunerna som finansierar större delen av åtgärderna.

Ärendet

Ett nytt verksamhetsområde utreds i Kil, ett obebyggt område beläget i gränszonen mellan Nacka och Värmdö kommuner. Området har både i Nacka och Värmdö kommuners översiktsplaner utpekats som lämpligt för etablering av arbetsplatser och industriverksamheter. Nacka och Värmdö kommuner har valt att gemensamt upprätta ett planprogram för att utreda förutsättningarna för en framtida detaljplaneläggning och utbyggnad av Kil. Intresse finns också att inom Kil anlägga en bussdepå för Stockholms läns landstings busstrafik samt en av Nacka och Värmdö kommuner gemensamt anlagd kretsloppscentral. Nacka kommun, Värmdö kommun och Trafikverket är genom föreslagen

avsiktsförklaring~~en~~ överens om att i samverkan säkerställa att framkomligheten, närmiljön och trafiksäkerheten längs med väg 622/Gamla Skärgårdsvägen bevaras när verksamhetsområdet Kil byggs ut.

Planområde Kil med trafikåtgärder (planprogram sid 41)

Genomförandet

Respektive part är ansvarig för fortsatt beslutsprocess och genomförande av åtgärder inom sitt ansvarsområde. Avtal och/eller överenskommelser kan komma att tecknas mellan de parter som ansvarar för genomförande och finansiering av respektive åtgärd. Trafikverket åtar sig att finansiera mittrefugen och belysningen i delpaket C, övriga åtgärder och delpaket inklusive framtagande av erforderliga handlingar finansieras av Nacka kommun och Värmdö kommun. I de fall åtgärderna förekommer på statlig väg men finansieras av annan part än Trafikverket ska samråd och avtal för genomförande skrivas med Trafikverket.

Åtgärdsförslag

De åtgärder som presenteras i Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) Verksamhetsområde Kil (TRV 2016/11342) har paketerats i fyra olika paket som kan färdigställas oberoende av varandra. Åtgärderna är nödvändiga för att möjliggöra en full exploatering av verksamhetsområdena.

Åtgärdsförslag	Inriktning och rekommenderade åtgärder
A	Flytt av påfartsramp söderut mot väg 222 Ny cirkulationsplats

	Hastighetsdämpande åtgärder, avsmalning Bygga ny GC inom befintligt vägområde Bygga två hållplatser för besökande och arbetspendlare Bygga ny T-korsning Nya hastigheter (70 till 60 km/tim och 50 till 40 km/tim). Måste ansöka om nya Lokala Trafikföreskrifter (LTF)
B	Hastighetssäkra passager Osäkra övergångsställen tas bort Bygga cirkulationsplats
C	Fysiska åtgärder, belysning och mittrefug Ny linjeföring för GC belägen på vägens östra sida fram till cykelpassagen i höjd med korsningen
D	Ny påfart från bussdepå

Bedömning

För medborgare är behovet av en kretsloppscentral stort och mark för verksamhetsområden är en brist i både Nacka och Värmdö. Exploateringen medför trafiksäkerhetshöjande åtgärder på väg 622 Lagnövägen i form av cirkulationer, ny påfartsramp till väg 222, hastighetssänkande åtgärder, nya hållplatser och gång- och cykelväg. Det planeras också för en ny infartsparkering.

Ekonomiska konsekvenser

De åtgärder som görs i samband med exploateringarna bekostas av Nacka och Värmdö kommun. Åtgärder som berör delar av det statliga vägnätet bekostas av Trafikverket.

Konsekvenser för barn

Nya hållplatser och gång- och cykelbana gör att det blir säkrare för barn och ungdomar att ta sig till området.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Nacka kommun, Värmdö kommun, Trafikverket och trafikförvaltningen inom Stockholms läns landsting.

NACKA KOMMUN

Bilagor

a. Förslag till avsiktsförklaring ÅVS Kil
b. Åtgärdsvalsstudie: Verksamhetsområde Kil

Dag Björklund
Natur- och trafikdirektör

Susanne Moberg
Extern projektledare

Förslag till
Avsiktsförklaring ÅVS Verksamhetsområde Kil:

Bakgrund

Ett nytt verksamhetsområde utreds i Kil, ett obebyggt område beläget i gränszonen mellan Nacka och Värmdö kommuner. Området har både i Nackas och Värmdö kommuners översiktsplaner utpekats som lämpligt för etablering av arbetsplatser och industriverksamheter. Nacka och Värmdö kommun har valt att gemensamt upprätta ett planprogram för att utreda förutsättningarna för en framtida detaljplaneläggning och utbyggnad av Kil. Intresse finns också att inom Kil anlägga en bussdepå för Trafikförvaltningens busstrafik, samt en av Nacka och Värmdö kommuner gemensamt anlagd kretsloppscentral. Nacka kommun, Värmdö kommun, Stockholms läns landsting och Trafikverket är genom denna avsiktsförklaring överens om att i samverkan säkerställa att framkomligheten, närmiljön och trafiksäkerheten längs med väg 622/Gamla Skärgårdsvägen bevaras när verksamhetsområdet ”Kil” byggs ut.

Syfte och mål

Avsiktsförklaring syftar till ett koordinerat genomförande av åtgärderna för att säkerställa framkomligheten, trafiksäkerheten och bevara närmiljön på väg 622, dess korsningspunkter med väg 642/Lagnövägen, Värmdövägen samt på- och avfartsvägar från väg 222 i samband med att verksamhetsområdet Kil exploateras. Målet är att alla åtgärder sammantaget leder till god trafiksäkerhet och framkomlighet för de skyddade och oskyddade trafikanter som alstras av verksamhetsområdet Kil, utan att försämra trafiksäkerheten och framkomligheten för övriga trafikanter på väg 622 och närliggande vägar.

De åtgärder som presenteras i Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) Verksamhetsområde Kil (TRV 2016/11342) har paketerats i fyra olika paket som kan färdigställas oberoende av varandra. Åtgärderna är nödvändiga för att möjliggöra en full exploatering av verksamhetsområdena.

Partenas gemensamma avsikt

Parternas gemensamma avsikt är att möta de identifierade behoven med full exploatering genom de åtgärdsförslag som beretts i tidigare utredningar och planprogram (Trafikutredning ”Verksamhetsområde Kil”, Iterio 2014; Planprogram verksamhetsområde Kil Nacka kommun, Värmdö kommun antagandehandling 2015). Dessa förslag har tagits upp och kvalitetssäkrats i ÅVS Verksamhetsområde Kil.

Genomförande

Respektive part är ansvarig för fortsatt beslutsprocess och genomförande av åtgärder inom sitt ansvarsområde. Avtal och/eller överenskommelser kan komma att tecknas mellan de parter som ansvarar för genomförande och finansiering av respektive åtgärd. Trafikverket åtar sig att finansiera mittrefugen och belysningen i delpaket C (se bilaga), övriga åtgärder och delpaket inklusive framtagande av erforderliga handlingar finansieras av Nacka kommun och Värmdö kommun. I de fall åtgärderna förekommer på statlig väg men finansieras av annan part än Trafikverket ska samråd och avtal för genomförande skrivas med Trafikverket.

Uppföljning

Detaljerade byggplaner granskas av samtliga parter innan byggstart. Uppföljning av genomförandet sker vid gemensamma planeringsmöten inför byggstart och under byggtiden där Trafikförvaltningen, Trafikverket, Värmdö kommun och Nacka kommun.

Vid förändring i prioritering eller utförande av åtgärd ska samråd ske mellan parterna.

Denna avsiktsförklaring har upprättats i tre exemplar varav samtliga parter tagit varsitt.

NACKA KOMMUN

…….

Mats Gerdau

Kommunstyrelsens ordförande

VÄRMDÖ KOMMUN

……

Monica Pettersson

Kommunstyrelsens ordförande

TRAFIKVERKET, Region Stockholm

…….

Peter Huledal

Chef för enhet Utredning,

TRAFIKVERKET, Region Stockholm

BILAGA:

Åtgärds-förslag/ paket	Inriktning och rekommenderade åtgärder
A	• Flytt av påfartsramp söderut mot v222 • Ny cirkulationsplats • Hastighetsdämpande åtgärder, avsmalning • Bygga ny GC inom befintligt vägområde • Bygga två hpl för besökande och arbetspendlare • Bygga ny T-korsning • Nya hastigheter (70 till 60 och 50 till 40). Måste ansöka om nya Lokala Trafikföreskrifter (LTF)
B	• Hastighetssäkra passager • Osäkra övergångsställen tas bort • Bygga cirkulationsplats
C	• Fysiska åtgärder, belysning och mittrefug • Ny linjeföring för gc belägen på vägens östra sida fram till cykel-passagen i höjd med korsningen
D	• Ny påfart från bussdepå

Åtgärdsvalsstudie

Verksamhetsområde Kil

Diarienummer: TRV 2016/11342

NACKA KOMMUN

VÄRMDÖ KOMMUN

Trafikförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

TRAFIKVERKET

Dokumenttitel: Rapport ÅVS Förenklad Kil

Författare: Patrik Stenberg, John Nilsson

Dokumentdatum: 2016-02-09

Ärendenummer: [Ärendenummer NY](I förekommande fall, annars tas raden bort)

Version: 1.0

Fastställt av: [Fastställt av person NY](I förekommande fall, annars tas raden bort)

Kontaktperson: John Nilsson (Trafikverket), Patrik Stenberg (Värmdö kommun)

TMALL 0201 Rapport enkel ÅVS v 0.7.

Översiktskarta över verksamhetsområde Kil som ligger på gränsen mellan Nacka och Värmdö kommun, Planprogram, Verksamhetsområde kil, antagandehandling 2015.

Karta över verksamhetsområde Kil, Planprogram, Verksamhetsområde kil, antagandehandling 2015.

Namn på åtgärdsvalsstudie:	**Åtgärdsvalsstudie Verksamhetsområde Kil**
Ansvarig för genomförande:	Nacka kommun, Värmdö Kommun, Trafikverket Region Stockholm och SLL Trafikförvaltningen.
Organisation:	Nacka kommun, Värmdö Kommun, Trafikverket Region Stockholm och SLL Trafikförvaltningen.
Datum - start:	2015-08-19
Datum - avslut:	DATUM, AVSLUTAD (UNDERTECKNANDE)

Innehållsförteckning

Bakgrund och syfte 8

Nuläge - faktorer som har betydelse för studien. 10

Avgränsningar 10

Aktörer och övriga intressenter, involverade eller ej 10

Tidigare planeringsunderlag och gällande planer 10

Preciserande av problem, brister, behov, avgränsningar och intressenter 11

Problembild 12

Kommande utveckling - faktorer som har betydelse för studien. 13

Behov och krav (funktion, tekniska, ekonomiska, miljö, trafiksäkerhet med mera) 13

Mål för lösningar (eftersträvad kvalitet) 13

Paketeringsförslag 16

Arbetsprocessen 21

Bilagor 21

Avslut av studie 21

[Initiera]

Bakgrund och syfte

Ett nytt verksamhetsområde utreds i Kil, ett obebyggt område beläget i gränszonen mellan Nacka och Värmdö kommuner. Området har både i Nackas och Värmdö kommuners översiktsplaner utpekats som lämpligt för etablering av arbetsplatser och industriverksamheter. Det råder idag brist på verksamhetsområden i båda kommunerna. Nacka och Värmdö kommun har valt att gemensamt upprätta ett planprogram för att utreda förutsättningarna för en framtida detaljplaneläggning och utbyggnad av Kil. Intresse finns också att inom Kil anlägga en bussdepå för Trafikförvaltningens busstrafik, samt en av Nacka och Värmdö kommuner gemensamt anlagd kretsloppscentral.

Denna åtgärdsvalsstudie (ÅVS) startades upp för att säkerställa att närmiljön, trafiksäkerheten och tillgängligheten både för de oskyddade trafikanter och övrig fordonstrafik bevaras när det nya verksamhetsområdet byggs ut.

Trafikåtgärder
Karta 16, Skala 1:10000

0 100 200 300 400 500

NORR

Programområdesgräns

Nuläge - faktorer som har betydelse för studien.

Värmdöleden (väg 222) är en primär länsväg med hastighetsbegränsning 90 km/tim och rekommenderad väg för farligt gods. Vägen är en viktig länk för kollektivtrafiken. Väg 222 är klassad som motorväg genom trafikplats Insjön och är även utpekad som riksintresse för kommunikationer.

Gamla Skärgårdsvägen (väg 622) är en sekundär länsväg som sträcker sig mellan trafikplats Insjön (anslutningen med Värmdöleden, väg 222) och fram till korsningen med Lagnövägen (väg 642). Hastighetsbegränsningen är 70 km/tim på Gamla Skärgårdsvägen på sträckan mellan Trafikplats Insjön till strax innan anslutning till Värmdövägen. På resterande del av Gamla Skärgårdsvägen i den norra delen av programområdet gäller 50 km/tim. Även på Värmdövägen gäller 50 km/tim.

Värmdöleden (väg 222), Lagnövägen (väg 642) och del av Gamla Skärgårdsvägen (väg 622) är statliga vägar. Nacka kommun är väghållare för Värmdövägen och Värmdö kommun väghållare för Gamla Skärgårdsvägen öster om anslutningen med Lagnövägen (väg 642).

Gamla Skärgårdsvägen (väg 622) har en total bredd på cirka 13 meter fördelat på två körfält och vägren på ömse sidor vägen. Körfältsbredden är cirka 4 meter och vägrensbredden cirka 2,5 meter.

Gamla Skärgårdsvägen (öster om anslutning med Lagnövägen) samt Värmdövägen är 7-8 meter breda med ett körfält i vardera riktningen – vägren saknas.

Det finns enligt trafikutredningen som gjorts av Iterio i samband med framtagandet av planprogrammet inga kapacitetsbrister i dag på vägarna inom utredningsområdet

Avgränsningar

I denna ÅVS ingår väg 622 i sin helhet, korsningen mellan väg 622 och väg 642 (Lagnövägen), korsningen mellan väg 622 och Värmdövägen samt på- och avfartsvägarna i trafikplats Insjön. Dessutom ingå ca 100 meter av Gamla Skärgårdsvägens västra ände med kommunen som huvudman samt en möjlig påfart direkt till väg 222 från bussdepå i riktning mot Stockholm.

Aktörer och övriga intressenter, involverade eller ej

Nacka kommun, Värmdö kommun, Trafikverket Region Stockholm, berörda fastighetsägare, SLL Trafikförvaltningen och berörda ledningsägare.

Tidigare planeringsunderlag och gällande planer

Trafikutredning ”Verksamhetsområde Kil” (Iterio 2014-08-28)

Planprogram verksamhetsområde Kil Nacka kommun, Värmdö kommun antagandehandling 2015 (dnr: Nacka:KFKS2012/219-214 projekt 9425 Kil, Värmdö:15KS/72 projekt 21800)

Överenskommelse mellan aktörer för genomförande av studie, eventuellt:	Ja ☐ Nej ☒ Datum: 2015-08-19
Eventuell kommentar:	Planprogram under antagande, Värmdö kommun KF 2015-11-25 Nacka kommun KS 2015-09-28 eller 2015-10-26 Gällande ÖP i båda kommunerna.

Medverkande kompetenser och personer:	
Sofia Mild TRV, John Nilsson TRV, Hannu Rauhala Nacka, Lina Malm Nacka, Patrik Stenberg Värmdö, Susanne Moberg (Värmdö och Nacka konsult), Jan Eklund och Mari Widegren (SLL Trafikförvaltningen).	
Eventuell kommentar:	

[Förstå situationen]

Preciserande av problem, brister, behov, avgränsningar och intressenter

Problem: Nya exploateringsområden skapar nya brister i trafiksystemet och förstärker rådande brister.

Brister: Otydlig körfältsindelning på bron över Trafikplats Insjön på grund av otillräcklig belysning och skyltning. Gång- och cykelväg saknas eller är bristfällig

Behov: Sänkt hastighet, nya cirkulationer, ny in- och utfart till KLC, nya busshållplatser, ny gång- och cykelväg samt ny och förändrade övergångsställen.

Avgränsning: I denna ÅVS ingår väg 622 i sin helhet, korsningen mellan väg 622 och väg 642 (Lagnövägen), korsningen mellan väg 622 och Värmdövägen samt på- och avfartsvägarna i trafikplats Insjön. Dessutom ingå ca 100 meter av Gamla Skärgårdsvägens västra ände med kommunen som huvudman samt en möjlig påfart direkt till väg 222 från bussdepå i riktning mot Stockholm.

Intressenter: Nacka kommun, Värmdö kommun, TRV, SLL Trafikförvaltningen, Vattenfall, Skanova, fastighetsägarna och närboende.

Problembild

I dagsläget är väg 622 en väg med typiskt landsvägskaraktär utan parallell gång- och cykelbana, med reella fordonshastigheter som överskrider hastighetsbegränsningen samt otydliga korsningspunkter både för oskyddade trafikanter och fordonsförare.

Området präglas starkt av väglandskapet som omger och genomkorsar programområdet. Områdena närmast vägarna, och framförallt Värmdöleden (väg 222), är påverkade av buller.

Gång- och cykeltrafik

Gång- och cykelväg finns utmed Värmdövägen och Gamla Skärgårdsvägen på sträckan öster om Värmdövägen. Detta stråk ingår i det regionala cykelnätet ”Nacka-Värmdö stråket”.

Kollektivtrafik

Ett flertal busslinjer trafikerar vägarna genom området. Hållplats finns utefter Gamla Skärgårdsvägen precis norr om anslutningen med Värmdövägen samt vid anslutningen av Graningevägen i östra änden av programområdet. Hållplats i riktning österut finns där Lagnövägen ansluter till Gamla Skärgårdsvägen. Ett stort antal busslinjer trafikerar Värmdöleden (väg 222).

Trafikrisker på väg 622 (Gamla Skärgårdsvägen) och intilliggande korsningar.

Enligt den trafikutredning som Iterio utfört som underlag för planprogrammet har Gamla Skärgårdsvägen (väg 622) flera trafikrisker. Vägen är bred med två körfält, två breda vägrenar och därför upplevs vägen av fordonsförare som säker, vilket bidrar till höga medelhastigheter och omkörningar. Detta syns i trafikmätningar där medelhastigheten för personbilar under dagtid ligger runt 80 km/tim även om hastighetsbegränsningen är 70 km/tim. Hastighetsbegränsningen är 50 km/tim väster om korsningen med Värmdövägen, dock skattas den reella medelhastigheten ligga på betydligt högre nivåer, vilket medför ökade trafiksäkerhetsrisker.

Flera konfliktsituationer kan pekas ut i korsningarna med Värmdövägen samt väg 642 (Lagnövägen), exempelvis konflikt med svängande fordon, konflikt med utsvängande buss från hållplats och konflikt med gående och cyklister som ska korsa de obevakade övergångsställena. Dessa riskmoment kan leda till svåra olyckor vid ökad trafik på grund av de nya exploateringsområdena.

Miljö

Väg 622 utgör en barriäreffekt i området. Trafikflödet och den höga reella hastigheten på vägen skapar höga bullernivåer, dock ej över gällande gränsvärden.

Kommande utveckling - faktorer som har betydelse för studien.

Ett nytt verksamhetsområde utreds i Kil, ett obebyggt område beläget i gränszonen mellan Nacka och Värmdö kommuner. Området har både i Nackas och Värmdö kommuners översiktsplaner utpekats som lämpligt för etablering av arbetsplatser och industriverksamheter. De miljö, trafiksäkerhet och framkomlighetensaspekter som uppstår inom detta verksamhetsområde hanteras separat och tas inte upp i denna ÅVS.

Behov och krav (funktion, tekniska, ekonomiska, miljö, trafiksäkerhet med mera)

Funktion: Trafiksäker väg med separerad GC och hastighetssäkrade övergångsställen, säkra korsningar samt god tillgänglighet till och från de nya exploateringsområdena. God framkomlighet för fordonstrafiken på väg 622 och i trafikplats Insjön. Tillgänglighetsanpassade befintliga och tillkommande hållplatser. Väg 622 ska ha bärighetsklass 1 och körfälten ska följa Trafikverkets krav inom vägstandard.

Miljö: Vägens närmiljö ska inte försämras från dagens standard, de åtgärder som föreslås ska därför inte medföra att bullernivåer eller luftkvaliteten försämras från dagens värden.

Mål för lösningar (eftersträvad kvalitet)

Målet är att säkerställa god trafiksäkerhet och tillgänglighet både för de oskyddade trafikanterna och övrig fordonstrafik samtidigt som framkomligheten på väg 622 bevaras för att möjliggöra exploateringen av ett nytt verksamhetsområde.

Medverkande kompetenser och personer: Samma som ovan Ja ☒ Nej ☐	
Eventuell kommentar:	

[Pröva tänkbara lösningar]

Nr.	Problem/brist/ behov som hanteras	Åtgärd som studerats och bedömts	Steg enligt fyrstegs-principen	Relevans måluppfyllelse enligt målen i Förstå situationen (Låg/Medel/Hög)	Uppskattad kostnad för åtgärd (inkl. planering), intervall. Anges när tillämpligt.	Bedömning genomförbarhet	Gå vidare *Ja/Nej*	Paket	Kommentar *Allmän kommentar samt motiv till bortsortering om Nej*
1	Tpl Insjön, otydlig markering påfartsväg österut, utformning ej trafiksäker vid placering av- och påfartsramp.	Fysiska åtgärder, belysning och mittrefug	2	Låg	500 000 kr	Går att genomföra med en mindre detalj-projektering	Ja	C	
2	Tpl Insjön västergående påfartsramp ut ligger i vägen för exploatering	Flytt av påfartsramp söderut mot v222	3	Hög (för exploaterings-möjligheterna, tillåter mer markåtkomst)	3 000 000 kr	Geotekniska undersöker kan behövas	Ja	A	
3	Saknas infart till kommande exploateringsområ den Västra- och Östra kil	Ny korsning eller cirkulationsplats	3	Hög	3 000 000 kr	Måste detalj-projekteras	Ja	A	
4	V622:s utformning som inbjuder till höga hastigheter	Hastighetsdämpa nde åtgärder, avsmalning.	2	Medel	Kostnad beror på bygge eller ej av GC-väg utmed väg 622		Ja om vi går vidare med punkt 6b	A	
5a	Dålig linjeföring på GC-bana mellan Gamla Skärgårds-vägen och korsning med väg 622 och Värmdövägen	Ny linjeföring för gc belägen på vägens östra sida fram till cykel-passagen i höjd med korsningen	3	Medel	1 200 000 kr	Måste detalj-projekteras	Ja	C	Obs: Regionalt cykelstråk

5b	V622 saknar GC	Bygga ny GC inom befintligt vägområde	3	Hög	6 500 000 kr	Detaljprojekteras med tvärsektioner	Ja	A	Väghållarfrågan bör beaktas.
6	V622 saknar hpl i anslutning till kommande exploateringsområden	Bygga en hpl för besökande och arbetspendlare	3	Hög	1 600 000 kr	Tvärsektioner krävs	Ja	A	
7	Saknar in- och utfart till planerad KLC för tunga transporter	Bygga ny T-korsning	3	Låg	Kostnaden tas i samband med infrastruktur inom KLC		Ja	A	TRV vill om möjligt att trafiken i första leds ut i sydliga c-platsen
8	Osäker korsning Värmdövägen-V622 för oskyddade trafikanter	Hastighetssäkra passager	2	Medel	Kostnaden tas i samband med bygge av c-plats		Ja	B	Byggs i samband med c-plats
9	Osäker ö-ställe över Gamla Skärgårds-vägen för oskydd-ade trafikanter	Osäkra övergångsställen tas bort	2	Medel	Låg kostnad, med i kostnadsbedömning för 5a		Ja	B	Tas endast bort om punkt 5a genomförs
10	Saknas infart till kommande exploateringsområde Östra Insjön	Bygga cirkulationsplats	3	Hög	3 000 000 kr	Detalj-projektering	Ja	B	Byggs i samband med verksamhetsområde Östra Kil.
11	Busspåfart till v222 från eventuell bussdepå	Ny påfart	4	Låg	4 000 000 kr		Ja	D	Byggs endast om bussdepån anläggs och om dess detaljprojek-tering medger detta. Fortsatt detaljutredning krävs om förslaget blir aktuellt i framtiden.
12	Dagens hastighets-begränsning är ej anpassad till de ”nya hastighets-gränserna”	Nya hastigheter (70 till 60 och 50 till 40). Måste ansöka om nya Lokala Trafikföreskrifter (LTF)	1	Låg	Mycket låg kostnad		Ja	A	

Paketeringsförslag

Paket	Ingående lösningar	Kostnadsuppskattning per paket	Kommentar
A	2, 3, 4, 5b, 6, 7, 12	Ca 14 100 000	För verksamhetsområdena östra och västra kil
B	8, 9, 10	Ca 3 000 000	För verksamhetsområden Insjön och infartsparkering
C	1, 5a	Ca 1 700 000	Trafiksäkerhetshöjande åtgärder ej kopplat till övriga åtgärder. Mindre utredning krävs angående belysningens effekt på väg 222:s huvudkörbana och dess trafik.
D	11	Ca 4 000 000	Genomförs endast vid uttryckt behov av Trafikförvaltningen och om detaljprojekteringen av bussdepån tillåter det.

[Effektbedömning]

Lösning / Paket	Samhällsekonomi	Fördelning	Transportpolitisk	Gå vidare	Kommentar
	Nytto-kostnadsbedömning. Beskrivning av största nyttorna/effekterna (+/-) samt bedömning av hur de förhåller sig till kostnaden.	Hur fördelar sig nyttorna på olika grupper i samhället? Ta upp de fördelningar där stora skillnader kan uppstå.	Ta upp de mest betydande bidragen (+/-) till uppfyllande av de transportpolitiska målen (huvudmål, funktionsmål, hänsynsmålen).	Ja/Nej	Allmän kommentar samt motiv till bortsortering om Nej
A	Åtgärden är nödvändig för att utveckla fastigheterna i västra- och östra Kil till verksamhetsområden. Nyttan bedöms vara stor i förhållande till kostnaderna på ca 14 mnkr. De största vinsterna infinner sig inom trafiksäkerhet och i lägre bullervärden pga sänkt hastighet.	Åtgärderna gynnar alla trafikantgrupper. Särskilt gynnas de ny-alstrade oskyddade trafikanterna som får egen gc-bana och hastighetssäkrade övergångsställen. Trafiksäkerheten för alla trafikanter gynnas av cirkulationsplatserna.	Funktionsmål: Funktionshindrade positivt Kollektivtrafik positivt Gång och cykel positivt Hänsynsmål: Människors hälsa svagt positivt Landskap svagt positivt Trafiksäkerhet positivt	Ja	Åtgärderna gynnar existerande vägsystem på ett positivt sätt.
B	Åtgärden är ej nödvändig för att utveckla fastigheten i Insjön till Verksamhetsområde. Nyttan bedöms vara stor i förhållande till kostnaderna på ca 3 mnkr. Den största vinsten är inom trafiksäkerhet.	Åtgärderna gynnar speciellt de oskyddade trafikanterna. Övriga trafikanter gynnas indirekt av dessa åtgärder.	Funktionsmål: Funktionshindrade positivt Pendling positivt Kollektivtrafik positivt Gång och cykel positivt Hänsynsmål: Överflyttning transportslag svagt positivt Trafiksäkerhet positivt	Ja	Åtgärderna gynnar existerande vägsystem på ett positivt sätt.
C	Åtgärderna kan göras oavsett om verksamhetsområdena utvecklas eller ej. Nyttan bedöms vara stor i förhållande till kostnaderna på 1,7 mnkr. Den största vinsten är inom trafiksäkerhet.	Åtgärderna gynnar mest de oskyddade trafikanterna. Fordonsförares trafiksäkerhet gynnas av bättre körfältsseparering.	Funktionsmål: Funktionshindrade positivt Kollektivtrafik positivt Gång och cykel positivt Hänsynsmål: Trafiksäkerhet positivt	Ja	Åtgärderna gynnar existerande vägsystem på ett positivt sätt

D	Osäker åtgärd. Nyttan bedöms vara mycket stor om bussdepå anläggs och utformas så att åtgärden är möjlig. Trafiksäkerheten, tillgängligheten och miljön gynnas positivt om detta genomförs.	Åtgärden gynnar kollektivtrafikresenärerna och tunga transporter till- och från verksamhetsområdet.	Funktionsmål: Kollektivtrafik positivt Hänsynsmål: Energi fordon positivt Luft positivt Landskap negativt Trafiksäkerhet svagt positivt	Ja	Trafiksäkerheten påverkas svagt negativt ut på v222 men positivt v622

De flesta av de föreslagna åtgärderna är inte att se som förbättringsförslag för vägnätets nuvarande tillstånd utan kommer till i samband med exploateringen av närliggande områden. Dessa åtgärder föreslås för att bevara eller förbättra trafiksäkerheten, miljön och framkomligheten som finns idag utmed vägnätet.

I förkommande fall vidare arbete utifrån matris ovan

För användare inom och för Trafikverket – se kolumn för ställningstagande från avsnitt 5.3 ”Dokumentations- och granskningskrav för Samlad effektbedömning”, enligt *Samlad effektbedömning (och samhällsekonomiska analyser) - Minimikrav för upprättande (*TRV 2012/13097 www.trafikverket.se/SEB).

	Ange vad som används *(utgör bilaga till studie)*:	**Eventuell kommentar:**
☒	SEB-metod/relevanta delar av SEB-mallen	Endast kvalitativ beskrivning
☐	Enkel SEB utan NNK	
☐	Enkel SEB med NNK	
☐	Fullständig SEB utan NNK	
☐	Fullständig SEB med NNK	

Medverkande kompetenser och personer: Samma som ovan Ja ☒ Nej ☐	
Eventuell kommentar:	

[Forma inriktning och rekommendera åtgärder]

Åtgärds-förslag/ paket	Inriktning och rekommenderade åtgärder	Steg enligt fyrstegs-principen	Förslag till fortsatt planering och hantering	Tidsaspekt genomförande	Ansvariga aktörer, genomförande	Förslag till finansiering	Kommentar
A	• Flytt av påfartsramp söderut mot v222 • Ny cirkulationsplats • Hastighetsdämpande åtgärder, avsmalning • Bygga ny GC inom befintligt vägområde • Bygga två hpl för besökande och arbetspendlare • Bygga ny T-korsning • Nya hastigheter (70 till 60 och 50 till 40). Måste ansöka om nya Lokala Trafikföreskrifter (LTF)	2 och 3	En planläggningsprocess måste genomföras för de fysiska åtgärderna.	2017-2018	Nacka kommun Värmdö kommun Trafikverket och Trafikförvaltningen (granskning)	Kommunerna finansierar	
B	• Hastighetssäkra passager • Osäkra övergångsställen tas bort • Bygga cirkulationsplats	2 och 3	En planläggningsprocess måste genomföras.	2017-2018	Nacka kommun Värmdö kommun Trafikverket och Trafikförvaltningen (granskning)	Kommunerna finansierar	
C	• Fysiska åtgärder, belysning och mittrefug • Ny linjeföring för gc belägen på vägens östra sida fram till cykel-passagen i höjd med korsningen	2 och 3	Trimningsåtgärder	2017-2018	Nacka kommun Värmdö kommun Trafikverket och Trafikförvaltningen (granskning)	Trafikverket finansierar belysning och mittrefug. Kommunerna finansierar övriga åtgärder	

D	• Ny påfart från bussdepå	4	En planläggningsprocess måste genomföras.	Tidigast 2020	Nacka kommun Värmdö kommun Trafikverket och Trafikförvaltningen (granskning)	Kommunerna finansierar	Ytterligare utredning krävs gällande dess effekt på väg 222 och om bussdepån detaljutformning medger möjlighet till en påfartsramp

Medverkande kompetenser och personer: Samma som ovan Ja ☒ Nej ☐	
Eventuell kommentar:	

Arbetsprocessen

Fyra möten har hållits under hösten 2015 i arbetsgruppen bestående av Nacka kommun, Värmdö kommun Trafikverket och Trafikförvaltningen. Slutredigering och korrekturläsning har skett under januari 2016.

Bilagor

Verksamhetsområde Kil – Trafikutredning, Iterio, 2014

Planprogram Verksamhetsområde Kil, Nacka Kommun och Värmdö kommun Samrådshandling 2015, Nacka: KFKS 2012/219-214 Värmdö: 15KS/72

Avslut av studie

.....

Datum och underskrift av ansvarig för genomförande av åtgärdsvalsstudien

.....

Godkänd - datum och underskrift av chef

TRAFIKVERKET

Trafikverket Region Stockholm, 171 54 Solna. Besöksadress: Solna Strandväg 98.
Telefon: 0771-921 921. Texttelefon: 010-123 50 00.

www.trafikverket.se

§ 48

Dnr KFKS 2015/575-210

Utredning av tunnelbana från Nacka centrum till Ektorps centrum

Politikerinitiativ den 31 augusti 2015 av M Gerdau (M), G Grudevall-Steen (L), H Peters (C) och J-E-Jansson (KD)

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar att det i dagsläget inte är aktuellt att utreda en förlängning av tunnelbanan till Ektorps centrum.

Ärendet

I ett politiskt initiativ 2015-08-31 från företrädare för samtliga partier i Alliansen, föreslås att stadsledningskontoret får i uppdrag att i samverkan med landstinget utreda hur en förlängning av tunnelbanan från Nacka centrum till Ektorps centrum/Nacka sjukhus kan förverkligas.

I den pågående Sverigeförhandlingen har statens förhandlare valt att inte prioritera en förlängning av tunnelbanan. De ekonomiska förutsättningarna för tunnelbana till Ektorp finns därför inte i närtid. I detta läge är det inte meningsfullt att utreda tunnelbana till Ektorp mer ingående än vad som redan gjorts i idéstudien "Förlängning av tunnelbanan från Nacka centrum till Orminge centrum". En förlängning av tunnelbanan till Ektorp och vidare till Orminge är emellertid en viktig del i Nacka kommuns översiktsplan. Frågan om vidare utredning kan därför komma att aktualiseras i ett senare skede.

Handlingar i ärendet

Enheten för strategisk stadsutvecklings tjänsteskrivelse den 21 mars 2016
Politikerinitiativ 2015-08-31

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med enheten för strategisk stadsutvecklings förslag.

Protokollsanteckningar

Mats Gerdau, Gunilla Grudevall-Steen (L), Hans Peters (C) och Jan-Eric Jansson (KD) lät gemensamt anteckna följande för Alliansmajoriteten.

Sidney Holm lät anteckna följande för Miljöpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

"Tyvärr har man valt att inte prioritera en förlängning av tunnelbanan från Nacka Forum i den pågående Sverigeförhandlingen, istället satsar man på en dyr biltunnel. Miljöpartiet beklagar att förhandlarna inte värderar kollektivtrafik högre i förhållande till biltrafik. En förlängning av tunnelbanan till Orminge och andra större kollektivtrafiksatsningar är en viktig pusselbit för en hållbar utveckling i Nacka och hela Stockholmsregionen.
All forskning säger att mer bilvägar leder till mer biltrafik och i Trafikverkets senaste rapport framgår tydligt att biltrafiken i Stockholmsregionen – inklusive Nacka - måste minska med 30 procent fram till år 2030 om vi ska klara klimatmålet. För att kunna minska på biltrafiken måste vi storsatsa på kollektivtrafiken, cykelinfrastrukturen och skapa ett transportsnålt mer tätbebyggt samhälle. Vi klarar nämligen inte omställningen med enbart snålare bilar och nya drivmedel. Vi måste bygga våra städer annorlunda och även se över den planering och de vägprojekt som redan har beslutats. Att inte planera för kraftigt utbyggd kollektivtrafik för att kunna minska biltrafiken, är att ge upp klimatmålet."

Khashayar Farmanbar lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

"Ett bra initiativ och vi socialdemokrater ser framemot att fortsätta driva denna fråga vidare, och kan glädjas att det då kan finnas enighet över blockgränserna över att flera delar av Nacka ska få tillgång till tunnelbana."

Rolf Wasteson lät anteckna följande.

"Vänsterpartiet har så länge frågan om tunnelbana till Nacka varit uppe till diskussion hävdat att den bör gå hela vägen till Orminge. Nu finns beslut om tunnelbaneutbyggnad till Nacka centrum. Samtidigt så har utredning om fortsättningen till Orminge gjorts och det är ett realistiskt förslag som t.o.m. varit uppe Sverigeförhandlingen (även om den nu fick stå tillbaka för Österleden). Det vore i det läget troligtvis fel att försöka verka för en mindre förlängning av banan till Ektorp, konsekvensen är sannolikt att en utbyggnad hela vägen till Orminge då skulle komma att skjutas på en mycken fjärran framtid."

- - - - -

2016-03-21

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/575-210

NACKA KOMMUN

Kommunstyrelsen

Utredning av tunnelbana från Nacka centrum till Ektorps centrum

Politikerinitiativ den 31 augusti 2015 av M Gerdau (M), G Grudevall-Steen (L), H Peters (C) och J-E-Jansson (KD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att det i dagsläget inte är aktuellt att utreda en förlängning av tunnelbanan till Ektorps centrum.

Ärendet

I ett politiskt initiativ 2015-08-31 från företrädare för samtliga partier i Alliansen, föreslås att stadsledningskontoret får i uppdrag att i samverkan med landstinget utreda hur en förlängning av tunnelbanan från Nacka centrum till Ektorps centrum/Nacka sjukhus kan förverkligas.

I den pågående Sverigeförhandlingen har statens förhandlare valt att inte prioritera en förlängning av tunnelbanan. De ekonomiska förutsättningarna för tunnelbana till Ektorp finns därför inte i närtid. I detta läge är det inte meningsfullt att utreda tunnelbana till Ektorp mer ingående än vad som redan gjorts i idéstudien ”Förlängning av tunnelbanan från Nacka centrum till Orminge centrum”. En förlängning av tunnelbanan till Ektorp och vidare till Orminge är emellertid en viktig del i Nacka kommuns översiktsplan. Frågan om vidare utredning kan därför komma att aktualiseras i ett senare skede.

Bilaga

Politikerinitiativ 2015-08-31

Enheten för strategisk stadsutveckling

Andreas Totschnig
Enhetschef

Sven Andersson
Översiktsplanerare

nya m Folkpartiet Liberalerna CENTERPARTIET Kristdemokraterna

2015-08-31

Till Kommunstyrelsen

Utred nästa etapp av tunnelbanan: till Ektorp/Nacka Sjukhus

Arbetet med att dra tunnelbana till Nacka pågår för fullt. Byggstarten är planerad till 2018. Tunnelbanan gör det lättare och snabbare att ta sig till jobbet och innebär att vi kan bygga tusentals nya bostäder och arbetsplatser och skapa en attraktiv och grön stadsmiljö på västra Sicklaön.

Vi ser gärna att tunnelbanan kan förlängas ytterligare. Det finns en idéstudie om alternativa dragningar från Nacka Centrum till Orminge. Vi vill nu att man utreder hur en första etapp, från Nacka Centrum till Ektorps Centrum/Nacka Sjukhus, skulle kunna förverkligas.

Vi ser två stora fördelar med denna etapp:

- Det ger förutsättningar för över 1 000 nya bostäder runt Ektorps Centrum.
- Nacka Sjukhus skulle kunna byggas ut och bli ett fullvärdigt akutsjukhus.

Kopplingen till Nacka Sjukhus är viktig. I takt med att Nacka växer, behöver också olika samhällsfunktioner byggas ut. Hit hör sjukvården. År 2030 beräknas Nacka och Värmdö tillsammans ha 200 000 invånare. Vi menar att det var ett stort misstag och kortsiktigt tänkt av den dåvarande rödgröna majoriteten i landstinget att lägga ned Nacka Sjukhus som akutsjukhus på 1990-talet.

I vårt majoritetsprogram för 2015-2018 deklarerade vi att vi gärna ser att Nacka Sjukhus byggs ut för att våra invånare ska får en vård som är nära och tillgänglig. I ett första skede kan det handla om utbyggd barnsjukvård, fler vårdplatser och ytterligare funktioner kopplade till närakuten, men i en förlängning också till en förlossningsklinik, akutmottagning och intensivvård.

En tunnelbana till Ektorps Centrum och Nacka Sjukhus ger utomordentligt god tillgänglighet för patienter, personal och besökare och vidgar upptagningsområdet till

stora delar av regionen och ger förutsättningar för att Nacka Sjukhus åter skulle kunna bli ett fullvärdigt sjukhus. Vi vet också att landstinget inte avser att bygga ut Södersjukhuset, vilket gör att ytterligare vårdkapacitet behöver skapas i de östra och södra delarna av länet.

Mot denna bakgrund föreslår vi att stadsledningskontoret får i uppdrag att i samverkan med landstinget utreda hur en förlängning av tunnelbanan från Nacka Centrum till Ektorps Centrum/Nacka Sjukhus kan förverkligas.

Mats Gerdau (M)

Gunilla Grudevall Steen (FP)

Hans Peters (C)

Jan-Eric Jansson (KD)

§ 21

Dnr KFKS 2016/30-019

Asylsökande som praktikanter inom Välfärd skola

Politikerinitiativ den 14 december 2015 av Sidney Holm (MP)

Beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen avslår politikerinitiativet om att starta upp en egen verksamhet för praktik åt asylsökande lärare. Kommunstyrelsen noterar att regeringen presenterat ett snabbspår för validering av nyanlända lärares kompetens vilket medför att skolorna framöver väntas få större möjligheter att rekrytera nyanlända lärare för anställning och praktik. Politikerinitiativet anses därmed färdigbehandlat.

Ärende

Sidney Holm (MP) har lämnat ett politikerinitiativ som föreslår att Nacka kommun tar lärdom av den så kallade Vänersborgsmodellen. Modellen innebär att asylsökande lärare tidigt lotsas ut i skolor efter deras ankomst till Sverige. Initiativtagaren vill att Nacka kommun tar lärdom av erfarenheterna från Vänersborg och möjliggör för, och uppmuntrar till, att det startas upp en liknande verksamhet i Nacka.

Det finns olika alternativ för att rekrytera nyanlända lärare till de kommunala skolorna. Vänersborgsmodellen är en intressant modell att följa. Utifrån att regeringen presenterat ett snabbspår för validering av nyanländas lärares behörighet så bedöms Vänersborgsmodellen inte som aktuell inom Välfärd skola i dagsläget. Politikerinitiativet föreslås därför avslås.

Handlingar i ärendet

Välfärd skolas tjänsteskrivelse den 18 januari 2016
Politikerinitiativ

Yrkanden

Louise Ollivier (MP) yrkade, med instämmande av Khashayar Farmanbar (S), bifall till förslaget i politikerinitiativet.

Beslutsgång

Med avslag på Louise Olliviers yrkande beslutade verksamhetsutskottet i enlighet med Välfärd skolas förslag.

Protokollsanteckningar

Louise Ollivier (MP) lät anteckna följande för Miljöpartiets verksamhetsutskottsgrupp.

"Miljöpartiet ser det som positivt att Nacka kommun förbereder sig för att ta emot nyanländas kompetens inom skolan utifrån beslutade snabbspår till arbete och validering av utbildningar.
Många av de som anländer till Sverige har utbildning och erfarenhet av läraryrket. Det är av stor vikt att kommunen, som stor arbetsgivare inom skolverksamhet, möjliggöra för dessa personer att snabbt lära känna det svenska utbildningssystemet och läraryrket. Snabbspår med validering är ett utmärkt sätt att möjliggöra för fler att med eftersökt kompetens. Men vi tror att det är viktigt med en mångfald av insatser där Vänerborgsmodellen kan vara ett sätt att i ett tidigt skede, dvs innan den asylsökande fått uppehålls- och arbetstillstånd, få möjlighet att lära känna det svenska utbildningssystemet och läraryrket. Med anledning av detta yrkar vi därför bifall till motionen. "

- - - - -

2016-01-18

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/30-019

NACKA KOMMUN

Kommunstyrelsen

Asylsökande som praktikanter inom Välfärd skola

Politikerinitiativ den 14 december 2015 av Sidney Holm (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen avslår politikerinitiativet om att starta upp en egen verksamhet för praktik åt asylsökande lärare. Kommunstyrelsen noterar att regeringen presenterat ett snabbspår för validering av nyanlända lärares kompetens vilket medför att skolorna framöver väntas få större möjligheter att rekrytera nyanlända lärare för anställning och praktik. Politikerinitiativet anses därmed färdigbehandlat.

Sammanfattning

Sidney Holm (MP) har lämnat ett politikerinitiativ som föreslår att Nacka kommun tar lärdom av den så kallade Vänersborgsmodellen. Modellen innebär att asylsökande lärare tidigt lotsas ut i skolor efter deras ankomst till Sverige. Initiativtagaren vill att Nacka kommun tar lärdom av erfarenheterna från Vänersborg och möjliggör för, och uppmuntrar till, att det startas upp en liknande verksamhet i Nacka.

Det finns olika alternativ för att rekrytera nyanlända lärare till de kommunala skolorna. Vänersborgsmodellen är en intressant modell att följa. Utifrån att regeringen presenterat ett snabbspår för validering av nyanländas lärares behörighet så bedöms Vänersborgsmodellen inte som aktuell inom Välfärd skola i dagsläget. Politikerinitiativet föreslås därför avslås.

Förslagen i initiativet

Av politikerinitiativet förespråkas den så kallade Vänersborgsmodellen som innebär att asylsökande lärare tidigt lotsas ut i skolor efter deras ankomst till Sverige. Initiativtagaren vill att Nacka kommun tar lärdom av erfarenheterna från Vänersborg och möjliggör för, och uppmuntrar till, att det startas upp en liknande verksamhet i Nacka.

Välfärd skolas utredning och bedömning

Sedan hösten 2015 har det varit ett större tryck på kommunens kommunala skolor att ta emot barn och elever som är asylsökande i Sverige. Det pågår ett arbete inom Välfärd skola för att klara att organisera detta på ett så bra sätt som möjligt. Välfärd skola undersöker hela

NACKA KOMMUN

tiden olika sätt att rekrytera utbildade, kompetenta och legitimerade lärare till verksamheten. Det är i vissa lägen svårt att rekrytera rätt pedagogisk personal idag. Vissa typer av lärare/pedagoger råder det en större brist på än andra.

Välfärd skola följer med intresse olika alternativ för att rekrytera nyanlända till de kommunala skolorna. Vänersborgsmodellen är en modell som är intressant att följa även om Välfärd skola inte avser att starta egen verksamhet när det gäller bemanning enligt modellen. Regeringen presenterade under februari ett snabbspår för lärare. Snabbspåret innebär att Arbetsförmedlingens olika insatser kan användas och göras parallellt, där exempelvis praktik kombineras med yrkessvenska och kompletterande utbildning. Snabbspåret för nyanlända lärare innebär att personen tidigt kan komma ut på en skola och förskola via praktik och anställning. Snabbspåret kan förhoppningsvis innebära att nyanlända lärare snabbt kan komma ut i arbete i skolorna. Utifrån att ett snabbspår nu blir verklighet bedöms ett införande av Vänersborgsmodellen inte som aktuellt. Politikerinitiativet föreslås därför avslås.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut ger inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Fler lärare med olika bakgrund är alltid positivt inom skolan då det även speglar elevernas bakgrund. En mångfald av lärare inom skolan är därför en viktig målsättning för att alla barn ska känna samhörighet och trygghet.

Einar Fransson
Produktionsdirektör
Välfärd skola

Helena Ekwall
Enhetschef verksamhetsstödet
Välfärd skola

miljöpartiet de gröna

Politikerinitiativ till Kommunstyrelsen 2015-12-14
Sidney Holm
Miljöpartiet de gröna i Nacka

Efter bara några månader i landet kan asylsökande lärare praktisera på svenska skolor och nu sprids Vänersborgsmodellen till andra kommuner

Vänersborg var sannolikt först i landet med att lotsa ut lärare i skolor redan några månader efter deras ankomst till Sverige. Idén om att sammanföra yrkeskunniga asylsökande med arbetsgivare kom inte från någon myndighet utan föddes på asylboendet Restad gård, bland flyktingarna själva.

– Efter nio månaders hårt arbete och stängda dörrar överallt hittades en lösning och direkt ville 31 skolor i Vänersborg ta emot praktikanter, enligt Adnan Abdul Ghani på Support.

Talangfulla, välutbildade människor sitter ofta på asylboenden i 6 - 8 månader och gör ingenting. Det är ett slöseri både med de asylsökandes energi & yrkeskunskap och med skattebetalarnas pengar.

Vänersborgsmodellen, med sysselsättning snarast möjligt, har väckt nyfikenhet och är nu på väg att spridas till andra kommuner. Vi vill att Nacka kommun tar lärdom av erfarenheterna från Vänersborg och möjliggör för, och uppmuntrar till, att det startas upp en liknande verksamhet här i Nacka.

****

Sidney Holm (MP)

NACKA KOMMUN

26 april 2016

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 54

Dnr KFKS 2015/839-050

Information inför tilldelningsbeslut upphandling av ekonomisystem

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterar informationen till protokollet och att tilldelningsbeslut fattas av kommunstyrelsen den 9 maj 2016.

Ärende

Kommunens avtal gällande ekonomisystem löper ut per den 15 maj 2016. Kommunen behöver standardisera och automatisera sina ekonomiprocesser för att på så sätt förbättra kvalitet och effektivitet. Kommunen behöver ha ett ekonomisystem med säkra processer och behörigheter. Det är också mycket viktigt att systemet är enkelt och användarvänligt. Driftstart är planerad till räkenskapsåret 2017.

En upphandling av ekonomisystem pågår. Kommunstyrelsen kommer att ta ställning till förslag till tilldelningsbeslut den 9 maj 2016. Tilldelningsbeslutet omfattas av sekretess. I detta ärende ges beskrivning av upphandlingen. Utvärdering görs av funktion, användbarhet, pris och leveransförmåga.

Handlingar i ärendet

Redovisningsenhetens tjänsteskrivelse den 13 april 2016
Inbjudan till anbudsgivning

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med redovisningsenhetens förslag.

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2016-04-13

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/839-050

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Information inför tilldelningsbeslut upphandling av ekonomisystem

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterar informationen till protokollet och att tilldelningsbeslut fattas av kommunstyrelsen den 9 maj 2016.

Sammanfattning

Kommunens avtal gällande ekonomisystem löper ut per den 15 maj 2016. Kommunen behöver standardisera och automatisera sina ekonomiprocesser för att på så sätt förbättra kvalitet och effektivitet. Kommunen behöver ha ett ekonomisystem med säkra processer och behörigheter. Det är också mycket viktigt att systemet är enkelt och användarvänligt. Driftstart är planerad till räkenskapsåret 2017.

En upphandling av ekonomisystem pågår. Kommunstyrelsen kommer att ta ställning till förslag till tilldelningsbeslut den 9 maj 2016. Tilldelningsbeslutet omfattas av sekretess. I detta ärende ges beskrivning av upphandlingen. Utvärdering görs av funktion, användbarhet, pris och leveransförmåga.

Ärendet

Kommunen genomför en upphandling av ekonomisystem då nuvarande avtal går ut den 16 maj 2016. Kommunstyrelsen ska ta ställning till förslag till tilldelningsbeslut vid sitt sammanträde den 9 maj 2016. Tilldelningsbeslutet omfattas av sekretess, underlag för detta kommer att finnas tillgängligt för ledamöterna den 9 maj 2016 på liknande sätt som gjorts tidigare när tilldelningsbeslut fattas.

Kommunen behöver standardisera och automatisera sina ekonomiprocesser för att på så sätt utveckla kvalitet och effektivitet. Det är också mycket viktigt att det är ett säkert, enkelt och användarvänligt system. För att säkerställa det så har kommunen tagit fram en väl formulerad och förankrad kravspecifikation och prioritering som uppfyller kommunens behov idag och framåt. Ambitionen är att på sikt kunna öppna upp systemet för medborgarna.

NACKA KOMMUN

Presentationer av de olika ekonomisystemen har genomförts med de aktuella leverantörerna under två dagar per leverantör uppdelat på olika funktioner i systemet. Användbarheten har bedömts med en bred representation från kommunens olika verksamheter.

Upphandling har gjorts via ett förhandlat förfarande som passar kommunens situation då en större möjlighet finns till att förhandla och anpassa avtalet efter kommunens specifika behov. Ett förhandlat förfarande möjliggör en dialog med leverantörer under upphandlingsprocessen för att på så sätt minska risken för problem under implementation och förvaltning.

Ekonomiska konsekvenser

Driftkostnad idag

Driftkostnaden för nuvarande ekonomisystem ligger på ca 2,3 miljoner kronor per år. Utöver detta tillkommer en årlig utvecklingskostnad.

Driftkostnad imorgon

Den nya årliga driftskostnaden för kommunen beräknas till ca 1,5 miljoner kronor per år. Denna kan komma att justeras under pågående förhandling. Utöver detta tillkommer en årlig utvecklingskostnad.

Projektkostnad

För att upphandla och implementera ekonomisystem finns 2 miljoner kronor budgeterat. Upphandlingen har genomförts i samarbete mellan Inköpsenheten och en extern upphandlingskonsult. Vid övergång till nytt ekonomisystem uppstår kostnader för systembyte och implementation. Övergången beräknas kosta mellan 3,5 till 6 miljoner kronor. Kommunen kommer att genomföra förhandlingar där bland annat pris, leveransförmåga, support och drift diskuteras. Utöver det tillkommer en intern kostnad för projektgenomförande.

Kostnaden för bytet av system och den interna projektledningen uppstår under 2016 och 2017. Systemet planeras att tas i drift räkenskapsåret 2017 och kommer att omfatta kommunens hela verksamhet inklusive helägda bolag.

Ekonomisk konsekvens

Det blir ingen ekonomisk konsekvens för kommunen år 1. Därefter får kommunen en reducerad årlig driftskostnad.

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Eva-Lotta Allegri
Enhetschef
Redovisningsenheten

2016-02-09
KFKS 2015/839-050

NACKA KOMMUN

Inbjudan till Anbudsgivning

1. Inbjudan att komma in med anbud

Ni är en av de anbudssökande som Nacka kommun har valt att ta vidare för att lämna anbud i upphandlingen av ekonomisystem KFKS 2015/839-050. Nacka kommun (hädanefter kallat kommunen) önskar sluta avtal med en leverantör(hädanefter kallat Anbudssökande) för att långsiktigt täcka kommunens behov av ekonomisystem. Kommunen har som mål att produkten ska vara implementerad till årsskiftet 2016/2017.

Nacka kommun är en av Sveriges mest expansiva kommuner. Samtidigt som staden växer fram på västra Sicklaön med 14 000 nya bostäder utvecklas hela Nacka. Totalt ska 20 000 nya bostäder byggas och Nacka kommuns befolkning öka från dagens 97 000 till 140 000 år 2030. Nacka kommun är en öppen, enkel och smart kommun som präglas av effektivt resursutnyttjande, starkt medborgarinflytande och stor valfrihet. Vi ska vara bäst på att vara kommun och därför behöver vi de bästa leverantörerna.

Nacka kommun består av en stor mängd väldigt olika verksamheter. Vinnande leverantör kommer att verka i en kommun vars IT-leverans framöver går mot ett ökande antal olika leverantörer där samspel och samverkan blir en nödvändighet och en självklarhet.

Kommun strävar efter en plattformsoberoende IT-arbetsplats. Nacka kommun strävar även efter öppenhet och ambitionen är att på sikt kunna öppna delar av systemet för medborgarna

Ekonomifunktionen ställs inför krav att stödja kommunledning i beslut avseende prioriteringar vid resursallokering, finansiering av tillväxt samt tidsmässig matchning mellan ökning av invånarantal samt färdigställande av investeringar i infrastruktur samt utbyggd service.

2. Avtalstid

Avtalet gäller från och med att det har undertecknats av båda parter till och med 2022-12-31. Avtalet kan därefter förlängas med 2 + 2 + 2 år och löper därefter ut utan föregående uppsägning.

3. Upphandlingsform

Upphandlingen genomförs som förhandlat förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling 4 kap. 2 § LOU.

NACKA KOMMUN

Initiativ till förhandling tas av Kommunen. Det är viktigt att anbudsgivaren vid en förhandling representeras av personer med behörighet att fatta ekonomiska och juridiska beslut. Förhandling kan komma att ske skriftligt eller muntligt. Vid muntlig förhandling kommer resultatet av förhandlingen att dokumenteras och bekräftas av båda parter för att säkerställa att uppnådda resultat och överenskommelser är korrekt uppfattade.
Förhandling kommer preliminärt att ske v14-17 2016 med slutbud som avslutning på förhandlingsfasen. Bilagda avtalshandlingar ligger till underlag för kommande förhandling och är minimikrav. Utgångspunkten är få korrigeringar innan avtalstecknande.
Nedanstående punkter avser kommunen att förhandla om:

- Avtal
- Priser

Följande områden kan under förhandlingen begäras förtydligande om:

- Krav funktioner, eventuella förtydligande
- Projektgenomförande för klarläggande av omfattning på aktiviteter och ansvarsuppdelning mellan kund och leverantör
- Krav teknik, dialog och bedömning om man uppfyller eller ej uppfyller kraven
- Driftslösning, dialog som underlag för prissättning

4. Grund för utvärdering av anbud

Kommunen kommer att anta det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet med hänsyn till ett antal Ska- och Bör-krav på Anbudsgivarens drifttjänst/teknikkrav angivna i Bilaga B, samt nedan angivna utvärderingskriterier.

De tekniska kraven återfinns i bilaga B – tekniska krav. Respektive anbudsgivares svar kommer att följas upp och verifieras i samband med möten under dialogfasen. Representanter från Kommunen och anbudsgivarens tekniker går igenom svaren och klarlägger eventuella oklarheter. Anbudsgivaren ska klara de tekniska förutsättningar som ställs i bilaga B. Kommun tar slutligen ställning till om leverantören kan leva upp till de tekniska förutsättningar som kommun ställer i bilaga B i samband med förhandlingsfasen avslutas.
Utöver kraven på drifttjänsten/teknik baseras utvärderingen på följande kriterier:

Utvärderingskriterier	**Vikt**
Användbarhet	40 %
Grundläggande funktionskrav	25 %
Leverans- och utvecklingsförmåga	20 %
Pris	15 %

Ovanstående viktning är beslutad utifrån vår bedömning att de system som medverkar i urvalsprocessen håller hög funktionell nivå. Avgörande blir därför hur kommunens

NACKA KOMMUN

anställda upplever användbarhet i systemet samt leverantörens förmåga att leverera och förvalta systemet. Dessa två kriterier tillsammans utgör mer än hälften av viktningen i utvärderingen.
Modellen bygger på att varje utvärderingskriterier kan ge ett maxvärde på 100 poäng för den anbudsgivare som uppfyller samtliga krav

Användbarhet 40 %

Kriteriet användbarhet utvärderas utifrån systemvisningar. Vid utvärdering av användbarhet används betygsskala 0 – 5 enligt följande:

0 – Kan inte visa
1 – Dålig, kvalitetsbrister, sämre än vad vi önskade oss
2 – Mindre bra/god, vissa kvalitets-/funktionsbrister
3 – Acceptabelt, godkänt, ger dock inget mervärde
4 – God/bra, fullgör behoven och önskningar, ger ett mervärde
5 – Mycket bra/god, enastående, ger stort mervärde

Betygen multipliceras sedan med 20 för att få samma betygsskala som övriga utvärderingskriterier.
Utvärdering av användbarhet inom respektive behovs-/funktionsområde kommer att värderas utifrån systemvisningar.
Respektive grupp kommer utifrån standardiserade användarfall sätta betyg utifrån en skala 0 – 5. Medelvärdet i gruppen för varje behovs-/funktionsområde, utifrån en upplevd och erfarenhetsbaserad värdering, bedöms ge ett objektivt utfall. Summan av medelvärdet för samtliga behovs-/funktionsområden dividerat med antalet behovs/funktionsområdet utgör betygspoängen för utvärdering av användbarhet.

Antalet erhållna utvärderingspoäng multipliceras med 40 % och avrundas med en decimal. Erhållet värde visar viktad utvärderingspoäng.

Grundläggande funktionskrav 25 %

Kravspecifikationen kommer att utvärderas utifrån nedan angivna utvärderingskriterier. Vi ber er observera särskilt förutsättningarna för ifyllnad av ”Ja och Nej” i kravspecifikationen, se fetmarkerat nedan. (Framgår också av bilaga H – ”Instruktion anbudssvar”.)

Varje krav där leverantören svarar ”Ja” ger ett poäng. Varje leverantör utvärderas utifrån egen kravuppfyllelse i relation till möjlig krav-uppfyllelse. Den leverantör som har svarat ”Ja” på alla krav får 100 poäng. Leverantör som svarat ”Ja” på 50 % av samtliga krav i kravspecifikationen får 50 poäng.
Antalet erhållna utvärderingspoäng multipliceras med 25 % och avrundas med en decimal. Erhållet värde visar viktad utvärderingspoäng.

NACKA KOMMUN

De delprocesser som kravställs (uppdelat på flikar i Exceldokumentet) är också inbördes viktade enligt nedan:

- Generella funktioner, Redovisning/Rapportering, Koncernredovisning 40%
- Leverantörsfakturor, EFH, Inköp inklusive e-handel och avtal 15%
- Kundfakturor, KR med krav och internfakturor 15%
- Anläggningsreskontra, Tid och Projekt 15%
- Budget och Prognos 15%

Leverans och utvecklingsförmåga 20 %

Kriteriet ”Leverans- och utvecklingsförmåga” fokuserar på Leverantören med avseende på historik och erfarenheter, förmåga att driva projekt samt framtida utveckling. Utvärdering kommer att ske både av svaren på bilaga C samt under dialogmöten under förhandlingsfasen.

- Utvärdering av den information som lämnats till bilaga C avseende svar på frågeställningar

- Respektive svar och beskrivning kommer att bedömas utifrån beskrivningarnas innehåll och ges ett betyg enligt följande skala:

  1 – Kompetensen och förmågan saknas helt.
  2 – Kompetensen och förmågan finns, men är inte tillräcklig för kommunens behov
  3 – Kompetensen och förmågan räcker för kommunens behov
  4 – Kompetensen och förmågan är bättre än kommunens behov
  5 – Kompetensen och förmågan är mycket bra och är långt över kommunens behov

- Det samlade betyget multipliceras sedan med 20 för att få samma betygsskala som övriga utvärderingskriterier.

- Respektive anbudsgivare kan få maximalt 100 poäng i utvärderingen av leverans- och utvecklingsförmåga.

- Erhållet utvärderingspoäng multipliceras med viktningsprocenten 20 % och avrundas med en decimal. Erhållet värde visar viktad utvärderingspoäng

- Uppföljning av svaren i bilaga C kommer att ske på möten under förhandlingsfasen.

Pris 15 %

Anbudspris är lika med alla delar i prismallen, bilaga D, med hänsyn tagen till hela avtalsperioden
Samtliga priser ska anges exklusive moms.

NACKA KOMMUN

Samtliga timpriser ska anges i fasta priser.
Samtliga efterfrågade priser i prismallen, bilaga D, ska offereras för att anbudet ska komma att utvärderas.
Vid utvärderingen kommer kostnaderna för hela avtalsperioden att beräknas och utgör därefter det totala anbudspriset.
Det anbud som har lägst pris enligt svarsbilaga 4 erhåller 100 poäng. Övriga anbud får poäng i relation till i vilken rangordning de olika slutbuden sätts.
Ex. Lägsta pris är 5 mkr och näst lägsta pris är 6 mkr. Det anbudet med det näst lägsta anbudet får 90 poäng. Anbud med det tredje lägsta priset får 80 poäng osv.
Antalet erhållna utvärderingspoäng multipliceras med 15 % och avrundas med en decimal. Erhållet värde visar viktad utvärderingspoäng.

Sammanställning av de olika utvärderingskriterierna
Summan av varje leverantörs betyg för de olika utvärderingskriterierna sammanställs till en totalpoäng. Teoretisk maxpoäng för en leverantör, som uppfyller samtliga krav, inklusive krav på drifttjänst/teknik och erhåller högsta betyg genomgående i alla delar av utvärderingen samt har lägst pris, är 100 poäng.

5. Att lämna in anbud

Anbud ska ha inkommit senast 2016-03-10.

5.1 Anbudets form och innehåll

Anbudet ska vara skriftlig och på svenska.

5.2 Frågor och svar

Frågor avseende denna upphandling ska ställas via upphandlingssystemet e-avrop. Frågor som ställs på detta sätt skickas omedelbart till upphandlaren. När frågan besvarats meddelas du via e-post. Alla som hämtat underlaget meddelas också om din fråga och svaret. Frågan och svaret publiceras därefter och blir en del av annonsen. Frågeställaren är anonym.

För att kommunen ska ha möjlighet att besvara frågor före ansökningstidens utgång, ska dessa ställas senast 2016-03-03. Frågor ställda senare kommer inte att besvaras. Frågor med efterföljande svar ställda på annat sätt äger inte giltighet. Endast skriftliga svar är bindande för kommunen.

5.3 Inlämnande av anbud

Anbud lämnas elektroniskt via e-Avrop. Anbud lämnar du på samma sida som där du hämtade detta underlag, på adressen www.e-avrop.com

Du kan alltid kontrollera ditt anbud genom att logga in på www.e-avrop.com

NACKA KOMMUN

Klicka på Mina anbud och där ifrån gå vidare till det aktuella anbudet och kontrollera det. Status framgår av inlämningssidan.
Klicka på länken nedan för mer information om hur du lämnar elektroniskt anbud:
https://www.e-avrop.com/information/LevEanbud.htm

5.4 Öppning av anbud

Öppning av anbud kommer att ske 2016-03-11 hos kommunen.
Öppningen är inte offentlig. Om anbudsgivare så begär, kan en representant utsedd av Stockholms Handelskammare på anbudssökandes bekostnad, närvara vid öppningssammanträdet.

5.5 Anbudets giltighetstid

Anbud ska vara bindande t.o.m. 2016-09-06. Om förvaltningsrätt eller högre instans beslutar om överprövning ska anbudet vara bindande till dess dom i ärendet fallit dock längst 3 månader efter ovan angiven giltighetstid.

5.6 Anbudssekretess

Anbud är belagda med sekretess till dess upphandlingsbeslut fattats eller att upphandlingen avslutats på annat sätt.
I Sverige finns en lagreglerad offentlighetsprincip. Kommunen kan inte garantera att uppgifterna hålls hemliga när anbudssekretessen upphört, eftersom kommunen självständigt kommer att pröva i vilka fall sekretess ska gälla när begäran att lämna ut handling inkommer. Anbudsgivare bör noga specificera vilka uppgifter som eventuellt bör vara sekretessbelagda och på vilka grunder man anser att sekretess bör gälla.

I bilaga H, ”Instruktion Anbudssvar” beskrivs de dokument som bifogas som bilagor till denna anbudsförfrågan.